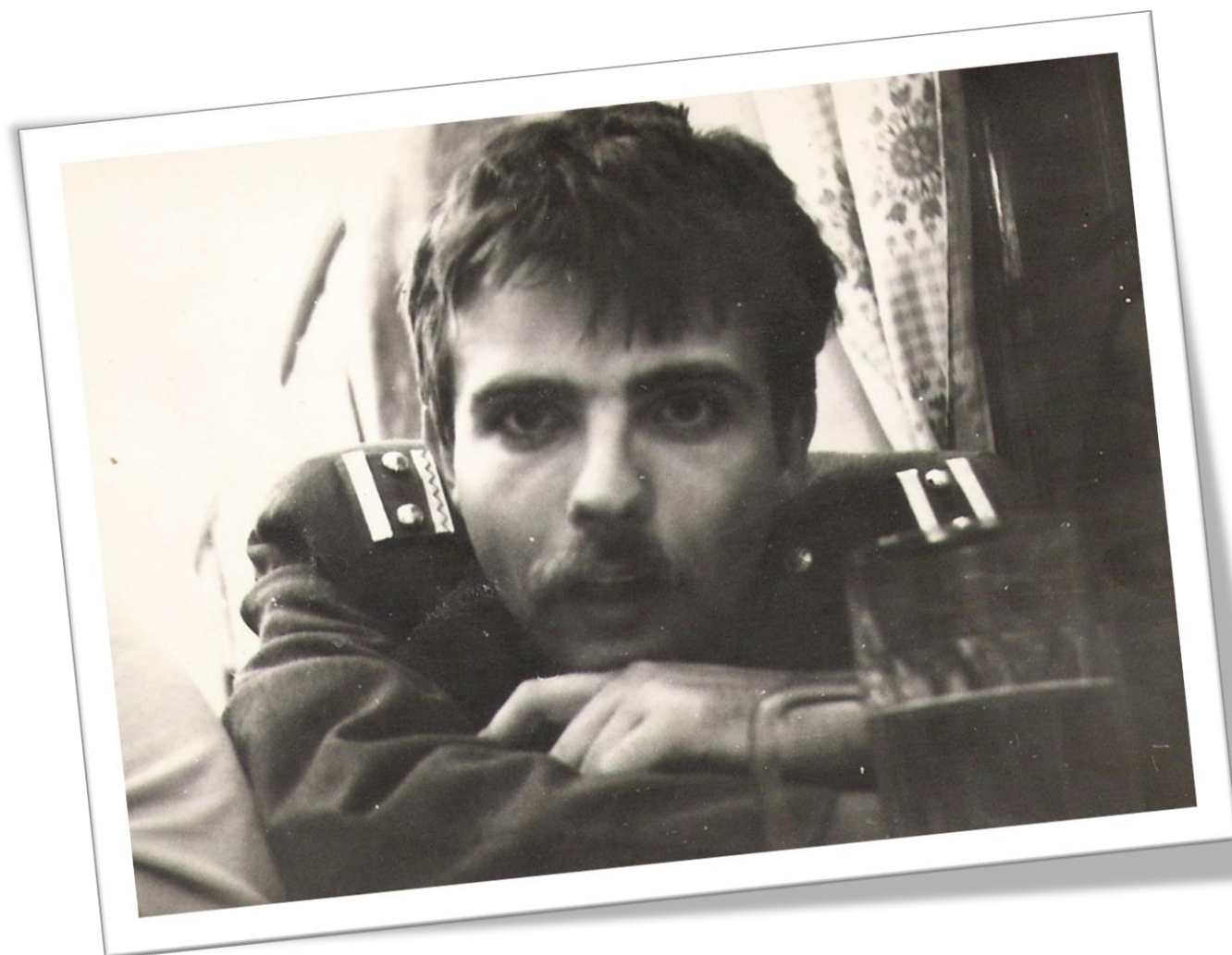

Vojna převážně nevážně

aneb zážitky z vojenské prezenční služby

Radko Sáblík

1.1.2010

Obsah

Kapitola první - Tak vás vítáme, soudruhu absolvente.....	6
Kapitola druhá - Tak tě vítáme, špagi	32
Kapitola třetí - Šumavský vítr je krutý, počítej vojáčku s tím	91
Kapitola čtvrtá - Ukaž mladým tvrdou ruku.....	160
Kapitola pátá - Soudruh podporučík to ví	189
Kapitola šestá - Ještě jedno intermezzo	229
Kapitola sedmá - Vzpomínejte v dobrém	244

PŘEDMLUVA

Jako absolvent vojenské katedry na Fakultě strojího inženýrství Českého vysokého učení technického v Praze, jsem byl nucen v rámci platných zákonů o branné povinnosti a základní vojenské prezenční službě, strávit jeden rok ve vojenském suknu. Ten rok byl plný různě příjemných či deprimujících zážitků. V každém případě šlo o jeden ztracený rok produktivního života, kdy jsem nebyl schopen konat práci, na kterou jsem hrozně dlouhou dobu studoval. Na základní, střední i vysoké škole.

Vzhledem k mnoha absurditám, které jsem prožil, napadlo mě tyto ojedinělé zážitky zachytit a podělit se o ně s dalšími. Ve svém dalším vyprávění jsem se snažil, z asi všem pochopitelných důvodů, se příliš nedotýkat svého soukromí. V rámci možností.

Následné kapitoly jsou spíše souhrnem různých zážitků a popisem podivných situací, než přesnou dějovou linií jednoho roku mého života. Byť na sebe pochopitelně navazují, jak se mi postupně krátí doba, po níž jsem byl aktivním příslušníkem Československé lidové armády. Popisované události se výhradně odehrávají v kasárnách či výcvikových prostorech, kam jsme byli v rámci našeho pluk či roty vysláni. Občas také v nejbližším okolí Čtyř dvorů, což byla vojenská lokalita v Českých Budějovicích.

Co se týká událostí, ty popisuji pravdivě, ačkoli pochopitelně ze svého subjektivního pohledu. Co se týká osob, ty jsou všechny také skutečné, pouze jsem změnil jejich jména. Pokud si moje vyprávění přečtete, pochopíte, proč jsem tak učinil.

Nevím, nakolik je můj styl „vytříbený“, nevím, nakolik jsem schopen podat události zajímavě. Snad alespoň snahu mi nikdo upřít nemůže.

VOJENSKÁ HANTÝRKA

Je libo pár odborných výrazů? Třeba tak zvanou vojenskou hantýrku, bez jejíž znalosti byste byli tehdy na vojně ztraceni a to samé by se asi projevilo v chápání následujícího textu. Tyto výrazy byly stejně frekventované jako vulgární slova, což ovšem čtenář následně pozná sám i bez nápovědy.

Lampasák, gumák, lampion – hanlivý výraz pro vojáka z povolání, důstojníka

Pošťák, pošmistr – hanlivý výraz pro vojáka z povolání, v hodnosti praporčícké

Furták – ten, co to podepsal

Špagát, absa, špagi – hanlivý výraz pro absolventa vojenské katedry na vysoké škole

Bigoš – označení pro příslušníka motostřeleckých jednotek

Bažant, zobák, pták, opice – nováček, který nastoupil na vojnu

Půlročák, buben – voják, který je na vojně od půl roku do roku

Mazák, ročák – voják, který je na vojně od roku do půldruhého roku

Suprák – voják, který je na vojně déle než rok a půl

Výkoňák – název pro výkonného praporčíka

Lapiduch – název pro ošetřovatele, zdravotníka

Mengele – hanlivý výraz pro plukovního lékaře, vojáka z povolání

Devěťák – označení pro dozorčího útvaru

Céeska – CS, označení pro celodenní směnu, kdy má voják službu

Devěťárna – stanoviště dozorčího útvaru

Buzerák, buzerplac – velká asfaltová plocha s několika bílými značkami, opatřená tribunou a lemována vápněnými čarami, sloužící k týrání vojáků nástupy a pořadovým cvičením, nástupiště pluku

Hadice – hanlivé označení pro příslušníka tankových jednotek

Hadičárna – budova, v níž jsou ubytovány tankové jednotky

Bidlo – označení pro lůžko, postel

Péveeska – PVS – politickovýchovná světnice, místnost s televizí, kde se konají politickovýchovná školení a též sem tam kulturní akce

Arma – prodejna pro vojáky v kasárnách

Tvisták – speciálně upravený či sestrojený kartáč na nožní leštění parket

Šurovák – rejžák

Mazlák – mazlavé levné nekvalitní mýdlo, používané na drhnutí chodby

Kokot – pojmenování pro pánské přirození a často i pro nepřiliš oblíbenou osobu

Bonzák – název pro vojáka, který donáší nadřízeným

Lízač – název pro vojáka, který se snaží zalíbit svým nadřízeným přemrštěnou aktivitou

Hmizič – roztržitý voják, který neustále zmatkuje

Bobkař, lepič – voják, který má neustále strach

Bouchač – rváč

Vygumovanec, vypatlanec – voják, který neoplývá přílišným rozumem a inteligencí

Šikanista – ten, který šikanuje

Bufet – název pro stravu, pro nováčky mnohdy pokyn, že mají mazákům přinést něco k jídlu

Sahara – název pro žízeň, pro nováčky mnohdy pokyn, že mají mazákům přinést něco k pití

Pakárna – název pro činnost, do které se nikomu nechce či je-li tato činnost nesmyslná

Záhmiz – situace, kdy nastal pravý opak toho, co mělo nastat

Dělat boro – dělat někomu nepříjemné věci, kontrola skříněk, nástupy, prostě udělat někomu pakárnu

Dělat rajóny – znamená uklízet přidělené prostory ubytovacího prostoru

Mít lepenku, lepení, někomu lepi – mít strach

Mít bobky, být vyhoblován – být vystrašený

Být jebán, být pojebán – dostat řádně vynadáno

KAPITOLA PRVNÍ

Tak vás vítáme, soudruhu absolvente

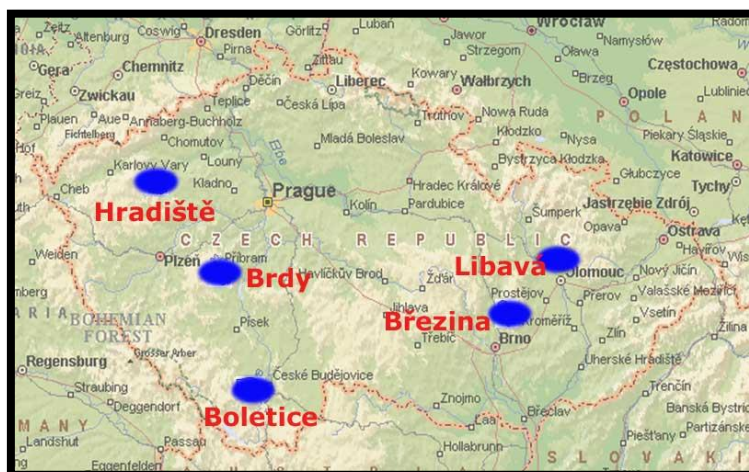
Kdysi bych napsal, že se mi to ráno vrylo nesmazatelně do paměti. Ráno 1. října. Zdánlivě ničím nenápadné ráno jako každé jiné, bezvětří, trochu chladu, sychravo, slunce nemohlo prorazit prošedivělou oblohu. Asi to tak bylo. Ve skutečnosti už si pořádně nepamatuji, jak jsem přišel toho dne na nádraží, kde se už houfovalo velmi mnoho mladých mužů kolem pětadvaceti let, spíše však o rok či dva méně.

S nimi se přišli rozloučit rodiče, přátelé, dívky, manželky. Někteří se již rozloučili v jiné části republiky a toto pro ně byla jen přestupní stanice. Ti byli trochu unavenější, trochu se potáceli, není divu, že po prohýřené noci zdobily obličej zarudlé oči a pod nimi tmavé váčky, stále se vracející bolesti hlavy a neutišitelně vyprahlý hltan.

Hlavní nádraží v Praze 1. října. Zdánlivě nic společného ti mladíci muži spolu neměli, ve skutečnosti však mnoho. Všichni vystudovali vysokou školu, mnozí spolu v Praze, jiní v Bratislavě, Plzni, Košicích. Všichni absolvovali během vysoké školy dvouletou vojenskou přípravu. A nyní nadešel ten den D, kdy na rok přeruší veškeré své aktivity, změni zcela svůj osobní život. Cíl – jižní Čechy.

Když jsem vstoupil do chodbičky vlaku, poznával jsem mnohé spolužáky, se kterými jsem se naposledy viděl u promoce. Měli jsme si toho dost co povědět, ale jen těžko a obtížně se rozjížděla debata, nálada byla značně stísněná. Jak se však vlak vzdaloval dál a dál od Prahy, rozproudila se stále trochu přimrzlá zábava. Smích však byl často křečovitý, někdy vynucený. V některých kupé však byla atmosféra rozjasňována množstvím vyprázdněných lahváčů či klesající hladinou v láhvích s něčím ostřejším.

Jak jsme přešli pomyslné hranice jižních Čech, začal se vlak vyprazdňovat, podle toho, co stálo v našich povolávacích rozkazech. Naopak někteří pokračovali dál, i když už jsme vystoupili my, jejichž cílovou stanicí byly České Budějovice.

Mapa ukazuje České Budějovice i blízké vojenské cvičiště Boletice ...

Před nádražím stály již připravené vejtrasky a před nimi vojáci s tabulkami, na nichž byly napsány čísla našich útvarů. Já, Míra Olšavský, Pepa Nový a Jirka Jánský jsme se protáhli kolem důstojníka, zapadli do nádražního bufetu a rychle si objednali točené pivo. První v nás jen zasyčelo, stejně jako druhé, dali jsme si

třetí. Do bufetu vešli tři vojáci, podle frček poddůstojníci. I oni si dali pivo a stoupli si k odkládacímu stolu vedle nás. Trochu jízlivě nás pozorovali a jen tak jeden z nich prohodil :

„Jen si ještě dejte, dlouho ho mít nebudete.“

Dali jsme se s nimi do trochu nerovné konverzace, zjistili jsme, že jsou ze stejného útvaru, který hledáme a po čtvrtém rychlém pivu s nimi odešli a společně nasedli na „naší“ vejtrasku, která se rozjela směrem k našemu novému „domovu.“

Mapa Českých Budějovic s částí Čtyři Dvory, kde byla i naše kasárna

Když jsme na korbě V3S projeli branou kasáren a železná vrata se za námi zavřela, padl na nás hodně stísněný pocit. Pocit beznaděje. Kdy se zase podívám za to oplocení? Co mě tu čeká? Tužil jsem, že asi nic moc příjemného, mnohé jsem znal z vyprávění, další ze závěrečného soustředění na vojenské katedře v Podbořanech, zbytek jsem si dotvářel ve své fantazii.

„Sesednout!“ zněl strohý příkaz důstojníka.

Jak husy jsme šli za ním, mlčky, jak dobytek vedený na porážku, hodně vyplašenými pohledy jsme se rozhlíželi dokola. Okolo chodící vojáci se zastavovali a prohlíželi si nás jak cvičené medvědy, mnohdy s pohrdavým úsměvem. Zavedli nás do kinosálu, kde nás v zákulisí nechali stát.

„Tady si vodložte,“ ukázal podporučík na provizorní věšáky, „Támhle vás vostříhaj.“

Dva vojáci - stříhači, jak jsem se záhy dozvěděl, patřili k nasluhovačům, tedy si nahrazovali dny strávené v base. Měli v rukách holičí strojky a vůbec se s tím nemazlili. Vlasy do pasu vysvlečených absolventů padaly dílem na zem, dílem na kalhoty a dílem uvízly na ramenou, zádech či krku. S jedním z holičů se dal do řeči Petr Jušinec a zjistil, že se znají z civilu.

„Mně už každé může vlízt na záda,“ mávl rukou nad vojenským životem holič – nasluhovač, „na vojáky třetího ročníku se holt lampasáši nechytaj.“

„Hele, běž ty, já půjdu k tomu druhýmu, ten stříhá líp,“ strkal místo sebe Pepa Nový jiného nováčka. Musel jsem se nad touto kalkulací usmát. Jestli to není jedno, jak dlouhé či spíše krátké vlasy kdo bude mít. Kdoví, jak dlouho se nedostaneme mezi lidi, bude dost času, aby z toho strniště něco vyrostlo.

Těž jsem si svlékl sako a košili, trochu mě zalil chlad a naskočila husí kůže. Dostal jsem se pod holicí strojek jednoho nasluhovače z Jablonce, s mohutným knírem a ještě mohutnějšími zkušenostmi.

„Co ty chceš ještě stříhat?“ přejel mi hřebenem přes mého exportního ježka, „no, vezmu ti to kolem uší,“ dodal. Pár záběrů a byl jsem dokonalý. Vlastně ne.

„Nemám ti voholit kníra?“ strkal mi kmitající čelisti strojku pod nos.

„Ne, nechci,“ bránil jsem se, neboť trochu řidší knírek byl to poslední, co mi zbylo z mého plnovousu, včera oholeného.

„Stejně ti ho nenechaj, to až vojáci druhého ročníku,“ přesvědčoval mě.

„Já ho mám ve vojenský knížce,“ odstrčil jsem ruku s kmitající mašinkou.

„Vo to se tu hovno staraj! Vyjde nařízení a máš ho v piči.“

Raději jsem se rychle zvedl a přepustil místo dalšímu. Pod košilí, kterou jsem si navlékl, mě štípaly zbytky mé zohyzděné hlavy. Vešel jsem do kinosálu. Tam stáli dva vojáci a vydávali nádhernou teplákovou soupravu syté modře, malé papuče, zelené ponožky, brašnu přes rameno alias malou polní, ručník z velmi nekvalitního a zcela nesavého materiálu, nejlevnější možné mýdlo a okouzující zelené trenýrky značné velikosti. Při pohledu na ně jsem si vzpomněl na německého fotbalového brankáře Seppa Maiera, ale ten se svými byl v porovnání s mými hadr. Jako poslední jsem obdržel papírový pytel a průvodku na balík pro úřad poštovní.

„Převlíknout se, civil zabalit, nadepsat adresu a vyplnit průvodku!“ zněl příkaz.

Sestoupil jsem do hlediště, kde již byli někteří kolegové více či méně obnažení, někteří ještě v civilu, další již v děsivě padnoucí teplákové soupravě, doplněné hnědými pantoflemi z umělé hmoty.

Převlékl jsem se do tepláků, nastrkal své civilní věci do pytle. Do své modré sportovní tašky jsem si dal to, co jsem dle svého uvážení mohl potřebovat, slipy, civilní sportovní trenýrky a trička, cigarety, toaletní papír, kapesníky, elektrický holicí strojek, doklady, peníze, karty. A dopisní papíry se známkami, visací zámky. Taška byla dost plná a těžká.

Asi deset minut jsem usilovně vázal papírový pytel, až z něho vznikla úhledná brambora, na kterou jsem půjčenou fixou napsal adresu a s vyplněnou průvodkou ho odevzdal.

Pak jsem musel znovu na podium ke stolku s nadpisem evidence. Zde jsem dostal otázky, zda se něco nezměnilo v mém kádrovém dotazníku z vojenské katedry. U druhého stolku mi položil pár obecných otázek muž v bílém plášti, podle jeho zájmu jsem usoudil, že jde o lékaře. U třetího stolku jsem obdržel okoralý chleba, vychladlou klobásu a kus papíru ušpiněného od hořčice. To abychom se posílili před dalším a nepadli jim na půli cesty vysílením. Nakonec jsme dostali ještě ešus, polní láhev, oboje značně chabé kvality a mohli v doprovodu vojáka opustit kinosál. Bylo nás asi patnáct modrásků a naším cílem byly sprchy.

České Budějovice v novém hávu, o pětadvacet let později ...

Capali jsme si to s malou polní přes rameno, s taškou v ruce. Před tělocvičnou, k níž patřila sprcha, jsme zůstali stát a čekali, až provede očistu skupina, která dorazila před námi. Zapálil jsem si cigaretu značky Clea, mnohými opovrhovanou, v té době však u mě vyhledávanou.

„Máš ještě jednu?“ zeptal se mě náš vojenský doprovod.

„Ale jo,“ nabídl jsem mu. Byla to první cigareta, kterou jsem někomu na vojně dal, první z mnoha a mnoha set.

„Tak deme na to,“ řekl po chvíli voják, když předtím nahlédl do umývárny .

Vešli jsme do šatny, kterou představovala špinavá místnost, kde po stěnách padaly věšáky a u jedné zdi stála polorozpadlá lavice.

„Tady se svlíkněte, vemte si mejdlo a ručník,“ poučoval nás náš věkem daleko mladší průvodce.

Nazí jsme vstoupili do vedlejší místnosti, kde bylo asi dvanáct sprch, ovšem funkčních sotva třetina, jak jsme záhy zjistili. Kupodivu tekla teplá voda.

„Jak je to s teplou vodou, teče furt?“ vyzvídal Míra Olšavský, namydlený až za ušima.

„S teplou je to dobrý,“ usmál se voják, „pokud teče,“ dodal a s mojí cigaretou v ústech nás pozoroval.

Když jsme se konečně vystřídali pod sprchami a smyli ze sebe poslední zbytky civilního prachu, znovu jsme se oblékli do modrých tepláků a shromáždili se před tělocvičnou.

„Jak je to tu s tělocvičnou?“ zeptal jsem se, využívající okolnosti, že několika vodomilům trvala očista poněkud déle.

„No, stavěj tu novou, moderní, ale kdy bude, těžko říct, já sem tu už rok a ještě nemaj ani parkety,“ mávl jen rukou voják.

Posléze nás zavedl na druhou stranu kasáren, do výstrojního skladu. Po cestě jsme potkali pár vojáků a neušli jejich zvědavým a posměšným pohledům.

„Tak co, špagáti, těšíte se?“ zvolal jeden z nich.

To bylo poprvé, kdy jsem se setkal se slovem špagát, nepříliš lichotivým označením nás, absolventů vojenských kateder na vysoké škole. Kolikrát jsem to slovo uslyšel za ten rok, to by nespočítal ani ten

nenadanější statistik. Mně osobně toto označení nevadilo, většinou záleželo na tom, jakým tónem, s jakými přídávky a v jaké souvislosti bylo vysloveno.

Před výstrojním skladem jsme čekali nejméně hodinu, všechno se už od počátku zdržovalo, protahovalo, nic nefungovalo tak, jak by mělo. Využili jsme čekání, abychom si mezi sebou vyměnili své první dojmy ze setkání se skutečným vojenským molochem.

Sídlíště Čtyři Dvory, tam někde byly naše kasárna

„Jdem napřed na vošetrovnu,“ přišel nakonec náš voják průvodce. Což jsme uvítali, ještě jsme nebyli zvyklí na dlouhé prodlevy a nicnedělání, tak typické pro naši socialistickou armádu. Ostatně ošetrovna byla nedaleko. Další obyčejný typizovaný jednopodlažní barák označený červeným křížem.

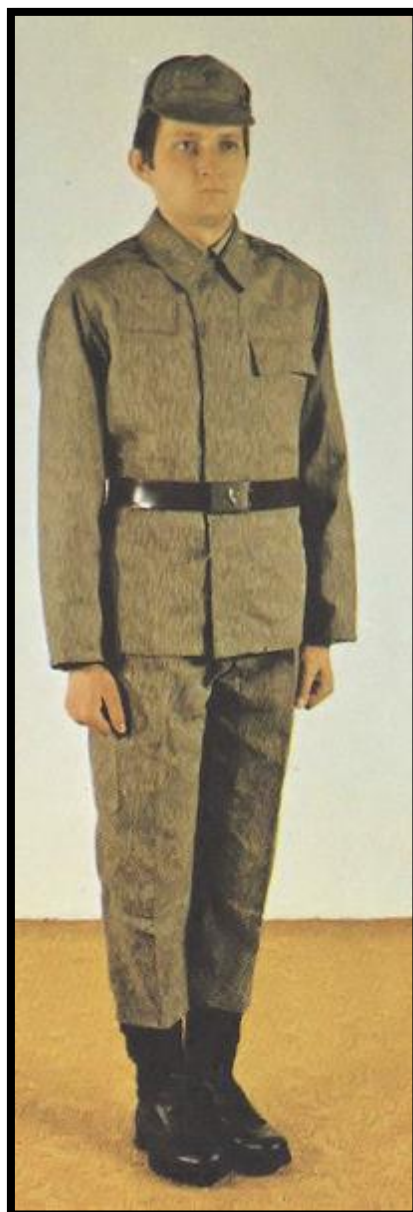
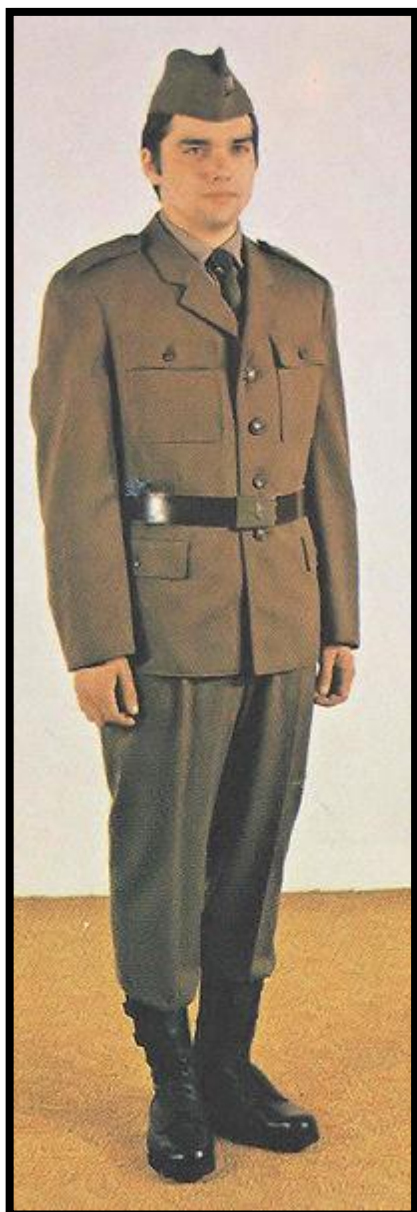
„Ty svoje věci si dejte sem,“ ukázal nám voják s červenými šňůrami na hrudi, které všechny upozorňovaly, že je pro tento den dozorčím ošetrovny.

„Nebojte se, von vám to nikdo neukradne,“ dodal, jako by četl naše myšlenky. „A děte do čekárny, tady se neflákejte!“

Dali jsme si s velkou nedůvěrou věci vedle skleněných dveří a vešli do čekárny. Sem tam jsme se podívali na svou výbavu, ale skutečně o ni nikdo zatím nejevil zájem. Kdo byl v čekárně první, využil několika rozviklaných stoliček, další jsme postávali kolem zdí. V rohu čekárny byla zánovní televize pro pacienty přijaté na ošetrovnu – sledování televizních novin bylo povinné pro všechny, kdo se v danou chvíli nenacházeli v bezvědomí – ale to jsme tehdy ještě nevěděli.

„Svlíkněte se do trenýrek a budete chodit za sebou, jak vás zavoláme,“ objevila se ve dveřích ordinace rozčuchaná hlava lapiducha, pomocníka plukovního doktora z řad vojáků základní služby.

První, co se nejrychleji svlékl, vešel. Za ním druhý. Pak se dveře opět zavřely. Nešlo to tak rychle, jak jsme čekali a tak jsme se někteří zase oblékli. Nicméně po drahé době přišla řada i na mě. Nejprve mě lapiduch poměřil a zvažil.

Ilustrační fotografie - uniformy

„Výška stosedmdesát, váha sedmdesát dva, obvod kolem hrudníku stodva,“ hlásil svá zjištění v centimetrech. Pak už jsem byl uveden přímo před doktora. Z jeho letmého vyšetření vyplynulo, že jsem zdravotně zcela v pořádku a má zdravotní klasifikace A určená u odvodu je tedy na místě. Pár zběžných dotazů, zarýpání párátkem v krku, po němž se chce člověku zvracet, na tom opravdu nemohlo nic změnit.

Když jsme se konečně všichni dočkali zdravotního prozkoumání, shromáždili jsme se před ošetřovnou a přesunuli se zpátky k výstrojnímu skladu, do jehož útrob jsme pronikli po další půlhodině lelkování.

Ilustrační foto – uniforma a výstroj

Ve výstrojním skladu za svými stoly seděli výstrojní náčelník a pracovníci politické skupiny. U prvního stolku znovu otázky na bydliště, stav, rodinu. U druhého zjišťování členství v KSČ a SSM. U třetího si zapisovali čísla řidičského průkazu a též nám vnutili letáček o výhodách vstupu absolventů civilních vysokých škol do řad vojáků z povolání. To snad pro případ, kdybychom byli tím přijímáním tak zmateni, že by to někdo rovnou podškrábl.

Nábor, kde nám nabízeli na ruku třicet tisíc, služební byt v místě posádky a další výhody, se zcela minul účinkem. Rok v zeleném nám v tuto chvíli připadal až neskutečně dlouhý a s tím se nedalo nic dělat. Tak promluvil zákon. Ale během služby jsme byli přesvědčováni k podpisu ještě mnohokrát, včetně různých formálních či neformálních pohovorů.

Pak začalo vydávání materiálu. To byl také porod. Jako první jsem dostal obal na spacák, do kterého jsem pak házel všechny další fasované věci. Vložky do spacáku, syté žluté pyžamo, velkou polní masku, řemení, tmavě hnědé ponožky, plátěné utěrky a další a další.

Problémy začaly hned, když jsme dostávali pracovní oděv tzv. vzor 63. Zkoušeli jsme si ho, téměř nikomu neseseděl, chyběly knoflíky. Ale vojáci, kteří materiál vydávali spěchali a popoháněli nás. Mělo to však své prozaické důvody. Jednak se jim podařilo nám vnutit špatný materiál a za druhé nám některý ani nedali a my ochotně, zblblí, slepě podepsali výstrojní list, na kterém bylo samozřejmě vše v naprostém pořádku.

Šli jsme v řadě okolo stěn s regály, odkud nám vojáci podávali či po nás házeli věci, takže než jsem došel ke konci, začal se spacák nafukovat a těžknout. Vybrat si správné kanady byl obzvlášť těžký problém, ale tady jsem se nenechal odbýt. O to jednodušší to bylo s teniskami a polobotkami, které byly všechny ve stejné velikosti

jedenáct. Jako poslední jsme vyfasovali vycházkový oděv a brigadýrku.

„Převlíkněte se do vycházkového!“ zněl další rozkaz přímo před skladem.

A tak slušivé modré tepláky zmizely ve spacáku a z nás se stali „vzorně“ ustrojení vojáci. Musel jsem se sám sobě smát, vycházkový kabát mi sahal až ke kotníkům a tak vlastně z něho vykovaly jen jedenáctky polobotky. Tak nějak vypadl Chaplin, blesklo mi hlavou. Naštěstí jsme kabát zase dali zpátky do spacáku, takže jsem zůstal v celku padnoucím oděvu. Až na ty boty. Měl jsem ale štěstí, neboť jsem měl všechny knoflíky, takže stačilo si jen připojit hodnost. Dvě kolejnice a jedna pecka – jako svobodník absolvent jsem to měl lehké. Další však hned na místě museli vyndat šití a prokázat své dovednosti v tomto oboru. Bylo legrační koukat na pány inženýry, jak se na bobku před výstrojním skladem pokouší přišít několik knoflíků.

Zapálil jsem si cigaretu a začal si hromadící se vojáky absolventy před skladem prohlížet. Musel jsem se rozesmát. Byl na nás žalostný pohled. Na mnohých oblek visel, druzí měli rukávy těsně pod lokty, další courali nohavice po zemi, jiným kalhoty zakrývaly lýtka jen zpola. A čepice? Jeden ji měl jak papež čepeček, druhému se zarazila o nos.

„Moc ti to sluší,“ lehce se dotknul mých kalhot Míra Olšavský. Usmál jsem se. Oč měly kalhoty kratší nohavice, o to byly širší, že bychom se do nich vešli dva. A že mám stehna a lýtka dost silné.

„To si snad pak vyměníme,“ odpověděl jsem.

„To doufám,“ přikývl Míra, i když sám měl celkem slušivý oblek, který dobře padl na jeho svalnaté atletické tělo.

„Tak jdeme!“ ozval se strohý příkaz a přerušil naše rozjímání nad oblečením.

Přišel si pro nás další voják – poradce. Nahodili jsme si pytle přes ramena a vyrazili vpřed. Nepovažuji se za nějakého třasořitku, ale trochu jsem váhu výstrojního materiálu podcenil. Přitom k ubytovacímu prostoru bylo dost daleko. Někteří si museli po cestě odpočinout, i mně jednou spadl pytel z ramene na stranu a já si ho musel znovu nahodit. Plazili jsem se přes nástupiště pluku a bylo zcela patrné, že se den chýlí k závěru. Slunce již pomalu klesalo za obzor a blížil se večer. Aniž bychom se nadáli, pročekali jsme před různými prostory vlastně svůj první den. Ale do půlnoci ještě daleko.

„Hele, už táhnou,“ slyšel jsem před starou budovou, naší ubytovnou, říkat jednoho vojáka.

„Však se z toho vojebou, špagáti zkurvený,“ odvětil druhý a oba mudrlanti zmizeli za rohem.

Opravdu nám mají rádi, pomyslel jsem si. Co všechno udělá ten rok, o který tu my budeme méně než oni. Nebo je v té nenávisti ještě něco víc?

„Tak co čumíte, padejte nahoru!“ ozval se hrubý, arogantní hlas podporučíka, který, jak jsme ke své nelibosti záhy zjistili, bude naším velitelem po dobu přijímače absolventů. Trochu hodně velký suverén, tutovej frajer, arogance sama – prostě podporučík Humel.

Vyšli jsme do prvního patra, zabočili doprava. Dlouhá chodba, podél stěn plechové skříně, jedna vždy pro dva vojáky. A též okna. V této chodbě byla umývárna, nalevo od schodiště pak záchody. Uprostřed naší chodby stál stolek a nad ním tabule s nápisem „Stanoviště dozorčího“. To jsem si stačil povšimnout, než se ozval znovu nepříjemný vyzývavý hlas podporučíka Humela.

„Tak co tu stojíte a čumíte?! Kde jste se flákali?! Neumíte přijít včas a ještě se flákáte!“

„Ale my jsme přišli včas, zdrželi jsme se ve výstrojním skladu,“ ozval se někdo z davu.

„Co je mi do toho?“ zaburácel hlas důstojníka, „Za hodinu budete mít uložený věci nebo si mě nepřejte! A vy jim pomozte,“ dodal a pohlédl na jednoho desátníka a jednoho vojáka, kteří stáli opodál a zřetelně se na náš účet bavili. Nakonec jsme zjistili, že jsou to naši výkonní praporčíci, kteří se nám po dobu přijímače budou starat o materiál.

„Tak si každý najděte skříň,“ ozval se desátník Štercl, „Na dveřích uvnitř máte nalepený, co tam dáte. V místnosti napravo budete bydlet, tak si najděte každý noční stolek a bidlo. Když nebudete něco vědět, tak vám pomůžeme.“

Bidlo alias lůžko s čistým zeleným prostěradlem jsem si našel. I nově natřený noční stolek vedle. Následovalo horečné vybalování věcí, skládání. Ne, nebyli jsme v tom úplně nováčky, měli jsme za sebou již závěrečné soustředění v Podbořanech. Jenže tehdy jsme neměli tolik věcí, o některých jsem do dnešního dne ani nevěděl, že existují.

Největší problémy jsem měl s komínky a nebyl jsem sám. To se nastříhají obdélníky z tvrdého papíru, které se zasouvají do košil, pyžam, prádla a tepláků, aby byly vytvořeny hrany složené tkaniny. Hřbety ostré, stejná velikost, prostě aby vše zařezávalo a lampasáckému oku lahodilo. Sháněli jsme tvrdý papír a hořekovali nad tím, že jsme vyhodili krabice od bot. Nakonec pomocník výkoňáka vojín Petko donesl plnou náruč zbytků krabic z výstrojního skladu a naše potřeba byla uspokojena.

Podářilo se nám nakonec věci urovnat, někomu lépe, někomu hůře, já patřil spíše do té druhé kategorie. Zase jsem měl společnou skříň s Pepou Novým jako na závěrečném soustředění po čtvrtém ročníku fakulty. Naším krédem bylo, že jsme měli v našich věcech nehorázný bordel a rovnali je jen když měla přijít kontrola. Ale to Pepa pak uměl máknout, takže byla většinou spokojenost. Smůla byla, když přišla namátková kontrola, to se dotyčnému důstojníkovi protočily panenky. A záleželo, jak moc byl šokován, nakolik ještě dokázal vyhnat svůj hlas do takové intenzity a výšky, že se to někdy zdálo až neuvěřitelné.

První večer jsme však měli věci samozřejmě řádně srovnané, alespoň jsme si to mysleli. O opaku nás přesvědčil až příchod podporučíka Humela.

„Co to je?! Takovej humus?! To nejsou inženýři schopný si srovnat věci? Co ste, inženýři nebo debilové?!“

Zavrtěl jsem jen hlavou a vnitřně si povzdechl. Vždy jsem cítil pohrdání k těm, kteří se takto chovali. Ať už v civilu nebo na vojně. Nechápal jsem, proč někteří tak nenávidí ty, co mají vyšší vzdělání. Nikdy jsem nikomu nedával najevo, že bych se cítil nějak nadřazený, podívej se, já jsem inženýr a ty nula. Naopak, takové vysokoškoláky jsem odsuzoval a odsuzuji. Mám mnoho kamarádů, kteří vysokou školu nemají. Ale co říci k tomu, když se na vás někdo dívá skrz prsty, nojo, přiblblý intelektuál a podobně. Zase jsem se dostal někam, kde bude vadit, že jsem inženýr, pomyslel jsem si.

Proč se o tom tolik rozepisují? Na vojně za mé éry platil trochu jiný řád a já dostal dost příležitostí se s ním dobře seznámit. Mnoho vojáků základní služby, ale i vojáků z povolání, cítilo přímo nenávist k absolventům. Někdo z důvodů, že jsme jen rok na vojně, druhý proto, že jeho inteligence byla na nízké úrovni a nebyl schopen či nestíhal s námi jinak komunikovat než pomocí hrubosti, vulgárnosti, kdy okolo sebe plival zášť.

To vše mi problesklo hlavou, když jsem uslyšel hlas podporučíka Humela. Ten procházel kolem našich skříní a nešetřil výroky nejhrubšího kalibru. Někdo se před ním rozklepal strachy, což byla voda na jeho mlýn. Pak mohl dokázat svoji „velikost.“

Já měl na podobný případy jediný recept. Mlčet, eventuálně říci něco málo, co by dotyčného zesměšnilo, a tvrdě a nekompromisně se usmívat. Mohu říci, že jsem s tím vystačil po celou dobu své prezenční vojenské služby a je až s podivem, jak některé vojáky z povolání jen obyčejný, pravda trochu vyzývavý úsměv, dokázal rozhodit a vytočit. Myslím si, že jsem si i v tomto prostředí dokázal zachovat jistý stupeň důstojnosti.

I moje složené věci byly ohodnoceny jako nehorázný bordel a práce na hovno. Právě zmíněný úsměv pak byl kvitován jako přiblblý a posléze debilní.

Nakonec si nás nechal podporučík Humel nastoupit na ložnici u našich postelí, rozvázně, ve skutečnosti komicky provedl dramatický příchod a spustil.

„Tak tohle bylo naposled! Když vám dám příkaz, tak ho splníte beze zbytku! Když ne, tak s váma zatočím, až se poserete! A pravomoc na to mám! Jinak je to svrab a humus, umíte úplný hovno, páni inženýři! Úplný hovno! Ale já vás naučím! Za dvacet minut je nástup na večerní kontrolu, na chodbě – a zkuste to nestihnout! A do jedenácti si ty věci dáte do pořádku! To znamená, že vám prodlužuju o hodinu večerku. Jasný?! Tak vpřed!“

Někdo hned vyrazil, někteří jsme v klidu a s rozumem uklidili vyházené věci. Prohodili pár slov na adresu našeho velitele a v pohodě ve vycházkovém úboru nastoupili na svoji první večerní kontrolu na vojně. Nepočítám-li samozřejmě závěrečné soustředění, ale to bylo opravdu o něčem jiném.

První noc na vojně, ne, na to se nedalo dlouho zapomenout. Ležel jsem a nebyl sto usnout. Stále stejné myšlenky se mi honily hlavou. Tolik dní tady, v tomto prostředí, to snad ani nejde vydržet. Ještě včera jsem seděl s kamarády u piva a připravoval se duševně na přechod do vojenského prostředí. Nejvíce, čeho

jsem se obával, je bezmocnost. Bezmocnost proti projevům zvůle, násilí, blbosti, omezenosti. Podporučík Humel toho byl zářným příkladem. Srážka s blbcem je to nejhorší, co může člověka potkat.

Ovšem jsme na začátku cesty, o které dopředu těžko říci, jak bude trnitá. Proti nováčkům nastupujícím na dva roky jsme měli určité výhody i nevýhody. Tou jednoznačnou výhodou byla délka služby. Další výhodou, že jsme během návštěv na vojenské katedře pronikli trochu do vojenské logiky, která byla rapidně odlišná od té normální civilní. Dalším, že jednání s námi bylo od vojáků z povolání ve většině případů slušnější, netrpěli jsme honěním od mazáků a supráků. Ale na druhé straně, ve věku kolem pětadvaceti let, se už jinak chováte než v osmnácti, devatenácti. Na vysoké škole jsme si navykli na určitý stupeň jednání. A tak se nám zvláště špatně trávilo jednání některých nadřízených. Vždyť třeba podporučík Humel, který měl za sebou „dedeešku“, tedy rychlý dvouletý kurs na důstojníka, byl třeba o dva až tři roky mladší než my. A jeho jednání? Pro mnohé z nás nutnost poslouchat takové hovado byla daleko obtížnější, než fyzická námaha, málo spánku a tak dále.

Absolventi jsou na vojně vlastně mezi dvěma mlýnskými kameny, to nám vtloukali do hlavy už na katedře a měli pravdu. Mezi vojáky z povolání, kteří vydávají nařízení a vojáky, kteří ho mají plnit. Realizaci rozkazu měl zajistit absolvent, což byl někdy hodně obtížný úkol, pro někoho nesplnitelný. A mnohdy nesplnitelný pro každého, protože rozkaz byl kravina od počátku do konce a splnit se nedal. Ale vynadáno dostane absolvent. Špagát, ať už chtěl splnit jakýkoli rozkaz, musel vyžadovat práci po vojácích, což u vojáků druhého ročníku vyvolávalo záchvaty šílenství. Proto se špagimu dostávalo v takových případech chvály z obou stran. Kdo neměl pevné nervy a dost silnou vůli, často musel propadat pocitům beznaděje, zoufalství a méněcennosti.

„Budiček!“ probudil mě po několika málo hodinách spánku křik vojína Petka.

Převléknout z pyžama, ustlat postel a ve slušivých zelených trenýrkách a v obrteniskách se připravit na ranní cvičení. Před naší ubytovnu, tomu se říkalo malý buzerák, tím velkým bylo plukovní nástupiště.

Humel se ujal rozcvičky. Vybral jednoho z nás, aby předcvičoval a začal kecat s desátníkem Šterclem. Posuzovali naše postavy, slyšel jsem, jak náš drahý podporučík prohodil něco o „vyžraných, co hovno dělaj a vypadaj jak srágoty.“ U někoho jeho přirovnání skutečně platilo, deset kliků byl pro něho nesplnitelný úkol, ale dobré dvě třetiny z nás dělalo nějaký sport a takového podporučíka Humela s jeho vypitou fyzickou bychom hravě strčili do kapsy.

První nástup po snídani. Stále ještě ve vycházkovém úboru. Nedaleko nás nastupoval přijímač nováčků základáků, chudáků, kteří se tu budou trápit dva roky. Hlasité povely, hrubé nadávky, vyplašené pohledy devatenáctiletých kluků, kteří přišli o pár dní před námi a odejdou o hodně dní po nás.

Náš nástup probíhal relativně v klidu. Přišel se nám představit major Nedved', velitel druhého praporu. Provedl naše rozdělení na dvě čety, naši první tvořili budoucí velitelé tankových čet, druhou budoucí příslušníci praporu pohonných hmot. Major Nedved' byl velitelem roty přijímače, velitelem naší čety se stal k naší obrovské radosti podporučík Hrmel, té druhé nadporučík Jouza. Přišel i zástupce pro věci politické, osoba v té době naprosto nepostradatelná, nadporučík Tomsa. Ten vedl moc hezké řeči o armádě, naší povinnosti sloužit socialistické vlasti, pracujícím lidu a o naší cti. Nakonec nás ujistil, že během pár dnů uděláme schůzi SSM a i na dobu přijímače si zvolíme výbor, který nás správně politicky povede.

Nakonec se všichni rozešli a zůstal jen náš milovaný vůdce podporučík Humel a naše četa. To hovádko boží si stoupl před nás, ruce zastrčené za opaskem, mírně se houpající dopředu dozadu, a spustilo souvislou a smysluplnou řeč, což už sám o sobě byl u něho úctyhodný výkon.

„Tak aby bylo jasný,“ začal důstojník. „já jsem váš nejbližší velitel. Pokud budete něco potřebovat, budete se obracet výhradně na mě. Vo všem budu vědět. Pokud někdo bude chtít jít na vošetřovnu, tak se napiše do knihy nemocných a já mu to schválím. Anebo ne,“ ušklíbl se a pokračoval, „Bez mého podpisu vás tam nikdy nepřijmou, to si zařídím. Předem upozorňuju, že chci bejt vo všem informovanej jako první. Jestli

zjistím, že mě někdo vobešel, mám dost možností, a základní řády mi dávají opravdu dost možností, abych si to s dotyčným vyřídil. Dále budete chodit do služeb dozorcího roty a budete dělat rajóny. Tím se zatěžovat nebudu, to bude plánovat výkoňák. Ale jestli zjistím, že to někdo vodflák, tak ty rajóny bude mít klidně až do konce přijímače? Jasný?!”

Nikdo neodporoval a tak náš velitel pokračoval.

„Budete dělat to, co vám řeknu. Kdybyste někdo neposlouchal anebo si neplnil co má, tak s ním zatočím tak, že se z toho zesere. Příležitostí k tomu mám dost. A výcvik budete doufám taky plnit, jak se sluší na absolventy. I když vím, že katedra vás naučila úplně hovno, ale tady u bojového útvaru to budete hned umět. Jinak s váma hadice rychle vyjebou. Budou z vás mít prdel a až budete mět něco splnit, tak splníte hovno.“

Asi v tomto duchu se nesl celý projev podporučíka Humela. Jak mu začínaly ubývat myšlenky, tak začala přibývala sprostá slova. Není divu, že když se zeptal na dotazy, byl každý zticha.

Pak následovala prohlídka kasáren. Zjistili jsme, kde je štáb, tankostřelecké cvičiště, tankodrom, park techniky. Po dlouhé době jsme zase viděli zblízka tank.

„Tak tohle bude váš chlebiček,“ vylezl s cigaretou v ústech podporučík na kovového obra a použil tu hromadu železa jako tribunu, „poznáte, že vo tom tanku víte úplně hovno. Až budete mrznout na Šumavě, tak to teprv poznáte. Jestlipak znáte, za jak dlouho se má naskočít do tanku?“

„Deset, jedenáct, dvanáct,“ ozval se vždy aktivní četař absolvent Pilný a zamrkal.

„To tak leda na katedře nebo v klubu invalidů,“ uchechtl se důstojník, „osm, devět, deset,“ pokračoval, „to poznáte na střelnicích, až budete celej den skákat, že to všichni zvládnete. Někdo líp a někdo hůř. Já to třeba umím za pět vteřin, a to tam toho střelce zašlapu. A hadice mě znaj, tak sebou hoděj!“

Až postupem času jsme zjišťovali, že nejen Humel, ale i jiní důstojníci, jsou náchylní až groteskně přehánět při prezentaci svých schopností a dovedností.

Na oběd jsme šli společně ve vycházkovém úboru a hned se ozvaly hlasy vojáků.

„Nojo, špagáti, myslej si, že to bude procházka,“ anebo, „Co máš ruce v kapsách, spahi, nedovedeš stát v pozoru,“ či, „Však se z toho vojebete, počkejte až přidete na roty!“

Moc jsme si jich nevšíмали. Problém nastal až při výběru místa v jídelních blocích. Neměli jsme si kam sednout, všude bylo údajně obsazeno, i když bylo volno. Ovšem zdálo se mi, že vojáci mají trochu obavy pustit se do nás ostřeji, abychom si snad nestěžovali.

Před večeří jsme si zkoušeli oděv vzor 60, maskáče, přešivali knoflíky, eventuálně mezi sebou prováděli výměny. Taky jsme sepisovali, kdo chce vyměnit kanady, brigádýrku. Nakonec se ukázalo, že to byla zbytečná práce, do konce kursu jsme nic nedostali a museli si vystačit s vyfasovaným materiálem. Takže ani žádné menší polobotky či tenisky.

Druhý večer měl své další zpestření, kterým byla beseda s velitelem útvaru. Byli jsme přivedeni do kinosálu. Za improvizovaný řečnický pult vystoupil podplukovník Kron, vysoký, ramenatý, trochu při těle. Po jeho uvítacích frázích, jakých jsme slyšeli mnoho, po objasnění příčin a nutnosti obrany naší socialistické vlasti a tedy i naší přítomnosti v armádě, začal být trochu konkrétnější.

„Většina z vás zůstane na tomto útvaru u tankových jednotek,“ hřimal opřený o tmavě rudou tribunu, „Z čtyř péhámáků navopak skoro všichni půjdou pryč na jiné útvary. Ale tankisti tady brzo poznají, že to tu nebudou mít lehký, nároky na vás, absolventy, jsou vysoký. Proto si během přijímače zdokonalujte své znalosti. Je pak smutný, že pak nějaký voják sotva a osmi třídama si z vás dělá legraci a honí ramena. Z vás, inženýři, protože nic nevíte! A upozorňuju vás, že kdo z vás sem přišel na vojnu jen přežít, tak ten velmi rychle narazí.“

Odmlčel se, udělal dramatickou pauzu a pak pokračoval.

„Upozorňuju vás předem na šikan. Je to to nejhorší, co v naší armádě je. Už se to dost podařilo vymýtit, ale ještě to přetrvává. Co je to, to jistě dobře víte. U nás se proti tomu půjde hodně tvrdě a nekompromisně. Takže když se s něčím takovým setkáte už během přijímače, tak nám to oznamte! Můžete přijít sami, nikdo se nic nedozví. Vás nikdo šikanovat nebude, ale když vy uvidíte třeba u jiných jen náznak šikanu, tak běžte a hned nám to řekněte. Dveře máte v tomhle případě kdykoli v otevřený. Já, až budu vědět, kdo z vás tu zůstává a až přijdou absolventi na další funkce z jiných útvarů z přijímače, tak si s váma udělám takový posezení, kde si řekneme víc vo vaší práci a co budu vod vás vyžadovat.“

Asi tak nějak. Na závěr se nám dostalo přání dostatku síly, odhodlání a píce do přijímače. Nabídka na možnost položení otázek byla zbytečná, nikdo se na nic nezmohl či spíše ptát se na cokoli považoval za zcela zbytečné.

Pak už následoval typický večer během přijímače. Po povinném sledování televizních novin jsme se poflakovali po rajónu, někdo psal dopisy domů, jak dobře dojel, jak se tu má fajn, jak se tu skvěle o něj starají, jak je možností sloužit socialistické vlasti nadšený a pln odhodlání chránit náš stát a pracující lid, aby ten mohl plnit své pracovní závazky. Další sledovali oduševnělé pořady v televizi, někdo hrál karty nebo si četl. Již od čtyř hodin první dva z nás nastoupili službu jako dozorčí a pomocník dozorčího roty. Od devíti hodin se ujali své role první rajonisté, kterým připadl úklid pévéesky, chodby, umývárky, ložnic a záchodů.

Třetí den byl ve znamení pracovních a organizačních akcí. Dokončili jsme ubytování, každý již měl noční stolek a skříň, dostali jsme jmenovky, bylo dokončeno rozdělení rajónů, které se stejně nedodržovalo, protože Petko si tam psal co chtěl. Taky byl určen zástupce velitele čety z našich řad, stal se jím četař absolvent Žitný. Původně měl být vybrán podle papírů četař absolvent Pilný, ale nakonec se ukázalo, že i Živný má dobré kádrové předpoklady a navíc jako osobnost bude přeci jen více vyrovnanější.

Pilný už dělal velitele mojí čety na katedře, nebyl to špatný kluk, několikrát jsme se po vojně v rámci přípravy na vysoké škole opili v hospodě. Pilný trpěl chorobou našeho novověku, totiž prospěchářstvím a kariérismem, z toho důvodu zavčas vstoupil do komunistické strany, tedy byl tak zvaný kandidát na členství. Snažil se být z těchto důvodů i na vojně velice aktivní, vycházet prostě nadřizným všemožně vstříc.

Pilný však trpěl i jinou chorobou, totiž tikem, neustále stahoval levé oko, pak zas pravé a pak tím levým zamrkal, někdy mrkal oběma a přitom se strašně škmouřil, občas lehlé trhnutí ramínky. To se asi nelíbilo majoru Nedvedovi, takže dostal šanci Živný. Ten si sice nebudoval kariéru ani se neškmouřil a netrhal sebou, ale zase se snažil všemožně vyjít nadřizným vstříc a dodržovat za každou cenu veškeré rozkazy a nařízení. Tehdy se dostával do těžkých situací, zvláště když jeden rozkaz téměř vylučoval splnění druhého. Prostě se neuměl na nic vykašlat, hodit to za hlavu a nechat si vynadat. Snažil se nám i velet, přičemž se zase projevil jeho zmatkářská povaha. Někdy měl i s námi problémy, když chtěl, abychom dělali blbosti. My věděli, že je to blbost, on věděl, že je to blbost, ale někdo ji po nás chtěl a Živný se neuměl či nechtěl ozvat.

Tehdy jsme mu jeho přístup vyčítali, časem jsme pochopili, že neměl velkou šanci na odvrácení zbytečné a mnohdy dokonce destruktivní práce. On totiž ten, který rozkaz vydal, nikdy nechtěl pochopit, že

jeho řešení není zcela rozumné a pochopil svůj omyl až tehdy, když ho seřval nadřízený. Pak ale pochopil velice rychle a my kalupem bořili to, co jsme předtím zbytečně nahonem vybudovali. Ale takový už byl vojenský život, rozkaz se musí splnit a až potom diskutovat či přemýšlet o jeho prospěšnosti, pokud tedy byla vůbec vůle na nějakou diskusi.

Prostě a jednoduše, od třetího dne byl naším nejbližším velitelem Živný a podporučík Humel začal jeho služeb využívat až zneužívat. Na druhou stranu jsme na tom byli dobře, Živný byl sice plašan, ale většinou nás přesvědčoval dobrým slovem, prosbami anebo apelací na naši čest a inteligenci.

To u druhé čety se zaměřením na PHM, velel četař absolvent Ondrejko a bohužel musím říci, že jsem nebyl sám, kdo ho považoval za blbce. Svě lidi honil, řval na ně sprostě, dával jim tresty v podobě rajónů, hulákal na ně při rozcvičce, dolézal za nadporučíkem Jouzou a snažil se splnit, co mu jen na očích viděl. Jeho arogantní chování mu sice vyneslo jakous takous pochvalu od jeho nadřízených, ale z čety ho neměl rád nikdo. Mnohdy jsem se divil, že mu nedal nikdo přes hubu. Kdyby takhle řval na mě, tak bych mu jí asi natáhnul. I když kdo ví.

Měli jsme určené i velitele družstev, ale to už byla funkce zcela formální, u nás dostal pověření Pilný, Jušinec a Pánek. O Pilném už byla řeč, Jušinec a Pánek byli moji kamarádi, oba hráli dobře fotbal, zvláště pak Jušinec, oba perfektní kluci. Stejně jako Pilný studovali v Praze na strojní fakultě, tedy moji bývalí spolužáci.

U druhé čety přijímače si na velitele družstvem nepamatují, vlastně na jednoho ano, tím byl velitel prvního družstva a zástupcem již zmiňovaného velitelského génia Ondrejka. Musím říci, že ti dva se tak dlouho hledali, až se našli na vojně. Jinak ale druhá četa šla mimo nás, jiné velení, výcvik. Takže jsme se o ně nezajímali a k třenicím docházelo pouze tehdy, když začali spory o rajóny. Naštěstí se nedorozumění vždy více či méně vyřešilo.

Třetí den jsme se rozrostli o další oběť. Přijel Standa Bečka, svobodník absolvent. Protože dodělával nějaké zkoušky, měl dovoleno přijít o dva dny později. Zdánlivě maličkost, ale Bečka byl kapitola sama pro sebe. Salámista, tedy člověk, kterému je všechno jedno, neměl žádnou úctu k nadřízeným a než splnil nějaký rozkaz, tak přemýšlel, jaký to má smysl. Což byla, jak jsme si již řekli, úplná hloupost. Takže většinou k žádnému kloudnému závěru nedošel a navíc, o rozkazech se nepřemýšlí, nediskutuje, rozkazy se plní. Často také dost úspěšně přemýšlel, jak se svým povinností vyhnout, kde se zašít, ale ani za toto se mu velkého pochopení důstojníků nedostávalo.

Pomalu jsme se začínali poznávat. Vojna měla určitou výhodu v tom, že do značné míry odhalila povahy lidí, jejich charakter a jejich schopnosti. U inženýrů samozřejmě ne schopnosti odborné, myslím tím na jejich profesi, ale jak jsou schopni jednat s lidmi, jak reagovat na vyhocené situace, kterých bylo denně nepřeberné množství, jaké mají organizační schopnosti. I když v přijímači jsme se mohli schovat do davu, vše se v plné nahotě projevilo později, když jsme přišli na naše mateřské roty a byli tak říkajících vhozeni do jámy lvové.

I proto někdy první názor, který jsem si o někom v přijímači udělal, doznal časem značných korektur. Nicméně bych se rád zastavil u několika osob, které mně utkvěly z přijímače v paměti. Dost často šlo o moje bývalé spolužáky ze školy.

Zdeněk Budín, přezdívaný Dědek, v hodnosti četaře absolventa, tichý a nerozhodný kluk, se kterým jsem dokonce chodil na škole do stejného kroužku. Byl dobrákem, který nezkazil žádnou legraci, ale ne vždy ji sám dokázal vytvářet. Snažil se každému vyhovět, dost často i na svůj úkor.

Mirek Olšavský, desátník absolvent, můj spoluhráč z vysoké školy z družstva basketbalu, veselý, příjemný společník, vášnivý hráč mariáše, v čemž jsme si velmi dobře rozuměli. Sportovní typ, urostlý, dělal i závodně atletiku. Srandu dokázal vytvářet i přijímat. Nápadný byl svými lenonkami, které neustále nosil.

Další v pořadí, desátník absolvent Pepa Nový, ramenatý, podsaditý. Jak jsem se již zmínil, na závěrečném soustředění jsme měli společnou skříň. Tvrdil o sobě, že kdysi běhal závodně stovku, ale to mi

příliš nesedělo k jeho postavě. Tak trochu přeceňoval svoje schopnosti, jak na poli sportovním, tak v mariáši, který s námi s oblibou mastil. Dobrý byl ve čtyřce, průměrný ve trojce a licitovaný mariáš, který považují za nejlepší, neznal vůbec. Neustále se usmíval a právě pro ten jeho úsměv na jeho kulaté tváři dostal přezdívku Švejk. Nám přišla přílehavá, jemu už méně, nadřízeným šel vysloveně na nervy. S chutí vyprávěl, jak každé prázdniny dělal výčepního a rád se chlubil svými známostmi.

Četař absolvent Karol Moudrý, Slovák, kandidát strany, poměrně hodný a poctivý kluk, který se neodvážil odfláknout žádnou práci. Často se k nám přidal na fotbal či mariáš, ale obojí mu šlo dost špatně. Ke své smůle se na začátku přijímače přiznal, že umí dobře psát na stroji a od té doby ho všichni nadřízení zneužívali. Když pro ně psal stohy kravin místo výcviku, tak proč ne, ale on tak činil i ve volném čase a mnohdy dlouho do noci. Ale nikdy nikomu neřekl ne.

Četař absolvent Jirka Pánek, mírné ale cílevědomé povahy, sportovně nadaný, dobře válel fotbal i tenis, což mu později pomohlo, když nechával na kurtu vyhrávat vysoké důstojníky z pluku. Nenechal se hned tak vytočit, ale ani kydat hnůj na svoji hlavu. Patřil do naší mariášnické party.

Kdo dál? Bylo víc zajímavých osob, snad četař absolvent Petr Jušinec, v civilu hrál tuším divizi ve fotbale. A ještě mi napadá rodák z Bratislavy, svobodník absolvent Petr Flašar. V přijímači se jevil jako zašívák nejhrubšího zrna, salámista, později se ukázal i z jiné stránky. Trochu přeceňoval svoji inteligenci, kterou všem dával najevo, ale byla s ním sranda. Na všechno měl svoje komentáře, dle dnešního módního trendu bonmoty. „Kam nemůže blbec, nastrčí alespoň svého zástupce,“ hodnotil často své konflikty s nadřízenými.

No, snad mi čtenář promine tu krátkou rekapitulaci kolegů absolventů, nerad bych se přiblížil k panu Jiráskovi, který byl schopen na pěti stránkách popisovat jednoho koně, jak jsem ke své nevoli zjistil na střední škole při povinné četbě, než jsem knihu odložil a sehnal si někde její obsah.

Na další den svolal nadporučík Tomsa svazáckou schůzi, tedy schůzi Socialistického svazu mládeže. Všichni jsme byli dle rozkazu svazáci. Podle kádrových profilů vybral kandidáty do výboru, aby nás nevědomé správně vedli. Mezi těmito ideologickými vůdci nechyběl Pilný, Moudrý a samozřejmě i člen strany desátník absolvent Čoviš. Během přijímače mi tento vyhublý straník nijak nezaujal, to jsem však netušil, že později budeme společně prožívat nejednu krušnou chvíli u roty.

Na úvod přednesl Moudrý svoji zprávu, pak se posadil mezi nás.

„Takže teď přistoupíme k hlasování o programu,“ ujal se slova nadporučík Tomsa, „Kdo je pro, kdo je proti, kdo se zdržel hlasování,“ dodal úsečně a rychle za sebou.

Všichni, nikdo, nikdo. Pochopitelně.

Něco se řeklo, Pilný vykládal o tom, jak jsme rozhodnutí plnit si své povinnosti a usilovně pomáhat nadřízeným a podobné kecy, které věděl, že má říkat a že se chtějí slyšet.

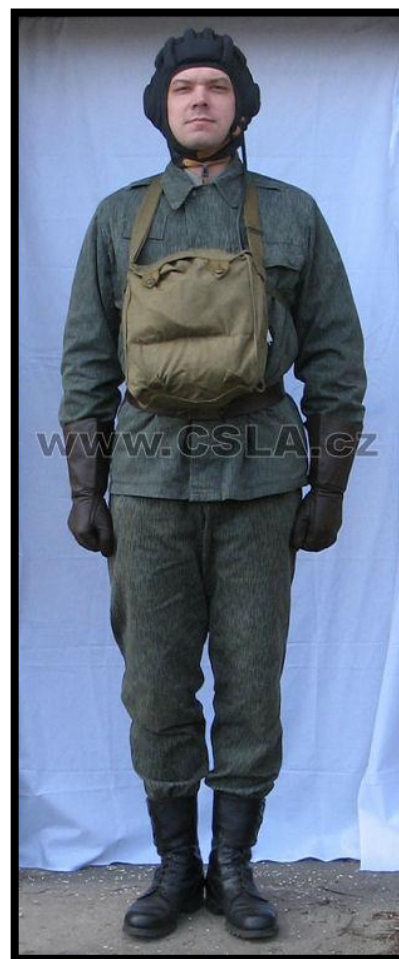
„Nyní přistoupíme k hlasování o předsednictvu,“ ozval se opět sytý a hluboký hlas důstojníka.

„To vážně nemá cenu,“ promluvil do ticha Bečka, už ve vojenském, ráno ještě pobíhal po kasinu v civilu.

Otočené hlavy, zvědavé a vyvalené oči hledaly odvážlivce, který si troufl přerušit tradiční monotónní chod schůze.

„Prosím?!“ nevěřil svým uším ani Tomsa.

„Říkám, že to nemá cenu!“

„A co nemá cenu?“ zeptal se Pilný.

„Vždyť je to všechno jen formalita!“

„Ale odhlasoval si taky program, tak co chceš? Proč rušíš?“ ptal

Ilustrační foto – uniforma tankisty

se dále Pilný

„K čemu je ta komedie?“

„Jestli se ti to nelíbí, soudruhu, tak můžeš jít!“ vložil se do dění Tomsa.

Nastalo ticho, každý sledoval reakci rebela. Ten malinko zaváhal, asi zvažoval, jaké pro něho mohou nastat nepříjemné následky, nicméně překonal všechny obavy, povstal a odešel.

Následovalo ticho a nejisté pohledy. Mnozí z nás dobře věděli, že má pravdu, že celá schůze není nic jiného než formalita, celé to hlasování, předem navržený výbor podle přání nadřízených, jen aby se udělala někde ve výkazech čárka. Opravdu nebylo co řešit, z výboru jsem kromě Pilného nikoho neznal, jen jsem věděl, že všichni jsou buď kandidáti či členové strany, naší vedoucí, komunistické. Jenže chladný kalkul toho, že bychom mohli být v budoucnu perzekuováni, nám nedovolil rovněž říci svůj názor. Nadporučík Tomsa pravděpodobně vycítil, že dost z nás s Bečkou souhlasí a proto se ujal slova.

„Soudruzi, pochopitelně nevylučujeme diskusi, ovšem ve vhodný čas, podle programu a vhodnou formou. Nevím, na jaký způsob práce SSM jste z civilu zvyklí, ale mám informace, že v civilu je to mnohem formálnější než u nás. Uvidíte, že se vyskytne spousta problémů, které bude třeba řešit. Ovšem taky si musíte uvědomit, že jste na vojně a práce SSM tomu musí odpovídat. Zde neplatí žádné demokratické formy rozhodování, velitel má nedílnou pravomoc a jeho rozkaz je zákonem. Nesplnění rozkazu pak řeší prokurátor. Myslím si, že tohle je třeba si uvědomit. Když měl ten soudruh nějaké námitky, měl je říci při schvalování programu. Jeho jednání není seriózní. Opravdu musíte chápat, že podmínky, které jsou na vojně, jsou zcela odlišné od vašich civilních a tomu se musí přizpůsobit i práce SSM.“

Po této skvělé řeči jsme jednomyslně odhlasovali výbor SSM, vyslechli si ještě nějaké uvědomělé referáty, do diskuse se nepřihlásil nikdo a tím celá schůze skončila.

Vyšli jsme ven, kde si v pohodě pokuřoval Standa Bečka. Jak někteří kolem něho procházeli, tak se na něj soucitně usmívali, jako by říkali, „Jen počkej, jak dopadneš, s tebou si to ještě vyříděj.“

Někdo prošel velmi rychle, aby ho s černou ovčí naší čety náhodou někdo neviděl.

Připálil mi.

„No řekni, měl jsem pravdu?“ zeptal se.

„Měl,“ připustil jsem.

„Cos blbnul?“ zamrkal očima v tu chvíli Pilný, který již rovněž opustil své místo za předsednickým stolem a šel si zapálit cigaretu.

„Hele, dej mi pokoj jo? Vždyť je to pravda!“ odsekl Bečka.

„No dobře, ale ty na tom nic nezměníš a takhle si tě můžou podat!“ varoval ho Pilný.

„Proč nejseš předsedou ty ale Čoviš?“ zeptal jsem se ho na oplátku já.

„To víš, já jsem jenom kandidát strany, kdežto Coviš je člen strany, tak Tomsa udělal předsedou jeho.“

„Tak to mi stačí!“ otočil se k němu zády Bečka.

Pilný se trpce usmál, trochu nervózně si pohrál s očima i lící a se šklebem odešel. Nemám rád lidi, co se přetvařují a už vůbec ne bezcharakterní kariéristy. Milan Pilný se mi nikdy nezdál jako tento typ, který by šel bez ohledu na ostatní za svými cíly. Dovedl se také zašít. Ale přeci jen v něm určité dědičné sémě prospěchářství bylo zakořeněno, ostatně stejně jako je v každém z nás. Otázkou vždy je, kolik prostoru mu kdo z nás dá a jak silný má žaludek.

„Tohle nemá cenu,“ přišel mezi nás četař absolvent Kubelka, právník, vyléčený alkoholik, trochu sportovec, který si o sobě moc myslel, především si byl přespříliš jistá ve svých úsudcích.

„Co jako?“ nadzvedl obočí Bečka.

„Uvidíš, že ti to pěkně vosdlaďej, žes vodešel.“

„S tím počítám.“

„Tak proč to děláš? Dyť to nemá žádněj význam.“

„Ale dyť to byla celěj kravina, to divadlo.“

„Jako by to bylo jinde jiněj,“ mávl rukou s pózou suveréna Pavel, „lepší je si myslet svoje, vysrat se na ně a zvednout ruku, ať maj radost. Nemám pravdu?“ obrátil se na mě.

Jen jsem pokrčil rameny a přiblbl se usmíval. Myslel jsem si, že nemá, ale říkat mu to, když se chovám stejně jako on? Pavel patřil k těm lidem, kteří v danou chvíli vždy udělají, co se po nich chce a co potřebují ke klidu. K tomu, aby vzbudili dojem, že stojí na správně straně barikády. Že je správně kovaný a ostatní – vem čert. Přesně člověk vchovaněj svojí dobou, člověk vždy proplouvajěj v anonymitě davu po správných cestíčkách do domovského přístavu s názvem klid.

Na první politické školení si taky pamatuji. Probíhalo v kinosále pro obě čty najednou a vedl ho nadporučík Tomsa. Zajímavé bylo vlastně jen tím, že nám objasňoval, jak bychom se v zeleném měli chovat.

„Dejte si pozor, jak budete jednat s vobyčejnejma vojákama,“ říkal, „Voni to na vás budou zkoušet, budou vás testovat. Nenechte se vod nich urážet. Musíte si získat autoritu a to nedokážete tím, že se jich budete bát. Musí poznat, že jste jejich velitelé. Těžko jim budete vykat a voni vám, jak vám to hodně lidí doporučuje, ale musíte si je držet vod těla.“

To, že máte skutečnou autoritu, že si vás vojáci vážej, to poznáte, jak vo vás budou mluvit. Když jen jako vo špagátovi, tak máte kulový a ne autoritu. Ale když budou říkat náš velitel, tak to je vidět, že jste si získali jejich úctu. Ale to znamená, že taky musíte něco znát!

Uvidíte, jak si z vás budou dělat legraci, zkoušet na vás finty. Každěj nováček, co hovno zná, naletí třeba na volíbenej vtíp, aby vyndal sejtko z vejfuku. Ten novej blbeček tam pchá ruku až po loket. Pochopitelně, že tam žádněj sejtko není a vy máte ruku černou a hadice náramnou srandu. A podobně. Nebo vás pošlou něco sehnat, bez čeho to nejde spravít. A vy, protože hovno víte, tak dete jak tupci a sháníte nějakou kravinu. A voni vám pak řeknou, vidíš špagi, jak si blbej, a to nám máš velet?

Ve vlastním zájmu se teda snažte během tohoto kursu co nejvíce pochopit, abyste pak nebyli jak troubové. Nedoporučuju vám taky, abyste ze sebe dělali moc chytrěj, frajery, co všechno znaj, protože hadice, co už tu sou dýl jak rok, vás během chvílky přesvědčej, že znáte úplněj hovno.

Uvědomte si, že tohle je bojovej útvar, že je to tu tvrděj a dost často se jezdí na Šumavu. Není to tu žádná sranda, vy s těma vojákama prostě musíte vyjít. A taky velet. Jestli si myslíte, že tady vojnu jen přežijete, jestli sem přišel někdo jen přežít, tak ať na to rychle zapomene! Možná ten, co půjde někam jinam, ale kdo dělá velitele čty u tankovýho útvaru, tak ten má pěknou zabíračku. A minimálně tři čtvrtiny z vás, co máte čéveočko velitel tankový čty, tak zůstanete u nás,“

Poslouchali jsme, jak nás straší, ale v tuto chvíli nevěděli, zda to tak bude nebo ne.

„Co se týká vašeho vztahu k vojákům z povolání, tak většina z nás vás bere jinak než vobyčejněj hadice, jako spolupracovníky, jedná s váma jako s velitelama,“ pokračoval Tomsa a mnohěj z nás se musel uchechnout při těchto slovech ve srovnání s jedním podporučíka Humela, „ale je nutněj si udržovat nějakěj vodstup. Já měl před váma, na prapoře kde dělám politruka, hodně absolventů a někteří byli opravdu dobří. A třeba sem i řekl, že si budeme tykat. Ale pouze, když jsme sami. Před vojákama mi bude vykat. To máte jako mezi náma. Třeba velitel praporu, ahoj Franto, ahoj Pepíku, ale když chce něco nařídít nebo prosadit, tak soudruhu poručíku, udělejte to a to.“

Vím, že to nebudete mít lehkěj, jste nejnížší velitelé, nejnížší velitelskej sbor, ale je vás hodně. Užívejte svěj kázeňskej pravomoce, dejte vycházku mimo pořadí, zakažte ji, dejte důtku, pracovní směny navíc.

Mnohdy někteří velitelé tomu největšímu grázlovi, jen aby se ho zbavili, místo aby ho potrestali, podepíšou vycházku, jen aby měli pokoj! To ale není dobrý!

Uvědomte si, co tu máte za materiál! Někteří sotva dovedou číst a psát, maj šest tříd, spousta z nich byla v civilu trestaná! A vy jim teď musíte velet! Ale nebojte se jejich hrubý síly, von si to každéj rozmyslí, než vás udeří. To by ho totiž velice rychle poslal prokurátor tam, kam patří, teda za mříže. A voni to moc dobře věděj, tak si netroufnou!“

Pěkná perspektiva, pomyslel jsem si, s nějakými kriminálníky se tu potýkat, když mi dá někdo do huby, co si na něm pak vezmu.

„To sme tu taky měli absolventa, kterej byl přísněj a uměl si zjednat respekt. Takový malý, houžvička, ale dovedl křiknout a vojáci se ho báli. Když ten šel do služby jako velitel stráže, říkali vojáci, no nazdar, zase ten, to zas bude pakárna. Ten měl větší autoritu než někteří vojáci z povolání.“

Pak tu byl zase jinej, ten měl ke dvou metrům a sto kilo. Ten to vyřizoval ručně. Když ho někdo nechtěl poslouchat, tak ho proplesknul a bylo to. Ale to vám nedoporučuju! Neperte se s nima, prostě a jednoduše to vyřídte služební cestou. Na ty řeči vo bonzákách se můžete vysrat!“

Asi hodinu nás v tomto duchu nadporučík Tomsa „politicky“ školil, abychom byli řádně připraveni na výkon našich předem stanovených funkcí.

Ostatně nebyl sám. Většina vojáků z povolání nám dávala „dobré rady“ pro naše budoucí zařazení. Pamatuji si i na hodinu střelecké přípravy s nadporučíkem Matějovským, kde nakonec sklouzl rozhovor opět k otázkám jiným než pouze o zbrojních systémech.

„Podívejte,“ říkal Matějovský, „myslím si, že s váma se dá jednat jinak než s hadicemi. Že si můžeme bavit na úrovni. Vy i já máme vysoký školy, vy civilní, já vojenskou, vy i já jsme inženýři. Takže je to trochu jiný než s blbou hadicí, co sotva dovede psát.“

Vzpomněl jsem si na jednoho podplukovníka z katedry, který vždy říkával : „Počkejte, co tam uvidíte za lidi. IQ ovčáčkyho psa a silný ramena!“

„Ovšem s některýma absolventama to tu nebylo špatný,“ pokračoval Matějovský, „na druhý straně s jinýma je to úplně nahnutý. To tu byl jeden blbec, teda, von byl možná dobrej u počítačů, vymejšlel programy, jako vědec, ale v normálním životě to byl blbec. Dělal výkoňáka a nebyl schopnej mít přehled, kolik má věcí. Nakonec, když předával sklad, tak měl manko přes deset tisíc. No, nakonec se dali výkoňáci dohromady a z větší části věci někde vystrachali, a buď mu je půjčili nebo dali, ale i tak se slušně prohnul. A to jen proto, že byl blbec, nechal vojáky ve skladě dělat si co chtěli a když když měl pod sebou napsaných pár čísel, tak je ten vědátor nebyl schopnej sečíst. K čemu je na světě dobrej takovej člověk, kterej třeba vymyslí geniální program na počítač, ale v normálním životě je na hovno. To tu byli jiný, šikovný, ten když předával sklad, tak měl věci navíc a ještě je posílal domů! To byl schopnej výkoňák!“

Hodnocení lidí podle nadporučíka Matějovského se mi zdálo poněkud subjektivní a mírně řečeno originální, ale pochopitelně jsem držel hubu a krok a poslouchal jeho rozjímání.

„To víte, hadice jsou sami pro sebe kapitola,“ vzdychl, zasníl se a pak použil svoji oblíbenou formulku, „Voják leží na bidle, kouří startku a křičí pakárna! Ale dejte si pozor na šikan! Já vím, že vám to říká každéj, ale vy ste za to zodpovědný! Je to pak strašný, když nějakej kluk uteče, skrejvá se jak zvíře, jen aby se nemusel vrátit, protože už nemohl vydržet to týrání od takzvaných mazáků! Takovejch případů bylo! To tu byl jeden, kterej se každý večer schovával. Když jsme to zjistili, tak řekl, že ho šikanovali a že se bál, že to nevydrží a že jim něco udělá. Byl totiž karatista a věděl, že kdyby se do mazáků pustil, tak je vyřídí, ale měl strach, aby někoho z nich neporanil.“

A jinek, taky karatista, ten to už jednou nevydržel, a i když byl proti němu celej pokoj, tak je zmlátil. Asi čtrnáct jich na něj bylo,“ líčil nám boj o život nadporučík a já se nemohu ubránit dojmu, že malinko přehání.

Ilustrační obrázek, dobový snímek Čtyř dvorů

„Vaším úkolem je vodhalit tenhleten šikan dřív, než se něco stane. Než dojde k nejhoršímu. Jak pak chcete vysvětlovat mámě, že její syn je mrtvej, protože se voběsil nebo vyskočil z vokna! Protože už nemoh snýst to mučení vod mazáků. Takový prasárny, a jsou to samý prasárny, ty je třeba vodhalit a zabránit jim dřív, než skončí nějakou mimořádnou situací. A prokurátor se bude ptát i vás, soudruhu četaři nebo soudruhu desátníku, jak to, že jste tomu nezabránil, když jste u toho stál, když jste spal s mužstvem na pokoji. Proč jste to dopustil? A pak ty vobvyklý výmluvy, já nic neviděl, já jsem spal, když přišli starý páky na světnici, dělali bažantům boro, že museli zpívat, nahý tancovat po pokoji, dělat metro nebo další prasárny, a že když nebyli dostatečně rychlý a poslušný, podle mínění pánů mazáků, tak dostávají vejprask! Ne velitel ložnice, absolvent, nic neviděl, nic neslyšel, protože spal. Ne! Protože zbaběle všemu přihlížel! Anebo neviděl, protože se díval z vokna, právě si zavazoval tkaničku! Pak vám taky bude horko, až vás začne prokurátor rozebírat! Varuju vás, dejte si na to pozor, nebo špatně dopadnete.“

Matějovský se odmíchl, abychom mohli jeho informace lépe strávit, popřemýšlet o nich a pak svůj monolog dokončil.

„A to vám říkám, že se v davu ztratěj zbabělci, že ti, kteří sou nejzbabělejší, tak nejvíc šikanujou a schovávají se za další! Takový krypli, zbabělý hajzly, ty patřej do basy. Můžou přitom tak znepříjemnit někomu vojnu. A přitom, kdyby ho člověk trefil, tak mu urazí makovici!“

Za dobu přijímače jsem měl třikrát službu dozorčího roty. Na jedné straně být ve službě bylo dobré, člověk měl přes den klid, nemusel do „zaměstnání“, jak se programu přijímače říkalo. Na druhé straně zase nuda a moc času na přemýšlení o civilu. Taky hrozila nemilost od nadřízených za pozdní nástup na ranní rozcvičku – RTC, na snídani, večeri a podobně, nebo za nepořádek v rajónu. To pak létaly hromy blesky, tabulky na oknech se třásly, po chodbě běhala různá zvířata i se probírala oblast biologie, především různé specifické části lidského těla, nejčastěji orgány pohlavní. Ale brzy vždy napětí pominulo a bylo zase dobře.

Též problém hlášení. Podat správně hlášení sice pro mě problém nebyl, uměl jsem ho okořenit i správnou hlasitostí, horší to bylo s ustrojeností. Opasek nebyl mezi třetím a čtvrtým knoflíkem blůzy, bodák na pěst od přezky opasku, kanady správně vyčištěné. Já si z toho nikdy moc nedělal a pouštěl výhružky jedním uchem dovnitř a druhým ven. Až do konce vojny jsem zůstal stejný, neupravenost byla mojí vizitkou, nebo, chcete-li, moje image. Později, při jedné příležitosti, dokonce velitel útvaru prohlásil, že jsem nejneupravenější voják Varšavské smlouvy. Až k takové dokonalosti jsem do dotáhl.

Dalším problémem ve službě bylo kouření. U stolku dozorčího se samozřejmě kouřit nemohlo, leč opustit stanoviště také ne, a tak jsem to řešil po svém. Kouřil jsem tak, aby mě nikdo neviděl. Zpočátku jsem s tím měl problémy, ale pilným nácvikem kouření při nástupu, na PVS i ložnici, jsem se během své služby propracoval až téměř k dokonalosti. Naučil jsem se schovat cigaretu, pochopitelně hořící, do dlaně tak, aby šel kouř do rukávu, aby ji nezpozoroval ani nadřízený, který mě plísnil, že nezasáhnu proti svým podřízeným, kteří kouří na ložnici, na níž to vypadá, jako kdyby někdo spustil zadýmovací zařízení. Ovšem zasahovat proti podřízeným jsem těžko mohl, jednak by mě nikdo neposlechl a za druhé jsem jako silný kuřák dělal to samé. Takže na PVS či v ložnici nekouřili pouze mladí vojáci, kteří, vyjádřeno vojenskou hantýrkou, na to neměli číslo.

Volný čas u stolku dozorčího v noci, kdy zima zřetelně vstupovala do mého těla, jsem využíval k psaní dopisů anebo ubíjel čas vypalováním jedné cigarety od druhé při čtení nějaké literatury, které ovšem nebylo k dispozici mnoho. Denní tisk ve složení Rudé právo, Mladá fronta a Obrana lidu stačil člověk přelouskat za chvilku, zvláště četl-li pouze poslední sportovní stránku.

Jen tak na okraj, víte jaké zprávy byly v Rudém právu, hlásné troubě KSČ, pravdivé, pravděpodobné a lživé? Pravdivé bylo datum, pravděpodobné předpověď počasí a ...

Na vojně jsem se stále setkával s dalšími a dalšími „zajímavými“ lidmi, podřízenými, sobě rovnými i nadřízenými. Jedním z nich byl i poručík Zavadil. Měl skoro dvoumetrovou postavu a tuk mu vesele přetékal přes uvolněný opasek a kalhoty. Říkalo se mu Jasný, pro jeho otázku za skoro každou větou. Vlastně občas to obměnil za „pochopili?“

Nutno podotknout, že mu příroda mnoho inteligence do vínku nenadělila, asi si myslela, že mu to vynahradila na kilogramech hmoty. I jeho postup uvízl na mrtvém bodě, jenže Zavadil byl přesvědčen, jak už to v takových případech bývá, že jediným chytrým široko daleko je on, pak jeho nadřízení, ale pouze ti opravdu nejvyšší, a jinak že jedná stále s úplnými blby, kteří nejsou sto pochopit jeho zcela jasné příkazy.

Blby jsme pochopitelně byli i my, pravdou je, že v jeho podání bylo pro mě takové označení poctou. Pochopit zámysl jeho génia nebylo skoro možné.

Měl i druhou přezdívku, Dingo, protože když se vytočil a začal hulákat, opravdu mohl někdo při poslechu nabýt dojem, že se k nám zatoulal tento legendární australský tvor. Já jsem s ním vycházel dobře, protože jsem byl schopen hlasitě velet i dovedl pozorně naslouchat jeho blitkám a smát se jen v duchu.

Měl nás často na úpravy tankostřeleckého cvičiště – TSC během neděle a soboty odpoledne, tedy času vyhrazeného k práci na prostorách kasáren. Někdy jsem mu též pomáhal uklízet kancelář, což byl rovněž zážitek. Ten dobrák si mě dokonce oblíbil natolik, že mi za moje služby se slzou v oku daroval tepláky, staré, a zelené tenisky, obojí našel ve skříni po svém předchůdci. A jelikož jsem byl schopen o nedělních brigádách předstírat usilovnou práci právě tehdy, když přišel na kontrolu, byl jsem mezi několika vybranými jedinci, kterým umožnil návštěvu kina ve městě.

Po skončení zaměstnání jsme se vysprchovali, oholili, oblékli si vycházkové šaty. Po sehnání menší brigádyrky, abych alespoň na jedno oko viděl, s jedenáctkovými polobotkami na svých devítkových chodidlech a ve vycházkovém pláštěm kousek nad kotníky, jsem byl schopen vyrazit. Vůbec jsem nevypadal jako hastroš.

Historické náměstí v Českých Budějovicích, opět již v modernějším hávu

Byl pro nás zážitek, dostat se po deseti dnech zase mezi lidi. Bohužel pivo jsme si nedali, protože poručík pravil, že absolventy zná a civilní vysoké školy produkují samé alkoholiky. Ale alespoň jsme zhlédli americký naturalistický film „Do řady“ z drsného prostředí věznice, a tento šťastně vybraný snímek nám palčivě připomněl náš současný úděl.

Tradiční předfilm byl o krásných pohárech vyrobených šikovnými rukama českých sklářů. Což jsem okomentoval, že by byly ještě hezčí, kdyby v nich bylo pivo. Jelikož můj soused po levici, vyléčený notorik Kubelka prohlásil, že jsem primitiv, tak jsem se raději odmlčel.

Tento výlet měl pro nás i tu výhodu, že jsme byli ušetřeni módní přehlídky v kasárnách, kde hlavními protagonisty byli politruk Tomsa a Humel, a poté samozřejmě absolventi, kteří se pod jejich citlivým vedením, nijak neovlivněným alkoholem, prováděli tak zvanou barevnou hudbu – jako poučení, že na nástupy se chodí včas a řádně ustrojení, absolventi vybíhali v pětiminutových intervalech z našeho domovského rajónu k parku techniky v rozličných oděvech – spoře oděni pouze do tenisek a trenýrek, jako že jdou na rozcvičku, přes služební oděv, teplákovou soupravu až po maskáče. A to pro jistotu dvakrát. My v té době v kině sledovali osud nešťastného amerického hrdiny, kterého zlí imperialističtí dozorcí týrají ve věznici.

Po příchodu na rotu mi dozorčí sdělil, že mi volali z domova k dozorčímu útvaru a že podle sdělení mi budou volat tak za deset minut. Šel jsem tedy k devěťákoví, kde mě starší major pozval dál. V nic neřešící rozmluvě jsme strávili čas do telefonu, než mi zavolal bratr a optal se na můj duševní a fyzický stav. Využil totiž situace, že jako vysokoškolský student byl na brigádě v roli vrátného a tak zavolal na státní útraty. Byl jsem rád, že se doma nic nestalo, z čehož jsem měl po ohlášení telefonu obavy. Jak jsem byl v rozverném náladě, popřál jsem dozorčímu útvaru dobrou noc, aby mu služba rychle utíkala a aby v nevytopené místnosti nemrzl, místo předpisové žádosti o možnost odejít. Po překvapivě stejně dobrosrdečné odpovědi jsem šel spokojeně spát.

Tou dobou jsme k naší nesmírné lítosti utrpěli těžkou ztrátu, totiž opustil nás podporučík Humel. Jednou z příčin jeho odchodu jsem byl i já. Stalo se to tak. Pracovali jsme před večerí v parku techniky, zametali cesty a bílili obrubníky. Já, ani nevím, jak jsem k tomu přišel, ale byl jsem určen jako velitel této pracovní skupiny.

Ilustrační foto, vojenská technika

Naše nepřiliš nadšená práce se nelíbila podporučíku Humelovi, který byl na potvoru ve službě dozorčího parku. Zároveň s ním přišel i kapitán Zouhar, technik pluku.

„Jak je možný, že de práce rak pomalu?“ zavolal si mě podporučík.

„Chybní nám kbelíky a štětky,“ pokoušel jsem se smlouvat.

„Tak si je sežeňte!“

„A kde?“

„Kde chcete, vy stádo debilů!“ rozeřval se Humel, „Ale já jsem dneska ve službě a udělám vám pořádný boro!“

„Kde je rotmistr Zoula?“ zeptal se ho náhle kapitán.

„Ten je mimo posádku.“

„Ano? Kdybyste se věnoval více službě než jiným věcem, soudruhu podporučíku, věděl byste, že rotmistr Zoula je v kasárnách už od oběda a dávno se pohybuje někde v parku, který střežíte,“ zpražil ho technik praporu k mé obrovské radosti. Humel sice zrudl, ale jelikož odporovat zřetelně nemohl, rozhodl se vylít si svou zlost na někom slabším a bezbrannějším.

„Nástup!“ rozkázal mi.

Když jsme se shromáždili v jakémsi tvaru, který on nazval tlupou posraných opilců, postavil se před nás, ruce v bok, posléze za opaskem a rozeřval se, sám sebe vytáčejič do nadzvukových obrátek. Výron sprostých slov a těžko publikovatelných výrazů zakončil výhrůzkou.

„Nevadí mi, že jste budoucí poddůstojníci a důstojníci! Jestli tohle neuděláte, vezmete si ešusy na pupky a budete drhnout v parku jednu dlaždičku po druhý!“

Pak sedl na své kolo a odjel.

„Soudruhu kapitáne, nevíte, kde bych sehnal kbelíky a štětky?“ obrátil jsem se na Zounara, když jsem rozpustil kluky k práci.

„Nevím, ale v klidu to dodělejte a běžte na večeři,“ odvětil.

„Jenže to tu pak budem do půlnoci a já bych nerad trávil noc tady.“

„Jen se nebojte, nikdo vás sem po večeři honit nebude.“

Z mého pohledu musel velící důstojník usoudit, jakou nedůvěru mám v jeho prohlášení.

„Tak se chová vždycky?“ zeptal se mě.

„Soudruh podporučík má osobitý způsob velení.“ usmál jsem se, překvapený zájmem Zounara, „Považuje nás za úplný pitomce, což nám neopomene při každé příležitosti připomenout. Ale už jsme si zvykli. Konec konců, co nám taky jiného zbejvá,“ dodal jsem rezignovaně s pokrčením ramen.

Důstojník už neodpověděl, záhy se otočil a odešel.

Vůbec jsem jeho slibu nevěřil, očekával jsem po večeři nástup zpátky do parku techniky. Ale ukázalo se, že svůj slib kapitán Zouhar desetkrát překonal. Druhý den k nám nastoupil nový velitel čtyř slovy, že Humel byl ze své funkce odvolán, protože s vámi jednal jako s pubertáky a ne budoucími důstojníky.

Někdy kolem půle našeho příjímače se odehrál jiný zajímavý zážitek, a to takovým stylem, že kdyby mi ho někdo vyprávěl, tak bych mu nevěřil a řekl, že kecá. Znovu jsem se přesvědčil, že když si člověk na vojně myslí, že už zažil vrchol, že něco horšího a stupidnějšího nemůže přijít, objeví se někdo jako mávnutím kouzelného proutku a většinou také tak zmizí, aby v člověku zanechal údiv smíšený s hysterickým záchvatem smíchu.

Měli jsme právě pořadový výcvik na buzerplace alias nástupišti útvaru. Pod vedením nadporučíka Soudka, dosti flegmatického, trochu koketujícího s notorismem, ale schopného sehnat i zdánlivě nesehnatelné a vydupat ze země zdánlivě neexistující.

Veleli jsme si sami, střídali jsme se v této bohulibé činnosti a družstva klátivým krokem bloudila po nástupišti, namlouvajíc si, že pochodují pořadovým krokem. U kraje nástupiště zastavil terénní automobil – UAZ. Nikdo mu ale nevěnoval pozornost.

Jeden z nás, právě velících, možná z neznalosti, možná úmyslně, nadirigoval své družstvo tak, že ve dvouřadu kráčelo vstříc velké kaluži uprostřed nástupiště, které jsme se zdárně všichni vyhýbali.

První řada dvojstupu před vodní překážkou trochu přibrzdila, očekávajíc povel k obratu, ten však nepřišel. A tak se dvojřad rozestoupil do dvou nezávislých zástupů, po stranách oba obešly kaluž, aby se za ní opět spojily do dvojřadu a pokračoval v tomto tvaru v pochodu.

Od místa, kde stál UAZ se ozval výkřik. Výkřik naprostého zděšení, jako když někoho vraždí. Když jsem se tam otočil, uviděl jsem z auta vystupovat staršího majora, který zlostně třískl dveřmi a kráčel k nadporučíku Soudkovi.

Pochopili jsme, že asi bude mít co mluvit do našeho výcviku a že ten se mu právě nepozdává a vyvinuli úsilí, aby toto naše zaměstnání alespoň trochu začalo připomínat pořadovou přípravu. Major zatím spatra mluvil se Soudkem a něco mu rozrušeně a usilovně vysvětloval. Nakonec se nadporučík otočil, zvedl ruku a zvolal.

„Velitelé družstev!“

To byl pokyn pro ty, co veleli, aby přerušili výcvik, zastavili své jednotky a též pozvedli paže. Následoval povel k rozchodu a k nástupu celé čety a to tak, že jsme stáli v trojřadu asi tři metry před velkou louží.

A k našemu údivu právě do středu louže vstoupil onen tajemný a našťvaný major. Mlčel, polobotky mu zalévala voda, měřil si nás pohledy, které nevěstily spokojenost. A už to začalo.

„Co to tu předvádíte?!“ rozkřikl se, „Podle denního rozvrhu zaměstnání máte mít pořadovou přípravu! Ale co jsem viděl?! Tlupy, které se procházej po nástupišti, kterejm nikdo nevelí! To, co jste předvedli, to je děs! To snad ty nováčkové, co přišli před pár dny, znají pochodovat líp! A vy máte za sebou katedry! Humus! Člověku se zvedá žaludek, chce se mu zvracet, když se na vás dívá! To moje pětiletá dcera pochoduje líp!“

Stáli jsme zkroušení, zdeptaní, zahanbení, tak, jak jsme se již naučili předstírat, aby kontrolní orgán byl spokojen. Když už ne našimi dovednostmi a znalostmi, tak alespoň s naší snahou a pokorou. Jen poslední věta nás povzbudila. Takových vojáků z povolání, kteří mají tak geniální děti, které v pěti létech a méně dokázali pořadově pochodovat, zdravit s pokrývkou hlavy i bez ní, znali dokonale přísahu i celé pasáže základních řádů, ba i detailní složení armád našeho pravděpodobného nepřítele, tak těch bylo více. Alespoň podle mínění jejich tatínků!

Jsem rád, že můj otec nebyl voják z povolání, nerad bych prováděl obraty za pohybu místo večeře, na plastickém stole místo vláčeků ničil tanky nepřítele a v zarosené trávě mezi záhony úspěšně překonával plížením plazením překážky.

Leč major nás nenechal dlouho přemýšlet a pokračoval zvýšeným hlasem.

„To ste vojáci? Bojíte se trocha vody?! Bojíte se šlápnout do louže? Abyste se nazacákali?“

Přitom zlehka dupal vyleštěnou lakýrkou v louži a posléze v hnědavé tekutině smočil i prst, aby dokázal nezávadnost mírně zapáchající kapaliny.

„Jste banda zhýčkaná, rozmazlená, posraná. To vím z vlastní zkušenosti. Místo abyste veleli, třesete se před vojákama a ti si dělaj co chtěj! Co jste to za velitele, když neumíte dát ránu nabíječi? Co se vám může víc stát, než že vám dá facku? To jednou jeden nabíječ udeřil absolventa a já to viděl, seděl jsem hned vedle v kanceláři. Ihned jsem vyběhnul a dal jsem tomu nabíječi takovou, že vzal druhou vo zed'. A víte, co udělal ten blbec absolvent?! Ten debil, ten vyštudovanej génius?! Udál mě, že biju vojáky!!“

Dělalo nám stále větší potíže se nesmát, zvláště když kázající důstojník provázel svůj výklad komickými posunků a tvářil se, jako by nám všem chtěl jednu vrazit, až bychom vzali druhou o zem.

„Vy že jste vojáci? Proč se bojíte vrhnout se do bahna? Vždyť je to naše matička země, kterou bráníte! Jak ji chcete bránit? To má pětiletá dcera by nás ubránila líp! Nebojte se padnout do bahna, že z vás bude koukat jen čepice! Nebo běhat tak, že si nablejete do masky! Máte jedinečnou příležitost! V civilu se vám už to už nepodaří!“

Bohužel některé slabší povahy vyprskly smíchy, což spravedlivě rozhněvaného muže ještě více rozlítilo.

„Nemyslete si, že když jsem voják z povolání, že nevím, jak to v civilu chodí! Po zaměstnání se tam dostanu a z toho, co vidím, je mi na blití! V civilu je to hrozný, to vidím podle nováčků! Choděj sem samí zarostlí, plní vší, fetují čikuli, každé třetí se podřezává, poslouchaj bigbit a podobný zvěrstva! A my z těchto trosek máme udělat lidi! A my je uděláme a vy nám musíte pomoci!“

Chvilku se odmlčel, nadechl, aby úspěšnou pointou vyšperkoval své vystoupení.

„Soudruzi, uvědomte si, že nejste na škole, kde se jedná v rukavičkách, ale na vojně. Zahodte inteligenci, zapomeňte, že jste kdy studovali, a staňte se vojáky!“

Ne. Lépe skončit nemohl. Když odjel a my pokračovali v imitování pořadové přípravy, nadporučík Soudek se ještě smál. Když se ho politruk Tomsa ptal, co bylo, tak odpověděl.

„Ale, přijel jeden vůl z divize, co jim nejprve radil, aby mlátili vojáky a pak jim poradil, aby zapomněli, že studovali a stali se vojáky.“

Nadporučík Tomsa nám pak při polickém školení poskytl výklad k vystoupení soudruha majora. Upozornil nás, abychom jeho rady nebrali tak doslova, třeba tu s tím bití vojáků. Abychom raději konflikty řešili jinak, protože se takový postup jednak neslučuje se základními řády, ale hlavně by se mohlo stát, že třikrát trestaný nabíječ, zvyklý na práci v dolech, by nás následně mohl přerazit na dva kusy.

Vystoupením soudruha majora jsme se bavili ještě dlouho a navzájem se ptali : „Už si zahodil inteligenci a jsi vojákem?“ Bohužel soudruh major nás již nikdy nepoctil svou návštěvou a tak vše skončilo u těchto kusých informací. Rádi bychom si byli ještě rozšířili své obzory. Možná však, že musel cvičit svoji pětiletou dceru a na nás už mu nezbyl čas.

Všechno se postupně dostávalo do stereotypních kolejí. I my jsme se ve vojenském prostředí čím dál tím více učili chodit. Projevilo se to i na ranních rozcvičkách. Ne, že bych byl odpůrcem sportování, ale poskakování po ránu v zimě bez jakéhokoli protažení - myslím, že bych věděl o lepších věcech, které se dají dělat pár minut po probuzení. RTC jsem nikdy na chuť nepřišel, poslední rozcvičky, které jsem se aktivně zúčastnil, byla někdy v listopadu. Ale i během přijímače jsem se několikrát úspěšně zašil, nejčastěji na WC. Někdy nás vyhmátli a hnali trestat tělo, jindy nám zašívárna prošla.

Géniem na unikání před RTC byl Petr Flašar. Ten si každé ráno přivstal, vzal toaletní papír a spěchal na WC, aby ho nikdo nepředběhl a místo mu neobsadil. Usadil se na špinavou mísu a vykonával svoji potřebu tak dlouho, dokud jsme se nevrátili z rozcvičky.

Ani naše ustrojování kázeň nebyla nejlepší. Na rozdíl od dozorčího útvaru, který vyhlašoval úbor na RTC, se nám mnohdy zdálo, že je pouze na trenýrky přeci jen zima a chodili tam v teplákových soupravách. Skoro vždy nám naše ústrojová nekázeň prošla, rozcvička byla fakt na zahřátí, vyjma druhé čety PHM, kde radioaktivní četař absolvent Ondrejko procvičoval kliky a slapovačky a střídal obojí s desítkami dřepů.

Jednou však přišel na kontrolu nadporučík Tomsa a zle se na nás rozhněval.

„Všichni svlíknout tepláky a teplákové bundy,“ zavelel.

Poslechli jsme ho. Pravda, někteří se objevili v nepředpisových nezelených slipech, ale pouze Míra Olšavský zůstal v teplácích. Stál jsem za ním a upozornil ho na jeho nebezpečnou odlišnost.

„Nemám trenýrky,“ odvětil.

V tom si ho všiml i velitel druhé čety PHM nadporučík Jouza.

„Vy jste neslyšel rozkaz?“ zasyčel.

„Nemám trenýrky,“ hlesl Míra.

„Jakže, vy odmítáte splnit rozkaz?!“ zrudl nadporučík.

„Nemám trenýrky.“

„Co říká?!“

„Že nemá trenýrky,“ pomohli s náповědou další.

„Osobní problémy a bordelářství mě nezajímá! Rozkaz je rozkaz!“

Míra tedy pokrčil rameny, svlékl si tepláky a stál tam nahý pouze s lenonkami na očích a v obrovských zelených teniskách. Nadporučík Jouza byl spokojen, ale také i my, protože jsme tušili srandu a trapně se musel cítit někdo jiný.

„Dej výskoky a klus na místě,“ radil někdo předcvičujícím.

Prostě se chvilku blblo na Mírův úkor. Naše veselí přilákalo zpět nadporučíka Tomsu.

„Co to tu provádíte? Vy jste exhibicionista?“ zrudl zlostí pro změnu on.

„Nemám trenýrky a nadporučík Jouza trval na splnění vašeho rozkazu a ...“

„Vemte si tepláky a pokračujte,“ ukončil příhodu Tomsa a bylo po legraci. Pravděpodobně litovaly i civilní zaměstnankyně, většinou již v pokročilejším věku, které každé ráno chodily okolo nástupiště do práce a dnes obzvláště svoje ploužení zpomalily.

Když se ještě zamyslím nad tak zvaným RTC, ranním tělesným cvičením, tak jsem v něm opravdu nenacházel nic pozitivního. Jako sportovec jsem něco málo věděl o rozcvičení, protažení a podobně a tyto rozcvičky šly proti všem těmto zásadám. Ale nakonec, i když bylo zima a my tam byli jen v trenýrkách, tak když jsme si dali trochu do těla, tak jsme se nakonec zahřáli. Hůř na tom byli někteří s omezením, kteří sice cvičit nemuseli, ale museli se rovněž jen v trenýrkách procházet okolo.

V tom vynikal Pepa Suchý, výborný hráč na benžo, ale s obtloustlým tělem snad bez jediného svalu, stvořeného z jakési podivné rosolovité hmoty. Možná, že byl méně invalidní, než si sám namlouval, udělat rychlejší pohyb pro něho znamenalo předzvěst smrti. Byl docela směšný, když kolem nás pajdal a přitom usilovně nadával na systém, který jeho, téměř umírajícího, plného chorob, z nichž nejzávažnější byla lenost, přivedl na vojnu.

Alespoň mu nelze upřít smysl pro černý humor. Po pár dnech v zeleném, trochu konsternován přívalem používaných vulgárních slov, vytvořil dle mého zdařilou definici vojenské mluvy.

„Vojenská mluva se skládá z podstatných jmen, která vyjadřují části lidského těla, jimiž se odlišuje na pohlaví ženské a mužské a ze sloves, které popisují vzájemnou komunikaci mezi těmito částmi těla. Po přidání pár citoslovců, spojek a předložek, vzniká vojenská mluva, kterou používá jak velitelský sbor, tak prostí vojáci.“

Jedné soboty jsme byli odveleni na brigádu do spřáteleného podniku, kde jsme konkrétně vykonávali práci u soustruhů, frézek a vrtaček. Naší skupině velel Petr Živný, té druhé hrubým nedopatřením Standa Bečka. Jak jinak, ta druhá skupina přišla řádně zlinkovaná, jeden východňár dokonce byl zcela namol.

U nás byl bohužel průběh jiný. Sám velký velitel Živný, v roli granda, nám povolil dvě piva a něco k jídlu. Sám si objednal tři velké žluté limonády.

Vypít dvě piva od sedmi hodin do jedenácti nebyl zase tak velký problém. Proto jsem se nabídl ještě s jedním spolubojovníkem, že zajdeme vrátit prázdné láhve a za obdržené peníze dokoupíme něco málo kuzelek na zahrnutí ukrutné žízně. Živný se postavil ostře proti nám.

„Ne, řekl jsem jen dvě!“

„Co blbneš?“ byl jsem šokován.

Začali jsme se hádat. Dokonce nereflektoval ani na moji nabídku, že mu gratis koupím další tři velké žluté limonády.

„Říkej si co chceš, ale já jdu,“ vzal jsem igelitku s prázdnými lahvemi.

„Jen přes moji mrtvolu!“ začal křičet Živný a rval mi tašku z ruky.

„Tak to by nemusel bejt zase tak velkej problém!“ byl jsem už dost vytočený.

Do naší hádky se naštěstí vložili další kluci a přesvědčili mě, že mám dodržet podivné pravidlo, že moudřejší ustoupí. A že se bláznům nemá odporovat. Vzteky jsem mrštil taškou, až sklo zařinčelo, a šel se dál flákat k soustruhu.

Odpoledne, když jsme do Avie naložili druhou skupinu, skutečně řádně upravenou, bych nejráději Živného vyhodil z auta a určitě jsem nebyl sám. Vycítil naše rozpoložení a začal se omlouvat, že on jen nechtěl, aby byl nějaký průser.

„Běž do prdele,“ zaznělo z více úst naráz a tím příhoda skončila.

Po skončení přijímače neboli základního vojenského kursu, dne 24. října, odjeli z kasáren ti, co byli převeleni na nové útvary. Šlo o celou četu PHM s výjimkou Vaňka, který hrál hokej a posílil místní tým. Rozloučili jsme se však i s některými spolubojovníky z naší čety, opouštěli nás Jánský, Jušinec, Bečka a pár dalších. Na oplátku přišlo několik jiných absolventů, mezi prvními četař absolvent Ivo Mareš z Brna, určený za velitele čety týlového zabezpečení - ČTZ u našeho praporu.

Každý z nás již věděl, kde bude trávit zbytek své vojny, kdo z nás bude velitel čety, velitel tanku či výkonný praporčík.

Po večerech jsme už začali pracovat pro naše roty, které zatím zely prázdnotou, protože vojáci byli někde mimo kasárna. Těch pár dní jsme se určitě nepřetrhli, v zadní kapse maskáčů jsem neustále nosil mariášové karty, které byly v dosti časté permanenci. Jednou nás při té bohubilé činnosti, místo plnění zadaného úkolu, načapal důstojník od pluku. Ani moc nenadával, jen mávl soucitně rukou a počastoval nás zlověstnými slovy.

„Nebudu hodnotit vaši činnost, protože se z toho v blízký době vojebete sami.“

Tak uplynulo posledních pár dní poměrně klidného života, než jsme byli řádně seznámeni s pravidly hry na rotách.

KAPITOLA DRUHÁ

Tak tě vítáme, špagi ...

S kým budu složit na rotě, jsem se dozvěděl několik dní před rozpuštěním přijímače. Proto jsem se na ně informoval u svých kamarádů, ale ani ti je blíže neznali.

Oba dva absolventi pocházeli ze Slovenska. Prvním z nich byl Luboš Čoviš, komunista. Jak jsem záhy poznal, měl nemalé sklony k budování kariéry a uměl vytěžit ze svých kádrových předpokladů co se dá. Měl před svatbou i narozením potomka. Ale když si odmyslím jeho prospěchářství, tak měl rád legraci, dovedl se vykašlat na nařízení a nechat si vynadat.

Druhý, to byla postava, jak vytržená ze špatné komedie. Tichý, málomluvný, vysoký, s hustým knírem a hodně vysokým čelem. Miloslav Děmjan pocházel z Vysokých Tater, dalo by se tedy čekat horala větry ošlehaného, tvrdého chlapa s pevným zdravím. Přesný opak však byl pravdou. Neměl jsem ho příliš v lásce, příšerně mi vadila jeho útlocitnost či přecitlivělost.

Ten den, kdy byl definitivně rozpuštěn přijímač, jsme se my tři šli hlásit k našemu novému veliteli roty, nadporučíku Andreji Bilskému. Přivítal nás se širokým úsměvem, čím déle jsem ho pozoroval, tím více mi připomínal úsměv francouzského komika Luis de Funese. A této komické postavičky se nadporučík podobal i svým častým zmatkovaním.

Bilský měl schopnost být ustavičně horlivý, neobvykle snaživý, ale neměl na to a nikdy si tuto alternativu nepřipustil. Připouštěli si ji však jiní a tak byl ve svých dvaceti osmi letech nejdéle sloužícím důstojníkem ve funkci velitele roty a pravděpodobnost jeho výraznějšího kariérního růstu se vzdalovala do nekonečna.

O jedné jeho příhodě jsme již slyšeli v přijímači, vyprávěl nám ji jeho kolega důstojník, když jsme mu řekli, kam jdeme.

Stalo se to na výcviku na Šumavě (zkráceně VVP – vyvedení do výcvikového prostoru), kde se Bilský přesouval se svou rotou. Jel v čele svých tanků. Byť se všude válela děsná mlha, nedbal na ni a upaloval maximální rychlostí vpřed, jako by si nejel jen pro pochvalu, ale závodil o svůj život.

„Andreji, kde máš krabičky?“ ozval se ve vysílače hlas velitele praporu. Krabička byl krycí název pro tank, aby imperialista, který by komunikaci zachytil, byl zmaten.

„Všechno v pořádku, krabičky jedou za mnou!“ odvětil Bilský s přehledem do vysílačky.

„Určitě? Podívej se pořádně!“

„Boha, boha! Nejsou tady!“ volal zoufalý Bilský do vysílačky, když zjistil, že mlha pohltila celou rotu. Zůstal samojediný v drsné šumavské krajině a sám ani přesně nevěděl kde. Ale neztratil duchapřítomnost.

„Už je slyším, už se ke mně blíží!“ lhal do vysílačky bez uzardění.

„Určitě?!“

„Jasně, už vidím obrysy! Vše v pořádku!“

„To určitě! Voni totiž už stojí půl hodiny u mě!“ přerušil velitel praporu spojení. A čekal další hodinu, než Bilský najde stanoviště praporu.

Proti tomuto člověku jsem teď stál v hájemství jeho kanceláře.

„Tak si sedněte, promluvíme si o všem, co vás čeká,“ ukázal na židle u dvou dřevěných stolů podél zdi, sám seděl za masivním psacím stolem v čele místnosti.

„Předně vás chci ujistit, že to tu budete mít velmi těžké. Vidím, že nejste ani četaři, hm,“ díval se s despektem na naše frčky, moje jedna a jejich dvě ho příliš nepotěšily, „ale tady se rychle naučíte. Hlavně si musíte držet vojáky vod těla a nedovolit jim, aby si dělali, co chtěli.“

Seděli jsme a nábožně poslouchali jeho projev. Tím jsme ho uspokojili, takže začal být méně strohý a ukázal i přívětivost.

„Budeme spolupracovat. Já vydám své rozkazy vám, vy zase máte velitele tanků. Vy budete vyžadovat plnění úkolů od nich, jako já budu od vás.“

Do místnosti vstoupil bez zaklepání kudrnatý voják, desátník.

„Veliteli, tady je ta příprava,“ řekl bez jakéhokoli hlášení a položil papíry na stůl.

„Dobře,“ přikývl Bilský, „tohle je Vojta Czöte, velitel tanku, ale měl zdravotní problémy a teď dělá pomocníka výkonného praporčíka. Když budete něco potřebovat, obraťte se na něj. Je tak?“

Czöte přikývl a posadil se na hranu stolu. Dal tím najevo, že míní být dále našemu přivítání přítomen.

„Abyste si udělali představu vo tom, co vás čeká a co budete dělat,“ sáhl nadporučík do zmeti papírů na stole, „dělal někdo z vás rozvrhy?“

Zavrtění hlavou mu bylo snad dostatečnou odpovědí. Následovala tedy asi desetiminutová přednáška, jak se má rozvrh zaměstnání dělat, která však byla tak popletená, že nám zhola nic neřekla a kterou Bilský zakončil slovy.

„Však se to naučíte. Je to strašně jednoduchý, když to někdo umí, má to za hodinku hotový, s vaší znalostí krasopisu ani úpravy by problém bejt neměl.“

Jako vždy přeháněl, co se týká časového údaje. Čas byl pro něho pojem značně relativní a jeho časové normy většinou vyvolávaly úsměvy na tvářích či významné klepání na čelo.

„Tady mám deníky bojově politické přípravy, BBP, kde se hodnotí vojáci,“ nenechal nás vydechnout Bilský. A tak to pokračovalo, takže jsme se záhy dozvěděli o osobních plánech, písemných přípravách na zaměstnání, sešitu evidence a dalších dokumentech.

„Jak vidíte,“ řekl na závěr, „není toho mnoho. A teď ještě dokumentace SSM. Dělal někdo z vás v SSM?“

„Dělal jsem na fakultě sportovního referenta, sice to se SSM nemělo nic moc společného, ale vedl jsem družstvo ve vysokoškolské lize basketbalu,“ řekl jsem neuváženě a hned toho litoval, protože se toho samozřejmě ihned chytil.

„Výborně. Tedy budete ve výboru. Jméno, tak, výborně, píšu si, sportovní referent. Předsedou bude Czöte, toho už znáte, místopředsedou uděláme mě. SSM u nás není žádnou formální záležitostí,“ vyvrátil vzápětí svá předešlá slova.

„Dobrá,“ vzdychl si trochu unaveně, „takže ještě jednou vás upozorňuju, že jste tady proto, abyste veleli a tak budete velet. Já to za vás dělat nebudu. Když něco nebudete vědět, zajděte za mnou nebo za Czötem a my vám poradíme. Jaký jsou vaše služební povinnosti, to si můžete přečíst v základních řádech. Já budu vyžadovat jejich přesné plnění, je to i moje povinnost. Budete zodpovídat za svoje vojáky v četě, to jsou vaši podřízení, kterým budete vydávat úkoly a voni je budou podle vašich pokynů plnit. Kdyby nechtěli poslouchat, máte kázeňskou pravomoc je trestat, to máte taky v základních řádech, anebo přijďte za mnou a já je potrestám. Naše rota je nejlepší na praporu a patří k nejlepším v divizi. Takže máte zkušený družstvo, které zná, jen je potřeba ho vést.“

„Kde budeme spát?“ zeptal jsem se, když nám naznačil, že je s námi hotov.

„Nó, je dole místo?“ obrátil se na desátníka.

Označení četař absolvent

„Těžko, stejně se zejtra stěhujem nahoru,“ odvětil Czöte.

„No, mohli byste přespat v kanceláři anebo si něco najděte,“ otočil se na nás.

Poté zamkl kancelář a odešel domů. Naprosto typické, nežájem z jeho strany o potřeby podřízených nemohl demonstrovat na úvod lépe. Můžete si lehnout do kanceláře, navrhne, aby ji vzápětí zamkl a klíč si samozřejmě odnesl domů.

Osaměli jsme na chodbě s Czötem.

„Nesmíte ho brát tak doslova,“ rozpačitě se usmíval desátník.

„To je nám jasný. Víš, potřebovali bysme, abys nás trochu poučil, abys nám vysvětlil, co máme dělat. My víme houby a tenhle toho moc neřek,“ ozval jsem se.

„Jestli chcete, tak si na chvilku můžeme sednout,“ souhlasil desátník.

Posadili jsme se na parapet okna, já a on jsme si zapálili moje cigarety. Czöte byl maďarské národnosti, ale vcelku solidní kluk. Věděl dobře, jak se zašít a svého přechodného plísňového onemocnění na hlavě od tankové kukly, které dávno pominulo, dokázal využívat až do konce vojny. Snažil se chovat slušně k nám absolventům i mladým a i pomoci, i když toliko radou, vidět ho pracovat příliš často nehrozilo. To už musela být velká krize na rotě, aby tak učinil.

Když jsme se rozešli s Czötem, potkali jsme na chodbě četaře absolventa Láďu Pavlíka, který na naší rotě dělal technika. Strojní inženýr, kterého jsem poznal už na škole, lépe řečeno v naší školní hospodě, kde jsme hráli mariáš. Před pár dny obdržel trest ve výši deseti dnů vězení na ostro za podporování alkoholových orgií na brigádě, prý za to, že místo, aby jako velitel skupiny tomu zabránil, zapojil se více než ochotně do mohutné chlastačky.

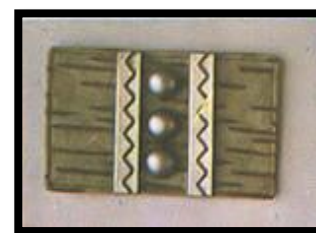
„Tak ty deš k nám?“ projevila radost nad mým zařazením.

„Jo. Jaký to tady je?“

„Máte čas?“

„Jo, máme,“ odpověděl jsem i za ostatní.

„Tak deme do kanclu.“

Označení četař absolvent

„Ale ten nadporučík ho zamknul.“

„No a?“ usmál se Láďa a vytáhl z kapsy klíč. Posadili jsme se, Pavlík do křesla, my na židle.

„Máte to lepší, než kdybyste šli na druhej prapor,“ zhodnotil Láďa naši situaci.

„V čem?“

„No, není to tu taková gumárna. Novýho velitele praporu neznám, s Bilským je sranda, akorát Solovič na vás bude šlapat.“

„Proč?“

„No, von je náčelník štábu praporu.“

„To víme. Ale proč?“

„No, von je vysazenej na špagáty. Co já jsem s ním jen zkusil. Ale teď už je to dobrý. Von hlavně nemá rád mladý špagáty, vlastně nemá vůbec rád mladý. To bys musel vidět, jakej dává záhul mladejm vojákům.“

„A co mu špagáti udělali? Má nějaký komplex?“

„To nevím, ale von hlavně potřebuje, aby mu špagáti makali.“

„Hm. A co vojáci, jak to tu vypadá celkově?“

„Bilského už ste poznali, ne?“

„Jo.“

„A jakej na vás udělal dojem?“

„No, zdá se mi takovej splašenej,“ pokusil jsem se shrnout svůj dojem ze svého nového velitele.

„Snaživej a náročnej,“ prišiel se svou špetkou do mlýna Čoviš.

„Jo, to je celej von,“ usmál se Pavlík, „zmatkář Andrej. Von se fakt moc snaží a většinou to dopadne navopak. Pak je tu výkoňák, roťák Poláček, ale hovno dělá, hlavně chlastá a píchá ženský. Ale třeba prádlo nevymění a i jinak na všechno sere, takže se divím, že mu hadice eště nedali na držku.“

„A vojáci?“

„No, nebudete to mít lehký. Jak se říká, mladej špagi, hotovej kokot. Ti před váma se jim snažili dělat vojnu, takže asi na špagáty nemaj dobrý vzpomínky. Ale de to s nima vydržet, ovšem za předpokladu, že člověk táhne s nima. Kdyby někdo bonzoval, tak je vodepsanej. Jenže pak to člověk někdy vodsere za ně. Voni chtěj, aby ses jich zastal a držel s nima. Ale když vo něco de, tak to hoděj na tebe a ani nemrknou, klidně ti podrazej nohy. Někdy sou fakt kurvy. Ale najdou se i dobří kluci. Takovou hlavní vosobou tady je Janko Kurčiak, von je to celkem dobrej kluk, akorát když se napije, je blázen. Jo,“ uchechtl se Perlík, „ten mě jednou knokautoval.“

„A proč?“ zeptal se s těžko skrývanou úzkostí v hlase Děmjan a musím uznat, že i mně při tomto vyprávění nebylo nejlépe po těle.

„Ale, chlastali jsme, už něco mezi náma bylo. A pak jsem jednoho z nich složil a vyletěl na mě Janko. Jedni mi natáh a já šel do kolen. Ale jinak je dobrej.“

„To jo,“ poznamenal jsem s ironií v hlase.

„Hlavně nesmíte dělat moc chytrý,“ pokračoval Láďa, „dělat, že všechno víte a vyvyšovat se nad ně. To spíš se jich klidně na něco zeptejte, voni vám poraděj a budou eště rádi, že vám můžou radit. A taky nemá cenu snažit se velet. Jen když je tam nějakej gumák a sleduje to. To zas musíte velet dobře, jinak udělá gumák pakárnu a voni budou pak jebat vás.“

„Hezký představy.“

„To víš, vojna. Jo, a taky si nedělejte záložky nebo volnoběžky, to by vás hnali. Voni sice říkaj, že špagát není voják, ale když jsem jim říkal, že když špagát není voják, tak co je serou volnoběžky, tak tomu nerozuměj. Takhle jsem se jednou popral s Jardou Zeleným. Když jsem si je udělal, kopli mě do kotníku a bylo to.“

„To je jasný, proč zbytečně provokovat,“ přikývl jsem

„Nejsou to tak špatný kluci, akorát je s nima někdy těžký jednání. Někdy člověk neví. Není to jen tak, bejt špagát. Zespoda vám nadávaj, gumáci vám nadávaj. Uvidíte sami. Ale na toho pitomce Bilskýho nedejte. Von zas tak špatnej není, akorát je snaživej blbec, a to je špatný. Udělá cokoli proto, aby se vodvděčil těm nahore.“

„Hm, to je fakt. Říká se, že nejlepší je chytřej vedoucí, ale zašívák. Blbej vedoucí zašívák taky není nejhorší, ale snaživej blbec, to je to nejhorší, co může bejt,“ zafilozofoval jsem si.

„To je fakt, srážka s blbcem je nejbolestnější,“ přikývl Pavlík, „navíc mi ten kretém přidal tři dny.“

„Tři dny?“

„No za tu brigádu, Velitel útvaru mi dal sedum a pitomej Bilský přidal tři.“

„Vo co tam šlo?“

„Hlavně vo to, že sme moc chlastali. A já byl vedoucí a chlastal jsem s nima.“

„A to s tím nešlo něco udělat?“ ptal jsem se naivně.

„Co? Stejně by neposlechli a tak jsem šel s nima na pivo. Pak přijel kapitán Sakač, to je pěkněj hajzl, a našel tam jednoho v deliriu.“

„Na to se pamatuju z přímače, mluvili vo tom na nástupu jako vo vodstrašujícím případě.“

„No právě. A tak sem dostal sedum. Plus tři. Ale vysvětluj gumákům, že jim těžko můžeš velet. Teď sou tady samí supráci, a pěkný řízci. Voni to jako mladý taky neměli lehký. Ale s takový, Kurčiakem, Zeleným,

Majorošem, Balíkem, Kusejem, Javůrkem, s těma de vyjít. Sou tu i debilové, především Szepko, Maďar zkurvanej, to je svině. A vůbec ti Maďaři jsou vychcaný hajzlové.“

„Takže co nám radíš?“ zeptal se Děmjan.

„No, snažte se s nima nějak vyjít. Nepleťte se mezi ně, nechte je, ať si dělají co chtějí. Voni už to znaj, věděj co je třeba, takže voni si to zařaděj, naženou mladý a bude to. A když se na něco vyserou a gumáci vás budou jebat, tak je nechte. Voni vás budou strašit, ale nezavrou vás. To já sem výjimka a hlavně kvůli chlastu. Hlavně se nesnažte donášet. To by se hned zjistilo a udělali by vám peklo. Radši se nechte za ně zjebat. Já vím, že je to na hovno, ale jinak to nejde.“

Nastalo ticho, každý z nás přemýšlel o tom, co slyšel. Na příliš optimistické vyhlídky to nevypadalo. Jenže co naplat, ten rok nějak vydržet musíme.

„No, když si s něčím nebudete vědět rady, tak přidejte za mnou a já vám poradím. Anebo když bude potřeba něco udělat, tak to řekněte mně a já to nějak udělám, řeknu jim, aby poslali mladý. Jinak zapomeňte na to, že by starý něco dělali. To leda v přibíblejch filmech.“

Přespali jsme nakonec v prostorách již zrušeného přijímače, což bylo štěstí, protože jeden voják z našeho praporu nepřišel včas z vycházky a proto nastupoval celý prapor na noční kontrolu. Nás nechali spát a to jen proto, že nevěděli, kde jsme. Ovšem druhý den jsme už museli nastupovat s našimi jednotkami. Předpokládal jsem, že nás alespoň někdo představí, ale nestalo se tak. Dělej co umíš.

„Vy dete na první rotu?“ přitočil se ke mně malý cikán, Míra Majoroš, jak jsem zjistil později. Míra byl fajn kluk, byla s ním legrace, postavou menší, ale jako by byl z gumy. Zastával funkci střelce.

„Jo, deme na první,“ odpověděl jsem.

„Tak to ste naši noví ...,“ zarazil se.

„Špagáti,“ doplnil jsem.

„Absolventi, tak vám říkat nesmíme,“ cukalo mu kolem koutků úst.

Jak vyplynulo z krátkého rozhovoru, byl dokonce střelcem mého tanku.

„Tak to seš můj velitel?“ zvedl obočí a v obličejí mu hrály všechny svaly.

„Asi jo. Ale na tvójim místě bych z toho moc radost neměl.“

„Proč?“ ztuhl mu úsměv.

„Protože vím vo tanku úplný hovno a tak ti dá dost práce, než mě to naučíš.“

Rozesmál se. A já cítil, že první kontakt nedopadl nejhůř.

Na nástup přišel Bilský a choval se tak, jako bychom byli členy jeho roty odedávna. Ovšem v tuto chvíli byla naše rota početně dosti malá, protože někteří byli ještě na brigádě a vrátit se měli až pozítří. Jako poslední, vlastně až na nástupiště pluku, kam jsme jako prapor odpochoďovali, dorazil rotmistr Poláček, náš výkoňák. Vyšší postavy, černovlasý devatenáctiletý hezoun, namyšlenost a lenost mu koukala z očí.

Po nástupu jsme se my absolventi plus Poláček odebrali do kanceláře Bilského, vojáci se stěhovali z přízemí do druhého patra, kde byl domovský rajón naší první roty. Teď, po rozpuštění přijímače, zase volný.

Po obědě následoval odjezd na letištní plochu, kde se nacvičovalo na přísahu. Nebylo to vůbec nic příjemného, několik hodin pochodovat stále dokola, učit se zdravit. Stejně tak probíhaly i následné dny. Též nám rozdali text internacionály, abychom se ho naučili a druhý den jsme se pokoušeli o zpěv. Legrační bylo, když se moji kolegové absolventi učili text česky. Zvláště Děmjan, poctivý, si nahlas stále dokola text předříkával. Jeho výslovnost byla skvělá, zvláště „ř“ znělo perfektně.

Přišel za námi Bilský. Rozdal nám úkoly tak, aby na něj žádný nezbyl. Pavlík taky nedostal nic, ani ne tak proto, že byl starý špagi, ale protože Bilský věděl, že by je nesplnil. Poláček už dávno zmizel pryč.

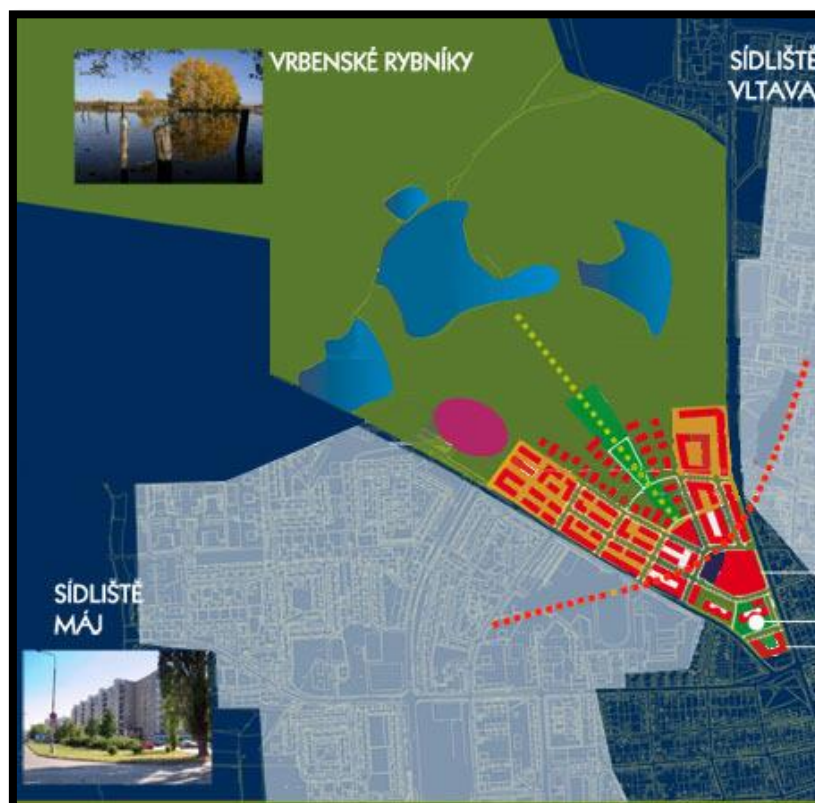
„Chci, abyste se dohodli, kdo co bude dělat,“ řekl přísně Bilský, „jeden písemný přípravy, další rozvrhy a další dokumentaci, deníky BBP a podobně.“

Chvilku jsme se radili a pak padlo rozhodnutí. Já budu dělat písemné přípravy, Děmjan rozvrhy a Čoviš zbývající dokumentaci. Vzhledem k jeho kádrovým předpokladům byla především politická výchova mužstva svěřena do dobrých rukou.

„Tak to bude platit po celou dobu, co tady budete,“ ukončil sezení Bilský a odešel domů.

My jsme začali na úkolech pracovat a trvalo nám to až do pozdních nočních hodin, obrazně řečeno, půlnoc dávno odbila a my ještě svítili. Ale tak tomu ostatně bylo i následující dny. Jít spát ve dvě, ve tři hodiny, nebylo žádnou výjimkou. Dělalí jsme základní dokumentaci velitele roty i velitelů čet, dokonce jsme museli dělat i dokumentaci velitelů tanků, ti by toho nebyli schopní. Vskutku parádní akce, tohle byrokratické papírování. Z naší socialistické armády musel jít strach. Na papíře jsme byli super.

Samostatnou kapitolou byl rozvrh zaměstnání. Bilský sice dal Děmjanovi nějaké podklady, ale značně mylné. Co byl pak výsledek? Děmjan dělal rozvrh až do rána s pečlivostí jemu vlastní, snad do pěti hodin nad tím seděl. Ani nešel spát, usnul za stolem v kanceláři. Když ho druhý den odnesl nadporučík Solovičovi na kontrolu, nebyl vůbec úspěšný. Milo se vrátil do kanceláře a my hned na jeho ztrhaném výrazu viděli výsledek. V ruce držel přetržený rozvrh a v něm spousta poznámek červeným fixem. Chudák Milo měl další večer a noc co dělat.

Plán na přestavbu bývalých kasáren Čtyři Dvory

Zbytek roty se vrátil z brigády dva dny po našem nástupu. Hned byl všude řev, hádky o místa postelí, bouchání skříní, pokřikování na mladé. Zarostlí a otrhaní vojáci vypadali skutečně hrůzostrašně. Na nás se dívali s pohrdáním, byť v jejich pohledech bylo i určitá nejistota, nevěděli, co od nás mají čekat.

Za chvíli se už horda naháčů s ručníkem kolem beder, špinavá, zarostlá, smrdící, hrnula do sprch. Za nějakou dobu se vraceli opět jen s ručníkem kolem pasu, ale čistí, oholení. Už nevypadali jak lapkové, ale

hluk dělali stále. Někteří z nich se rovnou oblékli do vycházkové uniformy, pěkně se ulízali a vyrazili do města. Asi oslavit svůj návrat do kasáren.

Nás ostatní čekalo v sedm hodin představení v kinosále. Nešlo o tolik vojáky chtěné a nikdy neuskutečněné promítání pornofilmu, ale posezení s velitelem útvaru. Velkou radost z toho nikdo nás neměl. Zasedli jsme do řad, absolventi dopředu. Na podiu vystoupil velitel útvaru podplukovník Kron.

„Pluku vztyk! Pozor! Soudruhu podplukovníku, kapitán Novoborský, pluk nastoupen k pohovoru!“ hřímal hlas důstojníka.

„Velte pohov, sednout!“ odzdravil Kron a šel k již připravenému červenému řečnickému pultu.

„Tak předně, abyste věděli, proč tu dneska sme!“ rozbouřil prostor jeho hlas snad vteřinu poté, co jsme dosedli, „Jme tu kvůli třem hajzlům, kteří dělali v přijímači velitele družstev. A teď, když se vrátili zpátky na rotu, kam přišli nováčkové z přijímače, začali se chovat jako prasata! Jako dobytek! Sviňáci! Jinak je nazvat nemůžu! No pojdte sem, vy hrdinové, pojdte se všem ukázat, ať každý vidí, jaký grázly u nás máme!“

Po schůdcích vyšli tři desátníci, zplihlí, hlavy sklopené. Vzpomněl jsem si na ně, sem tam jsme je zahlédli během přijímače, když proháněli nováčky při rozcvičce nebo u jídelny.

„Tak se pochlubte, co jste udělali!“

Mlčeli, hlavy ještě více vtiskli mezi ramena.

„Tak mluve! Teď se ukažte, jaký ste hrdinové!“

Opět nic.

„Tak vy máte strach? Co je to najednou s váma? Tak já to řeknu za vás! Hned začali nováčky učit, jaký to bude na rotě! Hodili jim kupu špinavého prádla, aby ho vyprali, pak je nutili říkat jejich číslo! A když někdo nevěděl, tak ho trestali! Děláním kliků! Kdo vám na to dal právo? Ale to není všechno! Nakonec museli odříznout číslo na metru a sníst ho! Jako zvířata! Kde se to ve vás bere? Prasáci! Dělat si z nováčků sluhy! Ale to ne, pánové, to ne! Upozorňuju vás, že celou věc budu konzultovat s obvodovým prokurátorem. Von rozhodne, jestli vás bude řešit anebo řešení svěří do mé pravomoci! A jestli ho dá mně, tak co si vodsedíte, to si nasloužíte! To vám povídám! Zmizte vodsud, ať vás nevidím!“

Všichni tři velitelé tanků, příslušníci třetí roty a tím pádem i našeho praporu, odzdravili a odešli si sednout do hlediště.

„A pro vás vostatní! Jestli se s něčím podobným setkám ještě jednou, rovnou věc předám obvodovému prokurátorovi. Protože šikan na vojně je to nejhorší svinstvo a já ho u svého pluku trpět nebudu! S takovým prasáctvím je konec! Kdokoli něco takového zjistí, tak mi to přide říct. Kdykoli. Vždy vám budou moje dveře vtevřený! Buď za mnou anebo za politrukem nebo vyšetřovatelem! Rovnou, bez dodržení služebního postupu. My to, kdo to vohlásil, necháme v tajnosti. To se nikdo nedozví! A upozorňuju, že je trestný i zamlčování! I ten, kdo je šikanovanej a nevoznámí to, se dopouští trestného činu! Tak si dejte pozor, protože všechno svinstvo nakonec vyplave na povrch! Takže všechny důrazně varuju!“

Jako na potvoru se zrovna ten večer vrátila z vycházky ve velmi bujaré náladě skupina Kurčiak, Balík a Borko, což dávali najevo tlučením do skříněk a vyřváváním. Já i Čoviš jsme byli na pokoji, když tam dorazili a hned si zavolali vojína Dornye, mladého vojáka maďarského původu. O něm jsem tehdy nevěděl nic, jen že je nabíječ.

„Bufet!“ poručil Balík, „A nezapomeň na žízeň!“ dodal důrazně.

Za chvíli donesl mladý láhev se šťávou a za další chvíli dva namazané chleby. Myslel jsem, že si střelec Balík vezme pití a jídlo a bude klid. Bohužel jsem se mýlil. Začal na Dornye řvát.

„Myslíš, že tohle budu žrát? To si sežer sám!“

„Já nic jiného neměla,“ opakoval několikrát za sebou plačtivě Dornyi a řev starého supráka se znásobil.

Čoviš se zavrtal hlavou do spacáku, Děmjan spal na druhé jizbě a já s obavami čekal, co bude dál a co já s tím.

„Vypadni s tím!“ zařval Balík, posadil se na posteli a vyrazil jeden z chlebů vyděšenému vojákovu z ruky.

Uvažoval jsem horečně, zda mám předstírat jako Čoviš mrtvého brouka či odejít z místnosti a nechat všechno plavat. Většina by se tak určitě zachovala, namlouval jsem si. Ale pak jsem si řekl, že bych se musel stydět sám před sebou a vstoupil jsem do děje.

„Tak to by mohlo stačit, ne?“ došel jsem k posteli opilého vojáka.

Účinek mých slov byl neskutečný! Ani kdyby na nástupišti vybuchla atomová bomba, asi by nikdo nebyl víc ohromen! Všichni ztichli a hleděli zděšeně na mě!

„Vem si ten chleba, jestli máš hlad a nech těch blbostí,“ řekl jsem konejšivě, „a ty ty chleby tady polož a jdi!“

Dornyi odložil chleba s nějakou těžko definovatelnou pomazánkou na postel a bleskově se ztratil. Stále bylo hrobové ticho, nikdo se doposud nevzpamatoval z údivu nad bláznovstvím mladého špagiho.

„Celej Pospíšil,“ prohodil někdo a zvedl hladinu odezvy.

Jak jsem později zjistil, Pospíšil byl absolvent přede mnou, podrazák, bonzák, lízač u velitelů, prostě nesympaťák každým coulem. Svobodník Ronovský, řidič tanku, se kterým jsem se už párkrát bavil a byl to dle mého rozumný kluk, si dal ruku na čelo, jako by říkal „Tys tomu dal!“ a zvrátil se na postel.

„Jak dlouho seš na vojně?“ rozkřičel se Palo Borko.

„Co se do nás pleteš?!“ vyrazil ze sebe Balík.

Další hanlivé výrazy na moji osobu se ozývaly odevšad z místnosti. Hlavně znělo mladej špagi a pak už jen různá peprná slova nehodná opakování. Já tam stál sám uprostřed té vřavy bez jediného pohybu, snažil jsem se nedat vůbec nic najevo.

„Co se děje?“ přišel z vedlejšího pokoje Pavel Javůrek, další střelec, podsaditý boxer s více než patnácti měsíci zkušeností z arestu. Vysvětlili mu to.

„Ne, to nesmí,“ zavrtěl hlavou, došel ke mně a podíval se mi zpříma do očí. Vydržel jsem ten pohled, nakonec sklopil oči on.

„Nevíš, jak to tady chodí. Nesmíš se do nás srát! Jako špagát se máš starat sám vo sebe,“ mluvil velice důrazně Borko.

„Komu říkáš špagáte?“ ozvalo se náhle od dveří a tam stál ve své velikosti stopětašedesát centimetrů poručík Škudrna, přezdívaný Potkan.

„Však víte, komu se tak říká!“ odpověděl vzdorovitě Borko.

„Jakým právem? Je to váš velitel!“ řekl Škudrna a vyvolal bouři smíchu.

„Veliteli, bežte domů, nebo se něco stane!“ volal ze své postele Jano Kurčiak a ukázala se jeho mohutná šíje a pelest postele obtočily ruce jak lopaty.

Nastala krátká, leč bouřlivá výměna názorů a poručík si celou opileckou trojku odvedl do kanceláře. Využil jsem toho a rovněž zmizel z pokoje na chodbu a tam vyčkával dalšího děje. Netrvalo dlouho a z kanceláře vycházel řev a zvuk ran, snad do nábytku.

„Bež se tam podívat, co se děje, voni ho snad mlátějí!“ postrčil mě Pepa Ronovský.

Otevřel jsem dveře do kanceláře. Kurčiak se Škudrnou stáli hodně blízko, oba rudé obličejce, poručík na špičkách, vojín se skloněnou býčí šíjí.

„Bežte ven!“ vyhnal mě poručík.

Nakonec se důstojník se třemi rabijáty rozešel smírně, krev netekla.

„Dejte si pozor, určitě se sem v noci zajdu podívat. Tak ať nevidím něco, co by mohlo zajímat prokurátora!“ varoval je na rozloučenou.

Od kanceláře prošli okolo mě, nestál jsem jim ani za pohled, ale vypadalo to, že varování zabralo, protože šli rovnou na pokoj a ani Dornye nehledali. Stranou si mě však vzal Ronovský.

„Tohle nesmíš dělat! Tohle je naše věc. Vůbec si takovejch věcí nevšímej!“

„Ale co když z toho něco bude?“ namítl jsem.

„Vám špagátům nikdo nic nevyčte! Co myslíš, že dělali špagáti před váma? Když jsme byli mladí a naši starý nás bili, tak se votočili ke zdi a dělali, že nic neviděj!“

„A to se ti líbilo?“

S povzdechem se usmál, asi si myslel něco o blbci.

„A co když si bude stěžovat ten poručík?“ ptal jsem se dál.

„To není tvoje věc. Když sou pitomci, vožerou se a vyváděj, tak ať si to vyžerou sami. Ale ty se do ničeho nepleť!“

Šel jsem do kanceláře, zapálil si cigaretu a přemýšlel o jeho slovech. Ani po večerce jsem nešel na místnost, protože jsem musel dělat dokumentaci pro velitele roty a Děmjan jako vždy piloval rozvrh. Chvilí tam s námi poseděl i Čoviš.

„Určitě se nás to netýká,“ mínil.

„Ale to sem ho měl nechat zmlátit?!“ byl jsem trochu nerudný.

Chvilku jsme se dohadovali, takoví tři rozumbradové, kteří vědí houby a rádi by byli chytří.

„Určitě se nás to netýká. Já se taky do ničeho neplet,“ dokončil Čoviš a šel si lehnout, protože na rozdíl od nás měl již splněno.

Jako druhý jsem skončil já. Rozloučil jsem se s Děmjanem, který s oroseným čelem pastelkami vybarvoval kolonky v rozvrhu s pravděpodobnou prognózou, že to zítra stejně bude předělávat. Šel jsem si lehnout, ale na pokoj jsem nedošel. Okolo mě se mihl Dornyi s lahví v ruce. Zarazil jsem se v předtuše nepříjemností. Vzápětí ze dveří, do kterých vpadl Dornyi, vpadl stejně rychle i rozespálý Čoviš.

„Já tam nebudu,“ řekl mi, „Voni ho tam tlučou,“ dodal a pelášil se zašit na záchod.

Nevěděl jsem, co mám dělat. Zoufale jsem se podíval na Jardu Zeleného, řidiče mého tanku, který měl službu a v rámci ní seděl za stolem dozorčího roty. Než jsem ho však mohl požádat o radu, vyběhl z pokoje Dornyi. Když mě uviděl, vzpomněl si, že jsem se ho večer zastal a vrhl se ke mně.

„Pomoz, prosím, pomoz,“ tahal mě za rukáv se slzami v očích.

„Co se děje?“ ptal jsem se přitrouble.

Nepřímou odpovědí mi byl řev z ložnice. Dornyi se celý rozklepal, klekl si přede mnou na kolena a jak ke své modle ke mně spínal ruce.

„Pomoz, prosím, pomoz, voni mě zabijou!“

Jsou chvíle, když se ve vás něco zlomí, kdy prostě přijmete rozhodnutí, být jste si jisti, že vám způsobí nemalé komplikace. Ale zároveň se vám uleví, protože jste rozhodnutí, že do toho jdete. To se právě stalo mně. Bylo to poprvé a zatím naposledy, kdy přede mnou někdo klečel na kolenou a prosil o pomoc. Myslím, že jsem v té chvíli získal něco jako vnitřní sílu.

„Poslouchej!“ otočil jsem se na Zeleného a pokračoval dost tvrdě : „Udělej si to jak chceš, ale jeho už se ani nedotknout!“

Viděl jsem, že Zelený svádí vnitřní boj, ale i on si musel být jist, že jestli se něco semele, tak jako dozorčí roty za průser ponese důsledky. Myslím, že poznal, že svoje slova myslím vážně a že asi skutečně následné minuty budou dost nepříjemné.

„Dej sem tu flašku, seber se a zmizni na druhej pokoj,“ řekl Dornyiovi.

„Ale voni chtěj vodu,“ třásl se mladý.

„Ten už na pokoj nepůjde!“ řekl jsem důrazně.

„Jasný,“ kývl Jarda, „Tak dělej!“ A zatáhl téměř násilím nabíječe na druhý pokoj.

„Co se tu děje?“ vyšel z druhého pokoje řidič Szepko, rozespálý, měl svůj naducaný obličej nateklý ještě více než obvykle.

„Ale nic, Kondor zase řadí. Taj ho tam schovej,“ řekl mu Jarda.

„Dobře, ale jestli tam přijdou, já ho chránit nebudu. Nechci jednu chytit, kvůli tomu kokotovi,“ upozornil Szepko.

Jelikož Szepko zaslechl, že někdo vzal za kliku vedlejšího pokoje, zmizel jako díblík zpátky do své ložnice. Měl proč. Jak mstitelé ze špatného filmu se vyhrnula na chodbu opilecká trojka Palo Borko, Jano Kurčiak a Petr Balík.

„Kde je ta svině?“ ptal se Kurčiak. Jeho východnářštině bylo špatně rozumět i normálně, natož když se mu pletl jazyk. Ovšem jeho postava bez ohledu na slova vzbuzovala respekt, taková jako on dávají jen jednu ránu, druhá už není potřeba. Prchlivost byla rodinnou tradicí, jeho otec, prý ještě mohutnější, když nechal učitel Janka propadnout, tak ho po hádce vyhodil z prvního patra a za to si něco odseděl. To vše, co jsem o obrovité postavě věděl, mi teď projelo hlavou, když tato hora masa zuřila na chodbě. Ne že by byl tak velký, ale široká ramena, samý sval a šlacha, obličej zabijáka, prostě šel z něj strach.

„Bež spát a nechte toho,“ pokusil se zklidnit situaci Zelený.

„Ať okamžitě vyleze! Vylez a nepřej si mě!“

Chtěl jít směrem ke dveřím druhého pokoje, ve kterých jsem stál já. Ale do cesty mu vstoupil Jarda. Položil mu ruce na ramena.

„Janku, já tě tam nepustím. Vyser se na to a běž si lehnout:“

„Ale já chci, ať vyleze! A udělá mi vodu a pak může jít!“ odstoupil výhruzně Kurčiak o dva kroky zpět a přikrčil se k chystanému výpadu.

„A budete ho zase mlátit!“ ozval jsem se poprvé já. Bylo to, jako když píchnete do vosího hnízda. Věděl jsem, co způsobím, ale byl jsem odhodlán neustoupit a třeba se i prát, i když mi bylo jasné, že i v případě pomoci Zeleného jsme oba bez nejmenších šancí si s tou trojicí poradit. Všichni na mě začali rvát jak o život, jazyk se jim pletl – o co nesrozumitelněji se vyjadřovali, o to větší řev to byl.

„Kdo ho bije?“ zmohl se na souvislou odpověď Kurčiak, „Chci jen, aby mně udělal vodu a až jí udělá, tak si může jít lehnout!“

„Nechte toho už! Nebo to špatně skončí!“ řekl jsem rezolutně.

„Co špatně skončí?“ postavil se do zápasnického postoje Balík a vzpomněl si asi na svá dorostenecká léta, kdy i on závodně boxoval.

„Co? Ten kluk je na dně, úplně hotovej. Vždyť se celej klepe a brečí,“ snažil jsem se o mírnější tón, ale zároveň, aby byla cítit rozhodnost.

„Hraje to, hajzl,“ štěkl Petr.

„Víš co je to za svini? Myslí si, že když je v KSC a líže, tak může furt jezdit domů! Je to kurva zašívácká,“ drmolil Borko.

„Ježíšmarjá! Je to taková kurva a svině, já ho snad zabiju!“ vykřikl najednou Janko a začal svou obrovskou pěstí bušit do skříňky, stojící tak dvacet centimetrů od mého levého ramena. Několika údery zcela zdemoloval plechové dveře. Já jsem stál naprosto bez hnutí a jen jsem si říkal, jestli by se taky tak zprohýbal můj obličej, kdyby některá z těch ran o půl metru změnila svůj dosavadní cíl. Byl jsem samozřejmě ve střehu, připraven přinejmenším úder odrazit, což by mi asi bylo houby platný, kdyby se skutečně naplno pustil i do mě. Kurčiak dal poslední úder, do kterého vložil všechnu zlobu, skříňka bolestně naposledy zaskřípěla. Pak znovu odstoupil.

„Poslouchej, když ho zmlátíš a von to nabronzuje, bude z toho průser. Von zase pojede domů a ty do basy. Běž si lehnout a nech to na jindy, až se vyspíš. Zejtra si to můžeme probrat,“ snažil jsem se mluvit stále klidným hlasem.

Bylo vidět, že všichni tři zřetelně váhají. Vyndal jsem z kapsy cigarety. Vytáhl jsem jednu, vložil si ji ležerně do úst.

„Dáš si taky?“ natáhl jsem ruku s krabičkou směrem ke Kurčiakovi.

Přijal. Balík a Borko chvíli váhali, ale nakonec podlehli i oni. Všem jsem nám zapálil. V tu chvíli jsem si poprvé připustil, že by to mohlo dobře dopadnout. Bez mluvení jsme si dali pár prásků.

V tu chvíli se objevil i Děmjan. Nevím, zda byl přilákán tím řevem anebo naopak tím, že řev a rány přestaly a on přišel přepočítat ztráty. Čoviš stále trávil čas na záchodě a po pravdě jsem ho už tu noc neviděl. Asi měl vážný průjem.

I Děmjan se zapojil do následné diskuse, která již při pokuřování nabrala přeci jen trochu kultivovaný charakter. Vysvětloval jim, že takové akce msty a záště nemají cenu.

„Nemá přeci cenu někoho bít,“ říkal Děmjan klidně.

„Ale von je to takovej hajzl, podrazák a podlezák!“ odpovídal přerývaně Janko a vrávoral na nohách.

„Ale podívej se na sebe a na něj. Ty seš silnej a on slabej a nemůže se ti bránit,“ pokračoval Děmjan.

Balík a Borko odešli první, Kurčiak chvíli za nima.

„Hele, dohlídni na to, aby Dornyi zůstal až do zejťka u vás schovanej,“ řekl jsem Milovi, když i on odcházel spát.

Přikývl. Než jsem šel spát já, zastavil jsem se ještě u Jardy Zeleného. Nabídl jsem mu cigaretu a oba jsme si zapálili.

„Děkuju ti,“ řekl jsem prostě.

„To nic,“ odvětil, „mně se to taky nelíbí. Víím, jak bylo mně, když mě šikanovali starý a mlátili nás. Já si nanejdějš nechám přinýst bufer nebo vyčistit kanady. Ale to víš, ty střelci, to je trochu jiný. S těma vždycky byly problémy a budou.“

„Nojo, ale přece nemůžu nechat toho kluka umlátit!“

„Von to trochu přehrával,“ řekl Jarda a pak se usmál : „Trochu hustý hned na úvod, co?“

„To teda jo,“ připustil jsem.

Ještě stále jsem tak nějak nemohl uvěřit tomu, že je klid a že jsem z toho vyvázl celý. Během průběhu akce jsem už byl několikrát přesvědčen, že dostanu pořádnou nakládačku. Přiznávám, že jsem měl strach, ale na druhou stranu jsem byl připraven jít až do krajnosti.

„Víš,“ vyfoukl kouř Zelený, „ten Dornyi, to je fakt strašnej hajzl. Zmrd zastanek! Často se schovává na vošetřovnu, když má něco udělat, tak furt mele nerozuměm, ale chodit na komunistický schůze může, tam soudruhům rozumí. A když chce jet domů, tak jde za politrukem a jede. Představ si, že von už byl tak pětkrát doma a třeba takovej Kondor, kterej je nejlepší střelec na pluku, už nebyl doma přes rok! Tak se nediv, že je na něj tak vysazenej!“

„Jak je to možný?“

„To poznáš, až tady budeš dýl. Voni se vždycky vožerou a místo domů jedou do prdele. Přitom Kondor je na mladý dobrej, určitě ze všech střelců nejlepší, vyjma dvou dalších. Je to dobrej kluk, akorát, že se rád vožere a pak je holt průser. Pak nezná bratra a je schopnej rozbít na co přide.“

„A myslí, že tu teď už bude klid?“

„Jo, můžeš si jít klidně lehnout. Já taky nejsem žádná sušinka a do toho pokoje je prostě nepustím,“ řekl, zamyslel se a dodal : „Víš, bude lepší, když se do těhle věcí plíst nebudeš. Uděláš líp. My si to vyřídíme mezi sebou a nebudeš mít problémy.“

„Podívej,“ odpověděl jsem a pokračoval tak, jak jsem chtěl, aby to sdělil i ostatním : „asi dobře nevím, jak to na vojně chodí. Když někdo někomu přinese bufet nebo mu vyčistí kanady anebo vypere, tak se mu nic nestane a až bude starej sám, bude to chtít od mladejch taky. Do tohohle já se plíst nebudu. Ale já byl

vždycky háklivej na to, když silnější mlátil slabšího. A říkám ti, že si klidně nechám rozbít hubu, ale postavím se proti tomu, aby tu někdo někoho mlátil.“

Mlčel, přemýšlel, po chvíli se ozval.

„Ale říkat to někomu, co tu bylo, myslím gumákům, to nedělej ...“

„Nejsem bonzák. Já nejsem žalobníček, to tě ujišťuju.“

„Vono to nebude tak horký,“ dodal.

Pak už jsem řekl jenom čau, típl cigaretu a šel si lehnout. Na pokoji povedené trio ještě kouřilo a kecalo. Než jsem usnul, měl jsem skutečně o čem přemýšlet. Taky jsem ležel sám mezi všemi těmi vojáky, ve tmě. Vůbec jsem neměl dobrý pocit, co kdyby je napadlo, že si to se mnou vyřídí. V duchu jsem se snažil najít způsob, jak bych se bránil, ale nic kloudného mě nenapadlo. Naštěstí k žádnému násilí nedošlo, mě přemohla únava a já usnul.

Druhý den ráno si mě hned zavolal velitel roty, co že se tu večer dělo. Bylo mi jasné, že si mu stěžoval poručík Škudrna. Pokrčil jsem jen rameny a zalhal, že večer už usnuli a byl klid. Jestli mně věřil nevím, ale i pro něho přimout moji lež bylo jednodušší. Když se během dne naskytla trocha volného času a příležitosti, zašel jsem za Kurčiakem.

„Můžu s tebou chvíli mluvit?“

Byl ochoten.

Vysvětlil jsem mu, o čem mi v noci šlo i že Bilský byl o incidentu informován.

„A cos mu řekl?“ bylo jediné, co řekl on během celé naší „rozmluvy“.

„Že jste byli trochu opilí a měli něco se Škudrnou. Potom že už byl klid a šli jste spát,“ odpověděl jsem po pravdě o své lži.

Přikývl, vypadalo, že je spokojen. Ale protože neřekl vůbec nic, nevěděl jsem, na čem jsem. Šlo mi o to, aby si nemysleli, že jsem je prásknul veliteli. Faktem je, že od té doby proti mně nikdy Kurčiak nic neudělal a naopak se ke mně začal chovat více uvolněně, přátelštěji, dá-li se to tak nazvat.

Konečně nastal tak zvaný slavný den, naše slavnostní přísaha. Večer předtím jsme si ceremoniál nacvičili přímo na budějovickém náměstí, ráno pak vyrazili ve vycházkovém na místo činu. Pěšky jsme došli na náměstí a v pravý čas v šiku dopochodovali před tribunu.

Náměstí v Českých Budějovicích

Po návratu do kasáren a slavnostním obědě jsme měli vycházku. Tu jsem strávil s blízkými. O svém soukromí se ale zmiňovat nebudu, v tomto dílku se snažím malinko poodhalit život vojenský a ne ten svůj. Trochu jsem toho však vypil, to je fakt.

Vracel jsem se do kasáren s taškou barvy zelené, o kterou jsem požádal, abych s ní mohl chodit do města na trénink, jak jsem si naivně myslel. Nakonec jsem mohl chodit trénovat jen velmi sporadicky. Ovšem na dno tašky jsem dal dvě láhve červeného vína, abych na rotu něco přinesl. Myslel jsem si naivně, že mě jako absolventa nebude nikdo kontrolovat.

Fotografie z vojenské přísahy

Když jsem však viděl na vrátnici pěkný šrumec, pokusil jsem se na poslední chvíli udělat nějaké opatření. Jenže Pepa Ronovský z naší roty, který měl na vrátnici službu, nezareagoval tak, jak by se dalo od supráka čekat, a já padl do rukou chemického náčelníka kapitána Nováčka, přezdívaného Iperit. Toho času ve funkci dozorčího pluku.

„Tak desátníku, jestli tam něco máš, myslím alkohol, tak ho vyndej,“ spustil na mě zpříkra. Vyšel ze dveří devěťárny tak rychle, že už nešlo nic dělat.

„Nemám,“ odvětil jsem.

„Ukaž!“

Položil jsem tašku na stolec, který tam kapitán prozřetelně dopravil. Bylo mi jasné, že už ten červený mok neuchráním. A taky že ne. Tvář důstojníka se rozjasnila, když stály obě láhve vedle sebe a on vytahoval notes.

„Jméno!“

„Svobodník, desátník ..,“ blábolil jsem, ještě jsem si nezvykl na své povýšení.

Mrzelo mě to. Hlavně obsah těch dvou láhví, toho mi bylo líto. Ale objevila se i obava, co z mého provinění bude. Nebylo z něho nakonec nic. Byť o mém strašném přečinu podal Nováček hlášení veliteli útvaru, což jsem se divil, protože většinu odchyceného alkoholu znárodnil, aby po službě důkladně zhodnotil jeho chemické složení, což se nejlépe dělá jeho pozřením. Ale asi nebyl na červené. Jelikož se však po pár dnech odjíždělo na cvičení na Šumavu, tak vše upadlo v zapomnění. Mojí jedinou úhonou nakonec bylo, že jsem přišel o osm pěttek a dva litry červeného.

„To je škoda,“ omlouval se po službě Ronovský, že včas nezareagoval.

„To bylo pro vás, něco jako zápisný. Bohužel,“ pokrčil jsem rameny s předstíranou lhostejností, „Vždyť jsem se tě ptal, jestli je tam devěťák.“

„Já netušil, že máš chlast. To bysme ho jinak dostali dovnitř.“

Druhý den na nástupu prohlásil kapitán Nováček, že opět všichni, komu přijede návštěva, mohou ven, kromě toho opilého absolventa, který včera pašoval do kasáren alkohol. Nicméně jsem se opět dostal na vycházku. Někdo totiž zavolal na rotu, že mám návštěvu. Kdo to byl nevím dodnes, ale jsem přesvědčen, že v tom měl prsty Pepa Ronovský.

A tak, i když jsem žádnou návštěvu neměl, jsem proklouzl ven. Nejprve jsem seděl v hospodě sám, pak přišli další absolventi a zřídili jsme se tak, že den předtím jsem byl ve srovnání s tímto stavem střízlivost sama. Ale návrat se již obešel bez obtíží.

Když zpětně celou událost zhodnotím, tak mi story se zabaveným vínem mezi vojáky pomohla. Pravděpodobně si řekli, že kdo pronáší do kasáren chlast a zlinkuje se jak zákon káže, tak asi nebude držet s lampasákama a snad by z něho mohl vyrůst i slušnej špagi. Já se cítil nejhůř den po druhé vycházce. Nejen pro známá rána opilcova, ale protože na mě dolehl pocit beznaděje, když jsem si uvědomil, že mám před sebou ještě jedenáct měsíců nesmyslného vojenského života.

Moje první Šumava! Odjíždělo se odpoledne. Pěkně jsme si zabalili velké polní, náhradní trenýrky, košile, ponožky, holící strojek, nacpal jsem si tam i tepelné vložky do mundúru, tak zvané aravaty. Malá polní, v ní ešus a čutora, příbor, praporky, přes druhé rameno maska. K tomu hlava plná očekávání.

Nákladní automobil Praga V3S

Nasedli jsme na V3S a vyrazili. Během cesty nás supráci upozornili na jeden viadukt, kterému se říkalo brána Šumavy. Tou jsem projel potom ještě tam a zpět mnohokrát.

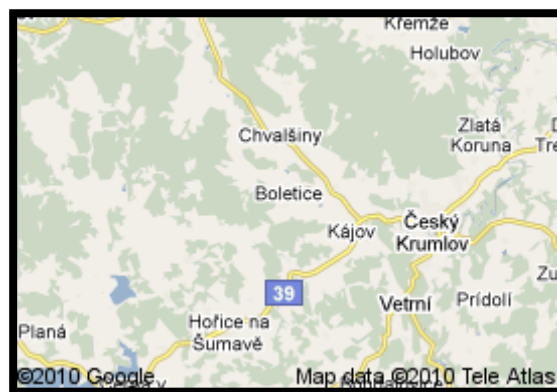
Možná bych měl závidět těm, co se zašili v teplíčku kanceláří a vyvedení do vácivového prostoru - VVP nepoznali. Kteří ani nezjistili, co je to mrznout v tanku, na střelnici, hladovět a padat únavou, ale myslím si, že nám obyčejným pěšákům vojna utíkala lépe, než uvědomělým kamarádům na štábech.

Možná, že se na mě někdo bude zlobit, ale já získal mínění, že ten, kdo nepoznal zimní cvičení na Šumavě, nemá právo říkat, že byl na vojně. Tam se totiž projevil charakter lidí, nutnost pomáhat si navzájem, osobní statečnost i ovládání svého zdecimovaného těla. Vůle každého jednotlivce zde byla skutečně důkladně prověřena. I vojáci z povolání se na vyvedeních chovali lépe než v kasárnách, až na pár výjimek, které potvrzují pravidlo.

Na té mojí první Šumavě bylo ještě vcelku teplo, ale na jedné pověstné střelnici, kde bylo vždy o pět až deset stupňů méně než všude v okolí, tam nám už zuby pěkně drkotaly. Nám nováčkům, staří psi chodili tuto první Šumavu bez kong a lebedili si, jaké je vedro.

Samozřejmě mi na první skutečné cvičení zůstalo pár vzpomínek. Tím prvním bylo hned ubytování ve srubovém táboře, ve srubu ze dřeva zapuštěném v zemi, kde dvě řady pryčien ve dvou patrech pojaly až šedesát vojáků a taky nějaké ty krysy, ale to už tak nějak patřilo k věci. Nutnost topení v kamnech v rohu srubu zabezpečovali mladí vojáci, nabíječi a velitelé tanků, kteří přišli z poddůstojnické školy. Stejně tak jim připadala povinnost zabezpečit dřevo, buď ze složeného erárního, případně z lesa nebo ho někomu od jiných srubů ukrást. Kde ho vzali, na to se jich nikdo neptal, ale muselo ho být dostatek, aby bylo v místnosti teplo.

V horní řadě spali starší kusy a také my absolventi, mladí byli dole – tam byla jednak větší zima a za druhé přes ně častěji přebíhala různě velká šedá zvířátka. Mladí taky nesměli na srubu kouřit. Prý na většině srubů totéž platilo i pro absolventy, ale já prostě zaujal místo hned na kraji horní řady, což bylo oficiální místo velitele srubu, a kouřil jsem jak o život. Padly sice nějaké poznámky od vojáků, jak směrem k místu na

Vojenský výcvikový prostor Boletice

spaní, vlastně nejbližší ke kamnům, tak k mému kouření, ale já je přešel s úsměvem. Myslím si, že si nakonec řekli, že bude lepší nechat mě na pokoji a moje chování nadále respektovali.

Nad sruby, seřazenými v řadě, stála rovněž dřevěná umývárna s velkou nádrží a kamny, ale po celý rok, co jsem byl častým hostem tohoto tábora, byla nefunkční a mám právo se domnívat, že tomu tak bylo předtím i potom. Takže umýt se dalo jen ve srubu ve vodě ohřáté na kamnech, ale většinou jsme to vydrželi nemýt se celé vyvedení, nejčastěji týden, někdy však i deset dní. Je mi dodnes s podivem, že nedošlo k nějakým kožním či střevním onemocněním z hygienických podmínek a ještě horší stravy, ale asi všechny mikroby pochcípali v zimě a v tom smradu.

I když je pravdou, že někdy kuchaři vařili, asi ze soucitu, lépe než v kasárnách. Ale museli jste jíst ze špinavých ešusů několik dní neumytých, stravu, která mnohdy zmrzla dříve, než jste ji z výdejny na korbě V3S donesli pár metrů stranou. Někdy se navíc na někoho ani nedostalo. Ten pak měl prostě smůlu.

Z počátku jsme si snažili na stravování stěžovat, ale většinou jsme se nesetkali s pochopením, anebo pouze s ním. Náš velitel Bilský stížnosti vyřešil hned, když konstatoval, že jde o výcvik vojska k psychické odolnosti v extrémních podmínkách.

Odpoledne prvního dne nám bylo laskavě ponecháno na naše ubytování. Natáhli jsme na zatuchlé a hodně pamatující matrace prostěradla, na ně složili spacáky s hygienickou vložkou nahoru. I zde vše muselo jaksepatří zařezávat. Tlumoky a masky byly též jednotně vyrovnané na jakési dlouhé polici podél celé stěny srubu. Jeden tlumok vedle druhého, před ním malá polní a maska. Pod poličkou měla viset ramínka s ručníkem a dalšími případnými částmi šatů. Říkám vědomě měla, protože dost často viselo jen pár ramínek vpředu a vzadu už to bylo každému jedno. Co oči nevidí, to srdce nebolí.

V zimě se ve spacácích spalo v aravatech. Když byl srub skutečně vytopen a venku bylo relativně teplo, jinak tento případ v zimním období nenastal, až v letních měsících, spalo se jen v trenýrkách či slipech. Je pravda, že se našlo pár jedinců, kteří za každé teploty spali nazí, ale já k těmto otužilcům rozhodně nepatřil.

Hned první večer bylo dle rozvrhu zaměstnání naplánováno noční cvičení pod vedením velitelů rot. Ostatní velitelé rot tento čas využili k vojenské schůzi, protože dělat topografii uprostřed tmavého lesa, když člověk vidí jen na pár kroků, k tomu za naprostého nezájmu vojáků, jim přišlo zbytečné či na něco takového neměli odvalu. Zvláště, když věděli, že všechny čeká v následujících dnech hned několik nocí na střelnici a na závěr oblíbené cvičení zvané „pěšky jako tanky“. Kdy s praporky běháte a hrajete si, že jedete.

Jenže náš velitel roty byl jako vždy velice poctivý, pečlivý, aktivní a také vyplašený, než aby zůstal ve srubu s vojáky jako ostatní a pak poslal vojsko spát.

„Veliteli, neblbněte, buďte jako vostatní!“ pořvávali po něm supráci, když zavelel k odchodu.

„Velím nástup na noční cvičení!“

„Já na to jebu!“ odpovědělo několik vojáků a zůstalo na pryčnách.

„Nástup na cvičení!“ rozkřičel se Bilský.

„Nasrat!“ ozvalo se z anonymity tmy ze zadních řad.

„Soudruhu desátníku!“ obrátil se na mě : „Velte nástup na cvičení před srubem!“

Klasika. Když nevěděl kudy kam, hodil to na mě. Sebral se a odešel před srub. Podíval jsem se na supráky, pochopil, že nemá cenu se snažit, a tak jsem si sedl na postel a zapálil si.

„Boha, boha, kde jste?!“ vrazil dovnitř Bilský asi po pěti minutách.

Nastala delší nechutná hádka se supráky o jeho aktivitě, kterou zakončil tím, že začal rozdávat dny vězení. S velmi sprostými nadávkami dosáhl asi po dvaceti minutách svého. Ocitli jsme se před srubem a čeká jednotka loudavě následovala Bilského, který si to šinul do kopce za srubem.

Velitel roty šel vpředu, svítil si baterkou, my další s odstupem za ním. Nevím, koho to napadlo prvního, nicméně za mnou s tím přišel Kurčiak.

„Hele, pojd', všichni se mu schováme!“

Proč ne, jsem pro každou srandu, pokud se příliš nepřehání.

„Fajn, jsem pro,“ odsouhlasil jsem akci.

Jako každá skopičina, byla i tato zorganizována bleskově. Kdosi ostře hvízdnu a postavy rázem zmizely v lese, aby v zápětí zalehly a splynuly s černotou. Já se ocitl ve skupince s Kurčiakem, Zeleným, Majorošem a Borkem.

Nadporučík Bilský vyšel bez ohlednutí na kopec a když se otočil, aby mohl začít vydávat rozkazy a ujasňovat taktickou situaci nepřítele, zjistil, že je sám. Marně začal volat do tmavého lesa, pouze chvění korun stromů a občasné tlumené chichot mu bylo odpovědí.

Nyní teprve začala pro vojáky ta pravá legrace. A hra. Zuřící nadporučík pobíhající s baterkou po lese a hledající rotu, která se mu ztratila za úplňku. Rota, která se nehlučně přemísťovala podle směru jeho pohybu. Nakonec chytil několik vojáků, když je hra přestala bavit či na ně náhodou šlápl.

S těmi pár vojáky, co velitel uhledal, odešel na kopec a rozdělali oheň. My ostatní, plni zvědavosti, jsme se připlížili jak praví indiáni v okruhu k ohništi. Sledovali jsme, jak mlčky a nasraně sedí velitel roty u plápolajícího ohně. Nakonec nás očumování omrzelo, jak jeden muž jsme vstali a sesedli se kolem žhnoucí hraničky.

Bilský chvíli čekal. Pak se rozhlédl, zatvářil se spokojeně, asi usoudil, že už má dostatek vojáků. Kolik nikdy beztak nespočítal, a jak jsem ho poznal, stejně ani nevěděl, kolik vojáků od srubu odvedl. V zápětí se zvedl a beze slova kráčel zpět do tábora.

„Vy tři pojdte se mnou,“ řekl stručně a odvedl si nás absolventy na statek, kde za daleko kulturnějších podmínek sídlili vojáci z povolání. Vlastně tam měli ubytování jak v horším hotelu, obsluhu jim zajišťovali vojáci. Pokoje ovšem bez vody, kamna v rohu, ve kterých topili určené vojáky, společná umývárna a toalety v přízemí, stejně jako arma spojená s jídelnou a větší místnost pro porady vedení jednotky.

„Posadte se,“ vyzval nás velitel.

Sedli jsme si na jeho postel, on si přisedl k nám a vyndal ošoupaný zápisník.

„Musíte se seznámit s rotou. Jsou to vesměs darebáci, tady mám vo nich všechno! Musíte to vědět, abyste věděli, kde je vaše místo,“ začal a pokračoval předcítáním různých hříchů mužů své jednotky. Přišlo mi to trochu komické, většinou šlo o blbosti.

„Podívejte, tady mám sepsaná všechna ta provinění a podepsaná vaším předchůdcem, abych to mohl použít, kdyby bylo třeba,“ ukázal další stránku, kde byl zápis o nějakém prohřešku Ronovského a Zeleného. Bohužel jsem se neudržel a rozesmál se.

„Co je k vám k smíchu, soudruhu desátníku?!“ zakoulel očima.

„Nezlobte se, ale mně to připadá jak notýsek žalobníček na základní škole, vzpomněl jsem si na to a tak ...“

„To není k smíchu!“ zřetelně se velitel urazil. „Seberte se a běžte zpátky na rotu. A pamatujte si, že vy musíte držet se mnou a ne s těmi darebáky, kriminálníky a všelijakými asociálními živly!“

Odešli jsme a cestou jsme kroutili hlavami. Čekali jsme, že nás pořádně sjede za naši účast na vzpouře proti jeho rozhodnutí a on nám místo toho ukazoval nějaký notýsek.

„Co jste to včera udělali svému veliteli?“ zeptal se mě s cukajícím koutky úst druhý den nadporučík Jonáš, velitel třetí roty.

„My? Nic,“ dělal jsem udiveného, „jen se veliteli nějakým nedopatřením včera v noci ztratila jednotka při zaměstnání. Nebo se možná on ztratil svojí jednotce. Když jsme ho našli, tak jsme pak s ním všechno probírali.“

„Tak vy ste se ztratili? Nebo von se ztratil?“ rozesmál se důstojník a nechal si včerejší noční bojovku vyprávět. Bylo mi jasné, že se na štábu budou mít zase na čí účet bavit, ale řekl jsem, si, že si náš velitel za

svoji radioaktivitu trochu posměchu zaslouží. Samozřejmě jsem vyprávění malinko upravil, takže se velitel, který šel v předu, ztratil ve tmě a my ho pak dlouho a usilovně hledali. Zda mi uvěřil nevím, určitě si ale historku ještě téhož dne večer na štábu pluku vyprávěli. Prý se všichni smáli, až na jednoho důstojníka.

„Tak teď už chápu, proč váš velitel včera večer na pokoji plakal,“ řekl mi po skončené mého vyprávění rozverně nadporučík Jonáš, „Nesmíte ho tak trápit, soudruhu desátníku,“ dodal s úsměvem od ucha k uchu.

Takže jsem vlastně svým jednáním způsobil, že velitel roty plakal. Za mojí přítomnosti na rotě poprvé, ale rozhodně ne naposledy.

Poprvé na cvičných střelbách! Probíhaly vždy pouze na dvou vyhlášených střelnících, s výjimkou ostrých bojových střelb rot a čet, které se konaly na speciální střelnici tomu uzpůsobené. Ráno jsme vstávali kolem čtvrté hodiny. To bylo ještě dobré. Když byla větší zima, silnice zledovatěly a cesta tak trvala déle, jsme měli budíček třeba i v půl třetí ráno.

Ilustrační foto – střelnice Boletice

Vejtraska nás dovezla namačkané jak sardinky na střelnici ještě za tmy, tak okolo páté hodiny. V tu chvíli se prapor rozdělil. Jedna rota připravovala na střelnici munici u stanoviště výkonných praporčíků a stavěla stan na zahřátí anebo jako úkryt před záludnostmi počasí pro dobu přestávek. Druhá rota připravovala tanky ke střelbě, prováděla rektifikaci vložených hlavní ráže 20 milimetrů a kulometu, kontrolu funkčnosti a nástřel. Třetí rota pracovala dle pokynů velitele střelnice v cílové ploše, opravovala nebo vyměňovala terče, vysekávala porosty, opravovala zátarasy.

Četa týlového zabezpečení - ČTZ zajišťovala uzavírací stráž v okolí střelnice, na všech přístupových cestách, aby nedošlo k nějaké mimořádné události. V létě šlo o činnost příjemnou, v zimě představovala pro

naše týlaře utrpení, byť si vojáci vybudovali přístřešky, zalezli do spacáků, zahřívali se od ohně či propašovaného alkoholu.

Na střelnici velení praporu, tedy velitel, náčelník štábu a politruk praporu, zaujali místa v řídicí věži, stejně tak jako členové případných kontrolních orgánů. Velitelé rot se svými vojáky dokončili svěřené úkoly, někdy více, někdy méně úspěšně. Po kontrole splnění rozkazů následoval nástup praporu pod řídicí věží, kde velitel praporu provedl poučení o bezpečnosti střelby, eventuelně vojáky z bezpečnosti přezkoušel. Náčelník štábu vydal organizační pokyny, kolik ran která rota vypálí a na kterých drahách bude cvičit. Na závěr politruk vyhlásil socialistickou soutěž. Velení praporu se pak urychleně odebralo do tepla řídicí věže, velitelé rot se svými promrzlými vojáky šli plnit bojové úkoly.

Střelnice, ilustrační foto

Následoval nájezd tanků na dráhy, byl proveden nástřel po předchozím spojení s věží, které většinou v pořádku nebylo. Nástřel někdy prováděli vojáci z povolání, nejčastěji však nejlepší střelci praporu.

Když bylo vše hotové, nastoupily rotы po skupinách na přidělené dráhy a střelby mohly začít. Tanky jezdily pomalu směrem k terčům a střílelo se, pak se vozidla po stejných drahách rychleji vracela zpět. Bohužel ne vše se obešlo bez problémů, některé se opakovaly a citelně nás postihovaly.

Začínalo se nakládáním a vykládáním cvičných kil, tedy 100 milimetrové munice. Ono stále zvedat náboj naplněný zvlhlým pískem o váze více než 40 kilogramů není nic příjemného. Na každé dráze byly většinou dvě osádky, jedna prováděla střelbu, druhá chodila pro munici, pozorovala střelbu či stepovala zimou ve stánku. Ačkoli stánek je snad až příliš honosný název pro plechové boudy, jaké šly spatřit v tehdejší době na autobusových zastávkách. Trochu chránily před větrem, byť záměrně chyběly dveře i okna, ale vůbec ne před zimou.

Dopolední střelby končily tak ve tři hodiny, pak následoval oběd a hned zase příprava tanků na noční střelby. Především se konala oprava vadných přístrojů a zařízení, a že jich bylo, dále probíhalo namontování infrapřístrojů na noční vidění. Na pomoc nám přispěchala i dílna rotky, která během střelb stála na parkovišti, spolu se sanitkou. Příslušníci pojízdné dílny vybíhali na dráhy podle toho, jak byli žádáni. Zatímco oprav bylo nepočítaně, sanitka naštěstí sloužila jen pro ošetřování drobnějších bolístek. Nikoho jsme za mé přítomnosti na vojně nezastřelili, což je jistě pozitivní konstatování.

Ilustrační foto, tank T55

Kolem sedmé hodiny následovala večere anebo rovnou zahájení nočních střelb, podle toho, jak rychle se setmělo. V druhém případě se na večeri vystřídali vojáci během cvičení.

Noční střelby končily ve dvanáct hodin v noci. Následovala údržba techniky, sbalení všech pracovišť, což se stihlo tak do půl jedné. V případě, kdy makali opravdu všichni bez ohledu na číslo. Což se ale většinou dělo, neboť všichni chtěli co nejdříve vypadnout. Pak buď celý prapor nasedl do vejtrasek a odjel do srubového tábora, to když jsme se na stejnou střelnici vraceli i následný den. V druhém případě na V3S odjeli jen střelci a nabíječi, zatímco řidiči pod dohledem velitelů tanků přesouvali techniku na místo, kde se bude cvičit druhý den – na jinou střelnici, na překážkovou dráhu či na místo konání taktického cvičení.

Tak mezi půl druhou až půl třetí noční jsme byli většinou všichni v táboře, vyjma nešťastníků, kteří měli poruchu či zapadli někde cestou. Než jsme se rozešli či rozmrzli u kamen, uplynuly další cenné minuty, takže spát před druhou hodinou se nešlo téměř nikdy.

Pokud byla druhý den taktická příprava, nechali nás spát až do šesti hodin, to bylo dobré. Ale většinou následovalo několik střelb za sebou anebo výcvik řidičů na překážkách, a pak se opět vstávalo hodně brzy. Uvažte, třeba třídenní kolotoč střelnice – střelnice, což nebylo nic neobvyklého, kdy jsme před druhou hodinou uléhali, abychom již před čtvrtou hodinou vstávali. Že takový koloběh byl dost úmorný, asi nemusím zdůrazňovat, k fyzickému a psychickému strádání se přidávala i obyčejná únava.

Jestli jsme spali za VVP v průměru tři hodiny, brali jsme takové vyvedení jako Šumavu, kde jsme si odpočinuli. V zimních měsících, když všechny přepravy byly náročnější, bylo vše většinou ještě horší.

S obavami jsme my nováčkové hleděli k zimním měsícům, protože i ti nejotrlejší supráci o zimních cvičeních mluvili s respektem až strachem v hlase.

Na naší první Šumavě jsem měl možnost si vyzkoušet všechny typy zaměstnání. Po střelbách následoval výcvik řidičů na překážkové dráze. Začínalo se od sedmi hodin ráno a kontinuální výcvik trval až do tří hodin dopoledne. Pak následovala opět příprava infrapřístrojů a jezdilo se vesele až do jedné a někdy i déle do noci. Řidiči byli na stanovištích a střídali se, my ostatní, velitelé, střelci a nabíječi, jsme celou dobu stáli na drahách u různých překážek, abychom je jednak opravovali a abychom také zapisovali nebo hlásili čísla tanků a jejich úspěšnost. Hlášení se dělalo buď telefonem, když náhodou fungoval, anebo častěji modernější technikou, a to zvedáním žlutého a červeného praporku.

Pochybují, že si někdo, kdo takové cvičení nezažil, dovede představit, jaká je zábava téměř dvacet hodin trávit bez pohybu u některé překážky. Jak „rychle“ vám čas utíká. Když k tomu ještě mrzne až praští ... Nenáviděl jsem překážkové dráhy ze všech typů cvičení nejvíce.

Naopak taktika byla přeci jen jiná zábava, především proto, že nikdy nic nevyšlo tak, jak mělo. Předposlední den naší první Šumavy jsme prováděli taktické cvičení pěšky jako tanky. Masky, malá polní, velitelé praporky, nabíječi výtyčky s čísly tanků. Láďa Pavlík jako zástupce výkoňáka s obrovskou bednou plnou imitace v podání světlic, dýmovnic, dělbuchů a munice pro signální pistole velitelů čet a rot, jeden z nabíječů klopýtal s obrovskou radiostanicí velitele roty.

Ilustrační foto, Šumava

Dle plánu každá rota vyrazila jiným směrem, měli jsme se sejít až v hodinu H, kdy z různých stran zaútočíme na pomyslného nepřítele. Pravdou je, že jsme si dali řádně do těla, ne právě dvakrát schůdným terénem jsme někdy rychle šli, někdy dokonce běželi, podle toho, jak velitel roty vyhodnotil časový plán.

Bilský, který byl skutečně fyzicky na výši, byť na to nevypadal, nasadil již od začátku ostré tempo a rota se mu po chvíli roztáhla snad na kilometr. Ne, že by páni supáci nemohli, ale prostě se nechtěli hnát. Já tempo s velitelem držel. Ne proto, že bych chtěl být tak aktivní, ale protože v takových případech je lepší být vpředu, než neustále dohánět ztrátu. S námi byl můj řidič Jarda Zelený a druhý řidič tlustý Szepko. Zato svého řidiče Holuba Bilský někde ztratil.

Vždy po určité době Bilský zastavil a rotu shromáždil. Někdy jen počkal, až všichni přiklopýtají a vyrazil znovu, jindy vymýšlel taktické situace, jako vyslání průzkumu, překonání minového pole nebo překonáním otevřeného terénu co nejrychlejším během, což se většinou zvrhlo v ostřejší chůzi. Někdy jsme i provedli zteč nepřátelského okraje obrany na okraji lesa.

To pak Pavlík klopytal dopředu a házel okolo sebe dýmavnice a dělbuchy, abychom si připadali jako na skutečném bojišti. Několik dýmavnic a dělbuchů si nastrkal do kapsy i velitel roty a čas od času nám je házel pod nohy, aby názorně ukázal, že nepřítel nespí.

„Letecký útok!“ rozkřičel se z ničeho nic Bilský.

Věděli jsme, co máme dělat. Nabíječi zvedli výtyčky a zahájili palbu na letectvo nemilosrdného nepřítele, my jsme se rozptýlili, abychom nebyli hromadným terčem.

„Více palby, více do stran!“ řval Bilský, strhával nabíječům výtyčky správným směrem, pobíhal jak čertík Bertík.

V tu chvíli se na cestě objevila Tatra, ve které seděl velitel praporu společně s politrukem a vezli nám čaj. Samozřejmě neušli pozornosti Bilského, který v tu chvíli vycítil, že se může předvést. Jestliže do této doby běhal mezi námi ostošest, tak nyní začal komíhat v úprku, povely se změnilly v souvislý řev, zoufale a vytrvale šermoval praporky a nakonec nám začal házet dělbuchy skutečně pod nohy, aby demonstroval zákeřnost nepřítele a donutil nás k vyššímu tempu.

„Pane bože, to je prdel, to je vů!“ řvali jsme smíchy a uskakovali před výbuchy. Bavili se dobře i oba důstojníci, kteří vystoupili z tatro, aby měli větší rozhled.

„Nepřítel odlétá!“ začal křičet řehtající se velitel praporu, aby ukončil Bilského šílenství a mohl nám vydat čaj.

„Tak Sábliku, kolik jste sestřelili letounů imperialistů?“ dusil se kapitán smíchy.

„Šest bitevních vrtulníků, tři stíhačky. A to prosím bez jediné ztráty na naší straně,“ nasadil jsem vážný výraz, „Akorát tři nabíječi ohluchli, jeden z nich je popálen a velitel roty přišel o hlas!“ dokončil jsem svou bilanci.

Naštěstí nebyl Bilský poblíž, aby mohl slyšet další výbuch smíchu. Když však Tatra zmizela za obzorem a my zase vyrazili, během běhu se ke mně nadporučík naklonil.

„Myslím, že velitel praporu viděl, jak jsem náročný velitel. Ví, že mi to někdy nedávají zcela najevo, ale ví, že si mé náročnosti váží.“

„To určitě,“ začal jsem se dusit smíchy a tak jsem špatně předstíral kašel. Neměl jsem to srdce mu říci něco v tom smyslu, že mnohdy zvláště snaživý lidé jsou spíše šašky. Opravdu jsem nemohl, když jsem viděl blažený úsměv náročného velitele.

Po dalších útrapách, kdy za námi zůstávaly pouze trosky nepřátelské techniky a kupy mrtvol překonaného nepřítele, jsme čtvrt hodiny před útokem dorazili těsně za horizont. Ten jsme za chvíli měli překonat, abychom se mohli rozvinout k závěrečnému zdrcujícímu úderu. Lehli jsme si na zem, aby nás nepřítel nezmerčil a velitel roty se vžil zcela do děje.

Vysílčka

„Strašně důležitá je příprava před útokem,“ obrátil se k celé své rotě, „právě v tuto chvíli naše dělostřelectvo zasypává agresory granáty, minomety zcela pustoší okraj jeho obrany decimetr po decimetru.“

Vyliš si, koukalo z očí většiny přítomných, jenže velitel to neviděl, oči mu plály.

„Naše bombardéry teď nalétávají, na jeho obranu linii dopadají hustě pumy. Až bude nepřítel připraven, tak vyrazíme my.“

„Hlavně aby se nestrefili do nás,“ pokusil jsem se o žert.

„Správně,“ nepochopil, „proto je strašně důležitý, abychom dodrželi časový plán, musíme vyrazit přesně, co dozní kanonáda. A my, jako první rota, dáme signál k celému útoku. To nám připadá jako nejlepší rotě praporu,“ dodal s neskryvanou hrdostí.

„A jak to dáme najevo,“ pokračoval jsem v diskusi, protože jsem se docela dobře bavil.

„Signálem je zelená světlice!“ řekl a podíval se na hodinky : „No, už bude čas.“

Vytáhl svoji velitelskou signální pistoli a s láskou do ní vložil zelenou světlici, kterou mu předal Pavlík z bedny z municí. A náhle mě šokoval :

„Chceš si zkusit vystřelit? Ať si zkusíš, jaký je to pocit poslat rotu, vlastně celej prapor do útoku!“

Upřímně řečeno, bylo mi to zcela jedno, ale chtěl jsem mu udělat radost, protože jsem cítil, že mi chce upřímně prokázat poctu. Proto jsem přijal pistoli a připravil se k výstřelu.

„Odpočítávej!“ poručil Zelenému, který měl digitální hodinky a tak byl považován velitelem za nejlepší k této činnosti.

„Deset, devět ...pět, čtyři...“

Natáhl jsem kohoutek.

„...dva, jedna, pal!“

Zmáchl jsem spoušť. Ale ouha! Ozvalo se jen cvaknutí. Chvatně jsem celou činnost zopakoval ještě dvakrát a pak jsem se podíval na velitele a vyprskl smíchy. Byl zcela zsnalý, vytřeštěné oči. Vzápětí mi vyrval pistoli z ruky a sám se marně pokusil vypálit několikrát ránu.

„Vadná patrona,“ konstatoval po chvílce s funěsovským úsměvem, jímž zastíral bezradnost. Vytáhl zelenou světlici a vrhl se na bednu s municí. Jelikož tam již žádná zelená světlice nebyla, tak odpálil červenou.

„Vpřed, vpřed!“ křičel nešťatně.

„Ale veliteli, červená je podle taktiky přece na odvolání útoku!“ zvolal jsem a celá naše jednotka místo vpřed poklesla do kolen. Smíchy.

Když se po minutě na zemi válející rota zvedla, zaútočili jsme. Náš útok se zdařil, i když se opozdil o dvě minuty. V součinnosti s dvěma dalšími rotami jsme nepřítele pobili na padrť. Už v řadě s dalšími rotami jsme postupovali po pláni střelnice k řídicí věži, kde nás čekalo velení praporu.

Signální pistole

„Veliteli, co s tou municí?“ zeptal se Pavlík.

„Ještě nám něco zbylo?“

„Jasně, přece to nebudeme tahat zpátky.“

„Tak to vyházej!“

Tento rozkaz Pavlík rád splnil a rozhazoval poslední zbytky imitačních prostředků. Jenže se mu podařilo zapálit uschlou trávu, která na konci střelnice začala hořet.

„Veliteli, za námi hoří!“ upozornil jsem nadporučíka.

„Boha, boha, hasíme!“

A tak jsme místo dalšího postupu vpřed a likvidace zbytků odporu nepřítele, začali zadupávat oheň do země. Bohužel se nám příliš nedařilo a za chvíli již bylo i z větší délky vidět kouř.

„Kterej vůl to zapálil?“ rozkřičel se do vysílačky velitel praporu.

„To poručík Škudrna, moje rota tam nešla. Ale hasíme a máme oheň pod kontrolou!“ odpověděl bez mrknutí oka Bilský.

„Co kecáš? Nejdřív to zapálíš, pak to nejseš schopnej uhasit a teď to svádíš na mě! Veliteli, viděl jsem to moc dobře, zapálil to Bilský a ten jeho debilní Pavlík,“ ozval se rozhořčený hlas velitele druhé roty.

„Není pravda, není pravda. Moje rota vzorně plní bojový úkol!“ řval Bilský.

„Leda hovno! Nejdřív začnou pozdě útok a pak to tu eště podpálí!“ bonzoval Škudrna.

„Běžte voba do pičí! A koukejte to voba uhasit, ať nemáme průser!“ ukončil hádku velitel praporu rezolutně.

A tak jsme společně s druhou rotou přerušili postup vpřed a hasili střelnici. Což se nám nakonec naštěstí povedlo. Druhá rota po chvíli odešla, my na rozkaz Bilského ještě obcházeli místo ohniska požáru a kontrolovali, zda někde něco nedoutná. Když jsme i my dorazili k řídicí věži, viděli jsme, že druhá rota dobyla a obsadila nejen řídicí věž, ale především vyrabovala V3S s obědem. Šlo z jejich stranu o pomstu za nařčení Bilského, o tom jsem byl přesvědčen. Taky si náš velitel od supráků vyslechl své.

Proto jsme skončili s prázdným břichem, z něhož se občas ozvalo zakručení, když jsem společně s Pavlíkem a Balíkem hrál na pokraji lesa mariáš a to až do doby, než jsme byli donuceni k návratu do srubového tábora. Šlo se nám však už dobře, protože rozdrčený nepřítel se stáhl do ulity a neobtěžoval nás na zpáteční cestě leteckými útoky ani jinými zákeřnými nástrahami.

Druhý den a taky poslední den tohoto vyvedení, jsme už necvičili, ale naše rota pomáhala lesníkům, další rotu uklízeli střelnici a tábor. Ještě před odchodem do lesa však bylo potřeba odnést popelnici s odpadkami.

„Vynes to,“ poručil jsem vojínovi Šedivému.

„Bež do prdele,“ řekl a odešel.

Šedivý byl mladý voják, nabíječ, raubíř, ale jinak vcelku přímý kluk, který však trpěl občasnými zatměními mysli.

„Proč to není vynesené! Už to dávno mělo být!“ začal řvát Bilský, když začal organizovat nástup k odchodu na lesní práce.

„Zapomněl jsem na to,“ zalhal jsem a zavelel, „Vojín Šedivý, vem tu popelnici a vynes ji!“

Tomu nezbylo nic jiného, než splnit úkol.

„Seš kurva,“ sdělil mi šeptem.

„Bež do prdele!“ vysmál jsem se mu do obličeje. Byl jsem spokojen, že jsem ho donutil úkol splnit a přitom ho neshodil.

Když se Šedivý vrátil, šel rovnou za mnou.

„Jestli si myslíš, že my mladý budeme dělat a vy špagáti se flákat, tak to se pleteš!“

„Co chceš? Neotravuj,“ snažil jsem se ho v poklidu odbýt.

„Co si myslíš? Že mně budeš poroučet? Až přijedeme do kasína, tak se posadíme se starejme a vy špagáti budete dělat rajóny s náma!“

„Na to zapomeň!“ zvýšil jsem hlas.

„Však uvidíme!“

„Dej si pozor! Taky bys moh dostat pár facek,“ přešel jsem do protiútoků.

Sice nevím, jak bych chtěl svoji hrozbu splnit, protože Šdivý byl o hlavu vyšší a svalové partie měl patřičně vyvinuté. Jenže v tu chvíli se objevil Bilský, který vyslechl pouze moji poslední větu, v níž jsem vyhrožoval vojákovi fyzickým násilím.

„Co se děje? Soudruhu desátníku, máte s vojínem Šedivým nějaký problém?“ zeptal se.

„Ale ne,“ mávnul jsem rukou.

„Řekněte mi a já je hned vyřeším,“ zakoulel očima a zle se na nabíječe podíval.

„Ne, tohle je moje věc, tohle si vyřeším sám,“ odpověděl jsem stejně i podruhé.

Bilský si mě pak vzal stranou a pokoušel se ze mě tahat rozumy. Cítil jsem, že mi chce pomoci, ale věděl jsem, že by takový zásah pro moji budoucnost u roty nebyl právě vhodný. Proto jsem opakovaně odmítl cokoli sdělit.

Nakonec však k žádnému konfliktu nedošlo. Šedivý, který podléhal okamžitým zkratům, už se od té doby ke mně choval slušně, k obědu, který rozděloval na korbě, mi dal dokonce dva kusy masa a významně na mě mrkal. Myslím, že to na mě prostě zkusil a když jsem se nenechal zastrašit, tak to vzal. Navíc si asi uvědomil, že jsem ho neshodil před Bilským.

Co se týká práce na rotě, tak jsem pro jistotu na toto téma promluvil se supráky. Neudal jsem jméno, jen jsem naznačil, že mi něco takového bylo řečeno a odmítnuto plnění rozkazů.

„Podívejte,“ řekl jsem jim, „když mladí vojáci nebudou chtít splnit obyčejné rozkazy, tak věci nebudou hotovy a bude nepřijemnost. Pokud to půjde, budu se snažit, abych vás neovtravoval a aby běžné věci dělali mladí. Ale když to nebudou dělat, pak to nebude dobrý pro nikoho. Asi byste jim to měli vysvětlit, bylo by to lepší.“

„Když budou nějaký problémy, tam nám řekni a my je srovnáme,“ řekl Balík, což pro mě znamenalo, že je vše domluveno.

Návrat do kasáren byl alespoň mojí osobou velice vítán. Netěšil jsem se na nástupy, nadávání kvůli pořádku v rájónu anebo na služby, ale těšil jsem se, až se osprchuji, převleču do čistého, vyspím se a najím se jako člověk. Když už ne tak kvalitně, tak alespoň z talířů, sice špatně umytých, ale talířů.

V kasárnách jsme seskákali z V3S, byli donuceni nastoupit ke kontrole počtů, zda nám nějaký šílenec náhodou nezůstal někde v šumavských hvozdech anebo, což bych považoval za pravděpodobnější, někde v hospodě neprodává výstrojní součásti za pakatel a za ten do sebe neláduje jedno pivo za druhým.

Výborně, jsme všichni, tedy rozchod. Celý dav, s velkou polní přes rameno, se valí k budově. Věci letí na lůžka, někdo se vybaluje. Též si vyndám věci, abych je uložil do skříněk.

„Nejdeš se vysprchovat,“ ptá se Pavlík, pouze v trenýrkách a s ručníkem přes rameno.

„Chci si napřed uložit věci a teď tam navíc bude asi nával,“ odpověděl jsem.

„Jen aby byla pak eště teplá voda.“

„Jak teplá voda?“

„Víš co se tam hrne lidí?“

Uznal jsem, že má pravdu, shodil ze sebe šaty a pouze ve špinavých a upocených slipech, s ručníkem a mýdlem, v hnědých páskových pantoflích, jsem vyrazil na cestu ke sprchám. Už dost naháčů se potulovalo po chodbách, jejich cíl byl stejný jako náš.

Sprchy byly přecpány, voda stála po kotníky, nestačila už dávno odtékat, dokonce přes práh tekla do předsínky, která asi měla představovat šatnu. Ale zde se svlékali jen ti, kterým vůbec nezáleželo na jejich věcech. Protože první věc, kterou jsem si musel na vojně vštípit, bylo nic nenechat volně ležet. To totiž znamenalo, minimálně na devadesát procent, že jsem dotyčnou věc viděl naposledy. I když, podle velitelů, se na vojně nekrade, pouze se věci přemísťují.

Brzy jsem se tak taky vychoval. Když někde leží něco, k čemu se nikdo očividně nehlásí, a může se taková věc hodit, je nutné ji okamžitě zabavit.

Třeba až vám někdo přemístí vaši stejnou věc. Takto jsem sehnal třeba deset lodiček a o stejné množství přišel. Nejhorší pořízení bylo s červeným absolventským označením na čepici, ten se sháněl špatně.

Takže jsem ani teď nic nenechal v šatně, nýbrž ihned vstoupil do sprch. Ostatně stejně jako další jsem měl jen nejnnutnější věci. Sprchy skutečně praskaly ve švech. Ale byla tu taková nějaká sváteční atmosféra, těžko ji popsat, jako by teprve zde skutečně končilo cvičení. Zde odtékaly z těl spolu se špínou probdělé noci, zde se smývaly nánosy bláta, olej, hlína. Všechno vyjmenované stékalo společně s mýdlem z nahých těl a vytvářelo hnusnou hmotu, která ucpávala odtokové kanálky a ve které jsme se brodili

Někdo se holil, jiný hned na místě pral ponožky a spodky, ale bylo tu hlučno a veselo. Sprch bylo málo, žádostivci museli čekat, pak se namočit, namydřit a znovu čekat a doufat, že ještě poteče teplá voda. A v nestřeženém okamžiku se nacpat pod sprchu.

Když jsem popsaným způsobem zvládl celou proceduru, musím říci, že jsem se cítil jako znovuzrozený. Skoro jako člověk. Já osobně z civilu byl zvyklý se sprchovat vlastně každý den, někdy dokonce vícekrát, po trénincích, zápasech, a tak mi týdenní nepřítomnost vody dost vadila.

Jen odbočka. Jeden můj spoluhráč tvrdil, a já mu dávám za pravdu, že na tréninku jsou jen dvě nejhezčí věci. První, když na unavené tělo a svaly necháme téci vodu ve sprše a druhá, když už upravený a oblečený do sebe vpravíme v restauraci první pivo.

I já měl nyní pocit, že jsem toho se špínou ze sebe smyl víc. Osobně považuji sprchování jednou týdně, jak kdosi chytrý napsal do základních řádů, za krajně nedostatečné. V kasárnách samozřejmě byly sprchy otevřené každý den a po zaměstnání se mohl každý umýt podle libosti. Většinou i tekla teplá voda. Ne, že by to ale všichni využívali.

Nebo se šlo vysprchovat rovnou na rotách, většinou přes týden, kdy i do druhého patra vystoupala teplá voda. Sprchování na rotách však bylo z nějakého mně nepochopitelného důvodu zakázané a v umývárkách byl sice prostor, ale chyběly sprchy. Prostě tam byly jen kohoutky. A tak vojákům důstojníci odebírali různé gumové nástavce na kohoutky. Někdo měl dokonce i celou sprchu, já jednu později zdědil po Pavlíkovi, když se odebral do civilu.

Rozhodně nezapomenu na svoji první službu ve funkci velitele stráže. S ostře nabitým koltem u pasu, s družinou vojáků s rovněž ostře nabitými samopaly, jsme byli u rozvodu přezkoušeni z řádů. Já vykoktal formulku o poučení a připravenosti stráže, pak jsme odešli vystřídat své předchůdce.

Vše z počátku probíhalo dobře, problémy se vyskytly až kolem půlnoci. Donutit supráky, aby nespali někde na lavici či pod ní, byť řádně oblečení a ustrojeni, nebylo v mých silách. Že mladí byli vzhůru a udržovali pořádek, o to se postarali právě ti spící.

Bylo domluveno, že když na strážnici někdo zazvoní, tak se hned spáči vzbudí a teprve pak se vpustí kontrolní orgán. Kdo jiný by taky zvonil. Jenže můj zástupce, četař absolvent Čoviš, dost velký zmatkář, na naši domluvu zapomněl, otevřel hned a vpustil do nepřipraveného prostředí dozorčího útvaru, kapitána Koláčka. Navíc na něj koukal jak puk, ani hlášení mu nepodal.

„Velitel stráže, během mé služby ...“, pokusil jsem se vše napravit, ale byl jsem přerušen. Kapitán si to hned zamířil k místnosti pro kuřáky, měl nepochybně své dlouholeté zkušenosti.

Vojáci už vstali, sice rozespali, zvláště Scepko vypadal jak opažené sele, ale důležité bylo, že nespali. Koláček se zatvářil přeci jen příjemněji a snad by jeho kontrola dopadla i dobře, kdyby se náhle neozvalo hlasité zachrápání. Kapitán zrudl a hned obrátil svůj zrak k lavici, pod níž si ustlal voják Zemerský, přezdívaný Zvíře.

„Vstávejte!“ křikl zlostně Koláček.

Jenže nic. Zemerský prožíval svůj sen a nemínil ho přerušit. V tom byl Luboš skutečně jedinečný. Když si někde sedl nebo lehl, vzápětí spal. Vyprávělo se, že jako mladý voják usnul na hlídce u zátarasu a

neprobudil se, ani když u něho zastavila V3 s velitelem a motor mu bafal půl metru od hlavy. Tehdy za svoji slabost pro spánek vyfásl basu.

Zemerský byl východňár, hubený jak tyčka, ale značně agresivní. Neměl jsem ho příliš rád, nebyl zrovna dvakrát férový, vždy myslel jen na sebe. Aby se měl dobře, byl ochoten klidně udělat bez mrknutí oka na kohokoli podraz.

„Zemerský vstaňte!“ křičel marně Koláček a jelikož nechtěl ztratit autoritu, otočil se ke mně, „Veliteli stráže, vzbudte si svého strážného!“

Provedl jsem požadované, ale šlo o pořádnou fušku. Teprve moje silné a opakované kopance do podrážek Lubošových kanad ho přiměly, aby otevřel alespoň jedno oko.

„Co je, do piči? Kurva?“ vysoukal ze sebe. Pak však jeho jedno pootevřené a zalepené oko zaregistrovalo dozorčího útvaru a vyskočil.

„Co je kurva do piči?!“ začal na něj řvát Koláček, „Ty chrápeš jak hovado a ani se nehneš, když po tobě šlapeme! Ty kryple, nechám tě zavřít až zčernáš. Debile!“

Koláček na Zemerského chrlil proud nadávek a výhrůzek. Ovšem vojín se najednou začal povážlivě naklánět ze strany na stranu a já z hrůzou upozoroval, že opět usíná. Byť tentokráte ve stoje!

„Hovado pojebaný,“ ulevil si Koláček, když viděl zavírající se oči strážného, „Takový se musej akorát zastřelit. Jdeme na kontrolu,“ obrátil se na mě.

Vydali jsme se na kontrolu strážných po jednotlivých stanovištích. Zpočátku vše probíhalo opět dobře, byli jsme řádně zastaveni. Kapitán se trochu uklidnil, začala se mu vracet dobrá nálada, začal mi povídat něco o důležitosti vojenské služby, která je však náročná. Tak jsme v sice přiblblé, ale družné rozmluvě dorazili až ke stanovišti, které měl bděle střežit vojín Šedivý.

Již z dále jsme ho viděli, jak se jeho silueta odráží proti potemnělému nebi. Kapitánova tvář se opět zakabonila, dobrá nálada byla ta tam.

„Vidíte toho debila?!“ začínal opět nabírat točky Koláček, „Von nás nevidí a my jeho na kilometr. To je přece vů!“

Začali jsme se přibližovat k Šedivému. Ten nás, jak se zdálo, upozoroval. Marně jsme ale čekali, že si splní svou povinnost, zastaví nás a zeptá se kdo tam. Bohužel se tak, jak předepisují řády, nestalo. Z pěti metrů mu posvítil Koláček přímo do obličeje. Teprve teď pochopil nabíječ kolik uhodilo a přestože jsme stáli již tak blízko, že bychom si klidně mohli podat ruku, vykřikl.

„Stůj, kdo tam!“

„Velitel stráže,“ odpověděl jsem podle fortšlifu, ale Koláčka naše počínání ještě více rozlítlo.

„Nechte těch blbostí!“ zařval a obrátil se na vojína, „Co si to za strážného? Debile! My tě viděli na půl kilometru, můžeš se zeptat svého velitele stráže! A ty? Stojíš tu ve svitu měsíce jak kokot, aby tě každej viděl. Kokote! Tys nás neviděl, ty kryple?!“

„Viděl,“ odvětil zarputile Šedivý.

„Viděl?!“ zaječel důstojník, „A tos nás nechal přijít tak blízko?! Nejsem nejlepší střelec, ale z týhle vzdálenosti ti vod pasu vystřílím ten tvůj zasranej mozek z tý tvý přiblblý makovice, než stačíš namířit samopal! Tak proč si nás nezastavil dřív?!“

„Když já nevěděl kdo jste. Tady chodí tolik lidí.“

Cítil jsem, jak blednu v předtuše průseru, ale moje vizáž nebyla nic ve srovnání s Koláčkem. Ten po této dobromyslné odpovědi vypadal jak po KO úderu, zesinal, zrudl, zfialověl, pak zase zbledl, funěl a s otevřenou pusou zíral na ten výlupek moudrosti.

„Je to vů! Je to vů!“ zmohl se na jediný výkřik a rozběhl se ke strážnici takovým tempem, že jsem mu sotva stačil.

„Měl jsem ho zastřelit! Voddělat jak psa! Debila! Kreténa!“ drmolil si stále dokola.

„Dejte mi strážní knihu!“ vyzval mě stroze po příchodu na strážnici a začal do ní něco smolit. Když odešel a my se osmělili, odvážili jsme se přečíst zápis.

„Vojín Zemerský spí na strážnici jako bdící směna a velitel stráže ho není schopen vzbudit, vojín Šedivý nezná vůbec strážní pravidla.“

Když jsem pak vyprávěl o tom, co se nám přihodilo na kontrole hlídek, vyvolalo to dost velkou bouři smíchu. Mně však tak do smíchu nebylo, protože jsem cítil, že se mi moje první služba v roli velitele stráže začíná vymykat z rukou. I když kontrola s dozorčím útvaru dopadla nakonec lépe, než jsem čekal. Buď akceptoval, že jsem ve službě poprvé či byl tak zdrcen odpovědí Šedivého, že už nenašel do konce naší směny odvahu strážnici navštívit.

Při střídání směn jsem šel obejít stanoviště hlídek s novým velitelem stráže a vystřídali jsme mé vojáky za jeho. Novým velitelem byl četař absolvent Živný v doprovodu desátníka Štefla, který byl jeho zástupce a který ho neustále strašil a smál se, jak Živný hledá závady. Jednou například poznamenal.

„To by se mělo uklidit, abychom to neuklízeli my.“

Šlo o nepořádek pod hláskou, kde byl ovšem sklad stavebního materiálu již několik let. Ale Živný se toho chytil a chtěl, aby to moji vojáci uklidili. Snažil jsem se ho přesvědčit, že jde o nesmysl, ale stále trval na svém.

„Běž do prdele a napiš si to do závad!“ ukončil jsem nakonec dohadování a bez ohledu na něj jsem vyrazil s vojáky k dalšímu stanovišti.

Nakonec vyplašený Živný uváděl do závad takové blbosti, jako čmouhy na oknech, odřené dveře, chybějící kliku na okně, chybějící vidličku v příborníku.

Zatímco jsem obcházel stanoviště, měl můj zástupce Čoviš s vojáky čekat před strážnicí. Samozřejmě jsem ho tam už nenašel, vojáci ho asi dost snadno přesvědčili a odešli proti předpisům do rajónu. Bohužel dozorčím útvaru byl právě nadporučík Solovič, náčelník našeho praporu, známý tím, že umí udělat pakárnu a že mu její vytváření dělá potěšení.

„Zde je přehled závad,“ nabronzoval mu Živný naše údajné prohřešky, „A myslím, že by se mělo uklidit pod hláskou číslo dva,“ dodal.

Zatmělo se mi před očima, přemýšlel jsem, zda ho mám zastřelit či uškrtit.

„Dobře, tak to stará stráž uklidí. A kde je? Soudruhu desátníku, okamžitě nechte nastoupit starou stráž!“ řekl s ďábelským úsměvem nadporučík, protože dobře tušil, kde moje stará stráž je.

Rychle jsem běžel shánět svoje vojáky. Ale ti už vrátili náboje a samopaly, někdo již byl ve sprchách. Další se pohybovali po rajónu. Jak jsem po něm sám pobíhal a dával je dohromady, objevil se za mými zády najednou i Solovič.

„Tak soudruhu desátníku, kde máte stráž?“ zeptal se zdánlivě bezelstně, byť dobře věděl odpověď a do rajónu mi přišel dát lekci.

Zmateně jsem se snažil srovnat torzo jednotky v různém ustrojení, jednoho jsem přivlekl dokonce jen s ručníkem okolo pasu.

„Tak soudruhu desátníku, jak dlouho budu čekat, než nastoupíte se stráží?“ pokračoval Solovič jízlivě a snažil se vypadat co možná nejhrozněji.

„Stráž už odevzdala náboje a samopaly a teď ...“ začal jsem blekotat.

„Táák?!“ protáhl nadporučík, „Tak vám utekla stráž, že jo? Vám si vojáci dělají co chtějí?!“

„Poslal jsem je se zástupcem desátníkem absolventem Čovišem do rajónu jednotky,“ zalhal jsem a vzal tak vinu na sebe, což však dozorčího útvaru rozlítlo ještě víc.

„Takže ne vojáci, ale vy si děláte co chcete?! Uvědomujete si, že stráž měla ostrá náboje a že za ni zodpovídáte?! Děláte si z vojny holubník! Ale to ne, soudruhu desátníku, to tedy ne. Zítra přijdete v pět hodin na hlášení a upozornuji vás, že vás předám prokurátorovi. Porušil jste strážní pravidla, nezabezpečil

kontrolu odevzdání nábojů, vojáci chodili bez vašeho dozoru po kasárnách s nabitými zbraněmi a tím jste způsobil situaci obecného ohrožení! Je toho na jednoho absolventa vopravdu dost!“

Nechal mě tam stát jak hromádku neštěstí, otočil se a odešel. Bylo mi, jako bych dostal dřevěnou palicí do hlavy.

„Nic si z toho nedělej, von vždycky pouští hrůzu na nový špagáty,“ snažil se mě povzbudit vojín Balík.

Moc jsem ho nevnímá. Měl jsem vztek i na Čoviše, že odešel se stráží, i když ani já bych tomu asi nebyl schopen zabránit. Proto jsem ho odbyl, když se mi přišel omluvit. Neměl jsem chuť se s nikým bavit, cítil jsem se fakt hrozně.

Dobové snímky Českých Budějovic

Prožil jsem jednu bezesnou noc. Nakonec se ukázalo, že měl Balík pravdu. Když jsem se dostavil na hlášení, tak mi bylo řečeno, že na mě nemá náčelník štábu čas a tím to pro mě skončilo. Už se o stráží dále nemluvalo, pouze vojíni Zemerský a Šedivý vyfasovali od velitele roty podmínku. Ale i tak tato služba byla pro mě dost slušná lekce, jak to na vojně chodí.

Solovič si mě však znovu vychutnal hned o dva dny později. Naše rota byla v učebně na tankostřeleckém cvičišti. Po přednášce důstojník přes zbraňové systémy odešel a my čekali na nadporučíka Soloviče, který si nás měl vyzvednout a provádět s námi další činnost v parku techniky. Vojáci se rozvalili po lavicích, někteří kouřili a další kecali.

Když dorazil Solovič, rychle všichni vyskočili, rychle srovnali lavice a židle a vzorně nastoupili. Bylo vidět, že z něho mají velký respekt.

Nadporučík nahlédl do místnosti a už chtěl spokojeně zavřít dveře a zamknout, když mu padl pohled na vajgla, který ležel zašlápnutý za prahem místnosti.

„Co je to tu za nepořádek, soudruhu desátníku?!“ rozeřval se na mě a vítězoslavně ukazoval na zbytek cigarety. Bylo vidět, jakou má radost, že mě může zpucovat. Mlčel jsem.

„Tak na co čekáte? Zjednejte nápravu!“ řval mi z půl metru do obličeje.

Shýbl jsem se, abych nedopalek uklidil, ale strašný řev můj pohyb zastavil.

„Co to děláte?!“ ječel jak pominutý.

„Chci to uklidit.“

„Vy?! Jste přece velitel jednotky! To nevíte, co máte dělat? Velte k úklidu!“

Tupě jsem na něj zíral a zprvu nechápal, oč mu jde.

„Okamžitě velte k odstanění nedopalku!“ křičel a koulel očima. Pochopil jsem.

„Soudruhu vojíne, zvedněte a vyhodte ten nedopalek!“ obrátil jsem se k nejbližšímu vojákovi.

„To to trvalo! Začněte se chovat jako velitel!“ křikl mi ještě do obličeje, otočil se a odešel. Supráci se mi vysmívali za zády, asi byli na podobné jednání zvyklí, já však měl vztek a depresi dohromady. Soloviče jsem začínal v koutku duše upřímně nenávidět.

Dny šly dál, zaměstnání, služby. Abychom nezpůsobili kolaps československé socialistické armády, bylo rozhodnuto o povinném očkování všech vojáků proti chřipce. Provádělo se hromadně v kinosále. Celá naše rota nastoupila, svlékla se do pasu a v řadě jsme šli na podium, kde každý dostal injekci do ramene. Kuriozitou bylo, že výsledek byl poněkud opačný.

V kinosále bylo dost zima a jak jsme tam čekali svlečení, tak mnozí z nás prochladli. Můj kolega útlocitný Děmjan skončil přímo na ošetřovně. Nejprve byl přijat s chřipkou, proti které byl očkován, potom se přidal i zánět dutin a Milo začal dlouhodobě marodit. Když od této doby počítám dny, kdy byl na rotě a kdy na ošetřovně, v nemocnicích a sanatoriích, tak jeho pobyt u jednotky prohrává na celé čáře. Což ale znamenalo, že jeho práce zůstávala na nás. Především na mě a Čovišovi, protože Pavlík na všechno kašlal, když se stále oháněl svým číslem. Rotmistr Poláček nedělal už vůbec nic a velitel roty do všeho spíše vnášel zmatek. A tak jsme my dva s Čovišem prožívali noční maratóny, vztekali se nad roztrhanými rozvrhy, vzdychali nad stohy písemných příprav a tak podobně. Naše kancelář vypadala, jako by tam vybuchl granát. A do toho všeho právě přijel velitel divize, který v těchto kasárnách trávil své mládí a tak svoji lásku k této lokalitě dával najevo častými návštěvami. Což nás absolventy a velitelský sbor těšilo o mnoho méně.

„Zamkněte se a nikomu neotvírejte,“ nabádal nás velitel roty jedno odpoledne, když velitel divize zase šmejdil po pluku. „Já jdu na schůzi a až přijdu, poznáte mě podle hesla.“

„Jakýho hesla?“ ptal jsem se.

„Přece podle mého hlasu,“ zněla prostoduchá odpověď.

Usmáli jsme se a jak hodná kůzlátka slíbili nikoho nevypustit. I když jsem šel jen přes chodbu na umývárnu natočit vodu, tak jsem zamykal. Ovšem i zde přišla ta pravá chvíle Luboše Čoviše. Odešel na záchod na velkou a jak asi spěchal, zapomněl zamknout.

Já samozřejmě nic netušil, seděl jsem klidně zády ke dveřím a hrabal se v trezoru ve spisech. Zdálo se mi, že klaply dveře, ale myslel jsem si, že se Joviš vrací. Po chvílce jsem se otočil a papíry mi málem vypadly z rukou. Metr ode mne stál velitel divize, za ním jeho zástupce, velitel útvaru, jeho zástupce, velitel našeho praporu a náčelník jeho štábu. Prostě výkvět. Pomalu jsem se zvedal ze židle, ale zaskočen takovou silou důstojnického sboru v tak malém prostoru kanceláře, jsem nebyl schopen slova.

„Že byste se představil?“ přerušil trapné ticho první Solovič.

„Soudruhu plukovníku, desátník absolvent ...,“ začal jsem koktat.

„Vaše jméno mě vůbec nezajímá, soudruhu desátníku. To je vaše kancelář?“ přerušil mě velitel divize ponurým hlasem, bez náznaku jakékoli emoce.

„To je kancelář velitele první tankové roty,“ odpověděl za mě Solovič.

„Tak to máte soudruhu nadporučíku hezký pořádek na praporu. Chceme po vojácích, aby udržovali pořádek, ale sami máme v kancelářích takový bordel. Víte, jak jsme to my kdysi řešili na útvaru? Do půl hodiny všechno vystěhovat na nástupiště praporu a pak si to zkontrolujeme.“

„Provedu,“ odvětil Solovič, v jeho pohledu ale nebylo naštvání, nýbrž zlá potměšilost. Však také hned, jak velitel divize opustil místnost, obrátil se ke mně s ďábelským úsměvem na tváři, „Tak jak jste slyšel, do půl hodiny vystěhovat.“

„To bude mít Andrej radost,“ chechtal se přímo vedle stojící velitel praporu.

Záhy s nějakými dalšími přibližnými poznámkami a ve velmi dobré náladě rovněž odešli, aby s velitelem divize pokračovali v kontrole rajónu. Mně však do smíchu vůbec nebylo.

„Debile!“ přivítal jsem Čoviše, jakmile se vrátil ze záchodu.

„Jak se mi to mohlo stát! Co jsem to provedl!“ bědoval Luboš.

„Na to se teď vyser, to už je jedno. Musíme sehnat Andreje.“

Naštěstí jsme na velitele naší roty narazili poměrně rychle.

„Tak co, všechno v pořádku? Pracujete na přípravách?“ nenechal mě promluvit a sám začal se svým funěsovským úsměvem.

„To ano,“ odpověděl jsem trpce, „akorát se nám to trochu zkomplikovalo.“

„A v čem zkomplikovalo?“

„No, byl u nás velitel divize a máme vystěhovat kancelář.“

„Cože?“ sápal se mi po krku.

„No, Čoviš zapomněl zamknout kancelář,“ nenechal jsem vinu na sobě, „no a velitel divize nařídil vystěhovat kancelář na nástupiště praporu,“ vyprskl jsem smíchy, když jsem viděl tu trosku před sebou.

„Kretén! Kretén! Říkal jsem vám, abyste se zamkli! Já ho zabiju, vlastníma rukama ho uškrtním! Boha! Boha!“ spílal velitel svému veliteli čety a pelášil do své kanceláře.

„To bych nedělal,“ zlepšila se mi nálada, když jsem viděl trpět jiného, „protože když ho zabijete, tak na to stěhování budeme sami.“

„Boha, boha! Do piči, do piči! Čoviši, ty si debil! Hovadí! Kreton! Kokot!“ sápal se velitel roty po krku nešťastnému Lubošovi.

„Já bych místo toho nadávání začal vyklízet,“ konstatoval jsem suše.

„Pravda! Rychle, musíme uklízet, všechno uklidit a zamknout!“ rozhodl se pro neuposlechnutí rozkazu Andrej.

V tom do kanceláře vstoupil Solovič.

„To jsou hovada! Pustili sem velitele divize,“ konstatoval se svým typickým přiblblým úsměvem Bilský.

„Já vím, byl jsem u toho, musíte to vystěhovat,“ odpověděl Solovič tiše a soustrastným hlasem, byt' měl v očích ohýnky.

„Ale ne, jen to uklidíme.“

„Neblázni, Andy, za chvíli přijde velitel divize na kontrolu. To nechceš poslechnout jeho přímý rozkaz?! To bych od tebe teda nečekal.“

„Ale snad ...,“ zbledl Bilský při představě, že je podezírán ze sabotáže rozkazu velitele divize.

„Máte už jen dvacet minut, to je málo, to je fakt málo,“ vrtěl hlavou Solovič tak soustrastně, jakou z toho měl radost.

Bilský stál nejprve jak solný sloup, jako by se zdráhal pochopit. Ale po chvíli prozřel.

„Celá rota sem, celá rota sem! Nástup!“ křičel a běžel, zvedal vojáky z bidel.

Bylo tu jen pár supráků, mladí byli na službě. Práce jim sice nevoněla, ale když pochopili, o co jde, s chutí vynášeli věci velitele roty na nástupiště praporu.

Bilský napřed běsnil, pak se rozplakal a nakonec se dal do smíchu. Seděl za svým stolem a smál se. Smál se, i když mu již všechno vystěhovali. Zůstal sedět na své židli uprostřed prázdné místnosti a stále se smál.

Nakonec se Bilský s Čovišem sebrali a odešli na schůzi komunistické strany a já zůstal sám s prázdnou kanceláří. Po kontrole úplného vystěhování jsem vysmejčil stěny, vytřel podlahu a začal sám stěhovat nějaké věci. Chtít po suprácích, aby šli pomoc špagátovi, to jsem považoval za malichernost.

Když jsem vláčel těžké trezory, proklínal jsem Čoviše, že nejprve všechno spíská, pak si odejde na schůzi partaje. A já abych se z toho posral.

Jenže pak se stalo něco, co bych nikdy nečekal a ani nepovažoval za možné. Přišel sám Petr Balík, pak Pepa Ronovský, zavolali ještě Jardu Zeleného a aniž bych jim řekl byt' jen jediné slovo, začali mně pomáhat nosit věci dovnitř.

Jako čtvrtý se k nim po chvíli přidal i svobodník Černý, kterého před pár dny přeřadili k naší rotě a na kterého velitel pluku v kinosále řval, že je šikanista a grázl. Jak se ukázalo později, stal se naším nejlepším velitelem tanku.

Těžké věci jako skříně a stůl jsme vystěhovali jen na chodbu, ostatní na nástupiště. A oni mi pomáhali tak dlouho, dokud nebylo všechno, až na pár menších drobností, vevnitř. Byl jsem jim všem velmi vděčný. Za prvé mi pomohli a za druhé mi vlili do žil trochu optimismu. Snad ne všechno na vojně je tak strašné. Občas se snad může projevit i slušnost a solidarita.

Tou dobou jsme měli práce jako na kostele. Děmjan stále ležel na ošetřovně. Velitel roty všechno navalil na nás, na mě a Čoviše. Pavlík byl zašitý stále v kanceláři výkonného praporčíka, supráci se vyvalovali na bidlech, koukali na televizi, především se snažili chytat zahraniční stanice, mladých bylo málo a měli se co ohánět. Takže já jsem do vánoc vlastně televizi neviděl, a bez nadsázky, jen na Štědrý den jsem ji mohl v klidu sledovat. Když se člověk na chvíli urval, už zase vzápětí musel běžet něco řešit a plnit nějaký úkol. A většinou i dlouho do noci. Někdy i do rána, moje osobní volno nikoho nezajímalo. Běda však, když se něco nestihl splnit. To by pak byl řev.

Svoji první vycházku jsem věnoval návštěvě místní sportovní jednoty, Dukly Plané, kde hráli basket. Dohodl se s nimi, že k nim mohu chodit trénovat. Když slyšeli, na kterém útvaru sloužím, říkali, že se budu těžko uvolňovat, že mě psát na soupisku nemá cenu. Ale když budu mít náhodou volno, tak můžu klidně přijít na trénink. Ostatně jsem tam potkal několik hráčů, se kterými jsem se znal z civilu.

Zpočátku jsem chodil pravidelně alespoň jednou týdně na trénink, ovšem jen když jsme byli v kasárnách. I tak moje hodně okleštěné trénování vydrželo jen do konce února, pak nastalo období prověrek a bylo po něm úplně. Sportoval jsem k mé nelibosti v jiných disciplínách, jako v nasedání a sesedání z tanku, jak co nejvíce nocí vydržet bez spánku, udělat co nejvíce písemných příprav v co nejkratším čase nebo soutěžit o nejpevnější nervy.

Třeba po jednom tréninku, když jsem stihnul ještě cestou čtyři piva, jsme po návratu s Čovišem dělali až do pěti hodin do rána zařazení praporu pro kapitána Kusára, politruka praporu. Požádal nás o to sice slušně, ale takovou formou, že nešlo odmítnout. Slíbil nám za to na sobotu a neděli vycházku, ale své slovo nedodržel, jak bylo u něho ostatně zvykem.

Jako velitel roty prý byl fantastický, uměl si získat vojáky, byl i dobrý odborník, ale pak se vyškolil na politruka a radikálně se změnil. Zlenivěl, stal se důležitým, i když opak byl pravdou. Jeho jedinou pracovní náplní bylo, aby všechny nástěnky byly v pořádku, politicky košer. Všem byl ochoten všechno slíbit, ale nakonec se vždy na všechny vykašlal.

Když prý byl velitelem roty, proslavil se především při letních taktických cvičeních. Vždy se dokázal se svou rotou zašít, sedl si a zvolal své oblíbené heslo.

„Bude bufet, bude veget!“

Vojáci již věděli oč jde, rozprchli se a pod taktickým námětem pro něj sbírali houby na smaženici. Pak byl veget. Ovšem toto jsem znal jen z doslechu, já ho bohužel poznal jako líného parchanta, který se stará jen o to, aby měl veget on sám a problémy vojáků na rotě mu byly ukradené.

Začátkem prosince jsem asi zažil největší nápor práce. Děmjan byl pro změnu už zase na ošetřovně, Čoviš se ženil a tak jsem byl v jednom kole sám. Den měl pro mě dvacet pracovních hodin, ale kupodivu rychle ubíhal. Až jsem se divil tomu, co všechno člověk vydrží, když musí. Že mu stačí maximálně čtyři hodiny spánku denně, někdy i po dobu delší než měsíc.

V těchto dobách malin nezralých, kdy jsem prožíval krušné chvíle mladého špagáta, kdy jsem poslouchal denně, že jsem blbec od svých nadřízených i podřízených, kdy jsem stále tápal ve tmách organizovaného bordelu, klíček a nejasností, jsem se mnohdy dopouštěl chyb z nedostatku zkušeností a sebejistoty.

Jednoho dne měla přijít kontrola na taktickou přípravu roty na tankodromu za kasárnami a tak den předtím prožíval Bilský zase své malé drama. Vše organizoval až do stavu naprosté dezorganizace své i nás a pak s výhružkami naštěstí odešel domů.

Dopravit těžkou vysílačku na tankodrom jsem nezvládl, protože jsem jednak nevěděl, kde ji hledat a za druhé, i kdybych ji našel, nebyl kdo by ji tam odnesl, byť byly ložnice plné lidí.

Ale alespoň jsem pro velitele tanku vyrobil sešítky a praporky, které oni hned druhý den s bohorovným klidem vyhodili nebo ztratili, ať je spagi, až zase bude potřeba, udělá znovu. Napsal jsem písemné přípravy pro sebe i velitele roty. Pěkně jsem je uložil do skříně, pěkně nahoru, aby byly připravené pro Bilského k vedení zaměstnání.

Leč ráno začal velitel roty s tváří muže zasaženého střevní chřipkou shánět vysílačku, a když se mu to povedlo, tak jsem pro ni se čtyřmi vojáky šel. Nefunkční vysílačku bez antény jsme dotáhli na tankodrom. Když doklusal první posel s anténou, vybíhal již druhý shánět vysílačku druhého praporu, která, jak se ukázalo vzápětí, byla přímo nad námi již zabudovaná v řídicí věži.

„Kde jsou písemné přípravy?“ vyštěkl náhle velitel roty a já cítil, že blednu. Moje několikahodinové snažení bylo zavřeno na rotě ve skříně.

„V kanceláři ve skříně,“ blekotal jsem.

„Schoval jste je přede mnou, co?“

„Ale ...“

„Jenže na mě si nepřijedete, soudruhu desátníku,“ zazářil náhle obličej Bilského jak mě doběhl, „já mám totiž staré, vlastní!“

Vyvalil jsem oči a přemýšlel, zda ho mám zabít hned anebo až po chvíli. Tak on má přípravy a nechá mě v noci dělat zbytečně další.

Naštěstí kontrola nepřišla a my jsme mohli bez nervozity provádět cvičení. Jenže to by nebyl Bilský, aby nervozitu a zmatek do přípravy nevnesl sám. Naše tanky oslovoval jednou smrk, podruhé jedle, navíc si pletl i naše očíslování, takže jsme s tanky utěšeně bloudili po tankodromu, porazili několik sloupků, která jsme v přijímači pracně zasadili, jeden tank zapadl.

„Debilové! Imbecilní kretění!“ vyklonil se z okna věže velitel roty, když jsme k němu dojeli.

„Neschopný debilové, nejste vojáci ale blbci!“ pokračoval velitel ve věcném zhodnocení právě proběhlé taktické přípravy.

„Veliteli!“ ozvalo se několik starších vojáků, „Jak to má fungovat, když si nepamatujete co dáváte za příkazy? Jak to pak má vypadat?!“

„Cože? Cože? Boha, boha! Do piči, do piči! Já vás všechny zabiju, pak to bude fungovat!“

„To byste musel začít u sebe!“ ozvalo se.

Bilský se vyklonil z okna věže a já nevěděl, zda vypadne díky zemské přitažlivosti či zda skočí dobrovolně, aby ztrestal vlastní rukou vzbouřenou rotu.

„Nechám vás zavřít! Máte všichni tři dny!“ řval na základáky.

„Veliteli, dyť mají pravdu. Pletete si stromy i čísla,“ přidal jsem se.

To ho asi dorazilo, takže seřvaný velitel raději zmizel v okně. Sice jsem čekal, že se za chvíli vyřítí, ale už se neobjevil, zato do vysílačky zazněl jeho hlas a tak jsme si celý zmatek v bledě modrém zopakovali ještě jednou.

Když taktická příprava skončila, přesunuli jsme se na tankostřelecké cvičení, tak zvané TSC. Zde měl probíhat výcvik jako na střelnici, se střelbou z malorážky místo kulometu. Velitel roty se už uklidnil ve víře, že kontrola nás minula a že se nám už nemůže nic stát. Postavil si nás do latě a vyndal svoji starou přípravu z dob svých začátků, pravda trochu zmuchlanou a kterou dle barvy už několikrát použil i jako ubrousek při svačině. Možná i na něco horšího, lépe nedomýšlet.

Něco nám vykládal, my ho stejně neposlouchali, ale náhle zmlkl a zesinal. Na cvičišti se totiž objevila postava podsaditého podplukovníka s aktovkou v ruce.

„Rychle, běž pro písemné přípravy!“ skočil ke mně a zašeptal, i když nás z té dálky kontrolní orgán jistě nemohl slyšet.

„Ale to nestihnu,“ namítl jsem.

„Vem si moje kolo,“ přistrčil ke mně svůj velocipéd a čelo se mu orosilo.

Usoudil jsem, že bude lepší, když tady v nejbližší době nebudu a tak jsem na dopravní prostředek sedl a odjel do našeho domovského rajónu. Ze skříně jsem vzal přípravy a vrátil se zpět. Musím se přiznat, že jsem vůbec nespěchal, v kanceláři si dokonce na chvíli i sedl a vykouřil cigaretu. Jen ať si užije trochu dusna za svoje neustálé nadávání.

Když jsem se vrátil, uviděl jsem podplukovníka a našeho velitele v družném rozhovoru, který možná až zas tak družný nebyl. Tak jsem se schoval za tank a počkal, až skončí a podplukovník odejde. Teprve pak jsem nadporučíkovi předal písemné přípravy.

„Ty už sou nám na hovno,“ neskryval depresi Bilský a dodal, „Lhal jsem, lhal jsem, až se prášilo. Ještě teď se červenám!“

Chvilku se odmlčel a pak dodal nešťastně :

„Sáblíku, od rána jste se mě snažil zničit, teď se vám to konečně povedlo. Řekněte mi, co jsem vám udělal?!“

Měl jsem co dělat, abych nevyprskl smíchy, a tak jsem raději neřekl nic a odešel. Nemohl si však nevšimnout mé dobré nálady a tak si potvrdil svůj úsudek, o mém zlosyném záměru směrem k jeho osobě.

Střelecká příprava pak už probíhala v klidu, především proto, že Bilský seděl na pancíři s hlavou v dlaních a přípravu jsem řídil já. Ostatně od té doby jsem už vždy přípravu roty na TSC řídil z věže, zatímco další velitelé pobíhali po cvičišti. A to i v době, když rtuť teploměru klesla hodně pod nulu. A tak zatímco já vše dirigoval z tepla věže, Bilský klepal kosu venku a buzeroval ostatní. Takže se mi do budoucna tato epizoda náramně vyplatila.

Když příprava skončila, už Bilský vypadal trochu lépe, částečně se vymanil z těžké deprese.

„Když to tak vezmu,“ otočil se ke mně, „tak jsem přesvědčen, že jsem kontrolní orgán přesvědčil o svých kvalitách.“

Nechal jsem ho v této iluzi. A na rotě jsem se zeptal svého kamaráda písaře četaře absolventa Moudrého, zda návštěva kontrolního orgánu neměla nějakou dohru.

„To si piš,“ odpověděl se smíchem Moudrý, „ten podplukovník chvíli u mě seděl v kanceláři a na Bilského se vyptával. A nakonec řekl, že za ta léta, co je u armády, tak neschopného velitele roty ještě neviděl.“

Oba jsme se rozchechtali. Bilskému jsem o krutém odsudku podplukovníka jeho schopností nic neřekl, ale samozřejmě že jiní důstojníci si to pro sebe nenechali a o geniálním veliteli naší roty si povídali. Možná, že i méně chápavý velitel naší roty pochopil, že jeho názor, jak kontrolní orgán doběhl, není až zase tak zcela pravda. I když u něho si tím nejsem zcela jist ...

Ale tím tento smolný den ještě neskončil. Následoval večerní nástup praporu, kde samotný zástupce velitele pluku kontroloval rozvrhy jednotek na další týden. Tentokrát mu je předkládali sami velitelé rot. Samozřejmě, že jsme ho díky výrobě jeho příprav neměli zcela hotový, ale vrazil jsem ho s kamennou tváří do ruky velitele roty, který s ním s hlavou hrdě vztyčenou odkráčel k nadporučíkovi Solovičovi.

„Cože?“ zvolal kontrolující důstojník : „Soudruhu nadporučíku, jen blbec by si dovolil předložit takový humus!“

Bilský se zmenšoval a zmenšoval, pod hrozivým pohledem nadřízeného, a pokorně převzal roztržený rozvrh z jeho rukou. Pak se přišoural k naší jednotce, natržený papír mu vypadl z jeho třesoucí se ruky a tichým hlasem zanaříkal.

„Vy jste si na mě dneska Sábliku zasedl. Proboha, prosím, řekněte mi, co jsem vám udělal, že mě chcete nadobro zničit. To musí přestat! To musí přestat! Boha, boha! Řekněte, co ode mne chcete.“

I když jsem se pokusil nasadit zdrcený výraz, určitě to tak nevypadalo. Krom toho, oč větší smutek byl velitele, o to větší radost dávali najevo vojáci naší jednotky. Cítil jsem jejich uznalé pohledy, byli přesvědčeni, že jsem vše udělal vše Bilskému schválně, protože mě stále zavaluje horou úkolů. A oceňovali moji dobrou práci.

Šumava, neboli VVP, na počátku prosince, k nám byla milosrdná. Pěkné počasí, po celý týden svítilo sluníčko a i když noci byly chladné, nikde žádný sníh. Co si víc přát. I tak jsme ale zažili několik zajímavých příhod. Samozřejmě nejel Děmjan, kterého jeho těžce prostydlé dutiny držely na ošetřovně, ale tentokrát ani Čoviš, který musel někde na Slovensku říkat své ano té, která ho bude provázet po celý jeho život, anebo alespoň do chvíle, než se rozvede.

Vzhledem k tomu, že Pavlík musel dělat nějakou inventuru materiálu v kasárnách, na celou rotu jsem zbyl jen já a velitel. Moc velkou radost jsem z toho neměl, na Šumavě jsem byl stále hostem, kdežto většina vojáků starými zkušenými psy. Velmi mi pomohl svobodník Černý, velitel tanku, který mi spoustu věcí ukázal a vysvětlil, aniž by si ze mě dělal legraci.

Na co sáhnout a na co nesahat, jak správně pracovat s věčně kolabující radiostanicí, jak vydávat povely, které jsou nutné a jak naopak nevelet tam, kde to bylo kontraproduktivní.

Druhý, kdo mi velmi poradil, jak zvládnout tu velkou železnou potvoru, byl můj střelec tanku, cikán Míra Majoroš. Vysvětlil mi, jak mám správně postupovat při střelbě, kde se co zapíná, kde se co nastavuje a pak mě z toho zkoušel. Já učenlivě odpovídal a tak byla spokojenost na obou stranách.

Celá Šumava začínala přepravou tanků po železnici. Přes noc jsme uschovaly naše obludy na nádraží a strážil je svobodník Szepko, vojín Kurióz a svobodník Holub. Po pravdě řečeno, Holub nechal ostrahu na své dva kolegy a celou noc se věnoval Hance v jednom prázdném vagóně. Druhý den oba vypadali dost unaveně a opotřebovaně.

Hanka byla velmi známá děvka, věkem asi šestnáct let, za vojáky začala chodit již ve čtrnácti, těch, co se s ní vyspali, by se dali počítat na desítky. Když už o ní mluvím, vzpomínám na jednu zajímavou situaci, která se odehrála o něco později. Dozorčím útvaru byl náš velitel praporu Vlasák a já dělal jeho pomocníka. Tato dívčina byla zase s jedním vojákem a rozdávali si to uprostřed dne přímo na návštěvní místnosti, kterou od nás oddělovala jen stěna. Což by zase tak nikomu nevadilo, kdyby do kasáren nevtrhl její otec, který se obořil na kapitána Vlasáka. Naneštěstí právě v tu chvíli jsem z vedlejší odpočinkové cimry vyšel já.

„To je von?!“ vykřikl rozzlobený otec a začal se mi sápat po krku.

„Ten ne,“ vyprskl smíchy Vlasák, „to je můj zástupce.“

Vzhledem k mé šňůře a hvězdičce na rameni, čehož si Zoro mstítel předtím nevšiml, jsem unikl inzultaci. Do toho zmatku vešla jeho dcera.

„Pojď domů!“ zařval otec.

Označení kapitána

Zavrtěla nesouhlasně hlavou. Co doma, když se může věnovat jiné, zajímavější a zábavnější činnosti na návštěvní místnosti. Proč poslouchat kázání, když může naslouchat hekání nadržného vojáka. Až když otec trval na tom, že musíme zavolat veřejnou bezpečnost, aby ji její příslušníci násilím odvedli, odkráčela s ním. Ale už druhý den zase šmejdila okolo kasáren. Malá, hubená, kost a kůže, špinavá, ošklivá, místo prsou startovací plošina, a přesto obšťastnila tolik vojáků.

Ale vraťme se zpátky. Právě se nacházíme na nádraží, tanky již jsou na vagónech a ty připojeny za lokomotivu. I my byli velením praporu donuceni nasednout do vlaku, byť odjezd byl plánován až za několik hodin. Což byla nepříliš šťastná kombinace, možné problémy si však naši moudří velitelé uvědomovali. Proto byl ihned vydán naprostý zákaz pašování alkoholu do vlaku a nikdo nesměl opustit přepravní prostor. Velitel naší roty, a potažmo já, jsme měli být garanti, že tomu tak skutečně bude. Jenže všechno bylo samozřejmě jinak.

Bilský si sedl ke kamnům, kde ho obklopilo pár mladších vojáků, přitápěli mu a klábosili s ním. O problémech karate, juda, boxu, zápasu, rváčích. Vzhledem k tomu, že Bilský kdysi dělal závodně judo, zvolili téma dobře a brzy ho vtáhli do rozhovoru. Velitel začal krásně přehánět, líčit své úspěchy ve sportu a zcela ztratil pojem o realitě.

Což bylo cílem promyšleného jednání. Zdravé jádro roty totiž fungovalo úplně jinde a já tam pochopitelně nemohl chybět. Dva mladí vojáci dostávali peníze od nás ostatních a proudili mezi zdrojem a spotřebičem, tedy mezi krámy a námi. Zjistili jsme, že když koupí láhev třešňovice, cenově nejdostupnějšího pití, tak ten, kdo pije první, má pořádný doušek jistý, ale třeba pátý či šestý již loká zbytky a na další se nedostane. Proto bylo plénem rozhodnuto hrát o pořadí prší.

Hrály se tak zvané superhry, první byl nějakou shodou okolností vždy Kurčiak, a protože se dařilo, tak druhým já. Pod lavicemi za bágly se hromadily prázdné láhve od piva a dalšího alkoholu, mladí vojáci je zase odnášeli a směňovali za plné, byť bohužel s jistým příplatkem, takže se naše zásoby financí začaly povážlivě tenčít.

Asi hodinu před odjezdem jsme provedli generální úklid, posbírali veškeré prázdné láhve ve vlaku i blízkém okolí, odpočítali se peníze z posledních tajných fondů a nabíječ Šťastný a velitel tanku svobodník Toulec vyrazili pro poslední dávku. Do zásoby, na cestu.

Celý vlak byl prosycen pachem cigaretového kouře a výpary alkoholu, některé postavy se začínaly povážlivě potácet, ale k mé radosti a zároveň překvapení, si velitel roty ničeho nevšiml. Což bylo v pořádku, bohužel se do našich výpočtů vloudila chybička. Co chybička, chyba jak barák. Činžák. Odjezd vlaku byl z neznámých důvodů o tři čtvrtě hodiny urychlen. Přitom dva naši vojáci odešli před okamžikem pro alkohol. Nebudu nikoho napínat, odjeli jsme bez nich.

Ted' jsme stáli před tím pravým dilematem. Mám informovat velitele roty nebo ne? Jak cesta ubíhala, přijali jsme kolektivní rozhodnutí, že ne. Snad se jim nějak podaří dopravit do kasáren a odtud nějak na VVP. Situace smrděla sice velkým průserem, ale dohodli jsme se na tom obligátním řešení, nikdo nic neví, nikdo nic neviděl. Spokojeni s přijatým rozhodnutím jsme dohráli poslední partii o poslední láhev třešňovice.

Velitel roty stále seděl vedle kamen a vyprávěl svým posluchačům, jak vytíral s lidmi podlahy a nasazoval páky na tatami. Naše opilecká grupa pomalu řídla, spalo se na sedadlech, na zemi, na držácích na zavazadla. Já neusnul ani na chvíli a čas trávil rozhovorem s nabíječem Lud'kem Hodkem. Sedli jsme si na druhou stranu vagónu než Bilský a zapálili si další cigaretu.

„Nemusíš mít strach, Toulec i Míra se neztratí,“ uklidňoval mě Luděk.

Nakonec se rozhovořil. Vyprávěl o tom, jak se dostal do vězení před vojnu, jak vykrádali auta, jak na útěku s jedním z nich havaroval a srazil se přímo s vozidlem veřejné bezpečnosti. Uznával, že dělal pitomosti a pak za to zaplatil víc než rokem a půl, který si odseděl z celkově vyměřených dvou a půl let. Taky se vyznal k lásce k automobilům, že se mu líbí rychlá jízda a až přijde z vojny, chtěl by si z nějakého starého vraku

udělat správné žihadlo. Zmínil se také o svých toulkách přírodou, kdy si vzal krosnu a jen tak sám vyrazil. Tak jsem dostal příležitost poznat trochu blíže tohoto pracovitého, tichého nabíječe s postavou kulturisty a osamocenou duší.

Cesta se chýlila k závěru. Vzdálenost, kterou jsme měli urazit nebyla velká, ale o to déle trvala. Neustále jsme někde stáli a na něco čekali. Na předposlední zastávce před konečnou, k mojí obrovské radosti, se náhle v chodbičce objevili Toulec se Šťastným. A vyprávěli.

„Když jsme přišli na nádraží, tak jste právě odjížděli, takže už sme vás nemohli chytit,“ omlouvali se.

„Co jste udělali s tím pitím?“ byla hlavní starost většiny přítomných.

„No, něco málo jsme vypili, další jsme vrátili, vzali si peníze a začali vás stíhat.“

„Jak jste to zvládli?“ ptal jsem se.

„No, kousek jsme jeli autobusem, pak autostopem.“

Nakonec nás dohnali za pět minut dvanáct. Byl jsem spokojen a řekl jsem jim, ať si jdou ke svým věcem. Jak procházeli chodbičkou, povšiml si jich Bilský.

„Kde se touláte?“ zvolal, „že jste chtěli jít naproti do tý hospody!“ vybafl na ně s výrazem přísného a nekompromisního šéfa.

„Ale ne, veliteli, to bychom si netroufli,“ vrtěl hlavou Šťastný.

„Jen aby! A vyřídte i ostatním, že jestli někdo vyleze ven z vlaku, tak ho zavřu, až zčerná,“ hrozil jako vždy nadporučík.

„Ale nebyl by to špatnej nápad,“ popichoval Holub.

„Co?“

„No, veliteli, mohli bychom si tam do tý hospody skočit a koupit nějaké pívko,“ navrhl jsem, právě proto, že jsem znal už předem odpověď.

„V žádném případě!“ zněla.

„Alespoň pět piv, po tom se nikdo neopije,“ pokračoval jsem ve hře.

„Ne!“ byl tvrdý velitel. „Za tuhle cestu nebude vypita ani kapka alkoholu, to vám zaručuju!“

„No když myslíte,“ pokrčil jsem rameny a otočil se, aby neviděl, že jsem vyprskl smíchy.

I ostatní protáhlé obličejce naznačovaly, co si jejich majitelé myslí o člověku, který má půl roty pod vlivem alkoholu a druhou půlku zcela namol a svatosvatě prohlašuje, že se nevypije ani jediná kapka alkoholu.

I když tomu možná nebudete věřit, skutečně nic nezjistil a my ho samozřejmě nechali v jeho blaženosti nekompromisního velitele.

Bez dalších problémů jsme dojeli na konečnou, tanky sjely bez komplikací z vagónů a my je nočním přesunem přemístili do místa určení. Obdivoval jsem se řidičům, jak dokázali jet náročným terénem, byť ještě měli dost naváto. My velitelé, které jsme je správně měli dirigovat a navádět, jsme se pouze vezli jako nutná přítěž.

Problém nastal hned ráno, když jsem měl zajistit vzbuzení roty. Po pravdě řečeno, ani mně se vstávat nechtělo, nato ještě někoho budit. A stejně by mě nebrali vážně, tak ať si to zařídí velitel roty, až se do růžova vypinkaný přiiítí ze statku.

Ostatně Bilský měl na buzení svoji originální metodu. Pořídil si automatickou injekční stříkačku s vystřelující jehlou – tento přístroj se nazýval „gajka“ – a s ní obíhal okolo paland a píchal do spících vojáků. Někdy se zdálo, že mu jeho mučení někdo vrátí i s úroku, ale zůstalo vždy pouze u verbálních reakcí.

Automatická injekční stříkačka

Ten den jsme trávili na překážkové dráze, kde se řidiči zdokonalovali ve svých dovednostech. My celý den, od rána až do jedné v noci, jak kokoti stáli u jednotlivých překážek a hlásili, kdo projel a případně překážky opravovali, když to vzal řidič příliš razantně.

Já stál společně s velitelem roty u minového pole představovaného špalíky. Když je někdo přejel, museli jsme je znovu postavit. Po pravdě řečeno, naši zkušení řidiči je přejeli jen tehdy, když chtěli Bilského naštvat.

S námi byl ještě blondatý karatista maďarského původu, nabíječ Atila Salai. Jak šel čas, začal vyprávět svůj pohnutý příběh. Chodí s holkou a s tou čeká dítě. Když byl za ní, opil se a vyspal se s její kamarádkou a teď i ta kamarádka čeká jeho další dítě.

„No to je dobrý“, ušklíbal se Bilský.

„Víte veliteli,“ pokračoval Salai bezelstně, „já teď vůbec nevím, kterou z nich si mám vzít.“

„Tak se rozhodni pro tu, kterou máš radši,“ zkusil jsem poradit.

„Anebo pro tu, jejíž rodiče jsou bohatší,“ projevil svůj realistický pohled na svět nadporučík.

„Jenže co pak s tou druhou rodinou?“

„A co by mělo být? Asi budeš muset platit alimenty.“

„No jo, jenže tam u nás mě možná její příbuzní zabijí,“ vyjevil své obavy nabíječ.

„No snad seš karatista, tak si s tím poradíš, ne? My, co umíme bojový umění, si umíme v takových situacích poradit,“ připoměl Bilský svoji judistickou minulost.

„No s tím mám taky problém.“

„Cože?“

„No, když jsem byl minule doma, tak jsem se zapletl do rvačky.“

„A jak to dopadlo?“

„No, asi budu mít soud za ublížení na zdraví.“

„To je skvělý, vojebeš dvě holky a ještě tě zavřou,“ konstatoval suše Bilský.

„No právě, veliteli. Potřeboval bych vopuštěák, abych mohl dát všechno do pořádku,“ přiznal Salai důvod, proč nám to všechno vyprávěl.

„To víš, tebe tak akorát někam pustím,“ odbyl ho nadporučík, „Pojedeš domů a uděláš dítě ještě nějaký třetí.. Ne, budeš tady u nás na rotě, tady jsi v bezpečí.“

A bylo vymalováno. Salai pochopil, že naléhání nemá smysl a zase se uzavřel do sebe, jak bylo pro něho typické.

Přes den postávání u minového pole ještě šlo, ale pak přišel večer a noc, slunce zmizelo, dostavilo se ochlazení a po něm vlezlá zima, která prostoupila veškeré mé oblečení. Přešlapovali jsme na místě, občas si popoběhli, ale po pravdě všechno bylo k ničemu. Chlad vítězil.

Velitel roty se taky nudil a tak mi začal vyprávět, jaké má naše armáda skvělé zbraně, vysvětloval přednosti dělostřelectva, jak se správně nastřeluje kolona, jak se používají rakety, popřípadě malé atomové bomby. Mnoho jsem z jeho přednášky nepochopil a říkal si, jak je dobře, že si Bilský své teoretické znalosti nemůže vyzkoušet v praxi. Ale ručičky na hodinkách se jen velmi pomalu posouvaly vpřed.

Ilustrační foto

Příjemným rozptýlením se stal incident mezi velitelem roty a jeho osobním řidičem Holubem. Ten byl pořádný hajzl a veliteli roty dělal samé naschvály, choval se k němu jak k poslednímu nabíječi pluku. Pokud se ocitl za rajčáky, neboli za ovládacím zařízením tanku, stával se z něj kaskadér a když jel, tak stromy padaly. Doslovně.

Velitel roty nad ním však z důvodů pro mě nepochopitelných držel ochranou ruku. Snad kvůli tomu, že jako velitel kolony navedl před rokem na Šumavě tank tak nešťastně do hluboké louže, že se led probořil. Voda přitom natekla i do řídičského prostoru. Jelikož nešlo tank vytáhnout, bylo potřeba zařadit zpátečku a nastartovat motor a pomoci vyprošťovací technice. Ale jak, když byl prostor řidiče plný ledové tříště!

Nakonec Bilský donutil svého tehdy ještě mladého řidiče Holuba, aby se svlékl, vzal si na sebe pouze ochranou pláštěnku, která však jeho nahé tělo jen stěží mohla ochránit. Takto ustrojen vlezl do ledové vody, zařadil a nastartoval. Pak vyskočil a běhal jako pomínutý. Museli ho chytit, osušit, obléknout a zabalit do houní. Od té doby mezi nimi panoval poněkud zvláštní vztah.

Právě Holub nyní kroužil po překážkové dráze. Podle rozkazu projel jedno kolo, ale pak místo aby přepustil rajčáky dalšímu řidiči, pokračoval ve spanilé jízdě dál. Asi se mu výcvik zalíbil. Na signály, aby zastavil, nereagoval.

„Já ho zavřu!“ dupal vzteky Bilský.

Když ke svému zděšení zjistil, že Holub pokračuje v jízdě i potřetí, sebral baterku a s ní si stoupl přímo do jízdni dráhy, aby svým tělem a svojí autoritou zastavil rozjetý kolos. Upřímně, v obou případech to byla jen velmi chabá překážka.

Bilský mával zběsile baterkou a dával svému řidiči znamení, aby zastavil. Jenže místo toho Holub přišlápl pedál plynu, tank zařval jak postřelený tur a vyrazil ještě větší rychlostí vpřed. Velitel se před hučícím

kolosem zachraňoval plavným skokem do boku a praštil sebou do promrzlé stráně. Nadávky, které vycházely z jeho namodralých rtů, nelze opakovat. Když se zvedl, vyrazil úprkem ke startovací čáře, vzdálené od nás asi dvě stě metrů. Samozřejmě jsem běžel za tím, tu podívanou jsem si nemohl nechat ujít.

Když konečně po absolvování celého třetího kola Holub zabrzdil, vyskočil Bilský na pancíř, za kuklu vytáhl řidiče z tanku ven a hned na blatníku ho začal pomocí šňůry od kukly škrtit. Zdálo se, že vraždu dokoná, naštěstí po chvíli uznal, že Holubovi už zmodral dostatečně obličej, povolil stiskl a jeho téměř bezvládné tělo surově shodil z blatníku na zem. Jak tam tak svobodník ležel, seskočil nadporučík na zem, nohou přišlápl kuckajícího Holuba k zemi za jeho přerývaně se vzdouvající hrud', takže se neposlušný řidič znovu začal dusit.

„Ty kokote! Tohle si vyřídíme po skončení cvičení! Seš mrtvej muž!“

Pomyšlení, že taky nemusel před tankem uskočit včas, rozparádilo velitele natolik, že ještě dobrou hodinu vymýšlel, jak svého řidiče potrestat.

„Je hrozná škoda, že už naše řády znají jenom zastřelení za vzpouru,“ vykládal mi jako dozvuk svého běsnění, „protože jinak bych ho nechal stáhnout z kůže, rozčvrtit a nabodnout na kůl. Ve starých časech dobře věděli, proč takový tresty v armádách mají. A proved bych to vlastnoručně, Sábliku, těmahle rukama bych ho zahubil,“ zvedal k temnému nebi své paže.

Nakonec se uklidnil, možná taky jeho vztek zmírnil opravdu nepříjemný chlad. Jak se blížila půlnoc, hodina duchů, zde hodina obrovské zimy, tuhli jsme více a více. Dá se říci, že už jsme soustavně poskakovali, abychom trochu rozproudili svůj krevní oběh.

„Kurva, už aby to skončili,“ díval se Bilský směrem k řídicí věži, kde za osvětleným oknem seděl velitel praporu.

„Proč by to dělali,“ třel jsem si promrzlé prsty a drkotal zuby, „těm je tam přece teplo.“

„To jo, těm jo,“ kýval hlavou nadporučík, mrmlal nějaké nadávky a nakonec se mu obličej rozzářil do obrovského úsměvu, „Už to nebude dlouho trvat a taky tam budu sedět v teple.“

Tato představa ho snad zahřála, protože přerušil poskoky a zasněně se díval na osvětlenou věž. Nechci být špatným prorokem, ale myslím, že si počkal ještě hodně dlouho, pokud se vůbec dočkal. Leda že by někdo chtěl nějaký prapor záměrně zničit. Pak by byl nadporučík Bilský tím nejvhodnějším kandidátem.

„Ale že už by bylo na čase, ne?“ popíchl jsem ho, „Vždyť už jste nejstarším velitelem roty na praporu.“

„Na pluku, se Šumivým,“ upřesnil bezelstně.

Když jsem odcházel do civilu, byl již nejstarším sám. I když určitě nechápal proč.

„Sábliku, já vím, že svou práci dělám dobře. Ale jsou tu někteří, kteří to nechtějí vidět.“

Na to už jsem neměl co říci.

Nic netrvá věčně, skončil tento večer nepříjemný večer i celá prosincová Šumava, kterou jsme opět svorně zakončili sprchou v kasárnách, kde opět vynikali svým krásným černým tělem pokrytým kolomazí řidiči. Byli reklamou na všechny druhy olejů a mazacích kapalin. Nesmím zapomenout na úplnou tečku za cvičením, kterou se stal smažák a pivo v naší oblíbené restauraci u Slunce.

Opět přichází na řadu rutinní pakárna na rotě. Večery trávené nad haldami papírů, noci trávené mezi čtyřmi zdmi kanceláře. Jednoho dne, už dost po půlnoci, jsem zase cosi vyráběl v kanceláři, když se otevřely dveře a vstoupil velitel praporu ve funkci dozorčího pluku, v doprovodu velitele čtyř druhé roty poručíka Kopeckého, dnes v roli jeho zástupce.

„Ale, ale, tady se hoduje,“ pohlédl kapitán na kus salámu a chleba, který jsem měl na stole. Barva jeho hlasu mě přímo nabádala, abych mu nabídl. Nepohrdl, stejně tak jako mou cigaretou značky Clea.

„Proč děláš po nocích?“ ptal se Vlasák.

„A co mi zbejvá, když to má bejt zejtra hotový?“

„Vyser se na to, já za to zejtra zjebu Bilského,“ dal velmi sympatický návrh.

„Jo, a von pak bude dělat celej den scény, na to seru. Pěkně děkuju.“

„Nojo, to je prostě systém padajícího hovna,“ smál se velitel praporu.

„Sakra, kde máš nějakou chlast?“ šmejdil po kanceláři Kopecký. Mé odpovědi, že tu nic není, nevěřil.

„Někde tu musí něco bejt,“ nevzdával se poručík.

Ovšem kde nic není, ani lampasák nebere. Ukázalo se, že vysedávání na vrátnici nudilo, tak vyrazili kontrolovat pořádek v rajónu.

„Musel jsem strašně sjezdít strážce, špatně střídaj,“ svěřoval se Vlasák, „Skoro to bylo na zápis.“

„Strážce jsou z druhého praporu?“ zeptal jsem se.

„Jo.“

„Hm, kdyby mě službu Nedved nebo Matějovský a strážní byli z našeho praporu, tak tam určitě zápis udělaj, aby měl náš prapor průser,“ upozornil jsem.

„To je fakt,“ přikývl Kopecký, který znal dobře funkcionáře druhého praporu, jenž jsem jmenoval, ale i vzájemnou rivalitu mezi prapory.

„No jo, ale vodnesou to jenom ti vojáci,“ řekl Vlasák.

„To máte pravdu, voni to většinou vodnesou vojáci, když se vy hádáte. Chcete si udělat navzájem pakárku a zatím ji maj jen vobyčejní vojáci.“

Na moje slova jen velitel praporu pokrčil rameny.

„Jenže teď už je to dobrý, teď už se kázeň v armádě mnohonásobně utužila,“ rozhovořil se Vlasák, sedl si na kraj stolu, „to před několika roky, to bylo jiný kafe. Kraloval šikan a kasárna byla nebezpečnou džunglí. To když já jsem nastoupil po vojenský škole na jiným tankistickým pluku, jako mladý velitel čety, to bylo fakt vo držku. Jednou jsem přišel do práce a co vidím? Na nástupišti pluku stojí vojenská železná skříň na věci vojáků a z ní se vozývá klepání. A víš, kdo tam byl? Můj velitel roty! Voni ho vojáci při noční kontrole chytili, zmlátili, zavřeli do skříně a vynesli na nástupiště pluku. Tam jsme ho ráno našli.“

Usmál jsem se při jisté asociaci, která mě napadla.

„Jen se moc nesměj,“ pokračoval Vlasák, „špagáti na tom byli taky hodně špatně. Když jsem jednou přišel na rotu, koukám, špagáti se plazej po mokrý chodbě. Pak jsem zjistil, že takhle vytíraj chodbu. Napřed po břiše, pak po zádech, a potom, když už byli celý mokrý, tak se šli převlíct a jeli nanovo.“

Nevěřičně jsem zakroutil hlavou.

„To nebylo jako teď. Jednou jsme řešili případ, že supráci zmlátili surově několik špagátů. Nakonec se zjistilo, že se vojáci předtím někde poprali a dostali vod jinejch vojáků přes držku, tak si to aspoň vynahradili na těch špagátech, který náhodou potkali.“

Chvilku se odmlčel, vtáhl kouř do plic a pokračoval další historkou.

„Jednou jsme měli nebezpečného vězně, kterej byl propuštěnej ze Sabinova a přišel k nám. Byla to dvoumetrová gorila. Asi po tejdnu služby se vožral a zdemoloval kasárna. Šel jsem ho zatýkat se dvěma strážnějma a nakonec před námi utekl do jídelny. Po pár fackách, co dostali, už rozzuření strážní nasazovali bodáky, že ho vážně píchnou, ale von jim vyrval samopal a vyhodil je voba voknem. Tedy napřed ty samopaly a pak i ty strážný. Nakonec zdemoloval celou jídelnu a utekl. Vytáhl jsem na něj pistoli, ale smál se tomu. A střílejš v plný jídelně!“

Kapitán Vlasák uměl hezky, zábavně a poutavě vyprávět, když dle mého mnohdy své příběhy podával s jistou nadsázkou. Byť asi bylo v jeho příbězích hodně pravdy.

„Taky jsem měl jednu službu devěťáka. Na silvestra. to bylo. A to taky bylo něco! Tam mi šlo vo život! To jsem chtěl naivně uklidnit rozbouřenou rotu, ale jak jsem vešel na chodbu, kde se ozýval zvuk

demolujícího zařízení, tak někdo vykřikl – Hele, devěťák, zastřelíme ho – a už po mně začali ti parchanti pálit rosky. Já skákal jak postřelenej jelen a byl jsem rád, když jsem se schoval bez ztráty květinčky na děvěťárně!“

Vlasák se chvilku odmlčel, pak si zapálil další z mých cigaret a pokračoval, tentokrát vzpomínal na výcvikové tábory na Šumavě.

„Taky bylo nutný si dávat pozor na věci! To jsme takhle jednou jeli někam a tam jsme někde zaparkovali vejťresku. Pak nastal bojovej úkol a když jsme se vrátili, tak jsme nemohli to auto najít. No upřímně, moc jsme si nepamatovali, kde jsme ho nechali. A jak tak hledáme, koukáme, stojí tam vejťreska úplně jinýho praporu. Veliteli, říká mi voják, vyserem se hledání a vezmem si tuhle. Chvíli jsme uvažovali a pak jsme to realizovali. Nikde nikdo nebyl, tak jsme ji vtevřeli, nastartovali a honem pryč. A ještě sme na tom vydělali, měli tam spoustu dalších věcí.“

„To tu vejťresku nikdo nehledal?“ zeptal jsem se naivně.

„No a co? Jak jsme dojeli k útvaru, tak jsme znaky přemalovali, číslo vyhodili, jako že se ztratilo někde v lese a ať nám každěj vylíže prdel. Buď to museli vodepsat anebo někde našli tu naši,“ smál se Vlasák, jak dobře zapeklitou situaci vyřešili.

„Ostatně,“ dodal, „krade se furt, ale tohle byl fakt dobrej kousek. Kolikrát jsme ukradli výstrojní materiál, různý barely a podobně, ale nákladák plnej materiálu, to byl majštrštych. To musíš uznat. Taky jsme jednou ztratili dva tanky, ale ty jsme si pak fakt museli najít. Dva dny nám to trvalo. Posádku jsme zavřeli, ale dva zkurvený dny jsme pročešávali cvičišť. Ty kretění je přes noc zakopali a zamaskovali, pak byl nějakej sraz, eště za tmy a druhý den nemohli za boha přijít na to, kde to zaparkovali. Jo jo, to byly zážitky.“

Vlasák vyprávěl, důstojníci ztrestali část mé krabičky cigaret a vyluxovali i stůl, ani kolečko salámu či drobek chleba nezbyl. Na druhou stranu jsem navázal určitým způsobem docela dobrý vztah s kapitánem Vlasákem, který se ke mně vždy choval slušně a později mě vždy preferoval v případě mého konfliktu s velitelem mé roty a ostatně i veliteli dalších rot našeho praporu.

Všichni o kapitánu Vlasákovi říkali, že je měkký, že nedovede udělat u svého praporu pořádek, ale myslím, že to nebyla pravda. Měl rád legraci, někdy jednáním i postavou připomínal toho většího z dvojice Pat a Patašon. Ale rozhodně víc myslel na vojáky než ostatní důstojníci u pluku a asi zde je potřeba hledat příčinu, proč nevystupoval proti vojákům tak tvrdě, jak by snad někdy i měl. Rozhodně se snažil nám nedělat bezdůvodnou pakárnu, v čemž se mnozí jeho kolegové přímo vyžívali.

Tou dobou vypukl na naší rotě slušný skandál. Výkonný praporčík naší roty, voják z povolání, rotmistr Poláček, člověk neobyčejně líný, nezodpovědný, nespolehlivý, často opilý, vulgární devatenáctiletý fracek, který za žádnou práci dostával dost peněz, se ocitl ve značném problému s materiálem ve svém skladu.

Jak k tomu došlo? Asi tím, že na všechno kašlal. Zásadně nic nesplnil, bufetlísky, měnění prádla a obstarávání materiálu za něj dělal Pavlík, odměnou mu bylo stálé vylehávání ve skladu. Psaní rozvrhu a sestavování celodenní směny jsem za něho dělal já, ustavování BoRo, bojového rozdělení jednotky obstarával Čoviš a od chvíle, kdy byl více na pluku jako perspektivní kádr, tak taky já.

Pro mě stanovování služeb sice byla práce navíc, ale měla i jisté výhody. Zpočátku jsem, proč to nepřiznat, měl strach. Když někoho určím do služby kam nechce, tak bude dělat scény. Ale za chvíli si na to všichni zvykli a ti, co se mnou vycházeli přátelsky, dostávali lepší služby. Byť jsem se to snažil dělat nenápadně a snažil se o pokud možno spravedlivou rotaci. Díky tomu panoval vcelku pořádek i spokojenost.

Vlastně jsem musel ustát jen dvě scény. Poprvé, když jsem do služby u vchodu určil vojína Čupěje, supráka, střelce, který nikdy nic netrefil, ale o to byl sebevědomější. Řval, jako by ho zabíjeli, mrsknul židlí přes velou chodbu, zvrhnul i stolek dozorčího. Křičel, že nikam nepůjde. Já mu nechtěl zůstat nic dlužný a tak jsme na sebe řvali jak na lesy ke srandě celé roty. Čupej byl Rusínek, velice, velice jednoduchý člověk

s pořádnou parou. Od té scény chodil dost často na vchod či na štáb, tedy na dost neoblíbené služby, kde hrozí, že si ho někdo z důstojníku povšimne a bude průser. Nějak ty služby na něj častěji vycházely, ale co naděláte ...

Podruhé mi opilý střelec Balík mával lahví okolo hlavy, když se dozvěděl, že půjde hlídat muniční sklad. Ani jsem se nepohnul a usmíval se tím svým přiblblým úsměvem. Nakonec láhev rozmlátil přede mnou o zem.

Ale i tyto výstřelky, kdy jsem odvážně neuhnul a nenechal se zastrašit, pozvedly můj kredit. Ale jak říkám, toto byly výjimky potvrzující pravidlo, jinak vždy, když jsem někoho někam napsal, ať to byl starý či mladý voják, tak tam šel bez reptání. Na druhé straně zase věděli, že když chtějí jít na vycházku, tak jdou za mnou a já ve většině případů zařídil, aby jim ji Bilský podepsal.

Ale vraťme se k našemu rozmistrovi Poláčkovi, jehož pravomoce jsem vykonával. K jeho velké smůle přišel na pluk novopečený velitel pro tyl major Boušek a nařídil zrušit všechny zápůjčky a odevzdat čistou knihu zápůjček. Proto kapitán Vlasák nařídil všem výkonným praporčíkům, aby rozkaz provedli. Rotmistr Poláček měl pochopitelně na háku něco podobného udělat a klidně odešel domů nebo za děvkami a nechal plnou knihu zápůjček Bilskému na stole.

Když velitel roty pochopil hrozící katastrofu, až po mém druhém naléhání, pokusil se marně sehnat Poláčka a pak se sám dal do práce. K ruce si vzal mě a Pavlíka, který však kolem půlnoci rezignoval a šel spát. Tak jsme jako obvykle zbyli jen já a velitel.

Noc nebyla vůbec příjemná. Velitel roty viděl stovky a tisíce, které bude asi muset společně s Poláčkem platit a tak se snažil. Šel v knize jméno po jménu a se sténáním zjišťoval, že mnozí zde zapsaní jsou již v civilu. Anebo alespoň nejsou v kasárnách přítomni. U těch přítomných řekl Bilský jméno a rotu a já buď pomocí telefonu na rotách či osobně šel dotyčného vzbudit a pozvat ho do naší kanceláře. Vojáčkovi velitel řekl, co má odevzdat, ten to šel někam sehnat, a protože na vojně se dalo sehnat vše, tak to za nějakou dobu přinesl. Někteří však nebyli ani z našeho praporu a já je sháněl po celém kasinu. Několikrát propadl Bilský depresi a zoufalství a začal křičet.

Vojenská pistole

„Já toho hajzla zabiju! Vlastnoručně mu podříznu krk a uříznu koule!“ nebo „Sáblíku, jděte mi do muničního skladu pro pistoli! Já toho šmejda vodprásknu jak škodlivého psa!“

V jednu chvíli se zasnul, podíval se směrem ke dveřím, a smutným hlasem, říkal.

„Kdyby teď vstoupil Poláček a já tu měl tu pistoli, vystřílel bych do něj celej zásobník!“ následně zvedl ruku, vyrobil z prstů pistoli, zalíčil na dveře a vyrážel ze sebe urputně, „Prásk! Prásk! Prásk! A už je ta svině mrtvá!!“

Jedním z těch, co něco dlužili, byl i řidič jeho tanku Holub. Když jsem za ním přišel, jen nazvedl hlavu.

„Ať jde do prdele!“ řekl, otočil se a spal dál.

Vyřídil jsem vzkaz doslovně, protože jsem neviděl důvod takového vojáka šanovat a rozzuřený velitel s křikem vyběhl z kanceláře. Za notnou chvíli se vrátil ještě brunátnější a sápal se po telefonu.

„Dozorčí útvaru? Tady nadporučík Bilský. Pošlete mi sem hned dva strážný, potřebuju zastřelit jednoho vojáka.... Cože? No dobrá, nechám ho zatknout a ať chcípne sám v base,“ zmínil své požadavky.

Nakonec dva strážní skutečně Holuba přivedli. Ale místo toho, aby ho poslal s nimi do basy a vylepšil si tak reputaci, tak mu odpustil a Holub se stal ještě sebevědomější a drzejší.

Kolem jední přiběhl do kanceláře velitel praporeční čtyřtýlového zabezpečení, ČTZ-1, četař absolvent Mareš.

„Veliteli, to snad nemyslíte vážně. My chceme spát, zejtra jdou někteří z nás do služby, další vstávají do kuchyně!“

„Nedá se nic dělat, musím ty zápujčky dostat,“ povzdechl si plačtivě Bilský.

„Tak aspoň řekněte tomu hovadovi Humunovi, ať vždycky nerozsvěcí! Ten kretén vždycky vtrhne k nám do pokoje, rosvítí, dělá rámus jak kráva a všechny nás vzbudí. Až to udělá ještě jednou, tak neručím, že ho někdo ze supráků nevezme něčím mezi voči a vy budete mít na rotě vo nabíječe míň.“

Trochu jsem domluvil našemu obrovitému nabíječi Humunovi, ne zcela hloupému, ale taky ne žádnému Einsteinovi, takže nám ho nezabili. Jako poslední z dosažitelných vojáků přišel vojín ČTZ-1 Hejduk. Rozespalý, podsaditý postavy, uhrovitý, malý zarputilý, doklopýtal pouze v trenýrkách a za sebou vlekl nafukovací matraci jak psa na vodítku.

„Nafoukni jí,“ poručil mu Bilský.

„Cože? Teď v půl pátý ráno?!“

„Chci zjistit, jestli neuchází!“

„Nic nafukovat nebudu, já chci spát!“

„No tak, je to rozkaz!“

„Veliteli, já nic nafukovat nebudu. Tak mě nechte zavřít, v base snad budu mít klid, nikdo mě furt nebude budit a já se aspoň vyspím. Tak mě už kurva zavřete, ať mám pokoj!“ začal křičet téměř hystericky vojín.

„Tak jí už konečně nafoukněte, vojíne. Já si na ní pak lehnu. Budu tady dnes spát, už domů nepůjdu,“ šel s pravdou ven Bilský.

Maličkým Hejdukem, kterému se zavíraly oči únavou, zacloumal vztek.

„Nic nafukovat nebudu!“ křikl vzdorovitě, „Vodcházím. Tak si pro mě pošlete strážu, prej už tady někde chodili. Já jdu spát!“ zaječel nakonec, mrsknul nafukovačkou přímo do obličeje Bilskému a vyběhl z naší kanceláře.

Já i nadporučík jsme se rozesmáli, ten pak s povzdechem začal nafukovat matraci sám. Kancelář vypadala jako vetešnický sklad. Povzdechl jsem si i já, zapálil si poslední cigaretu a podíval se na hodinky. Za hodinu a půl bude budíček, to se zase vyspím.

Druhý den ráno jsem čekal, že bude pořádně dusno, jenže nebylo. Poláček totiž nastoupil dovolenou. Když to Bilský zjistil, zase znovu shánět pistoli a adresu Poláčkova bydlíště.

Abychom byli všichni správně uvědomělí a politicky zralí, bylo nutné svolat nejprve rotní a pak praporeční konferenci SSM. Pověření organizovat schůzku jsem byl já a Děmjan, který se na chvíli zázračně uzdravil, jen co jsme se vrátili ze Šumavy. Uvědomělý Čoviš pracoval pro kapitána Kusára.

Vcelku byla legrace, velitel roty dal mně a Demjanovi celkem tři hodiny služební cesty na to, abychom někde sehnali chlebičky, limonády, nakoupili nějaké odměny, a to jak na rotní, tak na praporeční konferenci. Bez problémů jsme až na limonády vše sehnali.

„Veliteli, bohužel, nikde tady v okolí nemaj limonády, budeme muset zajet do města,“ oznámil jsem Bilskému.

„Ale hovno, hned za rohem je obchodní komplex, tam bude všechno. Včetně těch zkrvvenejch limonád,“ uškíbl se on vítězoslavně, jak nám překazil vycházku do města. Ale na donesení limonád ze zarohu nám dal další tři hodiny, stejně jako na vše ostatní. Byť na to, abychom přinesli zmíněné limonády, by bphatě stačilo dvacet minut.

Pochopitelně jsme neprotestovali. Nejprve jsme zajeli dvě stanice do města, kde jsme si v oblíbené restauraci dali klasické jídlo, tedy smažák, dvojité hranolky a zapili to několika pivy. Pak jsme vyzvedli limonády a vše krásně stihli.

Schůze roty proběhla velice komicky. Za noc jsem slátal zprávu o činnosti, trochu za pomoci Bilského metodou najdi a opiš z let minulých a především ze své fantazie.

V úvodu mi dal Bilský, které konferenci předsedal, slovo a já přečetl tu svoji slátaninu. Pak už hovořil pouze Bilský. Občas jsme jednomyslně něco odsouhlasili. Vlastně ještě jednou jsem dostal slovo. To když navrhoval nový výbor a došlo na jeho osobu. Podal mi svoji charakteristiku, kterou si sám napsal a podal mi ji se slovy.

„Přečti to raději ty.“

Když byly všechny zprávy vyřčeny, kandidáti navrženi, měla následovat diskuse. Každý si dle nařízení Bilského měl připravit jeden diskusní příspěvek, podle témat, který jim rozdal na papírkách. Ale všichni se na to vykašlali. Když Bilský dlouho naléhal, nastrčili vojáci nabíječe Duška, který si stoupl a spustil.

„Přišel jsem sem z jiného útvaru. Jsem voják prvního ročníku a můžu říct, že vztahy mezi vojáky prvního a druhého ročníku jsou tady nesrovnatelně lepší a i celkové vztahy na rotě jsou lepší. Jen se mi nezdá přístup velitele roty k nám. Myslím si, že místo zbytečného vyhrožování, častých nástupů, trestání a křičení by stačilo si normálně promluvit a lidsky nám říci co a jak a my bysme se to pokusili splnit lépe, než když se tu vytváří zbytečně nervózní prostředí.“

Dušek, jak jsem zjistil později, si na popud starších vojáků, připravoval tento projev sám celý den a byl na něj patřičně hrdý. Velitel roty však tentokrát překvapivě neztratil hlavu.

„Ještě někdo něco?“ zeptal se a když se nikdo neozval, pokračoval, „Takže diskusi považuji za ukončenou. To, cos říkal,“ usmál se funěsovsky na Duška, „beru na vědomí.“

Od této chvíle, přes neskrývané zklamání nabíječe, vedl už schůzi neomylně k závěru, aniž by dal někomu dalšímu slovo. Sive jsem ho několikrát musel decentně upozornit na dodržování alespoň základních pravidel, to když chtěl v úvodu schvalovat závěrečné usnesení či nejprve hlasovat o kandidátech a pak je představit. Toho si všímal i nějaký poručík z divizního SSM, který často obracel oči v sloup, že jsme měli strach, že skončí dřív jako Lotova žena než bude naše schůze u konce.

Ne, nemusíte se bát, divizní SSM neutrpělo žádnou tragickou a nenahraditelnou ztrátu. Jen když schůze skončila, odmítl se vůbec s Bilským bavit s tím, že má jen jedny nervy, nicméně se mnou se rozloučil několika vřelými slovy.

„Ten váš velitel roty, to je teda vůl. Už sem viděl řídit hodně schůzí, ale takového vola jsem ještě neviděl.“

A odkráčel hrdě středem.

„Tak co, Sábliku, jak byl ten poručík spokojený,“ obrátil se na mě za chvíli velitel roty, „myslím, že jsem odvedl dobrou práci. Tedy i vy, trochu jste mi pomohli, i vy máte určitý zásluhy. Tak byl spokojenější“

„No jo,“ odbyl jsem ho. Neměl jsem to srdce mu říci pravdu a navíc by mi asi stejně nevěřil a myslel si, že mu ze závidí chci pokazit jeho zaslouženou radost.

Nový výbor ve složení – předseda četař Czöte, místopředseda Bilský, kulturní referent svobodník Kusej, sportovní referent já a pokladník mladý velitel tanku svobodník Doležal, se od té doby nikdy nesešel a nikdy nepracoval. Když byla potřeba nějaká zpráva o činnosti, tak jsem si ji vycucal z prstu a všichni byli spokojeni. Přesně podle hesla – vlk se nažral a koza zůstala celá.

Trochu jiné to bylo na praporečnické konferenci. Přípravovali ji v kinosále, přítomen byl i velitel útvaru a předsedal jí četař Konečný, předseda SSM na útvaru. Člověk, který na SSM vybudoval svoji kariéru a který strávil většinu své vojenské prezenční služby na schůzích. Anebo ve vinárnách. Někdo se holt umí narodit, anebo spíše má žaludek na to se prokecat a prochlástat ke své funkci.

Jak jsem již zmínil, měl jsem s Děmjanem zajistit chlebičky. Ty už jsme objednané měli, jen je přinést. Požádal jsem, aby mohl jít někdo se mnou a vybral si vojína Ludka Hodka. S odůvodněním, že je silný, aby mi balík pomohl nést.

O „nákupu“ jsem měl svoji představu a také ji naplnil. Času jsme zase dostali dost. Nejprve jsem si ověřil, že objednávka byla splněna a potvrdil, že si za chvíli chlebičky vyzvedneme a zaplatíme. Tou dobou odbíjela devátá. Autobus nás odvezl do města, porůznu jsme si v krámech něco nakoupili, co jsme potřebovali my nebo chtěli kluci, od kovového pouzdra na cigarety, zapalovače až po vlasec na chytání ryb na Šumavě. Takto zásobeni jsme stihli přesně desátou hodinu, kdy se otevírala menší hospůdka s desítkou za dvě padesát.

„Hele, pijeme decentně, máme na to dvě hodiny, což je dost času na vožrání,“ upozornil jsem Hodka. Ten souhlasil, byl spokojen, že se dostal na pivo a já rád, že jsem mu mohl trochu vrátit jeho dobrou práci na rotě. Náš rozhovor se opět stočil na motorismus. Když počet piv, každým z nás vypitých, přesáhl počet prstů na jedné ruce, překročil i čas hodinu dvanáctou. Což byl pro nás signál, že se musíme pakovat a s milým a příjemným prostředím se rozloučit. Pravda, neloučilo se nám lehce.

Chlebičky jsme nesli trochu širším krokem, ale dali jsme si dobrý pozor, aby na dálku nebylo vidět, kde jsme trávili značnou část naší služební cesty. Zblízka už bylo předstírání horší, protože pivo z nás dost táhlo. Ale náklad jsme dopravili v pořádku, rychle si odskočili vyprázdnit močové měchýře a pak jsme chlebičky rozdělili v kinosále na plata a talíře. Hlídáním byli pověřeni Czöte a Kusej.

Schůze byla daleko lépe připravená a otevřenější, než fraška na rotě a též příspěvky byly kupodivu méně frázovité a podlézavé, než bývalo zvykem. Já sám jsem vystoupil s příspěvkem, kde jsem se marně dožadoval sdělení datumu, kdy už konečně bude dána do provozu stále rekonstrukcí procházející útvarová tělocvična. Nicméně schůze skončila jako vždy úspěšně.

„Sáblíku, nezapomeň, večer máme cvičení na tankodromu,“ přitočil se ke mně po skončení schůze Bilský.

„Veliteli, na mě zapomeňte, já tady musím uklízet.“

„Cože? To ať tě ani nenapadne! Vo to se postaraj vojáci!“

„Ale těm musí někdo velet,“ upozornil jsem.

„Nepřipadá v úvahu. Zakazuju ti to a čekám tě na tankodromu,“ ukončil diskusi nadporučík a nazlobeně odešel.

Samozřejmě jsem neodešel, takže s Bilským šel jen Děmjan a Čoviš. Pochopitelně jsem ani neuklízěl, jeden ze štábních kryš z SSM přinesl jednu láhev vodky ze zásob, kterými na pluku zapíjeli úspěšnou schůzi a tak by byl hřích prostor v té době již uklizeného kinosálu opouštět. Vrátil jsem se až ve chvíli, kdy se ze cvičiště trousila naše rota. Kluci mi se zářícíma očima sdělili novinu, že se Bilský během cvičení zhroutil. Když vešel do naší kanceláře Děmjan, už jsem v ní seděl.

„Co se stalo?“ ptal jsem se.

„No, odpoledne se dozvěděl, že Poláček zase nesplnil nějaký rozkazy. Pak jsi nepřišel na tankodrom ty, to ho taky vzalo. A pak si mě zavolal do řídicí věže. Řekl, ať si vojáci jezděj s tankama jak chtěj, hlavně ať se nesrazej. Pak mi ještě řek, že je mu hrozně špatně, úplně na umření. Abych zůstal u něj a kdyby se zhroutil, tak že ho mám vodnést na vošetřovnu.“

„A?“

„No, nakonec se vodšoural domů, ale vypadl fakt blbě.“

„Ale, zase to hraje,“ mávl jsem rukou.

Ukázalo se, že jsem veliteli křivdil. Ráno se přišoural na ošetřovnu, byl uznán nemocným a odeslán do domácího ošetřování. Sotva pletl nohama, když jsem ho před ošetřovnou potkal.

„Sáblíku, budeš mě zastupovat,“ sdělil mi skomírajícím hlasem, „tady máš klíč vod trezoru a pečeť. Nezapomínej na vycházky ani na tresty. Zastupuješ mě s plnou kázeňskou pravomocí, můžeš dát i někoho zavřít.“

A odešel domů. Když jsem jeho skoro poslední vůli sdělil rotě, kluci se zaradovali, já už tolik ne. Náčelník štábu nadporučík Solovič chtěl, aby Bilského zastupoval Poláček, voják z polování, který byl odvolán z dovolené.

„Ten hajzl?“ zvedl obočí kapitán Vlasák, „Sáblík bude lepší než ten flink.“

„To je konec konců pravda,“ kývl Solovič a moje funkce velitele roty byla zpečetěna.

Poláček ostatně stále na rotě nebyl a když se dostavil, tak ve značně podroušeném stavu. Šel hned do svého skladu, kde se zamknul s dalšími osobami a chlastali dál. Anebo tam pak vyspával opici. Jednou dokonce došlo mezi námi ke konfliktu. Něco jsem po něm potřeboval a nechal ho sehnat, přikázal mu, aby zašel za mnou do kanceláře. Objevil se až po drahné době, táhlo to z něj jako ze sudu a v plné tašce cinkaly lahváče.

„Co mi chceš? Co mě otravuješ?“ vyštěkl bez pozdravu.

„Abys už něco udělal, ty kreténe,“ vyjel jsem na něj.

„Co si to dovoluješ? Ty seš špagát a já voják z povolání!“

„Ty seš tak akorát flákač a vožrala z povolání! Dyť seš zase nalitej. Jdi do prdele, já to zařídím jinak, stejně bys to akorát posral.“

„Co se do mě sereš?“ nasupil se a výhružně se postavil.

Teď jsem toho měl tak akorát dost. Sáhł jsem do skříně, kde jsem měl gumovou hadici a postavil se taky do bojového postoje.

„Jestli okamžitě nevypadneš,“ řekl jsem tiše ale velmi důrazně, „tak ti tou hadicí rozmlátím ten tvůj přiblíblej hezounskej ksichtík, že ani chlstat nebudeš moct: Tak leda trubičkou!“

Nejprve vyvalil oči, pak se dal naštěstí na ústup. Byl jsem už dost vytočený, on byl skutečně voják z povolání, byť teď můj podřízený. Kdybychom se porvali, mohla by z toho být na pluku mela.

Musím se přiznat, že zpočátku jsem měl strach, že situaci nezvládnou. Ale kupodivu se atmosféra na rotě uklidnila. Zbytečná nervozita, kterou kolem sebe šířil Bilský zmizela, nástupy se stíhaly a stíhaly se i jiné věci.

Především úkoly plynoucí z blížících se vánočních svátků. Rota musela být vzorně uklizená a upravená, jenže jak to zařídit? Jak přimět supráky k práci? Ale kupodivu to byli oni, kteří za mnou přišli s iniciativou. Šlo o jejich druhé a poslední vánoce na vojně, tak ať jsou hezké. Chtěli vymalovat a vyzdobit rajón. Bylo fakt hezké sledovat, jak Kurucz s Kurčiakem společně s mladými vojáky drátkují, jak vojíní Balík, Javůrek a Szepko vyrábějí nástěnky a chodí se mě stále ptát na názor. Vojín Hudeček a Kusej natírají dveře, přes noc ve službě Kurucz a Čupej natřeli černý lem kolem celé chodby. Vyjma klasického ulejšáka a spáče Zemerského dělali snad všichni. Mladí se taky nezastavili, veliký kus práce odvedl Hodek a Šťastný, ale i Doležal, Toulecký a Novotný. Na rotě byla pohoda a klid, celkem se nám dařilo.

Bohužel nikdy není nic tak ideální, jak se zdá. Samozřejmě jsem podepisoval vycházky, na to jsem právo měl, které mi posvětil i kapitán Vlasák. Jednu jsem podepsal vycházkovou knížku i Majorošovi, Borkovi, Švestkovi a Kurčiakovi. Střelcům, kteří odpoledne dělali nějaký plot na pluku a byli pochváleni. Jenže jsem si nezjistil, že ráno nastoupili pozdě do PS roty, tedy roty podporující bdělou pohraniční stráž. Konkrétně Borko a Majoroš byli ti provinilci. Těm dvěma sebral zástupce náčelníka štábu pluku kapitán Sakač na bráně vycházkové knížky, další dva v klidu odešli a v klidu popili. Druhé dvě dal na hlášení k veliteli pluku.

Zašel jsem za kapitánem Sakačem, abychom si situaci vyjasnili.

„Víte, četaři absolvente,“ řekl, „nemám nic proti tomu, že podepíšete vycházky. Na to máte jako zastupující velitel roty právo. Ale že jste to podepsal těm dvěma, kteří ráno nesplnili časovou normu na nástup, tak to mi vadí.“

„Ale já je chtěl odměnit za práci na rotě, zajděte se tam podívat. Navíc všichni čtyři byli pochváleni za práci na pluku,“ hájil jsem se.

„Tak tam měli mít napsáno vycházka mimo pořadí. Ale podepisovat lajdákům vycházky nemůžete. Ty, co to ráno splnili, ty jsem vám ven pustil. Ostatní si zodpovíte u velitele pluku.“

Nezodpověděl, protože tam zašel místo mě Solovič a všechno smazal. Byť se mu vůbec nelíbilo, že jako absolvent podepisuji vycházky a velím rotě, tak se v tomto zachoval férově. Taky si možná zjistil, že rota teď funguje dobře.

Druhý problém s vycházkami skončil daleko ostřeji, byť to nemělo tentokrát nic co dočinění s důstojnickým sborem. Večer za mnou přišel Holub, že mu právě volala holka, čeká na něj někde ve městě. Chtěl by za ní chtěl zajít, aby se mohli domluvit na sobotu. Údajně oslavu jejích narozenin u ní doma, protože její rodiče někam odjíždějí.

„Hele, alespoň na dvě hodiny mi dej vycházku, ať si to můžu zařídit,“ žadonil.

„Jenže seš napsaném v PS rotě. Jedině, že by sis sehnal náhradu!“

Za chvíli byl Holub zpátky, že už náhradu má.

„Kdo to je?“

„Kusej.“

„Víš vo tom, doufám.“

„Jasně, ví.“

Souhlasil jsem, i když jsem si byl vědom, že je taková vycházka riskantní. Někdo by mohl změnu objevit. Nicméně jsem mu vycházku podepsal a Holub spokojeně odešel. Jako na potvoru byl vyhlášen nástup PS roty. Myslel jsem, že je vše v pořádku, jenže nebylo.

„Proč nenastupuješ?“ přiběhl jsem ke Kusejovi.

„Já? A proč? Dyť tam přece nejsem napsanej!“

„Přece místo Holuba, vždyť se přece s tebou domluvil!“

„Se mnou? Já vo ničem nevím,“ řekl Kusej a odmítl nastoupit.

Naštěstí kluci sehnali mezi tím někoho jiného a nástup proběhl bez problémů. Ale já jsem zuřil jako málokdy. Podrazy jsou jednou z věcí, se kterou se fakticky obtížně vyrovnávám.

„Já ho roztrhnu, jen o přijde,“ bouchl jsem pěstí do stolu.

„Nech to na mě, já si to s ním vyřídím,“ navrhl Kusej.

„Co se tady rozčiluješ? Byl tam za něj někdo jinej nebo nebyl?“ ozval se Szepko, ale to mě ještě více popudilo než uklidnilo. Odešel jsem z pokoje do kanceláře a soptil vzteky. Kolikrát už jsem za vojáky na sebe vzal jejich průser, kolikrát jsem je kryl. Tohle jsem však cítil jako jasný podraz a nemínil to nechat bez odezvy.

„Co chceš dělat?“ zeptal se mě Ivo Mareš, který byl náhodou u nás v kanceláři na návštěvě.

„Já si na něj něco vymyslím!“

„Ty si na něj troufáš? Nezapomínej, je to jeden z nich.“

Jenže můj vztek, že mě tak sprostě obelhal a já mu jako bulík na ty jeho kecy nalítl, byl tak velký, že jsem ani nepomyslel na možné komplikace a důsledky svých plánovaných kroků. Stále s velkou dávkou emocí v krvi jsem čekal před kanceláří na příchod Holuba. Ten se vrátil s bohorovným úsměvem.

„Pojď se mnou do kanceláře,“ vyzval jsem ho a hned na něj uhodil, „Takže ty ses dohodl na tý PS rotě s Kusejem, jo?“

„Jasně.“

„Že von vo tom nic nevěděl!“

„Kecá!“

„Jenže já věřím jemu. A byl nástup!“

„No a?“ ulekl se Holub.

„Nic, podařilo se nám to zakrýt!“

„No tak se teda nic nestalo,“ usmál se svobodník.

„Ale stalo!“ vyskočil jsem a bouchl pěstí do stolu, „Stalo se, žes mě obelhal! Jak malýho kluka! Lhal si mi do vočí jen se prášilo!“

„Tak se nezlob,“ vycítil Holub, že mám asi opravdu zlost.

„To se tedy zlobím! A počítej s tím, že ti to vrátám! Vo tom, že bys šel zejtra na její narozeniny, na to zapomeň!“

Teprve teď se zalekl.

„To snad ne ...“

„Ale jo! Jestli se spolu vůbec máme dál bavit, tak mi řekni, jak to bylo! Ale po pravdě!“

„No víš,“ ošival se, „Já s Kusejem skutečně mluvil, ale von nechtěl ...“

„Tak si mě vobelhal!“ doplnil jsem ho.

Sklopil hlavu a přikývl.

„Tak víš co? Já ti něco řeknu. Na chodbě u dveří umývárny je díra. Do půl hodiny tu díru spravíš, zaklepeš, zahlásíš se mi dle řádů a ohlásíš, žes ten úkol splnil! A zkus to nechat udělat nějakého mladýho!“

Otevřel jsem dveře. Díval se na mě, jako by spadl z višně. Z kanceláře vyplul jako ve snách.

„Tak co?“ přišel Mareš, který sledoval situaci z povzdálí, určitě si nechtěl nechat ujít řešení této kauzy. Řekl jsem mu své řešení.

„Ty ses zbláznil! A stejně to nespraví!“

„To je možný,“ připustil jsem.

„Co pak uděláš?“

„Ještě nevím, ale chci to dotáhnout do konce. Třeba ho nechám zavřít.“

„Tohle bude mít stejně dohru, uvidíš! Voni držež spolu!“ kroutil hlavou Ivoš a jako by problém přivolal, rozlítly se dveře jak zásahem pancéřovkou a do kanceláře se vyvalil Szepek. Vypadal jak bůh pomsty, tváře nadulé, brunátné.

„Tys nechal Holuba spravovat dveře?“ prskal.

„Jo!“

„Tak poslouvej, já ti k tomu něco řeknu! Tak jako ty se nechoval ještě nikdy žádněj špagát! To by si nikdo nedovolil! Seš moc velkej frajer! Byli lepší a dostali po hubě! Jak dlouho seš na vojně? Víš za kolik to má von do civilu? Tak se k nám nechovaj ani lampasáci! Aby ses nedivil, až ti přistane židle na hlavě.“

Cítil jsem, že se mě zmocňuje nepřítelnost a hrozná chuť praštit Szepeka do té jeho odulé tváře. Zároveň jsem cítil, že dostávám strach z toho, co jsem rozpoutal. Ne že bych se přímo bál rány židlí do hlavy, ale může se změnit celá atmosféra a mohou přijít samé naschvály, může nastat na rotě peklo. Jenže v tu chvíli jsem si uvědomil další věc. Musím teď hrát hop nebo trop. Když teď couvnu, bude to ještě horší a budu na rotě míň než ten poslední nabíječ.

„To je vše?“ zachrčel jsem.

„Jo!“

„Tak to jsem rád. A zavři za sebou.“ naznačil jsem mu, že by bylo dobré, kdyby odešel. Zůstal stát jak opařený sele, jen valil ty svý sádlem zalitý očka.

„Ještě něco ti řeknu!“ zaryčel, „Holub to udělá a spraví to! Už to spravuje. Sám. Žádnej mladej mu nepomáhá. Můžeš se jít podívat. Ale tohle si spolu ještě vyřídíme!“

Dveře bouchly a v kanceláři nastalo mrtvolné ticho.

„Do prdele!“ ulevil jsem si.

„Nechtěl bych teď bejt v tvý kůži,“ sklopil zrak soucitně Ivoš.

„Myslíš, že teď budu mít na rotě peklo?“

„To si piš! Já myslel, že ten mrňous pukne vzteky!“

Zapálil jsem si a přiznám bez mučení, že mi právě dobře nebylo. A že se mi trochu chvěly prsty. Cítil jsem, že je takové jednání vůči mně nespravedlivé, ale na druhé straně jsem porušil jejich tradiční a uznávané pravidla supráků. Proto na mě tolik Scepko vyjel, ani ne tak kvůli Holubovi, kterého stejně moc rádi neměli. Chvilku jsme se s Marešem bavili na toto téma, když se ozvalo zaklepání.

„Dále!“ zvolal jsem.

Vstoupil Holub, zavřel dveře, postavil se do základního postoje.

„Soudruhu četaři absolvente, svobodník Holub!“

„Pojď dál,“ vyzval jsem ho.

„Hlásím, že rozkaz je splněn a dveře jsou spraveny.“

„Dobře, sedni si a poslouchej mě. Ty po mně chceš na sobotu vycházku. Dneska si taky chtěl jít ven. Řekl jsem si dobře, jde za holkou, proč mu nevyhovět, i když jsem neměl žádný důvod abych právě tobě vyhověl. Riskuju, že budu mít kvůli tobě průser a ty se mi odměníš tím, že mě podrazíš! Jestli si myslíš, že když na mě pošleš Szepeka, aby mi vyhrožoval, že ti podepíšu ...“

„Já ho neposlal!“

„To je jedno! Vyváděl tu jako blázen a hrozil, že mi rozbije hlavu židlí. Ale tohle můj názor nezmění!“

„To von sám, já mu říkal, aby nic nedělal ...“

„Podívej, nechme toho. Dveře jsi spravil, tak můžeš jít.“

„A zejtrejší vycházka?“

„Myslíš si, že jsem debil?!“ vyjel jsem na něj. „Že ze mě budeš dělat blběčka a já ti budu podepisovat vycházky jak na běžícím pásu?“

„Nezlob se na mě. Já vím, že jsem udělal blbost. Tak mi promiň a nezlob se,“ říkal plačtivě. Dokonce se mu snad v očích objevily slzy. Asi dost přihrával, ale taky nechtěl přijít o domluvené povyražení se slečnou.

„Ještě si to hodně rozmyslím. Nic ti neslibuju!“

„Dík,“ rozradostnila se mu trochu tvář, „Soudruhu četaři, dovolte mi ...“

„Bež, prosím tě.“

Krátce po něm odešel i Ivoš, kterého velmi překvapilo, že Holub nejen splnil rozkaz, ale i se předpisově zahlásil. I tak zůstal velký pesimista ohledně dalšího vývoje příběhu na mojí rotě. Osaměl jsem. Byl jsem velmi zklamán, že vojáci nedovedou ani trochu ocenit co všechno jsem pro ně už udělal, byť tu nejen skutečně dlouho. Vykouřil jsem další cigaretu, zhasnul jsem v kanceláři a s náladou pod psa jsem vyšel na chodbu. Zastavil jsem se u okna, abych se alespoň trochu uklidnil, než půjdu do jámy lvové na rotu mezi vojáky.

„Stalo se něco?“ přešel za mnou Pepa Ronovský. Pravděpodobně už vše věděl, ale asi chtěl znát i moji verzi.

„Ale nic.“

„Tak mi to řekni. Vypadáš nějak divně,“ naléhal.

„Fakt, je to moje věc.“

Nenechal se však odbýt a já jsem nakonec byl rád, že se mohu vypovídat. Vylíčil jsem mu všechno, včetně svého pocitu naprosté nespravedlnosti.

„Tak takhle,“ řekl po delším mlčení, „No, toho Maďara se bát nemusíš. Když někdo dostane židlí, tak ty to nebudeš. Kdyby na tebe sáhnul, tak ho rozsekám na sračku. Už mě dlouho sere, tak mu to spočítám najednou.“

Vzápětí odešel. Trochu se mi zvedla nálada. Přeci jen nejsou všichni proti mně. Šel jsem na pokoj a natáhnul jsem se na postel. Za chvíli přišel z druhého pokoje suprák Hudeček.

„Co je špagi, máš čas spát?“ řekl s neskrývanou nenávisí v hlase.

Už to začíná, pomyslel jsem si a prudce jsem se posadil na posteli. Musel jsem potlačit vztek, který mnou lomcoval a chuť praštit do té rošklebené tváře.

„Co ho otravuješ, chceš do držky?!“ křikl na něj náhle přes celý pokoj Ronovský.

„Co se do toho sereš? Nevíš, co si dovolil?!“ zvolal Hudeček.

„Vím!“ vystartoval Ronovský a začali se hádat. Přišel i Szepek a Javůrek, pak se přidali i další. Rozpoutala se prudká hádka, vypadalo to na rvačku.

Vstal jsem a vyšel na chodbu. Ať se dohodnou. Mohou si nade mnou udělat takový ten jejich suprácký soud, alespoň tak jsem to v tu chvíli cítil. Mladí vojáci si mě prohlíželi jak exota.

Stál jsem na chodbě, kouřil a oknem přes dvůr jsem pozoroval pokoj, ve kterém se hádka rozrůstala, byť ruční argumenty zatím ke slovu nepřišly. Nemohl jsem vědět, kdo má v tu chvíli většinu, jestli moji zastánci či odpůrci. Nikdo nešel na večerní kontrolu, naštěstí si toho devěťák nevšiml anebo si myslel, že je naše rota ve službě, když tam nikdo nebyl.

Konečně se dveře ložnice otevřely a z nich vyšel Szepek a Javůrek. Šli rovnou ke mně.

„Pojď na chvíli na umývárnu,“ řekl Szepek.

Tak dobře, pomyslel jsem si, chcete mi zmlátit. No, na Javůrka nemám, to je bývalý boxer se zkušenostmi z kriminálu, ale sliboval jsem si, že než dostanu výprask, tak z naducaného obličejce Szepka udělám kaši.

Navíc nedaleko stál Luděk Hodek. Když jsem otevíral dveře umývárny, naše pohledy se setkaly a ty jeho oči říkaly, že když k něčemu dojde, tak to alespoň na chvíli bude dva na dva.

Vešel jsem na umývárnu, duševně vyrovnaný s nevyhnutelným a zastavil se. K mému překvapení však vstoupil jenom Szepek a zavřel za sebou dveře. Myslí si snad, že na mě stačí sám? Zbláznil se ten chlap?! No uvidíme!

Jenže Szepek se na mě nevrhl a nic nenasvědčovalo tomu, že by se chtěl prát. Naopak. Chvíli se na mě díval, pak sklopil hlavu a rozpačitě začal.

„Podívej, Radko, spletl jsem se. Už vím, jak to s tím Holubem bylo doopravdy. Myslel jsem, že to bylo jinak. Ví, že za nás všechny neseš zodpovědnost a von ti moh udělat průser.“

Trochu se odmlčel, pak pokračoval.

„Všechno jsme si vyjasnili, vina nebyla jen u Holuba, ale taky to zavinil Kusej. Už dostal svoje. Všichni mu to řekli. Tady je má ruka, zapomeň na to a budeme zase kamarádi!“

Větší překvapení mě v tu chvíli potkat nemohlo. S radostí jsem přijal nabízenou pravici. Společně jsme vyšli ven.

„Všechno v pořádku?“ zeptal se Javůrek.

„Jasně,“ odpověděli jsme svorně. Konečně jsem pochopil i roli Javůrka. Nepřišel mě zbít, ale přivedl Szepka, aby dohlédl na jeho omluvu!

Trochu jako ve snách jsem se díval za odcházejícími supráky a pak zamířil ke své kanceláři. Než jsem ji otevřel, tak se ke mně přitočil velitel tanku Doležal.

„Víš, Luděk nás všechny vobešel a kdyby něco, tak jsme byli připraveni do toho jít s tebou. I Szabo a další mladí. Byls na nás vždy slušnej, i když víme, že musíme jako mladý dělat víc než starý. To jen abys věděl.“

Další vlna euforie mě zaplavila. Sice jsem tomu stále nemohl uvěřit, jak vše dopadlo, na druhé straně jsem cítil obrovské vítězství, které jsem docenil až později, protože vztah na rotě k mé osobě se od toho dne změnil. Stal jsem se osobou, která má právo po suprácích něco chtít udělat. A myslím si, že mé chování

vzbudilo ve vojácích i určitý respekt, byť jsem nebyl naivní, abych si myslel, že omluva Szepka byla upřímná. Ne, nebyla. Byla vynucená. Ovšem kým? Jinými supráky!

Do kanceláře za mnou přišel Mareš i Pavlík. Když jsem jim řekl rozuzlení celé situace, pouze vyvalovali oči. Už se celý konflikt roznesl po celém praporu a takové řešení určitě nikdo nečekal, zvláště když supráci z první roty byli vyhlášení rváči.

„To snad není pravda, to není možný! Jaks to dokázal?!“ kroutil hlavou v nesmírném údivu Mareš.

„Seš neskutečnej kaskadér,“ uzavřel celou epizodu Pavlík.

Situace na rotě se vrátila do předvánoční nálady, dokonce bych řekl, že se vyčistila i atmosféra mezi supráky. Opět se všichni dali do dobrovolné práce a pokračovali v přípravě roty na vánoce, dokonce opravili špinavé zdi na světlicích. Tím jsme se lišili od jiných rot, kde různé rozkazy a buzerace důstojníků vyvolávali ve vojácích vše jiné, jen ne těšení se na Vánoce.

Na Štědrý den byla slavnostní večeře na rotě, kapr, brambory a hruškový kompot. Kapra jsme měli nadbytek, protože naše rota byla stará a měla známosti i konexe v kuchyni. Popřát nám přišel i velitel útvaru v nezbytném doprovodu svého politruka.

Druhý den, pětadvacátého prosince, jsme šli na nástup v teplácích a pak následoval sportovní den. Nejprve turnaj ve stolním tenise, kde jsem v prvním kole vymetl Pavlíka, aby mě ve druhém kole vyřachnul jiný špaga, který v civilu hrál závodně. Také jsme v tělocvičně odehráli turnaj ve fotbale, kde jsme sestavili družstvo z první roty a ČTZ-1. Prohráli jsme až ve finále s druhou rotou, pamatuji si, že jediný gól našeho družstva jsem dával já. Ale určitě jsem nepatřil k těm nejlepším, těmi u nás byli z ČTZ-1 Mareš, svobodník Kapela či vojín Kupec, z naší roty hrál dokonce závodně Dušek a dobře Majoroš nebo Doležal. Odpoledne a večer jsme se dívali na televizi a na rotě byl klid i sváteční nálada.

Ta pokračovala i druhý den, šestadvacátého, i když už jsme museli začít pracovat. Nějaký chytrý mozek totiž vymyslel, že naše rota se zúčastní VVP na Šumavě od dvacátého sedmého do třicátého prosince. Opravdu, není nad genialitu vojenské generality.

Takže jsme museli připravovat věci na toto vyvedení do výcvikového prostoru. Rotmistr Poláček se samozřejmě nedostavil, byť dostal přímý příkaz od velitele praporu, a tak jsem materiál dával dohromady já s Pavlíkem, Čoviš připravoval dokumentaci a Děmjan se patlal s rozvrhem.

Hned ráno jsem musel řešit potíže se službou na rotě, protože nám ji dozorčí útvaru kapitán Lánský vyměnil, neboť je chytil spát ve službě. Já jsem stanovoval služby tak, že do služby vždy chodil jeden starý a jeden mladý voják. Moc se tento systém starým vojákům nelíbil, ale nakonec ho akceptovali a časem ho brali jako samozřejmost. Měl totiž svoje výhody, suprák věděl co a jak a dával si pozor, aby nebyl průser a mladý za něj vše oběhal. Takže služba většinou fungovala i plnila svěřené úkoly.

Z mladých byl přítomný pouze Toulec, takže jednoho už jsem na výměnu měl, problém byl, koho tam poslat ze starých mimo pořadí. Řekl jsem jim, ať se zkusí domluvit, jinak že službu budu muset nařídít někomu z nich. Možný konflikt zažehnal překvapivě Javůrek, který se sám přihlásil. Což mě potěšilo a byl jsem rád, že situaci dál nemusím řešit.

Po obědě jsem jako jeden z mála vybraných hostů mohl vyslechnout koncert ve skladu stále nepřítomného Poláčka. Na kytary tam hrál Mareš a organizátor Pavlík, za bicí usedl osobně kapitán Kusár a docela jim to šlo.

Vše klapalo vcelku pokojně až do večera, kdy se jak blesk z čistého nebe objevil na rotě nadporučík Bilský. A hned předvedl, že jeho deprese už pominula a že je ve své tradiční formě. Na rotě nebyl snad ani minutu a hned vyhlásil nástup. Mezi vojáky většinou sledujících na PVS film, to vyvolalo velkou bouři nevole. Nakonec jediný, kdo vyšel, byl velmi slušný řidič svobodník Roman Strniště, který jako řidič provozního tanku snad nebyl viděn jinak než ve věčně špinavých čerňácích. Byl navíc i pracovitý a vždy splnil co se mu řeklo. Snad proto ho vyslali, aby zjistil, co se děje.

„Veliteli, nástup? To snad teď nemyslíte vážně, díváme se na film a ...“ začal smířlivě.

„Strniště, mlčte, nebo vás dám zavřít,“ přerušil ho Bilský.

„Neblázněte veliteli, proč ...“

„Strniště, máte tři dny vězení!“ soptil nadporučík.

„Do prdele, to přece není normální!“ mrsknul na zem svobodník kalhoty vzor šedesát a vrátil se zpět na PVS.

„Vyhláшуji bojový poplach!“ rozkřičel se Bilský.

Nikdo nevyšel. Vypadalo to, že s velitelem zase praští, což by nebylo nejhorší. Jenže také hrozilo, že celé rotě udělá velký průšvih, protože se přestává kontrolovat. Zašel jsem na pokoj.

„Co řve?“ ptali se mě.

„Toho si nevšímejte. Pojdte nastoupit tak jak jste, ať je klid.“

Kupodivu přišli všichni, i když v teplácích.

„Vy jste neslyšeli? Jak jste ustrojeni?! Vyhlásil jsem bojový poplach!“ zuřil Bilský.

„Prosím vás, veliteli,“ přerušil jsem ho, „nechte toho, řekněte co je potřeba udělat a my to uděláme.“

Nadporučík sváděl těžký vnitřní boj, naštěstí v něm zvítězil rozum, byť většinou byl ukryt hluboko v záhybech jeho mozku.

„Je potřeba naložit materiál na Tatra. Stojí dole.“

„A dál“ vybízela jsem ho.

„To je všechno.“

„Takže až se to naloží, bude klid a vojáci se budou moct zase dívat v klidu na televizi?“ ujistil jsem se raději.

„Jo,“ přitakal nadporučík.

Otočil jsem se k rotě.

„Kluci, moc toho není, když na to půjdeme všichni, tak to máme za deset minut hotový a můžete se jít v klidu dívat na televizi.“

Šli všichni a navíc stačilo jen pět minut. Skutečně jsem Bilského nechápal a nepochopil jsem ho až do konce vojny. Měl obrovský talent nasírat lidi a ten velmi úspěšně rozvíjel při každé možné i nemožné příležitosti. Pak seděli vojáci na televizi a celou příhodu shrnul trefně jeden z nich.

„Kdyby ten debil rovnou řekl, co chce, tak to mohlo bejt za deset minut hotový, my nepřišli vo půlku filmu a von vo nervy.“

Klid však neplatil pro mě a ostatní špagi, protože Bilský potvrzoval svoji skvělou formu i v kanceláři. A tak jsem se nakonec rovnou oblékl do šedesátek, zabalil si nejnnutnější věci a okolo jedné hodiny noční ulehl, aby mě o hodinu později vzbudili a odvezli na sváteční VVP.

Nabíječ Humun se nevrátil z dovolené.

Na této prosincové Šumavě už nám počasí dalo pořádně zabrat. Nejprve hrozný vítr, prý místy dosahoval až 175 kilometrů za hodinu, do toho sníh, třesutý mráz. Aby se vzápětí počasí ze dne na den překlátilo a přišla obleva, všude plno bahna, zapadali jsme do něj po kolena, naši železni braši po blatníky.

Hned první den jsme si užili cvičení na střelnici, jehož zářivou hvězdou byl Děmjan. Se svou více než 190 centimetrů neohrabanou a útlou postavou měl vždy s tankem problémy a řekl bych, že z něj měl i panickou hrůzu. Ono když jste od přírody jak zpomalený film a ještě větší postavy, tak už jen nasedání a sesedání z tanku na časové normy je utrpení. Prostě náš Milo, tak chtěl, aby se mu říkalo. Říkali mu různě, nikdo však dle jeho požadavku.

Hned na počátku střelby jel Děmjan jako velitel tanku a za střelce měl Vasku Čupeje, Rusince zavalité a rovněž neohrabané postavy, který se mohl trefit jen náhodou. Navíc mluvil, pokud vůbec mluvil, takovým

nářečím, že mu bylo rozumět každé desáté slovo. Před ním jedoucí Balík mu zavřel poměřovací přístroj střelce, možná jen omylem, spíše však naschvál, protože věděl, že si Vaska s technikou příliš netyká a že bude mít problémy.

„Nevižu, nevižu!“ bylo jediné, co Děmjanovi řekl a pak se zašprajcoval.

„Proč nestřílíte, střílejte!!“ řval do vysílačky kapitán Vlasák.

„Střelec nic nevidí,“ hlásil po pravdě a bezelstně Milo do vysílačky.

„Tak mu kup brejle, ty debile!“

A po chvíli.

„Tak budete už střílet, vy kreténi?!“

Nevystřelili.

„Jste voba blbci!“ zkonstatoval do vysílačky suše Vlasák.

Podmínky pro střelbu byly více než husté. Sníh se sypal zezhora a nám ho hnal i ze strany ze závějí do slzících očí nárazový prudký vítr. Tma jak v ranci. Pravda, Kurčiak, Majoroš, Švestka a Balík i v tomhle marastu skoro nikdy neminuli, takže díky jim průměrové výsledky roty byly vcelku solidní a tím pádem byl klid i na řídicí věži.

Moje četa jezdila na třetí dráze, Čovišova na čtvrté a Děmjanova na páté. Bilský mezi námi pobíhal a dělal zmatek. Já jsem odjel ten večer ve funkci velitele tanku všechny jízdy, byť tam se mnou byl ještě velitel tanku Černý, který však dával střídavě přednost střelbě či řízení tanku. Po pravdě jsem byl spokojený, být nestále v permanenci mi vyhovovalo. V tanku bylo tepleji, přinejmenším se vítr se skučením odrážel od pancíře, zatímco venku nebylo kam se před ním schovat a zima pronikala do těla každíčkým otvorem v oděvu.

Další runda, stříleli jsme, jen pětka zase nic.

„Co je pětka? Proč zase nestřílíš?“ slyším hlas kapitána Vlasáka.

„Smrk, zde smrk pět, nestřílí to ... porucha,“ ozývá se hlas Děmjana a jak zapomněl přepnout vysílačku, pokračoval do éteru, „Co mu mám říct? Proč nestřílíme...“

Klap, zoufalý hlas je useknut.

„Pětka, co je to za poruchu?“

Ticho. Asi po třetí výzvě povolily kapitánovi nervy a můj bubínek dostal zásah.

„Ty kreténe! Ty debile! Cco tam máš za poruchu?!“

„Vysypalo se to ... neodpaluje to ... úderník ...,“ koktá Děmjan.

„Oprav to. A hlaš stav.“

Dlouhé ticho, už jsme uprostřed dráhy, střílíme, jen pětka nic.

„Pětka, co je s tou poruchou?!“

Nikdo se nehlásí.

„Pětka! Ty idiote! Řekneš mi kurva, co je?! Pětka, ozvi se!“

„Závada nelze odstranit, žádáme opraváře,“ slyším konečně hlas Děmjana.

„Blbče!“

Tanky se vracejí, otáčejí, povel sesednout. Osádky stojí za vozidly v mrazu a bičovány zmrzlými vložkami. Nic příjemného.

„Velitel z pětky na věž! Poklusem!“ hřímá Vlasák z amplionu místo hlášení výsledků střelby.

Děmjan klusá svými krátkými, děsně pomalými skoky směrem k věži. Dostává se mu od velitele praporu pořádného umytí hlavy.

Teprve asi po hodině jsem opět ve vysílačce uslyšel hlas Děmjana, jak hlásí připravenost ke střelbě. Snažil se další jízdě vyhnout, ale jeho podřízení ho donutili znovu nasednout do tanku. K jeho smůle s ním naskočil zase střelec Čupej. Možná mu ho tam poslali schválně, aby byla sranda.

„Pětko! Proč nestřílíš?! Střílej!“ ozval se ostře v radiostanici kapitán Vlasák.

Nic.

„Pětko, proč furt nestřílíš?! Střílej!“ řve zase velitel praporu.

„Smrk, zde smrk pět, střelec nic nevidí.“

„Už zase?! Tak ho naved' na cíl, ty idiote!“

Dlouho nic, blížil se už konec dráhy.

„Střílej, pětko, střílej! Debilové! Kretonu! Palte!“ opakoval výzvy kapitán.

Prásk. Padla rána, naslepo vypálená, která křížovala další dráhy a dopadla někam do prostoru dvojky.

„Pětko, kam to střílíš?! Ty ničemo?!“ úpěl Vlasák do vysílačky.

Pak už nic. Přes další výhrušky z dráhy pět už výstřel nepadl. Dojeli jsme na konec dráhy, otočili se a vraceli na začátek.

„Po sesednutí, střelec a velitel z dráhy číslo pět na věž. Poklusem! Rozuměl antivelitel na pětce?!“

Ticho.

„Odpověz aspoň, ty blbče!“

Zase ticho. Těžko jsem dusil smích a musel vysvětlovat osádce, co se děje.

„Debile!“ zakončil kapitán monolog, když pochopil, že už se odpovědi nedočká. Děmjan totiž zmatkoval, přepnul na vnitřní provoz a odpovídal své osádce.

Dojeli na konec dráhy, Děmjan se snažil co nejrychleji sesednout a své dlouhé a nemotorné tělo dostat za tank v časovém limitu. Jenže se mu kongo zachytilo za pozorovací přístoj. Lopotně a příliš razantně se uvolňoval, takže nakonec látka povolila, jenže jak už byl částečně venku, pohyb se urychlil, on vypadl na pancíř. Noha mu ujela, udělal kotrmelec a spadl na záda přímo na promrzlou zem. Chvilí tiše nařikal, zatímco další řvali smíchy nahlas.

A tak se potlučený a nervově zdeptaný Děmjan belhal na věž, za ním cupital obtloustný Čupej. V lampami osvětleném prostoru, mezi sněhovými přívaly, působila ta dvojka fakt dost tristně i komicky. Když tu dvojici kapitán uviděl, mávl jen rukou a poslal je zpět.

Už se pomalu blížil konec střeleb. Milo se úspěšně schovával před nutností zase vlézt do tanku. Jenže klepajícího se zimou ho za plechovou boudou vyhmátl Bilský a donutil ho zase nasednout. A tak jsem po drahé době zase uslyšel ve vysílačce hlas nešťastného Mila. Jenže tentokrát je vše v pořádku, jeho střelec Kurčiak se opět nemylí, střílí zase za pět, tedy plný počet zásahů. Tanky se otáčejí a v poklidu se vracejí. Jenže na točně na počátku dráhy špatně odhaduje vzdálenost řidič Hudeček a při zpětném nájezdu na dráhu zapadává pravým pásem do příkopu. Jak se pokusí vyjet, uvrtává se do pasti dokonale.

„Pětko, co tam děláte?“ ozvalo se ve sluchátkách místo povelu sesednout. Vlasák si povšiml, že tank stojí nějak divně.

„Pětko, co je?!“

„Smrk, zde smrk tři, pětka se nehlásí,“ ozval jsem se do vysílačky, skoro ohlušen řevem z věže.

„To seš ty, Sáblíku?“

„Jo, sem..“

„Kdo je velitel tanku na pětce?“

„Podle hlasu Děmjan,“ nemohl jsem skrýt smích. Tušil jsem, co bude následovat.

„Ježíšikriste! Zase von! To už je sabotáž ... to není k smíchu! Proboha, zase ten kreton! Sáblíku, zajdi na pětku, ať se se mnou spojí ten druhý kretén Bilský! Vidím ho, jak tam skáče vokolo.“

„Rozumím.“

Vylezl jsem a za chvíli jsem doběhl na pětku. Ne že bych tak spěchal splnit rozkaz, ale byla fakt děsná zima. Hned jsem rozkaz nahlásil Bilskému, který stál u řidiče Hudečka, řval na něj povely, zatímco tank už byl definitivně zahrabán.

„Sesednout,“ zavelel Bilský osádce a vydal se na věž. Jistě si cestou promýšlel, jak vše přijatelnou formou kapitánovi vysvětlí.

Děmjana právě otevírá poklop a vylézá. Jenže se mu tangenta, šňůra na kukle, nějak obtočila okolo krku a navíc o něco zachytila, takže jsem viděl stále jen hlavu Děmjana. Jenže jak se na něj ze spodu tlačil Kurčiak se svou velkou silou, vlastně ho škrtil. Viděl jsem, jak sebou Milo nešťastně cuká a marně se snaží vyprostit ze smrtelného sevření. Když už opravdu šlo do tuhého, podařilo se mu nějak uvolnit. Horko těžko se vyškrábal z věže, po pancíři pak sklouzl dolů, nohy se mu podlomily, takže podl na zadek a tiše sípal, zatímco my všichni okolo se opět hlasitě smáli. Nejvíce Kurčiak, když zjistil, co se stalo a který svého velitele tanku málem uškrtil. Nakonec Milo vstal, naprosto zničený fyzicky i psychicky se dobelhal k plechové boudě, o kterou se opřel a strašlivě sípal.

Vše nakonec dobře dopadlo, Milo přežil. Vzhledem ke zmíněným dobrým střelcům jsme i uspěli po této stránce. Tank jsme vyprostili jiným tankem a stejně za chvíli střelby skončily. Stále se však na rotě i na praporu vyprávěli historky o Milovi, který o takovou popularitu jistě nestál. Stejně jako o punc naprostého mantáka, který si nesmazatelně získal.

Přišel poslední den prosincové Šumavy. Následovalo uklízení tábora, ošetřování techniky, ošetřování zařízení na střelnici a další. Naše první rota dostala za úkol uklidit kolem srubů našeho praporu. Což jsme splnili, včetně úklidu kolem „poky“, neboli pojízdné kuchyně. Dokonce jsme z iniciativy Bilského naložili i municí, což měl v popisu práce druhý prapor. Pak v domnění dobře odvedené práce jsme nasedli na tatrovku a čekali na odjez. Jenže přišel nějaký kapitán z místní správy tábora, který požadoval úklid i daleko za sruby a tak si mě Bilský zavolal.

„Sáblíku,“ řekl mi, „sežeň všechny vojáky, ať okamžitě jdou a uklidíme to tam za těma srubama.“

„A pak?“

„Pak jedeme do kasáren.“

„Veliteli, ale to není náš úkol. Není to tak jako s tím střelivem?“

„Nediskutujte soudruhu četaři a jděte splnit úkol,“ zatvářil se před kapitánem Bilský sveřepě a usmál se funěsovsky na kolegu, jako že to má pod kontrolou.

„Ať si to uklidí sám“ byla první reakce vojáků, když jsem jim na korbě oznámil další úkol.

„Kluci neblázněte, tomu se nevyhnem, pojďme všichni, ať už můžeme odjet do kasáren,“ apeloval jsem na ně.

„Ať jdou mladý,“ navrhl kdosi.

„Kurva, takhle tu budeme do večera, jsou tu jen dva, další jsou přece odvelení na jinou práci. Když na to vlítnem všichni, tak je to do půl hodiny hotový a jedeme.“

Chvilku jsem je přesvědčoval.

„Jo, a až to uklidíme, tak si ty gumy zase něco vymyslej,“ mávl rukou věčný pesimista Szepko.

„Bilský mi slíbil, že je to poslední úkol, hned jak to uděláme, tak nasedáme a odjezd, za to vám ručím,“ sliboval jsem naivně a neprozřetelně.

„Tak jdem, ať to máme z krku,“ zvedl se Kurčiak a za ním Černý, Kusej, Majoroš. Další se vzápětí přidali, na autě se nezašil jediný voják.

Úklid byl pěkně hnusný, protože jak slezl sníh, odhalil velký nepořádek udělaný již dávno před námi a zakrytý bílou nadílkou vzápětí. Papíry, konzervy a v neposlední řadě fekálie, jak chodili vojáci na velkou hned kousek od srubů. Ale napíchli jsme všechno na klacíky a odnesli. Když bylo hotovo, zamířili jsme k autu. Jenže se před námi zjevil Bilský.

„Ještě za srubama druhého praporu,“ sdělil nám.

„Cože?“ zamrkal Majoroš, „Ať si to uklízej sami, už sme za ně naložili municí. Ruce mám vytahaný jak vopice, veliteli.“

„Neřvi a dělej. Všichni vpřed!“ zavelel Bilský.

„Do prdele, posbíráme to, ať už je pokoj a my vodjedem do prdele,“ řekl naštvaně Kusej a napíchl na klacík další podlouhlý předmět z rajónu druhého praporu.

„Vidíš, já to říkal,“ neodpustil si poznámku Scepko a já musel uznat, že má pravdu.

Nicméně již přes vnitřní odpor jsme uklidili i tento kus tábora. Tedy uklidili, přiznávám, že uklidili vojáci, já tak akorát odkopl nějakou tu prázdnou konzervu. Úsek za srubama druhého praporu vypadal jako čistý.

„Tak, a teď támhle k tomu poslednímu srubu,“ přišel za námi v konci práce Bilský, který do té doby s kapitánem ze správy tábora pozoroval naše snažení.

„Cože?!“ vybuchl jsem, protože už jsem se před vojáky cítil fakt trapně, „Dyť to vůbec není rajón našeho pluku!“

„Sáblíku, nediskutujte o rozkazech a dělejte!“

„Ale veliteli,“ nasadil jsem smířlivý tón, „Vždyť už jsme všechno uklidili. Nenechte s námi vymrdávat, ať si to uklidí kdo chce.“

„Jasně, nenechte se, veliteli. Řekněte mu to,“ přidali se i další vojáci.

Jenže Bilský se své roty nezastal téměř nikdy, naopak, mnohdy zařídil naší jednotce daleko více práce, než bylo nutné, protože se další velitelé rot bouřili a tak šel velitel praporu cestou nejmenšího odporu a tím byl náš nadporučík.

„Pracujte!“ vykřikl Bilský a nervózně se podíval po kapitánovi, zda si nevšiml rebelie jeho jednotky, což by těžce nesl.

Vojáci situaci vyřešili po svém a sedli si na zem. Bilský jim marně vyhrožoval.

„Velitelé čet! Zavelte svým četám k práci!“ vykřikl nakonec, když už byl se svým rozumem i autoritou v konci.

Děmjan a Čoviš projevili jakousi malou aktivitu, aby se neřeklo, já si však demonstrativně sedl na kámen mezi vojáky.

„Sáblíku, okamžitě zahajte práci!“ přiletěl ke mně Bilský jak čertík.

Zareagoval jsem tím, že jsem si zapálil cigaretu.

„Sáblíku! Ke mně! Ke mně!“ řval dva metry vzdálený a pološílený velitel.

Líně jsem potáhl, ještě líněji se zvedl a udělal dva kroky.

„Soudruhu četaři, pozor!“ zvolal. „Trestám vás třemi dny vězení s podmínkou na dva dny. Velice jste mě zklamal. A právě vy. Běžte konat svoji povinnost!“

Se svým tradičním úsměvem na rtech jsem se otočil, opět se posadil na kámen a znovu vtáhl koř z cigarety do plic.

„To je celej von,“ říkali mi vojáci.

„Ať jde do prdele!“ řekl jsem zarputile a nasraně, „Když není schopen jednat na rovinu, tak ať si políbí prdel a uklidí si to sám.“

Přišel k nám i kapitán, který všechno spískal a podíval se výsměšně na Bilského. Ten, když nás viděl stále sedět a bafat cigára a když viděl výsměch ve tváři kolegy důstojníka, dostal zcela nevídané točky a řádil jak pomínutý. Všechnu svoji zlobu za svoji neschopnost upnul k mé osobě. Už ani nevím, co mi sliboval, ke komu všemu jsem měl jít na hlášení a kdo všechno mě měl potrestat.

„Kurva, dem to posbírat, nebo mu ten vůl fakt zařídí, že ho zavřou,“ zvedl se náhle Černý. A spolu s ním vstali i všichni ostatní a dali se do práce. To bych od nich nikdy nečekal a fakt mi jejich jednání vyrazilo dech.

„Tak vidíte, že to šlo,“ přitočil se ke mně Bilský po chvíli. Snad spatřil či vycítil hluboké pohrdání zobrazené v mých očích, než jsem se otočil a beze slova odešel.

Asi za deset minut jsem uviděl, že ke srubům dorazil kapitán Vlasák. Nelenil jsem a rychle se k němu rozběhl, abych ho informoval o nápadech neznámého kapitána a pokusil se zjednat nápravu.

„Co ten tu má poroučet? No uvidíme,“ řekl jen Vlasák.

Výsledkem velmi vzrušené debaty obou kapitánů, kde si asi vysvětlili své kompetence, bylo, že nám dal Vlasák pokyn, abychom zanechali fekálnické práce a přemístili se k nákladáku. Což všichni s radostí udělali. Tam už čekalo auto druhého praporu.

„Tak jedem!“ zeptal se jejich kapitán Tuháček.

„Jste tu všichni?“ obrátil se na mě Vlasák.

„Jo, chybí tu jen velitel roty,“ sdělil jsem se škodolibou radostí.

„Ježíšikriste! Kde zas je? Von si nechá velet vod každýho, koho potká a my tu čekáme! Kde je?“

„Myslím, že šel kontrolovat úklid na srubech,“ odvětil jsem s úsměvem.

„Hele, jedem, ať se Bilský dopraví jak chce, až to tu všechno uklidí,“ navrhl rozlobený Tuháček. „Možná to do konce roku stihne a vrátí se.“

„Sáblíku, najdi ho a přitáhni ho sem, nebo ho fakt tady nechám“ obrátil se na mě Vlasák.

Šel jsem ke srubům a přemýšlel, zda ho mám vůbec hledat a že by bylo dobré, kdybychom ho tu skutečně nechali. Ale potkal jsem ho bohužel na půli cesty.

„Veliteli, čeká se jen na vás. Prej jestli nepřijdete do minuty, tak se jede bez vás. Kapitán Vlasák se velmi zlobí,“ řekl jsem jízlivě.

„Ale bah. To by si nedovolili.“

„Jak chcete. Já bych to neriskoval,“ otočil jsem se a rychle zamířil k autům. On mě stejně chvatně následoval.

Druhý den ráno po návratu, na silvestra, jsem navštívil kapitána Vlasáka v jeho kanceláři, abych mu předložil svůj návrh celodenní směny. Řeč se stočila k Šumavě.

„Byla dobrá, fakt dobrá. Nastříleli jsme, ani basa nebyla,“ zhodnotil vyvedení praporu.

„Ale jo, byla,“ odporoval jsem mu.

„Jo? A kdo jí dal?“

„Bilský.“

„Bilský? A komu?“

„Mně!“

„Tobě?“ divil se Vlasák a pak se rozesmál, „Prohoba, a za co?“

„Ále, že jsem málo honil vojáky, když uklízeli za srubama,“ sdělil jsem svoji verzi.

„To, jak si to vymyslel ten přiblíblej kapitán?“

„Jo, jak furt chtěl, abychom dělali další a další.“

„No dyť jsem mu to taky vytmavil,“ řekl kapitán hrdě, „A co Bilský, kolik ti dal?“

„Tři dny na dva dny.“

„Na dva měsíce, ne?“

„Na dva dny. To von někdy dává. Jednou dal jednomu vojákovu tři dny s podmínkou na dvě hodiny.“

„To je vůl. To je ale vůl. A napsal ti ten trest do rozkazu?“

„Ne, nic jsem si tam nenapsal,“ rozesmál jsem se.

„To je škoda, krásně by se to tam vyjívalo. Jak by to krásně znělo na nástupu, dostal tři dny za to, že byl málo aktivní při sbírání hoven,“ zasnul se Vlasák a pak jsme se oba srdečně rozesmáli. Tím tato epizoda byla definitivně ukončena.

A vlastně tím i skončila první etapa mé vojenské služby, která byla především poznáváním a seznamováním se s nelogičností a absurditou tohoto prostředí. Myslím, že jsem již byl schopen se částečně orientovat v této džungli nesmyslných předpisů a nařízení a hlavně rozkazů, které se navzájem vylučovaly.

Začal jsem již chápat, jak v tom chodit. Snad jsem si i stačil vybudovat docela slušné postavení na rotě i na praporu.

KAPITOLA TŘETÍ

Šumavský vítr je krutý, počítej vojáčku s tím ...

Na silvestra, tedy 31. prosince, nastupovala naše rota do služby. Já jako pomocník dorozčího útvaru - PDÚ, druhým PDÚ byl nadporučík Bilský a dozorčím útvaru kapitán Brož, velitel dělostřeleckého praporu našeho pluku.

Pochopitelně, všichni důstojníci měli obavy, aby v tento specifický den nedošlo k některým výtržnostem, způsobených ilegální konzumací většího množství alkoholu, protože oficiální vycházky byly přísně zakázány přes celé svátky. Nicméně propašovat alkohol do kasáren nebylo tak obtížné, starší vojáci již měli své dobře zajištěné kanály.

Když nastal čas večeře, poslal kapitán Brož mě i Bilského jako první s tím, že nadporučík se má hned po večeři vrátit, aby ho vystřídal a na služebně dozorčího pluku byl přítomen stále voják z povolání. Šel jsem tedy na jídlo, díky svému označení nikdo nijak neprotestoval, když jsem šel rovnou k výdejní jídlu. Ne tak Bilský. Ten se ocitl ve svém živlu. A začal velet.

„Seřadte se po rotách, vyrovnejte se, udržujte formaci!“ křičel.

Výdej jídla byl zastaven, nadporučík organizoval zoufalé nástupy promíchaných jednotek, což vzbudilo mnoho velmi negativních reakcí.

„Odkud jste?“ zeptal se Bilský komisišně jednoho supráka z jiného praporu.

„Ježíš, to nemůžete přestat s tou buzerací ani na silvestra?!“

„Jděte ke své jednotce, jinak vás do jídelny nepustím.“

„Na to se můžu vysrat,“ ruply nakonec nervy vojákovi a sebral se a odešel. Podobně se zachovalo několik dalších starších vojáků. Neměl jsem však strach, že by nevečeřeli, určitě si dodej potravy zajistili jinak, přes své mladé vojáky. Ale Bilský bral jejich odchod jako své vítězství a řádl o to víc.

„A kde je Bilský?“ zeptal se mě kapitán Brož, když jsem se zasycený vrátil na služebnu.

„Ten je ještě v jídelně,“ řekl jsem neurčitě.

Asi po pěti minutách již nervózní Brož vykukoval z devětárny.

„Už by snad měl přijít, ne?“ mudroval.

„To asi těžko,“ konstatoval jsem suše.

„Cože?!“

„No, když já jsem odcházel, tak ještě vůbec neměl večeři. Myslím si, že hned tak nepřijde.“

„Jak to? Kam šel?!“

„Nikam, jen tam pořádkem organizoval nástupy. Po celou dobu, co jsem jedl, tak výdej stravy vůbec neprobíhal.“

„Ach jo, když von to všechno přehání,“ povzdechl si kapitán.

„To jo,“ potvrdil jsem z vlastních zkušeností, „jenže mu to téměř nikdy nevychází.“

„Ale Bilský přeci není zlej, ne?“

„To ne, ale dost zmatkuje.“

„To víš, von to bere moc poctivě a snaží se všechno udělat důkladně. Ale nemá na to, jak schopnosti, tak autoritu. Podle mě se z toho jednou zblázní ...,“ zhodnotil dle mého velice trefně svého kolegu kapitán.

„To snad není pravda!“ zvolal kapitán asi po dvaceti minutách.

„To už není normální, už mi to začíná srát!“ konstatoval po půl hodině.

„To není možné! Na to se můžu vysrat!“ vykřikoval po tři čtvrtě hodině. Což byl na něj obrovský výkon, na rozdíl od jiných důstojníků byl totiž velice slušný jak v mluvě, tak v jednání.

„To opravdu není možné, co tam může kristepane dělat?“ vzdychl zase za chvíli.

„To nevím, ale kdoví, jestli vůbec začal výdej stravy,“ popíchl jsem ho.

„Proboha,“ zděsil se kapitán, „Prosím tě, vohlídej to tu, kdyby bylo něco fakt naléhavého, tak pro mě pošli dozorčího od vchodu. Jdu do kuchyně!“

„Jasně, když tak zavolám.“

Bilský přiběhl po chvilce a beze slova začal dělat svoji práci. Kapitán Brož se vrátil asi za půl hodiny. Když byl chvíli sám, nedala mi zvědavost a zeptal jsem se.

„Tak co bylo v kuchni?“

„Radši se neptej,“ mávl rukou kapitán, a pak dodal vysvětlení, „Když jsem přišel ke kuchyni, viděl jsem Bilského sedět v kuchyni s kuchařema u televize. Když mě uviděl, tak ten nešťastník sebral čepici a začal utíkat druhým vchodem. Asi si myslel, že jsem slepej a nevidím ho. Já se tu nervuju, já tu hladovím a von se kouká na televizi...“

Asi kolem jedenácté hodiny večer se zastavil na devěťárně nadporučík Rubáš, tentokrát ve velmi dobré náladě.

„Tak co, jak je?“ zeptal se ho Brož.

„Už se těším na půlnoc, letos si pořádně zařvu,“ zářil Rubáš, jistě i solidně povzbuzený alkoholem.

„A co se děje?“

„Budu řvát letos!“

„Letos? Proč?“ zeptal jsem se překvapeně.

„Letos! Tenhle rok mi končí doba, kterou jsem povinej vodsloužit v armádě po absolvování školy. Takže si zařvu letos a pudu do prdele!“

„A co budete dělat?“ zeptal jsem se trochu naivně a trochu drze, jako bych pochyboval, čím se v civilu užívá. Ale měl dobrou náladu, kterou mu nějaký špagi nemohl zkazit.

„Už to mám vymyšlený, mám něco dohodnutý,“ zůstal tajemný.

„To já to mám ještě za dva roky,“ svěřil se Brož.

„A vy taky chcete jít pryč?“ pokračoval jsem ve výslechu, protože se mi zdálo, že pro většinu důstojníků s jejich schopnostmi a pracovní morálkou je československá socialistická armáda ideálním zaměstnáním.

„Jasně, půjdu pryč, i kdybych měl u dráhy přehazovat výhybky,“ předešel Brož moji další drzou otázkou.

„To já mám podepsáno nafurt,“ pochlubil se Bilský.

„To bych se zbláznil,“ konstatoval suše Brož.

„Já mám službu rád,“ odpověděl s dobrosrdečným úsměvem Bilský. „I když je to těžký i pro mou rodinu a někdy mi vojáci ničí nervy, především tady Sáblik. Ale zbláznit se já nikdy nemůžu.“

„Nechvalme dne před večerem, ještě jsme spolu neskončili,“ vrátil jsem mu úder a všichni jsme se rozesmáli, byť myslím, že můj velitel roty nejméně srdečně.

Půlnoc proběhla v klidu, jen se ozývalo z kasáren časté „Letos!“ To samé slovo nám několik neaktivnějších zavolalo párkrát i telefonem. Brož kolem půlnoci a krátce po ní chodil po pluku, ale všechno bylo v pořádku, jen jedna láhev vylétla někde oknem, ale to šlo přehlédnout.

Chvíli po půlnoci přišel i velitel útvaru, sám ve velmi rozverně náladě. Byl spokojen, že je vše v pořádku. A dal nám i mimořádné dárky. Ostatním oceněným je rozdál někdy během dne, nám je předal ve službě. Já dostal knížku o vojevůdci Suvorovovi, Bilský hodinky, prostě každý něco.

Krátce po odjezdu velitele útvaru přišla manželka kapitána Brože a přinesla velkou krabici plnou chlebíčků a také sedmičku vína na symbolický přípitek. U televize jsem se cpal chlebíčky, protože kapitán neustále nabízel a já neustále neodmítal.

V místnosti dozorčího útvaru, tak zvané devěťárně, jsme měli televizi, takže jsme mohli sledovat silvestrovské pořady, při nichž čas služby přeci jenom lépe utíkal. Bilský si šel lehnout kolem jedné hodiny, já s kapitánem jsme se dívali asi do tří hodin. Za služby jsem se však nevyspal déle jak dvě hodiny, protože Bilský mě nevystřídal dle rozpisu a ve své zamčené kanceláři na rotě byl k neprobuzení. Co nadělaš, dětma nezatopíš.

Jobova zpráva nás čekala pár dní po novém roku. Bylo rozhodnuto, že naše první rota doplní druhý prapor na praporní cvičení, protože ten měl šestou rotu pouze rámcovou, tedy připravenou na zálohy. Z tohoto důvodu šel Bilský na řízení k veliteli druhého praporu majoru Nedvedovi. Pak svolal poradu na rotě. On, božský Andy, já, Čoviš, Děmjan, Pavlík, rotmistr Poláček. Posadili jsme se, on si také sedl za stůl, uchopil svoji starostmi přetíženou hlavu do dlaní a povzdychl si.

„Čekají nás hodně krušné časy.“

„Kdy odjíždíme?“ ptali jsme se.

„Všechno po pořádku,“ brzdil nás Bilský a vytáhl svůj stolistkový poznámkový sešit. Instrukcí tam měl napsáno na pět stránek. Polilo mě horko, to zase budou zmatky. Samozřejmě jsem se nemýlil, psal si vše co stihl a co slyšel, především to nepodstatné. Z toho plynulo, že ze řízení, ze kterého měli ostatní velitelé tak pět, šest bodů, on jich měl tak dvacet, třicet. Bohužel většinou pak bylo na mně, abych se tou spleť hloupostí a bezvýznamností prokousal k podstatným informacím. I teď měl soupis, co si mají vojáci vzít s sebou, snad kromě prezervativů vše, co kdy který voják použil. A další stránky o materiálu, dokumentaci, kolik barevbých tužek, pravítek, hřebíků, jaké nástěnky a tak dále. Snad hodinu nám své zápisky předčítal a doprovázel je svými zasvěcenými komentáři. Dokonce jsme všichni kvůli němu přišli o večeři. Hned nám také uděloval úkoly.

„Dobře, takže už nám konečně řekněte, kdy odjíždíme,“ požádal jsem s těžko skrývaným vztekem nad promarněným časem.

„No ... přesně to nevím, asi pozítří brzo ráno ... to se upřesní,“ hledal marně tento údaj ve svém záznamu.

„No dobře. A kdy se vracíme? Máme pak někdy přeci svý rotní cvičení s naším praporem, ne?“ díval jsem se do svých, dle mého výrazně přehlednějších záznamů.

„No, asi tam zůstaneme a počkáme na náš prapor.“

„Cože?!“ vyskočili jsme všichni a já dodal, „Ale to bysme tam byli dvaadvacet dní, možná i dýl v celku!“

„Así to tak bude,“ hledal Bilský marně i tento údaj ve svém notesu.

„Na to se vyseru, jdu na vošetřovnu, cloumá se mnou angína,“ rozhazoval rukama Pavlík.

„Já tam nejedu, nechám se radši zavřít,“ byl hned hotov Poláček, který narážel na fakt, že už se o jeho počínání v armádě údajně zajímá obvodový prokurátor.

„To snad nemyslíte vážně,“ vrtěl jsem hlavou a přemýšlel, kolik kartonů cigaret bude zapotřebí, třicet denně pro mě a tak patnáct pro mé spolubojovníky. Na týdenní Šumavu byl karton zatraceně málo.

„Nikde to tu nemám,“ převracel marně a opakovaně stránky svého sešitu.

„Tak to jdi zjistit,“ naléhal Poláček.

„No jo.“

„Ale hned!“

„Zejtra budu mluvit s Nedvdem a zjistím to.“

V tu chvíli ztratil zcela nervy Děmjan, vyskočil, postavil svých více než sto devadesát centimetrů a sevřenými prsty si zuřivě klepal na čelo.

„Soudruhu nadporučíku, s váma to opravdu není možné! Vy máte plný sešit poznámek a to hlavní nevíte! Kdy odjždíme a kdy přijíždíme! Takhle to opravdu není dál možné. Nechápu, jak můžete právě tohle zapomenout!“

Naštěstí se ukázalo, že realita nebude až tak hrozná, že mezi oběma cvičeními budeme mít několikadenní přestávku v kasárnách k nabrání nových sil a nového materiálu.

My, absolventi, jsme se zase položili zcela do příprav dokumentace na cvičení, písemnými přípravami počínaje, mnoha dokumenty a rozvrhy konče. Ještě nám přibýlo papírování s novým členem naší roty, četařem Emjanem Ervínem, východňárem jak řemen, o kterém šly po kasárnách hrůzostrašné zvěsti a jehož příchod na naší rotu byl pro něj myšlen jako trest. Ale tak hrozný nebyl a já s bývalým střelcem PL baterie začal po chvíli docela rozumět.

Na Šumavu jsme odjeli až pozítří odpoledne. Po určitých peripetiích na cestě sněhem zaváté jsme do tábora dorazili téměř za soumraku. Ten byl zasazen do jakéhosi zálivu orné půdy v lese, takže stromy ho obklopovaly a chránily ze tří stran. Z té čtvrté se do mírného kopce zvedala planina, posetá drobným křovím. K táboru vedla proházená a vyježděná cesta. Kdyby nebyla taková zima a kdybych byl v jiné společnosti, mohl bych náš tábor považovat za docela romantické zákoutí.

Při našem příjezdu již bylo vztyčeno několik stanů, pěkně v řadě, aby správně zařezávaly. I my tam už měli přesně určený plac. Moc radost jsme z tohoto typu příbytku neměli, vždyť ručička teploměry málokdy stoupla přes minus dvacet stupňů! A jednu noc jsme naměřili dokonce minus třicet sedm stupňů!!

Řidiči vejtřasek museli nechat motory běžet po celou dobu cvičení, aby jim auta nezamrzla, tanky museli řidiči povinně startovat a zahřívat každé tři hodiny.

Hned po příjezdu se naše rota rozdělila. Poláček, Děmjan, Čoviš a mladí vojáci stavěli na určeném místě náš stan, já a staří vojáci jsme odešli do lesa na dřevo a chvojí. Osekané větve jehličnanů jsme dali na zem na podlažku a teprve pak na ně položili matrace – pak už zbývalo jen hupky hupky do spacáků a klepat kosu.

„To chvojí sem nesmí,“ pokusil se zmařit záměr supráků Bilský.

„Co blbnete veliteli? Vždyť to tak je lepší, bude více tepla!“ odporovali mu zkušení vojáci.

„Ale v žádné příručce to není, takže to není dovolený!“

„Ale vždyť to mají všichni!“ odporoval Černý.

„Co mají další, to mě nezajímá, my budeme vzorná rota podle všech požadavků!“

„Veliteli, když to není v žádné příručce, tak to vlastně zakázané není,“ pokusil jsem se jít na něho oklikou. Ale dalo ještě hodně času a nervů, než jsem ho zlomil a než jsme náš docela útulný kutloch dostatečně vybudovali.

Již za temné noci jsme do středu stanu instalovali kamna, supráci osobně rozdělali oheň, aby měli jistotu, že zatopení bude rychlé a precizně provedené. Pak starost o oheň předali mladým. Okolo kamen jsme nanosili dostatek dřeva, alespoň dle odhadu supráků, kterému jsem neměl důvod nevěřit. Nikdo nechtěl přes noc zmrznout.

Nebylo lehké dřevo vůbec ke stanu dostat. Když jsme tuto činnost zahájili, už se hodně stmívalo, nakonec už padla tma, na okraji lesa už bylo vidět opravdu velké kulové. Když jsme našli nějakou soušku, museli jsme ji také třeba

táhnout půl kilometru a přitom se brodit po pás ve sněhu. Nejbližší okolí tábora bylo totiž již dost důkladně probráno těmi, kteří přišli před námi a vybudovali si své zásoby. Ačkoli teplota už klesla hodně pod minus dvacet stupňů, byli jsme pořádně propocení, navíc jsme si někdy nabrali i sníh do boty a pokud si ho postižený včas nevyklepal, tak ten roztál, což nebylo taky dvakrát příjemné.

Co se týká bot, já osobně měl boty vzor 76, tak zvané bufy, vysoké boty o tři čísla větší, vycpané novinami a hadry, během cvičení jsem roztrhal náhradní šálu a nátělník a výplň vyměnil. Odkládal jsem je pouze na noc, i když někteří spali v botech a nesundali je tak za celé cvičení. To jsem však považoval za nerozumné, protože se v noci nohy zapotily a ráno pak lépe omrzaly.

Na sobě jsem měl nátělník, košili, ledvinový pás, teplé látkové tepelné vložky jak do kalhot, tak do vrchního dílce, tak zvané aravaty, kabátec z maskáčů a dlouhý maskáčový kabát zvaný kongo. K tomu nezbytnou šálu, beranici a rukavici. Bylo toho dost, ale někdy i tak toho bylo málo. Před spaním jsem osobně odkládal již zmíněné boty, šálu, beranici, rukavice a kongo, vše ostatní zůstávalo.

Přitom jsem nespál na špatném místě, hned vedle velitele roty blízko kamen. Nadporučík si však stejně jako ostatní důstojníci přivezl z kasáren postel, navíc měl speciální lampasácký spacák, který mu umožňoval spát málem ve slipech. Nejhůře však na tom byli mladí vojáci, kteří spali okolo stěn stanu, který tak utěšňovali svým tělem a navíc tam teplo z kamen přicházelo již jen symbolicky. Zde hrálo číslo obrovskou roli a vlastně ho porušoval velitel roty a já, což však byli ochotní supráci akceptovat. I starší Pavlík byl ve druhé vlně, ale třeba Děmján a Čoviš byli vystrčeni z tepelného kruhu na okraj. Ale ani rotmistr Poláček na tom nebyl s místem nejlépe, ale protože si s sebou vzal jiné zásoby, myslím, že při rozdělování míst byl zahřátý zevnitř natolik, že už mu bylo úplně jedno, kde složí svoji zatemněnou mysl.

Když jsem se seznámil hned v úvodu s podmínkami, ve kterých bude cvičení probíhat, začal jsem pochybovat, že se dá vůbec přežít. Někdy jsem měl chuť se na vše vykašlat a hodit se marod, ale vždy, když mi únavou vypadávala lopata z ruky při kopání zákopů anebo pomalu omrzaly nohy, vítězila moje ješitnost a říkal jsem si, musíš to vydržet, nejsi žádný srab, další to taky přežili.

Na neúprosný vše drtící mráz platilo jediné – pohyb, práce. Když člověk cítil, a to bylo každou chvíli, že mu omrzají ruce, nohy nebo tváře, musel si je začít třít, tak dlouho, dokud se neprokrvily a nezahřály. Skákat, běhat, makat, dokud se celý nezahřál.

Osobně jsem užíval dvoje rukavice. Svoje osobní černé kožené, na nich pletené prstové, erární. Jenže ani to nepomáhalo. Každou chvíli bylo nutné tuto tak trochu směšnou ochranu sejmut a třít si prsty, až nastalo ono slastné pálení a po něm opět ten blahodárný hřejivý pocit. Při jízdě s tanky jsme si pomáhali tím, že jsme při každé zastávce strkali ruce do výfuku a nabírali do rukavic teplé zplodiny. Na pár vteřin nám bylo blaze.

Chvillemi však podmínky byly strašné, opravdu strašné, ale kdo nevydržel a poddal se únavě nebo slabošství, kdo si na chvíli sedl v domění, že si tak odpočine a že se jeho stav zlepší, byl vzápětí tvrdě potrestán omrznutím některé z partií těla. Nejčastěji omrzaly nosy, uši, prsty na rukách či nohách.

Byl ještě jeden problém, ať se už vypláču dokonale. Holení! Nebylo přece možné, aby voják naší československé socialistické armády bojoval zarostlý. Co by si o něm imperialista pomyslel. V každém případě však strniště vadilo kontrolním orgánům, kteří na krátký čas vypadli z vytopeného UAZu. Já žiletku použil asi dvakrát v životě a celou vojnu používal holicí strojek na baterky. Překvapivě fungoval i v těchto drsných podmínkách, možná proto, že byl značky Philips, i když byl téměř dvacet let starý. Na této Šumavě se s ním oholila celá rota, s výjimkou Bilského, který to taky zkoušel, ale nějak se mu to nezdálo. Ten měl však štěstí, že mu vousy moc nerostly.

Zimní Šumava, ilustrační foto

Musel jsem litovat Děmjana, který vůbec nepotvrzoval, že pochází z horalského prostředí. Kromě mnou již vyjmenovaného oblečení byl navlečen do dalších tří vrstev svetrů, prošívané vesty a tří párů rukavic. Vypadal jak valící se koule, ruce k tělu nepřipažil v podstatě víc jak na čtyřicet pět stupňů, byť byl v postatě spíše hubený. A vlastně šel přesně tou nesprávnou cestou, místo pohybu se nabalil tak, že se vlastně ani pohybovat nemohl. Nevydržel. Druhý den šel na ošetřovnu – zvláštní stan s lapiduchem a lehce nemocnými – a tam vydržel až do konce cvičení s opětovným prochlazením dutin.

Ale Milo rozhodně nebyl sám, kdo během tohoto cvičení odpadl. I mnou oblíbený podporučík Humel skončil s omrzlými prsty a byl odeslán do kasáren stejně jako mnoho dalších vojáků. Myslím, že se tady skutečně prověřovaly charaktery lidí i možnosti, co všechno je lidský organismus a lidská vůle schopna vydržet. Přitom vojáci plnili úkoly dobře, nevyspalí, promrzlí, hladoví. A to přesto, že strava na tomto cvičení byla na výborné úrovni, bohužel ne vždy se na všechny stanoviště dostala včas a někdy zmrzla tak, že už místo jídla šlo vlastně jen olizování ledu a tak jsme ho mnozí vyhodili.

Co bylo pozitivní, to byl přístup velitele druhého praporu majora Nedvede. Skvělá organizace, krátce a přesně řekl, po kom co chce, nenadával vojákům, snažil se jim vytvořit prostředí, aby zápah vydrželi. Jeho příkladu se snažili následovat i ostatní důstojníci, s jedinou výjimkou, kterou byl, bohužel, náš velitel roty.

Bilský se i za třicetistupňových mrazů dožadoval nástupů roty, samovolně si vymýšlel noční nástupy na večerní kontrolu, kterou jeho kolegové v klidu provedli ve stanech, nadával vojákům a dalšími zbytečnostmi provokoval ubité a umrzlé kluky, kteří měli všeho plné zuby a potřebovali spíš povzbuzení než děšť nadávek, urážek a výhrůžek.

„Vstávat, vstávat!“ vzbudily mě výkřiky.

Bilský již byl oblečen a běhal po stanu, šlapal po lidech, rozepínal jim spacáky a do jejich smradlavého a pracně vytvořeného mikroklima jim pouštěl mráz, toho nenápadného, plíživého, ale všude přítomného a zákeřného nepřítele, před kterým není úkrytu.

Upřímně řešeno, chuť na snídani veškerá žádná, nejraději bych zůstal ležet a přečkal toto vyvedení ve spacáku. K tomu hned po ránu povzbudivá informace, že během nočního přesunu zapadl tank čtvrté roty, osádka tam zůstala celou noc, což odnesl jeden z ní vážnými omrzlinami. Už ho přepravovali do kasáren. Někteří mu záviděli, že se vrátil do posádky, dle mého mu nebylo co závidět.

Po snídani, kdy mi bagr – zpět, lžíce, přimrzala k rukavici a strava po chvíli vytvořila jeden společný předmět s ešusem, jsme my velitelé rot, čet a tanků nasedli na Tatra a odjeli s majorem Nedvedem na rekognoskaci terénu. Ostatní vojáci připravovali tanky k vyjetí.

Nákladní automobil Tatra

Ta cesta byla k zbláznění. Seděli jsme na sedačkách, dřavou plachtou jsme byli ovíváni ledovým větrem, těžko jsme se mohli pohybovat. Ruce jsme si mohli třít, ale horší bylo, že jsme cítili, jak nám tuhnou nohy. A tak zatímco pod kapotou si hlasitě brumlal motor, na korbě svorně páry nohou bušily zuřivě do podlahy.

Naštěstí major tušil, jaké muka prožíváme, proto po každém sesednutí nám dal tak dvě minuty, abychom proběhli a trochu zahřáli a pak teprve přistoupil k taktické přípravě. Jen tak nějak se mu podařilo, že se z rekognoskace nevrátil s partou sněhuláků.

Strašně důležité bylo odhalit okamžik, kdy by již mohlo dojít k vážnému omrznutí. Když jsem přestal cítit nohy, dupal jsem, skákal jsem, tloukl botami o sebe a to tak dlouho, než mi pálivá bolest signalizovala, že je pro tuto chvíli nebezpečí zažehnáno. Horší bylo, když jsme byli vtěsnáni do tanků a po několik hodin museli v tomto prostoru vyčkávat nepřítele. Který jako by tušil, že čas hraje pro něj a zákeřně nepřicházel. Někdy jsem si i v tanku zul boty i s ponožkami a prsty na nohou si třel a třel. Ne, není nutné se bát o osud mojí osádky, tady zmrznul i smrad.

Po návratu z psychicky náročné rekognoskace jsme se naobědvali. Kdybych napsal nažrali, bylo by moje vyjádření asi výstižnější. Nic proti kvalitě stravy, jenže když jsem dostal porci do ešusu, než jsem odešel od výdejny stranou, začínala povážlivě vychládat, po chvíli jsem si již dával do úst ledový pokrm a než jsem

byl tak v pŕlce, rval jsem si do úst vlastně kousky ledu. O nějakém mytí ešusu nemohla být ani řeč, nános pomalu narůstal, pouze vrchní část se trochu promíchala s další stravou, ale dno se povážlivě přibližovalo k okraji nádoby.

Po obědě jsme se přesunuli i s tanky do pozic, které jsme si určili při rekognoskaci terénu. Zde jsme začali budovat okopy. Velmi rád jsem se taky chopil lopaty, také jsem sekal křoví na zamaskování. Tato činnost nám vydržela až do večera, kdy jsme se stejnou cestou vraceli zpět do tábora.

Jeli jsme v koloně, my velitelé jsme jeli v tak zvané pochodové poloze, vlastně jsme stáli v poklopech, pŕlku těla nad pancířem. Krystalky putovaly ovzduším a proud vzduchu nám je vmetal do tváří. Mžiku jsem je necítil. Zkusil jsem se jen pro informaci holou rukou dotknout pancíře, na chvílku, asi tak, jako bych se dotýkal hořící cigarety. I za ten mžik jsem zřetelně cítil, jak kov „lepší“.

Mohlo být tak minus pětadvacet, možná i víc. Při přesunu jsem myslel, že dojedu rovnou na ošetřovnu a druhý den ráno zpátky do kasáren s dalšími omrzlími, tato kývačka fungovala již od prvního dne a byla dost vytížená. Fackoval jsem se, svíral a zavíral dlaň, zatímco druhou rukou jsem se držel madla, abych si nenamlátil. Za chvílku jsem ruce vystřídál, ale i tak jsem cítil, že mi tuhnou víc a víc a po každém vystřídání je jejich stav horší a horší.

Konečně, opakuji konečně, jsme dorazili do našeho stanového městečka. Hned jsem seskočil z tanku. Jenže já nemohl na rukou pohnout ani jediným prstem. Zuby jsem si stáhl rukavice a vrazil necitlivé končetiny do sněhu. Třel jsem rukama o sebe, začínal být nervózní, protože jsem stále nic necítil. Po chvílce trocha pálení, které rostlo, až bylo obrovské, doslova přecházelo ve velkou bolest. Ale já v tuto chvíli byl za ni rád a ve své masáži nepřestával, až mi ruce konečně roztály.

A znovu ulehnout, znovu hádka s Bilským kvůli večerní kontrole. Této noci naměřili řidiči RTZ minus třicet sedm stupňů. Než jsem usnul, stále jsem cítil pálení prstů i tváří.

Ráno jsme se rozhodli, že raději oželíme snídani a poležíme si o těch pár minutek déle. To však nemohl přenést přes srdce Bilský.

„Vstaňte, okamžitě vstaňte a na snídani!“ vřískal bez přestání, rozepínal spacáky, které vojáci vzápětí zase zapínali. Tahal vojáky i ve spacáku ke vchodům.

„Velitelé čet, velte!“ řval.

Schoval jsem hlavu do spacáku a litoval, že nemám pistoli.

„Jestli nevstanete, tak sundám stan,“ začal vyhrožovat.

Nikoho z nás nenapadlo, že by to mohl myslet vážně a tak jsme nic nepodnikali, i když vyšel ze stanu ven. Jenže on to myslel vážně a stanová plachta se tačala povážlivě přibližovat k rozpáleným kamnům, jak ten nešťastník skutečně likvidoval jeden stanový kolík za druhým. Vstali jsme na poslední chvíli, když už hrozilo, že dojde k mimořádné události a my částečně umrzeme, částečně se pod plachtou udusíme a částečně uhoříme.

„Tohle už je vrchol buzerace, to už není vůbec normální,“ konstatoval cestou na snídani suprák Švestka, samotář a tichý kluk, jeden z nejlepších a nejsolidnějších střelců.

„To mi říkáš zrovna ty?“

„Jak to myslíte?“

„A kdo chtěl utéct na západ? Nic mi nevyprávěj, ty kriminálníku!“ vmetl mu do tváře Bilský jeho prohrěšek před vojnu, kdy se Švestka pokusil ilegálně opustit republiku, ale byl zadržen.

Švestky se výpad velitele hluboce dotkl, zastavil se, začal pěstí.

„Možná sem v tý vaší zkurvený komunistický republice kriminálník, ale nejsem čurák jako ty!“

Bilský v tu chvíli ztratil nervy taky, na Švestku se vrhnul, srazil ho do sněhu a začal ho regulérně škrtit. Vypadalo to na mimořádnou událost, naštěstí se oba za chvíli uklidnili.

Když jsme měli vyjet, zjistilo se, že můj tank má problémy a bude muset být ponechán v opravně u pojízdné dílny ve stanovém táboru. Posádka zůstala u vozidla a já se tam chystal taky.

„Ale Sábliku, přeci velitel čtyř neopustí své vojáky, to nejde,“ překazil mé plány na klidný den Bilský.

„A jak se tam asi dopravím?“

„To zařídíme.“

A skutečně zařídil! Jel jsem jako pátý člen osádky jiného tanku. Řídil Zelený, střelec byl Kurčiak, velitel Černý a v prostoru nabíječe jsem se tísnil já a vojín Čupej, který byť dle papírů střelec, tady fungoval jako nabíječ. Což mu sedělo daleko lépe.

Jeli jsme v čele kolony, za námi Bilský a další tanky. Byli jsme asi v půli cesty, když jsme dorazili k velké díře. Tank jiné roty před námi se jen stěžl drápal nahoru, stále sklouzával.

„Objedte to zleva,“ křičel Bilský.

„To je riskantní,“ tvrdil řidič Zelený a velitel tanku Černý jeho názor tlumočil.

„Nediskutujte o rozkazech a jedte!“ trval na svém velitel roty.

A tak jsme se udělali. Bilský seskočil a šel se podívat, co se stalo. I my vylezli z tanku.

„Z toho se nedostaneme, to chce vyprošťovák,“ konstatoval Zelený.

„Černý, kam jste to zavedl svůj tank?“ obrátil se Bilský na šokovaného velitele tanku.

„Já?“ nevěřil svým uším.

„A velím snad tomu tanku já?“ nasadil naprosto nezúčastněný výraz velitel roty, nasedl do svého tanku, dal pokyn k odjezdu. S celou rotou projeli přes již uvolněnou cestu a zmizeli v dáli.

Nešlo o nic mimořádného, tanky zapadly často, buď se vytáhly jedním či dvěma tanky či právě zmíněným vyprošťovákem, speciálně upraveným tankem. Ten přijel za chvíli a na něm i major Nedved'.

„To je tvoje práce, Sábliku?“ zeptal se.

„Ne, já tomu nevelel.“

„A kdo tomu tady vlastně velí? A co je to tady vůbec za divnou osádku? Proč je vás pět?“

„Já mám tank v opravě, takže jsem jel jen jako přívažek v prostoru nabíječe,“ vysvětloval jsem.

„Dobře, tak kdo tomu velí?“

„Já,“ přihlásil se Černý.

„A tos nemoh jet normálně po cestě?“

„Já chtěl, ale ...“

„Tak vy jste chtěl? A váš řidič vás neposlouchá?“

„Ten za to nemůže,“ vmísil jsem se do debaty, „My jsme jeli po cestě, ale stěžl se projížděla ta jáma a tak nám Bilský nařídil, abychom ji objeli.“

„Jo tak, Bilský. No tak to je jasný,“ mávl rukou major.

Mezitím přijel další tank a v něm major Chudý, zástupce velitele útvaru pro výcvik, který celé cvičení monitoroval.

„Tohle je práce Bilského,“ obrátil se na něj Nedved', „To mi udělal Vlasák naschvál, že mi sem přidělil toho vola.“

„Já vím,“ přikyvoval souhlasně Chudý, „Ale musíš ho usměrnit, von je snaživej!“

„Snaživej, to jo. Ale všechno zkurví! Jestli mi zkurví ten praporák ... s ním za nic neručím!“ vztekle praštil rukavicemi major a šel organizovat vyproštění našeho tanku. Já se jen smál z pod z ledu vykukujícími vousy a litoval, že tento rozhovor neslyšel taky náš Andy. Asi by nevěřil svým uším.

Vzhledem k delšímu vyprošťování jsme na místo své pozice dojeli pozdě a nestačili již natáhnout maskovací síť. Na signál ve vysílačce jsme zalezli do tanku a očekávali další vývoj na bojišti. Za chvíli se ozvalo bušení na příklop. Rušitelem se ukázal major Chudý. Vylezl Černý.

„Jak to, že tank není zamaskován?“ durdil se Chudý, „Nechte nastoupit celou osádku!“

Provedli jsme a on zíral na pět členů.

„To je mi nějaká divná osádka,“ vrtěl hlavou major a odešel nazloben za Bilským. Netrvalo více než dvě minuty a ten pro mě poslal.

„Sáblíku,“ začal se předvádět nadporučík, „Jakto, že jste úsek nezdolával poklusem? A jak jste ustrojen? Vždyť vám tady vylézá šála! A jak to, že nestojíte v pozoru?!“

Podíval se významně na majora, jak že je tvrdý a dodal.

„Nesplnil jste se svou četou úkol ve stanoveném intervalu! Upozorňuji vás, že z toho vyvodím kárné důsledky! Děláte si co chcete, neplníte rozkazy, jsou s vámi stále jenom problémy! Tank jste nezamaskoval a je vám to jedno!“

Jeho řeč mě vytočila.

„Já že nic nedělám? Kdybyste nezavedl náš tank do sraček, tak bysme tady byli včas a všechno mohlo bejt hotový!“

Bilský zalapal po dechu.

„Kdo velí četě? Já?!“ pokusil se zachránit před nadřizeným situací.

„Já! Ale jako druhý nabíječ můžu těžko navádět tank!“

„Mě to nezajímá! Tank musíte zamaskovat do tří minut!“

„Tři minuty na zamaskování tanku? Tolik času? Tak to si stačíme i zakouřit!“ zkritizoval jsem svým osobitým způsobem další z nesmyslných časových limitů velitele.

„Soudruhu četaři! Jak to mluvíte se svým velitelem roty?“ vložil se do debaty Chudý. „Běžte splnit rozkaz a nediskutujte o něm!“

„Ale tři minuty ...“

„Mlčte! Na vaše řeči není nikdo zvědavěj!“

„Soudruhu majore, dovolte mi odejít,“ pochopil jsem, že mi Chudý z principu nemůže dát za pravdu a nechtěl jsem ho dál dráždit. I on jistě musel uznat, že není na světě osádka, která by byla schopna kvalitně zamaskovat tank za tři minuty uprostřed zasněžené pláně.

Ostatně po mém odchodu asi Bilský taky dostal svoje, protože přiběhl za chvíli celý rudý.

„Sáblíku,“ sípěl, „co si to dovoluješ? Ty mě takhle shazuješ a pomlouváš před zástupcem velitele pluku?!“

„Já? To snad vy! Kdo mu vykládal, že jsem k ničemu a že sou se mnou jenom problémy?“

„A není to snad pravda?“

„Pravda je jenom jedna!“ vybuchl jsem, „Že neschopnej jste vy a z toho všechno pramení! Už mě nebaví furt napravovat ty vaše kraviný! Utopíte tank špatným naváděním a pak nadáváte všem vokolo, kteří za nic nemůžou!“

Bilský zrudl, zalapal po dechu, myslel jsem, že ho na místě trefí šlak. Nakonec byl tak konsternován, že nevěděl, co má udělat a tak beze slova odešel.

„To bylo dobrý,“ smál se Kurčiak.

„Ten mě ale nasral,“ odplivl jsem si, „Všchno zkuví a pak to svádí na mě.“

„Co chceš, je to guma,“ mávl pohrdavě rukou Černý.

„Nejradši bych mu to vosolil tak, aby se z toho posral,“ řekl jsem.

Můj nápad nezapadl. S Černým, Kurčiakem a Zemanem jsme se domluvili, že velitele roty trochu podráždíme a za nástroj této hry jsme vzali Rusínce Čupeje.

„Hele, volal teď Bilský, prej máš za ním přijít,“ řekl mu Černý a když odešel, tak se smíchem dodal, „To jsem zvědav, jak se spolu domluví.“

Za nedlouho se vrátil Čupej značně vytočený. Domluvit se s ním byl heroický výkon a on zase nechápal velitele roty. Nechali jsme ho chvíli vydechnout, pak mě naoko volal Černý, že mě chce ve vysílače Bilský. Předstíral jsem, že s ním hovořím a potom jsem se obrátil na Čupěje.

„Prosím tě, ty ses s Bilským nedomluvil? Něco tu mlel, že za ním máš přijít, že ti prej nerozuměl nebo co? Co se děje?“

„Kokot, kokot!“ vykřikoval Čupej a zase odešel.

Když jsme zahlédli, že se vrací, vyběhl mu naproti Kurčiak a volal na něj.

„Okamžitě se vrať k veliteli roty, mám tě tam poslat!“

A dobromyslný Čupej se otočil a pelášil zpět, vyrážejíc podivné neartikulované věty. My jsme řvali smíchy a smíchy prý řvali i vojáci v místě stanoviště velitele roty. Prý tam pořád chodil Čupej, hlásil se veliteli a stále se nemohli domluvit, proč se sešli. Nakonec se prý navzájem vytočili tak, že usilovně přemýšleli, jak co nejlépe jeden druhého oddělat.

Asi po hodině to zkusil Černý ještě jednou a dal Čupejovi svůj notes velitele, že ho má okamžitě zanést Bilskému. Ale ten chudák dobromyslný odmítl a řekl.

„Keď eště poděm, tak ho zabíem!“

Tak jsme ho už nechali, ale navzájem jsme na sebe mrkali a řvali smíchy.

Večer, po návratu do tábora, jsem dělal, že Bilského nevidím, nevšímal jsem si ho, odpovídal mu na půl huby anebo vůbec, prostě jsem si hrál na uraženého. Po jeho odchodu na řízení k veliteli praporu jsem si lehl na jeho postel. Hned jak přišel, začal mě tahat za nohu.

„Soudruhu četaři, zabíráte mi místo!“ vykřikoval.

„Ale to je přece normální, veliteli,“ ozval se Černý.

„Jak to myslíš?“

„No ve vašem případě. Už děláte pět let velitele roty a nic.“

„Jak to nic? Co nic?“

„No, místo abyste byl velitelem praporu nebo náčelníkem štábu, tak tam vždycky daj někoho jinýho.“

„Jen se nebojte,“ nahodil fuňesovský úsměv Bilský, „já už dlouho velitelem roty nebudu.“

„Jo, jen deset let,“ přidal se Szepko.

„Já si myslím, veliteli, že vy budete velitelem roty furt,“ usmíval se Švehlík, „kde by vzali tak dobrýho velitele roty? A vy jste přece dobrej velitel. Kdo by jim pak dělal výsledky?“

„Já jsem slyšel, veliteli, že jste měl jít na divizi a pak tam místo vás dali nějakého pošťáka,“ přihodil si Švestka a ozval se výbuch smíchu.

Chudák Bilský, neměl to s námi lehké, ale když on nám pořád nahrával na smeč. Navíc v tak hrozných podmínkách legrace pomáhala. I díky tomu jsme v očích vojáků my absolventi získávali body na úkor našich kolegů, kteří se flákali na štábech a maskáče na sebe navlékli jen svátečně a pro nějaký kontrolní orgán či formalitu.

Druhý den ráno zase nastal problém s buzením. Místo bourání stanu si mě bezradný Bilský vytáhl ven před stan.

„Proč si nekonáš svoji povinnost?“

„Já? Já jsem přece neschopnej, se kterým sou furt jen potíže. Jezdím jako druhej nabíječ, jak čurák se tam mačkám v nabíječáku a každěj mě jebe. Na takovou práci se fakt můžu vysrat. Budu si plnit jen to, co mám, jen své povinnosti velitele čety, nic víc. A uvidíme. Vy uvidíte. Možná budete mít víc problémů, než jste si schopnej vůbec domyslet nebo připustit!“

Bilský odešel a nechal mě být. Myslím, že mu v mozkovně šrotovalo a že uvažoval, co bude lepší, jestli se se mnou nějak dohodnout anebo se mnou válčit. Nakonec usoudil, že mě ještě bude potřebovat.

„Zůstaneš dneska u svého tanku v táboře,“ přišel se vstřícným usmiřovacím krokem, „A dohlídni, aby bylo uklizeno a dříví. A taky, aby se tady nikdo neflákal a všichni dělali na tankách.“

Byl jsem rád a tak jsem neodporoval. Hodinová cesty na připravované bojiště, tam budování obrany, mrznutí v tanku, a zase ta děsná hodinová cesta zpět – a proti tomu se můžu vyhřívat u kamen, zdřímnout si, upéct topinku a sníst ji bez toho, aniž by mi přitom omrzly prsty. Byl jsem pro tuto chvíli udobřen.

V táboře se mnou z naší roty zůstal Javůrek, Čupej, Emjan a Holub, který záhy odešel na ošetřovnu, dle mého nasimuloval podchlazení. Kluci uklidili stan a jeho okolí a na pokyn nadporučíka Tomsy ještě zaházely žluté skvrny okolo stanu, památky na vykonané potřeby vojáků. Po úklidu jsme si spokojeně opekli topinky, namazali na ně levnou paštiku či je jen osolili.

„Toho dřeva ale moc není,“ poznamenal jsem.

„Do večera vydrží,“ zhodnotil stav Javůrek.

„Večer přijdou zobáci a donesou další,“ dodal Emjan.

„To jo,“ přikývl jsem, „ale co donesou? Nějaký syrový dřevo, někde podetnou živej strom, bude to hovno hořet a bude tady zima jak v morně.“

„To ať zkusej!“

„To teda zkusej. Navíc bude tma a hovno vidět. Teď tu máme stejně hovno co dělat, kdybychom skočili do lesa, přinesli pár soušek, tak by bylo dřeva dost, bylo by suchý a parádně hořelo.“

„A to máme jako my?“ povytáhl obočí Emjan.

„A je tu někdo jinej? Já si myslím, že se nikomu z nás nic nestane. A bude dřeva dost. Za chvíli to máme hotový a v noci bude teplo,“ rozvíjel jsem svoji myšlenku dál.

Mlčeli a sváděli vnitřní boj. Pak se zvedl Javůrek, vzal beranici, rukavice, za opasek zastrčil sekeru, do ruky uchopil pilu.

„Vasko, pojď,“ řekl jenom.

„No jo, no jo,“ hudral Čupej, ale následoval ho jak pejsek svého páníčka.

„Tak jo,“ vstal i Emjan, „ale postarej se vo voheň.“

„Jen se vo něj postarej ty,“ narazil jsem si beranici.

„Proč? Já s nima pudu, špagi,“ namítl Ervín.

„Ne, jdu já, když jsem si to vymyslel.“

Naše trojice musela jít skoro kilometr, ba dokonce myslím, že dále, než jsme našli rozumné několikametrové soušky a šest z nich jsme porazili. Každý si vzal dvě na ramena, mně nechali ty nejlehčí, po pravdě to odpovídalo rozložení našich tělesných sil mezi námi třemi. Díky tomu jsem došel první a ještě se vrátil a pomohl Čupejovi, který vlekl snad sedmimetrový kus. Po příchodu jsem hned šel do stanu a v teple si vychutnal cigaretu. Zahřátý jsem byl dost.

Po chvíli jsem zadusil vajgla o plát kamen a vyšel ven, odkud se ozýval zvuk pily. Javůrek z Emjanem už pokořili dva stromy a všude leželo spousta špalíků. Vystřídali jsme je s Vaskou, byť nechtěli, pak zase oni nás, a netrvalo dlouho a měli jsme dřevo pěkně srovnané u kamen.

„Tohle vydrží až do konce VVP,“ poznamenal Ervín.

„To teda jo,“ přikývl jsem spokojen, že se dílo podařilo.

V poledne nám dovezli našeho mladého velitele tanku svobodníka Petra Doležala. Jak jsem se dozvěděl, zase se Pružinka, jak zněla jeho přezdívka, klepal celé dopoledne zimou, nadával, choulil se do klubíčka a postával, místo aby se pohyboval. Nakonec jak hromádka neštěstí se tetelil zalezlý v tanku, šálu přetáhnoutou přes obličej.

Když dorazil major Nedved' na kontrolu, byl Petr nucen vylézt, aby podal hlášení. Když si sundal šálu z obličeje, velitel praporu se zarazil, protože voják měl nos bílý jak sníh okolo. Major zůstal na místě, a svůj

tahač, na kterém jezdil po kontrolách, poslal hned s nešťastným svobodníkem do tábora. Odtud ještě večer putoval na ošetřovnu do kasáren.

Večer byl nástup celého praporu. Promluvil k nám jeho velitel a sdělil nám, že zítra bude zahájeno praporeční cvičení pořadovou přehlídkou a pak se rozběhnou bojové akce. Vysvětlil, jak si představuje průběh a znovu varoval před nebezpečím omrzli, kterých nebezpečně přibývalo. Nařídil velitelům rot, aby u svých jednotek prováděli preventivní prohlídky.

Zimní Šumava, ilustrační foto

„Věřím, že vše zvládneme bez problémů, protože jsme součástí cvičení sousední divize a možná se na nás přijede podívat i sám ministr obrany,“ konstatoval na závěr.

Po tomto nástupu odešli velitelé rot na řízení, my ostatní pak do kanafasu. Míra Majoroš se osobně chopil topení a vzhledem k připravenému suchému dřevu rozhicoval kamna do běla, že se po stanu začalo poprvé šířit blahodárné teplo. Po něm pokračoval v topení Marcel Toulec a zachovával ve stanu takové teplo, že jsme poprvé od vyvedení mohli odložit blůzy a být jen v košilích a kalhotách. Marcel nakonec u kamen seděl jen v trenýrkách, tak velice jsme tu noc převezli zimu.

Když už všichni spali, vrátil se z porady informacemi nabitý Bilský. Vzbudil mě a Čoviše a začali jsme naši interní poradou. Všichni tři jsme si sedli na jeho postel u čela blíže ke kamnům, takže i my jsme nakonec skončili ve slipech. Jeden z nás svítil baterkou a druzí dva zakreslovali bojovou situaci do map, dělali palebné

náčrtky, psali si bojový námět, který zítra rozdělíme svým četám. Tato práce nám trvala až do tří hodin do rána a když dodám, že jsme vstávali v pět hodin ráno, vyplývá z toho, jak moc jsme si tuto noc dáchli.

Ještě za tmy a příšerné zimy jsem vyrazil do boje s opraveným tankem a novou posádkou. Vzhledem k mnoha omrzlým vojákům se osádky sestavovali obtížně. A tak jsem za řidiče měl Petra Švehlíka, střelcem byl Ota Švestka a nabíjel nám vojín Vilný z druhého praporu. To byla zvláštní postavička, mladý voják, byť mu už bylo dvacet osm let a mnoho šikovnosti věru nepobral.

Velkým kladem naší čtveřice byl šikulka Švehlík, který vybavil náš tank královsky proviantem. Někde sehnal snad pět kilo jablek, spoustu sýrů, dva bochníky chleba, značné zásoby tuhého lihu, lihový vaříč a několik balíčků tuku. Za tuto jeho shánšlivost jsem ho veřejně pochválil, což mu myslím zalichotilo.

Pořadová prohlídka dopadla dobře, byť jsme si zanávali na pakárnu. Nabalení do hadrůl a na té klouzačce stíhat časové normy deseti vteřin pro nasednutí do tanku a zavření příklopů, to už je umění. Ale my nasedání zvládali v normě a na tvářích kontrolních orgánů se objevil spokojený úsměv. Bohužel jejich opravdová spokojenost nastala, až když jsme si nasedání zopakovali po páté. Pak se hlavně tanků otáčely doleva, doprava, elevace, deprese, tedy česky nahoru a dolů. Nastartování a rozjetí na časovou normu též díky schopnostem řidičů dopadlo na výbornou.

Během poměrně rychlého přesunu před námi zapadl tank nadporučíka Šumivého, jel před Bilským a přede mnou, velitelem první čety.

Já i Bilský jsme vyskočili z pochodových poloh a ani ne za tři minuty byl tank vyproštěný, odnesl jsem to jen odřenou dlaní od lana. Tak i zde vše dobře dopadlo a ve stanovený čas jsme číhali zamaskování v okopech.

Vyčkávání v uzavřených prostorách tanku začínalo být nepříjemné, cítil jsem ve vzduchu kromě vůně topinek i průser. Buď z porušení kázně či omrznutí. Byli jsme pořádně stísnění, otevřít poklopy se nesmělo, a porušit tento rozkaz by bylo krajně neprozřetelné, protože hned nad námi byla velitelská pozorovatelná plná kontrolních orgánů. A tak jediným příjemným zpestřením předlouhého čekání byla výroba topinek na lafetě, čehož se zhostil řidič Švehlík.

V jistý čas Č proti nám vyrazil nepřítel, prezentovaný zde cizím útvarem. Tanky se draly do kopce a my na ně stříleli vazeliňáky, náboje ráže sto milimetrů, kde byl projektil nahrazen ztuhlou vstrvou vazelíny, která zasažený tank označila. Po páté ráně byl náš tank plný kouře.

„Pust' ventilátor, ty kreténe!“ řval jsem na nabíječe.

„Je puštěnej,“ odpovídal stísněným hlasem Vilný. Po osmé ráně odpadl.

„Nabíjej, ty čuráku,“ křičel jsem na něj.

„Já ... já nemůžu ...,“ celý se klepal.

Natáhl jsem se nad kolébkou a zbylých pět nábojů nabil sám. Po třinácté ráně mi bylo taky na nic, motala se mi hlava, srdce prudce bušilo, špatně se mi dýchalo, klepaly se mi ruce. Prostě jsem byl přiotráven,

„Otevři příklop,“ volal Švestka, kterého dým také začal likvidovat.

To se již jak zpomalený film začal přiotrávený Vilný drápat k nabíječskému příklopu, otevřel, vysunul půlku těla nad pancíř, pak ho síly opustily docela a zůstal viset po pás uvnitř, zbytek venku. I já otevřel příklop a s rozkoší a přerývaně dýchal čerstvý vzduch. V tom povel ve sluchátcích.

„Vyrážíme!“ kopl jsem do Švestky a ten do Švehlíka.

Musel jsem přelézt přes kanón, vtáhnout bezvládného nabíječe dovnitř a zavřít poklop. Pochopitelně, ten vůl ventilátor nepustil, nevěděl jak a bál se to přiznat. Ohlásil jsem jeho stav Bilskému, který na to nereagoval. Podnikali jsme protiútok.

Když jsme dojeli na místo, kde se tanky rovnaly do proudu před přesunem do nových pozic, byla chvilka času. Otevřel jsem příklop, vylezl, seskočil. Nohy se pode mnou podlomily, jako by byly z hadru a já

sebou švihnul do sněhu. Třikrát jsem upadl, než se mi podařilo nějak zkoordinovat svůj pohyb. Doklopýtal jsem k tanku velitele roty.

„Co je, Sáblíku?“

„Nabíječi je špatně, nepustil ventilátor při střelbě.“

„Jak špatně?“

„No dost, ztratil vědomí.“

„To bude dobrý. Ať zhluboka dýchá čerstvý vzduch,“ poradil Bilský, jenže vzápětí dodal, „A neotvírejte příkopy!“

„Ani mně není dobře,“ přiznal jsem se.

„Běž zpátky, vyrážíme!“

Mávl jsem nad tou účastí rukou a nepříliš ladnými a jistými pohyby se vracel. Naštěstí mně pohyb na čerstvém vzduchu vlil nové síly do žil a už jsem necítil srdce v krku. Vysílačka v tanku už řvala.

„Vozba jedenáct, proč se neozýváš?“ křičel do radiostanice Bilský moje pořadové číslo a přitom se koukal, jak se teprve drápu na tank. Nemohl jsem jinak, zastavil jsem se v příklopu a zaklepal si na čelo, aby mě viděl. Jestli však pochopil opravdu nevím.

Vyrazili jsme. Díky bohu se i Vilný probral a během přesunu se jakž takž dal dohromady. Lidský organismus je odolný.

Zrychlený přesun taky stál za to. Jen můj tank zapadl pětkrát, z toho dvakrát nás musel vytáhnout až vyprošťovák. Řítili jsme se lesními cestami, v nichž zely díry jako vrata, že v nich zmizel celý tank i s věží, byla nutnost objíždět jiné zapadlé tanky, aby za čas někdo objížděl vás. Někdy jsme jeli tak nakloněni, že jsem se bál, že se převrátíme na bok. V některých místech směs ledu a vody dosahovala až téměř po věž, nejednou si řidič nabral ledovou vodu do řidičského prostoru. Mě párkrát profackovala nízko narostlá větev, dvakrát jsem pro jistotu jak štírek zajel do tanku z pochodové polohy, když už jsem opravdu viděl svůj tank se svalit ze straně. Naštěstí jsme to vždy vybrali.

Já jako velitel tanku jel v pochodové poloze, tedy stál na své sedačce a zíral přes poklop dopředu. Vzhledem k tomu, jak často se tank nebezpečně nakláněl, držel jsem se jednou rukou poklopu a druhou měl na páce, abych ho mohl co nejrychleji uvolnit a vzápětí zavřít. Tento manévr jsem provedl již vícekrát, i dnes při tomto přesunu. Kdyby se totiž tank převrátil a já v tu dobu nebyl uvnitř a můj příklop nebyl zavřený, důsledky si asi domyslí každý sám. Ale časem jsem získal i v tomto zručnost.

Obdivoval jsem jednak ty zdánlivě neohrabané a neforemné přišery, kam všude a z čeho všeho se dostanou a zároveň i kluky za rajčáky, promrzlé, obličej plný bahna a sněhu, čím vším dokáží projet. Přitom nástrah bylo nepočítaně.

Ilustrační foto, Tank T72

Nicméně i tuto zkoušku náš prapor zvládnul dobře. Zaparkovali jsme a nezbývalo než přečkat noc, abychom ráno mohli dále ničit svého nepřítele. Tanky stály pěkně srovnané u lesa po rotách, měsíc se vyhoupl na oblohu a zaléval tuto válečnickou scénérii svým svitem. Kluci buď zalezli v tancích, nebo se rozehrívající okolo. Mnozí se navzájem chlubili, jak zvládli přesun bez ztráty kytičky. Vítr nebyl skoro žádný, ale když se člověk nadýchá ústy, cítil jak ho mráz pálí i v plicích. Ta noc, to bude tuhej boj o život, pomyslel jsem si.

Seskočil jsem z tanku a zapadl až po prsa do závěje. S nadávkami jsem se vyhrabal. Naše rota byla kompletní, Bilský zářil spokojeností, na osud mého nabíječe se ani nezeptal. Chvilku jsem poskakoval na ušlapaném místě.

„Pojď na topinky,“ mával na mě Švehlík.

Vlezl jsem zpátky do tanku, kde už smrad oleje a střelného prachu přemohla lákavá vůně opékaného chleba. Jen posolit a sníst. Ovšem nebylo zase tak jednoduché opékat chleba na konci hlavně na lihovém vařiči a vždy kuchtění chvilku trvalo. V té době jsem si prokládal topinky cigaretou.

„Hele, neslyšíš něco?“ zpozorněl náhle Švehlík.

„Fakt,“ zaposlouchal jsem se přes pancíř, „jako když startují motory. Běž se podívat!“ poslal jsem nabíječe na výzvědy.

„Všichni ujíždějí!“ volal ten jen co otevřel poklop.

Vykoukl jsem. Tanky se průběžně řadily a mizely ve tmě. Ten chytrák Bilský nám ani nedal vědět!

„Jedeme!“ strčil jsem hlavu do tanku. „Petře, koukej rychle nastartovat, nebo nás tady ty kretění nechaj!“

„Jo, jasně, z kuchaře se stane řidič,“ kývl Švehlík, zakousl se do poslední ještě ne zcela dopečené topinky a vklouzl do řidičského prostoru. Za chvíli již zaburácel náš motor a naše železné vězení se

rozkolévalo. Já se mezitím pokoušel navázat spojení s velitelem roty. Povedlo se mi to až po delší době, mezitím jsem se zapojili do kolony, aniž bychom věděli, co se děje a kam směřujeme.

To, co jsem se dozvěděl, ve mně vyvolalo euforii nadšení. Slibovaný ministr obrany totiž opravdu přijel a to bylo dobře, protože když uviděl ty úděsné podmínky, v nichž se cvičí, ukončil cvičení touto půlnoci, takže nás připravil o nesmírný zážitek přenocovat v tancích a možná i většině z nás s problémy s omrznutím. Zlí jazykové tvrdili, že ministři omrzli jeho nos jen co ho vystrčil z tepla svého dopravního prostředku. Nám ale mohlo být vcelku jedno, jako důvody ho vedli k jeho překvapivě dobrému rozhodnutí.

„Kluci, tohle je přesun do tábora!“ křičel jsem do tanku, „Cvičení bylo ukončené, zejtra se vracíme do kasáren!“

Bouře radosti zaplavila náš tank. Nadšení z konce se nějak se přeneslo i do posledního přesunu, především řidič Švehlík se rozhodl si ho užít a předvedl zběsilou jízdu. I já té euforii podlehl a nijak jsem na něj nenaléhal, aby zvolnil a přešel na více bezpečnou verzi jízdy. I když jsem byl pěkně potlučený o pancíř, tak nějak mi modřiny nevadily a ani mě nenapadlo, že bych mohl slézt z pochodové polohy. Nabíječ Vilný si rozbil obočí a dost krvácel, ale docela jsme mu jeho bolístko přáli, vždyť nás málem otrávil. Střelec Švestka přešel do poklopu nabíječe a rovněž v pochodové poloze se mnou sledoval ubíhající cestu.

Jak už jsem naznačil, hrozilo nám sice zranění, ale na to my nemysleli a mohu říci, že jsem si skutečně tu apokalyptickou jízdu užíval. Každý spěchal, aby byl co nejdříve v táboře. Švehlík měl radost jak malé dítě. Náhle jsme vlétli do obrovské kaluže, vlna bahna se převalila přes řidiče a rozstříkla se po celém tanku, i já měl obličej plný bahna. Přesto jsem vlastně dírou prolétli a dost možná že jsme tam neuvízli jen díky naší rychlosti. Švehlík o kousek dál zajel stranou, zastavil, vylézal a křičel :

„Viděls to?! Viděls to?! To bylo, co?“ ječel celý promočený a stíral si bahno z obličeje.

„Fantastický! Doufám, že se v řidičáku neutopíš,“ smál jsem se.

Jen co se dal řidič jakž takž do pořádku, už jsme zase vyrazili dál. Sem tam jsme však zastavovali, když se před nějakou překážkou vytvořila zácpa. Pak naši zkušení řidiči, staří šumavští psi, vylezli, vystřídali své služebně o rok mladší kolegy z druhého praporu, vyvezli jejich stroje z pasti a postupně uvolnili cestu. Nejčastěji Ronovský, Zelený a Švehlík se pasovali do role zachránců. My ostatní toho využili, vyskákali jsme taky a cpali ruce do výfuků, abychom rozmrazili zcela ztuhlé končetiny od držení se madel. Za chvíli už se zase šílená kolona řítla členitou krajinou vpřed.

Ilustrační foto – šumavská zimní krajina

Bilský byl taky poznamenan, když s ním jeho řidič Holub vlétl do díry, protože se při té příležitosti vymrštila z příklopu zátka na signální pistolu a trefila ho přesně mezi oči. Chvilí prý koukal jak puk, pak začal řvát a sápal se přes střelce na řidiče, aby ho zaškrtil. Teprve další náraz, který s ním mrštil uvnitř tanku o pancíř ho zastavil.

Je totiž pravdou, že řidič necítí nárazy tak, jako další osádka tanku, která ve věži létá jak hadr na holi a různými partiemi svého těla zkouší tvrdost pancíře. Leč na tom se nedá moc co změnit a záleží jen na ohleduplnosti a schopnostech řidiče, zda vám připraví celkem příjemnou projížďku či z vás vytřese duši.

Asi v půli cesty jsme narazili na narychlo zbudované stanoviště polní kuchyně, kde se rozdával guláš. Dost z nás si ho však nedalo. Vytahovat ešus páchnoucí jak psí kšíry a cpát se zmrzlým masem a kolínky, děkuji pěkně, nechci. Najedli jsme se až v táboře, kde nás čekala hodně pozdní večeře, opékaný lansmeet s chlebem jako přílohou, to si dal každý a rychle s ním běžel do stanu, kde si ho vychutnal.

Zvládli jsme přesun bez ztráty květin, dokonce jsme měli čas si i na pár hodin lehnout, než nás zase budili, abychom se mohli dát do ošetřování techniky. Především jsme z tanků museli dostat zmrzlé nánosy bláta, směs ledu, sněhu, hlíny, kamení, větví – to vše vytvořilo druhý a velice tvrdý pancíř. Proto ke slovu přišly rýče a lopaty, sloužící jako dvousečné meče, krumpáče, sochory, sekyrky. S nimi jsme až do umdlení bušili do té divné děsně tvrdé hmoty, která největší vrstvu utvořila především vpředu na kose vozidla. Po každé ráně nám odlétající tříšť nemilosrdně bombardovala obličej. Obdivoval jsem především Kurčiaka, s jakou lehkostí a především silou zatínal znovu a znovu krumpáč do nánosu bahna a ledu tvrdého jak beton.

Večer nám přistavili nákladáky a my mohli nasednout s výjimkou několika řidičů, kteří zůstali ve stanovém táboře, aby zajistili přesun tanků. Druhý prapor zde nechal i několik střelců a nabíječů na úklid tábora. Z naší roty vyšel Černý Petr na Jardu Zeleného a Petra Švehlíka. Nezáviděl jsem jim.

Nás ostatní čekala dvouhodinová cesta v koloně na vejtrase, kde vítr na korbě řádl jak zběsilý, chvílemi se zdálo, že od bušení našich zmrzlých nohou do podlahy se celá obstarožní korba rozsype.

Nezmrzli jsme, už jsme tu. Ano, návrat byl výborný, skončila jedna z nejhorších Šumav, kterou jsem zažil. I ve sprše pod tekoucí teplou vodou jsem cítil její bolestivé dotyky, když nohy, prsty na rukách i tváře pálily jak čert. Ve vzpomínkách mi zůstal jen krátký slogan známé písně – „Šumavský vítr je krutý, počítej vojáčku s tím, možná ti omrznou uši, dřív než se zpátky navrátíš.“

Díky zkrácení cvičení jsme měli určitý čas na klasický kasárenský život, než se zase vydáme do zasněžených hnozdů jižních Čech. A s tím také obyčejné problémy. Hned po návratu jsem musel řešit problémy s vojínem Humunem, který se před vánoci nevrátil z dovolené a musela ho přivést eskorta. Vojín Humun byl vyšší mladý muž s býčí šíjí, trochu obtloustlý, ale solidně pohyblivý, stokilový mladý voják, pořízek z Nových Zámků s velkou silou a rváčskými zkušenostmi. Který přemýšlí většinou až poté, co dotyčnou věc spáchá.

Snažil jsem se mu domluvit, ale záhy jsem pochopil, že mé lidské přesvědčovací metody u něho asi nepadnou na úrodnou půdu. Proto jsem mu slíbil, že pokud nebude sekát latinu, tak se tři měsíce nepodívá na vycházku. Což jsem dodržel a navíc jsem ho v kasárnách odměňoval i co nejméně příjemnými službami, ke všemu tak na sebe navazujícími, že toho měl po nějaké době opravdu dost. Služba na vchodě, kde se moc nezašije, služba v kuchyni, znovu mrznutí na vchodě a znova pakárna v kuchyni. Po pár takových kombinacích jsem mu zase oznamoval, že nastupuje do kuchyně a on ztratil nervy.

„Co si myslíš, že budu chodit furt do služby? Abych si to s tebou nevyřídil!“ vykřikl.

„Vyhrožuješ?“ zeptal jsem se klidně.

„Jednu ti plácnu a bude hotovo!“

„Tomu přece sám nevěříš,“ dráždil jsem ho.

„Ne? A proč ne?“

„To si přeber sám. A tím, že mi vyhrožuješ, tím se službě určitě nevyhneš!“

Chvilí stál, já už odcházel, byli jsme již vzdáleni tak dvacet metrů na chodbě naší roty. Náhle mu něco blesklo hlavou, vykřikl, zvedl pěst a rozběhl se proti mně. Stál jsem uprostřed chodby a na mě se řítit ten kolos svalů, masa a tuku. Jistě chtěl, abych se dal na útěk, což by asi v danou chvíli bylo logické.

Já jsem však zůstal stát, na tváři vykouznil trochu nervózní úsměv a čekal na něj. Těsně přede mnou malinko uhnul, máchnul rukou do vzduchu a bradou se lehce otřel o mou nastavenou pěst. Kdyby se rozhodl mě zbít, těžko bych se mu ubránil, ale věřil jsem, že si až tak daleko zajít netroufne.

Nevím, co ho zastavilo, zda varovný výkřik supráka Ervína Emjana, to, že jsem zůstal stát či obava z prokurátora, byť si nejsem jist, zda až tak daleko byl schopen věci domýšlet. Co však bylo podstatné, že se mu nepodařilo mě vystrašit a on si ve svém mozečku zafixoval, že s hrubou silou u mě nepořídí. Faktem je, že jsem zase hrál vabank, že jsem opět balancoval na té pověstné hraně, kdy jsem mohl mít pěkně pocuchaný ciferník. Ale snad právě tím, že jsem v takových chvílích zachoval klid, neukázal strach a neustoupil, jsem získával body do svého těžce budovaného postavení na rotě.

Druhý den po výše zmíněné události za mnou přišel náčelník štábu praporu Solovič, abych mu dodal několik vojáků do tak zvané regulace. Některé tanky totiž dorazily ze Šumavy na nádraží a my museli zajistit jejich hladký převoz do kasáren. Některé hlídky měla obsadit i naše rota, jako účastník cvičení druhého praporu.

Jako jednu z hlídek jsem poslal i dvojici Míra Humun a Míra Šťastný. Věděl jsem, že Humunovi není co věřit, takže jsem k němu přidal Šťastného, který byť byl již trestán, se tady zatím jevil jako svědomitý a pracovitý a věřil jsem, že svéráze z Nových Zámek zpacifikuje. Bylo mi jasné, že není vůbec nic příjemného stát hodiny a hodiny na křižovatce v mrazu, který sice tady zdaleka nedosahoval šumavských rozměrů, ale i tak bylo několik stupňů pod nulou. Jelikož jsem věděl, že si občas vojáci něco koupí na zahřátí, před odchodem jsem vojáky z naší roty varoval a jistě se jim podobného varování dostalo i od dalších školitelů, které je následně rozvezli na hlídky.

Proto jsem byl rád, když se ve vratech objevila Tatra a na ní přijeli všichni vojáci. Začalo vrácení materiálu, speciálního vybavení pro regulaci. Jenže za chvíli mě volal písař praporu, že mám přijít do kanceláře náčelníka štábu Soloviče. Myslel jsem, že jde jen o rutinní upřesnění zítřejší služby a tak jsem s dobrou náladou odcházel. Když jsem vešel a viděl ho stát ve společnosti dvou příslušníků veřejné bezpečnosti, hrklo ve mně.

„Sáblíku, okamžitě sežeňte Humuna a Šťastného!“ štěkl na mě nadporučík a mě polil studený pot. Bylo vidět, že asi půjde o něco vážného. Rychle jsem doběhl pro oba provinilce a teprve teď jsem si všiml, že nejdou zcela rovně a že z nich dost táhne.

„Co jste provedli?!“ udeřil jsem na ně.

„My? Nic? Proč?“

„Tak proč vás chtějí policajti?“ udeřil jsem na ně znovu cestou.

„Cože ...,“ zachroptěl Šťastný a lehce se zapotácel.

Něco blekotali, ale nic rozumného jsem z nich nevyrazil, takže stále v naprosté nevědomosti jsem je předal náčelníkovi štábu a chtěl odejít. Ten mě ale pohybem ruky zadržel.

„Byli jste na hlídce na ...,“ udeřil na ně policista a určil přesně to místo, kde oba skutečně prováděli regulaci.

Nebudu dlouho tuto nešťastnou záležitost protahovat. Nakonec se oba sesypali a vyklopili ještě v kanceláři náčelníka štábu praporu vše. Bylo jim zima, tak si přihnuli, přiznali litrovou láhev rumu a možná nějaké to pívko, vše zakoupené v přilehlém krámu. Jak již byli posilněni, napadlo Šťastného, že by si mohl vyrazit za holkou do Prahy. Holkou, která na něho nejprve čekala, když byl ve vězení a teď znova, když byl na vojně. Společně strávený čas byl velmi krátký, takže voják toužil tento nedostatek napravit.

Zatímco opilý Humun dirigoval provoz na křižovatce, odešel Šťastný svůj pošahaný nápad realizovat. S bílou helmou a dalšími regulovčickými označeními vyrazil do ulic. Nejprve zkusil štěstí s žigulíkem, vykopl okno, ale volant byl zamčený. Šel dál, jeho řádění odnesla škodovka, která se díky jeho obratnosti po chvíli rozjela.

Tragikomická byla i skutečnost, že ho Humun na křižovatce dvakrát „odreguloval“, aniž by si ho povšiml. Poprvé, když jel v ukradeném autě směrem na Prahu, podruhé, když se stejnou cestou štrádoval zpět po zjištění, že na cestu do Prahy není v autě dostatek benzínu. Auto zaparkoval na původní místo, vrátil se na křižovatku a dále řídil dopravu, jako by se nic nestalo.

Naštěstí regulace brzy nato skončila a oni byli staženi do kasáren, dříve, než stačili provést další pitomost. Je ale pochopitelné, že velice nenápadný mladík ve vojenském, s bílou helmou a rukavicemi, zaujal lidi, když vykopával okno u auta. Takže když dorazila Tatra do kasáren, téměř vzápětí již do brány vjížděl policejní žigulík.

Policisté si ihned s sebou odvezli Šťastného k výslechu a Humun zůstal sedět jak hromádka neštěstí v kanceláři náčelníka štábu praporu.

„Sáblíku,“ řekl zřetelně rozčilený Solovič, „Odved' to vopilý hovado do basy. Okamžitě zavolej Bilského, pokud už šel domů. Zůstane tady přes noc a bude kontrolovat své vojáky. Tohle bude mít pro vás

všechny na rotě dohru!“ dodal výhrůžně a vyhodil nás. Já mu velmi ochotně vyhověl a rychle mu zmizel z očí a i Humun cítil podobně.

Zavedl jsem připilého vojáka do vězení a šel shánět Bilského. Jelikož už nebyl na rotě, snažil jsem se mu dovolat, nakonec jsem za ním poslal Čoviše, aby ho někde našel a přivedl do kasáren.

Zařídil jsem důkladnou kontrolu všech, co byli na regulaci, ale z nikoho nic netáhlo. Provedl jsem i kontrolu vojáků na rotě, odvedl je na večerní kontrolu. Když jsme se vrátili, potkal jsem Pavlíka, který byl jako vždy během kontroly zašitý v kanceláři výkonného praporčíka.

„Tak co, jak to vypadá?“ zeptal se.

„No, je to na úplný hovno, zase budeme mít pakárnu,“ odpověděl jsem stále plný vzteku.

„Já jen, že u mě byl Bilský a sháněl pistoli.“

„Doufám, žes mu ji nedal!“

„Ne, ale měl jsem sto chutí, kdyby ty dva kretény vodbouch a pak si to napálili sám do kebuly... to zní lákavě, ne?“

„Já myslím, že už tak je těch průserů dost,“ neměl jsem v tuto chvíli náladu na legraci. A tak zatímco Pavlík šel opět odpočívat do svého hájemství, já zamířil jako obvykle do kanceláře. Tam jsem už našel Bilského, jak si listuje v osobních materiálech Šťastného.

„Sáblíku, já je zabiju. Vlastnoručně zabiju. Když máme úspěch na cvičení, tak mi ho takový hovada zkazej. Osobně je ráno zastřelím před nastoupeným plukem! Pro výstrahu!“ vykřikoval.

„To bude fajn,“ sedl jsem si, zapálil cigaretu a vrátil diskusi do věčné roviny, „Tak co tam je?“

„Třikrát už měl problém se zákonem, krádež mopedu a motorky a řízení pod vlivem alkoholu. Tyhle dva případy mu vynesly podmínku. A za tu třetí krádež, auta a jeho řízení pod vlivem alkoholu, za to dostal rok na tvrdo!“ citoval nadporučík.

„Tak to má chlapec smůlu,“ konstatoval jsem.

„Kokot jeden!“ praštil deskami o stůl Bilský, „Pokaždé, když se vožere, tak něco ukradne a pak s tím jezdí. Jak říkám, zastřelit ho, to je jediný řešení!“

Bilský si nedovolil odejít a tak jsme byli v kanceláři i po večerce, dělali nějaké birokratické práce a čas od času se k celé události vrátili. Pak přišel dozorčí naší roty.

„Volali z brány, přivezli Šťastného, máte si pro něj přijít.“

„Sáblíku, dojdi tam ty. Když tam půjdu já, tak ho tam zabiju před svědky! A přiveď z basy i Humuna, chci je tady voba!“

Zašel jsem tedy za dozorčím útvarem, s ním po boku jsem si vyzvedl Humuna, převzal Šťastného, kterého na devěťárně hlídali dva ozbrojení strážníci a oba odvedl za velitelem roty. S tím, že je za chvíli oba do basy vrátím. Když je Bilský uviděl ve své kanceláři, začal příšerně zuřit a rvát.

„Co vy dva kretěni?! Co si myslíte, vy debilové?! Že vám to projde? Tohle už řeší prokurátor!“

Stáli tam jak zmoklé slepice.

„A u tebe, vojíne Šťastný, který už byl trestanej,“ hřímal dál velitel, „tak u tebe to nebudou měsíce, u tebe to budou roky! Můžete mi k tomu něco říct?!“

„Byli jsme opilí ...,“ šeptl Šťastný.

„No a co? Vo to hůř! Vožralí jak prasata ste chtěli řídit dopravu?! To je obecný vohrožení! To se vám přičte k tíži! Navíc si odešel z místa regulace, to je jako dezerce ze služby! Další trestnej čin! Ale než vás zavrou do pořádný basy, tak se postarám, že tady na rotě budete makat! Sedřu z vás kůži.“

Pak se obrátil ke mně

„Soudruhu četaři, odvedete oba provinilce do plukovního vězení. Pak napíšete dopisy rodičům obou provinilců. Ráno mi je dáte podepsat a já je sám osobně odešlu!“

Přikývl jsem bez nadšení. Zase noční práce. Odvedl jsem je oba do basy, zůstal tam chvíli s nimi a nějak jsme společně sestavili koncept dopisů, které jsem pak na rotě dal do finální podoby. Humun se trochu bál, ale v podstatě si zase tak moc z toho nedělal, zato Šťastný byl vysloveně na dně.

„Já jsem ale pitomec! Kdybych nechlastal, tak se mi to nestane,“ opakoval stále dokola, po tvářích mu stékali slzy. Dokázal si spočítat, že za čtvrtou krádež motorového vozidla, navíc jako voják během služby, vyfasuje slušnou pátku.

Ráno oba provinilce propustili na rotu, kde budou vyčkávat další osud. V každém případě se jejich provinění ani za mák nelíbilo veliteli útvaru, který hned příští odpoledne po zaměstnání a před večeří sezval všechny absolventy útvaru do kinosálu.

„U pluku se rozmíhá bordel!“ hřímal velitel útvaru, „Špína, chlast a další svinstvo! A co dělají absolventi?! Jen jezdit domů, chodit na vycházky, chlastat! Tak to ne! Za všechen bordel můžou absolventi! A tak vám říkám, že už je toho dost! Budeme se teď držet nové zásady! Jak se říká, má dáti, dal, tak pro absolventy bude platit – má dáti, nedám!“ zařval, praštil pěstí do řečnického pultu, až se ten málem rozsypal.

Ta jeho slova mi hnula žlučí, ale samozřejmě jsem nedal nic najevo. O kom mluvil? O kterých absolventech? O těch komouších a svazácích ze štábu pluku? Anebo o nás, kteří jsme mrzli na Šumavě, ze kterých si důstojníci dělali své pobočníky? Nebo hůře své osobní slouhy? Tito důstojníci, mnohdy sami polovzdělanci, buď v našich létech a někdy i mladší, chtěli abychom jim prokazovali úctu? Čemu? Jejich tuposti, lenosti, ignorantství?

„Ať de ten buzerant do prdele,“ bylo všude slyšet, když jsme vycházeli z kinosálu.

Vrátil jsem se na rotu. Bilský už odešel, na rotě panoval klid, takže jsem byl v kanceláři, kouřil cigarety a nudil se, občas udělal nějakou práci.

„Bijou šedesátky!“ ozvalo se náhle na chodbě a nastal neuvěřitelný rámus.

Otevřel jsem kancelář a tam už byl šrumelec. Od mladého velitele tanku Doležala jsem se během několika vteřin dozvěděl vše.

Počátek celé nepříjemnosti byl na Šumavě před pár dny. Dva naši řidiči, Jarda Zelený a Petr Švehlík, kteří zůstali s tanky a některými vojáky druhého praporu, se zúčastnili černé vycházky do hospody do přilehlé vesnice. Poté, co byla většina posílena alkoholem, nastal konflikt mezi střelci mazáky druhého praporu a řidiči supráky našeho praporu. Jelikož mazáků bylo víc, dostali supráci pořádnou nakládačku.

Dnes večer šel na vycházku Kurčiak a Javůrek. Povzbuzeni alkoholem, rozhodli se zahrát si na Zory mstitele. Oba byli výborní a zkušení rváči, ale tam narazili. Na čtvrté rotě dva východňáři Kemenský a Semel za pomoci pár dalších, jim dali, jak se říká, po hubě.

„Bijou šedesátky!“ rozběhli se Kurčiak a Javůrek po kasárnách.

A už to začíná! Odevšud z našeho praporu se začali rojit supráci, kteří to měli v tu chvíli za šedesát dní do civilu. Z druhého patra vyráží největší rváči – supráci z první a druhé roty a čtyři týlového zabezpečení, z přízemí vybíhají supráci z třetí roty. Jejich dva proudy splývají v jeden v prvním patře a derou se do rajónu čtvrté roty, kterou narychlo posilují další rváči mazáci z jiných rot druhého praporu.

„A do prdele,“ sedl jsem si na stůl do kanceláře, nechal otevřené dveře a zapálil si cigaretu. „Tak to teda bude pořádněj průser!“ pomyslel jsem si.

Podle hrozného řevu už nastala bitka. Pořádná řež.

„Vítězíme!“ hlásili mi Humun a Doležal, kteří několikrát seběhli opatrně o patro níž, aby monitorovali situaci. Následně mi hlásili vývoj řeže. Jako mladých vojáků se jich bitka netýkala, ale zvědavost byla silnější než obava, že v té mele taky nějakou koupí.

Brzy jsem měl poměrně solidní přehled o celé situaci. Mazáci z druhého praporu, především pak Kemenský a Semel, dostali supernakládačku. Kdo se připlétl do cesty útočícímu prvnímu praporu, byl tvrdě

zbit, skříně, postele, noční stolky, to vše lítalo vzduchem. Kurčiak honil po pokoji Semela, rukou odhazoval železné postele jak sirky, až jimi honěnému zatarasil cestu, dostihl ho a příšerně ho zbušil.

Když dorazil na čtvrtou rotu dozorčí útvaru kapitán Novoborský, shodou okolností vyšetřovatel pluku, bylo vlastně již po všem. Vítězní supráci se s oslavným řevem rozcházeli do svých rajónů a za nimi zůstala děsná spoušť, jako by zde prošlo tornádo. Kapitán Novoborský mohl již jen zhodnotit obraz hrůzy, na chodbě i ložnicích čtvrté roty ležely v kupě skříně, stolky, postele, matrace, oblečení a mezi tím sténající, krvácející a zbití mazáci.

Okamžitě nastalo vyšetřování. Z domova byl povolán velitel čtvrté roty nadporučík Šumivý a také velitel naší první roty Bilský, neboť obě tyto jednotky měli v bitce nejvíce svých zástupců.

„Sáblíku, to je trest boží, ale zaco, proboha, za co?“ naříkal Bilský, když se dostavil. Věřil, že dnes vynahradí rodině včerejší řešení mimořádné události se Šťatným a Humunem a teď tohle.

Z naší kanceláře se stala vyšetřovací místnost. Vždy mi řekli jméno a rotu, já zařídil buď poslem nebo telefonem, aby voják přišel a zavedl ho dovnitř. Během krátké doby jsme věděli všechno.

Nezapírali, šlo o otázku suprácké a mazácké cti, šlo o chlapskou záležitost. Navíc stav některých vypovídal zřetelně, že v bitce byli účasti. A že byli řádně biti. V tom hráli prim zástupci čtvrté roty.

Před půlnocí vše utichlo, vojsko šlo spát či si lízalo své rány, kterých nebylo zrovna málo. Ale byl klid, pouze zdevastovaný a jen lehce uklizený prostor čtvrté roty napovídal, že se tu před pár hodinami sváděla urputná bitva. Bilský a Šumivý odešli, já ještě dodělával nějaké písemné přípravy na druhý den.

Proto jsem nevěděl, že na ložnici, kde byla i má postel a za kterou jsem oficiálně zodpovídal, probíhá právě oslava slavného vítězství. Mladí vojáci byli vysláni, aby vítězným suprákům přinesli něco na triumfální přípitek. A jelikož šlo o triumf veliký, padla nejedna láhev.

Když jsem dodělal přípravy a vešel na ložnici, ucítil jsem ve vzduchu další průser. A to doslova, protože vzdych byl prosycen kouřem cigaret a výpary alkoholu. Lehl jsem si, taky si zapálil a přemýšlel, že se nám to v poslední době nějak sype ...

Cvak. Rozsvítilo se světlo a ve dveřích stál dozorčí útvar. Když se pořádně nadýchl, a když se následně vzpamatoval ze šoku, udělal dva kroky a našel první prázdnou láhev. Dál ani nepokračoval. Vytáhl mě ven z ložnice, šli jsme mlčky ke stolku dozorčího roty Ervína Emjana.

„Pošlete mi sem dva strážné!“ štěkl Novoborský do telefonu.

Bylo ticho, nikdo z nás necítil potřebu nic říkat.

„Do basy s ním!“ poručil strážným a předal jim Emjana, který beze slova odkráčel i s doprodem.

„Sáblíku, jděte se řádně ustrojít, nastupujete do služby dozorčího roty!“ nařídil mi kapitán.

Oblékl jsem se, obul, pokusil se o co nejlepší a předpisové ustrojení a vrátil se za kapitánem, který seděl na stolku dozorčího roty a sám zatím hlídal náš klid.

„Tak vono vám nestačí, že jste vytloukli čtvrtou rotu,“ spustil na mě nekomisně a bylo vidět, jak je našťvaný, že k tomu došlo právě během jeho služby, „vám nestačí, že to zejtra bude řešit velitel útvaru. Ale vy musíte chlastat dál! A to pod vaším velením, soudruhu četaři! Však vás taky budou řešit. No, teď si na to alespoň lépe dohlédnete!“

Neřekl jsem ani slovo. Cokoli vysvětlovat bylo zbytečné. Že já jsem dnes vůbec nepil jistě poznal. Jenže jako velitel jsem za své vojáky zodpovědný, to byl neodiskutovatelný fakt. Tak o čem mluvit.

Krátce po odchodu Novoborského šel na záchod Kurčiak. Když se vracel, zastavil se u stolku, za nímž jsem i za jeho velkého přispění teď seděl.

„Máš kvůli nám průser, co?“ ptal se.

„Tak trochu,“ usmál jsem se.

„Tak se nezlob, to víš, my je museli zbit, přece se vod nich nenecháme mlátit.“

„To je v pořádku, já bych to na vašem místě udělal taky,“ řekl jsem, „Akorát s tím chlastem potom jste to přehnali. Muselo vám bejt přece jasné, že tady bude devěťák čmuchtat!“

„Hm, „ brumlal Janko, „tak se nezlob,“ podal mi ruku.

„V pořádku, já se nezlobím.“

„Opravdu ne?“

„Opravdu ne.“

„Tak dík. A promiň,“ stiskl mi ještě jednou ruku a odvrátil se do ložnice. Vsadil bych sto býků proti koženému lasu, že chlastali dál.

Aby vše naši supráci dokonali, druhý den dopoledne se zastavil Kurčiak se Zemerským na rotě, dopili zbytky a natáhli se na postel. Tam je našel zástupce velitele útvaru pro výcvik major Chudý. Marně se je pokusil vzbudit, podařilo se to až po delší době strážným, kteří je odvedli do basy. Říkám-li odvedli, tak to platí doslovně, strážní je museli podpírat, aby tam vůbec došli.

Chudák nadporučík Bilský. Po odpoledním vystřídání mé osoby u stolku dozorcího roty jsem ho našel v kanceláři sedět jak hromádku neštěstí za svým stolem, smutek v očích.

„Sáblíku,“ povzdechl si, „Co mi to všichni děláte? To už není přece normální ... Co se to na nás valí? To už je snad spiknutí ...“

„Ale veliteli, prostě se jen pár průserů nakumulovalo ...,“ pokusil jsem se ho utěšit.

„Ano, nakumulovalo. Jeden průser stíhá druhý! Moje kariéra je v troskách ...“

„Tak zle snad nebude.“

„Ale bude. Za hodinu musíme nastoupit před štáb pluku a tam se dozvíme tresty.“

„No snad nás nezastřelí, a veliteli, když nejde vo život, tak jde vo hovno,“ zažertoval jsem.

„Vám se to mluví,“ stále vzdychal, „Vy si za pár měsíců odejdete do civilu a co já?“

„Už aby to bylo,“ odpověděl jsem a nechal toho, protože mi role utěšovatele nějak neseseděla.

Před večerí nastoupila naše první rota a čtvrtá rota před štáb pluku, aby byly vyneseny rozsudky. Byli jsme tam všichni, velitelé čet, rot i praporů. Tresty sdělil osobně velitel pluku.

Kurčiak, Zemerský, Javůrek, Balík, Semel a Kemenský čtrnáct dní vězení, Švehlík sedm za opuštění prostoru na Šumavě. Střelci obou rot za trest přes noc uklidí sníh z malého i velkého nástupiště. Velitelé obou rot čeká finanční postih.

Tak to nakonec nedopadlo tak špatně, myslel jsem si. Vzhledem k tomu, jak k jak rozsáhlé bitce došlo. Ale myslím si, že ani velitel pluku neměl chuť tahat nepříjemné interní věci mimo kasárna a sám sebe stavět do špatného světla.

Jak jsem zjistil, kapitán Vlasák taky dostal řádně vynadáno, problém s Šťastným, vymlácený druhý prapor, chlast v prostorách jednotky a navíc utekl i voják z ČTZ-I, s čímž pro změnu začínal užívat kolega absolvent Mareš. Nebylo toho málo a hlavně mimořádné události přicházely jedním rychlým sledem.

Na úklidu pracovala celá rota s výjimkou tří řidičů, Holuba, Sczepka a Kuseje, kteří opět prokázali své lidské kvality.

Bitka si zaslouží ještě jednu poznámku. Vyhlášený trest si z naší roty odseděl pouze Zemerský a to ještě ne celý. Potrestané vojáky potkala v nejbližší době série nešťastných zranění. Javůrkovi upadl těžký železný hák od lana nohu, Kurčial si pracně podvrkl kotník, když si otok způsobil sedíc na posteli pantoflí, kterou do postižené partie tloukl tak dlouho, dokud místo na noze nevypadlo jak mělo. Oba dva dostali sádku. Další střelec Balík uklouzl na umývačce a vážně se udeřil do hlavy, natloukl si ji kusem železa a odřel šmirgl papírem, což mu vyneslo hospitalizaci na ošetřovně s podezřením na těžký otřes mozku. Co se týká Švehlíka, do rány způsobené na prstu se mu dostalo svinstvo z pásu tanku a ten mu parádně zhnisal. Takže jejich tresty se odkládaly tak dlouho, až se na něj zapomnělo.

Jak se říká, neštěstí nechodí po horách, ale po lidech a nyní, jak se zdálo, sestoupilo na naši rotu, na kterou se naši nadřízení začali dívat skrz prsty.

Po vynesení rozsudku jsem se setkal s velitelem roty, abychom dali dohromady směnu do služby na druhý den. Naše rota měla zajistit tak zvanou céesku, CS, neboli celodenní směnu. Bylo nás málo, tak jsme to dávali horko těžko dohromady.

„Dobře, tak já tedy budu velitelem stráže,“ připustil jsem, „ale koho dáme na vchod?“

„Ať tam jde Šťastný.“

„To je nesmysl,“ nesouhlasil jsem, „Vždyť mu hrozí kriminál, ten by vůbec do služby jít neměl!“

„A co? To se tady bude jako jen flákat, hajzl jeden?“

„No dobře, ale na vchod? Tak ho někam zašijem, třeba na rotu,“ byl jsem stále proti.

„Naopak, jen ať jde na vchod, tam bude všem na vočích,“ trval na svém Bilský a já mu nakonec ustoupil.

Služba proběhla dobře, nikdo si na nic nestěžoval, měl jsem radost, že se nám vyhnul další průšvih. Po směně jsme my ze stráže vrátili zbraně, další se také sešli na rotě, někteří z nás se osprchovali a šli na večeři. Šťastný s námi nebyl, což by nebylo nic neobvyklého a asi bych se tím ani nezabýval, kdyby nešlo právě o něho.

„Veliteli, nemohu nikde najít Šťastného,“ šel jsem hned po večeři za Bilským.

„Sáblíku, neplašte,“ odvětil nadporučík, ale viděl jsem, jak mu zatrnulo.

„No jak myslíte. Na večeři nebyl a taky nikde na rotě jsem ho nenašel.“

„To nic neznamená, může být někde v kasárnách,“ utěšoval se Bilský a dodal, „Podívej se po něm, já teď jdu domů. Tam mě už nikdo skoro nezná! Ale vrátím se sem na večerní kontrolu. A očekávám samé dobré zprávy.“

„Dobře. Co když ho nikde nenajdu?“

„Tak to začni řešit jako svévolné opuštění posádky.“

„Dobře, jak myslíte. Když ho do hodiny nenajdeme, tak to začnu řešit,“ povzdechl jsem si. Zase vyžeru nově se rýsující průser.

Svolal jsem si mladé vojáky, požádal jsem je, ať se po Šťastném podívají po rotě a pokud ho někde najdou, ať sem s ním okamžitě přijdou. Bohužel všechny mise skončily neúspěšně. Tak jsem výsledky svého pátrání oznámil dozorčímu útvaru a taky zavolal na posádku do Prahy, že se nám ztratil voják a že je podezření, že zamíří právě tam. Pak už jsem jen čekal a doufal, že se objeví do večerní kontroly. I když po pravdě, už jsem tomu nevěřil.

Do večerní kontroly se pochopitelně neobjevil. Proto jsem šel s dozorčím útvaru k němu na služebnu a on tuto radostnou novinku vzápětí sdělil veliteli útvaru.

„Máme počkat do jedenácti hodin, pokud se neobjeví, tak máme vyslat pátrací hlídky po městě a prohledat ho, především noční podniky, bary, vinárny,“ tlumočil devěťák rozhodnutí velitele útvaru.

„To nemá smysl,“ nesouhlasil jsem, „pokud už zdrhnul, tak jel do Prahy. Má tam holku, ví, že ukradl auto a že půjde do basy. Tak se za ní chtěl předtím podívat.“

„Asi jo, ale rozkaz je rozkaz.“

Zatímco náš velitel Bilský seděl v kanceláři, tak my od půl dvanácté do dvou hodin chodili po městě a bezvýsledně nakukovali do nočních podniků. Ale rozkaz je rozkaz.

U brány jsem potkal četaře absolventa Jardu Bartáka, právníka, který nyní dělal pomocníka vyšetřovatele pluku kapitána Novoborského.

„Hele,“ řekl mi, „šedivý mlel něco vo pistoli, co prej má Šťástka někde ulitou.“

„Cože?!“

„No, že prej má Šťástka někde doma ulitou pistolí. To by mohlo být vážný!“

„Hm, tak já to radší řeknu Bilskému. A díky za informaci.“

„To určitě. A radši si taky se Šedivým promluv!“

„Co kdybys mi s tím trochu píchnul?“

„Tak jo.“

Jako první jsme šli za vojínem Šedivým, který byl v současné době nabíječ druhé roty. Dozorčí roty nám ukázal kde spí a my ho vzbudili.

„Hele, jak to bylo s tou pistolí a Šťastným, jaks mi naznačoval?“ zeptal se ho Barták.

„No,“ zamumlal rozespaly voják, „něco takového naznačoval, ale jen naznačoval. A nechci vo tom mluvit, netahejte mě do toho.“

Oba jsme se odebrali za Bilským, který se právě balil domů. Barták mu zopakoval to, co slyšel a já mu potvrdil, že tuto domněnku náš bývalý nabíječ právě zopakoval.

„Já mu nevěřím, to je blbost,“ mávl rukou nadporučík. „Sáblíku, nechte si to pro sebe, už takhle máme těch průserů dost!“

„Jak myslíte, jen aby pak ten průser nebyl ještě větší.“

„Jak jsem řekl, nevěřím mu. Jdu domů a řešit to budeme ráno.“

„Vyplatí se jít vůbec domů?“

„Jsem vděčný za každou minutu, kdy jsem doma,“ usmál se funěsovsky velitel, „a že jich díky vám v poslední době moc není.“

Když odešel, tak jsem ještě šel prohledat Šťastného skříňku, zda tam nenajdeme nějakou stopu, nějaký dopis. Zjistili jsme, že zmizely jeho vycházkové šaty ze skladu, nějak je dostal ven.

Hned ráno, když se Bilský dostavil, zavolal rodičům Šťastného a apeloval na ně, aby se ho pokusili nalézt a ihned ho poslali zpět, protože takto si pouze zvyšuje míru svých provinění. Pak odešel na jednání k veliteli praporu. V tu chvíli zazvonil telefon. Zavolal zástupce velitele útvaru pro týl major Bouška, že za hodinu přijede politruk z divize, abych mu připravil všechny materiály o Šťastném a za tu hodinu i s nimi za ním přišel na štáb.

Do kanceláře jsem si raději znovu zavolal Humuna, abych se ho ještě jednou vyptal na tu regulaci a taky Šedivého, aby mi ještě jednou zopakoval to o té pistolí.

„Co mě do toho taháš? Já vo ničem nevím!“ začal na mě křičet Šedivý.

„Ty čuráku!“ zařval jsem, unavený, nevyspalý, nervózní, kopl jsem židli proti němu. On se vzápětí vrhl proti mně. V poslední chvíli ho Humun zachytil.

„Ty kreténe,“ pokračoval jsem v přátelském duchu, „za chvíli přijede politruk divize a já chci vědět, jak to bylo s tou pistolí. Když už si vo tom žvanil!“

„To byla blbost,“ zklidnil se trochu.

„Dobře, takže vo tom vlastně nic nevíš. A vypovídat vo tom nechceš.“

„Ne.“

„Dobře,“ vyhodil jsem ho a za chvíli propustil i Humuna.

Zatímco si všichni v klidu posnídali, já dával dohromady požadované dokumenty. Přišel i Děmjan a Čoviš a začali jsme všichni vyplňovat své osobní deníky velitelů čet, protože jsme si byli jisti, že je po nás někdo bude chtít.

„Milo, můžeš mi prosím tě rychle nadiktovat tady ty odměny a tresty vo vojácích z mý čty? Nějak to nestíhám,“ sledoval jsem nervózně hodinky.

„Já toho mám taky moc co doplnit,“ začal svým pomalým polotichým hlasem Děmjan, „Já teď nemůžu, snad za chvíli, až to dopíšu ...“

„Ty čuráku jeden!“ byl jsem dnes od rána v ráži. Mrsknul jsem po něm lávou od limonády, od jeho boku se odrazila, dopadla na zem, ale nerozbila se. „Za pět minut mám bejt u majora Bouška na pluku. Tak si hlavně všechno dopiš do toho svýho zkurvenýho notýsku, abys měl všechno v pořádku.“

„Ale já ... kdybys mě poprosil ... a ne křičel ...“

„Vylíž si prdel!“ rozmetal jsem osobní materiály vojáků po kanceláři, vzal dokumenty Šťastného a odešel na štáb.

Naštěstí politruk divize ještě nepřišel, ale major Bouška si mě zavolal dál. Zkoumavě si mě prohlížel, jeho pohled nevěstil nic dobrého.

„Soudruhu četaři absolvente,“ začal vážným hlasem, „Doufám, že jste si vědom míry svého provinění. Vy jako jeden z nejnižších velitelů musíte mít největší přehled o svých podřízených. Navíc jako absolvent a vysokoškolsky vzdělaný člověk, musíte umět jednat s lidmi, objevit jejich problémy a snažit se je řešit. Ale co vy? Kašlete na to. Vaši vojáci chlastaj, perou se a nakonec utečou z vojny. Místo abyste jim pomáhal řešit jejich problémy, necháte je v tom. To není dobrý přístup velitele!“

„Až, soudruhu majore,“ snažil jsem se o co nejkolidnější hlas, ale bohužel trochu zvýšený byl, „až nebudu denně do noci muset vyplňovat stohy papírů, rozvrhů, deníků, tak budu moct bejt s vojáky a výchovně na ně působit. Když je skoro nevidím a jen píšu a píšu, jde to špatně!“

„Ven!“

Ještě za zavřenými dveřmi jsem slyšel něco o neskutečné drzosti.

V uklizené kanceláři už čekal Bilský s dalšími veliteli čet a oznámil, že musíme zahájit přípravy na další vyvedení na Šumavu. Nakonec jsme z cvičení byli docela šťastní, byť jinak bychom se na něj netěšili. Ale teď bylo dobře vypadnout z kasáren a zmizet velení pluku z očí. Průšvih stíhal průšvih a mnozí z nás z toho měli nervy nadranc. Já určitě, zvláště když jsem už několik nocí pořádně nespal.

To samé se přihodilo i Bilskému, který dostal nervový kolaps téhož poledne kvůli nějaké prkotině, strašně řval, pak jako když mávne kouzelným proutkem se uklidnil a nepřičetně se rozchechtal. V poslední fázi svého nervového kolapsu už vydával rozkazy zpěvem s nápěvem na motivy vojenských písní. Myslím, že by si u nás na rotě v té době MUDr. Chocholoušek přišel na své.

Já už měl k večeru všeho taky až nad hlavu, i když jsem nezpíval. Rezignoval jsem na cokoli, zhasl v kanceláři a šel si zahrát mariáš, konkrétně volenou trojku. K tomuto nápadu jsem získal dva střelce, Borka a Majoroše. Seděli jsme v ložnici na posteli, uprostřed popelník, pod spacáky peníze. Tak nás našel dozorčí útvaru, jeden kapitán z roty týlového zabezpečení.

„Vida, vida, tak tady se kouří na ložnici. A hrají se tu karty. Pochopitelně o peníze,“ nadzvedl spacák a dodal, „Dobře vychováváte své vojáky, soudruhu četaři, moc dobře, jen co je pravda.“

„Soudruhu kapitáne, buďte rád, že se tu dneska výjimečně nepije a ani dneska výjimečně nikoho nemlátíme,“ řekl jsem rezignovaně, ale on i další vojáci se začali smát.

„No to je pravda,“ připustil a s úsměvem dodal, „Tak na co čekáte, hrajte.“

Podíval se na jednu partii, vlastně ani ne celou a s vrtěním hlavy odešel. Takže jsme pokračovali a já celkem snadno vyhrál asi padesát korun československých. Trochu jsem se styděl za obrání začátečníků, takže když jsem druhý den ráno za výhru koupil cigarety, věnoval jsem každému po jedné krabičce. Ta byla tehdy v hodnotě šesti korun, takže i tak mi dost zůstalo. Sice nechtěli dar přijmout, v každém případě jsme mariáš v tomto složení hráli naposledy.

Po obědě jsme vyjeli znovu směr Šumava, a já byl rád, že mizíme z kasáren, kde jsme si proti sobě popudili během velmi krátké doby snad všechny důstojníky na útvaru.

Zpočátku byla Šumava navíc i přívětivá. Bydlili jsme v našem tradičním srubovém táboře a naší první rotě bylo uznáno cvičení s druhým praporem, takže první dva dny jsme měli veget. Mohli jsme být v táboře a

pouze konat nějaké zabezpečovací práce. Ale jinak jsme mohli ve srubu, mladými vojáky dobře vytopeném, dospávat, co jsme nestihli v kasárnách. Což jsem zvlášť já oceňoval.

„Sáblíku, od odpoledne budeš cvičit s druhou rotou,“ zavolal si mě Bilský a oznámil mi tuto novinu hned po ránu.

„Cože?!“ vyrazil jsem ze sebe.

„No, u druhé roty onemocněl velitel čety a poručík Škudrna si tě vyžádal.“

„Ale proč proboha zrovna já?!“ zvolal jsem zoufale.

„No, taky jsem tě nechtěl dát, ale trval na tobě,“ pokrčil rameny Bilský.

Bylo mi jasné, že za mě vůbec nebojoval, bylo mu to totiž jedno. V hlavě mi začalo šrotovat. Ještě jeden a půl dne jsem mohl mít celkem pohodu anebo si zase užívat peklo na cvičení.

„No jak myslíte, ale já si myslím, že až začne cvičit naše rota, tak budu zcela vyčerpaný a asi mi vůbec nic nepůjde. Nevím, nevím, myslím že i naše rota bude mít dost práce. Já bych na vašem místě poslal Děmjana, ten byl dost často na ošetřovně. A kdoví, zda mě vůbec vrátí. No, když dáváte přednost Děmjanovi přede mnou, tak se nedá nic dělat. Určitě si zase na střelnici budete dobře rozumět, jako minule. Tak já se jdu sbalit. Třeba pomůžu druhé rotě k lepším výsledkům,“ dělal jsem, že přemýšlím nahlas, ale říkal přesně to, co měl Bilský slyšet. A co přesně slyšet nechtěl.

Odešel jsem. Ale ne se balit, nýbrž do statku, kde jsem doufal, že bych mohl zastihnout kapitána Vlasáka. Měl jsem štěstí a potkal jsem ho samotného.

„Soudruhu kapitáne, můžu s vámi chvilku mluvit?“ zeptal jsem se zcela bez dodržení vojenských pravidel o vzájemné komunikaci podřízeného s nadřízeným.

„Co chceš, Sáblíku?“ podíval se na mě šibalsky kapitán.

„Víte,“ začal jsem, „právě jsem se dozvěděl, že mám jít už odpoledne cvičit. Jako náhrada do druhé roty za jednoho velitele čety.“

„To je dobře, že to víš.“

„Vám to připadá spravedlivý?“

„Co s tím má dělat spravedlnost?“

„Víte,“ nabídl jsem mu cigaretu, kterou k mé radosti přijal a zapálil nám oběma, „vím, že v armádě spravedlnost moc místa nemá, ale myslel jsem si, že vy na ni trochu dáte. Tedy alespoň jsem si to doteď myslel.“

„Vo čem to mluvíš?“

„Proč mám jít zrovna já? Víte dobře, že třeba Děmjan celý to cvičení s druhým praporem trávil na ošetřovně, zatímco já mrznu v tancích. A tak by bylo spravedlivější, aby si to von docvičil s druhou rotou a já si mohl odpočinout. To by bylo dle mého spravedlivé.“

„Podle tebe. A bylo by spravedlivé poslat poručíkovi Škudrnovi takového mantáka, jako je Děmjan? Co myslíš?“

„Já vím, poručík Škudrna si vždycky všechno vybrečí a náš velitel roty na mě kašle. Zkuste to ještě zvážít, o víc vás neprosím. Zkuste se na to podívat z mojí stránky spravedlnosti.“

„Ty umíš taky dobře brečet, ve svém zájmu,“ rozesmál se kapitán, ale více už neřekl, protože se objevil náčelník štábu Solovič a někam odjeli.

Šel jsem tedy zpátky do srubu a nevěděl, jestli jsem uspěl či nikoli. Zda se mám balit nebo ne. Spíše jsem se smířoval s tou horší variantou.

Asi za hodinu přišel na srub Bilský a oznámil, že se četař absolvent Děmjan má hlásit u poručíka Škudrny, že za dvacet minut odjíždí ze statku. Chudák Milo, začal se rychle balit a svými nemotornými skoky poskoky spěchal na statek. Takže to vyšlo. A já vyvázl.

Večer jsme se dozvěděli, že druhý den dopoledne se koná v nedaleké posádce schůze výtečníků divize. Zde ve smyslu setkání těch nejlepších. Z našeho praporu kdosi vybral mě a řidiče Szepka, s námi pak šel velitel naší roty Bilský. Odvezli nás tam normálně ve špinavých maskáčích, asi abychom dodali schůzi bojovou autentičnost. Uviděl jsem se s některými kamarády z řad absolventů z jiných útvarů. Měli jsme si o čem popovídat, vždyť s některými jsme se naposledy viděli v přijímači a s některými dokonce naposled ve škole.

Schůzi předsedal osobně velitel divize. Plukovník záhy vyhnal všechny papírové řečníky a začal nám klást otázky, z kterých mnohdy bylo některým horko, zvláště vojákům z povolání. Mě se zeptal na vojína Šťastného a příliš mě nepochválil. Pak se do diskuse přihlásil Bilský.

„Naše povolání velitelů rot je těžké,“ začal. „protože každý z nás musí vykonávat vše za povinnosti do velitele tanku v to. Velitelé tanků a velitelé čet si neplní své funkční povinnosti a nám na naši vlastní práci nezbývá čas.“

„To je ovšem vaše chyba, soudruhu nadporučíku,“ odvětil plukovník, „vy velitelé rot si musíte ve svých rotách zjednat pořádek!“

Nevycházel jsem z údivu a cítil jsem, jak mnou prostupuje vztek. Kolikrát už jsem napravoval Bilského hlouposti a kolik jeho povinností jsem permanentně dělal. Navíc se ke mně Bilský otočil a s funěsovským úsměvem řekl.

„Slyšel jsi, Sábříku?“

„Buďte zticha, buďte zticha, nebo za sebe neručím,“ skřípal jsem zuby.

„Co je, vždyť je to pravda.“

„Ještě jedno slovo a přihlásím se do diskuse a řeknu něco, co si za rámeček nedáte!“

„Ale, ale ..“

Cítil jsem, jak se mi ruka zvedá sama od sebe a byl jsem rozhodnut, že po pravdě popíši situaci na rotě, ať se pak děje vůle boží. Ale náhle kdosi uchopil moji ruku a táhl ji dolů.

„Buďte oba dva zticha!“ ozval se za námi hlas politruka našeho útvaru, který mi stále ještě svíral pevně ruku.

Po skončení schůze si mě vzal stranou a začal se ptát na Šťastného.

„Víte, soudruhu majore,“ řekl jsem, „Už mě to všechno uráží! Kdyby aspoň nebylo tolik toho papírování, takhle si chvílemi připadám jako sekretářka a ne velitel čety. Dělán každej den do půlnoci a každej druhej den do dvou, do tří do rána! A pak si tady vystoupí Bilský, žvaní a kydá na nás hnůj!“

„Já vím, že to nemáte lehký, ale já to nezměním. A nikdo nezmění ani Bilského.“

Chvilí nato si mě vzal stranou velitel útvaru a oznámil mi, že se mnou chce mluvit pracovník kontrarozvědky. Pochopitelně se ptal na Šťastného a na tu jeho pomyslnou pistoli. Za účasti kapitána Novoborského jsme sepisovali protokol, především o tom, co nakecal Šedivý.

„Víte, já o tom nic moc nevím, když jsem se o prohlášení vojína Šedivého dozvěděl, hned jsem vše nahlásil veliteli roty. Ale ten řekl, že je to výmysl a že je to nepodstatné. To tam, prosím, do toho protokolu napište. Doslovně,“ shodil jsem Bilského, a ještě k tomu jsem říkal naprostou pravdu.

Pak šel na pohovor Bilský. Asi to nebyl se zvláštními soudruhy pohovor příjemný, protože ještě druhý den se klepal vzteky a jeho veškerá nenávisť se soustředila na vojína Šedivého.

Bohužel druhý den vyvedení přestal veget a přicházela skutečná šumava. Dle rozvrhu jsme měli mít taktiku. Už od rána vše začalo špatně. Budíček nic, vstávání nic. Bilský dostal typický záchvat, rval ze mě spacák a řval.

„Neplníte si své povinnosti velitele čety, soudruhu četaři!“

„Ale to přece víte, ne?“ odsekl jsem, „Vždyť jste to včera říkal veliteli divize!“

Bilský se naštvál ještě víc, taky ten rozhovor s kontrarozvědkou včera mu moc nepřidal a choval se skutečně jak blázen, Běsnil ještě před srubem, když už jsme všichni byli nastoupeni. Jak jsem já stál vedle něho, když hřímal na rotu, normálně jsem mu za jeho zády dělal kašpárka, různé opičky a i jinak jsem se mu vysmíval. Vojáci řvali smíchy, Bilský myslel, že se smějí jemu a vytácel se ještě víc. Bohužel mě viděl jeden horlivý praporčík, dělostřelecký správce munice v táboře. Přišel až k nám.

„Soudruhu nadporučíku, tady soudruh četař absolvent se vám vysmívá za vašimi zády a poňouká vojáky proti vám!“

Bilský se cítil potupen, ne ani tak moji činností, jako tím, že ji viděl ten praporčík. Táhnul mě na statek přímo za velitelem útvaru, který měl být údajně přítomen. Naštěstí tam nebyl, a tak jsme museli vzít zavděk náčelníkem štábu Solovičem.

„Soudruhu nadporučíku,“ vyrážel ze sebe Bilský, „Tady soudruh četař za mými zády dělá posunky a štve vojáky proti mně. Žádám jeho okamžité disciplinární a co nejtvrdší potrestání.“

Ten na nás zíral jak na blázny. Především tedy na Bilského, myslím, že si asi pomyslel něco o veliteli roty, který nezvládá své vojáky.

„Co si to dovolujete?“ zeptal se mě, ale jeho hlas, tedy rozhodně na něj, nezněl tak přísně.

Mlčel jsem, jenom jsem nadhodil svůj typický zčásti přiblblý a zčásti ironický úsměv, s kterým jsem přežíval podobné situace.

„Takhle se chová absolvent?! Jako nabíječ? Děte mi z vočí!“

„Ale je potřeba ho příkladně potrestat...“ blekotal Bilský.

„Soudruhu četaři, váš případ vyřídím v kasárnách. Co nejpřísněji!“ začal náhle ječet Solovič jak pominutý, „Vypadněte a vraťte se své jednotce!“

Mile rád jsem poslechl a bleskově mu zmizel z očí. Podle toho, jaký jsem slyšel křik i po mém odchodu, pravděpodobně Bilskému vykládal něco o autoritě velitele roty. Protože když mě Bilský dohnal, vypadal zcela sinale. Po našem příchodu k jednotce nepadlo už ani slovo, Bilský dal vcelku klidným hlasem povel k vyzvednutí snídaně a poté k odchodu na taktiku.

Vyrazili jsme zasněženou plání pěšky jako tanky, nabíječi s výtyčkami za opaskem, velitelé čet a tanků s praporky. Nebylo nic jednoduššího, než se někde zašít, ale Bilský byl svědomitý velitel, takže jsme se pod taktickým záměrem přimotali přímo do rotního cvičení druhé roty. Zrovna ve chvíli, kdy se marně s tanky pokoušeli vyjet do zledovatělého kopce.

„Podrž mi to!“ vrazil mi Bilský do ruky svoji topobrašnu a šel se předvést. Nemohu mu upřít, že řidič byl opravdu výborný a dovedl s tankem hodně. Když si sedl za rajčáky, málokdo mu stačil. Osádka ve věži sice utrpěla nejeden šrám, ale tank přímo letěl.

Bilský vyhodil z tanku řidiče a dal se do díla. Pokusil se vyjet do kopce, ze kterého se stala naprostá klouzačka. Naše rota stála okolo, pochopitelně v bezpečné vzdálenosti, ono když čtyřicet tun začne nekontrolovatelně klouzat, nejde o žádnou srandu.

UAZ, vozítko různých velitelů

V tu chvíli na kopci zastavil UAZ a z něho vystoupil velitel praporu. Když uviděl velké shromáždění vojáků, které pozorují tank marně se šplhající do vrchu, vyskočil a hnal se, tedy spíš klouzal se k nám.

„Sáblíku, co to tady děláte?“ křičel už z dálky na mě.

„Cvičíme taktiku,“ odpovídal jsem po pravdě.

„Ale proč zrovna tady?!“ zaúpěl, „To je Šumava tak malá?“

Pokrčil jsem rameny.

„Kde je velitel roty?“

„Támhle v tom tanku,“ ukázal jsem na kolos, který se právě zapikoloval do křoví u cesty a drtil porost svými bezmocně hrabajícími pásy.

„Ať vyleze, ať ten kretén hned vyleze!“ křičel Vlasák na poručíka Kopeckého z druhé roty, který přihlížel stále hlouběji do povrchu a stále více do strany se zasouvajícímu tanku.

Pak se velitel praporu obrátil na mě, chytil mě nervózně za rameno, zaťal mi prsty křečovitě do oděvu.

„Sáblíku, je tady kontrola z divize. Prosím tě, už máme těch průserů dost, nechci žádný další! Cvičení musí dopadnout dobře! Sáblíku! Odveď si toho svýho vola a ručíš mi, rozumíš, ty osobně mi ručíš, že zmizíte a že vás dneska nikdo nikde nenajde! Jasný?!“

Přikývl jsem. Už jsem si začal zvykat, že když je něco potřeba udělat, Sáblík to zařídí. A když se něco povedlo, tak se na Sáblíka jaksi pozapomnělo.

Bilský byl mezitím vyhnán z tanku a doběhl svoji rotu, která pod mým vedením poklusem prchala do lesa. Myslím, že jsme zmizeli právě včas, protože se na obzoru začaly rojit nějaké UAzy.

Podle pokynů kapitána jsem vedl rotu podél lesa pryč od komunikací, protože jsem předpokládal, že sem za námi žádný kontrolní orgán nepojede. Nemusel by totiž odsud už vyjet a to, jak jsem předpokládal, nebudou soudruzi riskovat. Bilský mi šel po boku, cítil se uražen. Vlasák se k němu podle jeho nezachoval dobře, když se nezištně pokoušel pomoci druhé rotě. Ale za chvíli se oklepal a rozhodl se začít s taktikou.

„Sáblíku,“ řekl mi svůj záměr, „je na čase, abychom vojáky vycvičili v taktice.“

„Veliteli,“ oponoval jsem mu, „rozkaz kapitána Vlasáka byl jasný, zmizet někam, aby nás neviděl kontrolní orgán. O taktice nic nemluvil, takže proč prudit?“

„Vojsko se musí cvičit, aby bylo připravený!“

„Veliteli, vždyť rota je stará, vojáci už toho mají nacvičeno dost. Bude tady ještě hodně pakárny, tak proč zbytečně dělat další, když to není nutný,“ apeloval jsem na něj.

Marně, plán se už v jeho hlavě zrodil. Procházeli jsme právě obloukem kolem velice strmé stráně, která plná sněhu vzbuzovala velký respekt už jen na pohled. Bohužel právě tento nejstrmější kopec široko daleko upoutal pozornost velitele roty. Zastavil jednotku.

„Soudruzi,“ začal hned vysvětlovat taktický námět, „za tímto kopcem se skrývá nepřítel. Neočekává útok z tak obtížně přístupného místa. A my ho překvapíme.“

Zírali jsme na něj všichni velmi zděšeně.

„Roto za mnou!“ vykřikl a vyrazil do stráně. Musel se chytat zasněženého porostu, aby nesjel dolů, ale dařilo se mu, to mu nelze upřít.

Vojáci stáli na místě a dívali se chvíli na vzhůru se drápajícího velitele, chvíli na mě. Tu mě napadlo, přiznávám, že veliteli vrátím dnešní ráno, kdy mě odvedl do statku na hlášení a ztrapňoval mě před Solovičem.

„Roto, na můj povel, roto pozor!“ zavelel jsem předpisově. „Směr přímý, pochodem vchod! Pohov!“

Nutno říci, že šklebící se vojáci předpisově cvičili. Tak šla rota pod mým vedením podél lesa, kráčela srovnaná jak z partesu po úzké cestě, zatímco Bilský po pás zapadlý ve sněhu na nás zíral jako puk. Nakonec mu nezbylo nic jiného, než za námi doběhnout. Neřekl ani slovo, propracoval se až na čelo, po můj bok. Asi deset minut byl klid a poté svůj nápad zopakoval. Tentokrát se vydrápal výš, ale rota stála pod kopcem jako jeden muž.

„Okamžitě za mnou!“ řval, „Kdo nezhájí cvičení, má okamžitě tři dny vězení.“

„Kurva, máme to do civilu za pár, nechci si to tady prodlužovat,“ přemítali někteří vojáci.

„Nejlepší by bylo ho zabít a někde zahrabat. Na pluku by nám ještě poděkovali,“ řekl další a začali jsme se smát. Já chápal jejich obavy, aby jim necelé dva měsíce před odchodem do civilu neudělal Bilský nějaký další průser.

„Počkejte tady, promluví s ním,“ řekl jsem. Zatímco rota stála spořádaně pod kopcem, já se drápal za zuřícím Bilským. Po značném úsilí se mi podařilo k němu propracovat.

„Sáblíku, co si to dovolujete?!“ prskal, „Kdo tady velí?! Kdo je velitelem roty?!“

„Vy jste velitel roty. Ale mě poslouchej,“ konstatoval jsem suše a tím ho dorazil. Zalupal po dechu.

„Veliteli,“ pokračoval jsem smířlivě, „nechte toho. Ti kluci už toho maj dost. Čeká nás ještě dost cvičení, kterým se nemůžeme vyhnout. Proč chcete dělat zbytečně pakárnu? Souhlasím, vylezeme někam výš do lesa, najdeme vhodný místo, tak aby nás nikdo neviděl, uděláme vohýnek, zahřejeme se.“

„Ale to ...,“ zmohl se jen na slabý odpor, ale to já již byl otočený k jednotce.

„Kluci, polezte nahoru,“ křikl jsem dolů, „Všem dávám úkol! Hledáme místo, který není vodnikud vidět a kde si uděláme voheň!“

Vida, kolik se v nich rázem našlo síly. Jak opice se šplhali do stráně a za deset minut již na jedné dobře ukryté mýtině plápolal oheň. Rázem byl klid. Tady nás žádná kontrola nenajde.

Ještě ke všemu se nám naskytla možnost studia zoologie. Náš úkryt totiž nevypátral nepřítel či kontrolní orgán, ale pět divokých prasat. My je začali krmit zbytky chleba a sušenek. Zpočátku byli dost nedůvěřiví, my taky, potom už žrali a chodili pár metrů od nás. I když jejich rypáky nevzbuzovali právě příliš důvěry.

„Sáblíku, zpátky!“ vykřikl Bilský, když jsem se pokusil jedno z menších a méně hrůzy pouštějících prasat nakrmit z ruky. Jeho křik je zahnal. Ne na dlouho, za chvíli už zase chrochtali poblíž. Ale jen tak blízko, aby k nim dolétl hozený chleba. Moje pokusy o sbratření neakceptovali.

Během našeho sezení jsem se pokusil promluvit s Bilským a trochu ho uklidnit. Svěřil se mi, že má už všeho dost, že už kvůli těm průserům skoro nespí. A samozřejmě jsme se bavili i o Šťastném, ale především stále nadával na vojína Šedivého, který mluvil o pistoli a kvůli kterému nás vyslychali i kontráši. Když jsem s ním takto v klidu mluvil, bylo mi ho docela líto.

„Dneska v noci se mi zdálo, že jsem ho škrtil, stále větší a větší silou a ten hajzl ne a ne zdechnout,“ svěřil se mi se svými nočními můrami.

Když jsme uhasili oheň a vyrazili z naší mýtiny, během dalšího pochodu se rozhovor stočil na bojová umění, velmi vděčné téma velitele roty. Bilský neopomněl nikdy zdůraznit svoji znalost bojových umění, v jeho případě juda. Skutečně judo dělal kdysi závodně, uměl ho i použít, ale jen u naší roty bylo dost lidí, kteří by ho vyřídili raz dva. Takový Kurčiak, Hodek, Javůrek, ale především Toulecký a Salai. Oba mladí vojáci ovládali karate.

„Víte co, tak si uděláme takovou soutěž,“ navrhl Bilský, když jsme přišli o kus dál na volnější prostranství, připomínající tatami. .

„Vo co de?“ ptali se vojáci.

„No, dáme si zápasy. Kdo se se mnou chce utkat? Zkusíš to třeba ty, Sáblíku?“

„Děkuji, já dávám přednost řešení problémů použitím tohohle,“ poklepal jsem si na hlavu a výzvu odmítl.

„Já to zkusím,“ nabídl se Holub a už za chvíli se válel na lopatkách.

„To je jednoduše soupeř, co takle Humun?“ vložil se do toho Szečko.

„Já nechci,“ bránil se nabíječ.

„Jen se neboj a pojď!“ vyzýval ho Bilský.

„Koukej mazat,“ zavolalo na něj několik supráku a bylo rozhodnuto.

„Dobře, tak jdeme na tom,“ zaujal nadporučík postoj.

Humun byl daleko silnější, vyšší a těžší. Ale Bilský znal chvaty a uměl je použít. A tak po chvíli zvítězila technika nad silou a Bilský zachytil nohama ruku Humuna tak, že mu ji lámal. Ruce složil za hlavu a leže na zádech se usmíval, zatímco nabíječ úpěl.

„Vidíte, nad judo není,“ byl nadšený vítěz, když oprašoval sněh ze svého oděvu.

„To není jistý, takový karate ...,“ pokračoval v popichování Szepko.

„To bych taky zvládnul.“

„Ale veliteli, takový Salai by s vámi byl hotovej raz dva,“ kul řidič železo, dokud bylo žhavé.

„Jen ať to zkusí. Jdeme na to.“

Salai však nebyl Humun a stále odmítal. Neplatil na něj rozkaz velitele ani příkazy supráků. Jen vrtěl hlavou a bez hnutí stál.

Už to vypadalo, že ze souboje sejde, když náhle Bilskému došla trpělivost a na blondátého nabíječe se beze slov vrhl, aby mu nasadil kravatu. Ten se ani nepohnul, jen prudce máchnul zápěstím, jako když si vyklepává ruku, a zasáhl velitele roty přímo do čela. Ten se posadil, chvíli nechápavě koukal. A bylo po utkání.

Jelikož Bilskému vadili jízlivé poznámky a posměšky vojáků, vydal rychle pokyn k dalšímu pochodu. Nakonec jsme si udělali docela solidní procházku nádhernou zasněženou Šumavou a ve stanovený čas se vrátili do tábora. Ale tím taky skončila pohodová část tohoto cvičení. V noci se zase výrazně ochladilo a nás čekaly střelby.

Hned ráno nás čekal šok. Jedno auto se nepodařilo nastartovat a tak dvě roty narvaly na korbu Tatry. Snad šedesát lidí se mačkalo v tomto prostoru, leželi jsme na sobě, nedalo se téměř ani pohnout, venku minus dvacet pět stupňů, všude profukoval děsně nepříjemný a studený vítr. V této pohodě jsme se plížili ke střelnici po ledem pokryté silnici plné dvě hodiny! Někdo mrznul, někdo se dusil, všichni nadávali, snažili jsme se pohyby zahřát, ale kopali jsme do sebe, prostě to nešlo!

Viděl jsem kluky, jinak tvrdáky, jak brečí, když jim tuhla noha a bolest se šířila, jak se snaží zadržet vzlyky, jak si ulevují těmi nejuvulgárnějšími výrazy o armádě.

Hrozné, úděsné! Jinak tuhle přepravu nazvat nejde. Proti děsné zimě nebyla obrana. Strašná úleva, která se nám rozprostřela do každého údu, když nám dovolili na parkovišti na střelnici sesednout. A my se začali pohybovat. Nejprve jak roboti, jak zpomalený film, postupně jsme nabírali na rychlosti. Začali jsme sprintovat okolo Tatry, skákat, někteří řvali radostí jak malí kluci.

Vojáci z povolání, rozehřátí z vytopených kabin, nás začali rovnat a nabádat k nástupu. Nejaktivnější byl jako vždy Bilský, který i v této situaci začal vydávat předpisové povely.

„Veliteli, nechte toho, já to už nevydržím,“ vykřikl Szepko, tváře ještě od slz, psychicky naprosto na dně a mrskl po nadporučíkovi maskou.

„Trestám vás ...,“ vykřikl Bilský, ale byl přerušen příchodem kapitána Vlasáka a nadporučíka Soloviče, kteří pochopili situaci, ve které jsme před chvíli byli a místo řvaní nás začali povzbuzovat a snažili se nastolit dobrou náladu. V klidnější atmosféře jsme zahájili přípravu na střelby.

Naše rota dostala za úkol připravit tanky. Běželi jsme celou cestu až k zaparkovaným tankům, byl to nejméně kilometr, na tanky pověsili či pohodili malé polní a masky a téměř všichni jsme okolo nich začali běhat, honili jsme se navzájem, prali se, strkali se, sráželi se. Teprve pak přišel ten lahodný a zároveň bolestný pocit, kdy nám roztávaly i prsty na nohou. Ale když někdo na chvíli polevil v pohybu, vše se začalo nemilosrdně vracet do původního stavu.

Málokdo si dovede představit, co se dělo na otevřeném prostranství střelnice. Chvillemi prudký vítr dosahoval přímo vichřice, která zdvíhala oblaka ledové tříště a vrhala je přímo proti nám. Jít se dalo jen zády proti větru, jak se člověk otočil čelem, za pět vteřin necítil tváře. I když tanky stály na okraji a ne na úplně otevřeném prostranství, i tady byly podmínky pro život úděsné.

Zatímco mi řádili a pohybovali se, Milo Děmján stál jak solný sloup, celý zahalený do šály, že mu ani oči nebylo vidět.

„Běhej vole, nebo vomrzneš!“ volal jsem na něj.

„Když mě bolí břicho,“ nařikal a klepal se zimou, tento rodák z Vysokých Tater, horal.

„Pane bože, ještě že se mi nechce srát,“ pomyslel jsem si.

A tak všude pronikající zima, ještě než jsme připravili tanky, vyřídila Děmjána. Nakonec totiž nevydržel bolest břicha a v tomto běsnění živlů šel vykonat velkou potřebu. Než si stačil ulevit, omrzly mu tváře, nos a ruce.

„Měl kliku, že mu nevomrzly koule,“ poznamenal jen lhostejně Balík.

„Mantáka“ a „křehotinku“ Děmjána odvezli do tábora a odtud na posádku. Nechci být zlý, ale myslím si, že přes všechny zdravotní komplikace pro něj dnešní omrznutí bylo vysvobozením. Zimní Šumava pro něj skončila. Ale je pravda, že měl nejhorší omrzliny u pluku, že se jeho případ bral jako mimořádná událost a nepřijemnost pro celý útvar.

Naše práce pokračovaly i po odvezení mého kolegy velitele čety a mohli jsme začít tanky rovnat na dráhy. Motory zařvaly a kolosy se daly do pohybu. Netrvalo dlouho a už jsme se tísnili v postaveném stanu na střelnici, kde se vydávalo střelivo, ale kde bylo možné se taky schovat, když byla přestávka ve střelbě či jako teď, ještě střelba nenastala.

„Sáblíku, neviděl jsi moji topobrašnu?“ zeptal se mě zoufalým hlasem Bilský. Byl bledý, ale nevím, zda z úleku ze ztráty dokumentů či od mrazu.

„Vaši topobrašnu?“ Co bych s ní dělal. A kde jste ji nechal?“

„No,“ vzpomínal nadporučík, „myslím, že jsem ji položil na tank, pak jsem šel něco dělat, ale pak se tanky rozjely a ...“

„No, jestli zůstala na tanku, tak mohla spadnout kdekoli cestou na dráhy, to v tomhle sněhu je v prdeli. Veliteli, pokud byste jí eště našel než sleze sních, byla by to náhoda!“

„Boha, boha,“ zaúpěl Bilský, „nestraš mě.“

„To není strašení, to je fakt. Co v ní bylo?“

„No nějaký moje věci velitele roty ...“

„No, hlavně že nic tajného ...“

„Do prdele! Boha, boha! Do piči, do piči! Roto nástup!“ začal náhle projevovat maximální aktivitu.

Za chvíli, po dalších problémech s nástupem, celá naše rota běhala po střelnici a hledala topobrašnu velitele. Marně. Naše počínání neušlo veliteli praporu, takže sešel z tepla řídicí věže a přišel ke mně.

„Sáblíku, co tu blbnete? Hledáte snad houby, nebo co?“

„No, houby zrovna ne, zeptejte se Bilského.“

„Co se stalo?“

„No, radši se ho zeptejte,“ nechtěl jsem bonzovat.

Za chvíli se Vlasák vrátil a bylo vidět, že je pořádně rozlobený.

„Sáblíku,“ řekl mi jen stroze, „až s tím skončíte, skočte mi na věž říct výsledek.“

Poté, co jsme prošli celou cestu od původního stanoviště tanků, kde jsme je připravovali na střelby, až do jejich nynějšího ostavení na začátku střeleckých drah, a potom, co jsme nic nenašli, musel i nadporučík uznat, že brašna je ztracena.

„Tak já teda zajdu za Vlasákem, jestli tam nechcete jít sám ...,“ řekl jsem.

„Ne, ne, jen tam di ty,“ odpověděl Bilský zlomeným hlasem.

Nahlásil jsem na věži stav věci a tam ze ztráty brašny radost neměli. Jak jsem pochopil, ztráta dokumentace velitele roty byla brána jako mimořádná událost, byť nevím, co by s jeho deníkem, nějakými rozvrhy cvičení a zmatenými písemnými přípravami zákeřný nepřítel dělal. Už jsem byl za dveřmi, ale nespěchal jsem, protože bylo zima. Tak jsem slyšel, jak Vlasák říká Solovičovi.

„Nuda, co?“

„To jo. Víš co, pojď za Bilským!“

„Co tam?“

„Trochu si ho podáme. Uvidíš, jak zase začne zmatkovat a bude sranda. Už jako bych ho viděl, jak panáčkuje, jak podává hlášení a nakonec všechno zkurví.“

„Tak jo,“ souhlasil kapitán a oba se rozchechtali.

Jejich srandu společně s Bilským pochopitelně odnesla naše rota, která musela nastoupit znovu ze stanu a dívat se, jak Bilský skutečně zmatkuje, podává hlášení a jak se oba jeho kolegové důstojníci baví.

Ty dva dny, po které střelby probíhaly, to byl ryzí sadismus. Pokud jsem si myslel na praporním cvičení druhého praporu, že už nic horšího být nemůže, tak tohle vše předchodí zase překonalo.

Teploty se po oba dva dny pohybovaly pod minus dvaceti stupni, na střelnici ještě o pět až deset stupňů méně, do toho příšerný vítr a poletující zledovatělé kousky sněhu. Přes den bylo peklo, noční střelby, to už byla apokalypsa. Před mrazem nebylo kam se schovat.

Když střelby skončily, následoval znovu více než hodinový přesun na korbě nákladáku do srubového tábora, rovněž další děsný zážitek. Do svého srubu jsme dorazili o půl třetí ráno, snědli pár topinek, ohřáli se u kamen, natáhli se na postel a už jsme byli nuceni vstávat. Budiček byl stanoven na půl pátou ráno, a hurá znovu na střelnici. Celé mučení se znovu opakovalo jak přes kopírák.

Není tedy divu, že Děmjan nebyl zdaleka sám, kdo omrzl. Naše řady se tenčily. Navíc nebyl ani hezký pohled na brečící kluky, kteří neměli šanci se svým stavem nic udělat. Cvičení muselo probíhat, i kdybychom tu všichni měli pochcípát. Já sám jsem cítil, když mě ve sprše v kasárnách bičoval proud teplé vody, kromě velké bolesti v prstech na nohou, rukách a tvářích, že kůže na mnoha místech těla je jakási hrubší, méně citlivá. Rychle zapomenout.

V kasárnách jsme se dozvěděli, že Šťastný se už přihlásil v Praze na posádce sám. Těch několik dní strávil někde zašitý se svou přítelkyní, fáma o pistoli se nepotvrdila. Pro naši rotu tak jeho kausa dopadlo dobře, byť jsme už Míru neviděli. Jak pro něj, to nevím, ale jestliže někdo ve dvaadvaceti už počtvrté stojí před soudem, tak jakou má budoucnost?

Po příjezdu taky musel Bilský naklusat ke kontrášům a vysvětlovat jim, kam že zmizela jeho brašna. Návštěvu diverzanta v těch šílených povětrnostních podmínkách vyloučili, takže přijali verzi o ztrátě, ale i tak si nebohého nadporučíka řádně podali.

Večer jsem seděl v kanceláři, velitel roty šel na řízení k veliteli praporu. Náhle jsem uslyšel jeho křik.

„Chyťte je! Chyťte je!“

Vyběhl jsem ven a slyšel dupot na schodech směrem dolů. Zpočátku jsem nevěděl co se děje, pak se ke mně přitočil Tomáš Kupec, písař a podával mi pivo.

„Co se děje?“ ptal jsem se, když jsem schoval láhev v kanceláři.

„No, nějaký voják, asi z PTP, si schoval u nás u pudy několik piv,“ začal vysvětlovat Tomáš, „a teď si tam ještě s dvěma kámoši přihýbal. Nevím proč právě u nás, ale to máš fuk. No a načapal je tam dozorcí útvaru, dneska je to nadporučík Hrdlička, víš, výstrojní náčelník. Ale to máš taky fuk. No a voni se dali na útěk. A najednou byl u toho tvůj Bilský, který je začal honit. Tak jsem tam zabavil dvě láhve, jednu máš.“

„Já myslel, že když tak ječí, tak že ho někdo bije,“ poznamenal jsem.

Sešli jsme o patro níž a viděli výsledek honičky. Velitel naší roty prokázal sprinterské vlastnosti, jednoho nešťastníka chytil a táhl ho na dřevětárnu. Před ní ho držel za opasek a neustále mu opakoval.

„Ani se nehněte! Dělán deset let judo! Jak se pokusíte o odpor, do tří vteřin ležíte na zemi a já vás škrtním!“

Vojáček ale byl se svým osudem smířený a tak nadporučík nemusel předvádět své schopnosti. Bilský předal vojáka veliteli stráže a vrátil se na rotu, kde nadporučík Hrdlička zahájil vyšetřování. Zatímco totiž honili vetřelce, zbylá piva od půdy zmizela. Jedno si vzal i Gombár, velitel tanku z druhé roty, suprák cikánského původu, velmi schopný a slušný voják. Měl však smůlu, Hrdlička ho nejen spatřil, ale také si povšiml, že zaběhl do kanceláře výkonného praporčíka druhé roty, kterým byl můj kamarád četař absolvent Míra Olšavský. Tam bylo ale několik vojáků, kteří Mírovi pomáhali ve skladu a tak nebylo možné určit, kdo z nich tam vešel jako poslední, natolik dobře si ho důstojník neprohlédl. Na potvoru ještě přišel na kontrolu skladu i náčelník pluku pro týl major Bouška a sám zahájil vyšetřování.

„Soudruhu četaři, řekněte mi, kdo postavil to pivo na stůl ve vaší kanceláři!“ opakoval svoji otázku donekonečna.

„Byl jsem vzadu, nikoho jsem neviděl,“ opakoval se stejnou frekvencí Míra Olšavský.

„Dobře, soudruhu četaři,“ došla konečně majorovi trpělivost, „Máte tři minuty na to, abyste mi řekl jméno. Jinak máte tři dny vězení.“

Míra nátlaku nepodleh, zachoval mlčení a Gombára nenabronzoval. Nakonec si však ani ty tři dny neodseděl, zlikvidoval mu je stejně jako dalších šest dní za špatnou službu dozorčího kuchyně nadporučík Solovič, který si Míru oblíbil. Zajímavostí je, že těch dalších šest dní vyfasoval Míra taky od majora Bouška.

„Do vězení nechod, ale jdi do služby,“ řekl mu Solovič, „A jestli tě někdo bude chtít zavřít, tak jdi na vošetrovnu a hotovo!“

S příchodem nového měsíce února přišel na naši rotu nový člen. Voják z povolání, absolvent důstojnické dvouleté rychloškoly, podporučík Javorský. Vstoupil jako mladý lord, krásný nažehlený stejnokroj, bílá šála. Jen se mihl na praporu, pak si šel vyřizovat své náležitosti, do služby se měl zařadit do čtrnácti dnů. Jenže v tu chvíli se na naší rotě ocitli papírově čtyři velitelé čet a to bylo přeci jen mnoho. Vzniklo několik verzí, v každé z nich však musel důstojník z povolání nastoupit na moje místo velitele první čety. Ale co se mnou?

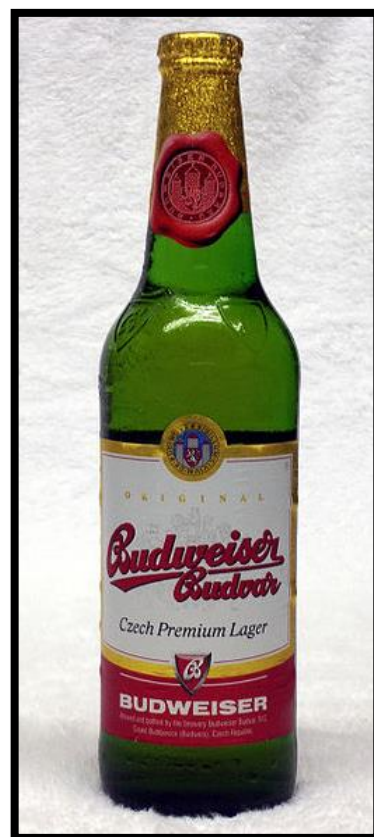
Jedna z verzí byla, že Čoviš půjde na štáb ke svým soudruhům dělat propagandistu pluku a bude po starostech. Což o to, kádrové předpoklady na to měl vynikající. Další dost pravděpodobná verze ale byla, že vyměním na druhé rotě Bartáka, pomocníka vyšetřovatele pluku. Takže jsem zašel rovnou za kapitánem Vlasákem.

„To víš, že s tebou něco uděláme,“ usmíval se.

„To chápu, ale co?“

„Asi si tě vezmu k sobě a budeš mi dělat osobního pobočníka.“

Takže jsem věděl stále kulový. Od písaře praporu Kupce jsem věděl, že Bilský bojuje o to, abych zůstal na jeho rotě, že prý nechce přijít o nejlepšího absolventa na praporu. Taková slova byla něco pro mou

ješitnost, byť mi bylo jasné, že Bilskému vůbec nešlo o mě, ale o sebe. Děmjan byl stále na ošetřovnách, Čoviš na pluku mezi komunisty a svazáky, Pavlík zašitý ve skladu, Poláček nalitý a ten nový? Ten taky asi moc pracovat nebude, už na první pohled byl frajírek. Takže kdo by mu na rotě dělal, kdyby Sáblík odešel?

Ale i já jsem hájil své zájmy. Ne, že bych tak miloval Bilského či první rotu, ale už jsem si vytvořil postavení mezi jejími vojáky a nechtěl jsem o něj přijít. Takže jsem stále žil v nejistotě a byl jsem do značné míry nervózní. Proto jsem uvítal, že mi po dlouhé době vyšel čas, abych si večer mohl skočit do města na trénink basketbalu.

„Sáblíku, musíme ošetřovat techniku, já tě pustit nemůžu, je to nařízení velitele praporu,“ sdělili mi Bilský.

„Klidně běž, já proti tomu nic nemám, když tě Bilský pustí,“ odvětil Vlasák na můj dotaz. Ale velitel roty trval na svém.

„Já za tebe nesu zodpovědnost, stejně jako za rotu a ne velitel praporu,“ řekl a vycházku nepodepsal.

Byl jsem hodně naštvaný. Ještě více, když jsem zjistil, že se večer žádná technika neošetřovala, nýbrž se šel odklízet sníh. Zatímco vojáci pracovali na nástupišti pluku, osaměl jsem s velitelem roty v naší kanceláři.

„Vidíte,“ řekl jsem mu vyčítavě, „vy jste se bál mě pustit, aby se na to nepřišlo a zatím se jen odklízí sníh a já přišel zbytečně o trénink. A že jsem jich za tu dobu tady tedy stihl!“

„Ale ne,“ odvětil s funěsovským úsměvem, „já se nebál, ale šlo o princip.“

„O princip?! A jakej, smím li vědět?“

„No, když já musím zůstat v kasárnách, tak ty taky!“

Zůstal jsem stát jako opařený. Dělal jsem pro něj a rotu desetkrát víc, než byla má funkční povinnost a teď takový nevděk. Vztek zcela zastřel moji mysl.

„Cože?!“ vybuchl jsem napůl nepřičetný, „Tak takhle to je! To je ale svinstvo! Já se taky neptám, jestli spíte, když tady za vás a pro vás dělám noci a noci přípravy, dokumentaci!“

„Ale jdi, takhle to nemůžeš brát,“ řekl shovívavě a úsměv ho neopouštěl. Za to mě opustil zcela a dal jsem to najevo i silou svého hlasu. A že rvát umím!

„Tak takhle! Tak abyste věděl, když jste takovej hajzl, tak jsme spolu skončili. Tahle příprava je poslední, kterou jsem udělal. Ať si to udělá kdo chce!“

„Sáblíku! Kroť se! A kam deš? Jdeme dělat dokumentaci!“

„Nasrat! Já to tu mám celý u prdele! Radši budu s klukama hrabat sníh, než abych tu s váma cokoli dělal. Je mi z vás na blití!“

„Okamžitě se vraťte, soudruhu četaři!“ přešel do úředního tónu.

„Vylíž si prdel!“ bouchl jsem dveřmi, až omítka zapraštěla.

Vztek a hlavně bezmocnost jsem si vybil na sněhu. Hrabal jsem ho jak šílený. Alespoň moje činnost měla účeln. Taky jsem v partě kluků přišel na jiné myšlenky. Bilský prý byl na rotě celý večer hodný a tichý a oči měl zarudlé ...

Na nástupu po ukončení odklizení sněhu se zase do mě začal navážet, když začal vykládat, že si neplním své povinnosti velitele čety a že z hoho může mít celá rota problém. Nevím, snad chtěl proti mně poštvat vojáky. Něco jsem mu odsekl, nechtěl jsem s ním mluvit.

„Veliteli, co toho Sáblíka furt jebete? Můžeme bejt rádi, že ho tu máme!“ ozval se náhle k mému velkému překvapení Kusej.

„Však už za chvíli vodejde na druhou rotu a bude mít vod vás pokoj,“ připojil se Hudeček.

„To jsem zvědav, co si pak počnete, veliteli!“ dodal Strniště.

To, že se špagáta zastali kupráci, překvapilo velitele roty ještě více než mě, zmlkl a zůstal stát s vyvalenýma očima. Nevím, nakolik svou podporu mysleli vážně, ale mě jejich reakce v ten hodně pozdní večer fakt moc potěšila.

Kola času se však točí dál. I začátek února byl pro naši rotu dost krušný. Děmjan byl v nemocnici, Čoviš také skončil na ošetřovně, protože se mu od omrznutí na prstech začala loupat kůže. Dostal mastičku a fáč. Mnoho toho v každém případě na rotě nepodělal. Přitom bylo v plánu ošetřování techniky, běžné průsery vojáků, jako pozdní návrat z vycházky, neustrojení, spánek ve službě, drzé chování a podobně. I v kasárnách byla velká zima, takže nikomu se nechtělo do parku techniky, ale ani do služby. Mě zlost trochu opustila a tak jsem začal zase normálně pracovat. No normálně, spíš jako magor. Ale co mi zbývalo? Kdo by tak asi odnesl průsery? Bilský?

Ale i na jeho hlavu, plnou ztřeštěných nápadů, se toho valilo dost. Supráci už ho nebrali vážně skoro vůbec, nikdo ho neposlouchal a on takovou situaci nesl velmi těžce. Navíc se na něj naštváli za hříchy minulé nadřízením, možná mu i dělali naschvály a trochu ho šikanovali. Takže se toho na rotu valilo tolik, jako když praskne přehrada. Zachraň se kdo můžeš. Ale kam tady utéct? Bilský zůstával v kasárnách dlouho do noci, skoro se nedostal k rodině.

„Vy někam jdete?“ zeptal jsem se ho, když jsem viděl, že si bere kabát a beranici.

„Sáblíku,“ řekl zmučeným hlasem, „Jdu se na chvilku podívat domů. Kdyby se tu na mě někdo ptal, řekmi mu, že jsem si vzal pistoli a šel se zastřelit.“

Nevzal si však pistoli, ale náhradní volno. Nevím, zda mu oraz někdo na pluku poradil či nařídil, ale v každém případě se atmosféra zase trochu uklidnila. Vlasák rozhodl, že ho zase budu zastupovat já, protože jsem se prý osvědčil a nový mladý důstojník z povolání ještě nenastoupil.

Hned druhý den ve své dočasné funkci jsem jednotku zašil na učebně na tankostřeleckém cvičišti a odešel na štáb praporu domluvit a obhájit sestavenou celodenní směnu, do které naše rota nastupovala. Když jsme skončili, řekl mi Solovič.

„Až půjdeš zpátky za rotou, vem s sebou podporučíka Javorského a představ ho jednotce. Je už na vaší rotě ve skladu u Pavlíka, tak si ho tam vyzvedni.“

Vyzvedl jsem ho, cestou jsme se představili a já ho zavedl rovnou do učebny. Když jsme otevřeli dveře, byl mladý důstojník dle jeho výrazu šokován. Část roty spala, další část byla v družném hovoru, další hráli karty. Podívali se na hodnost Javorského a pak pokračovali ve své činnosti.

„Hej, pánové, věnujte mi chvilku pozornost,“ zvolal jsem a zatleskal.

Utišili se, eventuálně posadili.

„Přečtu vám céésku, abyste věděli, kdo kam půjde!“

Což jsem učinil. Pochopitelně si neodpustili komentář.

„Do prdele, zase do stráže?“ vztekal se Szepko.

„Když se ti to nelíbí, tak tě škrtnu a napíšu tě na vchod,“ pokrčil jsem rameny.

Zmlknul. Služba na vchodě byla v těchto tuhých zimách zdaleka nejhorší, navíc každý zde byl na ráně a měl zvýšenou pravděpodobnost na obdržení trojky nebo sedmičky. Rozuměj basy. Z tohoto důvodu jsem tam posílal především ty, kteří mi dělali nějaké problémy, o čemž by mohl vyprávět třeba Doležal, později můj velký kamarád, či Holub nebo Zemerský.

„Abych nezapomněl, tohle je podporučík Javorský, nový velitel čety a povede nyní výcvik,“ dodal jsem a otočil se k Javorskému, „Jdu dělat na rotu písemný přípravy.“

Nebylo to vůči němu úplně fér, že jsem ho v tom takto nechal. Jak jsem se později informoval, neřekl po mém odchodu ani půl slova. Ale dal se na vojnu, on zcela dobrovolně, tak ať se snaží. Navíc se uvedl hned

skvěle. Ještě tento večer Javorského poslali pro vojáka ČTZ-1, který si odskočil do Ostravy urovnat vztahy s manželkou, a náš nový velitel čety si neodůvodněně protáhl výlet o den.

Takže Javorský byl zase pryč, Bilský stále na zvláštní dovolené či co, takže jsem měl rotu stále na povel. Další den večer šel na vycházku Pavlík, alkoholik, podle vojáků dobrej špagi, podle nadřízených flink, dle mého byl na hraně překulit se v notorického alkoholika. I tento večer přišel ve značně zdemolovaném stavu, hezké od něho bylo, že dotáhl dvě láhve červeného vína. Hned jsme si jednu v kanceláři otevřeli. A po ní tu druhou. Tím se však dorazil, začal být nepříjemný, hádal se se mnou, padal ze židle.

„Tak jdem spát!“ řekl jsem, schoval kompromitující předměty a odemkl dveře. „Jdu na hajz!“

„Já taky,“ zamumlal.

Bylo mi trochu divné, že na WC nedošel. Ale řekl jsem si, že asi usnul. Vrátil jsem se odlehčen do kanclu a nevěděl, zda se mám smát, brečet nebo nadávat. Pavlík stál ramenem a hlavou opřený o skříň, druhou rukou si ho držel a proud tryskal ven. Ale kam! Přímo do jeho kanad, na jeho maskáče, které si předtím sundal, pak stékal na podlahu a jako potůček se sunul ke stolu velitele roty. Zde vytvářel rozrůstající se jezírko.

Chvilí jsem koukal jak blbec, pak jak korunovanej, když Vláďa po chvíli schoval zdroj záplavy do kalhot a začal se chystat ke spánku. Do páchnoucí louže si hodil spacák a chtěl si lehnout!

„Ty čuráku! Pojď pryč, ty prase!“ začal jsem mu nadávat a tahat ho z kanceláře, ale pral se se mnou, vší silou se držel futer a já nebyl schopen ho odtrhnout.

Co s ním? Nechat ho v tom spát, nebo ho knokautovat a odtáhnout? Což v jeho stavu by asi nebyl problém, ale nějak se mi takové řešení příčilo. I když za ten bordel, co udělal v kanceláři, by si minimálně pár facek zasloužil. Což mi druhý den potvrdil a dal mi pro takový další případ zelenou.

Naštěstí náš zápas od stolku dozorčího roty viděl četař Czöte a společnými silami jsme ho odtáhli a uložili do postele. Naštěstí byla druhý den neděle, takže jsem kancelář nepotřeboval. Pročež tak měl Vláďa možnost ten bordel po sobě uklidit. Bylo mi ho líto, když se druhý den stal terčem všeobecného posměchu a když jak uzlíček neštěstí likvidoval s hadrem v ruce k kanceláři zapáchající spoušť. Sliboval, že už to nikdy neudělá.

Jenže druhý den odpoledne mu otrnulo a když šel s řidičem Ronovským na služební cestu, kam je poslal Solovič, narazili cestou na chutný pramen a řádně si z něho přihnuli. Vyneslo jim to pět dní vězení. Aby Pavlík své představení korunoval, tak druhý den ráno při poplachu nastoupil po půl hodině, když byl konečně nalezen tvrdě spící ve skladu výkonného praporčíka a probuzen. Pak ho zavolali do kanceláře pluku, kam odcházel jako četař absolvent a vracel se jako desátník absolvent. Nástup do basy hned. Upřímně řečeno, byl jsem rád, že mi zmizel z roty. Naštěstí šlo vše mimo mě.

Večer jsem seděl v kanceláři a něco dělal, když za mnou přišel velitel praporu Vlasák, který byl právě v roli dozorčího útvaru. Seděl jsem za stolem Bilského.

„Tak už si zvykáš?“ usmál se.

„Zvykám? A na co?“

„No na velitele roty. Docela ti to jde! Nechceš to podepsat?“

„To radši kulku do hlavy,“ odpověděl jsem nezdvořile.

„Na vojně to není tak hrozný, dostaneš peníze, byt ...“

„Já se radši vrátím do civilu. Přišel jste sem dělat nábor?“

„Ne, potřebuju někoho na doplnění služby do kuchyně, onemocněl jim tam nějaký voják. Tak než někoho z tvý roty vodchytну, chtěl jsem vědět, koho tam chceš poslat, nějakýho hajzla.“

„No, když to musí být, tak si z roty vytáhněte Mariana Holuba, ten si takovou službu zaslouží,“ určil jsem.

„Tak dobře,“ řekl a odešel. Jenže za chvíli byl zpátky.

„Hele, a kde toho ptáka máš? Nevodletěl ti někam?“ zeptal se.

„Cože? Není na rotě? Tak já ho seženu,“ řekl jsem v předtuše nepříjemnosti.

„Tak ho najdi a pošli mi ho na dřevěárnu,“ řekl a odešel.

Samozřejmě byl Marian na černo venku, u své holky, takže jsem pro něj rychle poslal Švehlíka, který ho za chvíli přivedl. Vymyslel si, že byl za kamarádem na spojovací rotě.

„Tak co, advokáte? Kdes ho měl?“ ušklíbal se později Vlasák. Bylo mi jasné, že historce se spoj rotou nevěří, ale nechal to být, za což jsem mu byl vděčný.

Advokáti, tak někdy, když měl dobrou náladu, říkal velitel praporu mně a Ivu Marešovi, protože se prý stále zastáváme svých nezdárných podřízených.

Druhý den se vrátil Bilský a já mu předal jeho rotu. Hned jsme dostali nový úkol. Po další tři dny jsme vždy ráno nasedli na auto a jezdili na Šumavu připravovat tanky k předání druhému praporu. Ty tanky, které jsme měli půjčené na jejich praporeční cvičení. Večer jsme se zase vraceli. Během toho jsme měli s Bilským dost času si vysvětlit náš vzájemný vztah, který byl nedávno narušen naší doposud nejostřejší hádkou.

„Sáblíku,“ začal dialog na toto téma Bilský, „tys mě nasral těma svejma řečma, že bych tě roztrnul.“

„Vy mě zase tím, že ste mě nepustil na trénink. Takže jsme si kvit. Vlastně ne, já na to doplatil,“ odpověděl jsem.

Pokusil jsem se mu klidně vysvětlit, že se mnohdy chová jako nevděčník, že je zbytečně aktivní a sám sobě i své rotě přiděluje problémy. A že velitel není jen od toho, aby na podřízené řval a budoval si na nich svoji kariéru, ale taky od toho, aby se o ně postaral. Ale moje snaha byla zbytečná, jako mluvit do dubu. Jen se stále přiblížle usmíval a pokyvoval hlavou. Po čase jsem pochopil, že stejní nic nepochopí a nechal jsem toho.

Při předávání tanků naši řidiči makali jak vztekli, v mrazu, někdy si museli sundat i rukavice, já jako velitel tam jen očumoval a na nic nesahal, abych se neumazal. Moje naprostá nečinnost a lhostejnost neunikla technikovi pluku kapitánu Zouarovi a tak si mě zavolal.

„Soudruhu četaři, vaše činnost se mi nelíbí! Vůbec nevelíte řidičům a neučíte je znát tank:“

Odpověď, že oni toho vědí o tanku pětkrát víc než já, jsem spolkl a raději mlčel. Kapitán mou nízkou odborností asi z mých rozpaků vycítil a pokračoval.

„Taky vy byste se poučil. Co jste v civilu? Co máte za fakultu?“

„Strojárnu.“

„No vidíte! Teď máte možnost se naučit znát tanky, až je jednou budete v civilu konstruovat, abyste věděl, co zlepšit. No, co mi na to řeknete?“

„Soudruhu kapitáne, já myslím, že do civilu určitě půjdu, ale taky vím určitě, že žádný tanky nikdy konstruovat nebudu. Dokonce vo nich nebudu chtít hodně dlouho slyšet.“

Touto odpovědí jsem se ho zřejmě dotkl na citlivém místě, soudě podle toho, že se mnou přestal mluvit, pouze na mě vysílal hodně nevraživé pohledy. Tak jsem se co nejdříve zdekoval. Ještě s Čovišem, Balíkem a Majorošem jsme se zašili v pojízdné kuchyni, kde bylo jednak teplo a jednak něco na zub. Tou dobou jsme byli vděční i za kus suchého chleba a když bylo hodně dobře, tak chleba se sádlem a cibulí či s paštikou.

Poslední den tohoto úkolu se neomylně sunul k večeru, všechno se protahovalo, dávno už jsme měli odjet, ale přebírající řidiči a jejich velitelé stále nacházeli závady, které naši řidiči a technici museli odstraňovat. Velitel naší roty poskakoval jak neposedný nezbeda.

„Veliteli, co se děje?“ zeptal jsem se.

„Boha, boha! Do piči, do piči! Na osmou hodinu mám lístky do biografu. Pro sebe a manželku. Musíme co nejrychleji odjet, jinak to nestihnu!“

„No,“ podíval jsem se na hodinky, „tak to bysme si fakt už měli pospíšet.“

Bilský nasadil svůj funěsovský výraz, pak šel a povzbuzoval naše řidiče, bagatelizoval našlé závady, ale nikoho jeho názor nezajímal. Za chvíli se ke mně vrátil

„Sáblíku, to je zkurvená robota! Připravuje mě o rodinu, o všechnu volnej čas!“

A po chvíli.

„Přece se kvůli těm posranejm tankům nenechám rozvést!“

„To víte, veliteli, na rozdíl vod nás jste si ale tu službu vybral sám“ neměl jsem moc pochopení a pokrčil jsem rameny.

Bilský jen mávl rukou.

„Zkruvený lampasáci,“ soptil po chvíli, „Čuráci si furt něco vymejšlej! Do piči, do piči! Já už to nestihnu! Pojebanci jedni!“

„Ale vždyť to jsou vaši kolegové z druhého praporu,“ pokusil jsem se o vtip.

„Kolegové?! Kokoti zasraný! To mi dělej naschvál! Čuráci! Chtěj mi zničit nejen kariéru, ale teď už i manželství! Boha, boha! Do piči, do piči! Sáblíku,“ chytil mě křečovitě za ramena, „podej mi granát, já ho mezi ty gumy hodím!“

„Tak se s nima jděte dohodnout,“ radil jsem mu.

„To víš že jo,“ odbyl mě, „S nima tak. Vejdu dveřmi, vyhoděj mě voknem!“

Ještě chvilku poskakoval, pak zašel za kapitáme Zounarem, oznámil mu, že s rotou odjíždí. Následoval rychlý nástup roty, a než se kdo vzpamatoval, stali jsme se nedobrovolnými účastníky zběsilé jízdy do kasáren, kdy píсты naší vejtřeasky vyskakovaly nad kapotu.

Když jsme konečně dorazili do kasáren, přišel k autu dozorčí utvaru a oznámil veliteli roty, že během dne utekl z kasáren jeho voják Humus s vojákem druhé roty Heroldem.

„Tak co se stalo?“ seskočil jsem z korby, protože jsem něco málo zaslechl.

„Boha, boha! Do piči, do piči!“ vztekal se Bilský, „Utek nám Humun! S tím kterénem z druhý roty Heroldem! Voba dneska poslali na předběžný pohovor s prokurátorem! Nevím co jim nakecal, ten čurák zastanej! Ale určitě jim domluvil moc dobře, pojebanec jeden, když cestou zpátky vzali roha!“

„To se asi do kina nedostanete co?“ nadhodil jsem.

„Hovno, Sáblíku! Já na to seru! Rychle, mizím rovnou, pošli mi z roty Czöteho a neviděl jsi mě! Odešel jsem a jsem pryč,“ řekl a dodal obligátní, „Zařid', co bude potřeba, přebíráš zase velení roty. Rychle boha, musím zmizet, do piči, než mě někdo odchytne!“

Nepočkal ani, až auto projede branou a zdekoval se. Šel jsem na rotu za Czötem. Ten už byl ustrojen ve vycházkovém, protože byli domluveni, že mu ohlídá děti. Což byl jev v kasárnách celkem běžný a pro mě pochopitelný.

Takže velitel zmizel, Czöte odešel, ale mně starosti začaly. Odešel jsem do štábu našeho praporu, kde už běsnil Solovič.

„Kde je velitel roty Bilský?“ ptal se hned.

„Šel do kina s manželkou,“ odpověděl jsem po pravdě.

„Tak ho hned odvolejte a přiveďte do kasáren,“ nařídil Solovič.

„Veliteli, nebylo by lepší to tak nechat být?“ zeptal jsem se, „Já všechno zařídím. Když ho odvoláte od manželky, bude zuřit, bude tu zbytečněj zmatek a ničemu to nepomůže.“

Solovič se zamyslel. Věděl, že mám pravdu, ale na druhou stranu měl chuť udělat Bilskému naschvál. Nakonec však vyhrálo jeho lepší já a on kývl. A já, jasko správný vůl, byl za dobrý skutek po zásluze potrestán a musel se dát do práce.

Mezitím se vrátil četař Czöte na rotu. Jeho náhlý příchod mě překvapil, takže jsem se hned ptal, co se zase děje.

„To zase byla prdel,“ rozesmál se Czöte, „Ale když mi dáš cigáro, tak ti to řeknu,“ mrkl šibalsky, aby zakryl své bezostyšné vydírání.

„Tak jo, pojď do kanceláře,“ pozval jsem ho. Tam už byl četař absolvent Hollý a četař absolventem Míra Olšovský, oba z druhé roty, se kterými jsme dávali dohromady hlídky pro hledání obou vojáků ve městě.

„Pánové,“ spustil Czöte, „to byla děsná prdel. Čekal na mě za rohem kasáren! Schovával se jak malej Jarda. Pak jsme celou cestu běželi, abychom to stihli. Nakonec jsme to vcelku stihli, i když jsem myslel, že chcípnu. Jenže hned, jak jsme k dorazili k němu domů, tak se pohádal s manželkou.“

„Cože? A proč?“

„No, vona už nevěřila, že někam pudou, tak se svlíkla a nebyla voblečená. No tak jí začal nadávat, že není připravená a voblečená, a vona mu řekla, že von taky ne. No a tak řek, že to stihne za dvě minuty a vona na to, že to stihne za minutu.“

Dali jsme se do hurónského smíchu nad známými časovými normami našeho velitele.

„No, nakonec se dohodli, svěřili mi byt a vyrazili. Jenže došli jenom k autu.“

„To se zase pohádali?“

„Ale hovno! Bilský sednul do toho svýho Moskviče, svýho drahýho rodinnýho vozu. Z vokna jsem viděl, jak se ho marně snaží nastartovat. Pak do něj kopal, pak na sebe asi deset minut s manželkou řvali, pak se vrátili a už spolu vůbec nemluvili. A mě poslali do kasáren.“

Řezali jsme se smíchy, zvláště když jsem všem ještě vyprávěl, co všechno bylo nutné podstoupit, abychom vůbec do kasáren stihli přijet včas.

„To, že auto Andy nenastartoval, mě vůbec nepřekvapuje,“ vysvětloval Czöte, „Andy nosí do kasáren stále nabíjet baterku, ale pak ty dráty zapojí vobráceně, a to zásadně.“

„Tak jo, dem sestavit ty hlídky a dem se projít,“ přerušil nakonec Olšovský dobrou zábavu.

Vytvořili jsme několik hlídek a zase chodili nočním městem. Hledali jsme oba výtečníky, byt jsme všichni byli v hlubi duše přesvědčeni, že jsou již někde hodně daleko, někde na cestě domů. Taky že jo, hned druhý den dopoledne nám volali, že je oba chytili v Bratislavě.

Nás však čekaly přípravy na další praporní cvičení. Materiál měl připravit podporučík Javorský, zatímco my jezdili předávat zmíněné tanky. Samozřejmě připravil velké kulové, ba co víc, ještě si nechal některý materiál ukrást. To byla běžná praxe a tak si na materiál každý dával hodně velký pozor. Voják klidně ukradl krumpáč i z požárního stanoviště a ani mu nevadilo, že má červenou násadu. Na rotě ho přebarvili a opařili značkou. Při přípravě materiálu si počínala nejlépe třetí rota, která ukradla krumpáče naší i druhé rotě. Když tento stav Javorský Bilskému sdělil, ten zuřil.

Sebral dva vojáky a v mojí a Javorského přítomnosti běžel do rajónu třetí roty. Za chvíli se ozval jeho vítězoslavný ryk, když objevil naše náčiní.

„Odneste to do skladu naší roty!“ nařídil.

„Tak to ani náhodou,“ zastoupil nám cestu četař Jabor.

„Bereme si, co naše jest,“ ušklíbl se Bilský.

„Veliteli, ty krumpáče jsou naše. Proč nám je chcete vzít?“

„Cože? Vy jste je šlohlí nám!“

„Ale ne. Ale když se na vás tak dívám, tak jasně vidím, kdo je tady zloděj!“

„Cože?“ zařval Bilský, chytil nejbližší krumpáč a hnal se na Jabora. Honil ho chvíli po chodbě, než se četaři podařilo uniknout hrozbě, že se mu do těla zasekne železný hrot.

„Tak dělejte, berte všechno!“ nakázal Bilský, když se vrátil z honitby. A jak byl rozlobený, vyběhl jejich sklad opravdu velkoryse. K jeho dobru dodat, že jsme měli rázem materiálu dostatek a v každém tanku minimálně tři krumpáče, místo dvou předepsaných.

Bohužel s dokumentací tak jednoduché pořízení nebylo, zase bylo třeba udělat hodně papírů, nákresů údajných bojových situací a to jak praporu, tak roty, čtyři a až po poslední tank. Bilský měl hlavu k prasknutí, Javorský ruce dozadu, byl líný jak veš, Čoviš se schoval na štábu mezi soudruhy, Pavlík pak do skladu zase nepřítomného Poláčka. Tak jsem zkusil o pomoc požádat Děmjana, který se vrátil z nemocnice a byl toho času na ošetřovně. Tam jsem za ním přišel.

„Víš,“ začal s výmluvami, „já bych ti rád pomohl, ale mohl bych kreslit jenom tady v kuchyňce, a tam není teplo, mohli by mi zase omrznout ruce!“

„Cože?“ zalupal jsem po dechu, „To jsem ještě neslyšel, že by někomu při plus patnácti něco vomrzlo!“

„No, tomu nerozumíš, musím být stále v teple, tam to není bezpečný ...“

„Víš co,“ ukončil jsem rozmluvu. „Di do prdele. Tady v tom vedru může vomrznout leda takový hovno, jako seš ty. Jsem rád, že seš takovej sráč, tak si to tu pěkně užij!“

Nakonec se mi nějak podařilo dát vše předepsané dohromady, byť jen svými silami. Takže jsem mohl jít s dokumenty ke kontrole k Solovičovi. Tam jsem se dozvěděl, že Šumava bude rozdělena na dvě části, na první, která bude praporním cvičení a druhou, která bude normálním výcvikem. Po týdnu se budeme vracet do kasáren, abychom se mohli vysprchovat, nafasovat čisté věci a hurá na další týden do nepohody. Byl jsem rád za změnu, původně to vypadalo, že na vyvedení budeme čtrnáct dní vcelku.

Hned první den jsme se přesunuli do předem v plánech zakreslených připravených pozic, které byly sice trochu jinde, ale o to méně připravené. Takže jsme si jako předsunuté jednotky museli pozice vybudovat, což nebylo ve zmrzlém terénu právě lehké. Přes celý den jsme zakopávali techniku a byli zcela odříznuti od dalších jednotek, především však od proviantu, včetně pití. To nám vadilo skutečně nejvíc.

Nicméně jsme si skoro mohli volat veget, protože byť půda byla zmrzlá, tak přišla obecně obleva, přes den svítilo sluníčko a bylo relativně teplo. Sice jsme hned za našimi pozicemi postavili stan, ale nakonec právě pro přízeň počasí, jsme zůstali spát v tancích, takže ve stanu nikdo ani nezatopil.

Ještě kolem půlnoci jsme seděli na pancířích zakopaných tanků, snili o civilu a pozorovali nádhernou noční krajinu, kterou osvětloval měsíc nad našimi hlavami. Protože jsme měli i své zásoby, ani jsme se tolik nesoužili.

Až v nočních hodinách dorazil rotmistr Hajský, který měl zásobování proviantem na starosti. Dovezl nám vystydou a hnusnou stravu a naplnil nám naše nádoby studeným čajem.

„Ještě je tam druhá četa druhý roty, táhle za lesem, je to naše předsunutá jednotka,“ upozornil jsem ho na svoje kolegy.

„Jo, já vím,“ řekl jen.

Nevím ani proč, ale asi že byla nuda, jsem po jeho odjezdu nezalezl do tanku, ale zůstal venku a kouřil cigaretu. A jasně jsem viděl, že auto odjelo tak sto metrů směrem k naší předsunuté četě, pak zastavilo, rotmistr Hajský vylil čaj do sněhu, načež auto otočili se a odjeli.

Velice mě jeho jednání rozlobilo, zvláště když i k nám se dostal se značným zpožděním. Proto když přijel na kontrolu kapitán Vlasák s politrukem pluku, upozornil jsem je na toto dle mého naprosto sprosté jednání rotmistra. Jak jsem zjistil, tak mu jen vynadali, řekli mu, že je hajzl a tím pro ně vše skončilo.

Jejich konstatování, že byl Hajský hajzl, kdykoli podepíši. Rotmistři, nazývání pošťáci, byli obecně až na malé výjimky sotva odrostlí pubertáci, ovšem se značným platem za skoro žádnou práci. Bylo i pár výjimek, kteří se naučili pracovat, abych nekřivdil všem, ale obecně byli pěkní šmejdi.

Té noci bohužel došlo ke zranění u třetí roty. Četař absolvent Antoš si přerazil sám své prsty. Což nebyl až zase tak velký problém, zvláště když se do tanku nasedalo na čas, toto zranění patřilo k nejčastějším. Já si při zavírání poklopu dával vždy obzvlášť velký pozor, byť někdy jsem úrazu unikl jen o vous. Když totiž zajíždíte do poklopu tanku, tak vám někdy ujede noha, chytnete se za pancíř a ten rovnou zavřete. Nebo ho

už zavíráte zároveň se slézáním, abyste byl rychlejší. A druhá ruka, kterou se držíte za kraj pancíře, je pak vaší vlastní vahou přiražena poklopem.

Četaři Antošovi se úraz podařilo náhodou, jejich tank zajížděl do okopu, zhoupł se, voják sklouzl dovnitř, jednou rukou se zachytil a druhou si ji přerazil. Tak jako tak, byl odvezen do kasáren a vyfasoval sádru.

Druhý den jsme vyjeli z již skutečně připravených pozic a v terénu cvičili některé taktické prvky, abychom byli připraveni, až ostře sledované cvičení a řešení bojového námětu za dva dny skutečně vypukne naostro.

V tu dobu do armády pronikl pokrok v podobě písťalek. Museli jsme ji mít všichni velitelé, po velitele tanku v to. I já jednu nosil neustále v náprsní kapse, ale používal jsem ji jen tehdy, kdy jsem chtěl záměrně vnést do velení zmatek. Zato Bilský se této myšlenky chytil a vžil se do role písťajícího velitele celou svojí osobností. Zvuk jeho písťalky se šířil šumavskými hvozdy všemi směry, stejně tak následně tento výdobytek techniky začal používat i v kasárnách.

Vymyslel i své vlastní signály. Krátké, přerušované písťání – shromáždění velitelů. Dlouhé písťnutí – shromáždění roty. Tři písťnutí za sebou – tři dni vězení. Musím na sebe přiznat, že jsem mu někdy záměrně zapískal za zády, abych do velení vnesl dezorientaci, ale na druhou stranu jsem se ani moc nemusel snažit, chaos fungoval i tak spolehlivě.

V další fázi dne měla naše rota procvičovat, jak se zachovat, když jsme při přesunu napadeni nepřítelem z boku. V tu chvíli se podle taktických pokynů celá rota jedoucí v koloně otočí o devadesát stupňů, vyrazí a zničí proradného agresora. Takže námět byl zcela jasný, naše počínání a řídil osobně kapitán Vlasák.

Vyjeli jsme, pěkně spořádaně za sebou, po četách, každá v počtu tří tanků. Na čele Bilský. Stále se nic neděl. Že by se nás nepřítel zalekl, nadělal si do kalhot a se staženým ohonem odtáhl?

„Nepřítel vpravo, k boji!“ ozval se hlas Vlasáka ve vysílačce.

„Vpravo v bok, vpřed!“ velel jsem a předpokládal, že tak učinili i další velitelé čet. Jenže jsem se mýlil, velitel roty, moje druhá a naše třetí četa udělala vpravo v bok a srdnatě zaútočila na zákeřného nepřítele.

„Vlevo v bok! Vpřed!“ zavelel podporučík Javorský.

Po jeho rozkazu nastala velice kuriozní situace. Zatímco moje druhá a vedlejší třetí četa se neohroženě chystala zničit imaginárního nepřítele, Javorský se svými třemi tanky prchal z bojiště!

„Do prdele! Kdo tam velí!“ řval do vysílačky Vlasák., „Zastavte cvičení!“

Zastavili jsme. My velitelé jsme vylezli do bojové polohy a mohli spatřit tři prchající tanky.

„Velitel roty! Zastavte ty hovada!“ ozval se zase křik kapitána do vysílačky, protože Javorský stále nepřerušil cvičení. Vzápětí jsem raději sundal kuklu, protože se ozval nepřičetný řev Bilského. Začal jsem rvát smíchy.

Nakonec se Javorský vzpamatoval, vrátil se a na podruhé jsme již útok odrazili předpisově. Ale hned svou první akci si můj nový kolega získal docela špatnou pověst.

„To bude asi nějaký hovado,“ slyšel jsem v polední pauze říkat Vlasáka svému náčelníkovi štábu Solovičovi, „myslel jsem, že se ten vůl se svou četou zastaví až u Prahy. Ale bude se hodit do party s Bilským. Akorát že my se z nich poseřeme.“

Po obědě jsme zase plnili jiný taktický námět. Velitel roty, velitelé čet a tanků jsme stáli na na prostranství a zakreslovali taktické situace do map.

„Veliteli, můžeme si sundat čepice a konga?“ navrhl jsem. Sluníčko docela svítlo a my byli nabalení jak zákon káže. Kupodivu svolil a sám nám šel příkladem. V pohodě jsme si tedy kreslili nějaké blbosti, když

se na okraji pláně objevila vejtraska. Z ní vystoupila nějaká postava a šla směrem k nám. Bilský hned myslel na nejhorší.

„Boha, boha! Kontrola! Rychle oblíkat!“ začal křičet. „K zemi! K zemi!“

Sám se vrhl na zem jako první a jednoho půjčeného desátníka z druhého praporu strhl za nohu. Sám se pak válel na zemi a snažil se navléct do kongu. Ukázalo se, že kontrolní orgán je jen zbloudilý řidič, který se přišel zeptat na nějakou jednotku a náš smích, se kterým jsme sledovali mrskajícího se Bilského na zemi, se změnil v naprostý řev.

„Ten Bilský je fakt nějaký divnej. Nemáte to s ním lehký,“ kroutil hlavou desátník z vedlejšího praporu a držel se za pohmožděný kotník.

Ale jinak musím říci, že příprava probíhala bez problémů, za solidního počasí a že se nám až podezřele dobře dařilo. Takže byla spokojenost a mohli jsme klidně podstoupit ostré cvičení. To už i s plnou parádou skutečných kontrolních orgánů.

A už to začalo. Byli jsme opět v našich připravených pozicích, proti nám byl nepřítel v podobě střelnice plné maket nepřátelské techniky, proti které v čas Č vyrazíme a rozstřílíme je na cucky. Před tím však je nutné provést poučení, protože se bude pálit ostrými stovkovými náboji a tady už končí každá sranda. Jednak kdyby náboj bouchl v tanku špatnou manipulací, tak vyleze ven osádka periskopy, což není právě dvakrát pohodlné a zdraví prospěšné. Za druhé, kdybychom to napálili do sebe, taky by osádce zasaženého tanku nemuselo být právě do zpěvu.

Byli jsme zalezlí v tancích a čekali na povel velitele praporu, abychom se k němu dostavili na poučení. Ale čas běžel a velitel praporu nic. V tu chvíli, Bůh ví proč, se ujal iniciativy Bilský. Do vysílačky dal pokyn k sesednutí a k odchodu. Vylezli jsme z tanku a ušli pár metrů, když jsme uviděli kapitána Vlasáka, jak rozrušený do běla na nás mává, abychom se vrátili do tanků. Poslechli jsme.

„Máte čekat na můj pokyn!“ hřímal Vlasák do vysílačky. „Už žádný samovolný jednání! Budete zalezlí v tancích a bez mého pokynu nevystrčíte ani nos!“

„Nám velel nadporučík Bilský,“ řekl jsem zcela záměrně a zákeřně do vysílačky, hned nato se ozval očekávaný praskot.

„Kdo vám velí?! Kdo velí praporu?! Já nebo Bilský, ten kokot jeden přiblížej?!“

Chvilku bylo ticho, pak bylo slyšet do éteru hlas našeho velitele roty, který se právě zase přesvědčil, že kdo je zbytečně moc aktivní, může se stát lehce radioaktivní.

„Toto už je příliš! Toto už je příliš!“

Nebýt tanky tak bytelné, otřásaly by se, protože si tuto příhodu žádný velitel kovové bestie nenechal pro sebe a s radostí ji vyklopil své osádce.

Ale povedlo se. Přišlo poučení, přišel pokyn k útoku, vyrazili jsme ze svých úkrytů a střelbou zničili, co se dalo. Podle spokojenosti Vlasáka pravděpodobně naši zkušení střelci zasáhli potřebný počet cílů a naši zkušení řidiči dokázali zvládnout nástrahy terénu, udržet formaci a celý náš protiútok tak uspokojil i kontrolní orgány. Za střelnici jsme se seřadili a mohl začít přesun.

„Stát, první rota stát!“ ozval se náhle ve vysílačce hlas našeho velitele.

Ukázalo se, že jeho tank se dostal do problémů. Nějak nešlo zařadit a asi bude nutný zásah pracovníků technického komanda. Takže velitel roty opustil svůj tank, nechal tam s ním osádku včetně nepřekonatelného osobního řidiče Holuba a nakvartýroval se do mého tanku.

„Vpřed!“ zavelel z mého místa, zatímco já se zase po nějaké době tísnil s dalším vojákem v prostoru nabíječe.

Bohužel další roty nám už díky tomuto zdržení zmizeli někde za horizontem terénu. Hudeček jel na čele kolony slušně, ale je pravda, že nijak zvlášť nespěchal.

„Boha, boha! Do piči, do piči!“ nadával Bilský, „Proč se ten tvůj řidič Sáblíku tak vleče? Udělej s tím něco.“

„Já? Já tady už nevelím. Copak nevidíte, ve kterém votvoru právě stojím?!“ volal jsem na něj z pochodové polohy z protoru nabíječe.

Ještě chvíli nadporučík vydržel vycházkové tempo, pak mu definitivně ruply nervy, zastavil kolonu, Hudečka vyhodil z prostoru řidiče a sám si sedl za rajčáky. Já rychle přelézal do svého prostoru velitele tanku a Hudeček se drápal do prostoru nabíječe. To už ale sebou náš tank neuvěřitelně trhl, zařval jak postřelené zvíře a vyrazil, takže jsme lítali já i Hudeček po pancíři a málem jsme skončili na stráni! V lepším případě, v horším taky pod pásem! Oba jsme vyseli za ruce, nohy nám plandaly vzduchem, jak z nějaké špatné grotesky. Ten blb vůbec nepočkal, až nasedneme, ale rozjel se hned, jak sám dopadl na sedačku řidiče!

„Debil! Debil! Krypl zasranej!“ řval potlučený řidič, když se dostal konečně do věže.

„Čuráku zasranej!“ řval jsem i já, a poprvé jsem si oddychl, když jsem se konečně zachytil nohama pevně na pancíři.

Podruhé jsem si oddychl, když jsem se s problémy a potlučený nasoukal do poklopu a ucítil pod svými kanadami sedačku. Byl nejvyšší čas, protože ródeo právě začalo.

To byla jízda! Bilský se rozhodl, že ztrátu musíme dohnat za každou cenu a protože byl dobrý řidič, náš tank přímo letěl. Zpočátku nám stačil pouze Szepko, pak už nikdo. Museli jsme na ně čekat, což znovu rozdráždilo nadporučíka, takže když se rota jakž takž sjela, vyrazil ještě zběsileji. Krátce na to přehlédl parádní díru, byla to rána jako hrom, já i Hudeček, kteří jsme oba byli v pochodových polohách, jsme regulérně vylétli i nohama tak metr nad pancíř! K našemu velkému štěstí jsme se trefili zase zpátky do díry, tedy do poklopů, a neváleli jsme se někde zdemolováni za tankem. O tom, že jsme si pořádně natloukli, nemůže být pochyb.

Ilustrační foto – šumavská krajina

Krátce před cílovou stanicí zase Bilský zastavil a čekal. Jenže aby na příjíždějící rotu viděl, otočil tank o sto osmdesát stupňů, tedy do směru, odkud jsme přijeli. Co následovalo, bylo hodné Molierovské frašky. Další řidiči si mysleli, že se mají taky otočit, což Bilský řešil tím, že se asi dvakrát otočil o tři sta šedesát stupňů. A tak se tanky celé naší roty, na pláni před shromaždištěm praporu, před zraky celého vedení, točily jak

holub na báni, jezdily dokola, prostě dokonalý chaos. Nakonec Bilský vylezl z prostoru řidiče, zahodil kuklu, nakopl ji, že odlétla na dvacet metrů daleko a předal zpět řízení Hudečkovi. Mě vyhodil zpět do nabíječku a vlezl na místo velitele. Tam si opřel svou starostmi ztěžklou hlavu o pancíř a vyrážel ze sebe trhaně.

„To sou debilové! To sou debilové!“

Já jsem řval smíchy, že jsem zapomněl i na mnoho modřin, které mi před chvílí svým počínáním za rajčáky způsobil.

Velitel praporu pak s Bilským vůbec nemluvil, což učinilo našeho velitele ještě nešťastnějším. Takže po příjezdu se šel někam vyplakat a když byla za chvíli vyhlášena porada velitelů rot, nebyl k sehnání. Když jsme ho nenašli, šel jsem raději na poradu místo něho.

„Kde je velitel první roty? Co je s ním?“ ptal se Solovič.

„O to, že se nenajde velitel první roty se nebojím. Ten ví úplně všechno a nejlíp. Stačí zapískat na píšťalku a přiběhne! Jak čokl!“ mávl jen rukou Vlasák a dodal, „Začněme bez něho, bude to tak možná lepší, ubudou aspoň zmatky.“

Pak se jakoby přísně otočil na mě.

„A co ty Sábliku! Co ty máš furt s Bilským! Furt si na tebe stěžuje! Furt mu něco neplníš!“

„Ale veliteli, když von Bilský nedovede jednat s lidmi,“ pokusil jsem se o obhajobu, ač jsem z očí kapitána tušil, že se na mě vůbec nezlobí.

„Ne? Tak ho šprajcněte! Dejte mu kapky! Pořádně ho vytočte,“ zamrkal na mě šibalsky.

Pochopitelně jeho slova padla na úrodnou půdu, mně se nemusí říkat dvakrát. Bilský ještě téhož večera šílel, když jsem mu s vážnou tváří sdělil, že asi bude degradovaný, protože nepřišel na řízení praporu, kde bylo asi dvacet nějakých mně neznámých důstojníků, z nichž nejnižší šajba byl podplukovník. Ještě jsem se ho ptal, jestli má opravdu generál takové frčky jaké má. Šly na něho mdloby.

Pak jsem o své rošťárně referoval i Vlasákovi, který mě svým prohlášením následně podpořil, a záhy si měli zase o čem na štábu vyprávět.

Naštěstí však další průběh praporečnického cvičení již dopadl dobře, odrazili jsme v koloně útok nepřítele, zničili další střelnici, zaujali další postavení, dokázali zvládnout i další přesuny a tak se v celkovém hodnocení na tento menší zmatek zapomnělo.

Ještě krátce před vyhlášením výsledků se rozhořel spor o materiál. Kapitán Vlasák nařídil, aby se praporeční materiál snesl na hromadu. Už to, že jsme tu byli všichni pohromadě, dávalo dobrou příležitost něco ukořistit. Už předtím jsme šli s Bilským a dalšími třemi vojáky z nějakého jednání kolem stanoviště třetí roty, když on spatřil na jednom tanku kus špinavého provazu, lehce namotaného na sudech. Jak profesionální zloděj přiskočil, přikrčil se, provaz rychle odmotal a s přinesl ho s vítězoslavným úsměvem.

„Tak se to dělá!“

„Co blbne, takovejch špagátů mám v tanku asi deset a čistejch,“ komentoval jeho snažení Švehlík, ale jeho slova velitel neslyšel, nebo slyšet nechtěl, takže mu výrok řidiče radost nad rozšířením našich materiálních zásob nezkalil.

Jenže podobné případy, a nebylo jich málo, dovedly k protestům další velitelé rot.

„Já žádnéj svůj materiál na žádnou hromadu dávat nebudu,“ odmítl velitel druhé roty poručík Škudrna, „Prostě s Andym na jednu hromadu nikdy! Von zas bude mít plnou půdu a já hovno. Všechno mi ukradne!“

„Tak si to ty vole hlídej!“ odbyl ho kapitán.

„Před tím kleptomanem? Copak je to možný?!“

Vcelku měl Škudrna, přezdívaný Potkan, pravdu. Kradli všichni, pod heslem co je doma, to se počítá, ale náš velitel roty v tom byl unikát a přímo krádeže organizoval. Došlo k několika málem potyčkám, pak všechny Vlasák seřval, takže boj o materiál dopadl celkem neutrálně, i když něco málo navíc jsme získali.

Na úplný závěr praporečnického cvičení byl proveden na otevřené pláni slavnostní nástup celé jednotky před velitelem útvaru a dalšími soudruhy z divize. Byly vyhlášeny výsledky a rozdány ocenění. Dle výrazů i slov soudruhů dopadlo cvičení velmi dobře.

Všichni důstojníci našeho praporu, vyjma jediného, nadporučíka Bilského, dostali finanční odměnu. Pět vojáků bylo odměněno hodinkami značky PRIM, z toho dva absolventi, Ivan Hollý z druhé roty a moje maličkost. Šlo o moji první a poslední odměnu, pro kterou jsem si na udusaném sněhu došel. Škoda, že třeba takový opuštěk se nerozdával. Hodinky mi předal osobně velitel divize. A tak jsme všichni byli rádi a spokojeni, nebo jsme se tak alespoň tvářili. Když už pro nic jiného, tak že jedna polovina pakárny je za námi. Smutnil snad jen Bilský.

„Boha, boha! Do piči, do piči! Zase se mnou vyjekali!“ opakoval několikrát.

Když jsme dorazili na otočku do kasáren, byli jsme seznámeni se skutečností, že jsme byli všichni absolventi v rolích velitelů tankových čet povýšeni na podporučíky. Bylo nutné rychle sehnat hvězdičky, protože jejich umístění na nárameníky znamenalo, že už se nemusím dožadovat vycházky a když nemám službu, mohu jít ven.

Což jsem ještě téhož večera realizoval a šel své povýšení zapít s podporučíkem Javorským. Posilnění dobrou večeří a pivem jsme dorazili do vinárny. Tam jsme oslavu mého povýšení dokončili skutečně důkladně, to musím připustit. Výsledek? Já druhý den v pohodě odjel na druhou část VVP, podporučík Javorský na odjezd nepřišel.

Co se týká počasí, tak i při příjezdu na druhou část této Šumavy nám ukazovalo svoji lepší tvář. Relativně teplo, slunce většinou mraky nezakrývaly. Stinnou stránkou však byl program tohoto cvičení. Tři za sebou jdoucí dny na střelnici. Naše rota byla navíc hodně prořídla různými omrnutými či nemocemi, takže se někdy stalo, že nás na dráze bylo jen pět. Nabíječi jak zběsilí kmitali pro náboje a my jen sesedali a nasedali, stříleli a zase sesedali. Když si uvědomíme, že jsme vstávali před pátou hodinou a lehnout si šli až před třetí, tak jsem za ty tři dny spal asi šest hodin, pokud se dvouhodinového odpočinku dá říkat spánek.

Po dvou dnech jsme toho všichni měli tak akorát dost. Navíc, když zašlo sluníčko, tak zase udeřila zima. Nevyspání, fyzická vyčerpanost, chlad, to všechno dohromady se na nás podepisovalo. Noční střelby tak už byla jen automatická činnost, bez myšlenek, jen strojové opakování známých a zažitých činností. Ale o to pravděpodobně šlo.

Pro mě byly střelby obtížnější, protože jsem zde byl se zmatkujícím Bilským z velitelského sboru sám. Podporučík Javorský si hodil áčko, Pavlík se po návratu z basy zašil na ošetřovně, Čoviš již byl zaměstnán na štábu pluku a Děmjan si vymohl léčení v sanatoriu v Tatrách, deset kilometrů od svého bydliště. A dalšího čtvrt roku jsme o něm neslyšeli ...

Před večerními střelbami Bilský provedl reorganizaci roty a to tak důkladnou, že mně na dvě dráhy, které mi dal na starosti, přidělil sedm lidí. Mě v to počítaje. Je-li osádka tanku v počtu čtyř mužů, a to ona je, zdá se počet tří vojáků být málo, i když pominu skutečnost, že někdo musí chodit do výdejny pro náboje. Bohužel toto nové rozdělení přišlo těsně před zahájením střeleb, takže jsem začal vojáky shánět pozdě a nestihl jsem se svými osádkami nastoupit na dráhy včas. Po druhé amplionové výzvě přiběhl k našim drahám rozlícený nadporučík Solovič.

„Padesát kliků!“ řval.

Vojáci začali klikovat, já samozřejmě ne, vždyť velitel nemůže být trestán před svými podřízenými, na to jsem znal řády dobře. A tak mě chytil za oblek a táhl mě za budku, abychom byli mimo zorné pole vojáků.

„Za nesplnění rozkazu máte tři dny vězení!“ řval na mě.

Jen jsem se usmíval a významně jsem se podíval na svá ramena. Tam sice byly stále ještě kolejnice a označení četaře absolventa, ale on pochopil.

„Až se vrátíme, tak nechám váš trest napsat s dřívějším datumem!“ ječel, protože nechat zavřít podporučíka on nemohl.

„Soudruhu nadporučíku,“ pokusil jsem se o vysvětlení, „dostal jsem přiděleno šest vojáků na dvě dráhy a tak ...“

„Mlčte a zahajte střelbu! Všechno mi vysvětlíte po skončení střeleb!“

Když skončily noční střelby, šel jsem hned za ním do řídicí věže. Po dvou dnech jsem byl docela hotový, unavený, ještě více nasraný a tvářil jsem se jak vrah. Prý jsem vypadl, že je tam jdu zabít, řekl mi později Vlasák. Solovič už však byl klidný a s úsměvem přijal mé vysvětlení.

„Nojo, ale tys mě nasral, jak ste tam stáli jak kokoti,“ řekl a dodal, „Ale zavřít bych tě moh, kdybych chtěl.“

Nemohl, ale já si u něj nebyl jistý ničím, protože on byl schopen ledasčeho. Tak jsem to nechal být a šel pomoci s konzervací techniky, abychom mohli co nejdříve odjet.

Třetí den byl nejhorší co se týká únavy, ale jak už jsem se zmínil, změnili jsme se v dokonalý automatický bezmyšlenkový stroj. Já osobně jsem se celý den střídal v tanku s Borkem, jednou velel on a já střílel a podruhé naopak. Tak jsem si ani pořádně nevšiml, že se mi neudělalo dobře. Přes den jsem si na tajícím sněhu promočil boty, několikrát jsem si je musel sundat, stáhnout a vyždímat ponožky. Což pro mé zdraví nebylo to pravé ořechové, jak usoudil i můj organismus. Začal vykazovat prochlazení, bolest hlavy a zvýšenou teplotu. Docela špatně se mi udělalo ale až cestou do tábora, když jsem vypadl ze stereotypů střeleb. .

Hned jak jsme přijeli, jsem šel za Bilským. Měl jsem už svůj plán. Čtvrtý den byla překážková dráha řidičů, tam jsem nepotřebný, takže by mě mohl nechat v táboře. Já bych si odpočinul a na oplátku v klidu dodělal potřebnou velitelskou dokumentaci.

„Ani náhodou,“ zamítl můj návrh, „musíš bejt u svých vojáků.“

„Tak jo,“ pokrčil jsem rameny a protože jsem s touto odpovědí počítal, řekl jsem jako by naprosto nezáživně, „Určitě mám zvýšenou teplotu. Takže teď odcházím na ošetřovnu a myslím si, že asi budu nějakou dobu marodit. Takže naschle.“

Viděl jsem, jak se Bilský ulekl, že zůstane opravdu na rotě úplně sám, s čímž jsem, přiznávám, také počítal. Ale já už odcházel, jako by se nic nestalo. Rychle mě doběhl.

„Když o tom tak přemejšlím, tak by bylo dobře, kdybys zejtra zůstal jako dozorčí srubu. Nechám tam i někoho na topení. Dáš aspoň do pořádku dokumentaci velitelů.“

„Když si to přejete, tak mi nic jiného nezbyde,“ přikývl jsem.

Druhý den jsem zůstal v táboře jako dozorčí srubu a k ruce měl ještě Czöteho a Javůrka. Nachlazení jsem léčil acylpyrinem a kašel ipekarinem. Celé dopoledne jsem prospal, odpoledne jsme začali hrát maryáš a protože se mi už udělalo lépe, tak ho prokládali vymyšlením vylomenin.

Dozorčím srubového tábora byl toho dne absolvent a velitel čety z třetí roty, nyní již podporučík Celanský. Tento rodák z Bratislavy byl menší otlejší a tmavší postavy, s mohutným obočím, velice tichý a nerozhodný, takový mouchy snězte si mě. Vše to mu vyneslo přiléhající přezdívkou Medvídek či jen Méd'a. Navíc byl pěkný zmatkář a hrozně všechno žral. Z nudy jsme se rozhodli jeho handicapu využít.

„Tady dozorčí pluku. Podporučík Celanský, máte se okamžitě dostavit k veliteli pluku!“ zavolal jsem mu a poslal ho za dnes přítomným plukovníkem. Schováni za srubem jsme pak pozorovali, jak skutečně cupitá na štáb.

„Tady písář praporu! Podporučík Celanský, ihned se dostavte k veliteli praporu. Byl tady velitel pluku a velitel praporu s vámi chce okamžitě mluvit. Ale je rozčílenej, takže poklus!“ zavolal mu asi za dvacet minut Javůrek.

Opět schování za srubem jsme se chechtali, jak chudák poskakuje, co mu nožky stačí, a žene se zase do štábu. Nebylo to od nás právě fér, ale byla sranda.

„Podporučík Celanský, tady nadporučík Solovič! Okamžitě na štáb!“ zaječel po chvíli do telefonu Czöte a imitace hlasu se mu podařila na sto procent, protože chudák kolega špagi pelášil jak o život.

Když jsme se uklidnili, šli jsme si dát další partičku karet. Náhle stál v našem srubu sám Celanský, značně rozrušený. Ale jelikož křičet neuměl, tak pološeptem, polohlasem říkal zcela komisičně a značně komicky.

„Soudruhu podporučíku, máte jít za kapitánem!“

„To víš že jo,“ mávl rukou Czöte.

„A co mě chce?“ zeptal jsem se.

„Máte přijít ...“

„Přestaň mi vykat a řekni co chce,“ pokračoval jsem, protože jsem předpokládal, že už mu došlo, kdo si z něj dělá srandu a chce nám to vrátit.

„Ale máte jít vy a soudruh četař.“

„Jako já? A proč?“ divil se naoko Czöte.

„Víš co, tak jdi napřed zjistit co chce a pak nám to přijď říct. A když uznám, že jsou jejich důvody závažný, tak za kapitánem zajdu, jen co budu mít chvilku čas,“ ukončil jsem debatu jakoby rezolutně, zatímco on zůstal stát s otevřenou pusou.

„Ale já vás musím přivést, jinak se bude zlobit ...“ vyřázel ze sebe, protože mu moje jednání připadalo naprosto nepochopitelné a neodpovědné.

„Já se už zlobím a budu zlejl! Huš! Huš!“ vystartoval na něj Javůrek a vystrkal vyděšeného Celanského z našeho srubu. Když zavřel dveře, vybuchl smíchy a my s ním. To nám vydrželo několik minut, než jsme se zase zabrali do hry. Jaké však bylo překvapení, když se otevřely dveře a v nich stál sám velitel praporu.

„Sáblíku,“ spustil, „tak když s vámi nebo s někým z vaší roty chce mluvit velitel praporu, tak si za vámi musí dojít osobně?! Tak jsem tady, Vaše veličenstvo!“ způsobně se uklonil. Pak jeho zrak padl na karty na stole, „Takže karty mají přednost před velitelem praporu?!“ dodal.

Czöte a Javůrek se velice lekli, já jsem však naštěstí zachoval chladnou hlavu a odpověděl.

„Veliteli, vy u mě máte přednost přede vším. Takže vy jste s námi chtěl skutečně mluvit?“

„A vy snad pochybujete?!“

„No, upřímně řečeno, ano. Byl tady Celanský a něco mlel, bohužel jsem mu vůbec nerozuměl. Nejdřív, že za vámi mám jít já, pak tady Czöte a vůbec jsme mu nerozuměli. Takže jsem mu řekl, ať si to napřed ujasní sám a pak nám řekne, co vlastně má vyřídit.“

„Tak?“ rozjasnila se tvář Vlasáka a začal se usmívat, „A víte, že vám to docela věřím? Já mu taky dneska vůbec nerozuměl co chce. Furt za námi dneska leze na štáb, s nějakýma blbostma, neví kdo ho tam poslal a co vlastně chce a já taky nevěděl co chce.“

Měli jsme všichni tři příslušníci první roty co dělat, abychom nezačali rvát smíchy. Ale snažili jsme se zachovat dekorum a tvářit se vážně, byť to moc nešlo.

„Představte si,“ pokračoval kapitán, „že mu před chvílí volám, aby se šel podívat, jestli je u srubů už Tatra, která měla už dávno přijet. A jestli jo, tak ať mi dá k telefonu technika praporu. A von mi za chvíli volá řidič tý Tatro. Anebo chci dozorčího třetí roty a za chvíli mi volá velitel ČTZ-1. To snad není normální. Až vás budu příště volat, přijďte všichni, ať vám ten vůl vyřizuje cokoli. Sáblíku,“ zvažněl náhle Vlasák, „neznáte ho jako kolega absolvent lépe? Ten Celanský, to je takovej blb, že až váhám, jestli to je doopravdy anebo to na mě hraje! Nevíte, jak to s ním je? Nechce von modrou na hlavu?“

„No von je takovej trochu zmatenej,“ řekl jsem a vyprskl smíchy. Rozesmál se i Vlasák, takže zapomněl, co po nás vlastně chtěl a odešel. Teprve za chvíli se vrátil, abychom šli pomoc naložit tu Tatru, ale našel nás válet se smíchy po lavicích.

Neměl to s námi lehký, podporučík Celanský, jenže on byl opravdu takový tuha, který se na vše ptal pětkrát, až ho dotyčný někam poslal. Vše bral naprosto vážně, se vším si dělal starosti. Pro něj musela být vojenská služba hotový očištěc.

Když jsme nakládali nějaké zbylé střelivo na Tatru, vyslechl jsem si mimoděk rozhovor mezi velielem pluku a velitelem praporu.

„Ten přesun do kasáren povede Bilský!“ řekl rezolutně plukovník.

„No jo, ale já už určil druhou rotu,“ upozornil Vlasák.

„To nevadí. Povede ho Bilský a bude mít k dispozici druhou rotu. A kdyby se divil, tak mu řekni, že to má vode mě za vodměnu!“

Jen jsem se usmíval, jak byl zase náš velitel oceněn. Ale byl jsem rád, že jsem si rozhovor vyslechl, abych věděl, jaký kamarádský vztahy mezi lampasáky panují.

Druhý den ráno bylo ještě nějaké taktické cvičení, které se změnilo v procházku po zasněžené Šumavě. I Bilský byl už unavený, takže byl klid. V poledne jsme se vrátili, najedli se a začali připravovat materiál a techniku na přesun. Byl pátek, já se Švehlíkem jsme měli druhý den nahlášenou návštěvu. Proto jsme byli domluveni, že večer odjedeme do kasáren s vejtrskou přepravující materiál, zatímco zbytek roty se přepraví podle plánu v sobotu kolem poledního.

„Vyjebali s náma, vedu přesun!“ přišel za námi po obědě Bilský vzteky bez sebe. Nelogičnost svého tvrzení si asi neuvědomil, zato nám všem ostatním bylo k smíchu. Pak jmenoval vojáky, kteří pojedou večer s materiálem. Já ani Švehlík jsme mezi nimi nebyli.

„Veliteli, ale já a Švehlík máme zejtra návštěvu, je to přece dohodnutý, že pojedeme my. Asi jste na to zapomněl. Tak to změňte,“ ohradil jsem se a řidič přikyvoval.

„Já taky nemůžu domů. A navíc přijedu až v pondělí!“ řekl Bilský.

„A co je nám do toho?“ ozval se rozčilený Švehlík.

Tohle byl fakt nechutný podraz, tohle se nikdy nedělalo. Když měl někdo návštěvu, tak ho šlo nahradit v celodenní směně či ho tam vůbec nezařazovat, v tom vycházeli drtivě důstojníci vstříc. Totéž platilo to i ve vztahu mladých a starých vojáků, návštěva prostě měla přednost.

„Všechno je to stejně kvůli vám!“ soptil velitel roty.

„To je přece blbost! Kdyby chtěli potrestat nás, tak budeme dělat přesun my a ne druhá rota! Za to, že děláte záhmizy a voni vás vybrali, my nemůžeme!“ prohlásil naplno Švehlík, co všichni věděli. Bilský zrudl, něco nesrozumitelného zařval a odešel.

„Ale to přeci není možný!“ vrtěl hlavou řidič a vztek s ním cloumal.

„Žádný strachy,“ řekl jsem také plný zlosti, „zajdu za Vlasákem nebo Solovičem a tohle svinstvo mu neprojde!“

Okamžitě jsem také začal svůj záměr realizovat. Když jsem vyšel před srub, stál tam k mému údivu Bilský.

„Nerozmyslel jste si to?“ zeptal jsem se.

„A co?“ mluvil jako ve snách.

„Že večer pojedeme s tím materiálem já a Švehlík!“

„Svůj rozkazy neměním!“

„Tak dobrá. Ale říkám rovnou, že je to svinskej podraz. Ale jak chcete!“

Rozešel jsem se směrem ke statku.

„Kam jdete, soudruhu četaři?“ ožil.

„Za kapitánem Vlasákem. Uvidíme jaký bude mít von názor! A mimochodem, jsem podporučík!“

„Počkej!“

„Nevím proč! Nepřipadá vám to hodně blbý? Přijedou za námi návštěvy, potáhnou se sem bůhvíkolik kilometrů a my bedeme na Šumavě? To nám chcete dělat naschvály? Nepřipadáte si hodně ubohej?“

„A kdo pomůže mně?“ změnil náhle tón i postoj Bilský, jako by se o polovinu zmenšil, „Chodím domů jen přespat, teď zase budu tvrdnout víkend s tankama ve vlaku. Manželka se se mnou chce rozvést. Komu si mám já stěžovat? Kdo se mě zastane?“

Slzy mu vystoupily do očí, opřel se mi těžkou rukou o rameno. Náhle mi ho bylo líto, byť jsem věděl, že si všechno dělá sám svojí aktivitou a povahou.

„Nemají mě rádi, dělají mi naschvály. Ostatní velitelé rot se mají daleko líp! Snažím se svou práci dělat dobře a poctivě a tohle je vděk?“ pokračoval.

Co na to říci? Těžko hledat utěšující slova a přitom nelhat. Raději jsem ho nechal vyplakat na mém rameni. Lidé, jako můj velitel roty, co jiní brali s humorem, bral vždy smrtelně vážně. Zatímco jiní uměli vypjatou atmosféru odlehčit legrací, on zcela atmosféře podlehl a postaral se, aby byla ještě hustší. Ještě se zarudlýma očima se se mnou vrátil do srubu a změnil své rozhodnutí v můj a Švehlíkův prospěch. Ten mi za můj zásah děkoval až do večera.

Je pravda, že se mi většinou dařilo ho nějakým způsobem přimět ke změně názoru, což bylo i ku prospěchu naší roty. Docela mě tehdy i těšilo, že se říkalo, a to i mezi důstojníky, že ve skutečnosti rotu řídím já a ne Bilský, který ten jen dělá samé hlouposti a já je jen napravuji.

Večer před odjezdem materiálů se sešli velitelé rot a velitelé čet s velitelem praporu na upřesnění rozkazu ohledně dalšího programu. Tam si kapitán Vlasák neodpustil další rýpnutí do mého nešťastného velitele roty.

„Takže doufám, že je všechno všem jasný,“ začal vážně, „Nejlehčí úkol má velitel první roty, che, che, jenže mu to zabere hodně času, che, che.“

Podíval jsem se na Bilského a dle jeho výrazu jsem nevěděl, zda v následujících chvílích začne řvát nebo brečet. Byl však ukázněný důstojník lidové armády a tak mlčel.

K večeru jsem již byl na cestě do kasáren. Jelikož tam téměř nikdo nebyl, musel jsem se i já osobně podílet na skládání materiálu. Což zabralo bohužel tolik času, že když jsem se vysprchoval a převlékl, byly již hospody zavřené, takže nemělo cenu chodit do města. Proto jsem si v kanceláři dal se Švehlíkem něco z tajných zásob, ale moc jich tam nebylo.

V sobotu jsem si užil návštěvy a v neděli jsme měli už naplánovaný tah s desátníkem absolventem Pavlem Kubelkou, velitelem tanku z druhého praporu, právníkem. Právě díky kvalifikaci byl jmenován do funkce vyšetřovatele a stěhoval se v pondělí na jiný útvar. Celkem nás šlo pět, ponejvíce jsme pili vodku s kolou. Pro mě byl problém udržet s nimi krok, protože jsem odpoledne zašel s vojáky ze své roty na pivo a měl tak už značný základ.

Restaurace a bar v hotelu Gomel, dvacet pět let poté

Ke všemu jsem byl zdravotně indisponován. Zanítil se mi palec na levé ruce, dost bolel, neustále mi v něm škubalo, jako by chudát prst dostal tik. Protože jsem chtěl popíjet bez pronásledující bolesti, rozhodl jsem se asi kolem jedenácté večer v hotelu Gomel na baru k radikálnímu řešení. Kapením nožem, dezinfikovaným ponořením do vodky, jsem si palec po straně nařízl a vytlačil hnis s krví do nedezinfikovaného kapesníku. A pilo se dál. Na chvíli se mi ulevilo, ale kolem půlnoci jsem musel tuto proceduru ještě jednou zopakovat.

Hotel Gomel dvacet pět let poté

Hned v pondělí ráno po nástupu jsem zašel na ošetrovnu, kde byl přítomen i hlavní doktor, přezdívaný Mengele. První, za co mě zpucoval bylo, že mám na pracovní uniformě stále označení četař absolventm, i když už jsem podporučík.

„Bohužel, není dostatek hvězdiček,“ sdělil jsem mu a zamlčel, že ty, co jsem sehnal, si šetřím na vycházkové uniformě.

„No a co? Mám vám snad dát svoje?“ vyštěkl.

„Tak to byste byl hodnej! Máte nějaký náhradní nebo mi dáty ty z uniformy?“ odpověděl jsem s vážnou tvář a naivním úsměvem na ní, byť mi v koutku úst cukalo při pohledu na zděšené lapiduchy nad mou troufalostí.

„Podívejte se do mýho stolu, mám tam nějaký hvězdičky,“ poslal k úvidu všech jednoho lapiducha pro hvězdičky.

„To není možný, já ho nepoznávám, já myslel, že tě za tu tvou drzost zabije!“ šeptal mi do ucha voják, když mi předával dvě označení mé nové hodnosti.

Pokrčil jsem rameny a dálrazil teorii, že se slušnou drzostí se dá prosadit i u tak zvaných tvrdáků. Ale vyřídil si to se mnou jinak. Podíval se mi na ruku, neurvale s ní zatočil.

„Co byste s tím měl? Ten palec je akorát špinavej. A táhne to z vás jako ze sudu? Co to bylo?“

„Pivo, vodka, kola, kolikrát už si nepamatuju,“ přiznal jsem a dodal, „Mě ten palec fakt bolí a cuká to v něm.“

„Umejte mu to!“ nařídil lapiduchovi.

Ten mi vydrhl ruku od zapečeného oleje, pak ještě jednou, s velkou starostlivostí mi drbal bolavý palec. Konečně po této dlouhé a bolestivé proceduře se ho kapitán štítivě dotkl a zmáčkkl. Sykl jsem bolestí.

„Něco z něj teče,“ konstatoval suše, když se objevila bílohnědá tekutina.

„To je pravda, když mi to takhle mačkáte, tak kromě bolesti z toho taky něco teče, soudruhu kapitáne,“ poznamenal jsem jízlivě. Na což on reagoval prostě.

„Nůžky, skalpel, pinzetu!“

Stál jsem uprostřed kanceláře jak ocas, lapiduch držel misku, do které kapal hnis a krev a kapitán se mi štoural výše zmíněnými nástroji v ráně. Pak, jako by se mu mučení mé osoby zalíbilo, mi ještě vymačkal hnis z boláku na krku, který vznikl nepochybně jako důsledek šumavské nehygieny, špíny a humusu.

Ruku mi krásně ovázali a napsali tři dny v klidu na rotě, což jsem porušil sám už ten večer, když jsem si šel s několika záložáky zahrát basket do tělocvičny.

Zanedlouho po mém ošetření se v kasárnách objevil nadporučík Bilský, kterého vejtřeskou přivezli z nádraží, kam přepravil tanky. Já už mu šel naproti.

„Tak vás vítám v kasárnách,“ řekl jsem mu se škodolibou radostí, „Mám pro vás dvě zprávy, jednu dobrou a druhou špatnou.“

„Neděste mě Sáblíku. Co je ta dobrá? Může vůbec pro mě bejt nějaká dobrá?!

Označení podporučíka

Hotel Gomel, dobová pohlednice

„Ta dobrá je, že jsme to na rotě zvládli bez vás bez problémů a všechno bylo v pořádku. A ta špatná je, že odpoledne nastupujete do služby pomocníka dozorčího útvaru. Právě tady na vás z pověření kapitána Vlasáka čekám, abych vám to oznámil.“

Stál tam jak opařený. Nevěděl, jestli si z něho dělám legraci nebo ne. Dva dny se táhne s tanky a těší se domů a místo toho do služby?

„Veliteli, bohužel, není to vtip. Ověřte si to,“ dodal jsem.

„Do piči! Do piči! Do piči! Boha, boha!“ začal křičet, „Zase se mnou vyjebali, kurvy jedny! To už je přespříliš! To už je přespříliš!“

Před večerkou si sezval nadporučík Solovič všechny absolventy prvního praporu v hodnosti podporučíků a vysvětlil nám, jak se bude uplatňovat na našem praporu vojenský řád, mluvící o právech podporučíků. Solovič zavedl speciální sešitek, kde se do jednotlivých kolonek psalo jméno, datum, důvod vycházky, popis velitele roty a podpis velitele praporu nebo náčelníka štábu. Vlastně jsme na tom měli být daleko hůř než obyčejní vojáci!

„A tohle má být podle vojenských řádů?“ zeptal jsem se, když jsem viděl, že to nikdo jiný z obav přísného náčelníka štábu praporu neudělá.

„Samozřejmě, soudruhu podporučíku,“ řekl, aniž by hnul brvou, „Existují různá nařízení pro podporučíky v základní službě, o kterých vy nic nevíte a kde toto všechno je.“

„A vy je jistě máte někde k dispozici,“ pokračoval jsem ve výslechu, protože jsem mu vůbec nevěřil a byl přesvědčen, že jde o jeho osobní výmysl.

„Samozřejmě, já je jako voják z povolání samozřejmě znám,“ zůstal naprosto kamenný.

„A vám osobně se něco takového nezdá nedůstojné a ponižující?“ vypálil jsem poslední otázku.

„Soudruhu podporučíku,“ ani teď nezměnil výraz tváře a hlas, což bylo dvakrát tak podezřelé, „o tomto nařízení nebudu s nikým diskutovat a bude se dodržovat. Má ještě někdo otázku?“

Jeho pohled na další účastníky byl tak nebezpečný, že už se nikdo nezeptal. Já si nové nařízení vyřešil po svém. Zapsal jsem pouze jednou, hned ten první den, jinak, když jsme nebyli ve službě, chodil jsem vesele ven bez jakéhokoli zápisu. To samé praktikoval Hollý a Mareš. Blastně zapisovali jen nešťastní špagáti v hodnosti podporučíků ze třetí roty.

Na druhé straně jsme byli dost často napsáni ve funkci řídicího činnosti roty při vyhlášení bojového poplachu. To znamenalo povinnost být v kasárnách a jít na vycházku bylo neoprávněné a dotyčný riskoval průšvih. Ale kdo v životě neriskuje?

Jak se blížil civil supráků, tak bylo stále více problémů se svobodníkem Holubem. Neustále se zašival, když ostatní supráci někde byt jen nastupovali, vymýšlel si důvody, aby nemusel mít žádnou službu, zneužíval návštěv ošetřovny, chodil neustále na černo ven. Několikrát nechal ve štychu své kolegy, se kterými zanedlouho půjde do civilu.

Protože se zase zašil před službou, zakázal jsem Holubovi vycházku. Dokonce jsem to dal i do rozkazu velitele roty, což nebyl vůbec žádný problém, protože Bilský už minimálně dva měsíce své rozkazy neviděl a psal jsem je já. Navíc jsem i Bilskému řekl, zdráhám se říci zakázal, aby Holubovi vycházku nepodepisoval.

Když mu jeho záměr nevyšel u mě, šel rovnou za dozorčím útvaru, majorem Chrpou ze třetího praporu a vycházku tam vysomroval. Což jsem však zjistil teprve tehdy, když mě vítězoslavně kynul ve vycházkovém. Vytočilo mě to. Poručil jsem mu, aby počkal a šel rovnou za dozorčím útvaru.

„Proč podepisujete vycházku vojákům, kteří to mají zakázané?“ zeptal jsem se přísně.

„A vy jste mu to zakázal?“ vyvalil oči, jak může špagát něco takového udělat suprákovi.

„Ano, zakázal. A nepřeji si, aby na ní šel!“

„Pak je všechno jasný a nikam nepůjde.“

Holub napřed dělal chytrého, že si to vyřídí, ale když nepochodil, tak přišel s prosíkem. Řekl jsem mu, že mu maximálně dám třicet minut, aby si mohl zavolat, jak neustále žádal, ale jestli přijde pozdě, že to bude mít pro něj následky. A neustoupil jsem. Holub odběhl na rajón, aby získal podporu dalších supráků. Dozorčího roty měl však zrovna ten den Pepa Ronovský. A ten mu to řekl jasně.

„Di do prdele. Zůstaneš tady! A když bude špagi tak hodnej, že tě pustí na půl hodiny ven, tak se vrátíš. A jestli vovejdeš na černo a budeš dělat problémy i mě, tak tě krejt nebudu a až se vrátíš, tak ti rozbiju hubu. Osobně!“

„Kdyby nepřišel do půl hodiny, tak mi to řekni,“ požádal jsem Ronovského, když Holub odešel.

„Nemusíš mít strach,“ odvětil Pepa, „Já si toho hajzla vohlídám. Chodí dvakrát tejdně na vycházky a ještě dělá nám všem průsery. Nemusíš mít obavy, von přijde včas, ví, že by dostal pořádně do držky, to si nedovolí.“

Tak se i stalo. Holub nebyl fér kluk a já nemohl jinak, byť si asi mnozí říkají, proč jsem se do toho montoval. Ale musel jsem mu ukázat, že já před ním na zadek nesednu. Bylo až komické, že když jsem mu vycházku zakázal, šel brečet k Bilskému, který nad ním stále držel nepochopitelně ochranou ruku. Ale od té doby si dával pozor a moje příkazy plnil.

Končil únor a začínal březen. Jeden rotmistr šel do města na zábavu a já šel za něj do služby jako dozorčí parku. Ale zkoušel jsem to, protože jsem druhý den měl domluvenu oslavu svých narozenin s dalšími absolventy. Ve službě byl klid, byť po pluku pobíhal velitel divize, ale ten tu byl tak často, že jsme ho málem počítali do rodiny.

Po službě jsem se oblékl do vycházkového a odcházel ven, ale na bráně mě zastavil kapitán Vlasák, který byl právě ve službě dozorčího útvaru.

„Sáblíku, vaše rota ještě nemá plán příprav na březen,“ cukal se mě pustit.

„Veliteli,“ byl jsem už trochu nervózní a malinko zvýšil hlas, „já mám dneska domluvenou oslavu svých narozenin a prostě na plán kašlu. Když jsem mohl jít včera nečekaně do služby za nějakýho rotmistra, který šel na zábavu, tak to někdo dneska udělá za mě, když jdu slavit.“

„No jo, ale kdo se postará vo věci na rotě? Je toho třeba tolik zařídit!“

„Je tam přece Bilský, ne? Von je velitel roty, ne já,“ odvětil jsem, „Stejně furt říká, že hovno dělám, tak ať se stará!“

„Ty máš teda dneska den,“ rozesmál se Vlasák, „Koukám, že seš parádně nasranej, co? Ale s tím Bilským máš pravdu, jen ať se stará. Stejně se tu nudím, tak aspoň bude zábava.“

A šibalsky na mě zamrkal a ani v odchodu mi už nebránil. Mezitím přišli i další kolegové absolventi, Moudrý, Suchý, Čoviš, Pilný a cestou se k nám špagátům přidal i podporučík Javorský. Prohlédli jsme si zevnitř několik pohostinství, ochutnali různé druhy moků, jež všechny pivem se zovou. Padlo jich nejméně tucet za vlast, brachů našich drahých. A i pár stakanů vodky se nám přichomýtlo do cesty a my je bez okolku ztrestali.

V dobré náladě, když nás vyhodili z poslední štace zvedáním židlí, jsme se shodli, že vzhledem k nedostatku peněz bude nejlepší vyrazit nazpět do kasáren. Z naší společnosti, která se v poslední hospodě hodně rozrostla, jsem se odpoutal já, Suchý a Pilný. Drželi jsme se okolo ramen a řvali různé lidové písničky. Před devěťárou jsme se trochu zklidnili, ale ne zas moc. S úsměvy na tvářích nás vítal pomocník dozorčího Ivo Mareš a dozorčí kaptián Vlasák.

„Měli jste tu bejt, dneska fakt byla prča,“ chechtal se Ivoš a kapitán mu přizvukoval.

„Co se stalo? Zrušili armádu?“

„To zrovna ne,“ podíval se na nás pozorně Vlasák, „Vy jste se teda zlinkovali, co?“

„To víte,“ blekotal jsem, „pětadvacet je člověku jednou za život!“

„Taky bych vás mohl šoupnout do basy!“

„A nemoh, jsme podporučíci.“

„A moh, kdybych chtěl!“

„Nemoh, nemoh.“

„Ne? A znáš podporučíka Kundráta?“ smál se Vlasák.

„Toho z třetího praporu?“

„Jo, tak ten je v base i s jedním vojákem. Taky se ale divil,“ chechtal se kapitán: „Velitel třetího praporu major Mokrý potkal ve městě oba opilý a tak se rozhodl, že jim provede srandu Zavolal nám, aby až přijdou, abysme je zavřel do zadržovačky, že si je pak vyzvedne. Ale teď asi někde chlastá, takže si pro ně nepřišel. Asi tam budou přemýšlet až do rána.“

„Jo, a Bilský, kdybys viděl, jak ten lítal,“ chechtal se pořouchle Mareš.

„No jo,“ začal se smát i Vlasák, „Nejdřív jsem ho pustil domů a pak za ním poslal spojku, aby přišel určit lidi na úklid kuchyně. A von mi sám nahrál. Poslal mi seznam, kde dva z toho seznamu už byli ve službě. A tak šla spojka znovu. Jenže když přišel na rotu, tak se tak rozčílil, že je všude bordel, že ten blbec, jak tam na všechny řval, zapomněl určit ty dva vojáky a znova vodušel. A než dorazil domů, tak tam už byla i naše spojka. Potřetí!“

„No to si teda užil,“ neskrýval jsem veselí.

„No jo,“ řval smíchy i Mareš, „jenže to nebylo všechno. Vybral sice vosum lidí, kteří nebyli ve službě, ale do kuchyně jich nastoupilo jen sedm. A tak šla spojka počtvrtý. Až sem bylo slyšet, jak na rotě běsní, všem slíbil tři dny. Pak se zavřel v kanceláři a byl tam asi hodinu, než si dovilil jít domů. A i když je teď v kuchyni místo osmi lidí devět, tak už sme ho nechali žít.“

„A víte co? Strčte mě taky do basy, ať poznám, jaký to je. Abych měl vo čem v civilu vyprávět,“ žadonil jsem.

„Ani nápad. Jeden podporučík mi v base stačí. A pojdte do kanceláře, je tady zima,“ řekl kapitán.

Asi půl hodiny jsem se bavili na devěťárně, až jsem málem vystřízlivěl. Pak jsem s Pepanem Suchým opustil tento prostor a začali jsme si to štrádovat k našemu rajónu. V ten moment vyběhl Vlasák s Marešem a zasykali nás sněhovými koulemi. Pokusili jsme se odpovědět, chvíli se srdnatě bránili, jenže v našem mírně podroušeném stavu jsme neměli šanci a byli zahnáni na útěk.

Ráno jsem měl bolení hlavy, ale jinak jsem se cítil v pohodě. Takže jsem v tomto rozpoložení místo rozcvičky šel do kanceláře a zapálil si jednu ranní zdravotní. Za chvíli dorazil Bilský a bylo vidět, že on se probudil se zcela jinými pocity.

„Sáblíku,“ řekl vyčítavě a plačtivě, „vy si někde chlastáte a užíváte si a mě tu jebou!“

„Veliteli, copak nechápete, že si z vás všichni dělaj srandu?“ vrtěl jsem hlavou nad jeho omezeností.

„Srandu? Když mám doma jednu spojku za druhou a furt chodím do kanceláře, tak to teda moc sranda není.“

„A to jste nepoznal, že třeba zrovna včera si z vás dělaj legraci?“

„Myslíš? No, včera mi Vlasák přišel nějaký divnej ...“

„To víte že jo. Večer mi to říkal.“

„Co ti říkal?“ ožil najednou.

„Ale nic. Prej ste měl problémy určit lidi do kuchyně, tak se bavili na váš účet. Tak si to tak neberte,“ mávl jsem jen rukou.

„To se lehko řekne, ale když já se pořát tak snažím a von mi dělá tohle ...“

Těsně před zahájením prověrek jsme absolvovali jednodenní Šumavu, naprosto zbytečnou, na kterou jsem navíc doplatil zdravotně. Budíček v kasárnách byl ve tři čtvrtě na tři, na střelnici jsme přijeli za velkého mrazu před šestou hodinou ranní, úplně ztuhlí. První úkol naší první roty bylo odklizení sněhu před řídicí věží.

Mrzly nám obličej, ruce, bylo to děsné a zbytečné. S celou svojí skupinou jsem se nakonec schoval v rozvodně elektřiny, kde bylo relativně teplo. Po chvíli nás však vyhmátl Bilský. Dostali jsme se do klasické slovní rozepře. On sám s ostatními vojáky z povolání seděl v teple řídicí věže. Začali jsme diskusi na úrovni, končili vzájemným vyhrožování, že s tím druhým je konec.

„Ticho!“ zařval nakonec, „Bežte okamžitě se svými vojáky za velitelem střelnice pro další nářadí!“

Tento rozkaz jsem bez odporu splnil, protože správcem střelnice byl můj kamarád absolvent Jirka Jánský. Poseděl jsem s ním chvíli v teple a dal si čaj.

Co však následovalo, bylo ukázkou lajdácké řídicí práce. Od osmi do čtrnácti hodin jsme nečinně stáli před branami střelnice, protože za kopcem střílel jiný útvar a my museli být v bezpečné zóně. Šlo o hrozné čekání, mrzlo až praštělo, ani kapka čaje či jiné tekutiny, v půl jedné nám dali pár zmrzlých chlebů, na nich byla nabalená hlína, vše tvrdé jak kámen. Naše snídaně. Kdo měl vlastní paštiku, mohl si dát k tomu ještě zmrzlou konzervu.

Vzteky s námi všemi lomcoval, na hlavy nadřízených se hrnul neustálý přívál nelichotivých slov nejhrubšího kalibru. Pro zahřátí jsme si na parkovišti zahráli i fotbalík s konzervou od paštiky, druhá skupina něco podobného probozovala s větší merunou v podobě zmrzlého chleba. Ale bylo to jen malá úlitba proti vítězí zimě. Kolem třetí hodiny odpolední jsme vyrazili na zpáteční cestu do kasáren, aniž padla jediná rána. Zmrlí, žízniví, hladoví a nasraní.

K tomu všemu jsme hned po příjezdu nastupovali do celodenní směny. Dali nám asi půl hodiny na převlečení. Nestačil jsem se ani umýt, jen jsem vyfasoval stravu, pistoli a šel plnit úkoly pomocníka dozorcího útvaru. Dozorčím byl vyšetřovatel pluku kapitán Novoborský.

„Alespoň jste si mohl umýt ruce,“ začal mě kárat.

„Taky bych se rád nejed!“ praštil jsem s čepicí.

Nejprve koukal jak puk, ale když jsem mu vysvětlil, co jsme už dnes absolvovali, de facto se omluvil a řekl, že neměl tušení, že jsme od rána nejedli a nepili.

„A navíc,“ dodal jsem, „bysme podle základních řádů ani do céesky jít neměli!“

Poznámka sive naprosto pravdivá, ale také naprosto zbytečná, která byla zodpovězena spoustou důvodů, objektivních příčin a zvláštních situací. Někteří vojáci byli ještě v noci, byť byli ve službě, vyhnáni ven a uklízeli sníh v různých lokalitách kasáren. Já se začal cítit velmi špatně, na ošetřovně mi naměřili 39 stupňů teploty, vzal jsem si nějaké prášky s tím, že službu dokrouším, aby se Mareš, druhý pomocník, alespoň chvíli vyspal. Na ošetřovně jsem slíbil, že tam přijdu hned po skončení služby.

Jelikož se můj stav k lepšímu nezměnil, spíše naopak, byl jsem přijat na ošetřovnu. Ale kdo si myslí, že jsem nastoupil hned, mýlí se. Na skutečnou prosbu Bilského a Soloviče jsem zůstal na rotě a pomáhal až do půnoci dodělávat dokumentaci. Říkal jsem si, vykašli se na to, stejně ti jedinou odměnou a uznáním bude křik a nadávky nadřízených. Ale měl jsem rád čistý stůl a nechtěl jsem zůstat nikomu nic dlužný. Když jsem však dorazil na ošetřovnu, byl jsem krátce před zhroucením.

Následné čtyři dny jsem vlastně celé prospal. Doháněl jsem to, co jsem byl tělu dlužen za předchozí měsíce. Raději ani nebudu počítat průměry, kolik hodin denně v předešlém období zaujímal spánek, ale odhaduji to tak mezi čtyřmi až pěti hodinami.

Dostal jsem tetracyklin, jako že doktor něco slyší na plicích, prý že mám nějakou akutní bronchitidu. Přišel jsem o prověrky, které, jak jsem se dozvěděl na ošetřovně, dopadly dobře. Myslím si, že k tomu velkou měrou přispěla zkušenost našich vojáků, kterým už toho do civilu skutečně moc nezbyvalo.

Po pěti, šesti dnech jsem se začal nudit. Četl jsem denně tak dvě knížky, ale vše strašně pomalu utíkalo. Člověk tu měl příliš času myslet na civil a na to, že mu do něj ještě zbývá strašně dlouhá doba. Navíc mi začal lézt na nervy jeden lapiduch, četař, který se choval, jako by mu ošetřovna patřila. Vždyť to měl za pár. Navíc byl bobkař a bonzák. Moc jsme si spolu nerozuměli.

Na ošetřovně jsem se dozvěděl o velké nepříjemnosti, která postihla druhou rotu. Její voják Novotný, který byl kdysi správcem tělocvičny, o což přišel díky neúměrnému pití, byl poslán jako jeden ze strážných na hlídání muničního skladu. Po návratu ze stojky odložil na strážnici samopal a odskočil si do hospody. Tam si dal sedm piv, pár panáků a pak se porval s místními hosty. Až po další potyčce se nechal sebrat veřejnou bezpečností. Velitel stráže, absolvent podporučík Martiňák, když zjistil jeho nepřítomnost, ho šel hledat do objektu. Aby nebyl za bonzáka, tak jeho zmizení nenahlásil. A pak se všechno rychle rozjelo. Přes prokurátora se oba dva dostali až k soudu.

Na ošetřovně mě zastihla i druhá zvěst. Náš milý rotmistr Poláček byl vzat do vazby. Sice jeho zatčení bylo pro mě takové malé zadostiučinění, ale pro rotu jeho průser nebyl nic příjemného. Poláček přestal naprosto plnit své povinnosti, přestal zcela chodit do práce. Tak nařídili revizi jeho skladu a odhadovaná částka po první běžné kontrole dosáhla pětačtyřicet tisíc, což už znamenalo slušné manko.

Myslím si však, že on toho moc neukradl, spíš díky jeho liknavosti mu materiál rozkradli jiní. Tento devatenáctiletý mladíček bez velké kvalifikace za to, že chlastal, neustále se zašival, nic nedělal a v kasárnách vlastně pouze vyspával opice, dostával tak tři tisíce čistá ruka, což na tu dobu byly velmi slušné peníze a výrazně nadprůměrný plat.

Po devíti dnech na ošetřovně mi doktor řekl, že si mě tu pro jistotu ještě týden ponechá a byl velmi překvapen, že jsem trval na tom, že už půjdu na rotu. Většinou znali obrácené případy, kdy museli vyhazovat simulanty. Jenže já nechtěl pryč proto, že bych se těšil na Bilského a bordel na rotě, ale protože na ošetřovně čas neuvěřitelně pomalu ubíhal.

„Ale jen na vaši zodpovědnost. A kdyby se vám přitížilo, tak se musíte okamžitě dostavit!“ svolil nakonec doktor Janotka

„Vy ste asi na mě naštvanej,“ přišel za mnou četař strašpytel a křivák, „Ale já jen chci, aby to tady bylo bez všech průserů.“

„Ne, ty chceš hlavně někoho pořád buzerovat,“ odbyl jsem ho.

Zase na své milované rotě. Potkal jsem hned svobodníka Láďu Gergelyho, národnost maďarská, který přišel coby nový výkonný praporčík. Podsaditá postava, mírně obézní. Začínal právě přebírat vybrakovaný Poláčkův sklad a měl oči navrh hlavy. Hned jsem ho nabádal, aby nepodepisoval žádnou hmotnou zodpovědnost, dokud neskončí všechny kontroly materiálu a nabídl mu pomoc.

Po skončení prověrek vlastně rota žila jedinou blížící se událostí a tou byl odchod starých vojáků do civilu. Pro některé z nás však přinášel úkoly i připravovaný příchod nové krve z civilního sektoru. Jak jsem se dozvěděl, byl jsem společně s Ivanem Hollým jmenován jako zástupce velitele čety do přijímače nováčků.

Předtím mě však čekal důležitý úkol, a totiž napsat na každého budoucího záložáka politicko služební charakteristiku. Hned druhý den po příchodu jsem bděl nad papíry v kanceláři až do půl čtvrté do rána. Ale jak ten čas běžel rychle oproti ošetřovně! Najednou ho zase být málo. Byl jsem vděčný za každou nadešlou noc, protože ta znamenala, že už jsem zase o den blíž civilu.

Jinak se na rotě zas tak moc nezměnilo. Čoviš byl už i papírově převeden na štáb, Poláček v kriminále, Pavlík někde zašitý, Děmjan v plicním sanatoriu v Tatrách, podporučík Javorský pro změnu nezvěstný a Bilský na pokraji šílenství. A to myslím doslova, protože den před mým návratem navrhl politruk pluku mého nebohého velitele na psychiatrické vyšetření. Nicméně nadporučík se stále držel a snad ho uklidnilo, že mu

dali více volného času a on mohl jít na ryby. Nevím, zda něco chytil, ale o svém koníčku uměl krásně vyprávět. Události však zase nabíraly hektické tempo.

Další dopoledne jsem šel do města, kam mě poslal kapitán Kusár, abych mu vyzvedl rybářský lístek. Ve městě jsem se náhodou potkal s podporučíkem Kundrátem ze třetího praporu, přezdívaného Jimmy, který také sháněl něco mimořádně důležitého pro svého velitele. Slovo dalo slovo a byl z toho příjemný oběd a padlo i nějaké to pívko.

Zato večer jsme zase měli na rotě honičku. Ráno odjeli řidiči předávat do výcvikového prostoru tanky. Všichni se vrátili připití. To samo o sobě by nebylo tak nejhorší, kdyby Pepa Ronovský na tom nebyl moc špatně. Jak jsem ho uviděl, hned jsem se vyděsil.

Pepa vypadal fakt hrozně. Ležel na posteli, kam ho kolegové složili, chrčel, vydával různé pazvuky. Stačili ho ještě převléci do slušivé modré teplákové soupravy a pak vytuhl.

Bilský kolem něho skákal a začal být stále více nervóznější.

„Musí vstát, musí vstát!“ křičel.

Svoji myšlenku začal okamžitě realizovat. Využíval k tomu různé své judistické chvaty, dle mého v této fázi stavu vojáka šlo o zcela zcestné počínání. Jenže i když byl voják v deliriu, byl stále silný a podvědomě se tělo bránilo jakékoli manipulaci. Bilský nakonec ztratil nervy, asi se rozhodl utrpení opilce ukončit, protože ho začal zcela bez zábran škrtit.

„Takhle ne, veliteli,“ odtrhl jsem jeho ruku z hrdla Ronovského, „Zajdu na vošetrovnu pro nosítka. Tohle je nad naše síly.“

„Ale tohle bude průser,“ nesouhlasil Bilský a s ním i někteří supráci.

„Když bude na vošetrovnu, tak ho zavřou a bude si to muset nasloužit a bude do civilu pozdě,“ lamentoval Majoroš.

„Jo, a když tam nepude, tak se nám tu udusí a nepude do civilu vůbec,“ trval jsem na svém.

Nečekal jsem na jejich další argumentaci a rozběhl na ošetrovnu. Tam jsem sehnal nosítka i lapiduchy. Když jsme dorazili na rotu, vypadal Pepa zoufale. Podle mého měl otravu alkoholem. Jeho kamarádi mi ho pomohli naložit, i když se jim k tomu zpočátku moc nechtělo. Ale už i oni začali mít obavy o jeho osud.

Balík, Kurčiak, Javůrek a Majoroš s ním zápolili a nakonec jsme ho museli přivázat na nosítka opasky. Jelikož se mu bunda vyhrnula až ke krku a měl holé břicho a prsa, přinesl Szepko pokrývku a tou jsme ho zakryli. Jenom chrčel, jiný zvuk z něho nešel. Jen ho pozorovat bylo dost děsivé.

I když nám jednou na nástupišti sklouznul z lůžka, dopravili jsme ho nakonec na ošetrovnu. Zde přítomný doktor absolvent mu pích tuším že nějakou kofeinovou injekci nejprve do ruky a asi po deseti minutách, když se jeho stav nelepšil, mu stáhl tepláky a druhou mu dal do stehna. Teprve po dalších asi deseti minutách začal Pepa hrozně zvacet a zaneřádl celou ošetrovnu. Hned jsem zavolał na rotu, ať pošlou někoho z mladých, aby tady uklidil. Za pár minut už začal Toulecký fungovat.

„Musíme vo tom sepsat protokol. Řekneš mi nějaký jeho nacionále?“ obrátil se na mě doktor.

„Hele, vyser se na to a nic nepiš!“

„Co blbneš, vždyť je to těžká otrava alkoholem! Kdybyste ho nepřinesli, tak vám tam moh zhebnout. Tohle už není sranda, to si na triko nevezmu!“

„Sodruhu podporučíku, já se o to postarám,“ přišel mi na pomoc Bilský, člověk, od kterého bych to nejméně čekal.

„Víte, co po mně chcete?“

„Tak to vezte tak, že je to můj rozkaz. Všechno беру na sebe,“ řekl Bilský a já i ostatní vojáci jsme jen zírali. A byli mu za to vděční.

„Hele,“ dodal jsem, „vošetřovnu ti tu skvěle uklidíme, jeho vodnesem na rotu a budeme ho tam nepřetržitě hlídat. Kdyby se nám cokoli nezdálo, tak za tebou hned přiběhnu.“

„No dobrá, snad z toho nebude průser,“ kývl hlavou na souhlas nakonec doktor.

Já, Majoroš, Balík a Kurčiak jsme tedy vzali nosítka a vydali se na zpáteční cestu, se stále ještě chrčícím Ronovským. Ve dveřích ošetřovny sebou Pepa mrskl, nosítka se vzpříčila. Když jsme je dostali do normální polohy a jeho zase uložili, rychle přiskočil doktor.

„Sakra, zapadnul mu jazyk, dyť nám modrá!“

Naštěstí se mu podařilo vypáčit jeho čelisti a závalu dýchání odstranit.

„Nebylo by lepší, kdyby ležel na břiše?“ zeptal se Bilský.

„Asi jo.“

„Tak mi ho tak na rotě umístíme,“ slíbili jsme nervóznímu doktorovi.

Ten se na něj přišel podívat před večerkou a byl spokojen, že je jeho stav stabilizovaný a dokonce vykazuje náznaky zlepšení. S jistými obtížemi jsme ho po jeho odchodu znovu otočili na břicho a přikurtovali. Stále u něho seděl mladý velitel tanku svobodník Novotný a také já jsem se na něj chodil pravidelně dívat. Jeho postel jsme zakryli spacáky, aby si ho nevšiml dozorčí útvaru nadporučík Matějovský z druhého praporu, který byl dost velká guma a s kterým by rozumná domluva byla asi obtížná.

Kolem jedenácté večer se Pepa probral a posléze mohl být odkurtován a uložen normálně. Snažil jsem se zjistit, co vlastně chlastal. A zda také nefetoval. Nějak se mi z něj podařilo vytáhnout, že pili alpu, pak tam přidali čučo. Prostě samé pochoutky proložené klasickými nápoji. Výsledek, který nám za tak dramatických okolností předvedl, šel s tím ruku v ruce.

Bohužel druhý den celý případ někdo vykecal politrukovi útvaru. Myslím, že bonzákem byl plukovní svazák četař Konečný, který se o události nějak domákl a takto si vylepšil svoji práci svazácké organizace.

V první řadě dostal vynadáno dozorčí útvaru Matějovský, že neví, že má v rajónu vojáky s otravou alkoholem a hned po něm já. Bilský unikl, protože byla sobota a on byl doma. Na své si samozřejmě přišel i Ronovský, který vyfasoval pět dní vězení. Bylo mi ho líto.

„Tys to posral co,“ řekl jsem mu, když se mi svěřil, kolik vyfasoval.

„To jo, tohle mi asi nechaj nasloužit.“

„No hlavně, že to dobře dopadlo.“

„Dobře? Dyť mám basu.“

„Ty kokote,“ zavrtěl jsem hlavou, „Já si fakt myslel, že nám tady chcípneš! To vole, kdyby ses viděl, tak můžeš bejt rád, že to tak dopadlo. Kdybys nedostal ty injekce a kdyby si ten doktor nevšim, že ti zapad jazyk, tak si moh jet domů už dneska. Ale ve futrále!“

„Já vím, bylo to asi dost hnusný,“ sklopil provinile zrak.

„To si piš, ty vole. Takže buď rád, žes to ve zdraví přežil a na těch pár dní se můžeš vysrat, to tady už s těma pojebanejma gumami vydržíš. Hlavně, že už seš v pořádku.“

„Máš pravdu. A dík.“

Kvapem se blížil našim suprákům civil. I vojáci z povolání je již začínali brát tak trochu jako záložáky. S tím přicházel i čas loučení, byť, pravda, někteří tu zůstanou ještě pár dní navíc, aby si nasloužili pobyt v base.

Bilský byl zase ve funkci pomocníka dozorčího útvaru a tak jsme s Majorošem a Balíkem šli do naší kanceláře na jednu z posledních partiček mariáše. Samozřejmě jsme se zamkli, aby nás nikdo nevyrušoval. Seděli jsme okolo stolu velitele roty, na něm drobáky, skleničky a uprostřed láhve myslivce, kterou sehnal Balík.

Vyrušilo nás bouchání. Zásadně jsem nechával v zámku pootočený klíč, aby i ten, kdo by náhodou měl jiný klíč, byl bez šance. Podle hlasu jsem poznal, že tím podupávajícím a rámus vydávajícím na chodbě je

Bilský. Pár drobných úklidových akcí a já mu otevřel. Karty a peníze na stole, alkoholické výpary a kouř v ovzduší. Vytřeštil oči.

„Sáblíku, co to je?“

„Hrajeme karty,“ odpověděl jsem s co možná největší lhostejností.

„Tak ty si děláš z mé kanceláře špeluňku? A s vojákama tady hraješ hazard?“ kulil oči, ale poznal jsem, že to tentokrát nemyslí tak vážně.

„S vojáky? Vždyť už to jsou záložáci,“ namítl jsem.

„Abych jim to neprosloužil,“ zvedl varovně prst.

„Ale veliteli,“ zapotácel se Balík.

„Tak to tady zabalte a děti spát,“ vyslovil své přání.

„A nemohli bysme dohrát tu partii?“ chtěl jsem ho šprajcnout.

„Ne.“

„A proč?“

Čekal jsem, že vybuchne, ale jen unaveně vzdychnul.

„Jdu si sem lehnout.“

Opustili jsme kancelář i velitele roty, který si na pár hodin ustlal na zemi. My jsme na pokoji ještě něco popili, vykouřili něco cigaret, prohodili něco blábolů a pak šli též do kanafasu.

Do odchodu supráků zbývaly jen tři dny a stále ještě chodili do služeb. Já měl jít dělat toho dne velitele stráže. Bilský měl již od rána dobrou náladu. Setkali jsme se v kanceláři, kde jsem u cigarety trávil ranní rozcvičku.

„Vezmi si trestné lístky, jdeme kontrolovat pořádek,“ přikázal mi.

Tak jsem šel na snídani.

Během dopoledne jsme se dozvěděli, že vypadla jedna hlídka. Bilský po mně chtěl, abych mu udělal přípravy na kurs nabíječů, kde je on a jemu podobní přetaví ve střelce.

„Dobře, veliteli, ale něco za něco,“ přikývl jsem, „upravte céesku tak, abych já do ní nešel a já vám zato přípravy udělám.“

„A copak to jde?“

„Samozřejmě, jedna hlídka se nedrží, takže máme lidí do stráže nadbytek. Tak bych tam já nemusel a moh tady v kanceláři udělat ty přípravy.“

„To nepřipadá v úvahu. Žádný změny nebudou!“

„Tak dobře. A taky žádné přípravy.“

Bouchl jsem dveřmi a považoval záležitost za ukončenou. Proto jsem byl překvapen neskonale drzostí, když mi na strážní gorodek přinesl desky s přípravami.

„Co má tohle bejt?“ dělal jsem překvapeného.

„To jsou ty přípravy na ten kurs, co mi uděláš.“

„Tak já budu dělat přípravy? A kdo jde místo mě do služby?“

„Nikdo, budeš to dělat na strážnici!“

„No tak to ani náhodou. Tam se musím soustředit na svoji práci. Pokud mám dělat ty přípravy, tak v kanceláři a musíte mě vyměnit. Ale na strážnici ani nehnu prstem!“

„Odmítáte splnit rozkaz?!“ začal ječet Bilský.

„Ale veliteli, na rotě jsou tři volní vojáci, tak si Sáblíka stáhněte a nahradte ho. Už jsme zkušený, pár dní do civilu, nikdo nebude riskovat, můžete se spolehnout, žádnéj průser nebude,“ ozval se náhle suprák Strniště.

„Jasně, když potřebujete, aby dělal ty přípravy, tak ho vyměňte,“ přidali se i další supráci.

To, že se mě zastali vojáci, to ho rozpálilo ještě víc.

„Upozorňuji vás, soudruhu podporučíku, že nesplnění rozkazu bude řešit prokurátor!“ řval jako pomínutý.

„Nasrat!“ odvětil jsem. Dobře jsem věděl, že mi nemůže ve stráži nařizovat práci, která s jejím výkonem nesouvisí a že jde o naprosto nesmyslné výhrůžky. Jenže jeho přístup mě vytáčel stále více.

Poučení stráže skončilo a já jsem se s velitelem roty přemístil do kanceláře. Tam jsme na sebe štěkali dál, ještě za přítomnosti Pavlíka.

„Takže naposledy, splníte rozkaz?!“ praštil s deskami na stůl.

„Naposledy říkám – buď služba nebo přípravy!“

„Sáblíku, jsi flákač pojebanej, neustále něco kurvíš a sereš mě! Myslíš si, že si můžeš dělat co chceš a neplnit pro svoji lenost rozkazy? Jsi darebák zkurvenej!“

Zatmělo se mi před očima, vystartoval jsem a praštil vši silou pěstí do stolu, až dřevo zaprašťelo. Pavlík zamrkal, jistě již viděl, jak jsem veliteli jednu natáhl.

„Tak víte co?“ zařval jsem, „Pojďte se mnou na hlášení k veliteli praporu! Jdeme!!!“

„Co já s tebou! Ty se mnou!“ ječel stejně jako já nadporučík.

„To je jedno kdo s kým! Tak deme!!!“

Kopnul jsem do dveří, až se veřeje otřásl, a řítil se dolů do kanceláře velitele praporu. Byl jsem plný vzteku, ale ne zase tak, abych se nebyl schopen kontrolovat. Bylo však na mě znát, že jsem hodně rozložený. Rozrazil jsem dveře, krátce za mnou dorazil i brunátný Bilský a naše hádka se odehrála znovu před vyjeveným velitelem praporu Vlasákem a náčelníkem štábu Solovičem, který byl tak konsternován, že celou dobu stál s otevřenou pusou a neřekl ani slovo.

„Takže žádám, aby bylo zasáhnuo! Jako velitel stráže si budu plnit své povinnosti a nebudu dělat nějaký posraný přípravy! To je v rozporu s řády! Pokud je zájem, abych na tom pracoval, tak mě vyměňte. A žádám, abyste důkladně vysvětlili veliteli první roty základní řády a učinili příslušná opatření, pokud je není schopen pochopit!“ zakončil jsem celou debatu a podíval se přímo na velitele praporu.

„Dobře, teď už se s tím nedá nic dělat, běž do služby, my to tu s velitelem roty probereme.“ zmohl se pouze na pár slov Vlasák.

Odešel jsem tedy do služby. Asi dvě hodiny na to jsem se zeptal písaře praporu, co se dělo po mém odchodu, abych byl v obraze.

„No,“ začal se smát, „ten tvůj výstup fakt se Solovičem otřásl. Tak vyjevenýho jsem ho snad ještě neviděl. Úplně zapomněl řvát, jen tam tak stál, voči vyvalený. Ještě dost dlouho potom, cos vypad. Ale když jsem s ním mluvil pozdějc, tam mi řek svůj názor.“

„No a co říkal?“

„No, říkal, von ten Sáblík měl úplnou pravdu. Kdyby to teda nebyla taková drzost, aby absolvent přivlekl na hlášení velitele své roty, vojáka z povolání. Ale říkal, von ten Sáblík byl asi vopravdu nasranej, protože to bylo poprvý, co jsem ho neviděl se usmívat.“

„To měl pravdu,“ rozesmál jsem se.

„Jo, a co se týká Bilského, tak potom, cos vodešel, tak tam byl pěkně dlouho. Myslím, že ho tam dost jebali, ale co přesně, to nevím.“

„Tak jo. Díky.“

Asi kolem deváté hodiny za mnou přišel osobně velitel praporu kapitán Vlasák. Vytáhl mě jako velitele stráže na kontrolu stanovišť, ale spíše jeho kontrola byla jen záminka, aby si se mnou mohl popovídat.

„Tak co, už ses uklidnil?“ začal.

„Ale jo, celkem už jo. Ale taková nespravedlnost a nevděčnost, to je strašný,“ postěžoval jsem si již klidným hlasem.

„Seš na tom stejně jako já. Mně taky furt nadávaj na pluku, přitom máme výsledky, pochvala taky žádná.“

„Hm,“ usmál jsem se.

„Já vím, nemáš to s Bilským lehký, já vím, že je to pěkný debil.“

„To mi tak pomůže,“ povzdechl jsem si, ale vnitřně jsem byl rád, že je velitel praporu na mé straně a bral jsem jeho vyjádření jako zadostiučinění.

„Jo, a koukej, ať není přes noc ve stráži žádný průser!“

„Snad nebude.“

„To si piš, že nebude. Jestli sem budu muset přijít, tak Bůh s vámi!“ strašil kapitán, ale usmíval se při tom.

„To víte, službu má nadporučík Matějovský z druhého praporu, ten nemá rád ani vás ani první prapor,“ dělal jsem si už dopředu alibi, ale jinak to byla pravda.

„To je fakt,“ přikývl Vlasák, „Říkal jsem mu před chvílí, že doufám, že mi nebude volat do kasáren, že mám auto v opravě. A víš co mi na to řekl?“

„Nemám tušení.“

„Že jestli nebude stráž v pořádku, pošle pro mě, i kdybych měl přijet na bílém koni!“

Společně jsme se zasmáli. Ale ať se nadporučík Matějovský, náčelník štábu druhého praporu, snažil jak chtěl, při každé kontrole stráže byl nucen napsat „bez závad“. Staří vojáci už znali a nikdo z nich tak krátce před odchodem do civilu nechtěl mít žádný průsvih. Například Kurčiak sám od sebe uklidil celou strážnici, že by se dalo jít ze země.

Asi kolem druhé hodiny noční za mnou přišel pomocník dozorcího útvaru, že mám jít na rotu do kanceláře, že se mnou chce mluvit velitel roty. Upřímně řečeno, vůbec se mi za ním jít nechtělo.

„Nevím, jestli tady radši nemám nechat pistoli,“ řekl jsem Kurčiakovi, „protože jestli mě znovu vytočí, je pistole po ruce moc velký lákadlo.“

„Hele, jestli ho střelíš, tak nezapomeň na ránu jistoty. Mezi voči. Aby se ta píča ještě nezmátořila,“ radil a smál se voják.

„Můžeš bejt v klidu, když začnu střílet, tak dostane celej zásobník,“ rozesmál jsem se taky a šel.

Velitel roty seděl za svým stolem, všude rozházené přípravy na kurs střelců, bylo vidět, že má co dělat a že mu práce moc nejde.

„Zamkni dveře a posad' se,“ řekl Bilský tichým hlasem.

Otočil jsem tedy klíčem ve dveřích a posadil se. Myslel jsem, že mě začne přemlouvat, abych mu s tím pomohl, ale velice mě překvapil. Vytáhl ze stolu láhev vodky a dvě skleničky, nalil je až po okraj, jednu mi přistrčil a řekl :

„Tak na naše zdraví.“

Váhal jsem, zda si můžu panáka jako velitel stráže dovolit, ale nakonec, dal mi ho velitel roty, jde vlastně o rozkaz, a tak jsem stakan do sebe kopl.

„A na to, aby nám to tady dobře fungovalo,“ dodal, nalil znovu až po okraj.

Tentokrát už jsem si jen lízl. Začali jsme se bavit, zpočátku jen tak, o tom, jak teď odejdou starší vojáci, jak přijdou mladí a jak práce na rotě bude sice těžší, protože toho moc nebudou umět, ale zase si je můžeme vychovat. Pravděpodobně zapůsobil rozhovor s velitelem praporu, protože byl jako milius a samá krásná slova. Ty tři panáky, které jsem tam vypil, jsem bral jako omluvu.

„Hašlerky? Dobře jste si popovídali, co?“ ušklíbl se Kurčiak, „Špagi, kurva, aby eště nebyl průser kvůli tobě!“

„Bez starosti, jsem OK.“

Když jsem se odpoledne po službě vrátil na rotu, našel jsem zase Bilského hrozně rozčileného. Brunátný vztekem praštil několika deskami s osobními materiály vojáků.

„Veliteli, co se děje?“

„To mi dělaj ty kurvy naschvál! Do piči! Do piči! Ty nejlepší vojáky mi berou a dávaj mi sem jen nevyčvičený nebo grázly,“ soptil Bilský.

„Tak co se vlastně stalo?“

„Představ si, že nám sem daj šestnáct novech absolventů poddůstojnické školy ve funkci řidičů a velitelů tanků. Ale seberou nám tři naše ročáky, velitele tanků!“

„Který?“

„Novotnýho, Doležala a Touleckého.“

„Do prdele! To mě fakt mrzí,“ zasmušil jsem se, protože jsem si na ně zvykl a počítal, že ten druhý půlrok s nimi bude přeci jen jiný a lepší. Myslel jsem, že právě oni budou vůdčí silou na rotě mezi vojáky a společně budeme mít klid.

„Sere mě to! Strašně mě to sere! Do piči! Boha!“ praštil několikrát deskami Bilský do stolu.

„To mě teda taky.“

„Sáblíku, do zítřka musíme předat materiály. A voni zejtra vodjžděj na dovolenou a pak už nastoupí na novou jednotku.“

Co se dalo dělat. Začal jsem připravovat materiály a snažil se, abych jim napsal co nejlepší hodnocení za jejich činnost na naší rotě. Večer se Doležel přišel rozloučit.

„Tak Petře, přeju ti příjemnou dovolenou a ať se ti pak daří na novém působišti,“ řekl jsem mu a podával ruku.

„Ty seš můj velitel furt,“ přijal moji ruku, „I když budu na jiný rotě, tak ty zůstaneš můj skutečnej velitel.“

Jeho slova mně vyrazila dech. Dojemné prohlášení jako náplast na rány, stále zasazované v podobě zákeřností, podrazů a nenávisti.

Jenže hned po pár hodinách jsem už byl zase v tvrdé realitě. Celá naše rota byla před večerkou poslána odklízet sníh, asi měla zase přijet druhý den nějaká kontrola a zjistilo se to na poslední chvíli. Bilský, který byl přítomen, vyhnal všechny vojáky, kromě Holuba, který zůstal ležet na bidle a oháněl se knihou nemocných a velitele roty poslal někam.

„Proč tu zase není Holub?“ zeptal jsem se Szepek, hrabajícího sníh. O Bilského marném snažení ho sem vyhnat jsem nevěděl.

„Coby, zase se zašil, hajzl jeden,“ řekl Kusej.

„A von je jako něco víc než vy?“ zavrtěl jsem hlavou. „Já se divím, že si to nedovedete mezi sebou vybavit.“

„S ním nikdo nehne,“ pokrčili rameny.

„No uvidíme,“ vzkypělo to ve mně, „Já ho přivedu.“

„To pochybuju,“ usmál se Kusej.

Přišel jsem na rotu. Holub ležel na posteli, nohy měl přes pelest, v hubě žváro. Vytáhl jsem ho na chodbu, ale začal mi mávat před očima knihou nemocných.

„Mám v knize napsáno výcvik bez obuvy vzor šedesát!“ řekl vítězoslavně. Bez obuvy vzor šedesát znamenalo, že nemá nosit kanady.

„Tak jdi v pantoflích,“ navrhl jsem mu.

„Už nemám číslo na to, abych pracoval,“ vyšklíbal se.

„Cože? A tvoji kolegové supráci, co to maj za stejně jako ty, ty na to číslo maj?“

„Co je ti do toho?“

„Dost! Když můžou uklízet sníh ostatní supráci, tak tam budeš taky. Vem si na haksny co chceš a deme hrabat sníh!“

„Hovno, ty špagáte zasranej!“ odsekl a bouch dveřmi od ložnice.

Ještě dveře ani nezaklaply a už jsem je rozrazil, zůstal stát na prahu a řval jsem, aby to bylo slyšet po celém baráku.

„Ty hajzle zkurvenej! Když tě tu nedovede nikdo srovnat, tak ti tu tvou zasranou držku rozbiju osobně! Máš deset minut na to, abys stál na chodbě, voblečenej a v kanadách. Nebo si mě nepřej!“

Dveře poskočily ve veřejích, jak jsem je lehce zavřel.

„Ty ses nějak rozpálil,“ usmíval se jeden skorozáložák z ČTZ-1. Ale bylo jich tam víc a všichni pobaveně sledovali náš přátelský rozhovor s Holubem.

„Stejně nepůjde, znám ho,“ mínil druhý.

„Uvidíme!“ řekl jsem a přemýšlel, že mu ji fakt napálím.

Ale asi za pět minut se dveře otevřely a z nich vylezl Holub, v kanadách a beranici. Šel poslušně za mnou, já na něj vrhal krvežíznivé pohledy a přitom si stačil všimnou i uznaných pohledů supráků z čtyř týlového zabezpečení. Ale byl jsem spokojen, ostatně asi jako každý, kdo dosáhne svého.

„Hele, ty seš na mě naštvanej?“ zeptal se, když jsme osaměli na schodišti.

„Vod tebe si do zkurvenejch špagátů nadávat nenechám!“

„Já to tak nemyslel, tak se nezlob!“

„Podívej, pokud furt vyjekáváš s Bilským, tak je mi to putna. Ale pokud vyjebáváš s vostatníma klukama, tak mě to sere. Teď v parku budeš makat jako vostatní. Jestli si chceš ještě na těch pár hodin, co ti zbejvá, se mnou dělat problémy, tak dobře. Ale snad si už poznal, že ti neustoupím. Tak si to zvaž, ale myslím, že je to zbytečný!“

Musím říci, že jsem ve tvářích ostatních supráků naší roty viděl překvapení, když se mnou Holub přišel a ještě větší, když začal makat a odvedl ten večer solidní práci. Na něj bych dokonce řekl velmi dobrou.

Konečně nadešel pro mnoho mladých mužů ten toužebně očekávaný den, den s velkým D, ke kterému se modlili více než sedm set dní. Poslední den, kdy jsou ještě povinni vykonávat svoji základní vojenskou službu.

Z divize i z armádního velení přijeli nějací důstojníci se zlatým lemováním, aby dohlíželi na pořádek, mnoho místních důstojníků mělo mimořádné služby a téměř všichni zůstali poslední noc v kasárnách.

Večer kino, místo dvou slíbených filmů však jen jeden. Naposledy podvedení vojáci odcházejí na své roty. Pořádek byl, byť se nespalo, vždyť kdo by si chtěl kvůli posledním pár hodinám oddálit svůj odchod. Za pár hodin se pořádně zmastí už v civilu. Bohužel pro některé se vojna prodloužila, u nás Švehlík, Kurčiak, Ronovský, Majoroš, Zemerský. Pár dalších z jiných jednotek, někdo jen jeden den, někteří o něco více.

Odcházející vojáci rozházeli po rotě papírky, aby vzápětí byli donuceni je sami uklidit. Byl to tichý a smutný odchod. Jen pár výkřiků z korby vejřasky, předtím osobní prohlídka, kolonu uzavíral velitel útvaru v osobním voze. Předtím vojáky varoval, že když vyletí byť jediný papírek, všichni se vrátí a pustí je až o půlnoci, na což má právo.

Když kolona odjela, zůstal jsem stát trochu posmutnělý před branou. Nedaleko stojící Solovič měl podobné pocity, protože trefně celou situaci vystihl.

„Odchod vojáků do zálohy, to byl vždycky zážitek. Teď to tady vypadalo jako pohřeb. Ty další snad povedou pod samopalama pořadovým krokem až na nádraží!“

Smutní jsme však byli především my, kteří jsme zůstávali a kteří jsme to neměli za pár, jako vojáci třetího ročníku, tedy nasluhující. Jak rádi bychom dnes odjeli s nimi, ale zatím nás čeká další půlrok, mnoho

vojáků ale rok či dokonce rok a půl. Padl na nás pocit deprese, pozoroval jsem ho nejen na sobě, ale i na všech okolo.

Přitom už zítra uvítáme další vyjebance, vyplašence, kteří nastoupí plnit svoji vlasteneckou povinnost. Budou různí, ale jedno budou mít společné, čeká je 730 dní v zelené pakárně. Oh, jak jim nezávidím!

KAPITOLA ČTRTÁ

Ukaž mladým tvrdou ruku

Já a Ivan Hollý jsme byli z absolventů vybráni do funkcí zástupců velitelů čet přijímače. Já jako zástupce podporučíka Humela, mého dobrého známého z našeho přijímače, kde nás brousil tak důkladně, že ho i s trochou mého přispění odvolali. Jako velitelé družstev jsem dostal přidělené tři velitele tanků z druhého praporu, desátníky Roba, Huleje a Batěka.

A začalo další šílenství. Příprava rajónu pro přijímač nováčků. Den měl opět dvacet čtyři hodin, drátkovalo se, leštilo, natíraly se stříňky a stolky. Já a Hollý jsme dělali dokumentaci. Abychom to vůbec zvládli, vypůjčili jsme si nové vojáky pééškáře, kteří dorazili na naši rotu. Pomáhali nám dělat sešítky velitelů družstev, třídní kniku, knihu nemocných a další. Já taky vyráběl rozvrhy čet, Ivan pak rozvrh celého přijímače.

Důstojníci Humel, z druhé roty Kopecký a z RTZ Teplý byli velitelé čet, poručík Koč z třetího praporu velitel roty, politrukem přijímače byl jmenován kapitán Kusár, velitelem celého přijímače major Klusák z třetího praporu. Ti všichni nám veleli, do toho ještě poručík Zavadil, zvaný Dingo, z druhého praporu, který velel četě absolventů, budoucích politruků po různých útvarech. Ti s námi taky budou na rajónu, byť budou mít výcvik oddělený. A tak rozkaz stíhal rozkaz, jak už to bývá, často s naprosto protichůdnými následky. Ale už jsme nebyli s Ivanem žádní zobáci a věděli jsme, jak se v té změti orientovat, aby to fungovalo.

Plnili jsme co oni chtěli, ale způsobem, který jsme my uznali za vhodný. Několikrát jsem ale poznamenal, že splnění tohoto příkazu asi nebude nejšťastnější, ale pokud na tom trvají, tak že to tak bude. Proti gustu žádný dišputát. Většinou jsme rozkazy zkorigovali ke všeobecné spokojenosti a vše směřovalo k finálové podobě přípravy přijímače, abychom mohl začít s předěláváním chlapců v muže, jak říkala dobová propaganda.

Rady, instrukce o šikaně, vyhrožování, varování, to vše patřilo k přípravě, stejně jako rozvrhy, písemné přípravy či leštění PVS.

Díky tomu jsem byl zcela mimo svoji domovskou rotu a dozvídal se události pouze zprostředkovaně. Donesl se mi i průsvih, kterého se zúčastnil náš člen Humun. Ten se dostal do konfliktu s vojákem z ČTZ-2, mírně omezeným, IQ nevalné, v čemž si neměli mnoho co vyčítat. Ovšem v následné bitce ho Humun zatloukl pěstmi pod topení a vyhrál na celé čáře.

Jenže když se řidič vejřasky vzpamatoval, došel si pro dva kamarády a všichni tři východňáři dostihli Humuna na umývárce. Tam přesile podlehl, dostal solidní nakládačku, nakonec ho svalili, zkopali a ztloukli popelníkem do hlavy a do žeber. Když jsem s ním druhý den mluvil na ložnici, měl modřiny po celém těle, v obličejí i na rukách a stěžoval si na naražená žebra. Všechny účastníky rvačky následně stejně spravedlivě odměnil velitel útvaru basou a život šel dál.

A už tady byl první duben, den jako každý jiný a přeci pro někoho velmi odlišný. Tělocvična připravená se stoly pro zapisovatele, spousty důstojníků, na nádraží a zpět cirkuloval poručík Kopecký. Já dostal za úkol sedět u jednoho stolu a psát si nacionále a hlavní údaje o příchozích, abychom je později mohli použít do třídních výkazů. Ivan Hollý se staral o rajón a o ubytování.

Přicházeli různě, někteří s kyselým úsměvem na rtech, někteří jako suverénní a frajeři, byť jim v nitru bušilo srdíčko a zadek se jim svíral, jak byli vyplašení, vyjukaní. Několik bylo připitých.

V rohu tělocvičny se svlékli do naha, dostali zelené trenýrky, modré tepláky, zelené tenisky, zabalili si svůj drahocenný civil, balík převázali, vyplnili adresu a odevzdali ho. Postupně šli k několika stolům, kde byli vyzpovídáni. Jeden z tázajících jsem byl já, samozřejmě ten nejvýznamnější, že. Ale zase jsem zjistil, co je kdo zač, že jsou tu i tři vysokoškoláci bez vojenské katedry, že jsou zde pěkní grázlící i znační omezenci, podle počtu tříd základní či pomocné školy.

S tornou s nejnütnějšími osobními věcmi putovali do předsálí, kde úřadoval doktor. Svlékli se zase do trenýrek, byl na ně žalostný i legační pohled zároveň. Vyplašení, v trenýrkách po kolena, naboso, někteří plní sadla, další vychrtlí, ale všichni s vykulenýma očima.

Po zdravotní prohlídce se na nich vyřídili holiči, nasluhovači, moji dobří známí Majoroš a Zemerský a ještě jeden, kterého jsem neznal. Ti jim dali jednotnou fasádu, vcelku přijatelnou, brali je s citem, ale i tak si ten největší vlasáč potom pod sprchou drbal pouze strniště.

Po odchodu ze sprch už to byli jiné lidé, vojáci československé lidové armády. Spláchli ze sebe civilní prach a důstojnost a dostali se do soukolí vojenské mašinérie, která je začínala pomalu ale jistě svírat a hned tak je nepustí.

Poté putovali pod dohledem velitelů družstev do výstrojního skladu, odkud obtížení jak soumaři si to šinuli na rotu. Tam už pod dohledem Hollého a dalších velitelů družstev se učili, jak tu spoustu věcí dostat v rozumném stavu do jim přiděleného prostoru.

Objevili se také noví absolventi, kteří tady budou připravováni na budoucí politruky, tedy politické pracovníky. Už jen z toho důvodu mně byli protivní, a oni tento pocit umocnili svým chováním. Vysokoškoláci, vlastníci skvělých kádrových materiálů a dobře postavených rodičů, namyšlení, suverénní. Poručík Zavadil jim všemožně ulehčoval, od třetího dne chodili na vycházky. Úplně jiný přijímač, než jsme měli my. Ale vedoucí strana v ně věřila a tak to asi tak bylo správné.

Náhle ke mně do tělocvičny přiběhl Majoroš, mrkal na mě, že musím okamžitě jít s ním. Když jsem měl skupinu odbavenou, odcházel jsem si zakouřit před tělocvičnu, ale nikdy jsem se nezapomněl zastavit u našich holičů, protože vždy měli něco na zub od nováčků, řízečky, koláče, štrúdl. Tentokrát však před předsálím sprch hlídal jeden z nasluhovačů a když jsme vešli, pochopil jsem proč. Nezapomenu na zděšený výraz přítomného odchyceného nováčka, když jsem vešel a uviděl ho, jak tam stojí s láhví vodky v ruce. Podíval se na moji hvězdičku na rameni a domníval se, že přichází konec světa. Ale přišel pouze ve velmi krátké době konec jedné láhve vodky.

Všechno se ten den protahovalo, poslední nováčkové místo do oběda dorazili až kolem sedmé večer a značně napití. Pro mě a Hollého končil tento a další dva dny až nad ránem. Bylo potřeba dodělat všechnu dokumentaci, pohovory. I velitelé družstev měli dost práce, aby dali rajón do pořádku, aby věci byly alespoň zdánlivě uklizené na místech k tomu určených. Ale po těch třech dnech se vše ustálilo a dá se říci, že začal docela pohodový čas mé vojenské služby.

Dost času s námi trávil poručík Koč, rozumný a schopný velitel roty. Politruk Kusár měl jen jediný problém, a tím byl jeho obrovský strach, aby se někde neobjevila šikana a nebyl průser. Jinak mu bylo všechno jedno. Výkonný praporčík, skutečný praporčík Roman Hudec, byl velice schopný a pracovitý, skoro bych řekl zárná výjimka v mladém praporčickém sboru, byla s ním i legrace. Dobře se o vše staral a panovala s ním absolutní spokojenost.

Velitel mé čety, podporučík Humel chtěl taky jedině, aby nemusel nic dělat a měl klid. Když zjistil, že jsem schopen se o vše postarat sám, nechával celé řízení na mně a já měl zcela volnou ruku. Jelikož s tím zase tak práce nebylo, vyhovovalo to i mně, protože dohadovat se s tímhle pogramotem nebylo dvakrát příjemné. A tak jsem byl spokojený, že vlastně vedu všechna zaměstnání já, zatímco on v kanceláři vospává opici a když se tam pohybovaly kontrolní orgány, tak zašitý někde jinde v kasárnách.

Velitel družstva Petr Rob byl stejně jako ostatní právě povýšený mazák, pravá ruka Humela na rotě i tady. Dost mu podlézal a donášel, byl vyplašený. Nebyl špatný velitel, ale právě ta jeho podbízivost Humelovi ho v mých očích od začátku diskvalifikovala.

Další velitel Roman Batěk, malý, hubený, ale šlachovitý chlapík, přímý a upřímný kluk, jednal jak myslel, se smyslem pro spravedlnost a bez schopností podbízet se. Zkusil mnoho nepříjemností s Humelem, mně však přirostl k srdci.

Petr Hulej byl třetím vzadu, nenápadný, trochu prchlivý a vztekly východňár, mnoho toho neznal, ale zato byl stoprocentně upřímný a přímý.

Ve druhé četě, které velel poručík Kopecký a Ivan Hollý, mě zaujal velitel družstva desátník Petr Jánský. Voják jak vystřížený z brožůr. Fyzičku měl jak v přijímači nikdo, nás počítaje, znalosti perfektní, na jeho urostlé postavě vždy upravený a dobře přiléhající oděv, vystupoval pořadově, mluvil slušně. Nepil ani alkohol, pokud šel na vycházku, tak spíš hledal příležitost si jít někam zatancovat. Na nováčky nikdy nekřičel, nikdy si nenechal dělat osobní úsluhy. Přesto však byl uznávaný všemi včetně svých kolegů mazáků. Podle mého to byl jediný velitel družstva, tak jak by měl vypadat. Na druhé straně však inteligentí, vstřícný, byla s ním legrace, dalo se s ním mluvit o čemkoli.

Pár řádek si zaslouží i velitel družstva Jarda Makovický ze třetí čety nadporučíka Teplého, čtyři budoucích chemiků, kuchařů, písarů. Urostlý poddůstojník se smyslem pro legraci, se kterým jsme vytvořili obávanou dvojici při taktikách, ale také spolu chodili často večer na pivo.

Mám-li být upřímný, já chodil popíjet téměř denně a většinou buď s Batěkem nebo Makovickým. Nebo s oběma. Nebo s dalšími, často se k nám přidal dozorčí Foukner, když neměl službu.

Třetí četa byla skutečně všeho chuť, na rozdíl od první a druhé, určených pro výchovu vojáků pro naše tankové prapory. Nadporučík Teplý byl na nováčky měkký, ostatní velitelé družstev taky a absolvent četař Kaucký, zástupce velitele čety, byl frajer a flink a dle mého soukromého názoru i blb. Většina bordelu v rajónu podcházela od nich, Jarda Makovický na všechno nestačil. Nadporučík Teplý byl fajn člověk, ale nedokázal nováčky ani své podřízené zpacifikovat. A mnozí z nováčků i na této četě nebyli žádní andílci, když viděli slušnost, vyložili si ji vyložili jako slabost.

Dozorčí roty tvořili dvě dvojice. Můj bývalý velitel tanku Olda Novotný, teď na druhém praporu a suprák Pokovec, druhou dvojici dodal první prapor, suprák Foukner a svobodník Nedoma.

V takovém složení jsem se ocitl pro následný celý měsíc, který byl určen přijímači. Moje domovská kancelář nyní sloužila jako kancelář celého přijímače. V kanceláři druhé roty se zřídila provizorní ubytovna, kde jsme spali my tři absolventi a dozorčí přijímače, kteří nebyli právě ve službě. Velitelé družstev spali na pokojích s nováčky, aby je měli stále pod dohledem.

Po třech dnech jsem si promluvil i ke své četě.

„Takže když už se trochu známe, chtěl bych vám něco říct. Je to dost na vás, jaký ten přijímač budete mít. Jestliže bude pořádek, nebudou nepříjemnosti a my budeme mít klid, a pak budete mít pohodu v rámci možností i vy. Když ale bude v rajónu bordel, budete špatně cvičit a nebudete znát, budou nám naši nadřízení dělat pakárnu a my ji pak zase uděláme vám. Je to tedy opravdu jen na vás.“

Pochopitelně se velice dbalo, aby nebylo žádné šikanování. Hned na začátku zvláště mě a Hollého upozorňovali, že bude naším hlavním úkolem starat se o dokumentaci a dohlédnout, aby velitelé družstev nešikanovali vojáky a nebyli na ně příliš tvrdí. Opak byl však pravdou. Velitelé družstev byli tak vystrašení a

tak se báli prokurátora, že v prvních dnech téměř nastalo bezvládí. Mladí se začali chovat drze, všude bordel a podobně.

„To je v prdeli, když to takhle bude dál, tak se s toho posereme,“ řekl jsem Ivanu Hollému, když jsme po kontrole, která dopadla strašně, seděli v kanceláři.

„To máš pravdu. Ti velitelé na ně nestačí nebo spíš maj strach, aby si na ně někdo nestěžoval a tak to tady vypadá strašně.“

„No jo, ale když to takhle půjde dál, tak budou problémy pokračovat a my, místo abysme tu strávili příjemnej měsíc, tady budeme mít pakárnu vod lampadáků. I vod těch nováčků, všimni si, jak začínaj bejt některý drzí!“ pokračoval jsem.

„No a co s tím?“

„Myslím, že je to na nás dvou. Když ty si vezmeš pořádně do ruky svojí četou, já tu svojí a pokud bude potřeba, tak srovnáme i ty hovada ze třetí čety. Pak tady bude klid.“

„Ale musíme opatrně, aby nás někdo nenařknul ze šikany,“ nakouzl problém Hollý.

„Náročnost při výcviku je povolena. Když jim dáme pořádně zabrat, v souladu s řády, tak nám každěj může vylízat prdel. Po nikom nebudeme chtít žádný úsluhy, ale budou pořádně cvičit, udržovat pořádek a budou šprtat řády. A to vše podle řádů. Dokud tady nebude pořádek, tak dostanou tak do těla, až se s toho poserou. Pak to pochopí a bude klid.“

„Asi máš pravdu,“ souhlasil Ivan.

Ivan Hollý měl podobné postavení mezi vojáky na druhé rotě jako já na první, on byl navíc o hlavu vyšší a kulturista, takže měl po ruce i další argument, který já musel nějak okecat. Ale věděl jsem, že si dovede zjednat pořádek a zároveň dokáže býr férový, takže mezi svými vojáky má přirozenou autoritu i s nimi dobře vychází.

Jak jsme si řekli, tak se i stalo. Vzali jsme přijímač pevně do rukou. Byť jsme možná někdy nejednali úplně v tom nejčistším duchu základních řádů, jako třeba zavedené klikování, někým povolované a jinými zatracované, anebo když jsme vyházeli věci nováčků ze skříní či jsme jim vyhlásili bojový poplach či signál nástup. Někdy jsem je nechal uklízet rajón i po večerce, dokud jsem se stavem nebyl spokojen.

Upřímně řeknu, že bych nejradši celý přijímač odvedl do hospody a se všemi se opil, ale bohužel jsme byli na vojně a dobrý chod přijímače byl dobrý pro nás a představoval měsíc pohodového života. A mnozí z našich nováčků byli dost tvrdí kluci a někteří i dost natvrdlí, takže s nimi bylo nutno jednat razantně, nic jiného na ně neplatilo. Ta moje hvězda na rameni taky nebyla k zahození, dělala na mladé vojáky dojem, ještě nebyli příliš schopni rozlišovat mezi absolventem a vojákem z povolání, takže jsem si mohl dovolit být tvrdší, aniž by za tím někdo viděl šikanování.

První dny, než pochopili to základní, mě považovali za vojáka z povolání a já jim neměl důvod nic v této fázi vysvětlovat. Navíc ke mně i k Hollému se i velitelé družstev chovali jako k velitelům a bylo z jejich jednání cítit, že nás respektují a i to dobře působilo. Jejich omyl jsem nováčkům vysvětlil až časem, když už ale rota poměrně dobře fungovala. Čas od času, když jsem byl v dobrém rozmaru, jem k nim přišel na pokoj, sedl si na postel, oni okolo mě na zem, zapálil jsem si cigaretu, nechť základní řády prominou, a bavil se s nimi o vojně. Snažil jsem se jim vysvětlit, že musí držet spolu, pomáhat těm slabším, aby plnili úkoly jako rota.

Myslím, že tato moje činnost, když jsem vyžadoval nekompromisně plnění povinností, dokázal udělat pakárnu, ale na druhé straně si s nimi dokázal sednout a povídat si, měla svůj efekt, dle mého působila na většinu z nich.

„Podívejte se,“ básnil jsem, „Když nesplní jeden z vás, nesplní celá četa. A tady záleží na tom, proč ten dotyčný nesplnil. Když proto, že se sice snaží, ale nestíhá, tak je potřeba mu pomoc, aby stíhat začal. A když neplní proto, že na to kašle, tak mu musíte domluvit, aby si to příště rozmyslel kazit to všem a všem“

nám dělat nepříjemnosti. Ale ne, že bych vás naváděl, abyste někoho nějak deptali, ale přeberte si to jak chcete.“

Usmáli se a pochopili.

Problémy se postupně řešily, zůstávaly pouze s několika vojáky. Prvním byl jistý Boušek, odněkud z východních Čech, dle mého názoru s inteligencí houpacího koně, nechť houpací kuň promine. První den šel na ošetřovnu a řekl, že je mu všechno jedno a že asi brzy spáchá sebevraždu. Dostali jsme za úkol ho hlídat, nejvíce starostí s tím měl Ivan Hollý, neb byl z jeho čety. Pochopitelně se o nic nepokusil, šlo o taktický tah, který mu dle mého musel někdo ještě před nástupem na vojnu poradit. Věčně nic nestíhal a snažil se být ještě nemotornější, než ve skutečnosti byl. Teprve když pochopil, že takto žádné úlevy nezíská, naopak, začal se malinko, ale opravdu jen malinko snažit.

Druhým případem byl Šalo, Slovák, asi dvaadvacet let, malinký, šlachovitý, též malinko dementní, který neuměl ani číst ani psát. Tvrdil, že to má v hlavě „nějaké přeházené“ a „moc si nepamatuje“ od doby, co spadl z motorky. Spíš ale byl negramotný odjakživa, v civilu vykonával funkci pomocného dělníka na stavbě. Přesto měl za sebou, a nikdo by to do něho neřekl, soud za ublížení na zdraví v jakési bitce. Na rozdíl od Bouška byl snaživý. Hollý mu psal dopisy domů a předčítal odpovědi.

Jiným případem byl taky Ivanův svěřenec Munda, cikánské národnosti. Nebyl hloupý, ale vychytralý. Úmyslně nestíhal, dělal všechno špatně a když zjistil, jak se všechno točí okolo údajného sebevraha Boušky, prohlásil Robovi, že se chce zabít. Na tři další dny si vydobyl shovívavější přístup.

Ale hned při první taktické přípravě se vojín Munda zase vyznamenal. Nechal schválně masku v rajónu, aby se v ní nemusel potit. Dal jsem mu tedy svoji s tím, že mi ji do večerky vyčistí o osobně vrátí. Pochopitelně ji přinesl plnou hlíny a černou jak bota. Byť se to ani Holému nelíbilo, čisil ji až do půl jedné do noci. Když pochopil, že dokud ji nevyčisí, tak ho nenechám jít spát, uvedl ji do perfektního stavu. Najednou to šlo. Pochybují, že bych ho jiným způsobem, třeba domluvami, přesvědčil.

V prvních dnech přijímače tady ještě zůstávali nasluhovali. Byť byli ubytováni o patro níž, a přestože jsem s nimi již neměl nic společného, čas od času si za mnou chodili pokecat. Nejčastěji se zastavoval Míra Majoroš, například jednou jsme asi do dvou do noci luštili křížovku, kterou přinesl. Ale hlavně kecali o tom, co bude dělat, až přijde do civilu.

Třetí den přijímače po večerce jsem do kanceláře nechal donést z PVS televizi a sledoval jsem ji ve společnosti asi deseti nasluhovačů. Já seděl za stolem velitele, další na zemi, Kurčiak si dal křeslo na vedlejší stůl a jak král si tam hověl. Ozvalo se zaklepání a hlas nadporučíka Tomsy, toho dne ve funkci dozorčího útvaru. Jeho asi třetí zaklepání nešlo už nevyslyšet.

„To je pěkná sešlost,“ prohlížel si náš spolek, „A pak vás mám najít ve vašem rajónu.“

„To je v pořádku veliteli, jak vidíte, dali jsme to docela potichu, nikoho nebudíme,“ řekl jsem.

„To slyším. A vidím i, že jste všichni v pohodě.“

„Mohu zaručit, že naprosto,“ přikývl jsem, „jedinej, kdo si tu dneska něčeho loknul, jsem byl já a to na řádný vycházce.“

„Tak dobře. Až budete odcházet, tak potichu, abyste nebudili nováčky. A ne abyste šli na pokoje nováčků,“ obrátil se k supersuprákům.

„Veliteli, za to ručím já, můžete být klidný,“ uklidňoval jsem ho.

„Dobře Sábliku, tak vám přeju příjemnou zábavu.“

Byl jsem rád, že se vše obešlo bez problémů a že měl nadporučík Tomsa pochopení. Bohužel už druhý den večer bylo všechno jinak. Bilský se zdržel v kasárnách a pak ho napadlo, že by se mohl vyřadit na vojácích třetího ročníku. Vtrhl jak velká voda na jejich pokoj a chtěl, aby v jedenáct hodin uklízeli ložnici a chodbu. Přitom už s nimi neměl nic společného, než že první rota spala na protější chodbě. Setkal se pochopitelně

s nepochopením a bylo z toho pozdvižení. Když nikdo nevycházel, Bilský vnikl na pokoj a začal je budit, tahat z postele. Pár z nich vyšlo na chodbu.

To už jsem tam byl i já, protože jeden z mazáků pro mě přiběhl, že ho poslal Majoroš, jestli bych nemohl přijít dolů a domluvit Bilskému, než se něco stane.

„Veliteli, vám by tak sedla jedna mezi parohy,“ říkal právě Míra a naznačoval rukou, jak by vedl výpad, kdyby ho vedl.

„Bohaskare, já snad nikdy neodejdu do civilu,“ mumlal Kurčiak, žíly na krku naběhlé.

„Neblbni, co si na něm vezmeš,“ krotil jsem ho a držel za ruku, „Vyser se na něj, za pár dní deš do civilu, to už vydržíš!“

„Tak ať nás nechá na pokoji? Co se do nás furt sere? To mu ty dva roky nestačily?!“

Mezitím se dostavil velitel stráže se dvěma strážnými, které nechal rozzuřený Bilský zavolat, aby odvedli jednoho nasluhovače z ČTZ-1, možná i trochu napitého, který zůstával na pokoji a odmítl vstát. Kurčiak se proti nim postavil, nahrbil se, strážní couvli. Toho nasluhovali využili a vyřešili situaci tím, že zamkli dveře ložnice.

„Že se na to nevyserete. Stojí vám to za to? Nezkusili si už dost?“ pustil jsem se do Bilského. Ten se chystal vybuchnout, ale v tom přišel i dozorčí útvaru, nadporučík Tuháček.

„Tak co je tady?“ zeptal se. Předešel jsem Bilského a začal mu to vysvětlovat.

„Tady dozorčí útvaru nadporučík Tuháček! Vojáci nastupte!“ zabušil potom na pokoj.

Vojáci, možná ne všichni, vyšli na chodbu.

„Tak. Na můj rozkaz půjdete všichni teď spát a nikdo už z toho pokoje nevystrčí ani hlavu. Jasný?“

„Jasný,“ přikyvovali nasluhovali, protože o to jim od začátku šlo.

„Andy,“ vzal si pak stranou Bilského, „Co furt blbneš? Proč je nenecháš na pokoji? Za pár dní dou domů, tak co po nich chceš? Aby ti tu v noci uklízeli? Zbláznil ses? Prosím tě, už neblbni a nech je spát. Nechci tady ve své službě nic řešit. Rozuměls?“

Bilský se mu pokusil něco vysvětlovat, jeho kolega ho ale už skoro násilím odváděl na jeho rotu a nebezpečí konfliktu bylo zažehnáno.

Druhý den ráno, když jsme byli na nástupišti pluku s četami nováčků, přišel již v civilu bývalý velitel tanku rómské národnosti z druhé roty Gombár, který právě odsloužil dny navíc a odcházel. Podal si ruku s Ivanem Hollým, pak přišel i za mnou, poslední poklepání po ramenu, popřání si všeho dobrého v dalším životě a naposledy za ním zaklapla brána. Další to měl za sebou. Když jsem se podíval na oči nastoupených nováčků, oťrásl jsem se při uvědomění, za kolik to mají oni.

Během následných dní bez dalších konfliktů odešli i další nasluhovali, byl jsem rád, že většina z nich za mnou přišla a podali jsme si ruku. Snad jim to i v civilním životě vyšlo.

Jak už jsem se zmínil, podporučík Humel se záležitostí přijímače téměř vůbec nevěnoval, vyjma nástupů, kde přítomen být musel. Pak hned mizel. Tím ale i určitým způsobem stoupla moje autorita jak u velitelů družstev, tak u nováčků, protože jsem vlastně velitelem čety byl já. Učitě se však výcvik plnil podle rozvrhů a i velmi kvalitně, protože to byla hlavní metoda, kterou jsem zvolil, abych udržel kázeň a zajistil si klid pro sebe a další velitele přijímače.

Měl jsem, to přiznám, několik fint, jak se postarat, aby cvičení probíhalo podle mých představ. Třeba při rozcvičce, když jsem viděl, že si někdo při klikování ulevuje tím, že si lehá na zem či se jinak ulevívá. Zavolal jsem takového vojáka, když jsem si předtím našel pořádnou louži a nechal ho klikovat právě nad ní na můj povel. Bylo jen a jen na něm, zda si teplákovou soupravu ušpiní.

Nováčci na ložnicích velili, hlásili se, kdo neposlušal, posílil si kondici. Ale dbal jsem na to, aby se spravedlivě přistupovalo ke všem. Kdo měl naopak vše v pořádku, měl klid, mohl si lehnout, dostal lepší rajóny, dostalo se mu i slovní pochvaly. Velitelé družstev mnou zavedený režim také respektovali, mírné

problémy byli z počátku s Hulejem, ale po tom, co jsem s ním v kanceláři provedl osobní pohovor, i on se mému systému a vedení čety poddal.

Pořádek v rájónu, uklizené a vyčištěné věci, uklizený stůl a skříňka, s tím bylo dost problémů a přitom právě tohle bylo základem mnoha kontrol vojáků z povolání. Proto bylo nutné se soustředit i na tuto věc, zvláště když mnozí nováčci do té doby své věci uklízeli maximálně pohozením do kouta pokoje. Proto některým létaly věci ze skříní, ze stolků, opakovaně se uklízelo a rovnalo.

Problém byl i s oblékáním. Ne nadarmo se říká, když se někdo například po sportování pomalu obléká a loudá ze šatny – ten snad nebyl na vojně. Aby se stihlo nastoupit včas na bojový poplach, další z úkolů, které jsme měli mladé vojáky naučit, musí tomu taky odpovídat rychlost oblékání. Přitom tato činnost u některých připomínala na začátku zpomalený film.

Ke zlepšení této činnosti pomáhaly módní přehlídky, kdy se nastupovalo střídavě v různém oblečení či vyhlášení nečekaných signálů nástup či bojový poplach. A to v různé intenzitě za sebou i v různou dobu. Přiznávám, že jsem byl jedním z mála, vlastně když o tom přemýšlím, tak jediný, který si dovilil vyhlásit nástup i v pozdějších večerních hodinách. Pokud jsem tedy nebyl s něčím spokojený. Nočních poplachů se báli i někteří vojáci z povolání. Atmosféra strachu z nařčení z příliš tvrdého výcviku a šikany byla všudypřítomná. Ale možná to tak i bylo dobře, protože si zvláště mazáci v roli velitelů družstev dávali pozor a byl po této stránce klid.

Velký boj v otázkách pořádku jsem svádl s vojínem Bambusem, napůl Róm, naprosto negramotný, omezený. Jeho stůl, to byl běs. Když jsem ho otevřel, zvedl se mi žaludek. Měl v něm polobotky, v jedné kelímek na pití, v druhé schovaný kus chleba od snídani, zabalený ve špinavých ponožkách! A do toho všeho vyteklé leštění na boty.

„Pojď se podívat! To musíš vidět,“ přiběhl pro mě do kanceláře desátník Makovický.

„Co se děje?“ polekal jsem se.

„Tak se pod' podívat!“

Zavedl mě na PVS, kde seděli vojáci jeho družstva a čistili si kanady. Bambus měl boty zapatlané nějakým divným krémem a nervózně se ho snažil rozetřít.

„Co to je? Co tam dávíš?“ udeřil jsem na něho.

„No volačo ze zásob,“ pokrčil rameny a vytáhl trimin, což byla pasta na praní prádla. Pak se neměl divit, že se mu kanady nelesknou. Ani jsem se nedivil Makovickému, že z něho byl bezradný.

Naštěstí v mojí četě jsme až tak dramatický problém neměli, byť problémových jedinců tu taky pár bylo. Kdo se však choval fér, snažil jsem se mu i já oplácet podobně. Jestli se mi to dařilo, to těžko mohu posuzovat sám. V každém případě jsem se snažil tresty, ale i odměnami, například v podobě dívání se na televizi, nastavit nějaký systém, ve kterém by se být dobrý při výcviku, mít pořádek ve věcech, umět základní řádu a přísahu, vyplatilo. A obráceně. Jsem si dobře vědom, že asi dost z nováčků mě moc rádo nemělo, ale s tím nic nenadělám. Myslím si, že to prostě jinak nešlo.

Jak začaly první taktické přípravy, dostal jsem do ruky další legální zbraň, jak se některým vojákům revanžovat za neplnění si svých povinností. Kdo byl dobrý, tak toho jsem nechal třeba i hodinu odpočívat, ti lenivější či neposlušnější dělali okop pro ležícího střelce, byť u toho hekali sebevíc. A když jsem chtěl být obzvláště nepříjemný, tak se nováček přesvědčil, že v masce se tato činnost provádí o mnohem a mnohem hůř.

Dobový snímek Českých Budějovic

Světlými okamžiky přijímače, jak jsem naznačil, byly večery, kdy jsme vyrazili za kulturní zábavou do města. Tato zábava měla stále stejný program, který nás zavedl do blízkého hostince. Někteří z velitelů družstev museli zůstat v rajónu a dohlížet na pořádek, ti se museli domluvit mezi sebou na službách, další šli ven. Někdy jsem jim podepsal vycházky sám, byť bez vědomí jejich velitelů čet, ale nikdy se mi nestalo, že by na takové vycházce někdo udělal průšvih. Možná i proto, že věděli, že by se už do konce přijímače ven nepodívali. Natolik už mě znali, určitě si informace o mně zjistili i na mé domovské rotě, kde toto také tak fungovalo.

Asi po týdnu už jsem byl s průběhem přijímače vcelku spokojený a mohl se zaměřit na několik jedinců, kteří ještě nepochopili. Přemýšlel jsem, jak na ně, což byl někdy docela oříšek, protože ne na každého platí to samé a samoúčelné řvaní není řešením.

Jedním z nich byl i vojín Ondrejko, Slovák, povoláním kuchař. Stále měl vše na háku, s ničím si nedělal hlavu, nebyl zatím snad jediný nástup, kdy by přišel v časovém limitu a když, tak zcela na hraně a jako jeden z posledních. Přitom nebyl jediný důvod, aby tento urostlý a fyzicky dobře vybavený nováček nepatřil k nejlepším. Už odpoledne dostal opravdu pořádný záhul na taktice, před večeří jsem si ho pozval na osobní pohovor do kanceláře.

„Soudruhu, přišel jsem ...“ vstoupil bez vyzvání.

„Ven! Čekat na povel!“ vyhodil jsem ho.

Zaklepání, po svolení opatrný vstup.

„Soudruhu, přišel jsem ...“

„Špatné zahlášení, ven!“

Další pokus.

„Soudruhu podporučíku, přišel jsem ...“

„Kdo přišel? Špatně! Ven!“

A znovu.

„Soudruhu, vojín Ondrejko přišel na .,“ blekotal.

„Děláš si ze mě legraci? To se neumíš ani zahlásit? To tu budem takhle blbnout hodinu? Už toho mám dost! Vypadni a znovu!“ zařval jsem na něj a když zavřel dveře, usmál jsem se na Batěka, který moje výchovné počínání také s úsměvem sledoval.

„Soudruhu podporučíku ... Ondrejko ... vojín ...“

Vyskočil jsem proti němu, zatvářil se asi děsně a chystal se ho seřvat, když v tu chvíli se zcela regulérně rozbřečel.

„Já, vám to ... já to fakt nedělám schválně ... já už nevím,“ bulil jak malý kluk.

„Bež ven,“ řekl jsem Batěkovi, který pochopil a hned vypadl, „a ty se posad.“

Voják si sedl na místo, který mu velitel družstva uvolnil, seděl tam jak hromádka neštěstí a brečel.

„Tak se uklidni,“ řekl jsem mu už zcela mírným hlasem, zalálil si cigaretu a pokračoval, „Teď se mi pokus říct, v čem je problém.“

„Víte, já se fakt snažím ... ale jak jsem nervózní ... tak zmatkuju ... a já to prostě nezvládnou, já tady na to nemám ...,“ vzlykal.

„Přestaň už brečet, není důvod. Podívej se na sebe. Jseš kus chlapa, co by měli říkat mnozí další, jsou na tom mnohem hůř a a taky stíhají. No tak, uklidni se,“ plácl jsem ho po zádech.

Otřel si oči, podíval se na mě a trochu se usmál.

„Víš, je potřeba si taky trochu věřit. Vždyť ty máš na to, abys byl mezi nejlepšími! A vo to mi de. Já bych taky byl radši v civilu, ale když už tady musím být, tak se snažím mít co nejmíň problémů. Kdybys přišel na rotu a kazil to tam mazákům a suprákům, tak bys dostal jiný kapky. Takže se to tady musíš naučit. Ale neboj se, společně to zvládneme.“

„Myslíte?“ zvedl zrak a podíval se na mě svýma ubřečenýma očima, ve kterých jsem uviděl záblesk naděje. Z jeho pohledu mě až zamrazilo.

„To si piš. Jen se musíš soustředit a půjde to. Uvidíš, do tejdne budeš naprosto bez problémů a všechno půjde jako po másle.“

„Já se fakt budu snažit ...“

„To je dobře. A když budeš mít problém, tak za mnou přijď a probereme to spolu. Dej si do pořádku věci, srovnej si skříňku, tím začni. Když bude nástup, tak vo ničem nepřemejšlej, rychle si vem co máš mít a upaluj. Uvidíš, že nebude problém.“

„Tak dobře, já se budu snažit,“ utřel si oči.

„Tak běž,“ řekl jsem mu.

„Soudruhu podporučíku, dovolte mi odejít.“

Odešel a krátce nato se vrátil Batěk.

„Ten se teda zlomil, to sem nečekal,“ vrtěl jen hlavou, „Do něj bych to nikdy neřek!“

„Vidíš, že mnohdy jejich frajerský vystupování je jenom póza, kterou se snaží něco zakrejt.“

„No ale zrovna u něj bych to nečekal.“

„Já taky ne, ale myslím si, že už to bude jenom lepší.“

A taky že jo. Když jsem po večeři a před odchodem na pivo šel provést kontrolu stolků a skříňek, ta Ondrejko byla srovnána jak ze žurnálu.

„No konečně to má někdo v pořádku, tady se podívejte, jak to má vypadat,“ řekl jsem a sledoval, jak se Ondrejko celý rozzářil.

Tak už to u něj od té chvíle bylo se vším. Jako mávnutím kouzelného proutku začal ve všem patřit k nejlepším a vydrželo mu to až do konce přijímače. Čas od času jsem ho přede všemi pochválil a on zářil štěstím. A jeho vztah ke mně? Po skončení přijímače už jsme neměli nic společného, on byl na rotce a dělal v kuchyni. Když vydával stravu a já přišel na řadu, nadělil mi vždy ten největší kus masa, někdy i dva. Později jsme si spolu parkrát zahráli tenis v tělocvičně.

Co jsem vysloveně nesnášel, byli vojáci typu Civína či Malého. Vysloveně úlisní vojáci, zvláště Civín, sám se vždy nabízel na úsluhy, vždy ochotný cokoli vyplnit. Nabyt jsem dojmu, že kdybych jim řekl, ať skočí z okna, tak skočí. Nikdy jsem takovým patolízalům nepřišel na chuť a nikdy jsem jim neposkytl takové ocenění, jaké by asi očekávali.

Malý navíc jako opravář aut podlézal i důstojníkům z povolání a ti využívali i této jeho kvalifikace. Protože jeho otec byl ke všemu řezník, zařídili mu i mimořádný opuštěk, aby mohl dojet pro maso domů! Já ho však rozhodně nešanoval a zvláště na taktikách dostal svoje. Asi proto, že jsem na vojně neměl auto a co bych dělal se syrovým masem?

Pro mě nejodstrašujícím zážitkem bylo setkání s vojínem Bezděkem. Inženýr, kterého vyhodili z vojenské katedry. Vysoké, téměř dvoumetrové bidlo, hubený, skoro až vychrtlý. Když jsem ho poprvé uviděl, bylo mi ho hned líto. Chudák, řekl jsem si, musí tu být dva roky. Bral jsem ho jinak než ostatní nováčky a řekl jsem si, že mu jako kolegovi inženýrovi musím život trochu usnadnit.

„Podívej, pokusím se ti trošku pomoc. Uděláme to tak, že mi jako budeš pomáhat s přípravami v kanceláři a tak unikneš rajónům a buzeraci na rotě,“ řekl jsem mu, „sem tam něco uděláš, moc toho nebude, jsem zvyklý si tyhke věci dělat sám, mám v tom praxi ze svojí roty.“

„Jasně,“ přikyvoval.

Vyzkoušel jsem si ho o dva dny později. Dostali jsme za úkol připravit vyhodnocování nováčků, byla vyhlášena nějaká socialistická soutěž o vzorného nováčka, vojáci budou dostávat body a kdo bude mít na konci nejvíc, tak vyhraje velký kulový. Ale pro kontrolní orgány půjde jistě o obrovsky zajímavý údaj a budou soutěž jistě bedlivě sledovat.

„Hele,“ podal jsem Bezděkovi velký arch papíru, „Uděláš tady tabulku. Celkem pro tři čtyry. Tady budou napsané jména naší čtyry, seznam leží na stole, další dva archy si doplní druzí velitelé čet nebo ti později dodaj seznamy. Tak a tady budou kolonky s dalšími dny, celkem bude osmnáct dní, kdy budou hodnoceni. Na konci bude sloupek na sečtení. Pochopils to?“

„Jistě!“

„Dobře. Já jdu na pivo, tak to tady udělej. Až to budeš mít hotový, můžeš tady v kanceláři zůstat, aby tě někdo nebuzeroval. Velitelům družstev, co tady budou mít službu řeknu, že tady plníš úkol pro mě, aby tě neotravovali a nechali tě tady.“

Spokojeně jsem odešel v domění, že jsem jednak zařídil splnění prezentace této veledůležité soutěže a také zajistil klid kolegovi inženýrovi. Když jsem se vrátil, potkal jsem našťvaného Ivana Hollého, který se před chvílí taky vrátil, ale z tělocvičny, kde si byl zaposilovat.

„Už si byl v kanclu?“ zeptal se.

„Ne, proč?“ ptal jsem se nechápavě.

„Tak se tam podívej na stůl. Já se du vosprchotat, pak tam přijdu.“

Stále nechápající jsem vešel do kanceláře a podíval se na velitelský stůl, kde ležela práce vojína inženýra Bezděka. Když jsem ji spatřil, začal jsem se shánět po dvoudecovém panáku. Takový humus by nezpłodil ani dementní šalo. Údajné rovnoběžky se rozcházely na délce papírů určitě o více než pět mimiletrů, každá čára jinak silná, všechno ušpiněné. A to písmo! Kostrbaté, hnusné, snad dětské, snad mentála.

Hned jsem si nechal zavolat slovutného pana inženýra Bezděka.

„Co to je?!“ hodil jsem po něm ty archy.

„No to je to hodnocení,“ pokrčil rameny.

„Tohle? Tos udělal naschvál? Proč?“

„Jak naschvál? Já to prostě líp neumím,“ neprojevil ani trochu uzardění nad svojí prací.

„Tak víš co, ty čuráku?“ vzkypěl jsem, „Tak my sme spolu skončili. Budeš jako jeden z nich. Chtěl jsem ti pomoci, abys nebyl mezi těma některějma debilama, ale teď se jim snad budu muset jít vomluvit, protože největší debil seš ty. Ale nepočítej s žádnou úlevou, spolu jsme skončili. A vopovaž se někomu říkat, že seš inženýr. Jen bys nám dělal vostudu!“

Když dorazil Hollý, už jsem měl sehnané nové archy papíru a připravené psací a rýsovací potřeby.

„To není inženýr, to je prase,“ konstatoval suše Ivan.

„V pohodě, ráno to bude hotový.“

„Já si to udělám.“

„To je můj problém, řekl jsem, že to zařídím. Takže to ráno budete mít,“ odmítl jsem pomoc a dal se do práce. Při ní jsem proklínal Bezděka někdy v duchu, někdy jsem si ulevoval nahlas.

Když ráno dorazil kapitán Kusár, schoval jsem svoji práci a podal mu Bezděkovo dílo. Pobaveně jsem se díval na jeho výraz zděšení.

„Sáblíku?! Tys snad musel vypít hektolitr vodky, když si to dělal ...,“ soukal ze sebe.

„To já ne, nechal jsem to udělat soudruha inženýra Bezděka,“ odvětil jsem.

„Kriste pane, ať to ten Bezděk hned překreslí, to je humus! Tohle nikam vystavit nemůžeme! To že je vysokoškolák?“ vrtěl hlavou politruk.

„Soudruh inženýr už nic nepřekreslí,“ řekl jsem se špatně skrývanou nenávisť v hlase, sáhl do stolu a podal mu svoji práci. Oči se mu rozzářily a hned běžel na chodbu vyvěsit svoji soutěž, kam bude zapisovat bodování vojáků.

Druhý den za námi přišel kapitán ze štábu, že by potřebovali nového písaře a že si vyhlédli Bezděka. Seděl jsem v kanceláři společně s Kusárem a oba jsme se dali do takového smíchu, že si důstojník musel myslet, že jsme se zbláznili. A vyvalil oči ještě víc, když jsem vytáhl ze skříně výtvar Bezděka a podal mu ho. Tak šel na štáb druhý z vysokoškoláků, který byl solidní a který si úlevu zasloužil daleko víc. Myslím, že jsem mu tím vojnu dost ulehčil.

Bezděk mi však dával dost příležitosti, abych se mu za noční práci revanžoval. Nebyl schopen si ani ustlat, kanady věčně špinavé, ve stolku i skříní humus. I s řády a přísahou měl problémy, on snad opravdu nosil hlavu jen proto, aby mu do jeho dlouhého a vyzáblého krku nepršelo.

„Okop pro ležícího střelce!“ zavelel jsem druhý den na taktice.

Se zapáleným cigárem jsem se zadostiučiněním pozoroval činnost Bezděka. Složil své kostřbaté tělo na zem a začal neobratně rýpat lopatkou v zemi. Přitom začal strašně hýkal. Jak čas pokračoval, hýkání se zvyšovalo.

„Kontrola okopů!“ zvolal jsem po chvíli.

Prošel jsem okopy a ti, co je zvládli včas, si mohli jít sednou na okraj křoví na našem tankodromu za kasárnami.

„Deset minut! Pak to budete dělat v maskách, cítím, že se blíží chemický úder!“ zvolal jsem na ty, kteří normu nesplnili.

Nakonec už pracoval jen sám Bezděk. Ostatní si odpočimuli a začali jsme provádět další taktickou činnost. Byli jsme na pokraji lesíka.

„To se nedá poslouchat,“ zavrtěl hlavou Rob. Všichni vyprskli smíchy, včetně nováčků. Přísně jsem se na ně podíval a okamžitě jejich tváře zvážněly. Lesem se ozývalo opravdu úděsné hýkání vojína Bezděka. Už téměř dvě hodiny se rýpal v zemi.

„Tak jo, du to ukončit,“ řekl jsem.

Když jsem přišel k Bezděkovi, u kterého seděl desátník Hulej jako dozor, nevěřil jsem svým očím. Za dvě hodiny, byť měl ruce rozedřené téměř do krve, vyhloubil díru tak poloviční na délku, než by jeho tělo potřebovalo a ta rýha v zemi nebyla hlubší než pět centimetrů.

„A to fakt furt ryl,“ řekl znechuceně Hulej.

Odpoledne byla na programu chemická příprava, kterou si vzal osobně na starost kapitán přezdívaný „Yperit“. Sám vedl nasazování masek a kontrolu jejich utažení. Bezděk si ji nasadil, ale vůbec mu netěsnila.

„Pomožte mu s tím!“ nařídil kapitán Batěkovi. Ten se snažil masku utáhnout, ale nějak mu ji upravit nešlo. Bezděk sebou trhal a frkal, což zavedlo příčinu k hlasitým projevům pobavení.

„Co to je?“ zařval kapitán ke dvěma nejbližším vojáků nováčků, „Plyn! Masky nasadit! Poklusem okolo tankostřeleckého cvičiště!“

Zatímco se chudáci v maskách rozběhli, s rozlobeným výrazem si odvedl stranou nás velitele.

„Soudruzi! To je neseriózní! Vy máte vojákům pomáhat a ne se jim vysmívat!“

„Soudruhu kapitáne, ale jemu ta maska fakt neseďí,“ osmělil se Batěk.

„To je jen otázka výběru a šikovnosti. Provedu to sám,“ odbyl ho důstojník.

Jenže ani kapitánovi se nevedlo lépe. Ačkoli měl k dispozici svoji bednu s různými velikostmi masek, nepodařilo se mu najít takovou, která by nešťastníkovi seděla. Buď tragédovi Bezděkovi vyčnívala brada nebo mu maska sahal jen po oči jeho protáhlého obličeje.

„Opravdu, má nějakou divnou hlavu. No, není to nejlepší, soudruzi, ale zatím nejlepší,“ nasadil mu kapitán nakonec nějakou masku. I když jí utáhl vší silou, stejně neseďela. Dělalí jsme však, že pokrok uznáváme, byť i kapitán poznal, že o tom tak skálopevně přesvědčení nejsme.

„Konec plynu! Masku sejmout!“ zavelel rozmrzeně.

Bezděk si ji začal sundávat, ale nějak mu to nešlo.

„Masku sejmout!“ zařval na něj kapitán, který už byl našťvaný, ztratil mnoho času a přesto se mu nepodařilo předvést, jak se maska na zvláštní hlavu nasazuje spávně.

Bezděk se lekl jeho křiku a začal ze sebe masku rvát. Jenže si nepovolil utažené řemínky anebo jen málo a jak se snažil horečně úkol splnit, natrhl si sám ušní boltec. Kromě hýkání a frkání nastalo i sténání a na krku nováčka se objevila krev.

„Z toho by se jeden posral,“ řekl jen kapitán a ukončil chemickou přípravu.

Protichemická ochrana – maska

Ráno jsem si přivstal, abych dohlédl na buzení a nástup nováčků i kontrolu rajónu. Zatím všude panovalo naprosté ticho. Proto jsem byl velmi překvapen, když jsem uviděl vojína Hladíka klečet před skříňkou a skládat si věci. Hladík byl odněkud ze Slovenska, pocházel z devíti sourozenců a bohužel byl rovněž mírně dementní. Složit věci pro něho byl nadliský výkon, naučit se několik vět nazpaměť téměř nemožné a podobné to bylo s dalšími činnostmi. Proto, když jsem ho tam viděl jak hromádku neštěstí, jak vyměňuje jeden katastrofální nepořádek za jiný, myslel jsem, že ho někdo z velitelů družstev potrestal.

„Kdo ti to nařídil?“ zeptal jsem se.

„Nikdo.“

„Jak nikdo. Nelži. Cos proved, že tady takhle brzo ráno skládáš věci?“

„Nic jsem neproved, soudruhu podporučíku. Ale když mě všichni nadávají, velitelé, další vojáci, že sou furt problémy. To já už dělám víc dní.“

„Co děláš víc dní?“

„No, vstanu vždycky vo hodně dřív než vostatní a učím se to skládat. Víte, aby mě nikdo neviděl a nesmáli se mi,“ sklopil provinile oči.

„No dobře, ale furt ti moc nejde.“

„Já vím, soudruhu podporučíku. Ale budu pokračovat. Ale,“ zrozpačitěl náhle a v jeho očích jsem uviděl zoufalství, „Soudruhu podporučíku, neříkejte to na mě, voni by se mi smáli. Já se fakt zlepším, uvidíte.“

„Dobře, já jim nic neřeknu. A tebe chválím, je dobře, že se snažíš.“

„Tak děkuju. Já jsem si nikdy v životě nic neskládal, ale budu se snažit soudruhu podporučíku a uvidíte, že se zlepším,“ zvolal radostně Hladík. Snahu jsem mu rozhodně upřít nemohl, ale ty výsledky!

Po obědě následovala další taktická příprava, tentokrát už i se samopaly. Samozřejmě bez jakékoli munice. Ale i tak manipulace s nimi byla pro mnohé problematická záležitost. V úvodu velitelé družstev vysvětlili základní cviky se zbraní, kterých si v následných dnech mladí užijí ještě dost. Pak už se šlo do prostoru za kasárnami, kde bylo chráněné vojenské území.

Pohled na to, jak někteří nesou zbraně, byl opravdu tristní. Nařídil jsem velitelům družtev, aby provedli, ještě než začneme s taktikou, cviky se zbraní. Velení se ujal Hulej, já s ostatními veliteli družstev jsem se posadil na okraj lesíka a zapálil si cigaretu. Byť to nezní hezky, bavili jsme se neobratným prováděním cviků.

„Hele, podívejte se na Hladíka,“ zvolal náhle Rob.

„To je fakt síla,“ připustil jsem.

Nebohý manták všech mantáků se při změně polohy zbraně zamotal do řemenu tak šikovně, že ve své urputné snaze zbraň přemístit, se sám začal škrtit řemenem. Když se konečně vyprostil, tak oproti ostatním držel zbraň obráceně, ale tvářil se velice šťastně a spokojeně. Asi že cvik přežil. Ale myslím, že v jeho případě by neuspěl ani Komenský.

Mužstvo jsem od našťvaného Huleje převzal já s desátníkem Makovickým a začali jsme provádět plížení plazení se samopalem. Makovický jim vše celkem obstojně předvedl, pak si cvik zkoušeli sami. Ale moc jim nešel a po chvíli jsme ke všemu vycítili, že na přípravu vcelku dlabou.

„Dobře, naučíme se plazení bahnem,“ řekl jsem našťvaně, „A upozorňuju, že při tom si musíte dát dobrou pozor, aby se vám bahno nedostalo do hlavně, takže ji furt musíte držet nahoře. Desátník Makovický vám to předvede.“

Poddůstojník bez velkého nadšení poslechl a ještě znovu zdůraznil, jak správně samopal uchopit a držet. Pak jsem jednotku odvedl před velkou kaluží, která se táhla v brázdě vyhrabané pásem tanku.

„Tady je polovyschlá řeka, tímto korytem se musíte přeplazit támle k tomu hrbolu. Nesmíte se nikdy dostat tělem nad horizont, protože támhle na tom pahorku je odstřelovač nepřítele,“ sděloval jsem taktickou situaci.

Pak už následovala odměna za jejich nepřiliš snaživé provádění předchozího cvičení. Kaluž se táhla asi patnáct metrů, byla plná vody a bahna, místy až dva metry široká a místy až metr hluboká. Já jsem si stoupl na jeden kraj, na druhé straně u Makovického se začínalo. Jeden po druhém chodili vojáčky a koupali se v tom humusu.

To už se ke mně blížil vojín Kurcy z první čety, rómského původu, postavy podsadité, jeden z dalších ničitelů nervů

velitelů a s oprávněným cejchem mantáka. Když vylezl, všiml jsem si, že nemá samopal. Hned mě napadlo, že tento nepřiliš chytrý, ale někdy vychytralý nováček, ho před plazením odložil, aby si cvičení zjednodušil.

„Proč sis nevzal zbraň!?“ uhodil jsem na něho.

„Ale já ji měl,“ odpověděl bezelstně.

„A kde teda je?“

„Á, vola kdě v lúži ...“

„Plyn!“ zařval jsem na něj a on se již masce asi půl hodiny brodil a přehraboval v bahně a hledal automat. Když ho konečně našel, proběhl se s ním párkrát okolo tankodromu, aby ho usušil.

Odpoledne jsme prováděli kontrolu pořádku v rajónu. Velitelé družstev se dostali do rozporu se třemi vojáky. Šlo o vojína Skokana, takového přidrželého, ale vcelku schopného frajírka, a dvojici východňarů Panenky a Kemela, kteří nám dělali vysloveně naschvály. Už jsem jim přidělil několikrát za sebou jako rajón toalety. Jednou je čistili až do půlnoci, než se leskly. Ale jak bylo vidět, tak ani zvláštní odměny nepomáhaly. Zavolal jsem si všechny tři do kanceláře, abych jim vyčinił. Začali se však chovat drze i ke mně.

„Dobře, jak chcete,“ řekl jsem jim zcela klidně, „Dnes po večeři budete mít hodinové samostudium pod dohledem desátníka Huleje.“

Odešli a nechápali o co má jít. Udělal jsem písemnou přípravu na zvyšování kondice a procvičování některých taktických prvků, jako plížení plazení, rychlé překonávání úseků během a podobně. Tuto písemnou přípravu s přesnou hodinou začátku, konce a místa cvičení jsem nechal podepsat Humela, abych měl krytí. Po večeři mohli jít samostudovat.

Šel jsem s nimi, abych dohlédl, že nedojde k nějaké nepřístojnosti, nicméně Hulej měl svolení je nešetřit. Než začali cvičit, tak jsem jim velmi stroze řekl.

„Podívejte, myslím, že dobře víte, proč tady jsme. Oficiální verze je, že nestíháte plnit při cvičení a v rámci dobrého výcviku bylo nařídzeno individuální samostudium nezvládnuté problematiky. Tady je písemná příprava schválená nadřízenými důstojníky, tedy vše podle řádů. Říkal jsem vám, že i podle nich jde udělat docela dobrá pakárna. Tak desátníku, pusť se do toho.“

Následných celých šedesát minut nepřetržitě probíhalo cvičení. Hulej podle přípravy ukázkově velel, vojáci cvičili. Zpočátku vcelku v pohodě, ale s přibývajícím čase jim už nejlépe nebylo. Ke konci odpadl vojín Skokan, který byl na hranici omdlení a lehce zvracel. Hulej ho chtěl popohnat, ale pohybem ruky jsem mu naznačil, že u něj to stačí. Tak ještě pořádně prohnal další dva vojáky a pak všechny tři předvedl.

„Takže jste viděli takovou malou ukázkou samostudia. Myslete na to, až budete příště se mnou mluvit jako dneska v kanceláři. Pochopili jste?“

„Ano,“ zachrčeli a přikyvovali.

„Tohle byla jen ukáзка. Samostudium může být i delší, náročnější a třeba i každodenní. A sdělte svoje postřehy i dalším, pokud by jim to nebylo jasné. Rozumíme si?“

„Ano.“

Musím říci, že tato krajní lekce velice pomohla. Určitě nebylo samoúčelné, že jsem věnoval svůj čas na vytvoření písemné přípravy. Vojáci byli neustále poučovani, že mají jít okamžitě hlásit jakýkoli náznak šikany, kapitán Kusár šel tak daleko, že jim dokonce někdy při cvičení naléval čaj, aby netrpěli žízní. Však se taky ptal na tuto přípravu.

„Sáblíku, co se to dělo včera po večeři na tankodromu?“ zeptal se velmi přísně.

„Samostudium pod vedením desátníka Huleje.“

„A máte na to nějaké podklady?“ vybafl.

„Samozřejmě, mnou vypracované a schválené podporučíkem Humelem,“ podal jsem mu dokumenty, „Osobně jsem byl přítomen a cvičilo se přesně podle nich. Nic víc, ale tak nic míň.“

„No dobrá, dobrá, ale dejte si pozor na šikanu!“ řekl trochu zklamaně, že mě nenachytil.

„Náročnost výcviku nemá se šikanou nic společného. A šikana tady vopravdu nehrozí! Velitelé družstev už jste tak vyplašili, že pomalu nováčkům sami čistí kanady,“ řekl jsem našťvaně.

„Já vím, že je musíte udržet v kázni, ale musíme být hodně, moc hodně vopatrní!“

„Nebojte, to my jsme. Žádné úsluhy, žádné fyzické násilí, žádné hrubé urážky. Ale vyhrazuji si právo na výcvik, o jehož tvrdosti rozhodnu i podle stavu připravenosti jednotky. A ta se pozná podle jejich chování a jednání!“ řekl jsem komisi, ale kapitán pochopil.

Druhý den jsem využil příležitosti, abych to samé zopakoval i našim nováčkům. A ta se vyskytla během cvičení na překážkové dráze. Desátník Batěk popoháněl slovně jednoho cvičícího, který přecházel po trámu, ten se zastavil, otočil se a řekl.

„Nechte mě, nebo schválně spadnu a vás zavřou!“

Okamžitě jsem svolal celou jednotku.

„Tak pánové, myslím, že tady dochází k jednomu velkému nedorozumnění, které si teď jednou a provždy vysvětlíme! Právě jsem byl svědkem, že jeden z vás vyhrožoval desátníkovi, že jestli bude chtít, aby cvičil pořádně, tak schválně spadne a jeho zavřou!“

Odmíchl jsem se a pak pokračoval.

„Je rozdíl mezi výcvikem a šikanou. Šikana je, když po vás někdo chce osobní úsluhy, když vás ponižuje či jinak týrá. Fyzicky či duševně. Ale to vůbec nesouvisí s výcvikem! Pokud tedy tento vojín spadne, protože je manták, tak se nikomu z velitelů nic nestane, protože cvičení probíhá podle řádných příprav a podle pravidel výcviku. Tak si popadejte jak chcete, pokud máte chuť, ale kromě vaší bolesti to nic jiného nepřinese! Už si uvědomte ten rozdíl!“

Zase dramatická pauza.

„Já osobně vám mohu říci, že nedovolím žádný šikan, ale chci, abyste byli od nás dobře vycvičený a připravený. Až přijdete na roty, mezi mazáky a supráky, tak nám ještě přijdete poděkovat. A pamatujte si, že o tvrdosti výcviku budu rozhodovat já! Čím větší bude spokojenost s vaší činností, tím můžeme cvičit méně obtížně, protože budu vědět, že už jste to zvládli. A čím hůře, tak o to bude muset být výcvik náročnější a tvrdší, abyste se zlepšili. A třeba i pomocí samostudia, jak si včera vyzkoušeli vaši kolegové.“

Opět jsem se chvilku odmlčel, a pak svoji řeč zakončil.

„Takže, nedávejte mi, ve vlastním zájmu, příležitost myslet si, že jste špatně připraveni, protože pak budu muset požadovat po velitelích družtev tu nejvyšší možnou náročnost výcviku. A naopak. A ještě naposledy, znám moc dobře vojenské řády a ty dávají tolik možností, jak přesně podle nich připravit náročný výcvik, že to raději nechtějte ani vědět!“

Myslím, že moje slova pochopili, alespoň většina z nich, protože až do konce přijímače podobný problém nenastal. Vojáci se stále zlepšovali a my mohli být spokojeni. Takže i nenáviděné taktiky jsme vylepšili o nějaké náměty, vlastně jsme hráli hry, kdy nováčkové útočili, jako by stříleli, my přinesli imitační materiál, vzduchem létaly dělbuchy a dýmovnice.

Jednotku jsme rozdělili, jedna třeba hlídala velitelské stanoviště, další skupina se musela připlížit nenápadně, pak vyrazit a stanoviště dobýt. Přitom dopředu nevěděli, kdo na koho zaútočí.

Myslím, že i když taktika byla náročná, tak chvilkami šlo i o docela zábavnou hru. Soudím alespoň podle toho, že s nadšením imitovali střelbu ze samopalů, vykonávali svou činnost opravdu dobře a když si později v umývárce prali zašpiněný oděv, vykládali si, kdo kam zahučel, kdo kde zakopl. Smáli se, jak se ti druzí divili, když na ně vylítli ze křoví a zajali je.

Postupem času se už opravdu jen výjimečně přihodilo, že by někdo musel být nějak pacifikován. Vlastně pouze v jednom případě jsem nechal asi půlhodiny plazit jistého Sedláka z třetí čtyry, se kterým si nikdo z velitelů nevěděl rady. Smýkal s sebou po zemi, dokud nesplnil stanovenou normu. Až když měl ruce a kolena od krve, tak pochopil a v mé přítomnosti vždy cvičil dobře.

Tak co, byl jsem svině? Asi jo, ale na druhé straně si dovolím tvrdit, že kdybych si takto nezjednal respekt a pořádek, tak by mě tato různorodá a mohdy problematická sebranka v podání nováčků po týdnu nakopala do

Přesto, že jsem já a Ivan Hollý byli nadřízenými označováni za jedny z nejlepších velitelů čet, přesto jsme se ještě nedostali domů. Po půl roce vojny, s podporučíckými hvězdičkami, s oceněním a věcným darem od velitele divize. To byl další příklad lidského přístupu vojáků z povolání k nám absolventům u bojových jednotek. Přitom jsme žádosti o opuštění oba podávali každou chvíli.

Velitel útvaru ale posílal milostivě domů písáky ze štábu a další, když však uviděl na žádosti funkci velitele tankové čety, ruka se mu zadržela a ne a ne podepsat. S odůvodnění, že u tankových jednotek je stále hodně práce. Takže za naší dobrou práci jsme dostali sladkou odměnu v podobě ještě více práce.

Na začátku příjímače jsme si zase s Ivanem podali žádost o opuštění. Využil jsem příležitosti, kdy jsem něco nesl na štáb, abych se zeptal na její osud. Bohužel jsem se dozvěděl, že ji zase zamítli. Byl jsem řádně naštvaný a potkal jsem jednoho absolventa ze štábu, podporučíka Pokorného v doprovodu nějakého majora, předsedy KSČ útvaru.

„Co se děje?“ všiml si mé značné rozmezlosti.

Ptát se mě byla od něho velká chyba. Podporučík Pokorný byl absolvent jakési školy v SSSR, na vojně nyní ve funkci předsedy SSM, který sice neměl vojenskou katedru, ale zato dobře situovaného tatínka na vysokých postech. Tento můj takykolega absolvent jezdil často domů relaxovat, v druhé polovině vojny dokonce vjížděl vlastním vozem až do kasáren, aby nemarnil svůj zbytečný a drahocenný čas. Vždyť dovést politruka včas do hospody či do vinárny, na tom taky stála obranyschopnost našich kasáren ne?

„Co se děje? Že mi zase zamítli vopuštění. Už mě to fakt sere.“

„To víš, je obtížné vyhovět všem,“ pokusil se svinstvo omlouvat.

„To určitě. Zvláště když seš vod tankánů. To není jako ta vaše flákárna tady, tady asi nic neděláte, že můžete furt jezdit domů, že?“

„Ty si nedoveď představit, co je tady za práce, kolik úkolů, výkazů ...“

„Hovno!“ přerušil jsem ho, „Flákáte se tady, jezdíte furt domů a čas vod času si zfalšujete výkazy vo tom, jak geniálně organizujete osobní volno vojáků. Za každou akci čárku. Jenže ty vaše zkurvený akce sou jen na papíře, místo toho vojáci furt něco kopou, hrabou sníž a mrznou na pracích v kasárnách.“

„Za to já přeci nemůžu!“ bránil se Pokorný.

„Ne? Tak k čemu tady seš? Abys falšoval dokumenty a vožíral si držku?!“

„To už je moc,“ vystartoval na mě.

Málem jsme se chytili pod krkem, přičemž jsem měl sto chuti do jeho slizkého obličejce vepsat pár čárek za prokazatelné a nezfalšované údery pěstí. Naši zle se vyvíjející rozmluvu však našťastí ukončil přítomný obtloustlý major, táhnoucí se s horou jistě nesmyslných výkazů.

„Soudruzi, takto se svazáci nebaví,“ pronesl geniální myšlenku.

„To je fakt. Skončíme to. S takovou verbeží nemá cenu se bavit vůbec,“ otočil jsem se. Nic se samozřejmě nezměnilo, kromě toho, že jsem získal další vlivné přátele.

Jako uvědomělý občan jsem asi měl chápat, že ti nejlepší z nás absolventů, političtí pracovníci, politruci, funkcionáři SSM, kandidáti KSČ, kteří bdí nad naší správnou ideově politickou výchovou, musí při tak těžké práci častěji jezdit domů. Ale asi jsem nebyl dost uvědomělý, protože jsem nic nechápal a ještě jsem byl nasraný.

Oficiálním odůvodněním zamítnutí žádosti o opuštění pro mě a Ivana bylo, že je v rajónu příjímače bordel. Což o to, trochu byl, ale myslím, že nebyl hlavním důvodem zamítnutí. Ale jak už to bývá, jak jsem byl roztrpčen, tak jsem udělal večer kontrolu pořádku na rajónu.

„Co to je?“ otevřel jsem skříňku vojína Horáka z chemické čety. Tento nováček byl typický hypochondr a na všechno měl alergie a razítka. Nevím, jak ho s tolika závažnými zdravotními problémy vůbec mohli vzít na vojnu, když byl div, že vůbec ještě žil. Při prachu údajně dostával vyrážku, to samé i kdyby lehce

prochladl a provlhl, při pobytu na slunci omdlával, nesměl se zapotit. Prostě mohl jen volně chodit a dýchat přes kapesník. Nikdy se sice žádný takový stav neprojevil a ve chvílích volna na chodící mrtvolu taky nevypadal.

„Co by to mělo být?“ dělal nechápavého.

„Proč je tady ta špinavá a zmuchlaná košile? Vytáhni ji!“

Jak jí vyndával, tak z páchnoucí košile začaly vypadávat nějaké kousky sušenek a chleba. A taky smrdící ponožky.

„Ty seš prase! Pak nemáš mít alergie!“

„Já mám na ty alergie razítka,“ ohradil se.

„To máš, ale ani to nesouvisí s tím, že seš prase, když si dáváš potraviny vedle smradlavejch ponožek! A co se týká těch potvrzení, tak ti chybí ještě jedno!“

„A jaký?“ chytil se.

„Že seš línej a vychcanej jak mraky,“ odsekl jsem a otočil se k veliteli družstva : „Tenhle humus vyhodte rovnou na smeťák, nechci to tu vidět. A ty ani slovo!“

Při této mojí kontrole se náhle objevil dozorcí útvaru nadporučík Hrdlička. Hned projevil jistou nevoli, protože se úklid protáhl až do doby po večerce.

„To se přeci nesmí, Sábliku,“ říkal rozpačitě.

„To já vím,“ odpověděl jsem vzrušeným hlasem, „ale vidíte ten bordel? To se mám furt nechat jebat za ten jejich bordel? Prej kvůli tomu nedostanu zase vopušťák. Tak to ne. Je to na nich, až to ukliděj, tak pudou spát. Záleží tedy na nich!“

„Já vím, že je to potřeba,“ zamyslel se důstojník, „ale nechte to na jinej večer, až bude jinej dozorcí útvaru.“

Usmál jsem se.

„Tak jedem, jedem, uklízíme,“ otočil jsem se k vojákům, „ať to máte brzo hovotý a můžete jít spinkat, abyste nám zítra neusnuli na cvičáku při plížení.“

Nadporučík Hrdlička raději odešel a do rajónu přijímače pro jistotu už nepřišel. Když novácci pochopili, že je úklid nemine, přidali na tempu a dali své věci do jakéhosi pořádku. Bylo mi jasné, že taková akce sice mohla zlepšit pořádek na rotě, ale nemohla mi zařídit opušťák, ale když už jsem jednou našťvaný, tak jsem našťvaný.

Druhý den večer jsem napsal Jardovi Makovickému vycházku, protože jsem měl chuť na pivo a nechtělo se mi jít samotnému. Vlezli jsme do nejbližší hospody. Bylo tam však plno, takže jsme už chtěli jít dál, když na nás začal mávat a volat poručík Koč.

„Tady už ty dva pánové odcházej, bude tu volno!“

Nezůstalo pochopitelně u jednoho piva a všichni jsme se rozpovídali. Taky začal mluvit o tom, že by úklid neměl překračovat večerku a já zase mlel o tom opušťáku.

„A zdá se vám to spradlivý, že jsme s Hollým po půl roce eště nebyli doma, když ty kurvy ze štábu jezděj každou chvilku a dělaj tam hovno?“

„No moc ne, ale možná by se to dalo zařídit,“ řekl Koč.

„Jo? Vy byste to byl schopen na pluku zařídit?“

„No, to přímo ne,“ protáhl Koč.

„A jak tedy?“

„No, myslím, že by se tolik nestalo, kdybyste s Hollým na velikonoce na přijímači nebyli,“ řekl tajemně.

Slovo dodržel a tak díky vycházce na pivo jsem se po půl roce podíval porvé domů. Na černo.

Když jsme se o pár dní později vraceli z vycházky, já, Batěk a Olda Novotný, měli jsme tu čest potkat na autobusové zastávce tři zkárované absolventy z přijímače, naše drahé budoucí politruky. Bydleli s námi na patře, žili však zcela izolovaně a měli neskonale havaj, o kterou se jim staral jak děvečka pro všechno poručík Zavadil. Aby se nenudili, již druhý den po nástupu jim opatřil vycházkové knížky a vůbec se staral, aby se příliš neopotřebovali před jejich další namáhavou prací na útvarech. My jsme si jich vůbec nevšímalí ani na rotě, stejně tak i když došli na zastávku.

„A co takhle pozdravit, co?“ volali na nás a prsty si méně či více úspěšně snažili ukázat na své kolejnici a tři pecky.

„Nech je bejt, to jsou nějaký vygumovanci, nestojí za to se s nima špinit,“ přisopil si druhý.

Zvedli mi řádně mandle. Byli na vojně pár dní, nic nezažili a taky nezažijí, jejich vojna bude teplá kancelář a pár plamených zpráv, při jejichž čtení musí padnout nepřítel do kolen. Smíchy.

V kasárnách jsem je odchytil na chodbě a přivedl je do kanceláře, kde v tu chvíli byl se mnou Batěk, Novotný i písař prvního praporu desátník Toman.

„Co to bylo na té zastávce? Co si to dovoluujete?!“ spustil jsem na ně zpatra, „Nic jste ještě nezažili, vo vojně víte kulový a už děláte ramena? A když už sme u toho zdravení, tak jste měli první pozdravit vy, protože já jsem podporučík,“ dodal jsem.

Jeden z nich asi pochopil, že to přehnali, a že by mohl být problém,. Proto nasadil velice seriózní vizáž i tón hlasu.

„V tom máte pravdu, soudruhu podporučíku,“ začal, „určitě jsme měli pozdravit první a asi i ty poznámky nebyly vhodné. Za to se vám osobně omlouváme. Ale to, že víme o vojně kulový, to pravda není. Já osobně toho třeba vím dost. Můj strýc je generálporučík a tak si dejte pozor!“

Zkoprněk jsem a krev mi stoupla do hlavy. Měl jsem co dělat, abych mu neplivl do obličeje či ještě něco horšího.

„To je moc hezký, že máš v rodině generálporučíka,“ se značným úsilím jsem i já nasadil oficiální tón, „Ale víš co to je celej den mrznout na Šumavě? Když ti žrádlo mrzne v ešusu, když den a noc nasedáš bez přestávky do tanku na střelnici, když ti vomrzaj ruce, uči, nohy? Když během tejdne spíš pár hodin? Já ti řeknu, že obdivuji ty kluky, kteří to zvládaj. A zvládaj to dobře. Co všechno vydrží. Možná jsou sprostí, někdy jak utržený ze řetězu, někdy rváči, nespokojenci, rádi se napijou. Ale já je obdivuju a vážím si jich za to, co dokážou! Já jsem na vojně pár měsíců a stačí mi to. Já mám tyto špinavé, raubířské tankány nebo hadice, jak chceš, rád. A podle toho s nima jednám. To co prožili a prožívaj voni, to ty nikdy neprožiješ. Třeba i díky tomu generálmajorovi v rodině. Ale to, že máš zajištěný teplý místo v nějaký kanceláři, to ti nedává právo jimi pohrdat a urážet je, jak si dnes předved. A když chceš slyšet úplnou pravdu, tak mnoho z nich je mi milejších než kdejaký špagát, zvláště když má vychování jako ty a kterej s vojnou vyjebal jako ty. Teď zmizte do svého rajónu a až do konce přijímače se mně i mým velitelům vyhýbejte. Nechci vyhrožovat, ale asi by vám neprospělo, že jste byli opilí a dělali výtržnosti na veřejnosti. Jasný?!“

Vyhodil jsem je, protože jsem je nemohl vystát. Nakonec náš konflikt vyzněl do ztracena, my si jich nevšímalí a oni udělali tu laskavost, že nám opláceli stejnou mincí.

Druhý den mě při nástupu zastavil nadporučík Solovič, který se pravděpodobně od písaře Tomana dozvěděl o mé včerejší roztržce s absolventy z přijímače.

„Slyšel jsem, žes měl včera s těma politrukama konflikt,“ zeptal se.

„No, trochu moc vyskakovali.“

„Dals jim aspoň co proto?“

„Tak trochu.“

„A jak se je jmenoval ten, co ti vyhrožoval generálem? Dyť je to trestný! Z toho by moh mít průser!“

Pochopitelně se nic nestalo, ale ani na této frontě si budoucí politrucci příliš dobrou reklamu neudělali.

Inspekce a kontroly si u nás podávaly ruce. Odcházely někdy více, někdy méně spokojení. Jednou se mi dva podplukovníci zatoulali na zdravotní přípravu. Vedl jsem ji já, protože Humel v kanceláři vyspával opici. Nejdříve se objevil jeden a krátce na to, co jsem mu podal hlášení, vystrčil růžky druhý.

„Vidím, že právě vedete zaměstnání, tak se nenechte rušit a pokračujte, soudruhu podporučíku,“ řekl podplukovník a podal mi ruku. Nevím jak upřímné bylo podání ruky, nezvyklý projev mimo základní řády, ale určitě dost zapůsobilo na velitele družstev a nováčky. Faktem je, že tady byl podplukovník velká šajba, na útvaru vlastně byl jen jeden, velitel útvaru. Ale na vojenské katedře jsme jich měli přehršel, takže mně zase ta hodnost nijak nezaskočila.

Když jsme se vrátili na rotu po skončení zaměstnání, přišli oba krátce za námi a sledovali, jak se vydávají zbraně pro další cvičení. Stále civěli na hodinky a do rozvrhu, jak se protahuje přestávka.

„Nějak to nestíháte, soudruhu podporučíku,“ řekl konečně jeden.

„To víte, soudruhu podplukovníku, při výdeji zbraní musíme dodržovat určitá pravidla a při zatím nevyvíčených vojácích se to prostě za přestávku stihnout nedá,“ vysvětloval jsem.

„Vy jste velitel čety?“ zeptal se druhý.

„Ne, já jsem zástupce velitele čety,“ uvedl jsem jejich omyl na správnou míru.

„A kde je velitel čety?“

„Asi bude v naší kanceláři,“ odpověděl jsem po pravdě.

„To je mu jedno, kde má jednotku? On to všechno nechává na vás, co?“ zkoumavě se dívali.

Pokrčil jsem rameny a usmál se, ovšem to bylo stejné, jako kdybych řekl ano. Ale proč bych měl krýt věčně nachmeleného a neomalného podporučíka, vojáka z povolání, který se stále jen vyvaloval a chvástal.

„Zaveďte nás za ním,“ zněl rozkaz.

Když jsme vstoupili do kanceláře, na všechny další předpokládané otázky odpověděl Humel sám. Seděl rozvalený v křesle v polospánku, kruhy pod očima, v ruce cigáro, nohy na stole a rozepnutý stejnokroj. Jen lahváč chyběl, aby byl obraz dokonalý. Okamžitě vyskočil a začal se kontrolnímu orgánu předpisově hlásit.

„Radši mlčte, soudruhu podporučíku,“ zpražili ho, „Vaše jednotka ještě nepřevzala zbraně, přestávka je pryč a vám je to jedno. Vy si tady klidně vysedáváte ... mlčte! Mně stačila vaše poloha, když jsme přišli! To chcete být důstojníkem československé lidové armády?! Vy? Když máte schopného zástupce, to ještě neznamená, že to všechno necháte na něm ... ani slovo! U vaší jednotky už jsme více než hodinu! Takže to neznamená, že všechno necháte na něm a budete se tady vyvalovat v kanceláři! Koukejte jít do sebe a začněte řádně pracovat!“

Bez dalšího se otočili, se mnou se rozloučili opětovným podáním ruky a odešli. Humel zuřil, ale rychle se zapíнал. V tom vstoupil Batěk.

„Co tu chceš?“ zařval, „Já se lek, myslel jsem, že už to sou zase ty dva debilové.“

„A proč to sou debilové?“ zeptal se bezelstně Batěk, „Když jsme cvičili, tak byli spokojení, Sáblikovi podávali ruce a klepali mu po ramenu.“

Rozzuřený Humel kopl do židle a vykřikl svou památnou větu.

„Voni sou debilové, voni se snad zbláznili, když chtěj, abych pracoval! Přeci jsem nešel do armády, abych makal!“

Myslím, že tohle komentáře nepotřebuje a že vyjádření podporučíka i vystihuje moje mínění o značné části vojáků z povolání, se kterými jsem měl tu čest se setkat.

Po skončení odpoledního zaměstnání všichni nováčkové složili zbraně na PVS, kde jsme nechali jednoho z nich, aby je hlídal a ostatní šli na večeři. Jeden z nich pak dostal za úkol dotyčnému hlídači přinést večeři v ešusu.

Po večeři část nováčků pod dohledem velitele družstva čistila na PVS zbraně a většina se podílela na pracech v parku techniky. V těchto případech mohla i večerka jít do háje.

„Je průser! Chybí nám samopal!“ přiběhl za mnou do parku techniky vyděšený Rob.

„Cože? A kdo to zjistil?“

„No to je ještě větší průser! Motá se tam zbojař pluku, asi se pohádal s manželkou nebo co a přišel do kasáren. Ten to taky ví!“

„A to jste je při tom čistění nehlídali?“ spěchal jsem do rajónu.

„Soudruhu podporučíku, co vám říká vojenský prokurátor?“ přivítal mě mile důstojník, „Kdybyste nevěděl, tak to je instituce, u které vy osobně skončíte i se svými veliteli družstev. Víte co to je ztráta samopalu?“

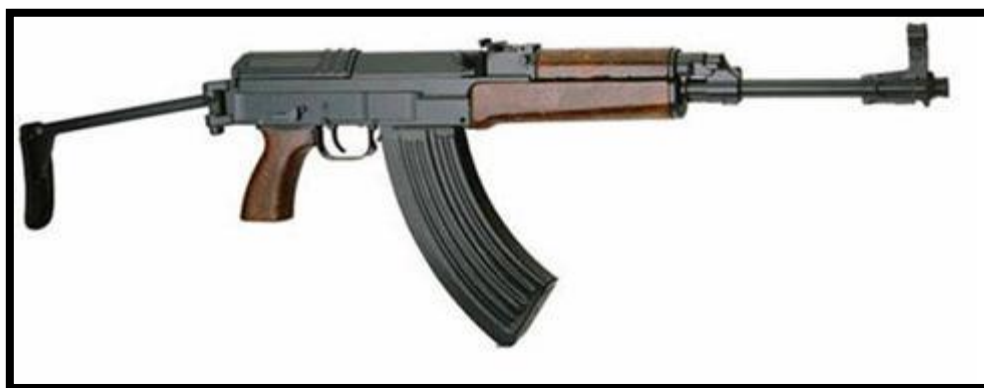
Začali jsme hledat jak diví, rozházeli spacáky, nadzvedávali madrace a nikde nic. Když už jsme téměř rezignovali a uvažovali o dobrém advokátovi, ozval se vítězný křik desátníka Roba.

„Mám ho, mám ho!“ křičel u skříňky vojína Kopečného. Ten blb si ho tam asi schoval před večeří, protože byl nevyčištěný. Pak šel do parku techniky a nechal samopal ve skříni.

Rychle jsem zbraň nechal vyčistit a pod dohledem zbrojaře pluku uklidit do skladu.

„Jste klikař,“ poznamenal ten suše, „Ale lepilo vám už, co? Tak si příště dávejte na zbraně lepší pozor, jinak ... však víte, ten prokurátor,“ dodal a odkráčel středem do ... no prostě někam.

Čas pokročil, večerka byla dávno pryč, když jsem se vracel do parku techniky, kde nováčkové stále pro pluk prováděli nějaké zbytečné, ale velmi důležité a bedlivě sledované práce. Mezi nimi taky vojín Kopečný. Když jsem viděl jeho spokojený výraz, chytily mě zase točky.

„Kde máš samopal?!“ vyjel jsem na něj.

„Já?“

„Kams ho dal?!“

„Jo, samopal, no přece do skříňě,“ vzpomněl si a odpověděl s naprosto nevinnou tváří a nechápavým úsměvem „a vo co že jako jde“.

„Ty čuráku,“ zalomcoval se mnou vztek, vzpomněl si na ty nepříjemné chvílky prožité před pár okamžiky a chytil ho pod krkem, „Nevíš, že všechny zbraně měly bejt na PVS?“

„Když já myslel, že ho budu po večeři čistit,“ koktal.

Odstrčil jsem ho slabým úderem do prsou.

„Ty hovado! Hledáme ho po celým rajónu dvě hodiny! I s výbrojařem pluku! Budeš mít pořádněj průser, za ztrátu zbraně je prokurátor! Asi tě zavřou,“ strašil jsem ho, protože v mém vlastním zájmu bylo, aby se na celou věc co nejrychleji zapomnělo. Naštěstí tak taky kausa skončila, ale musím říci, že během hledání samopalů jsem měl dost nahnáno.

Do rajónu přijímače bylo přísně zakázáno chodit pro další vojáky, aby nedošlo k nějakým projevům šikany. Stál jsem zrovna u stolku dozorčího, když se zde objevil Sláva Karolko, střelec cikánského původu z druhé roty. Docela jsem s ním dobře vycházel, považoval jsem ho tak trochu za kamaráda, vždy bylo vše OK. Byl takový zakřiknutý kluk, docela slušný, dokonce prý v úvodu prvního roku na vojně přemýšlel o sebevraždě. Jak se však stal střelcem a mazákem, povyrosl o dest metrů a jeho příjemné chování se výrazně změnilo. Ale to jsem netušil, když jsem ho poprvé uviděl na přijímači.

„Kampak, Slávo?“ prohodil jsem spíš jen tak, aby řeč nestála, bez postranních úmyslů.

„Co je ti do toho, špagi?“ řekl nenávistně, papír co žmoulal v ruce zastrčil do kapsy a normálně mě strčil do prsou.

„Co je?“ usmál jsem se, protože jsem si stále myslel, že jen žertuje, že jde jen o přátelské poštučování.

„Co si to dovoluješ?“ zněl jeho hlas tvrdě a nenávistně, „Myslíš, že se ti budu zpovídat? To bys moh taky dostat přes držku?“

„To myslíš vážně?“ zeptal jsem se pro jistotu a úsměv mi ztuhl na rtech.

„Jasně, špagáte!“ vrazil do mě znovu.

„Co do mě strkáš, ty čuráku?“ oplatil jsem mu stejnou mincí.

Chvilí jsme se strkali, tahali za košile, občas jako zvedali ruku, že ji druhému vypálíme, ovšem ke skutečné ráně nedošlo.

„Tak když takhle jednáš, tak si piš, že do rajónu přijímače ani nepáchneš!“

„Jdu za Olšavským“ sdělil konečně cíl cesty a chtěl projít, ale teď už jsem se zašprajcoval já a opět mu ji zastoupil.

Až když vyšel Míra Olšavský a odvedl si ho, nechal jsem ho projít. Ale když odcházel, hrozil mi rukou a na závěr řekl.

„Počkej! Teď si nebudu dělat průsery, protože jedu na vopušťák, ale až se vrátím, tak ti to spočítám. Uvidíš, co s tebou udělám!“

„To bych ti neradil se mi plíst do cesty, ty frajere přibblej,“ sdělil jsem mu i já své sympatie.

Nakonec nikam nejel, ale kdykoli jsme se někde potkali, vysílal ke mně výhružné pohledy, což jsem mu podobně oplácel. Prostě nádherné idylické lidské vztahy.

Asi za tři dny po tomto incidentu jsem seděl s dozorčími z přijímače, svobodníkem Nedomou a vojínem Fouknerem a velitelem družstva desátníkem Makovickým v hospodě. Vlastně na terase před hospodou, kde jsme v pohodě popíjeli pivo. Naši družnou zábavu náhle narušil příchod Karolka.

„Máš čas chlastat, zkurvenej špagáte?“ prohodil na moji osobu.

„Běž do prdele,“ odpověděl jsem mu stejně dobrosrdečně.

„Jen počkej, ty dostaneš do držky,“ reagoval po svém.

„Co se děje?“ zeptal se líným hlasem suprák a vyhlášený rváč Foukner.

„Ale nic, mám tady s tím špagátem nějaké problémy a ...“

Foukner ho však přerušil. Karolko u něho jistě počítal s podporou, o Fouknerovi šly po pluku hrozné zvěsti a historky, bylo známé, že nemá špagáty v lásce. Dokonce napadl na třetí rotě absolventa četaře Flašara a byl kvůli tomu v base. Takže Karolko počítal, že bude zcela na jeho straně.

„Hele, my přišli na pivo,“ přerušil ho Foukner, „Když se ti něco nelíbí, tak vypadni, ale to velmi rychle, nebo z tebe udělám deset malejch zkurvenech cikánů!“

Slova ostříleného a respektovaného supráka čerstvého mazáka Karolka zarazila a on odplul. Bohužel mi bylo souzeno se s ním po chvíli potkat na záchodě. Začal se do mě zase navážet.

„Hele, víš co?“ usmál jsem se, „Teď to tady řešit nebudeme. Jsme oba nalití. Ale přijď zítra po službě, vyřešíme si to jednou pro vždy. Chceš mi rozbít hubu? Dobře, dám ti příležitost. Půjdeme někam stranou a tam si to vyřešíme. Takže jestli chceš, tak se zejtra zastav. Čau!“

Když jsem se vrátil, řekl jsem svůj zážitek svým společníkům.

„Hele, jestli řekneš, tak za ním zejtra zajdu a rozbiju mu hubu, jako tak preventivně. Bez problémů, nebude si na tebe vyskakovat, to hovado,“ navrhl mi jiné řešení Foukner.

„Ne, tohle je můj problém. Uvidíme, jestli zejtra přijde,“ odmítl jsem pomoc.

Nepřišel a od té doby až do konce vojny jsem od něj měl pokoj, naše vzájemné vztahy se ustálily na naprosté vzájemné nešimavosti, jeden pro druhého jsme byli vzduch. Mně tento stav naprosto vyhovoval.

Co se týká Fouknera, dostal jsem šanci mu jeho pomoc vrátit o dva dny později. Po naší další vycházce jsme se vraceli, když se Foukner na třetí rotě dozvěděl o incidentu. Šlo o to, že trojice půlročáků místo aby makali na rotě, odešla klidně na tankodrom a tam popíjela. Nebyli žádná neviňátka, jeden z nich měl za sebou čtyři roky basy a ani ti další nebyli po této stránce zcela imunní.

Zatímco ti tři chlastali, museli za ně na rotě makat staří psi a sekali drážky do zdi pro nový rozvod elektrické energie. Když trochu napitá trojice půlročáků dorazila, dostala se do konfliktu s písařem z ČTZ-1 Tomášem Kupcem a Marcellem Jonákem ze třetí roty. Nakonec se oba neudrželi a každý jim vrazil facu. Doslova, každý jednu jednomu.

Ti tři ulevjáci, znalí boje proti šikaně, nelenili a běželi hned za dozorcím útvaru oznámit, že byli napadeni vojáky druhého ročníku. Když jsme se vrátili z vycházky, právě se vše projednávalo na vrátnici u devěťáka. Foukner se rozhodl přijít kamarádům na pomoc.

„Přece v tom Marcela a Tomáše nenechám!“

„Neblni, co chceš na devěťárně dělat? Zavrou tě taky. Nech to na zejtra, máš vypito!“

Táhl jsem ho po schodech až do druhého patra do rajónu přijímače a přiměl, aby si šel lehnout. Jenže pak se mu všechno rozleželo a vylezl znovu ven. Chytil jsme ho až v mezipatře a odtáhl zpět. Druhý den mě za můj zásah poděkoval a měl proč. Kdybych se na něj vykašlal a nechal ho udělat tyátr na devěťárně, seděl by v tuto chvíli v base.

Nakonec zmíněná aféra vyšuměla. Mladým se nestalo nic, byť nafoukali alkohol, ale asi jejich přestupek nikdo nechtěl rozmazávat. Oba starší vojáci dostali podmínku tři dny na dva měsíce s odůvodněním, cituji, „nevhodný způsob vytýkání přestupku mladším vojákům.“

Po dvou týdnech přijímače už na něm fungovalo všechno velmi dobře, tedy co se týká mladých vojáků. My velitelé jsme měli dost času pro sebe, což znamenalo, že jsem každý večer šel na pivo, byť velitelé a dozorčí se střídali. Vzhledem k tomu, že jsme se dost nudili i dost pili, taky občas docházelo k nějakým konfliktům. Když nad tím přemýšlím z odstupu delšího časového údobí, myslím, že jsme začali být všichni sami se sebou dost spokojeni, dařilo se nám, u nováčků jsme požívali absolutní autority, dobře jsme vycházeli s vojáky z povolání. Prostě nám všechno tak trochu stouplo do hlavy.

Především já, Ivan Hollý a Ivoš Mareš už jsme nebyli těmi vyplašenými špagáty, naučili jsme se v tom chodit a utvořili si své pravdy, které jsme hájili. Za sebe mohu říci, že jsem si to uvědomil až zpětně, ale v době přijímače jsem byl maximálně spokojený i s tím, že najednou mám čas chodit i na pivo, nemusím dělat do noci přípravy a tak jsem začal tropit hlouposti.

Na další vycházku s Fouknerem jsme vyrazili o další dva dny později, když měl po službě. Šli jsme jen do nejbližší hospody na pár piv a protože zavírali v deset, dost jsme kvaltovali, takže těch piv nakonec taky bylo deset. Při odchodu jsme zjistili, že se Fouknerovi ztratila z věšáku čepice, moji absolventskou s červeným

odznakem tam dotyční nechali. Na zastávce jsme náhodou objevili viníky, dva mladé vojáky z PTP, své čepice na hlavě, mého společníka pod kabátem.

Následovala slovní potyčka. Jednomu z nich jsem nadával do zlodějů, on něco řekl, už ani nevím co, ale faktem je, že jsem ho trefil direktem na bradu. Až mě samotného překvapilo, jak lehce se svalil. Nakonec naštěstí k pranici nedošlo, ti dva pak podle našich pokynů zůstali stát a počkali, až zmizíme za rohem. Kdyby zavolali kamarády, tak by to s námi mohlo dopadnout špatně, těch deset piv za hodinu a půl začínalo dělat své.

Jiné hádky, na zcela jiné kulturní úrovni, vypukly mezi mnou, Ivanem Hollým a Ivošem Marešem. Oba se nechali povýšit od supráků na mazáky, oba dostali řemenem přes zadek. Mně na mé rotě taky nabízeli totéž, ale já odmítl.

„Hele,“ navrhl mi nakonec Hodek, „My tě povýšíme ne páskem, ale tkaničkou. Symbolicky.“

„Ale vo tom to není,“ rozesmál jsem se. „Tohle jsou vaše pravidla hry, já jsem absolvent a do této vaší hry nepatřím. Je jen na vás, jak budeme spolu dále vycházet, z mé strany se nic nemění, je to na vás. Ale uvědomte si, že vo nějakým povýšení to fakt není, je to vo našich vztazích a to je úplně něco jiného.“

Takže jsem se nikdy od nikoho nenechal povýšit. Tento akt mi přišel pro mě nedůstojný a dle mého zbytečný. Dělal jsem si na rotě co jsem chtěl a nějaké výsady v podobě záložek? Od svého příchodu jsem kouřil na PVS i ložnici, nosil jsem i tak zvanou redukci, kdy vlasy vepředu vykukovaly z pod čepice, opasek jsem měl taky povolený jak jsem chtěl. Na kanadách jsem si dělal volnoběžky, tedy neúplné prostrčení řemínku, protože tento způsob byl prostě rychlejší. Postavení na rotě jsem měl dobré, tak k čemu ta komedie? Protože pro mě jejich povyšované skterčně byla komedie, ale pro mazáky obrovsky významná událost, která jim zcela změnila postavení na vojně.

„Chováš se tady jak suprák,“ vyčetli mi Hollý s Marešem, „a přitom ses ani nenechal povýšit na mazáka.“

„A proč bych měl? Proč jste to dělali vy? Postavení máte dobrý, nic takový povýšení pro vás neznamena. Tak k čemu ta šaškárna? Aby na vás líp koukali? Ale vždyť něco takového vůbec nepotřebujete.“

„Taky to tvoje vystupování, to je taky něco,“ pokračoval v kritice Hollý, „Velíš s cigárem v hubě a s rukama v kapsách. Aspoň v přijímači bys to mohl dělat dobře.“

„Ivane, ty seš skvělej voják, perfektní vystupování, jednání. Na pivo nechodíš, radši do posilovny, když deš ven, tak s absolventy na víno. Já mám jinou imidž, prostě jsem neupravený, jako by nad věcí. Radši du na pivo se základákama. Ale nevšimnul jsem si, že by mi tím autoruta klesala. I u mě v jednotce to funguje. Myslím, že voba máme autoritu, kterou by nám mohl závidět ne jeden lampasák. Tak to tak nech bejt. Každý máme svoje,“ oponoval jsem.

Náš spor vyvrcholil, když se mělo jít na škrabku brambor a já nebyl ještě ze zaměstnání v rajónu. Tak službu Hollý hodil na naši četu. Fajn, asi bych postupoval stejně, kdybych tam byl dříve, ale čest mi velela zabojovat za svoji jednotku. Asi bychom si spor bez problémů vysvětlili, kdyby se do něj nezačal montovat poručík Zavadil, přezdáváný Dingo, který byl dnes ve funkci dozorčího útvaru a který u mě hodně klesnul tím, jak podkuřoval budoucím politrukům.

„Sáblíku, co si to dovoluješ? Nevyskakuj si na mě, já jsem voják z povolání a ty jen vobyčejnej špagát,“ vmetl mi v kanceláři do tváře Zavadil.

„A co jste vy? Jakej je rozdíl mezi námi?“ nezůstával jsem mu nic dlužný a to ani v hlasitosti, „Vy jste velitel čety, já jsem velitel čety, vy poručík, já podporučík. Jedinej rozdíl mezi námi je, že vy ste to podepsal a já ne! A taky,“ dodal jsem s přehrávaným ironickým úsměvem, „že vy máte skvělou vojenskou vysokou školu, kdežto já jen zcela nekvalitní civilní vejšku!“

Nakonec moji vojáci na škrabku odešli a my se s Ivanem Hollým na sebe dívali delší dobu skrz prsty, než jsme zase našli společnou řeč a udobřili se.

K největším sporům docházelo mezi mnou a desátníkem Robem, velitelem družstva v mé četě. Od začátku jsem ho moc nebral, protože mi vadilo, jak panáčkuje před podporučíkem Humelem. Bohužel jsem jednou mimoděk vyslechl, jak mu říká.

„Soudruhu podporučíku, měl byste udělat pořádek. Ten Sáblik, ten už se tady chová jako velitel celého přijímače. Dělá si co chce a ani nikdo z vás vojáků z povolání mu vůbec neodporuje. Vás tady už díky němu nikdo nebere vážně, nejen velitelé družstev, ale už pomalu ani nováčkové.“

Měl jsem hrozný vztek, ale ovládl jsem se a vstoupil do kanceláře, kde oba byli. Podívali se na mě provinile, jako bych je přistihl bůh ví při čem. Na jednu stranu, řeč Roba zalichotila mému v poslední době dost vzrostlému egu, na druhé straně jsem cítil, že velitel družstva, kterého jsem sice nijak nemiloval, ale nijak mu neubližoval, intrikuje proti mně. Ale neřekl jsem ani slovo a odešel na vycházku.

Společně s Batěkem a Makovickým jsme celou věc podrobně probírali. Ani jim se nelíbilo, že Rob chodí donášet vojákům z povolání, ale radili mi, abych se na jeho bonzování vykašlal. Když jsme si dali tak tučet sklenic žlutavého moku a vraceli se zpět, ke vší smůle jsem potkal Roba, který se vracel z jiné podobné štače.

„Ty seš ale hajzl,“ řekl jsem mu, „dneska jsem tě slyšel, jak bronzuješ Humelovi. Zkurvenej bonzák, až sem si to dopracoval.“

„A co ty? Chováš se, jako by ti to tu všechno patřilo, jako bys byl největší suprák na pluku. Přitom já už sem tady vo polovinu dýl než ty. Měl by sis uvědomit, že já jsem mazák, zatímco ty jen blbej špagát.“

Bohužel, příznávám to nerad, povzbuzen vypitým pivem, jsem mu za jeho urážku rovnou jednu vlepil. Rob nebyl žádný rváč, ale ránu mi vrátil. Zasáhla tvář, to by takový problém nebyl, ale bohužel se svezla a jeho nehet se mi zaryl do obočí, které mi parádně roztrhl. Během chvíle jsem měl obličej plný krve. Ještě chvíli jsme se tak nějak strkali, vážnější rána už nepadla.

Když Rob viděl, jak ze mě crčí krev, asi se trochu zalekl a začal rychle mizet. Batěk chtěl jít za ním, že ho zbije, ale nedovolil jsem mu to. Dohnal jsem ho sám, což šlo, protože nijak zvlášť neutíkal a naši další krátkou rozmluvu zakončil pravým hákem, po kterém si desátník lehl na zem a trvalo mu chvíli, než se zvedl. Sám se divím, že jsem se tak dobře ve svém stavu trefil. Kromě jisté opilosti jsem i pro krev na pravé oko neviděl.

Zlost po tom úderu vyprchala i ze mě, on se prát nechtěl už dávno. Když Batěk z Makovickým poznali, že náš spor skončil, vytáhli kapesníky a začali nám stírat krev. Jemu tekla trochu z úst, asi se kousl do jazyka, mně o mnoho víc z obočí. Když především mě trochu opravili, vrátili jsme se do kasáren.

Na umývarce, když jsem si omýval obočí, zrovna přišel jeden z nováčků. Když mě viděl, jen se usmál, pak se trochu osmělil a zeptal se.

„Soudruhu podporučíku, mám takovou dobrou mast z domova, na vtevený rány. Taky by o asi chtělo trochu leukoplasti.“

„Když mi pomůžeš, tak díky, to víš, trochu se nám to dnes vymklo z ruky,“ odpověděl jsem.

Přišel, docela odborně mě ošetřil a nakonec i přelepil zranění. Když jsme se druhý den s Robem potkali, já měl náplast nad okem, on zase měl problém při používání čelisti při konzumaci snídaně. Ale přišel za mnou sám.

„Doufám, že ten včerejšek zůstane mezi námi,“ řekl napůl otázkou.

„Samozřejmě. Chyba byla na mé straně, začal jsem si já. Takhle se věci řešit nemaj, není to můj styl. Ale měl jsem upito a byl na tebe naštvanej. Za tu ránu sorry.“

„Dobře, ale já nejsem takovej hajzl, jak si myslíš,“ odvětil a odešel. Naše následné vztahy se zchladily na krajní mez nejnutnější komunikace a tak to zůstalo až do konce přijímače.

„Vy jste se včera poprali? Ty máš něco s obočím, Rob špatně jí a mluví ...“ zeptal se mě druhý den u oběda nadporučík Tomsa.

„Nic vážného, jen malá rozeprá s civilisty,“ zalhal jsem. Bitku s civilisty oni brali a navíc nešlo o nic zase tak neobvyklého.

„Tak až zase půjdeš přistě na vycházku, tak si sebou vem pod blůzu smotaněj vopasek, já to taky tak dělám. To při rvačce hodně pomůže,“ poradil mi zkušeně. Dál už se o našich zraněních nemluvilo.

Poslední sobotu před ukončením přijímače jsme byli vysláni do ulic Českých Budějovic, aby naši nováčkové zametli přilehlé ulice ja kasárnám. Celé této pro mě podivné brigádě velel Humel, dále jsem byl přítomný já, Batěk a Hulej jako dozor.

My tři základáci jsme si koupili placku rumu, vlastně dvě, aby nám nebyla zima. S Batěkem jsme potkali dvě sličné slečny, kterým jsme valili klíny do hlavy asi dvě hodiny a domluvili si s nimi rande. Sejit jsme se měli po naší večeři, až budeme mít vycházku. Celé odpoledne jsme vymýšleli, kam s nima půjdeme a kdo se které z nich bude věnovat.

Když jsme vyšli před bránu, obě krasavice tam čekaly. Zaradovali jsme se a zamířili jsme si to hned k nim.

„Tak jdeme?“ zeptali jsme se.

„No, kluci víte ...“ začaly nějak podivně.

„Co se děje?“ vybafl Batěk.

„No, my jsme přišly, ale za někým jiným ...“

Vyvalili jsme oči. Následovalo přemlouvání, že i my jsme dobří a hezcí vojáci a že bychom také měli dostat šanci. Jejich odpovědi byly čím dál tím chladnější a naše situace beznadějnější.

„Píči zkurveny,“ ulevil si Batěk, jakmile jsme zašli za roh. Nezbylo než se jako obvykle odebrat zase do hospůdky, kde jsme si poplakali nad zlým osudem a něco si naložili na hřbet.

Poslední týden přijímače byl ve znamení posledních cvičení a taky prověrek naší předešlé výchovy. Asi ve středu jsem spolu s poručíkem Kopeckým vedl přípravu nováčků na tankostřeleckém cvičišti, kde jsme je měli vyzkoušet z nasedání a sedesání na časovou normu a nakládání stovkové munice. V tanku už naši rekruti samozřejmě byli, ale ještě jsme nasedání na normu necvičili.

Nejprve jsem s veliteli družstev nováčkům předvedl, že časové normy, byť značně šibeniční, se stihnout dají. Chce to jen pohyb. Pak jsem jen zíral, jak se někteří škrábou na tank, jako by byl Mont Everest.

Jak jsem tam tak postával a pozoroval hekající a málem padající nováčky, vybavila se mi vzpomínka na příhodu, která se mi stala ještě na vojenské katedře při vysoké škole.. Ve třetím a čtvrtém ročníku jsme jednou týdně chodili do kasáren v Motole a tam se cvičili na špagáty.

Jenže jednou jsme oslavovali čísi narozeniny a šli na tento výcvik rovnou z nočního podniku. Tam jsme již měli s sebou velké tašky s uniformou, kanadami a dalším vojenským materiálem. Pro mě tenkrát nezačalo cvičení šťastně, nejprve jsem si dal kuklu obráceně, posléze jsem se snažil vyškrábat na tank, ale vždy jsem spadl. Jeden hodný podplukovník mě pak poslal, abych se schoval za hromadou cihel, dokud nácvik nasedání a sedesání neskončí.

Nakonec jsem byl však po zásluze potrestán za stav, v jakém jsem na výcvik přišel. Při pořadové přípravě. Cvičili jsme obraty na místě, já byl bohužel nedaleko výkopu. Při obratu „Čelem vzad“, rozfázovaném ze cvičných důvodů na doby, se mi právě v té mezidobě nějak nohy zamotaly a já balancoval tak dlouho vedle již zmíněného výkopu, až jsem do něj zahučel.

A teď tady učím jiné a posmívám se jejich neobratnosti. Jak ten čas letí! Dokonce již můžeme využívat i zkušenosti, které nás předali jiní. Pokud je někdo obzvláště pomalý, tak je do posádky určen jako střelec a za velitele tanku jde někdo z nás velitelů. Když mu takový velitel skočí při nasedání na záda kanadami, nevěřili byste, jak se zrychlí.

Problém byl i s nakládáním stovkové munice. Tedy pouze se cvičnými náboji, naplněnými pískem. Důraz byl především na dodržování bezpečnosti, abyste zápalku vždy kryli dlaní. Pokud totiž nepůjde o cvičné náboje, ale o skutečnou ostrou municí, tak může jít doslova o život. Při nasedání a sededání do tanku nabíječ pouze riskuje, že kvůli němu bude nasedat a sesedat celá jednotka tak dlouho, než ho někdo z osádky vezme aretačkou přes hřbet a on časovou normu konečně splní. Jenže při nakládání a manipulaci se stovkovou municí na střelnici nebo v parku techniky, kdyby se následkem špatné manipulace způsobil výbuch, proleze ven osádka přes periskopy a jen obtížně se poté bude formovat do původní podoby.

Z těchto důvodů pro nabíječe, který tuto zásadu porušil, následovala předem ohlášená sankce, tedy pokus s tímto cvičným nábojem v náruči ke zdi TSC a zpátky. Při váze náboje se zvlhlým pískem okolo čtyřiceti kilogramů žádná příjemná procházka. Jeden z nováčků běžel dvakrát za sebou a při druhém kole ho již opustila síla, zapíchl náboj do země a udělal přes něj přemet.

Při výcviku se běžně stalo, že nabíječi vyklouzl náboj v tanku z ruky, on tou druhou ze zápalky ucukl a ta dopadla přímo na kovový článek sedačky. V jednom případě jsem s ním byl zrovna v tanku já.

„Co to děláš?“ křikl jsem na něho.

„No, vono to vyklouzlo ...“

„A kdes měl mít tu druhou ruku? Nevíš, že musíš furt chránit tu zápalku?“

„Ale vždyť by mě to do té ruky praštilo,“ odvětil bezelstně.

„Já tě taky asi praštím,“ zavrtěl jsem hlavou, „Takže aby sis nevodřel ruku, tak radši vyhodíš celou posádku do vzduchu? To pak fakt bude důležitý, že ta ruka nebude vodřená, až budeme všichni na sračky, že?“

„Ale já ..“

„Co ty,“ nepustil jsem ho ke slovu, „Kdybich ti teď dal do ruky plný kilo, tak se posereš strachy a teď tady machruješ! Takže pěkně vylez i s tímhle cvičným kilem a dej si to poklusem ke zdi a zpátky a myslí přítom na to, co jsem ti teď říkal! Aspoň si na něj líp zvykneš a příště už ti z ruky nevypadne!“

Co se týká mé služby vlasti, tak jsme plnou ráží odstříleli tak šedesát výstřelů, jako vrchol přípravy. Ostrý stovkový náboj stál dle slov lampasáků pár tisíc, většinou jsme proto stříleli dvacítkami z vložných hlavních. O tom, že se střelba plnou ráží cenila, svědčil i fakt, že tankista, který ji absolvoval, měl na klopě ohnuté hlavně tančíků.

K tomu ještě jedna perlička, když se délka odsloužených dní překlopí do druhé poloviny, tak ty tančíky jedou z kopce, tedy jsou hlavní otočené dolů. Takto upravené označení jednotky většinou dráždilo vojáky z povolání, proto je s oblibou mazákům a suprákům rovnali.

Odpoledne jsme vojáky přezkušovali z taktické připravenosti, opět s poručíkem Kopeckým. Poručík přinesl hojně imitačního materiálu a při výcviku s ním vůbec nešetřil. Jeden z nich hodil nedaleko veřejné komunikace, po které se právě pohybovalo auto řízené blíže neidentifikovaným majorem, vedle něhož seděla na předním sedadle pohledná kočanda.

K našemu údivu major zastavil, něco křičel a blížil se k nám. Konečně doklopýtal až na doslech a začal řvát.

„Soudruhu poručíku, proč tady ohrožujete veřejnou silnici? Poženu vás k veliteli divize! Takhle si představujete výcvik?!“

„Jde jen o imitační materiál, zcela bezpečný, dělá jen rámus ...,“ pokusil se o obranu Kopecký.

„No právě, soudruhu poručíku! Řidič se lekne, strhne řízení a neštěstí je hotovo! Počítejte s tím, že tohle pro vás bude mít dohru!“

Pak se vítězoslavně otočil a zase si to klopýtal ke svému žihadlu, z něhož se na něj usmívala již zmíněná spolucestující a možná i něco více.

„Kokot jeden,“ ulevil si poručík, když byl řvoucí major z doslechu, „Chce se předvádět před tou svou píčou a jebe mě tu jak malýho haranta. Ať de do prdele, nebo si pudu zjistit, co to bylo za roštěnku, co s ním seděla. To by se možná jeho stará divila! Tak deme, pokračujeme ve cvičení!“

Vše jednou končí a tak přišel poslední den přijímače. Už po ránu jsme, až na pár výjimek, předali nováčky jiným rotám a jako velitelé seděli v kanceláři. Já, poručík Koc a praporčík Hudec.

„Sakra, dal bych si pivo,“ prohodil Koc.

„Já taky,“ měl stejný názor Hudec.

„A máš prachy?“

„U sebe ani floka.“

„Hm, co s tím?“

„Já bych něco měl,“ vycítil jsem, že přišla moje chvíle.

„Nojo, ale ty musíš bejt u čtyř!“

„Proč? Běhal tady Huf a převzal si je.“

Huf byla přezdívka pro zástupce technika pluku, postavičky přiléhající přezdívce.

„Tak kdo má chuť na pivo?“ protáhl se Hudec.

„Já!“ hlásil jsem se.

„To je mi jasné,“ uchechtel se praporčík.

„Tak co tady eště sedíme?“ povstal Koc, „Je deset, za rohem právě vtevíraj!“

Šli jsme, od brány zamířili trochu stranou, na štábu nemusí vědět, kam jsme se vydali na špacír. Já měl u sebe padesát korun, oni taky někde vylovili pár drobných.

Co vyprávět. Nejprve jsme šli na dvě, pak tak, aby Koc stihl poradu u velitele útvaru okolo druhé hodiny, nakonec piv bylo deset a přišli jsme ve čtyři.

„Tak co teď? Přece toho nenecháme,“ rozložil se Koc v kanceláři.

Chvilka dohadování, pak Koc poslal pro mladého vojáka s řidičákem, jistého Lachouta. Sám dodal auto, Moskvíč, přezdívaný Leninovy sáně. Zajeli jsme k němu domů pro prachy a pak ven z města. Dorazili jsme do nějaké vesnice pod nějakou kulturní památkou. Tam následovalo dalších sedm kousků, které jsme zajedli snad půlmetrovým párkem, tak zvaným cigárem, k tomu chleba s hořčicí.

V hospodě se k nám přidali další známí Koce, takže nás najednou bylo v autě osm a ujížděli jsme do další hospody. Já už měl chlastání plný brejle, takže jsem navrhl, že zůstanu v autě a trochu se prospím.

„Tak dělej!“ zavelel Koc přísně, „Koukej vylízt! Přece nebudeš chrápat! Děláš nám vojákům vostudu!“

Jelikož dělám ostudu velice nerad, musel jsem zasednout k prostřenému stolu s výborným moravským masem, křenem a hořčicí a loupnout tam další tři, čtyři kousky. Po nich naštěstí odpadl už i Koc a rozhodl o návratu. Benzín nám došel kousek od kasáren, jako na potvoru před další hospodou. Auto jsme zatlačili k chodníku.

„Vem toho chudáka taky na jedno,“ řekl mi poručík na rozloučenou a pak se s Hudcem odpotáceli domů.

Rozkaz jsem splnil. Jelikož už zavírali a neměli točené, urazili jsme s Lachoutem dvě láhvové dvanáctky a šli zpátky do kasáren. Byl jsem velmi rád, že mám v mladém vojákovi tak velkou oporu.

No a pak že nebyl přijímač nováčků dobrej.

KAPITOLA PÁTÁ

Soudruh podporučík to ví ...

Zase na své drahé první rotě. Hned jsem začal bilancovat, byť jsem o neutěšeném stavu na domovské rotě byl zprostředkovaně informován i na příjímači nováčků. Situace nebyla vůbec růžová. Pavlík odešel do civilu, což však škoda nebyla, spíše byla eliminován časovaná bomba spojená s jeho alkoholismem. Rotmistr Poláček byl ve vazbě a jeho práci převzal desátník Gergely, čerstvý mazák maďarské národnosti, trochu ustrašený, ale poctivý a snaživý. Děmjan byl stále v sanatoriu v Tatrách. Podporučík Javorskému přibývali absence, neustále unikal z kasáren i před svěřenými úkoly a z legrace se říkalo, že už mu Poláček drží místo v cele. A všemu velel či nevelel nadporučík Bilský, rozhodně však na vojáky i organizaci jako takovou nestačil. Na rotě proto panoval značný binec.

Starší vojáci, kteří nám zůstali, Hodek, Dušek či Humun, se o mladé řidiče a velitele nestarali, jednak z důvodů strachu, aby nebyli nařčeni ze šikanu a také z důvodů, že podle mazáckých pravidel toho zase tak moc po nich chtít nemohli, protože mezi nimi byl jen půl roku rozdíl v délce pobytu na základní vojenské službě.

Nepořádek, zmatek, neustále byla první rota na tapetě a to nevěstilo nic dobrého. Do toho jsem přišel já a pár nových nabíječů. Přicházel jsem odpočinut, odreagován a vypit z příjímače. Jedinou ztrátou byla osobní čtyřbarevná propisovačka, která se stala kořistí některého z vojáků z povolání. Přicházel jsem také s další zamítnutou žádostí o opuštění.

Mladí velitelé a řidiči tanků těžili z naprostého bezvládní, rajóny byly ve značném nepořádku, na ložnicích doslova humus. Jenže takový stav se mi vůbec nehodil do krámu. Věděl jsem, jaký je Bilský zmatkář a jak současná situace může skončit. Naše rota bude nestále mít problémy s nadřízenými, budeme přednostně dostávat ty nejhroší úkoly. Zmíněnému nebezpečí jsem se proto rozhodl čelit, a to prosím ze zcela zistných důvodů. Byl jsem přesvědčen, že už jsem si toho za půl roku užil dost a neměl jsem zájem stát se i s rotou terčem všech možných šikan ze strany velení praporu a pluku. Proto jsem potřeboval získat nad rotou kontrolu. Aby mě poslouchala a aby se nastolil režim a pořádek. Takový stav bohužel nešlo navodit bez toho, než být zpočátku tvrdý a tak trochu kurva.

Přivedl jsem tři nové nabíječe, vojíny Holého, Kučeru a také Šeráka, který mi jedné noci pomáhal zastavit krvácení mého obočí. On byl vcelku solidní, ale hodně pomalý, další dva se jevíli dost k světu. Ovšem mladí velitelé a řidiči si mysleli, že teď budou dělat všechno tito tři nabíječi. To by samozřejmě nešlo, nestíhali by a nepořádek by byl ještě větší. Z toho by pak pro nás plynula zvyšující se buzarace ze strany vojáků z povolání.

Proto jsem si krátce po svém příchodu, po večeři a po odchodu velitele roty, svolal do své kanceláře takovou malou válečnou poradou. Pozval jsem Gergelyho, Hodka, Duška i problematického Humuna, protože jeho zvládnutí jsem považoval za velmi důležité a chtěl jsem ho mít pod kontrolou.

„Takže pánové,“ začal jsem, „Už jsem něco slyšel na příjímači, ale tady vidím, že to je ještě horší. Vlastně tady vládne bezvládní a vo naší rotě se zase mluví špatně. A že už tak má pověst kvůli Bilskému dost hroznou.“

„Vo co jako jde?“ zeptal se přidrle Dušek, nevydal v tuto chvíli právě vstřícně. Zřetelně mu narostl hřebínek.

„Chceš chodit na vycházky? Chceš se podívat domů? Nechceš po večerech uklízet? Nechceš chodit ze služby do služby?“ odpověděl jsem otázkou.

„No, chci mít veget a ne pakárnu ...“

„No tak to si rozumíme. Mně jde vo to samý. Proto s tím něco musíme udělat. Zatím to vypadá na to druhý,“ pokračoval jsem.

„Co navrhuješ?“ zeptal se Gergely.

„No prostě se tady musí udělat pořádek.“

„Myslíš jako s mladejma vojákama? Abysme je jako zmáčkli?“ zeptal se Hodek a dodal, „Víš, moc se mi nelíbilo, jak s náma jednali supráci a určitě nechci být taková kurva. Taky nestojím vo žádnéj problémy se šikanou.“

„Ale to já po vás v žádným případě nechci. Mám to promyšlený jinak.“

„Jak si to představuješ?“ zeptal se Gergely.

„Rajóny budeš rozdělovat ty. Budou na ně určovaní spravedlivě všechny vojáky prvního ročníku, nemůžou tady fungovat jen úplný nováčci, ti by se z toho vojebalí a nestíhali by vůbec nic. Starší vojáci budou dělat tyto služby jen výjimečně, když bude málo lidí. Spíš dohlídnou, aby se úkoly plnili.“

„No jo, ale jak je donutím, aby to splnili? Nevím, jestli mě budou brát a taky nemám zájem mít problémy,“ byl velmi nejistý výkoňák.

„Tohle už je můj problém,“ řekl jsem sebevědomě, „O to, že budou vojáci fungovat se postarám já. Když se bude muset dát nějaký trest či udělat nějaká kontrola, tak pod mojí vedením. Mě těžko někdo bude vobviňoval ze šikanování. Nikoho ani nenapadne, že by špagát šikanoval vojáky. Kromě toho, ani já nechci žádnou šikanu! Tu vám dokonce přímo zakazuju! Já chci jen pořádek, abysme my měli klid. Všechno půjde přesně podle řádů! Proto jsem si vás zavola, protože jsem přesvědčen, že to společně zvládneme.“

„Co tedy chceš přesně?“ byl zmatený Dušek, stejně jako všichni přítomní. Přeci jen můj návrh a moje iniciativa byla naprosto odlišná od zaběhaných zvyklostí. Špagátí makali pro lampasáky, lépe řečeno makali za lampasáky, a od vztahů mezi vojáky na jednotce se úzkostlivě drželi stranou. Teď tady nějaký špagi chce dokonce všechno řídit.

„Chci vaši podporu,“ vysvětloval jsem trpělivě, „Chci, abyste mě podpořili před vojákama prvního ročníku a abyste mě respektovali. Já se zase na oplátku budu snažit, abyste měli klid a sami se nadřeli co nejví. Samozřejmě, že někdy budete taky muset máknout, ale obecně mi pomůžete dát rotu do pořádku. Bez vaší podpory toho nedosáhnu. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že ani vy beze mě.“

„To zní docela rozumně,“ kývnul hlavou Hodek.

„Jo, to by šlo,“ souhlasil Gergely.

„To jako, že tomu tady budeš velet ty, špagi?“ protáhl Dušek.

„Máš s tím snad nějaký problém?“ podíval jsem se na něj zkoumavě.

„Trochu jo,“ přiznal.

„Tak to si holt musíš přebrat sám. Vlastně vy všichni. Ale snažte se zamyslet nad tím, co bude pro vás výhodnější,“ pokrčil jsem rameny a otočil se přímo k Humunovi. Ten se jenom přiblíže usmíval.

„No a co ty?“ začal jsem, „Vím, měli jsme spolu dost problémy, ale myslím, že bychom náš vztah mohli přehodnotit. Záleží však na tobě, jestli se budeš snažit. Já rozhodně nechci, abys tady ty nebo někdo další dělal teror na nováčky. Na rovinu ti řeknu, že vám to nedovolím. Znáte mě už dobře. Víte, že jsem se nebál postavit i suprákům. Teď vám tady nabízím čestnou dohodu. Když budou mladší vojáci než vy normálně makat, tak tohle беру. To za žádnou šikanu nepovažuju. Ve druhým roce si zase víc vodpočinou. Ale rozhodně tu nechci žádný problémy. Proto ti chci navrhnout, abys zkusil přehodnotit svoje chování a já přehodnotím svůj přístup k tobě,“ zvedl jsem pomyslně varovný prst.

Pozoroval jsem Humuna a sledoval, jak mu v jeho mozkovně šrotuje. Nebyl určitě nejchytřejší, ale také ne úplný hlupák, aby si nespočítal dvě a dvě. Muselo mu dojít, že pro něho bude lepší, když budeme vycházet dobře, než když si budeme navzájem dělat problémy.

„Jasně, špagi, budeme kamarádi,“ podal mi ruku.

„Ale uvědom si, že já počítám s tvou pomocí, takže si prosím tě dej pozor na vlastní průsery. Věřím, že tuhle zodpovědnost zvládneš a že nám to bude klapat,“ přijal jsem ruku. Musel jsem v první řadě Humuna zpacifikovat, aby stál na mé straně a abych měl jeho prchlivou povahu nějak pod kontrolou, alespoň jak nejméně to půjde. Také jsem se bál, to přiznávám, že právě on bude mít největší sklony někoho šikanovat. Navíc pro ránu nikdy nejde daleko.

„Kdy s tím začneme?“ zeptal se Gergely, který si rovněž uvědomil, že naší dohodou může vylepšit své nevalné postavení na rotě a i proto ho můj nápad oslovil.

„Hned dneska večer. Vrať se za chvíli, vem si rozpis služby, podíváme se na ně tady spolu. A jen tak na půl huby řekni na pokojích, že se má uklidit, že možná bude večer kontrola,“ řekl jsem.

„A bude?“

„To si piš. Po večerce uděláme spolu kontrolu pořádku. Pokud bude bordel, bude se uklízet. Ty jako výkoňák budeš pořádek kontrolovat, já dohlídnu na to, aby si uklidili. Zároveň všechno zaštitím, abys nemoh bejt nařčeným z nějakýho šikanování.“

Když odešli, sedl jsem si do křesla, zapálil si cigaretu, dal si nohy na stůl a vyfoukl kouř. Byl jsem sám se sebou spokojen. Výběr těchto vojáků, které jsem oslovil, nebyl náhodný. Slušný Hodek, asi nejsilnější borec na rotě, měl mezi všemi přirozenou autoritu. Jeho podpora byla bezpodmínečně nutná, aby mě další stejně staří vojáci respektovali. Gergely jako výkoňák bude vykonávat činnosti, které jsem předtím dělal já a kterou jsem určitým způsobem vyvířel tlak na některé vojáky. Chtěl jsem mít rozdělování služeb pod kontrolou, ale zároveň jsem chtěl, aby si vytváření rozpisů ponechal. Já už jsem se nadřel dle mého mínění dost.

Dušek nebyl nijak významný, co se vlivu týče, ale byl největší podjebávač, takže bylo dobré ho mít na své straně, aby se necítil odstrčený. A Humun? Druhý nejsilnější voják na rotě, ale také naprosto nejproblémovější. S ním jsem sledoval dva cíle. Chtěl jsem, aby mě i on respektoval a podporoval před ostatními, což mi přinese potřebné body a za druhé jsem se chtěl pokusit ho trochu zpacifikovat, aby se uklidnil. A to ve dvou směrech. Aby sám nedělal průsery a aby příliš nešikanoval nováčky, čehož jsem se u něj obával.

Přiznávám, všechno jsem si dopředu velmi podrobně promyslel a hrál hru, která mi měla přinést klidnější zbytek vojny. Kdy se už děj nebude odehrávat mimo mě a já nebudu zcela v jeho vleku, jak tomu bylo většinou v prvním půlroce mé vojny. Chtěl jsem nastolit stav, kdy já budu schopen tento děj ovládat a korigovat dle svých záměrů. Ty, ač byly sobecké, nebyly pro další členy roty tak hrozné, protože zavedení mých pravidel se v konečném efektu vyplatí všem. Bude větší klid, mladší vojáci se o práci podělí a úplní nováčci nebudou pod tak velkým tlakem.

Před večerkou jsme s Gergelym prošli služby a s mým určitým přispěním jsme vytvořili určitý systém, který bude spravedlivý. Pak, po večerce, jsme vstoupili do zhaslého pokoje. Byl dostatečně osvětlen světlem ze dvora, takže nebylo rozsvícením nutné poutat pozornost dozorčího útvaru.

„Kontrola! Postavte se k postelím!“ zvolal Gergely.

Téměř nereagovali. Dívali se na výkoňáka a taky na mě. Stál jsem trochu stranou, ale teď jsem musel vstoupit do děje.

„Tak dělejte, každé ke své skřínce!“

Konečně se vyhrabali z postelí a pohrdavě a trochu překvapeně se na mě dívali. Na pokoji byl skutečný chlív, věci se váleli všude možně, jen ne tam, kde měli být. Přijít dozorčí útvaru, měl okamžitý důvod dát vyhlásit bojový polach a nechat nás všechny nastoupit na plac před ubytovnu praporu.

Gergely prošel mezi postelemi, některé žoky láky rozházel, já si nechal otevřít skříňky a pokud se nezdály, museli obsah vysypat na zem. Zpočátku se zdrálali.

„Neslyšeli jste?“ ozval se z druhého konce pokoje Hodek, což bylo v tuto chvíli velmi důležité.

„Proč to děláte? Na co si hrajete?“ ozval se jeden z odvážných.

„Chceš vodporovat soudruhovi podporučíkovi? Nechceš splnit rozkaz?“ ozval se náhle Humun a myslím, že tím bylo definitivně vymalováno.

Když jsme odcházeli, pokoj byl vzorně uklizen. Samozřejmě že si srovnat věci uměli velmi dobře, ale proč by to dělali, když je k tomu nikdo nenutil?

Druhý den vyhlásil Gergely služby a nikdo ani necekl. Ale pokud se před tím někteří ke mně chovali celkem přátelsky, teď jsem v jejich pohledech viděl už jen obtížně skrývanou nenávist. Byla to však daň, kterou jsem musel zaplatit.

Druhý den ráno jsem si provedl kontrolu, jak jsou prováděny rajóny. Zjistil jsem, že rajónisti si v klidu odešli s ostatními na snídani, aniž by udělali jakoukoli práci. Za jednotkou zůstala hotová spoušť. Zavola jsem si je hned po snídani na pokoj a nechal vystoupit ty, co měli rajóny.

„Takže ode dneška, dokud nebudou rajóny v pořádku a nebude tady uklizeno, nikdo z rajónistů neodejde na snídani. A abyste si to zapamatovali, uděláte třicet kliků!“

Koukali na mě jak na zjevení.

„No tak, čekám!“ zvýšil jsem hlas.

Poslechli a začali cvičit. Svobodník Faltýnek, velitel tanku a v civilu placený funkcionář SSM, sice cvičil, ale něco žbrblal.

„Máš nějaký problém?“ zeptal jsem se.

„To se neslučuje s ...“

„Dalších dvacet!“ nenechal jsem ho domluvit.

Musím říci, že od toho večera a rána začali všichni na rotě brát moji osobu vážně a pravděpodobně se mě i báli. O tom, že mě určitě nenáviděli, nebylo vůbec pochyb. Jenže na druhé straně začal na rotě panovat pořádek, bylo uklizeno, ve službě nebyl žádný problém, nástupy se stíhaly a nebyl důvod od nadřízených naší jednotce věnovat zvýšenou pozornost.

Ale jak už to bývá, když už jsem měl radost, že to na rotě zase funguje, vyskytl se zcela jiný problém. Ten jsem začal mít s vojákem druhého ročníku, vojínem Imro Dorniyem. Ano, tím vojákem, který krátce po mém příchodu na rotu klečel přede mnou na kolenou a prosil o pomoc. Který nikdy nic nechápal, ničemu nerozuměl, pouze když byla schůze KSČ, tak ožíval. Byl to srab a zbabělec a hlavně zneužíval svého členství ve vedoucí straně k získávání výhod.

A najednou jaká to změna! Stal se mazákem, najednou rozuměl, uměl mluvit už ne jen maďarsky, ale i slovensky, začal si hrát na supervojáka. Frajer a mazák jak řemen. Tedy, když jsem u toho nebyl.

V sobotu chtěl jít na vycházku, ale já se postavil proti.

„Ať vás to ani nenapadne, veliteli,“ šel jsem za Bilským, „Ten hajzl si jít ven nezaslouží! A navíc, pro jistotu, jsem ho nechal zapsat do PS roty i bojového rozdělení.“

Jenže když vycházku nedostal ani od mnou zpacifikovaného Bilského, tak si zašel za politrukem útvaru, ke kterému jako člen KSČ měl velmi blízko. Ten mu ji podepsal, když mu Dorniy nalhal, že za sebe má do zmíněného rozdělení náhradu.

„Víš, že politruk útvaru pustil Dornye?“ zeptal se mě Gergely, „Koho mám dát jako náhradu? Aby nebyl průser!“

„Nikoho, jen ať je průser, když to jeden komouš podepíše druhýmu. A ať si mě ta svině nepřeje, až se vrátí,“ soptil jsem.

Pak jsem celou záležitost pustil z hlavy až do doby, kdy za mnou přišel dozorčí roty, že už je po dvanácté a Dornyii se stále nevrátil z vycházky. Podle základních řádů bych ho měl ihned hlásit, ale nechtěl jsem být bonzák. Tohle se prostě nedělá. Tahat gummy jsem do našich sporů nemohl a ani nechtěl.

„Dáme mu šanci,“ řekl jsem, „Ačkoli si ji vůbec nezaslouží. Ze slušnosti. Počkáme půl hodiny, teprve pak skočím k dozorčímu útvaru. Dýl už ho krejť nemůžeme.“

V půl jedné jsem se oblékl do tepláku a šel k dozorčímu útvaru. Potkal jsem ho cestou.

„Nechybí vám voják?“ ptal se.

„Jo, právě proto za váma jdu,“ odvětil jsem.

„Tak už ho nehledejte. Je na posádce. Volali mi. Dornyi a Macek z druhé roty. Vyřídíš jim to?“

„Jo. Co ten sviňák udělal?“

„Nevím.“

Dozvěděl jsem se to však už ráno. Dornyii na vycházce pod vlivem alkoholu vyprovokoval rvačku s civilistou a společně s Mackem ho zřídili tak, že ten leží v nemocnici s přeraženými žebry. Když přišel během dopoledne Dornyii do kasáren, choval se jak frajer.

Pochopitelně mimořádná událost měla i jinou dohru. Pro všechny. Zuřil kapitán Kusár, který měl v neděli službu v kasárnách a nechal celé dopoledne kompletní první prapor opravovat obrubníky. Jen s velkou námahou jsem vybojoval vycházky pro několik vojáků, kteří měli návštěvu. Pochopitelně i pro sebe, byť jsem sice návštěvu neměl, ale chuť jít ven ano. Ještě před odchodem jsem Dornyie našel zašitého a vyhýbajícího se práci, kterou všem ostatním zařídil. Hned jsem ho seřval.

„Jseš hajzl. Vobejdeš nás, seženeš si podvodem vycházku a tam někoho zmlátíte! Celá rota teď kvůli tobě teď maká!“

„No a co? Dyť sou mladí, tak ať makaj!“

„Koukej ty frajere,“ zalomcoval se mnou vztek, „Taky vokamžitě vezmi krumpáč do ruky a začni makat! Jak zjistím, že se zašíváš, tak si mě nepřej!“

Pak jsem odešel na vycházku společně s desátníkem Doležalem a jeho bratrem, který za ním přijel. Byť byl Doležal z druhé roty, podařilo se mi i jemu vycházku zařídít. K nám se přidal ještě desátník Novotný a voják Kotýnek, náš mladý řidič, kterému sice žádná návštěva nepřijela, ale který na rotě pracoval dobře a tak jsem ho za odměnu vytáhl ven.

Když jsem se vrátil z vycházky, načapal jsem Dornyie právě ve chvíli, kdy nadával nabíječi Kučerovi a honil ho. Dělal na něj ramena a peskoval ho jak malého kluka. Popadl mě hrozný vztek.

„Pojď se mnou!“ křikl jsem na Dornye a vedl ho do kanceláře. Když vešel, tak jsem zamkl zevnitř. Byl značně udiven.

„Sedni si!“ ukázal jsem na židli.

Po menším zaváhání se posadil.

„Tak jak si to představuješ?“ spustil jsem na něj, „Že budeš dělat bordel? Tak to teda ne! To ti nedovolím!“

Místo odpovědi v klidu a s úsměvem vytáhl cigaretu a vložil si ji do úst.

„Schovej to! V týhle kanceláři můžu kouřit jen já a velitel roty!“

S úšklebkem škrkl sirkou a zvedal ruku. Jenže můj úder, částečně i do jeho tváře, mu vyrazil cigaretu, která odlétla až na stěnu. Překvapením sebou ani nepohnul.

„Jak se to chováš?!“ valil jen oči, „Takhle se žádný špagát nechoval! Nikdy!“

„Na to ti seru! Vojebals mě, vojebals Bilského, vojebals další! Já ti slibuju, že ti tohle neprojde, vo to se postarám! I když seš v KSČ! To si piš!“

„Proč seš takovej? Proč se jako špagát pleteš do těchle věcí? Starej se vo sebe!“

„To říkáš zrovna ty? Ty, kterej přede mnou klečel a prosil vo pomoc? Tos byl eště připosranej, teď ti narost hřebínek a chováš se jak svině!“

„Aby ses neposral, špagi!“

Hlava se mu otočila, když na ni dopadla moje ruka. Klasická česká facka ho zvedla ze židle. Vyskočil a bojovně se postavil.

„Co si to dovoluješ?!“

„A co jinýho si zasloužíš, ty hajzle?!“

„Nech mě, nebo ...“ trochu do mě strčil.

„Nebo co? Chceš se prát? Tak do toho!“ vrazil jsem teď do něho já, o poznání silněji.

Náhle vyrazil, ale ne proti mně, hbitě proklouzl kolem stolu, vrhl se ke dveřím, lomcoval klikou a křičel.

„Pust mě! Pust mě!“

„Jak chceš, ale pamatuj, že to máš u mě schovaný,“ řekl jsem klidně a odemlkl mu dveře. Vyběhl jako kdyby v kanceláři hořelo.

Počítal jsem s tím, že si poběží někam sehnat kamarády, aby si to se mnou vyřídil. Zapálil jsem si cigaretu a šel na rotu. Tam jsem mohl, snad, počítat s nějakou pomocí, byť zcela jistý jsem si tím nebyl. Přece jen jsem si dovolil hodně, nafackoval jsem mazákovi.

Skutečně, za chvíli jsem ho znovu uviděl. Jenže k mému překvapení se neblížil s hordou kamarádů, objevil v doprovodu dozorčího útvaru, majora Chrpy. Dornyyi na mě ukázal a řekl.

„To je von!“

„Soudruhu podporučíku, vy bijete vojáky základní služby?“ zeptal se mě přísně major.

Všichni příslušníci naší roty, kteří stáli opodál, vyvalili oči a zírali na nás.

„Já?“ zvedl jsem s přehrávaným překvapením zrak a jak nevinnost sama jsem dodal, „A kdopak vám to řekl?“

„Vojín Dornyyi, který si přišel stěžovat, že ho bijete.“

„Já vo tom nic nevím,“ pokrčil jsem rameny.

„A co ta facka?“ vmísil se do toho Dornyyi.

„To tvrdíš ty. Asi se ti něco zdálo,“ zůstával jsem ledově klidný.

„Mluvím pravdu!“

„Máš na to svědky?“

„Víš dobře, žes mě bil v kanceláři! A tus předtím zamknul, abych ti nemoh utíct!“

„Na to si teda vopravdu nemůžu vzpomenout. A kdy že se to stalo?“ vysmíval jsem se mu do obličeje. Kolem nás se už seběhla skoro celá rota, dokonce se objevilo i několik vojáků z jiných jednotek, ti všichni toto absurdní divadlo pozorovali. Čehož si povšiml i major Chrpa.

„Pojďme do vaší kanceláře,“ navrhl.

Opustili jsme konsternované vojáky základní služby a šli do kanceláře. Vojín Imro Dornyyi za námi cupital. Zůstal však přede dveřmi.

„Tak co, fláknuls mu nějakou?“ zeptal se major.

„Mlčel jsem.“

„No tak, dals mu nějakou?“

„Třeba i dal. Ale říkám to jen vám, mezi čtyřma vočima. Jinak to popřu, protože si nebudu kvůli tomu hajzlovi dělat problémy!“

„Byl u toho někdo?“

„Ne.“

„To je dobře. Von s tím chce jít k politrukovi útvaru.“

„Svině,“ ujelo mi.

„Podívej,“ uchopil mě náhle dost křečovitě za rameno major, „já bych ho taky nejradši praštil. Ale takhle se to dělat nedá. Zejtra ráno po snídani na mě počkej před kanceláří velitele praporu, zajdeme za kapitánem Kusárem a tam to vyřešíme.“

„Dobře. Děkuju.“

„Doufám, že si dáš pozor. Víím, že to s některejma vojákama není lehký, ale musíme to řešit v rámci kázeňských pravomocí a ne je mlátit.“

„Víte, vona je to hrozná svině. Jako mladej byl podělanej a já mu pomohl. Teď si hraje na velkého mazáka, buzeruje mladý, včera na vycházce zmlátil nějakýho civilistu, že ten skončil v nemocnici. Jak s takovou kreaturou chcete jednat?“

„Já víím, že to nemáš lehký, ale musíš si dát pozor,“ poplácal mě major přátelsky po ramenu, vyšel ven a odcházel. Dornyii mu šel v patách, jistě aby vyzvěděl, co bude dál.

Vyšel jsem našťvaně před kancelář a zapálil si. Všiml jsem si, že na rotě je pořádný rozruch, tak jsem ke svým vojákům zamířil. Byl tam i výtržník a rváč vojín Šedivý, také Doležal i Novotný, všichni z druhé roty.

„Co se děje? Máš průser?“ zeptal se Šedivý.

„Snad ani moc ne.“

„Až se vrátí, dáme mu do držky,“ prohlásil Šedivý suše, „Když to nejsou schopný udělat tady na rotě, tak se vo něj postaráme my. Kdyby byli půlroční na první rotě co k čemu, tak mu dají deku.“

„Proč ne?“ byl hned pro řidič Horák.

„Proboha, jen to ne!“ zasáhl jsem.

„Proč ne? Bonzák zkurvenej, to se prostě nedělá! Nic jinýho si nezaslouží!“ byl očividně rozrušený Doležal.

„Asi ne. Ale když ho zmlátíte až přijde, tak to bude zejtra na mně.“

„Jak to?“

„Jak to asi bude vypadat, když zejtra bude jednání a von tam přijde zbitej?“

„No, to je pravda,“ připustil Novotný.

„Ale když mu dáme deku, tak nebude vědět, odkud to přišlo a může si políbit prdel,“ řekl Horák, kterého myšlenka nabančit Dornyimu doslova nadchla.

Dostal jsem se do zcela absurdní situace. Já musel nakonec svého udavače chránit, aby nedostal nakládačku za to, že mě nabozoval. Byť mi bylo jasné, že by mu tím asi i zaslouženě vrátilo, jak se předtím choval k jiným. Ale na druhou stranu si myslím, že on i bez nakládačky velmi rychle vycítil, jaká je na rotě atmosféra. Že v tomto sporu stojí rota, a nejenom naše rota, za špagátem proti jemu, mazákovi. Pro jistotu jsem však hlídkoval na chodbě, dokud jsem si nebyl jistý, že již všichni spí a žádná deka nebude.

Ráno jsem se sešel s majorem Chrpou a kapitánem Kusárem. Ten byl již o všem informován a naštěstí byl na Dornyie rozloben za jeho průšvih na vycházce.

„Na to vobvinění se vyser,“ řekl mi přátelsky, „Ale už se vo nic nestarej! Dornyie budeme řešit po stranický linii.“

„Jenže to bude na hovno,“ neodpustil jsem si, „Všechno mu projde, pozdní návraty z vycházek, přestupky, protože je členem KSČ.“

„Tohle už mu neprojde! Však na něho taky dojde, uvidíš,“ sliboval svatosvatě.

„Co ale bude s tím, že si na mě chce stěžovat politrukovi útvaru?“

„Viděl to někdo? Má na to svědky? Tak si může jít stěžovat tak leda do prdele,“ ukončil naši schůzku politruk našeho praporu. K mé velké radosti, že i na této úrovni se postavili na moji stranu.

Spokojeně jsem vyšel a zamířil si to rovnou na nástup našeho praporu. Odtud si mě však vytáhl nadporučík Solovič.

„Slyšel jsem, žes včera rozbil hubu Dorniyovi,“ řekl mi.

Usmál jsem se. Jak rychle se zvěsti šíří a jakých nabírají rozměrů.

„Doufám, žes mu dal aspoň pořádně. Ale nikomu to neříkej, nikomu nic nepřiznávej!“ zvedl varovně prst.

„Vo čem bych měl mluvit?“ udělal jsem překvapený obličej.

„Správně. Velmi správně!“ poklepal mi po rameni a já jsem si říkal, že snad poprvé za celou dobu, co ho znám, mě pochválil za moji práci. Jak je ten život někdy kuriózní.

Tamtamy prostě běžely po kasárnách spolehlivě. Ovšem dovoluji si tvrdit, že i když jsem byl v očích většiny jen špagát, který si proti všem pravidlům dovolil vztáhnout ruku na mazáka, tak i díky reakci Dorniyi, anebo právě proto, byla spíše sympatie na mé straně.

Dornyi za mnou přišel za dva dny. Nabídl mi cigaretu. Po jistém zaváhání jsem ji přijal.

„Já už s tebou nechci bojovat,“ začal.

„Můj názor znáš. Záleží na tobě. Ale v žádném případě nechci, abys šikanoval nějaký nováčky!“

„Já tě už budu respektovat, to slibuju.“

„Jak říkám, je to na tobě. Chovej se podle toho. Když s tebou nebudou problémy, nebudeš je mít ani ty se mnou.“

„Tak dobře. A díky.“

Nevím, za co mi poděkoval. V každém případě se ke mně od té doby choval jak milius, pod mým dozorem dělal i vzorně bez reptání rajóny. Ze své vlastní vůle mi nosil cigarety a jednou, když jsem nevstal na snídani, mi ji dokonce zajistil až do postele. Tím si ovšem moje sympatie nezískal, což ale asi dobře věděl. Chtěl jen ukázat dobrou vůli.

Nezůstal však na naší rotě dlouho. Obvinění z ublížení na zdraví skončilo před soudem. Já dostal za úkol napsat na něj posudek. Nebyl právě lichotivý, protože byl pravdivý. Asistoval mi při tom nadporučík Solovič a některé jeho rady jsem akceptoval.

„A taky tam napiš, že je to debil,“ nabádal mě závěrem. Myslím, že i bez toho toho tam bylo dost.

Dorniyi nakonec u soudu dostal šest měsíců Sabinova na tvrdo, jeho spolupachatel Macek, který byl v podmínce, měsíců devět. I u soudu Dornyi projevil svůj charakter, když se pokusil vše hodit na Macka a sám sebe obsadil do role svedeného chudáka.

Následný můj pobyt na první rotě znamenal upevnění pořádku a mého postavení, kterému aféra s Dorniyem určitě více pomohla než ublížila. Na druhé straně se nesl v duchu neustálého zamítání mnou žádaného opušťáku. Jako velitel čety jsem byl asi nepostradatelný. Připravovalo se divizní cvičení, krom toho ukázky parkového dne, rozcviček a podobně. Aby toho nebylo málo, naše rota měla za úkol provést ukázkou pro pionýry z tělesné přípravy na opičí, překážkové, dráze.

„Tak, Sáblíku, převlíknout,“ říkal mi opakovaně Bilský.

„Ale veliteli,“ usmíval jsem se vždy, „přeci vo de mě nechcete, abych dělal pionýrům kašpárka.“

Když jsem šel na přípravy ukázek, tak vždy v mundůru a necvičil. Stejně macešsky jsem se zachoval i k ukázce.

Koncem května jsem se konečně dočkal i já a obdržel první VOP, tedy volno k opuštění posádky, neboli opušťák. První po téměř osmi měsících na vojně. Pravda, byl jsem na Velikonoci na černo doma, ale oficiálně poprvé po osmi měsících. Nezbyvá, než zopakovat úvahu o spravedlnosti či nespravedlnosti. Písáci a žvanilové ze štábu jezdili domů jak na běžícím pásu a my, co jsme skutečně válčili, jsme byli stále odstrkováni.

Opakuji to již poněkolkáté proto, abych vyzdvihl, jak diferencovaný byl přístup k nám. Za celý rok základní vojenské služby jsem dostal dva opušťáky, jeden teď v květnu a druhý začátkem srpna, po přijímači sportovců. Měl jsem i dovolenou, i když na rozdíl od mnohých absolventů, pouze základních deset dní, bez možného navýšení velitelem útvaru.

V pondělí jsem se vrátil do kasáren asi v pět ráno a šel si lehnout. Kluky jsem poprosil, aby mi nějak zajistili snídani, což skutečně udělali. Když všichni odešli do parku techniky, sedl jsem si do kanceláře a pustil se s chutí do jídla. Ovšem moje nepřítomnost u roty se velice dotkla Bilského, který si pro mě do kanceláře záhy přišel.

„Sáblíku,“ spustil, „už mám tvýho flákání dost. Neustále se ulejšáš, neplníš moje rozkazy, vůbec nepracuješ podle mejch představ.“

„Veliteli, já na vás teď nemám náladu,“ řekl jsem smířlivě unaveným hlasem, „Noc jsem strávil ve vlaku, moc jsem toho nenaspal. Nechte mě v klidu najíst a já pak za vámi přijdu.“

„Vidíš, zase neplníš rozkaz.“

„Je to tak těžký pochopit? Vaše řeči vo tom, že nic nedělám, to už je vobehraná písnička.“

„Ale pravdivá!“ zvýšil hlas Bilský, „Dokonce si myslím, že tvou prací, tvým sabotováním mých rozkazů se stává, že jsem pak negativně hodnocen u nadřízených. Za můj dobrý přístup, za moji snahu ti pomáhat, se mi takto odvděčuješ. Jsi nevděčník a flákač!“

„Tohle už je fakt síla,“ odložil jsem lžici a podíval se na velitele, přeci jen jsem si za pár dní volna zklidnil nervy, takže v pohodě, „Pravda je úplně někde jinde. Ze soucitu k vám jsem vám to nikdy neřekl, ale teď musím, protože mi asi jinak nedáte pokoj. Největším nepřítelem a záškodníkem první roty i sám sobě jste vy sám. Vaše zmatkářství, vaše organizátorské schopnosti, či spíše neschopnosti, to je příčinou všeho.“

Zalupal po dechu.

„A když to už rozebíráme, tak pro všechny vojáky z povolání jste komik! Dělají si z vás srandu a my to pak odnášíme za vás. Pravda je, že kdybych za vás vaše chyby nenapravoval, tak to už dávno skončilo fiaskem. Všichni to vědí, vojáci, velení praporu i pluku.“

„Sáblíku, to jsou urážky ...,“ vzmohl pouze na pár slov.

„Ne veliteli,“ mluvil jsem zcela klidně, což mělo daleko větší efekt, než kdybych byl rozčilený, „Bohužel je to pravda a je mi vás líto. Nechtěl jsem vám to říkat, ale nutíte mě k tomu. Chcete si jít na moje chování stěžovat? Tak to zkuste, vždyť se vám zase všichni vysmějou. Všichni dobře vědí, že tady rotu řídím já a respektují to. To ste to fakt eště nepochopil? Vy jste tu jenom oficiální figurka, protože to tak musí bejt. Tak se mnou nebojujte, nechte mě bejt a uvidíte, že i vy z toho budete mít užitek.“

Dal jsem do toho všeho už moc svý energie a práce, abych to tady na rotě dal dohromady, abych si tu získal postavení a aby to tu nějak fungovalo. A rozhodně si od vás nenechám tohle zničit. Takže běžte klidně do parku, já dojím snídani a přijdu za váma. Snad to tam chvíli beze mě zvládnete a nic tam mezitím nepokazíte!“

Kdyby vybuchla atomová bomba přímo v kanceláři, asi by nebyl Bilský tak těžce zasažen. Marně lupal po dechu, nakonec se jen zmohl na svůj funěsovský úsměv a bez dalšího jediného slova odešel. Na čas jsem však měl od něho pokoj. Naše tichá domácnost mi vyhovovala.

A to jsem mu ještě neřekl všechno. Na rozdíl ode mě chudák Bilský netušil, možná jako jediný, že se ho už nějaký čas snaží vedení pluku zbavit a snaží se ho upíchnout na divizi.

„Bilský musí pryč, jinak zničí rotu nebo se zblázní, v každém případě z toho bude mimořádk. Musím ho odsud dostat pryč,“ řekl velitel pluku veliteli praporu, který mi jeho slova neopomněl s radostí tlumočit.

Chtěli ho dostat na nějaký kontrolní orgán na divizi, kde by ničemu nevelel a nemohl tak škodit, ale ani tam se jim moc nechtělo vyhlášeného zmatkáře přijmout. Takže zatím z jeho převelení sešlo.

V nové sestavě se naše rota zúčastnila prvního svého vyvedení do výcvikového prostoru. Poprvé s novými veliteli, poprvé s novými řidiči a poprvé s přeškolenými nabíječi na střelce. Rota byla sice jakž takž spacifikována, aby plnila co měla v kasárnách, ale výcvik byl o něčem jiném. Tam, kde zkušený supráci už všechno dělali podvědomě, tak teď se všichni učili a snažili se své činnosti zkoordinovat.

Na úvod jsme si mohli otestovat nové řidiče, protože prvním úkolem byl jejich test v jízdě na sto kilometrů. Hned na začátku nastal velký zmatek, takže přímo k nám přiběhl rozzuřený Solovič.

„Padesát kliků!“ zařval své obvyklé.

Všichni začali cvičit, já zůstal stát. Blýskl po mě zlostným pohledem, věděl, že nemá právo chtít po mně před vojáky cvičit a že se donutit nenechám, takže moji rebelii přešel. Ale viděl jsem, jak ho tím pořádně štvu.

Vyrazili jsme. Já jel s vojínem řidičem Fantou a ten si vedl dobře. Nejdříve jsem se mu snažil dávat jako velitel pokyny, ale když jsem posléze zjistil, že kočíruje bez problémů, dal jsem si pod hlavu masku, abych si nerozbil kebuli a nepředpisově si hodil dvacet. Někomu se může zdát nemožné usnout v tanku za jízdy, vždyť to přeci hrozně hází. Ale při dobré vůli a velké únavě usnout opravdu jde. Probudil jsem se právě do nejlepšího.

Tanky naší roty se sjely na plošině na stráni před táborem, před zraky celého vedení praporu. Vše bylo v pořádku, mohli jsme se přemístit do tábora a asi bychom byli pochváleni. Úkol jsme zvládli bez větších problémů, od mladých řidičů to nebylo určitě špatné. Jenže Bilský se rozhodl, že vedení praporu předvede něco na víc, čím by si šplhnul.

„Čelem vzad!“ zakřičel do vysílačky.

Ale ouha. Někteří velitelé ho neslyšeli. Třetina tanků se otočila, včetně mého, abych se nezapomněl pochválit, bohužel další část stála obráceně.

„Čelem vzad!“ zařval Bilský znovu.

My se znovu otočili, další tři velitelé se vzpamatovali, další nereagovali. A tak jsme stáli jak jsme přijeli, až na tři tanky, které byly obráně.

„Velitelé ke mně!“ řval nadporučík do vysílačky.

„Jste nechopní debilové!“ seřval nás všechny bez výjimky, „Protože jste nechopný, provedeme to znovu, ale aby každý pochopil, zavelím do vysílačky a zároveň vám dám signál praporky!“

Odešli jsme zpátky do tanků.

„Celem vzad!“ zavelel Bilský a začal mávat zběsile praporky.

Jenže třikrát ouha. Zapomněl napřed nechat ty tři tanky srovnat, abychom byli všichni ve stejném směru, takže i když otočení proběhlo správně, zase stály tři tanky obráceně než ostatní.

„Všichni stejným směrem!“ řval do vysílačky, „Čelem vzad!“

Zase se nic nezměnilo. Akorát jsme byli o sto osmdesát stupňů jinak.

„Smrk čtyři, šest a sedm, celem vzad!“ křičel další rozkaz.

Bohužel si trochu popletl tanky, takže po provedení rozkazu stál jiným směrem o jeden tank navíc. Bilský mlátil do pancíře, řval do vysílačky. Ještě asi třikrát jsme provedli obraty, aby nakonec stál každý tank jinak. Nadporučík pak zalezl do svého tanku a odjel do tábora, aniž by nám cokoli řekl. Chvíli jsme tam stáli, pak jsem se ujal velení sám, srovnal tanky do směru a odjeli jsme do tábora na oběd. Bilský s nikým nemluvil a odešel se taky najíst.

Byl jsem docela našvaný, jednak nás zbytečně urážel a jednak udělal z naší roty blbce, a to před celým praporem. Místo, aby nás mohli pochválit, protože řidiči si v tomto testu vedli docela dobře, tak jsme po předvedeném divadle s otáčením byli pro smích. Mé rozmrzelosti si asi povšiml kapitán Vlasák, který se ke mně přitočil, zrovna když jsem do sebe soukal nějakou polovystydou směs kolínek, needintifikovatelné omáčky a nedovařeného masa.

„Tak jak to šlo?“ zeptal se.

„A víte že docela dobře? Ti noví řidiči mě docela překvapili. Jezdili fakt dobře,“ snažil jsem využít situace a napravit dojem.

„A co ten zmatek před táborem? Co jste to tam proboha dělali?“

„Přišel jste si ze mě dělat legraci?“ zeptal jsem se podrážděně.

„Ale z tebe ne,“ plácl mě kapitán přátelsky přes rameno, pak se rozchechtal a pokračoval, „Byla to ale prdel, celý velitelské stanoviště bylo nalepený na vysílače a poslouchalo, jak vám velí. A váleli jsme se smíchy, jak to zase zahmizil.“

„No jo, zase se něco nepovedlo,“ povzdech jsem si.

„A jak se pak na vás vysral a vodjel, to bylo taky boží,“ dokončil kapitán. Pak odešel, takže můj další povzdech neslyšel.

Bilský byl zalezlý a přišel až těsně před dalším přesunem. K mému údivu mu na tváři zářil vítězoslavný úsměv, když říkal.

„Myslel jsem, že mi z vás jebne, no nejblo mě.“

Odpoledne a večer se ještě cvičili řidiči a opět je musím pochválit. Bohužel tým taky skončila ta příjemná část, protože nás čekaly dva krušné dny na střelnicích. I když už nepanovala velká zima, bylo všude pro změnu bahno, do toho permanentně mrholilo.

První den až na to, že šlo o klasickou pakárnu, dopadl celkem dobře. Pouze řidič Fanta zapadl do příkopu při otáčení se svým tankem a museli jsme ho vytáhnout.

Druhý den se podobně vedlo řidiči Štanclovi, bohužel ten se stále pokoušel vyjet z pasti, až se mu podařilo jeden pás svléknout. Zachraňovat jsem ho přijel já se svým tankem, řidičem Horákem a dostavil se i technik praporu praporčík Havelka, jeden z mála schopných praporčíků. Bohužel měl ten den smůlu, protože když chtěl seskočit z nakloněného tanku, zachytil nohou o pancíř a zůstal viset hlavou dolů. Podařilo se nám ho rychle sundat, ale i tak si pochroumal kotník a další měsíc kulhal.

„Eště se tady zmrzačím,“ sykal bolestí, „Kvůli takovému volovi s vykulenýma vočima,“ zhodnotil vizáž řidiče Štancla.

Střelby skončily a my jsme dostali jako vždy do těla. Dle programu následovaly dva dny taktické přípravy, což byl bohužel prostor pro projevení velitelského génia velitele roty. První den sloužil k nácvičku pohybu tanků po bojišti. Pro zjednodušení situace, v daný čas cvičili vždy pouze dvě osádky se svými tanky a velel jim k tomu Bilský. Ale co čert nechtěl, byť se po obrovské ploše pohybovaly pouze dvě vozidla, byla popřena pravidla o pravděpodobnosti a do tanku vojína Horáka se napasoval tank vojína Kotýnka. Kotýnkovi velel výborný teoretik SSM svobodník Faltýnek a výsledkem jeho snažení byl zničený blatník a nádrž na boku. Bilskému přibyla další šňůra do svěrací kazajky, horší ovšem bylo, že se o první rotě začalo mluvit jako o kaskadérech.

Druhý den se přešlo na složitější výcvik celé jednotky. Zpočátku šlo všechno v pořádku, pak však řidič velitele roty zajel do hluboké kaluže a s tankem zapadl. Řidič, vojín Budín, byl původem ze Slovenka a byl docela srandista. Teď se však vyjukaně díval na rozlíceného Bilského, který k němu běžel ze svého velitelského stanoviště jak bůh pomsty.

„Budíne, ty máš bejt můj řidič a ten musí být ze všech nejlepší,“ hulákal na něho už zdáli, „A ty si najedeš do takový pasti, ty ty ...“

Než mohl chudák Budín odpovědět, začal Bilský bušit pěstí do jeho kukly. Jelikož ta údery značně utlumila, měly především psychologický efekt.

Já v té chvíli zrovna necvičil, stal opodál velitelského stanoviště a s cigaretou v hubě pozoroval, jak nadporučík trestá nezdárného řidiče.

„Vy teda tomu Andymu dáváte,“ uslyšel jsem za sebou hlas kapitána Vlasáka, který přišel na kontrolu právě v čas a v očích mu zase šibalsky jiskřilo.

„No jo,“ namítl jsem, „dyť nám furt nejde spojení, já velím do vysílačky jak blbec, ale nikdo mě neslyší. Když se má připravovat nová mladá jednotka, tak by aspoň tohle mohlo fungovat. A ti kluci se to musej naučit.“

„To víš, rozhadrovaný cvičný tanky, ale aspoň je to ztížení podmínek.“

„Jo, ale pak se nesmí nikdo divit, že to celý stojí za hovno.“

„Jo,“ uchechl se Vlasák, „Viděls, jak Bilský tlouk Budína?“

„Jo, myslel jsem, že ho snad zabije. Myslím, že už má dost.“

„A kdo? Ten řidič nebo váš velitel?“

„Bilský. Vy mu taky dáváte pořád kapky a von se pak snaží pomstít těm novejm mladejm řidičům a velitelům.“

„Sáblíku, Sáblíku,“ vrtěl hlavou Vlasák a spiklenecky se usmíval, „Jen se nedělej, však ty si taky často a rád přisolíš. Kolikrát už si ho dohnal k pláči. Ale máš pravdu, je to fakt debil. Už po ránu, když jste se připravovali, tak zase perli.“

„Co se proboha zase stalo?“ zeptal jsem se rezignovaným hlasem, už ve mě chování Bilského přestávalo vyvolávat euforie veselí. Už jeho šíleností bylo moc.

„Asi byl nasranej, mlel něco vo špatným vstávání, nevíš vo tom náhodou něco?“

„Já?“ dělal jsem udiveného.

„Jo, prej je to stejný jako se starejma. A jak byl ten trouba nasranej, vylítnul u velitelského stanoviště, málem spadnul z tanku a hned koukal, koho by zjebal. Našel jednu četu z druhý roty, jak kouří v křoví. Obvinil je, že se flákají, chtěj zapálit tankodrom a kdoví co a nechal ty chudáky běhat po tankodromu,“ chechtal se Vlasák.

„Já už radši nechci nic slyšet.“

„Jo, a eště něco. Přijdeš dneska večer na poradu vedení praporu. Až to tady skončí, tak pojeděš s náma, jasný?“

„Já? A co bude dělat Bilský?“ podivil jsem se.

„Von povede s rotou přesun tanků. Aby ale byl na poradě zástupce vaší roty, tak tě vezmem sebou. Aspoň budeš mít instrukce přímo vod pramene, bez Andyho zmatků.“

„A ví ten vo tom, že povede přesun?“

„Však já mu to včas řeknu, aby měl radost.“

„Myslím, že mu už fakt jebne,“ konstatoval jsem suše.

„Už aby to bylo, jinak se ho asi nezbavím,“ ušklíbl se Vlasák.

Když skončilo zaměstnání na tankodromu, shromáždil Bilský řidiče a velitele a začal připravovat přesun. Já a střelci jsme nasedli na nákladák a odjžděli s dalšími rotami do tábora. Vůbec jsem se nezlobil, jet noční přesun s nezkušenými řidiči a veliteli, to jsem nadporučíkovi nezáviděl. Byl jsem rád, že jsem byl vyreklamován.

Po příjezdu do tábora jsem odešel za důstojníky na poradu praporu. Nacházeli se na pokoji u Soloviče a Vlasák jim právě líčil, jak Bilský na tankodromu mlátil Budína. Všichni se váleli smíchy.

„To byla prdel, co, Sáblíku?“ křičel na mě Vlasák a já přikyvoval.

„Je to pravda, že je ten Andyho novej řidič střelenej?“ ptal se smíchy kuckající Solovič.

„No, trochu poplašeněj je,“ připustil jsem.

„Jé, novej Holub, novej Holub,“ řval smíchy Solovič, „Bilský má dalšího Holuba, cha, chá, to mu patří,“ zvrátil se náčelník štábu na postel a mával nohama a rukama ve vzduchu.

Když už to vypadalo, že se všichni konečně uklidnili, náhle jakoby Vlasák zvažněl a řekl.

„Tak začnem, nejprve úkoly první rotě.“

„Doufám, že ten přesun do rána zvládnou,“ poznamenal jsem.

„Třeba ho ten Budín vyklopí, třeba ho cestou vyklopí,“ začal zase řvát smíchy Solovič a vzápětí jsme ho napodobili. Tak bouřlivé řízení praporu jsem ještě nezažil. Vždy, když už to vypadalo, že konečně porada začne, někdo si vzpomněl na nějakou historku o Bilském, prohodil pár slov a začínalo se nanovo. Když jsem se vracel už hodně v noci na srub, bolely mě břišní svaly. Vojáci se z přesunu vrátili až o hodně později a bylo vidět, že kromě únavy jsou i značně vystresovaní.

„Co bylo? Jak to šlo?“ ptal jsem se.

„Radši ani nechtěj vědět,“ mávl znechuceně rukou Horák. Tak jsem se už neptal.

V kasárnách v té době jsem dost často chodil jako velitel stráže do služby. Vždy to obnášelo určité riziko, mladí vojáci méně znali, na druhé straně se více snažili. Našli se samozřejmě výjimky, ovšem takové jsem vyřešil hned na místě. Nabíječ Holý se učil do zblbnutí strážní pravidla, další nabíječ Šerák, který si místo aktivní stojky na TSC ustlal přímo v řídicí věži, celou noc uklízel na strážnici. Vojín Řezáč, řidič maďarského původu, voják s obrovskou hlavou a velkýma očima a velmi pomalu chápající, si za nezajištěný samopal ve stojanech

s radostí udělal padesát kliků. Slavný velitel tanku Faltýnek zase velmi laxně vstával do služby, takže i on s radostí posiloval.

Strážní služba spočívala v hlídání vězení a celého vojenského objektu. Kolem kasáren bylo určeno několik stanovišť, na kterých se nacházel vždy jeden z vojáků na hlídce, se samopalem a ostrou municí. Po určitém časovém úseku byl střídán svým kolegou ze strážnice. Výměnu prováděl velitel stráže.

U každého stanoviště se rovněž nacházela hláska, nebo-li spojení se strážnicí. Bohužel dost často tato hláska byla nefunkční. Pokud by hláska nefungovala a voják potřeboval dát signál veliteli stráže, byl oprávněn vystřelit do vzduchu, aby ho rámusem přivolal. Ovšem muselo by jít o opravdu moc vážný případ. Každé použití zbraně podléhá pochopitelně následnému podrobnému vyšetřování a musí být učiněn zápis.

V některých místech se po pravdě držela stráž dost formálně, neboť se zde pohybovali různí lidé neznalí hesla. Někdy i vojáci, jdoucí na černo na vycházku, kterých si jejich kolegové ve službě „nevšimli“. Ale i vojáci z povolání či vojáci pluku, kteří do míst hlídky byli za nějakým bohubilým účelem někým vysláni. Většinou se nějak se strážným domluvili.

Pokud nebyl někdo ke strážnému dostatečně vstřícný, či pokud ten pojal podezření, že se jedná o rafinovanou kontrolu, musel dotyčného zastavit. Pro případ, že by daná osoba nechtěla poslechnout, znali všichni fígl, který jsem i já svým strážným opakoval. Lehce popotáhnout závěrem, ne až do konce. I když zbraň není ve skutečnosti připravena k výstřelu, i tak se ozve pověstné cvaknutí samopalu, které pozná každý voják a které ho přimrazí k zemi. Jestliže strážný natáhne zbraň, přestává sranda. Pak se zastaví každý.

Při jedné strážní službě pro mě přiběhl dozorcí útvaru, neboť nabyl dojmu, že se na jedné ze stojek střílí. Pochopitelně jsem moc jeho slovům nevěřil, nicméně jsem s ním vyrazil na obhlídku. Bylo již po klasickém zaměstnání, okolo večere, ale i přes začínající večer bylo slušné vidět. Zanedlouho jsme narazili na

mého strážného řidiče Horáka, který se opravdu marně snažil mi dovolat z poškozené hlásky. Jelikož se mu spojení se strážnicí navázat nepodařilo, vystřelil do vzduchu. Myslím, že asi dvakrát nebo třikrát.

Během chvilky jsme byli s devěťákem v obraze, dívali se na sebe částečně konsternovaně a částečně se snažili zadržet smích. Přitom jsme zdvíhali ze země vyděšeného kapitána od chemické jednotky.

Co se vlastně přihodilo? Horák poctivě držel hlídku, když se skrz jeho stanoviště vydal důstojník chemického útvaru. Nešlo o nic neobvyklého, doposud však nenarazil na tak nekompromisního strážného. Docela dobře jsem si dokázal následnou událost představit, nejen ze strohých a jasných slov bdělé hlídky, dost mi napovídal výraz postiženého lampasáka i stav jeho uniformy.

Chemik s lehkovážným mávnutím ruky nerespektoval výzvu strážného, předpokládal, že je mu dostatečnou ochranou jeho uniforma a hodnost. Horák se ale nedal, zopakoval výzvu a když se nedočkal ani poté adekvátní reakce, zcela podle foršliftů zacvakal uzávěrem. Nohy doposud bohorovného kapitána se vpily do asfaltu. S namířenou zbraní a pravděpodobně dost odhodlaným výrazem, donutil strážný narušitele, aby se postavil čelem ke zdi, nedaleko hlásky. Pak se marně pokusil zavolat mmě jako veliteli stráže, abych si zadrženého převzal.

Při představě následujícího mi přes vážnost situace hodně cukalo v koutcích úst. Viděl jsem kapitána, jak stojí nervózně čelem ke zdi, s rukama vzpaženýma a přemýšlí, jak velké je strážný hovado. Které má ke všemu odjištěnou zbraň. Co asi muselo problesknout důstojníkovi hlavou, když se za jeho zády ozval výstřel? Během chvilky už nestál, ale ležel jak dlouhý tak široký v prachu a bahně. Tak jsme ho vyděšeného našli.

Výsledek celé akce? Horák dostal opušťák od velitele útvaru za výborný výkon strážní služby, postižený lampasák si kromě strachu užil i následného posměchu svých kolegů. Zároveň od té doby, kdykoli chtěl někdo z chemického jednotky projít inkriminovaným místem, vždy si vyžádal přítomnost velitele stráže.

„To by mě fakt zajímalo, jestli se ten lampiÓN posral,“ smál se Ivo Mareš, když jsme spolu později situaci rozebírali, „Jak mu asi muselo bejt, když tam stál jak vocas, u zdi, jak před popravou, s rukama nad hlavou a ten tvůj strážnej začal střílet?!“ chechtal se dál, pak dodal, „To máš z toho, že ty kluky pořád dusíš a strašíš, pak ti málem vodbouchnou nějakýho kapitána.“

Já se však mohl jen usmívat, neboť tato událost nám byla připsána k dobru. Vždyť Horák postupoval striktně podle předpisů. Důkazem byla jeho veřejná pochvala a již zmíněný opušťák. Na druhé straně měl i Ivo v něčem pravdu.

Jak jsem totiž za čas zjistil, někteří se se mnou báli chodit do stráže, raději šli na štáb nebo ke vchodu, i když jim tam pro vysokou hustotu lampasáků na metr čtvereční hrozilo značné nebezpečí, že vyfasují trojku nebo sedmičku. Na druhé straně jsem měl ve stráži klid a když se mladí vojáci sehráli, myslím, že služba se mnou jako velitelem stráže nebyla zase tak hrozná. Po značnou dobu naší služby byl klid a strážníci se rozlévala libá vůně topinek a hranolek.

Jenže relativně poklidné časy neměly dlouhého trvání, na rotu se zase přihnal zmatek. Kvapem se přiblížilo divizní cvičení a k tomu se začal v našem rajónu do zdí zasekávat nový telefon. Všichni makali, po večerech, před službou, po službě, dozorčí roty a jeho pomocník i během služby. Nejvíce ze všech se činil Láďa Hodek. Byť už mazák, pracoval dvakrát tolik co mladí. Na rotě udělal všechny zednické práce a ještě nám ho brali na pluk.

„Ty nástěnky se musej natřít na černo,“ přišel na kontrolu Solovič.

„Ale teď je moc práce,“ protestoval jsem zbytečně.

Dozorčí roty a jeho pomocník přes noc natírali všechny rámečky nástěnek na černo.

„Co to tu je za zkurvený nástěnky? Proč maj černý rámečky?“ zeptal se další den politruk pluku, který do našeho rajónu zavítal na náhodnou kontrolu.

„To nařídil nadporučík Solovič,“ odpověděl jsem po pravdě.

„Na černo? Ten Solovič je fašista, když se mu líbí černá barva!“ konstatoval důstojník a dodal, „Přetřete to na červenou!“

„Soudruhu majore, teď nevíme kam skočit ...“

„Nediskutujte! Zítra si to zkontroluju!“

Dozorčí roty a jeho pomocník přes noc natírali všechny rámečky nástěnek na červenou.

„To je hnusná barva! Proč to není černý?!“ zavítal do našeho rajónu o dva dny později Solovič.

„To nařídil politruk pluku,“ odvětil jsem.

„To je hrozný. Natřete to zpátky na černo!“

„Von ale říkal, že ste asi fašista, když tak milujete černou barvu,“ upozornil jsem ho.

„Cože?“ zamyslel se chvíli Solovič, „Tak to natřete na modro, ta červená je fakt hrozná.“

„Ale soudruhu nadporučíku, vidíte, že tady máme takový práce ...“

„Nediskutujte, zítra si to přijdu zkontrolovat!“

Dozorčí roty a jeho pomocník přes noc natírali všechny rámečky nástěnek na modro.

Nikdy jsem zcela nepochopil, proč se čerpají síly vojáků na takové zbytečnosti. Dobře, kdyby nebylo co na práci, tak snad, aby se nenudili, ale takhle? Ať žije buzerace!

Zvelebování kasáren bohužel neprobíhalo jen na naší rotě, týkalo se celého pluku. Někdo moudrý z divize při návštěvě kasáren přišel na to, že obrubníky kolem cest jsou příliš nízké, pravděpodobně se časem trochu propadly, některé navíc byly na křivo. A hned se začalo makat. Brali nám vojáky z roty, během služby. Obrubníky od vchodu směrem ke štábu se vykopávaly a znovu usazovaly. Když bylo konečně hotovo, na bránu dorazila Tatra plná nových obrubníků!

„Sáblíku, po večeři nastupuje naše rota na výměnu obrubníků,“ řekl mi Bilský.

„Cože?! Vždyť jsme se teď vrátili z celodenní směny!“ protestoval jsem.

„No a co?“

„To je přeci blbost, to zase budou vojáci dělat do dvou, do tří do noci! Veliteli, proč neprotestujete? Ostatní velitelé rot za svý vojsko bojujou, brečej, protestujou. A tak to vždycky nakonec spadne na nás, protože vy si necháte všechno líbit!“

„Nechte si to!“ vykřikl Bilský. „Vaše protesty mě nezajímají. Vy, soudruhu podporučíku, mi osobně za to zodpovídáte! Je to přímý rozkaz velitele praporu!“

„To je blbost,“ zvýšil jsem hlas i já, „Vy neumíte ani kváknout a necháte si všechno naházet na hlavu! Tak to je!“

„Tak si to běžte říct veliteli praporu!“ vybuchl Bilský.

„Taky že puďu,“ praštil jsem maskou o zem.

Kapitána Vlasáka jsem našel poměrně snadno, právě nastoupil do funkce dozorčího útvaru.

„Veliteli, je pravda, že máme vyměnit ty obrubníky, co právě dovezli?“

„Je, Sáblíku.“

„Ale to vojáci nezvládnou!“

„Musí, nic se nedá dělat. A nechci nic slyšet, pane advokáte!“

„Veliteli,“ nasadil jsem smířlivý hlas, „ti kluci už několik nocí nespali a furt na něčem pracovali. Právě jsme se vrátili ze služby a zejtra do ní deme znovu. To přeci není možný! Nechci se ohánět řádama, ale buďte lidskej. Dyť ti vojáci sou taky lidi.“

„Jenže co mám dělat? Tohle já říkám taky, ale velitel pluku mi to nařídil. Že nemám lidi ho nezajímá. A von má zase další rozkazy z divize, vždyť znáš tu situaci.“

„A kdo mi zaručí, že alespoň další noc se kluci vyspějí?“

„Asi nikdo, já určitě ne,“ řekl po pravdě Vlasák.

„No jo, tak co s tím uděláme?“

„Po večeri nastupte s nástrojema, já vám to upřesním.“

Spokojený jsem nebyl a kluci také ne. Ale co nám zbývalo. Vyfasovali jsme náčiní a nastoupili před naším rajónem. Tam za námi přišel Vlasák.

„Takže, vojáci,“ řekl, „uklidte tady to nástupiště praporu a natřete na něm čáry a obrubníky okolo něj. Jasný?“

„Jasný, veliteli,“ odpověděl jsem potěšen.

Přidělená práce byla zcela o něčem jiném, daleko méně fyzicky náročná a daleko kratší. Zvládli jsme ji do osmi hodin ve slušné kvalitě.

Obrubníky kopali celou noc až do rána vězni, které Vlasák jako dozorčí útvaru k tomu využil. Jsem přesvědčen, že kapitán byl opravdu jeden z mála důstojníků, který chápal problémy vojáků. Bohužel však ne vždy byl schopen dělat věci tak, jak by on chtěl.

Těsně před divizním cvičením se téměř celý prapor přesunul na Šumavu na průpravné cvičení. V kasárnách jsem zůstal já, Hollý a Celanský, kde jsme pod osobním vedením Soloviče pracovali na dokumentaci na divizní cvičení. Výkazy, mapy, sešítka a zápisníky velitelů všech stupňů a podobně.

Druhý den nás posílil i Milo Děmjan, který se bez pár dní po třech měsících vrátil ze sanatoria v Tatrách. Pro divizní cvičení byl pro jistotu a naštěstí převelen na druhý prapor a místo něj jsme získali schopného velitele, absolventa podporučíka Gombára. Podobných změn ale provedl velitel pluku více, aby byl první prapor pokud možno co nejlepší.

Jedno odpoledne šel v televizi přenos basketbalového utkání a protože jsme pracovali dost usilovně, myslím jsem si, že bych se na ten zápas mohl podívat. Požádal jsem o možnost sledovat utkání Soloviče.

„No jo, tak se koukni,“ mávl rukou, „Ale zamkni se tam, kdyby přišel někdo ze štábu nebo nějaká kontrola z divize, víš co jich teď tady šmejdí.“

„Samozřejmě, zamknu a dám televizi hodně potichu,“ slíbil jsem.

Bohužel PVS na třetí rotě, kde jsme teď tvořili, nešla zamykat zevnitř, pouze z venku. Proto jsem zašel za Celanským.

„Médó, prosím tě, zamkni mě,“ požádal jsem ho, „Hele, tady v novinách je čas, kdy ten zápas končí, tak mě potom zase otevři, jo?“

„Jo, udělám,“ přikyvoval.

V poklidu jsem sledoval utkání až do jeho konce. Jenže nikdo mně otevřít nepřišel. Z počátku jsem byl klidný, ale když už bylo půl hodiny po zápase a Celanský mě stále z mého nedobrovolného vězení nepřicházel vysvobodit, začal jsem být nervózní. Protože místnost, kde jsme pracovali na dokumentaci s touto místností sousedila, začal jsem bušit pěstí do zdi. Stále nic. Přišel až za další hodinu.

„Copak si neslyšel, jak mlátím do zdi?“ byl jsem značně nevrlý.

„Víš, já myslel, že tam něco přitloukaj do zdi, nezlob se, nezlob se,“ sklopil vyplašené oči. Dalo se na něj zlobit? Mávl jsem jen rukou nad ztraceným časem.

Když se prapor vrátil ze cvičení, přišel za mnou nadporučík Gombár.

„Já ti něco musím říct,“ hrnul se ke mně, „Ten Bilský je ale vůl, já s nim bejt pohromadě celej rok, tak se asi zblázním!“

„Co mám ale dělat?“ povzdechl jsem si.

„Já vím, že s tím nic dělat nemůžeš, ale upřímně tě lituju, jen to jsem ti chtěl říct.“

Kapitán Vlasák ten večer nařídil Bilskému, aby osobně zařídil vrácení vložných dvacítkových hlavní do skladu a pak aby mu splnění úkolu přišel ohlásit do jeho soukromého bytu.

Velitel roty se s tím nepáral, přesunul zodpovědnost na Gombára, sebral se a odkráčel oznámit veliteli praporu, že je vše vyřízeno. Byl pochválen a odešel spokojeně domů.

Druhý den, když přišel kapitán Vlasák do práce, musel si několikrát protřít oči. Na nástupišti praporu stále stála Tatra plná neodevzdaných a neošetřených vložných hlavní, které v hlášení veřer Blský přemístil do skladu.

„Sáblíku, proč je to auto venku plný?“ zavolal si mě kapitán.

„Upřímně? Bilský něco řval na Gombára, takže ten se naštvál a vykašlal se na to. Řekl, že už si toho užil dost při cvičení a že už je zase na svém druhým praporu, kde má taky dost svejch povinností,“ odpověděl jsem.

„Ten vůl mi osobně přišel večer říct, že ty hlavně vrátil do skladu,“ rozesmál se Vlasák, „A já dneska přijdu do práce a je jich plnek buzerák.“

„To je celej Andy,“ rozchechtal se i Solovič.

„Hele, už de, du ho vodchytit,“ zvedl se náhle Vlasák, protože z okna uviděl přicházejícího velitele první roty.

Dozorčí třetí roty doběhl pro Bilského a ten se za chvíli hlásil u velitele praporu. Ten zachoval kamenný obličej, když říkal.

„Jak je možný, že ty hlavně, cos včera vrátil, už sou zase na tom autě?“

„Boha, boha! Cože?“ zděsil se Bilský.

„Taky to vůbec nechápu,“ pokračoval Vlasák, zatímco my se Solovičem na sebne mrkali a skvěle se bavili, „To asi po tvým odchodu musel někdo zase ty hlavně ze skladu vyndat a naložil na auto zpátky. Ale proč to proboha dělal?“

„To Gombár, to je všechno jeho práce,“ usmál se funěsovsky Bilský.

„A je von normální? Když ty s vojáky uklidíš hlavně do skladu a jdeš mi to vohlásit a von pak v noci s dalšíma vojákama zase ty hlavně naloží? Von se zbláznil?“

„Vše hned zjistím a dám do pořádku!“ vyběhl Bilský z kanceláře a jen co dovřel dveře, vyprskli jsme hurónským smíchem. Nevím, ale asi ho musel slyšet.

„To je fakz celej Andy,“ řval smíchy Solovič.

„Jo, Sáblíku, nemáte to s ním lehký,“ povzdechl si Vlasák, „Chudák Gombár už z něj byl taky na mrtvici. Sáblík by měl dostat vyznamenání za statečnost, že to s ním tak dlouho vydržel.“

„To je fakt,“ připustil náčelník štábu, „Až bude Sáblík do civilu, tak mu dáme medaili za výdrž a vodvahu.“

Chvíli jsme se smáli, společně, na cizí účet.

„Von ten Bilský je v jádru vlastně dobrej člověk,“ zafilozofoval si Solovič.

„Jo, v jádru jo,“ přikyvoval Vlasák, „až na to, že má jednu drobnou vadu, a to, že je debil.“

Po dalším výbuchu smíchu Soloviče se ten na mě obrátil.

„Sáblíku, když už sme tě skoro vyznamenali, tak prosím tě dohlídni na svýho velitele roty, ať už ty hlavně skutečně vrátí. Už nemám nervy mu to připomínat.“

„Provedu,“ přikývl jsem a opustil místnost, protože jsem pochopil, že zábavné ranní slyšení u vedení prvního praporu je skončeno.

Přišel další významný den v mé vojenské kariéře, vypuklo divizní cvičení. Byli jsme odvezeni do terénu, kde jsme zřídili základní stanový tábor, ve kterém jsme se na několik dní usadili.

Plán divizního cvičení se moc od jiných cvičení nelišil, pouze rozsahem a významem. Několik dní obecných nácviků, pak přesun do místa určení, a během dvou dnů je nutné sfouknout připravený taktický program. Vybudovat obranu, v ní setrvat, vyčkat útoku nepřítele, toho odrazit, jít do protiútku a zvítězit. Poté závěrečné vyhodnocení, ošetření techniky a návrat do kasáren.

Předpříprava byla vcelku v pohodě, byť nám ne vše šlo, jak by si velení praporu představovalo. Nicméně i naše dílčí neúspěchy v této fázi neměly velký vliv na hodnocení praporu, takže ani nebyla žádná velká pakárna.

Divizní cvičení začalo ještě za tmy budíčkem, nasednutím do tanků a přesunem do pozic, které jsme měli dle dřívější rekognoskace terénu určené. Přesun jsme zvládli dobře a mohli jsme zahájit okamžité budování obrany, bohužel bez techniky, které bylo málo.

Kdo si dovede představit velikost tanku, tak si také možná uvědomí, co je to za makačku zakopat takový kolos v kamenité půdě pro jeho osádku. Když má jen pár krumpáčů a lopat.

Ruce rozedrané do krve, osmačtyřicet hodin bez odpočinku, vysoká fyzická zátěž. My velitelé navíc čmárání do map, zakreslování měnících se taktických situací. Jelikož tanky byly zahrabávány na okraji lesa, v jehož nitru byly stanoviště roty, praporu a pluku, bloudili jsme tímto lesem v denních i nočních hodinách. Hledání štábu a následně zpět své jednotky nepostrádalo nádechem romantiky, když se člověk prodíral mezi lesními velikány i křovisky s baterkou v ruce.

Pokud měl člověk trochu fantazie, mohl si skutečně připadat jak na frontě. Mnoho techniky i velitelských stanovišť roztroušených mezi stromy, na mýtinách, všude vojáci ve stejnokrojích, porady a dlení ve svém tanku.

Ilustrační fotografie, šumavská krajina

Jestliže jsem uvedl, že během předpřípravy jsme měli relativní klid, tak teď se s kontrolními orgány roztrhl pytel. Důstojníci různých šarží přijížděli ze všech stran a člověk nevěděl, kdy se za nějakým stromem kdo z nich vynoří. Což nikdy není nic příjemného.

Jen pár hodin po zahájení budování okopu se objevil první prošedlý plukovník. Bilský byl zrovna u mého tanku, protože jsme řešili nějaké organizační záležitosti a povšiml si ho jako první. Ihned všeho nechal a vyrazil mu vstříc. Aby se předvedl, zvolil pořadový krok, takže jeho boty sklouzávaly po kořenech, jeho kanady dopadaly celou podrážkou na nerovnosti, což mělo za následek různé prohýbání se. Prostě celý jeho pochod vypadal jak zběsilý indiánský tanec nebo jak svíjení nešťastníka po požití arzeniku. Nadporučík konečně dorazil k plukovníkovi, pravice se mu vymrštila do předpisového pozdravu a tělo napnul jak luk. Podal hlášení.

„Osádka tanku ke mně!“ zvolal plukovník.

Já se svými vojáky přišel normální krokem a když jsem se chystal pozdravit a podat hlášení, pokynem ho odmítl a podal mi ruku. Poté bohužel začal pokládat nepříjemné otázky.

„Tak soudruzi, copak víte o svém předpokládaném nepříteli?“

„Náš předpokládaný nepřítel jsou jednotky americké a německé armády,“ odpověděl jsem podle tehdejšího výkladu mezinárodní situace.

„Správně. A jestlipak víte jakou technikou disponují?“

Vyjmenoval jsem několik druhů jejich bojové techniky, na kterou jsem si vzpomněl. Horší bylo, když chtěl znát zbraňové systémy a počty osádek a vůbec nejhorší, když tyto otázky začal klást mojí osádce. Navíc vytáhl obrázky nepřátelské techniky, strkal je vojákům před obličej a chtěl, aby je identifikovali a řekli mu jejich charakteristiku. Nicméně jsem se jim snažil napovídat, využívajíc svých chabých znalostí. Ale asi jinde byly neznalosti ještě horší, protože byl vcelku spokojen.

Další plukovník vykoukl z porostu o pár hodin později. Zamířil si to k vedlejšímu tanku svobodníka Pánka. Trochu jsem se přiblížil a pozoroval ho, jak leze po vozidle, zkoumá velmi mělkou díru v terénu a tahá z vojáků rozumy.

„Všechno OK?“ zeptal jsem se, když zmizel za stromy.

„Jo, ale vůbec jsme nerozumněli, co chce. Radil nám jak máme kopat, jak správně držet krumpáč a podobně. Tak si to ten vůl měl vykopat sám,“ zhodnotil proběhlou kontrolu Pánek.

„No hlavně že nebyl nějaký průser,“ mávl jsem nad tím rukou a vracel se ke svému tanku. V tom z druhé strany vyběhl Bilský, aby se mohl předvést. Jenže to už kontrolní orgán nasedal do UAZu nedaleko našeho stanoviště a odjížděl prudit jinam.

„Co chtěl?“ přihnal se ke mně nadporučík.

„Ále,“ protáhl jsem, „sháněl vás. Ale mluvil s ním Pánek a jeho osádka.“

„Co mu říkali?“ ptal se Bilský nervózně.

„Ále,“ nasadil jsem lhostejný výraz, „Pánek mu řekl, že vás vod rána neviděl. Ale Holý mu řekl, že vás viděl jít vokolo s pruty, takže jste asi šel někam na ryby.“

Velitel roty se zapotácel a v obličejí se mu objevil výraz sadistického vraha. Vůbec nezapochyboval o mých slovech a rozběhl se ke svobodníkovi Pánkovi.

„Všechny vás zabiju! Uškrtním vás holejma rukama, Holý, ty debile!“

Osádka tanku přerušila práci a s naprostým údivem se dívala na svého velitele roty, který se k nim zcela bez příčiny žene a vyhrožuje jim různými způsoby zabití. Možná si mysleli, že už to konečně přišlo, že už se definitivně zbláznil a začali před ním utíkat. Tím ho ale jen utvrdili v názoru, že mají proč utíkat a on je začal honit o to usilovněji. Já jsem řval smíchy.

„To bylo dost krutý,“ usmál se Hodek, když jsem se jim později za svůj žert omlouval, „Já už fakt přemejšlel, že mu hráblo a nevěděl sem, jestli před ním mám utíkat nebo ho složit.“

Šumava – ilustrační foto

Asi kolem desáté hodiny večerní nám přivezli jídlo a pití. Rozdávalo se na velitelském stanovišti velitele roty, což byl menší stan postavený na mýtině v lese za našimi pozicemi. Ty jsme stále budovali a stále nebyly ani zdaleka hotové. Když byla strava rozdána, vyhlásil Bilský poradu velení roty. Nařízení vcelku zbytečné, protože velitel první čtyry podporučík Javorský se celý den skovával ve velitelském stanu, třesoucí se rukou feťáka zapaloval jednu za druhou. Nic jiného ho nezajímalo, na všechno kašlal. Za mnou Bilský pobíhal celý den a tak jsem všechno věděl. A podporučík Gombár vždy, když se k jeho stanovišti Bilský přiblížil, se vrhal do nejbližšího křoví. Říkal, že se chce do civilu vrátit normální. Pak za mnou přišel, aby se dozvěděl, co bylo potřeba.

Porada se změnila v souvislý zmatek, kdy nebyl Bilský schopen vysvětlit pořádně ani jednu věc. Javorský si za chvíli zapálil další žváro a zasníl se, takže asi nevnímal. Gombár schoval hlavu do dlaní a nevím, zda se modlil, klel nebo plakal. Já už byl zvyklý, takže jsem trochu poslouchal a snažil se dát sdělené věci do souvislostí.

„Tak co, rozumněli jste všemu?“ zeptal se asi po dvou hodinách Bilský, „Můžeme poradu ukončit, slyšeli jste toho dost?“

„Dost! Moc! Strašně moc!“ vyběhl Gombár ze stanu.

„Všechno je nám jasný,“ odešel jsem i já. Služba na naší rotě byla skutečně náročná, protože když je její velitel napůl cvok, jak to jinak ani být nemůže.

„Velitelé tanku a řidiči k veliteli praporu, bude rekognoskace terénu,“ sdělil nám druhý den rychlý posel kapitána Vlasáka. Sešli jsme se tedy v tomto složení u velitele roty, abychom jako celek šli k veliteli praporu. Celý prapor si poté projde směr plánovaného protiútoky a kus následného přesunu.

„Co tady dělají řidiči?“ zeptal se Bilský.

„No máme jít na rekognostakci s velitelem praporu,“ odpověděl Horák.

„Ale, to je nedorozumění, vy jste jen řidiči, tohle je věc velitelů,“ řekl hrdě nadporučík, aby náležitě vyzdvihl velitelský stav.

„Takže co?“

„Takže koukejte zmizet a koukejte jít kopat! To by se vám líbilo se ulejšvat, co? Ať už vás nevidím!“

Po vyhnání řidičů zpátky ke svým tankům, jsme se přesunuli ke stanovišti praporu. Už podle počtu shromážděných vojáků jsem pochopil, že zase Bilský udělal blbost. Však se na něj taky kapitán hned obořil.

„Není vás trošku málo? To už ste přišli vo většinu tanků? To trochu brzy, ne?“

„Jak málo? Jsou tu všichni velitelé čet i tanků,“ nechápal nadporučík.

„A kde jsou řidiči?“

„Co by tu dělali řidiči? Rekognoskace je věcí velitelů ...,“ blekotal Bilský.

„Jo! Ale když sou velitelé na hovno, jako někteří,“ zdůraznil kapitán a významně se na nadporučíka podíval, „tak snad to zvládnou řidiči!“

„Takže ...,“ koktal velitel roty.

„Takže si koukej rychle sehnat řidiče. Já se z toho poseru!“ mávl nakonec Vlasák a znechuceně odešel do svého stanu.

„Rychle! Boha, boha! Do piči, do piči! Děte pro řidiče, rychle!“ začal na nás řvát Bilský, aby napravil svou chybu. Pak odběhl do stanu velitele praporu, aby své nedorozumění vysvětlil. To se mu asi nepodařilo, protože přiběhl značně rozrušen. Dovedu si představit, jak si tam s ním Vlasák se Solovičem pohráli.

„Jak to, že jste tady?!“ obořil se na nás, „Proč poklusem neběžíte pro své řidiče?!“

„Nebudem běhat jak magoři všichni, ke každý četě šel jeden,“ odsekl jsem mu.

„No dobrá, dobrá,“ porozhlédl se a obrátil se na nadporučíka Javorského, „A kdo šel k první četě?“

„No, poslal jsem tan Hajskýho.“

„Cože?!“ zděsil se Bilský, „Javorský, proboha! Ty si tam poslal to vošklivý kačátko? Viděl jsi jak chodí? Než tam dojde, všechno zapomene! Javorský, ty si vů!“

Hajský byl trochu přitloustlý velitel tanku, jeho obrovský zadek byl na jeho postavě dominující. Při chůzi se opravdu divně kolébal, takže skutečně mohl pohybem připomínat kachnu.

Řidiči druhé a třetí čtyry už přišli, jen ti z první nikde. Pak se objevili i řidiči z první čtyry, chyběl ale řidič Řezáč a velitel Hajský.

„Jestli to to kačátko tomu kreténovi maďarskýmu nevyřídí, tak mu tu jeho prdel našponuju,“ křičel Bilský vzteky.

Naštěstí se záhy dvojice objevila. Kývající se Hajský a vedle něho cupitající Řezáč se svou velkou hlavou a velkýma očima. V klidu si vykračovali jako na procházce. Bilský chytil ještě větší točky.

„Řezáči, kde se flákáš?“ řval jak pominutý.

„Ale dyť ste mě poslal předtím pryč,“ řekl řidič a upřel na velitele své velké oči, koukal opravdu nějak divně.

„Když seš tak chytřej,“ zařval Bilský, který uznal, že nejlepší obranou je útok, „tak mi řekni, jaká je současná taktická situace.“

„No ... asi ...“

„Nevíš? Čumíš jak hovado! A kdo je tvůj velitel tanku? To alespoň víš, ty debile?“

„Svobodník Forman.“

„Svobodník Forman!“ zvolal velitel roty.

„Ano veliteli?“ udělal dva kroky volaný, takový menší kluk s kudrnatými vlasy, pohodář ale i schopný velitel.

„Proč neví tvůj řidič taktickou situaci? Tys nepoučil svou osádku o taktické situaci?“

„Asi jo, pokud si vzpomínám!“

„Co je to za odpověď?“ zesinal Bilský, „Víš, že tím vohrožuješ všechny? Že je to vlastně zrada? Že jsi vohrozil bojeschopnost celého pluku?!“

„To snad ne ...“

„Formane pozor!“ zavelel Bilský komisně, „Za utajování skutečností před svou osádkou vás nyní degraduji a za úsvitu budeš zastřelen pro výstrahu!“

Vyprskli jsme smíchy. Naštěstí měl velitel pistoli bez nábojů, protože se tvářil tak, že by možná mohl popravu nešťastníka urychlit.

„Prosím tě Andy, přestaň blbnout,“ ozvalo se náhle. Za Bilského zády se objevil kapitán Vlasák, který vše již chvilku pozoroval a bavil se, „Jdeme!“ zavelel nám všem, „Konečně může začít to řízení, který se díky špatnému výkladu mého rozkazu velitelem první roty zpozdlilo.“

Všichni jsme se rozesmáli, nejvíce svobodník Forman. Bilský, shozený přede všemi svými veliteli a řidiči, jen mžoural a nasadil svůj funěsovský úsměv.

„Měl by si to napálit do hlavy sám, kokot,“ řekl po chvíli Forman.

„To seš na něj tak naštvanej, že bys chtěl smrt svého milovaného velitele?“ smál jsem se.

„Ale ne, právě že je mi ho líto. Víš co by si tím ušetřil utrpení?“

Začali jsme se chechtat, celá skupina první roty. Jen dva se nesmáli. Gombár, který se asi zasnul nad právě pronesenou myšlenkou, soudě alespoň podle jeho blaženého výrazu, a Javorský, který šel zcela bez duše, jako zfetovaný. Ačkoli proč jako.

Asi kolem desáté hodiny večer jsem byl zavolán jako zástupce velitele roty k překreslování nejnovější situace v buňce náčelníka štábu praporu. Byla vzdálená tak dva kilometry od našeho postavení a tvořil ji obytný přívěs ve stylu komediantských vozů, jak je známe z mnoha filmů.

Asi čtyři hodiny jsem si kazil oči, než jsem byl kolem druhé hodiny noční hotov a mohl vyrazit na pouť ke svým vojákům. Cesta vedla převážně lesem a já si dříve zmíněnou vzdálenost minimálně jednou tak protáhl, protože jsem bloudil. Několikrát jsem sebou praštil jak dlouhý, tak široký, když jsem zakopl o zrádný kořen nebo zapadl do nějaké díry.

Les ale nebyl vůbec pustý a bez života. Mohl jsem se dokonce přesvědčit, že i v tak pokročilé hodině vojsko neodpočívá, naopak stále usilovně pracuje. Několikrát jsem mimoděk narazil na různá stanoviště, kde se stále zakopávala či maskovala technika, tank velitele praporu, pojízdná kuchyně, pojízdná dílna, přemísťoval se zdravotnický stan. V tmavém lese probleskovala světla baterek i tlumených světlometů, ozývaly se tu a tam zvuky motorů, praskání porostů drcených pásky, hekání vojáků bušících krumpáči do matičky země či sekerou do porostů a jejich kořenů. Sporadické světlo obnažovalo siluety mladých mužů i vojenské techniky.

Vzduch se svíjel v souboji zápachu výfukových plynů a libé vůně lesní fauny, obé mísené s potem vojáků. Mraky částečně filtrovaný svit měsíce vykresloval siluety stromů, smutných lesních velikánů, jímž právě nešetrní zástupci rádooby pánů tvorstva různými způsoby přervávaly kořeny.

Klopýtal jsem tímto bizarním prostředím, které se sotva dalo nazvat souzněním přírody s člověkem, přičemž jsem si musel dávat bedlivý pozor, abych si nezlomil nohu či nevypíchl oko. I když, kdyby se mi jako zástupci lidstva takto odměnila nemilosrdně devastovaná příroda, jen těžko bych se mohl divit. Jak dlouho se takový krásný les může vzpamatovávat z našeho bezuzdného řádění?

O tom všem jsem přemýšlel, než jsem po více než hodině a půl konečně dorazil ke své jednotce. Ta byla roztažena rovněž po značném úseku a pulsovala údery krumpáčů, zemina odlétávala do stran z lopat mých kolegů. Ti si občas zaskočili do stanu naší roty, odběr stravy spojili s krátkým oddechem a poklábosením s osádkami jiných tanků. Mezi tím spočíval odpočinek posazením se na pařez či poleháváním po pancíři tanku, většinou spojený s vdechováním cigaretového kouře.

Já už měl svůj tank zakopaný, protože se mi poštěstilo najít okop z nějakého minulého cvičení. Bohužel vedlejší tank svobodníka Martina Pánka bylo nutné ukrýt na naprosté rovině mezi křovisky na okraji lesa. Tak to vyžadoval rozkaz přenesený do rozkreslení obranného postavení naší roty. Kulturisticky laděný Luděk Hodek sice makal za dva, nicméně ani jeho heroické úsilí nestačilo. Proto jsem jim po zakopání a zamaskování mého tanku poslal i svého osádku na pomoc.

Když jsem dorazil na tuto pozici, stále se ještě makalo. Byl jsem vyčerpán fyzicky a psychicky namáhavou cestou nočním lesem a tak jsem si sedl na jeden pařez, zapálil si cigaretu a pozoroval lopotné snažení. Ráno do šesté hodiny musí železná příšera splynout s terénem, jinak každá kontrola bude řvát jak na lesy.

Šumava – ilustrační foto

Prošel jsem si postavení celé naší jednotky, porovnal ji znovu s nákresey. Mohl jsem spokojeně konstatovat, že tanky jsou umístěny správně a s výjimkou toho Pánkova jakž takž zakopány a zamaskovány. Snad naše úsilí bude kontrole stačit.

Když jsem dorazil zpátky k poslednímu problematickému okopu, posadil jsem se znovu na pařez a zapálil si další cigaretu. Začínalo svítat. Byli jsme uschováni v porostu na okraji pláně, odkud jsme očekávali úder zákeřného nepřítele. Unavenýma očima jsem pozoroval, jak se na svět klube další den a s ním se blíží i konec limitu pro zamaskování Pánkova tanku. Paprsky světla pronikaly mezi keře a přeci jen trochu osvětlovaly různá zákoutí okraje lesa.

„Tak to máme hotový,“ přišel za mnou zcela zdrchaný Luděk Hodek.

„To je skvělý, fakt si udělal vobrovskej kus práce, Luďku, všechna čest,“ poplácal jsem mazáka po ramenou a v jeho strašně unavených očích snad zahlédl jiskřičku radosti.

„Pánku!“ zavolal jsem velitele tanku.

„Co je?“

„Dodělej tu maskovačku, je potřeba ji dorovnat, je to tvůj tank, tak to dokonči!“ poručil jsem mu.

Vylezl na tank a začal roztahovat maskovací síť. Působil jak zpomalený film.

„Hele, hod' sebou, za chvíli bude hodina H a může přijít nějaká guma G na kontrolu,“ pobízel jsem ho k rychlejšímu tempu.

„No jo, furt, dyť já dělám co můžu, do prdele, to je furt řečí a ... pořád“

Jak se blábolící Pánek sehnul, aby síť popotáhl, uprostřed věty se zcela regulérně svalil na maskovačku a usnul. Tak byl vyčerpán.

„Dodělejte to a jeho strčte do tanku,“ poručil jsem osádce Pánkova tanku a dodal ke své: „Takže pánové, deme do svýho tanku, ať to stihneme, kdyby se tam někdo vobjevil.“

Šumava – ilustrační foto

Další hodiny jsme seděli zalezlí v tanku a asi nebyl jediný z nás, který by neusnul. Po téměř čtyřiceti osmi hodinách poprvé na tomto cvičení. Mohli jsme však spát spokojeně, protože jsme rozkaz splnili, ale ne zas tak moc hluboce, abychom slyšeli případný povel ve vysílačce či kdyby nám někdo bušil na pancíř. I já zalezl do velitelského prostoru, nasadil si kuklu, zapnul vysílačku na příjem, chvíli mžoural po tanku a pak upadl do blahodárného spánku.

„Velitelé tanku, přijela kontrola z divize!“ probudil mě hlas velitele praporu ve vysílačce, „Takže doufám, že když k vám někdo dorazí, tak bude vše v pořádku!“

Podíval jsem se rozespálýma očima na hodinky, bylo krátce před devátou. Snažil jsem se zůstat vzhůru, ale víčka mně padala, silou vůle jsem se přemáhal udržet oči otevřené...

Bušení do příklopu mě probudilo znovu. Otevřel jsem ho a zíral do ďábelské tváře velitele roty. Když můj pohled sklouzl do strany, uviděl jsem nějakého podplukovníka, jak stojí opodál.

„Sáblíku, vylez a di podat hlášení!“ šeptal mi Bilský.

S námahou jsem se vysoukal z tanku, seskočil a pajdal za velitelem roty, který rychle bežel ke kontrolnímu orgánu, aby mohl panáčkovat, jak bylo jeho zvykem.

„Soudruhu podplukovníku, velitel první čtyř prvních rot prvního praporu, podporučík Sáblik. Moje jednotka se nachází v určených pozicích a zaujala obranné postavení,“ odzdravil jsem v nepřilíš vojenském postoji.

„Soudruhu podporučíku,“ odvětil podplukovník, „Tanky jsou vcelku zakopány a zamaskovány dobře, i když by se to určitě dalo určitě udělat lépe. Ale když vás tak vidím, tak je tady jiný problém!“

„A jaké?“

„Jak dlouho jste již v postavení v obraně? Před jak dlouhem jste skončili práce?“

„Tak asi před třema hodinami,“ přiznal jsem po pravdě.

„No vidíte!“ řekl přísně, „A přitom jste zcela neupravený a neoholený! Jak je to možné?!“

Cítil jsem, jak mi hladina adrenalinu stoupá. Jen pohled na zoufalého velitele roty, který mě očima prosil, abych mlčel, mě donutil spolknout svoji odpověď.

„Tak soudruhu podporučíku, proč nejste oholen? Odpovězte!“

„Proč?!“ zvolal jsem, „Proboha, to snad není možný! My tu vosumačtyřicet hodin bez minuty spánku zakopáváme techniku a vy se mě zeptáte proč nejsem voholenej!“

„Soudruhu podporučíku!“ zaječel podplukovník : „Jak to mluvíte s nadřizeným?!“

„Soudruhu podplukovníku,“ odvětil jsem s neskývanou ironií v hlase, „Uznávám, že jsem tím, že jsem se nevhodil, vohrozil bojovou pohotovost jednotky. Příště vyhledám čistou lesní studánku, tu co u ní roste vřes, mezi kapradím provedu celkovou očistu, vykoupu se, voholím se, a pak půjdu bojovat s nepřitelem. Jistě tím ...“

„Sábliku! Ticho! Ticho!“ zařval Bilský nešťastně, zatímco plukovník na mě jen valil oči. Stále nechápal, co jsem si právě dovolil. Když jsem uviděl tu komickou dvojici, jeden jak hromádka neštěstí, druhý jako by spadl z měsíce, vztek mě zcela přešel a na tváři se mi objevil úsměv. Který určitě rozzuřil kontrolního orgána ještě víc. Naštěstí byl tak konsternován, že se jen otočil a odcházel.

„To je tak drzý podporučík, něco takového jsem ...,“ slyšel jsem jeho hlas pomalu utichat, když oba důstojníci kráčeli do dále.

Útok podlého nepřitele začal v pozdním odpoledni. My jsme však byli bdělí, připravení a tvrdě jsme ho odrazili. Poté jsme vyrazili do protiútku a s mírnými komplikacemi ho zcela rozdrtili. Po přesunu po předem určené trase jsme byli zasaženi rovněž naplánovaným zákeřným chemickým útokem.

Jenže na nás si nikdo jen tak nepřijde! V tanku jsme se oblékli do „atombordelu“, jak se říkalo ochranným pomůckám, igelitové pláštěnce, igelitovým rukavicím a botám. O tom, že jako první jsme si nasadili masku, nemůže být pochyb. Jak jsem se cítil nádherně a uvolněně v takovém obleku ve stísněných prostorách v tanku.

Ale konec dobrý, všechno dobré. Projeli jsme zamořeným územím bez ztráty kytičky a na oslavu vítězství našich zbraní měli tu čest podstoupit speciální očistu.

Stále v ochranných pomůckách a masce jsme vešli do stanu ovládaného chemickými jednotkami, všichni jsme se svlékli do naha, věci naházely do pytlů. V dalším stanu propojeném improvizovanou chodbou z nás zastydělý pot smyla vlažná voda. Pro nás po více jak týdně v terénu by nebyla tato koupel až tak nepříjemná, kdyby nebylo ve stanu něco málo nad nulou a venku, kde se už zcela setmělo, tak kolem nuly.

Nicméně po tomto osvěřujícím zakončení jsme se mohli jít vyspat do našich stanů v základním táboře a očekávat závěrečný meeting se zhodnocením akce.

Závěrečný meeting se konal nedaleko našeho základního tábora, kde se shromáždili veškeré cvičící jednotky. Bylo tu opravdu hodně vojáků a techniky. Prostranství bylo ozvučené a slova se ujal nějaký generálmajor, představený jako velitel západního okruhu armády. Vyzdvihl význam cvičení pro zabezpečení

míru na světě, který musíme být schopni ubránit všemi prostředky, i kdybychom imperialistu museli vyhladit do posledního obyvatele.

Zdůraznil naši schopnost ubránit výdobytky socialismu a postavení vládnoucí dělnické třídy reprezentované svým předvojem, těmi nejlepšími z nejlepších soudruhů, z ústředního výboru Komunistické strany Československa.

Asi po čtvrt hodině nezbytných ideologických keců, v té době naprosto neodmyslitelné součásti jakéhokoli většího shromáždění, došel konečně ke zhodnocení divizního cvičení.

„Soudruzi, musím s radostí říci, v duchu svých předchozích slov, že jste moje očekávání ani očekávání dělnické třídy i veškerého pracujícího lidu nezklamali. Jako divize jste úkol splnili, na čemž má samozřejmě velký podíl velitel vaší divize. A samozřejmě i další velitelé i vojáci,“ začal poměrně dobře, ale pak se zkazil, „Bohužel, soudruzi, nikdy není nic ideální, vždy je možné něco zlepšovat. A jsou dokonce jednotky, které jsou pro divizi brzdou. To se na takových cvičeních stává, proto se dělají, abychom odhalili tyto nedostatky a odstranili je. Zde touto naší vlastní brzdou byl první tankový prapor útvaru ze Čtyř dvorů kapitána Vlasáka. Především jeho rozvinutí do protiútku bylo velice chabé. A tak, až se rozejdete, tak zde tento prapor zůstane i s velením celého útvaru a já s ním osobně jeho chyby rozeberu. Abych tím nebtěžoval vás ostatní, kteří jste plnili o mnoho a o mnoho lépe.“

Následovala další čtvrt hodina, která sice neměla nic společného s tímto cvičením, ale kde jsme si rozebrali zlé úmysly západních sousedů a především strýčka Sama, ti všichni pravděpodobně nemyslí na nic jiného, než jak využít našich slabín. Třeba takové slabiny, jakou se ukázal být náš prapor. Díky nám bude imperialista moci následně připravit dělnickou a rolnickou třídu a určitou část pracující inteligence, tu uvědomělou, o veškeré výdobytky socialismu.

Náš prapor se po rotách shromáždil před velikou plání, kde se cvičili obvykle taktiky. V čele rot stáli velitelé čet, kousek před nimi velitelé rot, ještě o něco dále velitel praporu a před ním velitel pluku. Před takto srovnanou jednotku předstoupil znovu náš drahý generálmajor.

„Soudruzi,“ začal a předstíral zamyšlenost, tedy činnost u něho těžko představitelnou, „musíme si nalít čistého vína. Bylo to velmi špatné. Takto cvičit nelze. Základem je samozřejmě práce těch nejnižších velitelských článků, tedy velitelů čet. Víím, že v této funkci jsou bohužel většinou absolventi, tedy vojáci na základní civilní službě, kteří si myslí, že ten rok v armádě nějak přežijou a je jim to všechno jedno. Navíc mnozí jsou neschopní, hodností podporučíků nehodní a někteří, soudruzi, dokonce se domnívají, že jsou něco víc a pohrdají pracujícím lidem. Tím pracujícím lidem, který jim svými mozoly a tvrdou prací umožnil vystudovat! Místo vděčnosti pracujícímu lidu projevují povýšenectví, lajdáckou práci a nezájem! To je začátek všeho zlého!“

Generálmajor se odmlčel, já zatlačil slzu a mohl se soustředit na jeho další hodnocení.

„Bohužel ani velitelé rot nesnesou přísnější měřítko. Práci si zjednodušují, netrvají na správném plnění svých povinností a byť jsou vojáky z povolání a pracující lid vynakládá nemalé prostředky na jejich vydržování, místo tvrdé práce se mu odměňují prací lajdáckou. A velitel praporu a velitel pluku jim to trpí! Nedokáží si zjednat pořádek a tyto lajdáky pořádně přitlačit ke zdi a prohnat!“

Když už pojebal všechny, spokojeně se usmál a nadýchl se k závěrečné blitce.

„Soudruzi, osobně na to mám recept, mnoha a mnoha léty zkušeností prověřený. Když to nejde do hlavy normálně, musí to jít přes nohy. Obrazně řečeno, je nutné nechat tvrdou pěst dělnické třídy dopadnout na vás, lajdáky, abyste si to příště rozmysleli! A to provedeme hned na této pláni. Bez vozidel, pěšky jako s tanky. Nyní očekávám velitele pluku, praporu a rot a upřesním jim taktický záměr tohoto cvičení i časové limity. A na časové limity upozorňuji, protože jejich nedodržení bude znamenat, že se cvičení bude opakovat. Stejně tak, když nebude dodržen taktický námět!“

Zatímco my nadávali na gumový mozek, generálmajor vysvětloval svůj taktický záměr. V dost obtížném terénu budeme běžet přes celou pláň až na kopec na obrozu. Každá rota dostala svůj úsek. Musí zaútočit, rozvinout se, v určitém úseky projet za sebou jako minovým polem, pak se zase rozvinout a nakonec vyběhnout a dobýt zmíněný kopec. Druhá rota měla sice úsek trochu kratší než naše dvě zbývající, ale zase jí stál v cestě rybník, který musí přebrodit či přeplavat.

Nedostali jsme mnoho času na přemýšlení, protože byl vydán pokyn k běhu. Vyrázili jsme. Bylo nutné jít fakt ostře, pokud měl být limit splněn. Bilský samozřejmě šlel, běžel vzadu a poháněl ty, kteří začali zracet dech. Tři dny vězení, trest smrti zastřelením, nejrůznější druhy mučení, včetně opékání na rožni, vykleštění a podobně – to vše byly motivační prvky, kterými velitel roty zasypával opozdilce. Já jsem běžel na čele, většina s menšími či většími obtížemi držela krok. "

Měl jsem toho plné kecky, respektive kanady, ale hnal jsem se, abychom časový limit dvaceti minut splnili. Klopýtali jsme přes výmoly, zakopávali o kameny, prodírali se půldruhého metru vzrostlou trávou, rozráželi křoviny, aby po přelezání nějaké betonové zříceniny přišel závěrečný sprint do kopce.

Za zády jsem slyšel sípět a funět Humuna, hlasitost se zvyšovala a jeho hýkání se rozléhalo široko daleko. To podporučík Javorský polykal andělíčky, byl bledší než nejbělejší křída a zdálo se, že za běhu ztratí vědomí. Když jsme asi po osmnácti minutách úsek zdolali, padl jako podřátý a svíjel se v křečích, ostatní vojáci též volným pádem umístili těla do polohy padlého střelce.

I já jsem několika prudkými výdechy trochu zklidnil tepovou frekvenci, usedl na kámen, vytáhl cigaretu a zapálil si. Jeden voják, když k němu došel kouř, začal zvracet.

„To snad není možný, jak si teď můžeš dát cigaretu, to by byla moje smrt,“ ozývali se někteří.

„Víte, jak je to dobrý, když takhle roztažený plíce dostanou svůj díl nikotinu?“ žertoval jsem. Druhý voják nedaleko se poblíl.

„Nesedět, neležet, zpátky, zpátky!“ rozléhal se jakot Bilského. Musím uznat, že on se nadřel nejvíc, pobíhal mezi odpadlíky, vyhrožoval jim, mládil do nich a nutil je splnit časovou normu. Měl fakt dobrou fyzickou, to musím uznat.

Když jsme se vrátili a seřadili se zase po rotách, předstoupil znovu generálmajor. Už z jeho zachmuřeného výrazu jsem pochopil, že spokojen nebyl. Ale myslím si, že by nebyl ani kdybychom tam doběhli za pět minut, prostě se rozhodl udělat pakárnu. Vždyť nám ani nevysvětlil proč byl náš prapor dle něho tak špatný.

„Soudruzi,“ promluvil konečně, „jsem rád, že jste splnili časový limit. Bohužel při tom rozvinutí jsem spokojený zcela nebyl, jsou tam stále drobnosti, které je potřeba odstranit. Ale chci k vám být spravedlivý, dám vám šanci, abyste se na to připravili. Zítřa odpoledne sem znovu přijedu a vy mně předvedete, že už jste to zvládli. Máte na to dnešní večer a zítřa dopoledne. Věřím, že si i mezi ošetřováním techniky a plněním dalších úkolů naleznete čas, abyste si to nacvičili a já byl zítřa spokojený. Soudruhu podplukovníku, pojdte se mnou, probereme nějaké detaily.“

Nechal nás tam stát a odkráčel s velitelem útvaru. Velitel praporu si zavolal velitele rot a velitele čet k sobě.

„Na to se můžeme vysrat,“ řeklo hned několik z nás, určitě však ne Bilský.

„Klid, pánové,“ usmíval se Vlasák, „Já toho vola znám, vím kdo to je. A vím taky, že přesně v těchto místech před mnoha léty sám běhal jako čurák, jako teď my. Tehdy byl samozřejmě v jiný hodnosti, než má teď. No a teď se pod tíhou svých frček rozhodl předat štafetu.“

Upřímně řečeno, bylo nám to jedno, kde běhal onen orgán generálmajor před mnoha léty. Takže jsme stále brumlali a nadávali.

„To víš,“ otočil se s ironickým úsměvem Vlasák na pyskujícího velitele druhé roty Škudrnu, „až sem přijedeš po dvaceti létech jako generálporučík, taky tu necháš někoho běžet a budeš říkat, to já za mlada to běhal za pět minut!“

„Ale ne,“ ošíval se Škudrna, pomýšlení, že by byl generálporučík mu vhánělo ruměncem pýchy do tváří. Takže přehlédl i naše posměšné posunky a škleby. „Ale ne,“ usmíval se stále více úsměvem blažených, „takovou hodnost já nedosáhnu,“ říkal, hladil si nárameníky a snil o opaku.

„Co ty víš,“ smál se Vlasák, ale z zcela jiného důvodu.

„Generálporučík Škudrna, to by byla psina a tragédie armády,“ dovolil jsem si poznámku, po které se dali všichni do smíchu. Kromě jednoho, těžko však uhodnete koho. Jeho pohled mně naznačil, jak jsem mu sympatický a jak mě má soudružsky rád.

Rozešli jsme se a pustili se do ošetřování techniky, shromažďování materiálu, oprav střelnic, úprav okolí tábora a podobně. Já jsem byl u svých vojáků a ti zase u našich tanků. Baval jsem se právě s Bilským, když za ním přišel nějaký kapitán, jak jsem pochopil, tak kolega ze studií. Nevěnoval jsem jejich plkům pozornost do doby, než si začal velitel naší roty stěžovat na svůj osud.

„Mám to tady strašně těžký,“ říkal, „Jsem na to všechno na rotě úplně sám! Však to asi znáš. Nevím kam dřív skočit, co dřív udělat. Musím se starat vo všechno, velitelé čet a tanků nedělaj vůbec nic, prostě mám to těžký.“

„To víš, co bys chtěl vod základáků, ty chtěl jenom co nejvíc s vojnou vyjebat,“ přizvukoval mu kamarád kapitán.

„To máš pravdu. Teď jsem sice dostal na rotu podporučíka Javorského, to je velitel první čety a voják z povolání, takže se to malinko zlepšilo, ale je to pro nás voba vobrovská fuška,“ přikyvoval Bilský a vůbec mu nevadilo, že stojím hned vedle.

Musím poctivě říci, že jsem dostal hroznou chuť kopnout ho hned do prdele, ale ovládl jsem se. Znal jsem už myšlenkové pochody většiny vojáků z povolání. Já jim nestojím ani za myšlenku, nejsem jim vůbec rovnocenný, žádný voják z povolání, pouze nicka. Jen méněcenný absolvent, po kterém se chce, aby makal a pak se mu za to plivne do obličeje.

„Tak vám zase jednou děkuju, za ty slova uznání před chvílí,“ řekl jsem nadporučíkovi, když jeho kamarád odešel.

„Ale jdi, Sábliku,“ usmál se funěsovsky. Mně jeho výraz v danou chvíli připadal naprosto debilní.

„Tak víte co?“ usmál jsem se i já, „Tak já vod teďka budu dělat jen to, co budu muset. Tak, abych já neměl průser. A vy si dělejte s Javorským co umíte. I kdybyste se z toho náhodou posrali, tak je mi to jedno. Přeju hodně štěstí s tím feťákem, pardon, vaším kolegou z povolání, vaší velkou voporou. Jak se do lesa volá, tak se z lesa vozývá!“

Zase mě vytočil, přiznávám. Ale pak jsem si vzpomněl, jak si z toho chudáka všichni dělají srandu, připomněl jsem si v duchu pár historek, kdy byl on za blbce a zvedla se mi nálada.

Druhý den po ránu jsme šli celou trasu znovu. Sice pomalu, pod dohledem a vedením kapitána Vlasáka, ale říkali jsme si detaily rozvinutí, abychom odpoledne uspokojili generála. Šlo vcelku o něškodnou procházku.

Pro mě však jen do chvíle, než se nám do cesty postavily nějaké vysoké kytky, co kolem sebe při úderu do nich vytvářely jakýsi bílý poprašek. Ještě než jsme došli pod kopec, oteklo mi levé oko, vlastně obě, ale levé víc. Podporučík Flašar na tom byl ještě hůř, stejně jako jeden svobodník z druhé roty, ti se rovnou začali dusit. Dodnes nevím, co to bylo za zkurvenou kytku, která mě vyřadila z bojové pohotovosti.

Poloslepý jsem doklopýtal do zdravotnického stanu, kde mi zdravotník píchl nějakou kalciovou injekci a nakapal do očí sanorin alergin. Asi půl hodiny jsem ve stanu ležel, než se otok očí nějak ustálil. Ty se ale smrskly jen na šterbiny, jimiž jsem mohl pozorovat svět kolem sebe.

Vypotácel jsem se ze stanu a mířil jsem si to zpátky k mojí jednotce. Nedá se říci, že bych potkal velitele útvaru, já do něj spíš vrazil.

„Sáblíku!“ zakřičel, „Proč se tady flákáš? Proč necvičíš s jednotkou? Musíš se připravovat na vodpolední nácvik!“

„Na ten já seru stejně jako na toho generála,“ řekl jsem plný pilů a vzteku.

„Cože? Vy ...,“ chystal se vybuchnout Kron, pak se mi však podíval do štěrbin pod čelem a místo řevu se zeptal, „Nějaká zkurvená alergie, co?“

„Jo, jak jsme to tam před chvílí šli, tak tam byly nějaký zasraný kytky a několik z nás to vodneslo. Dva ještě ležej ve stanu zdravotníků.“

„No dobře. Tak se běž sbalit a vodpoledne vodejdeš a dalšími vojáky na vlak. Na nádraží máme jeden přistavenej. Dohodni se s náčelníkem pro týl.“

„Děkuju, soudruhu podplukovníku.“

„No jo, běž už, vypadáš fakt strašně,“ řekl Kron. Asi to byla pravda, protože tak mírného jsem ho snad nikdy neviděl, alespoň při jednání se mnou. Naopak, od doby, co mmě do očí vmetl urážku, že jsem nejneustrojenější voják Varšavské smlouvy, se na mě vždy mračil.

Neodporoval jsem tomuto rozkazu na předčasný návrat do kasáren, byť mi bylo jasné, že zbytek pluku bude jen stěží nahrazovat můj velitelský um při ošetřování tanků. Znamenalo to však vláčet se i s bágly tři kilometry pěšky na nádraží, celu noc spát v uličce, navíc pro nedostatek místa v sedě, ale další dny už jsem si vrátil v posteli na rotě. Divizní cvičení pro mě skončilo.

Doktor v kasárnách mi dal další kapky a nařídil mi, abych byl jen na rotě, nechodil na slunce a vyhýbal se prachu. Trochu jsem jeho nařízení i zneužil a zařídil si pár pohodových dní. Bohužel jsem také musel nosit tmavé brýle, což byl problém, protože socialistické obchodnictví mělo jen děsné modely. Jediný, který mi pasoval, byl úděsné okrové barvy s obroučkami skutečně kruhovitého tvaru.

Za tuto bohužel na slunci nezbytnou ozdobu jsem záhy dostal přezdívku „Včelka Mája, bzm, bzm.“ Nejvíce se mi posmíval jeden svobodník ze třetí rotě, kdykoli jsme se potkali, musel si přísolit. Že spravedlnost občas sestoupí z hor potvrdil fakt, že asi o dva měsíce později byl stížen podobným osudem a s povděkem ode mne přijal darem zmíněné obludné brýle.

S brýlemi jsem tedy chodil ven, což bylo vcelku v pohodě, jen jsem nesměl moc zírat do ostrého slunce nebo se hrabat v kytkách. Do očí jsem si kapal pravidelně sanorin alergin, což mi pomáhalo nejvíce a štěrbinu na tvářích se začínaly měnit v oči.

Všechny nadřizené jsem seznámil s faktem, že se musím zdržovat pouze na rotě a to jsem jim opakoval tak dlouho, až to vzali jako fakt. Tím pádem jsem tři dny, napsané v knize nemocných, povýšil na podstatně delší časový úsek. Z budovy jsem vycházel jen výjimečně, většinou pouze na stravu a na vycházku. Vycházky jsem si lehce obhájil, protože se již setmělo a nehrozilo oslnění. Jinak jsem zásadně úřadoval z kanceláře.

Nicméně musím přidat upřesnění, aby nevznikl dojem, že jsem nic nedělal. Naopak, na vyřizování jsem měl záležitostí více než dost. Bilský nechal všechno na mě, jako ostatně obvykle. Včetně návržení odměn, opuštěnků, schválení dovolených. My velitelé tankových čet jsme jako vždy nedostali nic. Někteří obyčejní vojáci dostali alespoň opuštěnků, ale s tím, že jeho určení je někde v mlhavé budoucnosti. Aby bylo

pochopeno, voják měl přiznaný opušťák, ale nebyl mu stanoven termín, kdy na něj může odjet. Dost častá praxe.

Mohl mě však trefit šlak, když jsem se dozvěděl, že plukovní mazánek, předseda SSM, absolvent podporučík Pokorný, který celý divizní cvičení vypával ve štábáku a pouze na úvod vyblil pár plamených slov o naší připravenosti a uvědomělosti, dostal jako odměnu pět dní dovolené navíc! Podobně štědře se zachoval velitel útvaru i k agitátorovi pluku, podporučíku Čovišovi, který se ke všemu divizního cvičení nezúčastnil vůbec! Byl totiž doma na jedné z mnoha svých zvláštních a podivných dovolených. Oba dva však v rozkaze měli napsáno pět dní dovolené navíc za vynikající plnění úkolů během divizního cvičení! Ať žije SSM! Až žije KSČ!

Nám prostým, politicky a ideově nevýrazným pěšákům, nezbývalo nic jiného, než pracovat dál, v rámci možností se zašívát a toužebně počítat dny, kdy projdeme naposled branou a všechny ze štábu s konečnou platností pošleme do ...

Kdo si však myslí, že po divizním cvičení nastala chvíle oddychu, tak se hluboce mýlí. Naše technika byla dopravena zpět do kasáren a musela se správně uložit do pakru techniky a zakonzervovat. Navíc se začaly kopat nové rozvody po kasárnách, každá rota dostala úsek, kde muse vyhloubit výkop v zemi. Co mělo zdravé ruce a nohy, trávilo tam čas od nevidím do nevidím. Slíbené opušťáky a dovolené příslušníku tankových jednotek se odkládají na neurčito.

Já se pokusil za každou cenu prosadit opušťáky pro Ludka Hodka a Frantu Duška, moje mazáky a kamarády, kteří by si to za svoji činnost v poslední době skutečně zasloužili. Pro sebe jsem si neodvažoval v tuto chvíli navrhnout nic. Ale i ty dvě odměny mi Solovič škrtil. Když jsem se to dozvěděl, vyrazil jsem ze své ulity kanceláře za ním.

„Soudruhu nadporučíku, vy jste škrtil ty vopušťáky pro Hodka a Duška?“ zeptal jsem se.

„Jistě, já vosobně.“

„Ale soudruhu nadporučíku, ti kluci to měli slíbenoý že je po divizáku pustíte. Už před ním. A teď zase nic!“

„Nedá se nic dělat, potřebuju tu teď každou ruku. Musíme včas uložit techniku.“

„Jenže mně se to nezdá fér.“

„Podívej,“ zvýšil hlas Solovič, „voba budou mít dost času se ještě podívat domů. Ale teď ne. Až se uloží technika.“

„A vy tomu věříte?“

„Já tomu věřím,“ odpověděl nadporučík a podle intonace jsem poznal, že je již pořádně našťvaný.

„Já ne,“ pokračoval jsem v úvaze, „nemohli nikam, protože se připravovalo a pak probíhalo divizní cvičení. Předtím ještě příprava ukázek. Teď zase ukládání techniky. Pak budou brigády, potom zase ukázky, tak kdy pojedou?“

„Vo tom s tebou nebudu diskutovat!“ bouchl Solovič pěstí do stolu.

„Ti kluci si vopušťák zasloužen. Makaj, opravdu makaj, a nic z toho nemaj. Než udělený vopušťáky, které si ale nemůžou vybrat!“

„Soudruhu podporučíku!“ přešel do úředního tónu náčelník štábu praporu, viděl jsem, že už mě má fakt dost, „Taky se může stát, že celá první rota nedostane nic. Cokoli dostanu za žádost z první roty, tak to škrtnu!“

„To je mi líto,“ snažil jsem se ovládnout a nezvýšit hlas, „Jenže pro mě je těžký ty kluky přesvědčovat o tom, že dřeli do noci a nedostanou nic, jen pofidérní sliby. Taky se třeba může stát, že se na to vykašlou. Když poznaj, že zase všechno byly jen planý sliby. Přitom zrovna tyhle dva, i když sou mazáci, makaj ze všech nejvíc.“

„Hlavně jim to děte hned říct, že jsem jim škrtil ty vopušťáky! Hned, aby to věděli!“

„Já jim lhát nebudu! Já tedy ne! Soudruhu nadporučíku, dovolte mi odejít!“

Večer mi pisař Toman sdělil, že jsem Soloviče pěkně naštvál, protože po mém odchodu ještě drahnou dobu pořádně nadával. Inu, pravda se špatně poslouchá. Ale asi můj výstup k něčemu dobrý byl, protože ještě téhož odpoledne zašel Solovič osobně za Hodkem a Duškem do parku techniky a dohodl se s nimi, že když bude do určité doby jeden z úkolů splněn, tak je na víkend pustí. Svůj slib dodržel a oba jeli domů.

Jinak já pokračoval ve svém zažívání na rotě. Pracovat se mi nechtělo a navíc jsem se snažil dodržet slib Bilskému, který jsem mu dal na Šumavě, tedy ať si věci dělá s Javorským, když je mu takovou oporou. Kromě toho, že jsem byl uražený vůči veliteli roty, tak jsem se cítil i ukřivděný, protože jsem si samozřejmě sám nemohl vybrat udělený opušťák.

Vstával jsem ráno ve čtvrt na osm, po nástupu odkráčel do parku, abych z něj zmizel tak rychle, jak to jen šlo. Na rotě jsem pak šel dospat včerejšek buď na pokoj, anebo když se na rotě pohybovali nějací důstojníci, tak jsem se zamkl do kanceláře. Hned druhý či třetí den tam za mnou přišel Bilský, protože se mu nelíbilo, že nejsem v parku techniky. Ale překvapivě nezačal křičet, naopak, nasadil co možná nejlídnější tón. Psycholog. Bylo mi však jasné, co chce. Zítřka se musí předložit rozvrh na příští týden ke kontrole a nikdo na něm neudělal ještě čárku.

„Sáblíku, z tebe se stává lenoch a flink,“ zkoušel to na mě velmi přátelsky a snažil se navázat kontakt.

„Veliteli, jak stává? Já přeci jsem přece lenoch a flink odjakživa. Furt to tvrdíte, tak co se divíte? Jaký stává, jaký flink a lenoch?“

„Sáblíku, furt se vymlouváš na ty svoje voči a nic neděláš!“

„Jaký vymlouváš? Chcete ukázat papír z vošetřovny vod doktora?“ přešel jsem do protiútku, protože jsem si byl jist, že si moje tvrzení neověří.

„Dobře, tak nemáš bejt na slunci. Tak dobře, tak buď na rotě. Ale je potřeba udělat rozvrh a dokumentaci a další papíry! Není to hotový!“

„Ale to se mýlíte,“ řekl jsem vítězoslavně, „Ne všechno není hotový, někdo má věci v pořádku! Já mám třeba všechny materiály svoje vosobní a svojí čtyry ve skvělým pořádku. Velitelé mojí čtyry mají všechno taky tak, jak má být!“

„Ale není jen tvoje četa!“

„To určitě ne. Ale ty jiný čtyry maj jiný velitele čet a jinýho velitele roty.“

„Tak ti to nařídím, abys to udělal!“ snažil se začít vyhrožovat.

„Ale veliteli,“ vysmál jsem se mu do obličej, „Když to uděláte, tak mě z toho rozbolej voči a pudu na vošeřovnu. Žádná vaše dokumentace, žádný váš rozvrh, žádný politický přípravy, žádný falšování činnosti rotního SSM, žádný vaše rozkazy a hlášení. A mohu vám něco poradit? Vlastně dvě rady vám dát?“

„Co jako,“ bylo vidět, že je nervózní.

„Když jsem se teď na to díval, tak byste s tím měl začít něco dělat, protože kdyby přišla kontrola, tak budete mít průser. Chybí tam záznamy z doby před divizním cvičení, z období divizáku a teď další. Pochválej jenom mě a mojí četou. A teď tu druhou radu. Říkal jste na Šumavě, že to teď máte dobrý, když je na rotě váš kolega voják z povolání Javorský. Tak ho do toho zapojte, stejně jenom v parku techniky zevluje, schovává se v tankách, kde si vypaluje zobák a podobně. Ať vám pomůže, ať se zapojí. To je dobrá rada, ne?“

„Sáblíku, takže ty nebudeš pracovat?“ zeptal se ještě jednou, v hlase spíše prosba než našvání.

„Veliteli,“ řekl jsem klidně, ale přesvědčivě, „Já si budu dělat jen to, co musím, abych měl svy věci v pořádku a nikdo mě nemoh pojebat. Když budete chtít, abych dělal vaše či Javorského povinnosti, tak to prostě buď naschvál pokazím, abyste měl průser, nebo budu argumentovat zdravotními problémy. V každém případě to neudělám. To jen mezi námi, abyste věděl, na čem ste.“

„No dobře,“ řekl nakonec furianty, „Však mi si poradíme i bez takového zákeřného absolventa, jako seš ty. My vojáci z povolání držíme při sobě! Já a Javorský to zvládneme, ale ty nečekej ode mne žádnou pomoc. Nikdy.“

„Nápodobně,“ teatrálně jsem se uklonil.

Bilský pak odešel zpátky do parku techniky a já osaměl v kanceláři. Protože jsem se nudil, šel jsem si pokecat s dozorcím roty. Po obědě jsem dostal do kanceláře kamaráda. Podporučík Javorský seděl celý nešťastný nad rozvrhem.

„To je v piči,“ mumlal, „Hele, můžeš mi pomoci?“

„Sorry, ale nemůžu. Není to nic vosobního, tebe se to netýká, ale nasral mě Bilský a já tady nehnu ani prstem. Když mu chceš sloužit, tak to dělej, ale já už na něj seru. Furt mi nadává, furt mě pomlouvá, tak ať se z toho vojebe. Takže sorry, ale fakt, já na tom nic neudělám.“

„Tak já se na to taky vyseru,“ řekl.

„Hele, to je tvoje věc. Ty seš voják z povolání, tak dělej co chceš. Já se musím léčit, mám problémy s vočima, takže jsem horko těžko udělal svoje povinnosti velitele čety. A kvůli Bilskému si voči kazit nenechám.“

„Ale moh bys mi aspoň radit.“

„Nemoh, protože jsem nasranej na Bilského.“

Nechal jsem ho v kanceláři smažit se ve vlastní šťávě a odešel na rotu. Bylo mi ho svým způsobem líto, na druhou stranu bral prachy za prd, tak ať se chlapec snaží.

Jakmile udeřila hodina, kdy končilo zaměstnání, Javorský se z kanceláře vypařil. S chutí jsem se šel podívat na jeho práci. Ten rozvrh, to byla hrůza. Bilský byl s vojáky ještě v parku techniky, takže jsem se těšil, až přijde. Když vstoupil do kanceláře, dělal jsem, že studuji Javorským připravený rozvrh.

„Teda veliteli,“ řekl jsem jen tak mimoděk, „Nechtěl bych být v kůži toho, kdo zítra bude tohle předkládat Solovičovi. To bych teda nechtěl.“

„Co je?“ vytrhl mi z ruky rozvrh a zbledl.

„To je hrůza,“ řekl tiše.

„Taky se mi zdá. Ale nezufojte, je to váš mladý kolega z povolání, šikovný, snaživý, určitě se brzy zapracuje. Uvidíte, jakou vám bude dělat radost,“ říkal jsem jízlivě.

„Kde je?!“ vyštěkl.

„Pokud vím, tak jak udeřila hodina H, tak na minutu M přesně vodešel. Předpokládám, že se šel někam vožrat, vypadal dost zbědovaně,“ usmíval jsem se vítězoslavně.

Bilský však nemohl tak rychle přiznat porážku. Sám něco na rozvrhu opravil, druhý den s ním šel sám za Solovičem, snad myslel, že to nějak ukecá. Neukecal. Vrátil se skleslý a s roztrženým rozvrhem. Nicméně druhý den ráno dal školení Javorskému, nechal ho v kanceláři už od rána. A nařídil mu, že tam musí být do doby, než rozvrh bude hotový a závdavkem mu přidal další svoji dokumentaci.

Když kolem deváté večer Javorský odcházel domů, vypadal na zhroucení. Rozvrh byl sice lepší, byť nic moc, ale další dokumentace se ani netknul.

„Javorský,“ řekl mu ráno Bilský vážným hlasem, „Ten rozvrh беру, snad to nějak se Solovičem zkontrolím, ale tahle dokumentace bude hotová do zítřejšího rána, i kdybys tu měl bejt celou noc. Je to rozkaz! Jasný?“

Javorský neřekl nic, jen se zoufale díval. Přes den něco smolil do různých deníků. V kasárnách byl tak dlouho, dokud neodešel Bilský, asi pět minut po něm zmizel i on. Podíval jsem se na jeho práci. Vypadalo to asi tak, jako kdyby poznámkový sešit středoškolského studena náhle začalo dělat dítě první třídy základní školy. Bylo to komické.

Druhý den Bilský hledal Javorského marně. Nepřišel, na domácí adrese nebyl, neomluvil se. Stejně tak jako další den.

„Von dezertoval! Svině! Debil! Šmejd jeden!“ vyřázel vzteky bez sebe nadporučík.

„Že by? Voják z povolání? Váš kolega? Vaše vopora? Že by?“ vychutnával jsem si velitele roty s obrovským gustem.

„Sáblíku, já ho zabiju! Zastřelím ho vosobně jak psa!“

„To snad ne, přeci jako vojáci z povolání musíte držet při sobě.“

„Jakej voják z povolání!“ rozkřičel se, „Dezertér to je! Feťák! Alkoholik!“

„Vy ale měníte názory. Před pár dny vaše opora, teď feťák. Je mi vás líto. To bude zase průser. Vy máte holt pech. Poláčka vám už zavřeli, Javorskej je nezvěstnej, Děmjan zase nemocnej, Sáblíka ste nasral, všechna ta vaše dokumentace je ve sračkách. Fakt je mi vás líto.“

„Sáblíku,“ podíval se na mě, „Přestaň už blbnout. Musíme to dát dohromady. Budou tady kontroly, budou chtít vidět dokumentaci roty, když se bude vyšetřovat jeho absence. Musíme držet pohromadě, není čas se hádat. Je to problém celý roty!“

„Nesouhlasím,“ zavrtěl jsem hlavou, „je to problém váš.“

„Boha, boha! Do piči, do piči!“ sedl si za stůl, hlavu v dlaních, „Co budeme dělat?“

„To nevím. Možná byste mohl uvolnit dva velitele tanku, ty šikovnější, že by na tom mohli pracovat. Snad bych jim i mohl poradit ...“

„Vpravdu?“ rozzářil se, „To je dobrej nápad. Vyber si dva velitele tanku a já ti je tady nechám. Vysvětlí jim, co maj dělat.“

„Dobře, já si je vezmu po příchodu do parku. A ještě si vezmu jednoho nabíječe, aby tady uklidil kancelář, možná, že budeme mít v souvislosti s kauzou Javorský návštěvu.“

„Samozřejmě. Vem si vojáků, kolik budeš chtít. Dejte nějak do pořádku tu dokumentaci a udělejte pořádek na rajónu. Spoléhám na tebe, věřím ti.“

„Fakt? Už nejsem flink a lenoch a zákeřnej absolvent?“ neodpustil jsem si rýpnutí,

„Sáblíku, už spolu válčíme dávno,“ nasadil svého funěsáka, „Víš, že jsme se vždy dobře doplňovali, někdy se holt lidi pohádaj, ale když jde do tuhýho, tak zase držej spolu. Vím, že jsi dobrej velitel a spoléhám na tebe.“

„No jo, co se dá dělat,“ povzdechl jsem si. Bylo mi jasný, že kdyby přišly kontroly a měli jsme tady takový bordel, jaký byl v danou chvíli, tak to odnese nejen Bilský, ale my všichni, protože udělají pakárnu celý rotě. Proto jsem musel přerušit svoji občanskou neposlušnost a začít něco dělat. Ovšem můj nápad s veliteli tanků nebyl samoučelný. Už dříve jsem přemýšlel o tom, jak několik těch nejšikovnějších zapojit do práce na rotě, abych toho neměl tolik. Či spíše, abych mohl práci jenom koordinovat a pracovali jiní.

Do večere jsme dali jakž takž dokumentaci do pořádku i uklidili rajón. Po večeri jsem ještě zavolal nabíječe Holého, aby uklidil kancelář. Vybral jsem ho záměrně, protože se začal zašívát. V tuto dobu byl pomocníkem dozorčího naší roty. Já jsem se chystal na vycházku, už jsem se oblékl do vycházkového a byl se domluvit s dalšími kolegy, kdy a kde se sejdeme, kde zapaříme. Když jsem se vracel do své kanceláře, ozvala se z ní rána. Otevřel jsem dveře a zalomcoval se mnou vztek. Jedna ze skříní v místnosti se částečně rozpadla, všechny moje věci byly na valné hromadě, papíry, sirup, jídlo, prádlo, tužky ... a mezi tím na bobku seděl Holý a provinile mrkal.

„Co to vyvádíš?“ vypravil jsem ze sebe.

„Vono se to rozpadlo,“ sklopil kajícně zrak a snažil se dát věco zpět. Jenže ty po nakloněné ploše poliček sklouzávaly zpět na zem. Když jsem to viděl, začal jsem se smát. Holý se ke mně záhy přidal.

„Pane bože!“ zalomil jsem teatrálně rukama, „Tebe je zabít málo!“

Dali jsme se do úklidu. Místo abych odešel na pivo, začal jsem třídít své věci. Zčásti rozklížená skříň ležela na boku na zemi. Ležela tam spokojeně ještě asi půl hodiny, než vešel na kontrolu Bilský. Zakopl, upadl, nábytek pod vahou jeho těla se rozpadl docela. Velitel roty tam ležel na břiše na již zcela rozložené skříni.

„Boha, boha! Do piči, do piči!“ nadával, zatímco já s Holým jsme řvali smíchy. Ale problémy jsou od toho, aby se řešily. Srovnali jsme těch pár prkýnek do rohu, z druhé skříně, kterou doposud obýval Javorským, jsme jeho věci naházeli do pytle a jeho skříň jsem znárodnil.

„Von ji už stejně nebude potřebovat,“ konstatoval jsem.

„To máš pravdu,“ souhlasil Bilský, „Buď ho zavřou nebo pohrběj, protože jestli se tu vobjeví, tak ho vlastnoručně voddělám!“

Nakonec jsem odešel na vycházku se značným zpožděním. Kamarády jsem již našel v dobrém rozpoložení a byť jsem se snažil, jejich náskok v konzumaci jsem již nedohnal.

Vrátil jsem se na rotu něco po jedenácté hodině. Šel jsem do kanceláře a tam ještě něco dělal. Asi před dvanáctou jsem se rozhodl, že si půjdu lehnout. Jak jsem šel na pokoj, všiml jsem si, že u stolku dozorčího nikdo není. Dle rozpisu tam měl sedět Holý. Chvíli jsem počkal, napadlo mě, že šel třeba na záchod.

Jenže když jsem čekal asi pět minut, šel jsem se podívat na toalety a tam nikdo nebyl. Tak jsem ho začal hledat. Nebylo to tak těžké. Jednoduše ležel na pokoji a spal. Vytáhl jsem ho ven.

„Ty hovado!“ začal jsem zostra, „Víš co by bylo za průser, kdyby tě takhle nachytl devěťák? Dělal by problémy nejen tobě, ale i mně! Ty bys šel do basy, já musel někoho za tebe vystřídat!“

„No, já jen na chvíli ...“

„Tak na chvíli? Hele, to není první problém, kterej máš. V poslední době na všechno dost sereš, to je na mladýho vojáka dost voprsklý! Sežeň sem dozorčího roty!“

Holý tedy šel vzbudit jednoho z velitelů tanku, který byl dozorčím.

„Tak, ty teď tady budeš sedět a já si Holého vypůjčím!“ řekl jsem.

„A co budu dělat?“ staral se nabíječ.

„Víš jak naše rota u parku techniky kope ten výkop pro novej kabel?“

„No vím,“ díval se nechápavě Holý.

„No výborně. Takže ty se teď hned sebereš a půjdeš vykopat dva další metry. Trochu tam vidět je, takže by to neměl bejt problém. Lopatu a krumpáč si vezmeš ze skladu, to ti zajistím!“

Překvapený nabíječ pak skutečně dvě hodiny kopal jak o život vytýčený úsek. Když se vrátil, sedl si za stůl na chodbě a věřím, že ho ani nenapadlo, že by od něho mohl někam odejít.

Moje opatření bylo tvrdé, ale nutné. Bohužel jak jsem stávkoval, tak morálka na rotě zase výrazně poklesla. Ale ono to tak bývá obecně. Já na všechno v poslední době kašlal a vojáci se začali vracet k nepořádku. Pochopil jsem, že bude zase třeba trochu přitvrdit, aby nenastaly problémy. Holý mi dal dobrou příležitost s tím začít.

Na druhé straně se ale zrovna Holému hned druhého dne dostalo zastání. Byli jsme zrovna v jídelně, když do našeho boxu vešel problémový voják Šedivý z druhé roty a požadoval po Holým lžici, protože si svojí zapomněl. Ten se k tomu neměl.

„Naval bagr!“ zařval na něj a kopl ho do nohy.

„Vypadni vodsud! Tohle je box první roty a ČTZ!“ vystartoval na něj Ivo Mareš. Teprve v tuto chvíli jsem incident zaregistroval. Šedivý sice něco mumlal, ale do konfliktu s Marešem se jít neopovážil, bylo tam dost jeho lidí z ČTZ, takže by asi narazil. Já si však uvědomil, že i tady budu muset zjednat nápravu. Proto hned po obědě jsem zašel do parku, kde pracovala druhá rota a vytáhl si vojína Šedivého.

„Poslouchej, to co bylo v jídelně, tak to bylo naposled! Koukej se starat vo svou druhou rotu a do tý naší se nesar!“

„Ale víš sám, že my to taky neměli lehký se starejma ...“ začal.

„Podívej,“ přerušil jsem ho, „co si budeš dělat na druhý rotě, do toho je mi hovno. Ale na první rotu nechod! Když už, tak jsou tam naši starší vojáci, Hodek, Humun, Dušek, a ne ty! Buď tak laskav a do vojáků naší první roty se ty nesar!“

„No jo, to se nadělá kvůli jednomu bagru ...“

„Tady nejde vo jeden bagr, tady de vo princip. Prostě vojáci první roty jsou pro tebe tabu, máš svojí druhou rotu, tam máš pole svý působnosti volný. Jasný?“

„No jo, do prdele,“ přikývnul našťvaně.

Bylo dle mého nutné vyřešit problém jednou pro vždy, protože Šedivý byl dost velký šikanista, rváč a částečně i pako, takže jsem vůbec neměl zájem, aby se mi potuloval po rotě a vyskakoval si na naše mladé vojáky. I tak jsme měli svých problémů dost.

Další z nich jsem musel řešit hned druhý den ráno. Řidič tanku Kotýnek, v poslední době flegmatik a lenoch. Využil určitého bezvládí k naprostému bojkotu jakékoli činnosti. Večer už odflákl rajóny, ráno se na úklid umývárky zase vybodl a odešel v klidu na snídání. Dohnal jsem ho před výdejnou jídla.

„Hele, vrať se na rotu a dej tu umývárku do pořádku, je tam bordel, všude plno vody, rozházenej koš!“ nařídil jsem mu.

„Ale jo, já to po snídání nějak srovnám,“ odvětil.

„Ne po snídání, teď hned!“

„Já nikam nejdu!“

„Dobře, po snídání za mnou přijdeš do kanceláře. A zkus tam nepřijít!“ ukončil jsem rozhovor, který se pro mě nevyvíjel dobře a který začal být středem zájmu okolních vojáků. Bylo mi jasné, že pokud revolta Kotýnkovi projde, tak začnou problémy i s dalšími vojáky.

„Poslouchej, vysral ses na umývárku, vodmítl si splnit můj rozkaz. Neboj se že ti to nevrátím!“ řekl jsem mu, jakmile vstoupil do kanceláře.

Usmál se. Věděl, že i předtím na vše kašlal a já nebyl schopen ho donutit k nějaké kloudné práci. Musel jsem rychle reagovat.

„Tak víš co? Co bys říkal třem dnům basy?“

„Za co?“ podíval se překvapeně.

„Za to, že na všechno sereš! Ostatní za tebe makaj. To není fér!“

„Ty mi je dát nemůžeš,“ pokrčil rameny.

„Já ne,“ ušklíbl jsem se, „ale Bilský jo. Víš, že udělá vždycy to, co chci.“

Díval se nevěřicně. Myslím, že mým výhrůzkám nevěřil.

Když dorazil Bilský, hned jsem se na něho obrátil.

„Veliteli, Kotýnek dostane tři dny basy!“

„Proč?“

„To je moje věc. Dejme tomu, že neudělal rajóny i přes moji urgenci.“

„Tak ho zavolej, já ho vyslechnu,“ řekl nadporučík.

„Žádný šetření!“ zvýšil jsem hlas, „Buď dostane tři dny, nebo se tady vyseru na všechnu práci!“

Věděl jsem, jak dosáhnout svého. Bilskému nezbylo, než souhlasit.

„A vůbec,“ kul jsem železo, dokud bylo žhavé, „bylo by dobrý se dohodnout, že prostě když bude potřeba, tak vaším jménem můžu udělit basu. Pokud mám udržet pořádek na rotě, tak mi tahle domluva pomůže.“

„No dobře, dobře, já nejsem přímo proti ...,“ vrtěl hlavou Bilský.

„Je to i ve vašem zájmu. Pokud tady chcete pořádek, tak potřebuju nějaký páky. A myslím, že i vy nechcete mít problémy. Nebo snad jo?“

„Ne. Tak dobře, když budeš potřebovat, tak můžeš vyplnit trestný lístek mojí jménem,“ přikývl nakonec nadporučík.

„A ještě chci jednu věc. Vo vycházkách budu rozhodovat taky já. Když uznám, že někdo má jít ven, tak to budete respektovat. A na druhou stranu, když řeknu že ne, tak ne!“

„A nechceš rovnou, abych ti předal rotu a vzal si tvoji četu?“ řekl trochu podrážděně.

„Veliteli,“ řekl jsem vážně, „před nedávnem jste chtěl mojí pomoc. Víte, že Javorský je v piči a Děmjan nám zase marodí. Jsme tu jen my dva. Chcete po mně, abych vám pomáhal, tak k tomu taky musím mít nástroje.“

„Dobře, ale já přece musím mít taky nějaký svoje pravomoce ...“

„Podívejte,“ pokrčil jsem rameny, „já vo to tak moc nestojím. Tak holt bude trochu pakárny, že všichni na všechno kašlou. Já už to nemám do civilu tak daleko, ale vy zase budete vypadat blbě před svými nadřízenými. Buď přistoupíte na moje návrhy, já se vrátím ke své práci, postarám se, aby byl na rotě pořádek, nebo se prostě budu zase starat jen vo svoji druhou četu a vy si velte všemu vostatnému.“

„Víš, že já jsem velitel. A ty seš můj podřízenej. Když ti to dám příkazem, tak to musíš splnit, jinak bych tě musel předvést na hlášení k veliteli praporu,“ pokusil se o poslední zoufalý pokus odporu.

„Veliteli,“ rozesmál jsem se, „Nechci bejt zlej, ale dovolím si tvrdit, že když půjdeme do sporu u velitele praporu, tak že ten asi nebude na vaší straně. Ale dělejte jak uznáte za vhodný. Vy jste mi nedávno nabídl ruku ke smíru a řekl jste, že máme držet pohromadě. Já, i když jste se ke mně nezachoval mockrát právě dobře, souhlasím. Abysme měli voba klid. Takže je na vás, zda se dohodneme nebo ne. Vás to nic nestojí, jen že budete respektovat moje rozhodnutí okolo trestů a odměn pro vojáky, já vám zase zaručím pořádek a klid na rotě. I ta dokumentace bude v pořádku,“ vynesl jsem poslední trumpf.

„Dobře, tak souhlasím,“ řekl a aby svoji rezignaci zamluvil a neztratil zcela tvář, dodal rychle, „Pojď, musíme na nástup, je nejvyšší čas!“

„Jděte sám, já tady vyplním ty papíry co je potřeba a do dvaceti minur za vámi přijdu do parku techniky,“ odpověděl jsem a nečekaje na souhlas, pustil jsem se do práce.

Vyplnil jsem příslušný papír, trestný lístek vojáka a napsal jeho trest i do rozkazu velitele roty. Poté jsem zašel za Kotýnkem do parku a mluvil dost nahlas, aby moje slova slyšeli i ostatní.

„Poslouchej, tak ty tři dny basy už máš zapsaný. I v rozkaze. A tyhle tři dny si skutečně vodsedíš! Ty ti je neudělil Bilský, ale já! A já si to vohlídám. Ty víš dobře, za co to máš, že to není jen za ty neudělaný rajóny!“

Počkal jsem, až on a ostatní naslouchající vstřebají tuto pro ně dost nepochopitelnou informaci a dodal jsem.

„A aby bylo jasné, mám s velitelem roty dohodu, že pokud uznám za vhodný, můžu dát komukoli tři dny basy a jemu nemusím nic zdůvodňovat. A na druhý straně, že mohu rozhodovat o udělení či neudělení vycházky. Bez mého souhlasu nikdo ven nepůjde, ale naopak, když někdo bude makat a bude mít všechno v pořádku, tak mu podepíšu vycházku. To platí i pro vopušťáky a podobně. Tak jsme s velitelem roty domluveni a tak to bude po můj zbejvajícím pobyt na vojně a u týchle roty platit. Tak si to přeberte jak chcete. Bude pořádek, bude veget. Nebudete dělat co máte, bude pakárna.“

Kotýnek koukal jak puk a ostatní s ním. Tuším, co si o mně mysleli. Ale moje opatření zabralo. Jsem rád, že jsem výsady udělit basu už nemusel nikdy dále použít. Kotýnek si z mnou uděleného trestu odseděl jen jeden den, který se mu připočetl k jeho dalším sedmi, co vyfasoval od poručíka Škudrny za špatný výkon strážného. Na druhé straně jsem hojně využíval motivační faktor v podobě vycházek, které jsem za velitele roty rovnou podepisoval. Byť to bylo velice komplikované vzhledem ke službám a bojovému rozdělení, dva, tři vojáky jsem každý den dokázal nějak zašít, aby mohli jít ven.

Jak už jsem zmínil, tak po divizním cvičení měli vojáci slíbeny dovolené a opuštětky. Zůstalo však jen u slibů. Na pluku o tom najednou nechtěli ani slyšet. Uspěl jediný a to řidič Štancl. Ten to u mě měl také polepené už tím, že mně donášel na ostatní. Jenže mě špatně odhadl, já jsem mu za to nebyl ochoten poskytnout žádnou výhodu, naopak se mi nad jeho chováním přímo zvedal žaludek. Když mu na pluku dovolenou také zamítli, sehnal si někde strýčka s vyšší hodností a ten mu ji zařídil. Přestože Solovič byl do poslední chvíle proti.

„Jak je to možné, že ten Štancl jede domů?“ zeptal jsem se Soloviče.

„Ten hajzl si někde sehnal protekci, já ho bohužel musím pustit,“ odvětil nadporučík.

„To je sviňárna. Je jeden z nejhorších, tolik jinejch by si to zasloužilo daleko víc,“ zavrtěl jsem hlavou.

„Taky si myslím. Ale s tím nic neuděláme, nemysli, že jsem tohle taky neříkal,“ pokrčil rameny Solovič a bylo vidět, že je našťvaný, protože musel ustoupit nátlaku shora. A on obecně nerad ustupoval.

„Vyšlo ti to,“ zašel jsem za Štanclem, „Dobře si tu dovolenou užij. Ostatní budou makat na tvém tanku za tebe. A přitom mnoho z nich by si zasloužilo tu dovolenou daleko víc. Seš pěkná kurva, tak ti přeju pěkněj návrat.“

Tou dobou jsem se taky snažil prosadit opuštětky pro svobodníka Hanzla, velitele tanku, který mi pomáhal s dokumentací. Navíc měl vážné rodinné problémy, jednou se mi dokonce při jejich líčení v kanceláři rozplakal.

Třikrát nebo čtyřikrát jsem byl za kapitám Kusákem, jenže ten měl v hlavě jen ty své nástěnky a papíry. Na vojáky zcela kašlal, roli politruka si vykládal po svém. To, že jsem neuspěl, mě velmi mrzelo.

Další konflikt nastal, když bylo rozhodnuto, že do Podbořan bude odeslán můj tank. Na generální opravu více než sto kilometrů od našich kasáren bylo nutné zajistit i osádku, která bude po celou dobu opravy v cizím útvaru pomáhat.

Řidiče jsme určili hned, stal se jím Brázda, asi nejlepší řidič na praporu, jako nabíječ jel Šerák a za střelce byl vybrán Humun. Toho chtěl za každou cenu poslat z roty pryč především Bilský.

„Ale Humun tady teď seká dobrotu,“ protestoval jsem.

„To je jen zdání.“

„Já jsem s ním spokojenej. Naprosto mě respektuje, navopak, moje rozkazy podporuje. V poslední době s ním nebyl jedinej problém,“ snášel jsem argumenty.

„Von je časovaná bomba, nikdy nevíš, co se mu zrodí v tom jeho malým mozečku v tom jeho velkém těle. Bude líp, když bude hodně daleko,“ trval na svém Bilský.

„Tak dobře,“ ustoupil jsem, asi měl tentokrát pravdu. Ale abych alespoň Bilského trochu podráždil, tak jsem dodal, „Takže jako velitel jedu já, jo?“

„Cože? Zbláznil ses?“ vyvalil oči nadporučík, „Jak tě to mohlo napadnout?“

„No jsem přeci velitel toho tanku, ne?“ prudil jsem dál, byť mně bylo jasné, že je to nesmysl.

„Sáblíku přestaň blbnout! Velitel čtyř nepojede přece s tankem někam do hajzlu. Radši mi řekni, koho tam chceš dát jako velitele?“

„No, já tam chci poslat Pánka.“

„Proč jeho? Nebyl by lepší Lahoda?“

„Ten krypl? Je nespolehlivej, furt vykládá, že ho převelej ze známosti někam na divizi, kde bude v teplíčku dělat dozorčího.“

„Tak proč se ho nezbavit?“

„Veliteli, řeknu to na rovinu,“ nalil jsem čistého vína, „Pánek mi tady hodně pomáhá a je pravda, že ho pustit s tankem pryč je hloupost. Ale protože je solidní kluk a nedaleko Podbořan bydlí jeho manželka i s novorozeným dítětem, tak se mu chci takhle revanžovat. A ten zkurvenej Lahoda bydlí taky poblíž a nevidím jedinej důvod, proč mu vycházet vstříc.“

„No tak dobře, když ti nebude chybět,“ přikývl Bilský a dopsal Pánkovo jméno do posádky.

Bohužel, když tento návrh doputoval na štáb praporu, tak tam předělali Pánkovo jméno na Lahodovo, kterého podporoval písař pluku suprák Tomáš Kupec, protože se znal s jeho sestrou. Na rotě se rozpoutala hádka mezi Pánkem a Lahodou. Ve chvíli, když jsem nic netušící vstoupil do pokoje, měnil se spor na hádku celé roty s Lahodou.

„To není možný, ta svině si zase prosadila svou,“ řekl mi Pánek se slzami v očích, „musím jít pryč, jinak bych mu rozbil hubu. A já myslel, že se častějc uvidím se ženou ...“

„Seš pěkná svině, když sis to takhle zařídil a vyměnil Pánka,“ křičeli vojáci na Lahodu.

„No a co? Já taky bydlím kousek. Seru na vás,“ odpovídal on povýšeně.

„Pojď se mou do kanceláře!“ křikl jsem na něj, „A najdi Pánka a přidej voba!“

Oba dva přišli, posadili se, já si taky sedl.

„Takže pánové, takhle se tu hádat nebudete. Buď se mezi sebou dohodnete, tady a teď, nebo prostě pojede Forman! To zařídím.“

Chvilku se dohadovali, ale stále nemohli najít společnou řeč.

„Já ustupovat nebudu. Když nemůžu jet já, tak ať jede Forman!“ prohlásil Lahoda.

„Poslední slovo?“

„Jo. A ještě ti řeknu, že jsem chtěl jet hlavně pryč kvůli tobě. Zasednul sis na mě a děláš mi tu pakárnu. Ale Pánkovi ustupovat nebudu!“

„Dobře, tak děte voba pryč,“ řekl jsem a ukončil rozhovor.

I když už bylo dlouho po večerce, zašel jsem na ČTZ-1 a vzbudil písaře Kupce.

„Hele, s tím tankem jede Pánek a hotovo!“ řekl jsem.

„A co máš proti Lahodovi?“

„To je jedno. Jede Pánek. Já jen, abys to věděl, protože vím, žes podporoval Lahodu, nechci další změnu dělat za tvejma žádama, i když bys mi moh bejt ukradenej, když už si moje rozhodnutí sám jednou změnil.“

„Já ne, to Solovič,“ bránil se nepřesvědčivě Kupec, „Asi se mu to moc líbit nebude.“

„To už je moje věc,“ řekl jsem.

Ráno jsem vyčkával před štábem praporu na Soloviče. Když přišel, hned jsem mu řekl, že jsem provedl změnu a že s tankem jako velitel pojede Pánek.

„A stalo se něco?“ zarazil se.

„Ne, jen jsem tak rozhodnul. Vy trváte na tom, aby jel Lahoda jako velitel?“

„Mně je to úplně fuk, ty velíš rotě, tak je to tvoje věc. Mně je fuk, koho si pošleš.“

„Dobře. Takže všechny papíry budou do hodiny vyplněny u vás na štábu a celá osádka připravena po obědě k odjezdu.“

Spokojeně jsem odešel na nástup praporu. Výkonnému praporčíku roty Gergelymu jsem cestou řekl, na koho má vypsat papíry a že je má do hodiny dát na štáb. Pak jsem došel k jednotce čekající na nástupišti praporu.

„Takže aby bylo jasno,“ řekl jsem jim, „Přemýšlel jsem vo tom, kdo pojede jako velitel tanku na tu vopravu. To co se tu dělo, bylo nechutný a hodně mě zklamalo, že ste se nebyli schopni dohodnout.“

Odmíchl jsem se, dramatická pauza ztišila všechny a zvýšila pozornost.

„Takže když jsem to všechno znovu pořádně zvážil, teprve pak jsem se rozhodnul. Právě jsem svůj návrh projednal s náčelníkem štábu nadporučíkem Solovičem, který moje rozhodnutí respektuje. Pojede Pánek.“

Když jsem uviděl šťastný obličej právě jmenovaného, hned byl ten den hezčí. A pohled na šklebícího se Lahody mi ho zkazit určitě nemohl. Naopak.

„Díky,“ bylo jediné, co mi Pánek řekl, ale když jsem viděl jeho radost, znamenalo pro mě daleko víc, než si možná byl on schopen domyslet. S Tomášem Kupcem jsme se na sebe chvíli dívali nevraživě, pak jsme se udobřili. Lahoda se mi klidil z očí, což mně určitě nevadilo. Myslím, že i rota ocenila můj zásah ve prospěch solidnějšího Pánka.

Asi v deset hodin si mě zavolal velitel praporu. Byl tam už podporučík Celanský ze třetí roty. Překvapeně jsem vstoupil, nevědic co očekávat.

„Sáblíku,“ osvětlil mi to vzápětí Vlasák, „Tady s podporučíkem Celanským půjdete do parku techniky a přemalujete čísla na tancích. Šablony už má tvůj kolega.“

„Ale proč já? Proč mám já malovat čísla? To není dost vojáků?“ podivil jsem se, „To jsem něco proved?“

„Ale ne,“ rozesmál se kapitán, „Ale vím, že seš strojař a já chci, aby to vypadalo dobře. Kdybych tam poslal nějakou hadici, tak by ty čísla taky mohly bejt na hovno.“

Nezbylo než souhlasit, byť jsem byl přesvědčen, že přiložit šablonu na tank, podržet ji a potom to natpatlat barvou – na takovou práci přeci není potřeba inženýrského diplomu. Ale nechtěl jsem se kvůli takové prkotině s kapitánem hádat. Vždyť je vytvoření očíslování otázka pár hodin.

„Tak dobře, deme,“ kývl jsem na Celanského.

Můj kolega absolvent za mnou cupital se šablonami. Využil jsem situace, že je takový zakřiknutý, v parku se chopil barvy a štětce a Celanského nechal držet šablonu.

„Hele, taky tě někdo konečně donutil něco dělat?“ pokřikoval po mně velitel tanku Forman.

„Co se dá dělat,“ odpovídal jsem s úsměvem, „Navrhoval jsem kapitánovi, že bys to moh udělat ty, ale ten říkal, že takový vopici nesvěří tak důležitěj úkol. Že bys akorát zapatlal sebe a celej tank.“

„Kecáš!“

„Nekecám, fakt. Ale za padesátku tě to nechám natírat,“ smál jsem se v narážce na podobnost čistě náhodnou z díla Marka Twaina. Ale nejsem si jist, že moje slova vůbec někdo pochopil, protože toto dílo asi nečetli.

Musím se přiznat, že jsem se s tím moc nemazal. Prostě jsem jenom přebarvoval stará čísla. Určitě by to zvládl kdokoli, kdo udrží štětec.

„Tady je to málo nabarvený,“ řekl Celanský.

„Na to seru, to stačí,“ mávl jsem rukou.

„Ale to není dobře, to není dobře,“ pokračoval tichým hlasem kolega podporučík. Byl jako vždy vyplašený a chtěl, aby naše práce byla super.

„Neplaš, dem na další,“ odbyl jsem ho.

„Ale je potřeba to dělat pořádně,“ prudil zase po chvíli.

Natřel jsem mu omylem ruce.

„Nemám rád, když to není v pořádku,“ odvážil se k dalšímu protestu po pěti minutách.

Napatlal jsem mu barvu na záda, takže tam měl bílé pruhy, aniž by o tom věděl.

„Podívej, tady prosvítá stará barva,“ začal otravovat zase u dalšího tanku.

Jakoby jsem zavrával a šplíchl mu z plechovky notně barvy do vlasů a za krk.

„Sorry,“ řekl jsem.

„To bylo naschvál,“ zašeptal.

„Ale ne.“

„To bylo naschvál. Udělals to naschvál. Jsi zlý,“ šeptal dál.

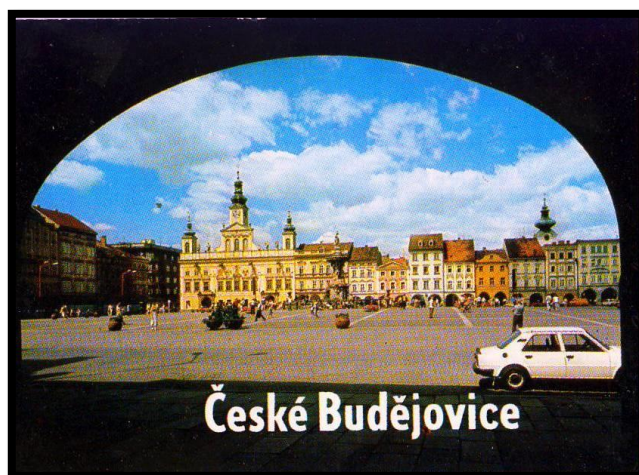
„Co tě nemá, běž se umejt, vezmu si na místo tebe velitele tanku a dodělám to s ním,“ poslal jsem ho pryč. Nezbylo mu než poslechnout, dokud ještě viděl a já měl klid. Vytáhl jsem si Formana, když měl ty hloupé kecy a do oběda jsme přechíslování měli hotové.

Tím pro mě skončilo ošetřování techniky. Po obědě mi kapitán Vlasák oznámil, že od zítra nastupuji do přijímače sportovců jako velitel čety. Vyžádal si mě major Klusák, velitel přijímače.

KAPITOLA ŠESTÁ

Ještě jedno intermezzo ...

Přijímač sportovců. Jedno z nejlepších období mojí základní vojenské služby. Setkal jsem se s mnoha novými zajímavými lidmi, někteří byli prima kluci, někteří pěkní hajzlíci. Velitelem přijímače byl major Klusák, velitelem roty kapitán Brož, raketák, perfektní chlap. Velitel první čety se velmi dlouho hledal, nakonec se jím stal poručík Zavadil alias Dingo. Jeho zástupcem byl podporučík Antoš, absolvent ze třetí roty. Velitelem druhé čety jsem byl já. Jako velitelé družstev byli jmenováni u první čety četař absolvent Kaucký, pěkný hajzlík a ročáci svobodníci Stankovič a Uzený z RTZ. Já měl přiděleny za velitele družstev desátníka Jánského a svobodníka Batěka, kterého jsem si sám vybral, protože jsem s ním měl dobrou zkušenost z klasického přijímače nováčků.

Jako politruk přijímače byl představen můj bývalý kolega z roty podporučík absolvent Čoviš, který se však příliš neukazoval. Jako propagandista pluku měl nepochybně mnoho důležitějších úkolů. Zato četař absolvent Nováček ve funkci výkonného praporčíka fungoval bezvadně.

První problém nastal hned v úvodu, ještě před příchodem vojáků, protože se cítil uražený poručík Zavadil. Naše vztahy nebyly právě ideální a on teď nemohl zkousnout, že jsem postaven na jeho úroveň jako velitel čety. Chtěl mít ve všem hlavní slovo, což jsem si já samozřejmě líbit nenechal.

„Mě nezajímá, že seš podporučík, pro mě jsi základař a hotovo,“ řekl mi přímo, „Prostě i když seš velitel čety jako já, tak si ve velení pode mnou.“

„A tohle řekl jako kdo?“ tázal jsem se ironicky.

„To říkám já!“ odpověděl pyšně.

„Takže nikdo,“ odsekl jsem a zašel za majorem Klusákem, abych si situaci vyjasnil.

„Soudruhu majore,“ řekl jsem, „Nechci vám dělat nepříjemnosti, ale jestliže si soudruh poručík Zavadil myslí, že si bude na mně kompenzovat své mindráky, tak já se budu bránit. Nechci vám dělat problémy, je možný mu nějak vysvětlit, že prostě mě velet nebude?“

„Podívej,“ řekl klidně Klusák, „tebe jsem si vyžádal já, protože jsi dobře fungoval u minulého přijímače. Zavadila jsem nechtěl, protože takovej vůl jako von se hned tak nevidí. Ale chtěli se ho zbavit a tak nám ho sem dali. Zkus si ho nevyšmat a kdyby jeho votravování přeahovalo únosnou mez, tak zajdi za mnou a já ho trochu zpacifikuju.“

Asi mu něco řekl, protože za hodinu na poradě vedoucích pracovníků přijímače si na mě Zavadil začal otevřeně a přede všemi stěžovat.

„Soudruhu majore, podporučík Sáblik nesplňuje podmínky, aby mohl velet četě přijímače!“

„Ano? Je špatný velitel?“ protáhl major.

„Chodí neupravený!“

„Soudruh podporučík si na to dá nepochybně pozor. Co dalšího?“

„Nechová se jako důstojník lidové armády, ale jako suprák!“

„To chcete říct, že absolvent Sáblík má mezi vojáky základní služby postavení jako suprák? Nebo že má větší autoritu, než někteří vojáci z povolání?“ odvětil Klusák jízlivě a dodal, „Soudruh podporučík si dá pozor na své vystupování a ustrojenost, aby byl příkladem nováčků. Jasný?“

„Provedu, soudruhu majore,“ přikývl jsem.

„Dobře, tak začneme ... Sáblíku, tady jsou klíče vod mojí kanceláře, přines mi můj zápisník, je na stole, takové hnědé desky, zapomněl jsem ho.“

„Provedu,“ vzal jsem si jeho klíče a odešel. Co bylo dál vím z vyprávění svých kolegů.

„Tak začneme?“ zeptal se Zavadil, jen co jsem zavřel dveře.

„Počkáme na Sáblíka, ten má zkušenosti s přípravou přijímače,“ odvětil Klusák.

„To já taky, vždyť jsem nedávno taky byl v přijímači,“ načepýřil se Zavadil.

„Já vím, u těch politruků. To muselo vypadat!“ zpražil ho již notně nazlobený major.

Když jsem pak přišel, prodiskutovali jsme otázky přípravy, kdo se o co postará.

„Taky je potřeba probrat záležitosti s veliteli družstev, to musí udělat velitelé čet. Víte, co je potřeba udělat? Jaký jim dát školení?“

„No, to je přece jasné!“ byl hned hotov Zavadil.

„Ale je potřeba jim vysvětlit i problém šikany ... anebo ne, Sáblíku, ty to znáš, svolěj si všechny velitele družstev z obou čet a prober to s nimi ty!“

Podíval jsem se na Zavadila, který vypadal že vybuchne. Major mu dával zcela najevo, že jím pohrdá a tyto výpady jeho nenávisť vůči mé osobě ještě umocnily. Zvláště když sám nebyl žádný myslitel. Jeho přístup byl zvláštní, aby si získal vojáky, učil je bonzovat, za to jim kupoval zmrzliny, hrál si na lidumila a „tvrdě“ je trestal pěti kliky.

Nicméně příprava rajónu nebyla nijak obtížná, zájem o přijímač sportovců nebyl, velký jak ze strany pluku, tak ze strany kontrolních orgánů z divize. Stali jsme se takovou vyčleněnou skupinou na pluku, která byla mimo zájem a pozornost všech ostatních. Takový stav jsem bral všema deseti, protože jsme měli klid.

I příchod nováčků byl takový jiný. Měli jsme vyčleněnu tělocvičnu, abychom je tam přivítali, nechali je převléct, ostříhat, rozdali jim některé věci a provedli s nimi úvodní dotazníky. To jsem dostal na starost já za celý přijímač. S veliteli družstev jsme si rozmístili stoly a očekávali své nové svěřence. Jenže asi půl hodiny před jejich příchodem se v tělocvičně objevili dva důstojníci z divize s tenisovými raketami v rukách.

„Jdeme si zahrát tenis, tak nám uvolněte tělocvičnu,“ řekli.

„Ale my tu máme přijímat sportovce do přijímače,“ protestoval jsem.

„Soudruhu podporučíku, vy to jistě zvládnete i jinde. Tolik jich nebude, dejte si ty stoly jinam. Je to rozkaz!“ zněla odpověď.

Výsledkem bylo, že jsme měli k dispozici vlastně jen vstupní chodbu, šatnu před sprchami a kus chodby, do které se dalo vyjít ze sprch.

„To se poseru, taková práce s přípravou a teď tohle,“ nadával oprávněně Batěk.

„Hele, nemá cenu se s nima dohadovat,“ horečně jsem přemýšlel jak vše zařídit v tak stísněných podmínkách, „Hele, musíme to tady přeorganizovat. Takže deme na to.“

Z původně poměrně solidně připraveného prostředí se stalo naprosto nedůstojné uvítání. Bohužel jsme stoly nemohli přesunout ani mimo uzavřené prostory, protože začalo mírně pršet, takže můj původní nápad si dát třeba nějaké pracoviště před tělocvičnu vzal taky záhy za své. Následná procedura však byla skutečně nedůstojná, byť nakonec všechno klaplo a žádný zmatek nenastal.

Když nováček přišel, v chodbě před šatnou se svlékl do naha, zbalil si svoje věci, balík nechal ležet na chodbě, stejně jako svoji sportovní tašku, kterou si naplnil tím, co si chtěl ponechat. Pak vešel do šatny, kde

hned na kraji mi nadiktoval potřebné údaje do dotazníku. Poté se přemístil o pár metrů vedle, kde ho případně někdo ještě ostříhal. Ale většina byla upravena natolik slušně, že se jednalo o výjimky. Před vstupem do sprchy dostal ručník a mýdlo, když vycházel ze sprchy druhými dveřmi do chodby před tělocvičnou, dostal oblečení, tedy trenýrky, ponožky, teplákovou soupravu a tenisky. Přes rameno si přehodil malou polní s několika málo dalšími podrobnosti. Když jich bylo takto „odbaveno“ více, odešel s nimi jeden z velitelů družstev do výstrojního skladu.

„Proč jste proboha tady?“ zeptal se major Klusák, který přišel na kontrolu.

„Proč?“ odvětil jsem jízlivě, „Protože nějací dva soudruzi podplukovníci, údajně ze štábu divize, si přišli zahrát tenis. Než se převlíkli, museli jsme vyklidit tělocvičnu.“

„To bych se z toho posral,“ povzdechl si major, „Zvládáte to?“

„Co nám zbejvá? Jsme tu jak sardinky, ale nějak jsem to vymyslel. Doufám, že další už bude probíhat normálně.“

„Ale jo,“ odvětil Klusák a dodal prozíravě, „Podívej, na druhou stranu je dobře, že na nás všichni serou, aspoň nám nikdo nebude dělat pakárnu.“

S tím nebylo možné než souhlasit. Archy vstupního dotazníku se plnily. Intelektuální úroveň těchto nováčků byla o poznání vyšší, než u předchozího přijímače. Vzhledem k tomu, že se věnovali aktivně sportu, jejich postavy byly většinou vypracované a nevskytovaly se se mezi nimi žádné trosky a mantáci.

Po zapsání posledního z nich jsem se přesunul na rotu, velitelům družstev jsem poslal několik nováčků, aby jim pomohli uklidit naše pracoviště v tělocvičně. Na rotě již bylo několik z nich oblečeno v hnědé pracovní uniformě.

„Utáhněte si pořádně vopasky, ať vám nevisej až po koule,“ přikázal jsem jim.

Stalo se. Jenže asi půl hodiny nato přišel Zavadil, někdo si mu postěžoval a on jim dovolil, aby si opasky povolili.

„Co to děláte?“ zeptal jsem se ho.

„Nebudeme je šikanovat zbytečnostmi,“ odsekl.

Po jeho odchodu z rajónu jsem si je zavolal.

„Poslouchejte, ty vopasky budou pořádně utažený, jasný? Nechci tady vidět žádný volný vopasky!“

„Ale soudruh poručík ...“

„Soudruh poručík ví hovno,“ křikl jsem a zle se na vojáka podíval, „Povolený vopasek je na vojně symbolem toho, že už máte rok za sebou. Když budete po kasárnách chodit takhle, tak to vyvolá reakce přítomnejch mazáků a může dojít ke zbytečnému konfliktu. To chcete, aby vás třeba někajem vůl kopl do kotníku a budete se z toho kdoví jak dlouho léčit? Já taky zodpovídám za vaši bezpečnost a nechci žádný problémy! A navíc, poručík Zavadil tady pořád nebude, kdežto já s vámi budu i odpoledne i večer!“ dodal jsem výhrůžně. Přitom tohle opatření bylo především v jejich zájmu. Nějaký idiot by je třeba ve frontě před jídelnou mohl skutečně napadnout.

Již další den jsem měl na starosti rozcvičku. Protože v té době v kasárnách nebyl žádný voják z povolání, tak jsem ji dostal na starosti já. Neměl jsem z toho moc velkou radost, protože jsem tyto vojenské rozcvičky neuznával. Ale na druhé straně by takové ranní protažení nebylo od věci, kdyby se však dělalo jiným způsobem než vypatlané gumácké cviky.

První rozcvičku jsem si vzal na starosti osobně, protože mě zajímalo, jak jsou na tom nováčci kondičně. Nechal jsem je vzbudit dřív, odešli jsme ještě před nástupem pluku k rozcvičce stranou k tankostřeleckému cvičišti.

„Máte deset minut, abyste se protáhli,“ řekl jsem jim.

Někteří to vzali vážně, jiní po svém. V každém případě následných dvacet minut kroužili po tankostřeleckém cvičišti. Po doběhnutí několik na čele bylo trochu zadýcháno, většina toho měla dost a bohužel byli tu i tací, kteří byli zcela hotoví.

„Teda pánové,“ řekl jsem, zatímco se vzpamatovávali, „myslel jsem, že jako sportovci na tom budete s fyzickou lépe. Jsem dost zklamanej.“

„Takhle po ránu, nerozcvičení ...,“ ozvalo se z davu.

Dobové snímky Českých Budějovic

„Že nejste protažení je vaše věc, já vám čas dal, i když tady něco takového na normální rozcvičce není zvykem. A že máte fyzickou na hovno, to asi s ránem moc nesouvisí.“

Nesouhlasili, ale mlčeli. Nicméně odpoledne, když bylo chvilku klidu, tak jsme se opět dostali do diskuse na téma rozcvičky.

„Takový velký zatížení po ránu, to není nejvhodnější. Navíc máme i sportovní přípravu, takže je to zbytečný,“ říkali.

„V tomto s vámi souhlasím, i já to nepovažuji za optimální,“ přikývl jsem.

„A nešlo by s tím něco dělat?“

„Možná že jo,“ připustil jsem, „za určitých okolností.“

„Za jakých okolností?“

„No, když bude v rajónu pořádek a nebudou na vás stížnosti, tak si povedete rozcvičky sami,“ sdělil jsem svůj návrh, „Samozřejmě že se na nich nemůžete úplně flákat a taky bude vhodné chodit mimo hlavní prostor, tedy hlavní burerplac, abyste nikoho neprovokovali. Pokud by byly stížnosti či v rajónu bordel, tak to naopak využiju jako donucovací prostředek. Souhlas?“

„Jo, souhlasíme.“

„Dobře, takže si napíšete pořadí, kdo kdy rozcvičku povede a je na vás, aby to klapalo,“ uzavřel jsem tuto záležitost.

Je nutné říci, že až do konce přijímače moje opatření fungovalo, výhodu mělo i pro velitele družstev, že vždy jen jeden dělal kontrolu.

Se svou četou jsem se dohodl na určitých pravidlech hry. Mně i velitelům družstev budou vykat, v hodinách na učebnách bude klid a budou znát. Pak bude klid a pohoda i od nás. Pokud něco zaskřípalo, spravilo to pár kliků a jednou, když jsem nebyl spokojen s kázní na učebně, tak dvacetiminutové pochodové cvičení na prudkém slunci. Myslím si, že jsme si ale v tom hlavním rozuměli a panoval mír a pořádek.

Do oběda byl vždy normální výcvik, po obědě se pracovalo s krumpáčem a lopatou. Byl-li pořádek a nováčci se naučili potřebné řády, což pro ně nebyl až zase tak velký problém, šli po večeři do tělocvičny hrát stolní tenis, další na tankostřelecké cvičiště fotbal nebo na asfaltové hřiště házenou.

První týden jsem se snažil být co nejvíce ve střehu, aby náhodou nedošlo ke konfliktu s vojáky z útvaru, hlídkoval jsem okolo hřiště, před sprchami a podobně, ale naštěstí se moje opatření ukázalo zbytečné, takže jsem po pár dnech už nechával těmto věcem volný průběh.

Poručík Zavadil asi po pěti dnech udělal se sportovci besedu, jak že se tady u nás cítí.

„Myslím, že se málo sprchujeme,“ ozval se ostravský házenkář Záborský.

„To myslíš vážně?“ vyjel jsem na něj, „Každý den vodpoledne vás vodím do sprch, když máte dopoledne s tělovýchovným náčelníkem tělesnou přípravu, tak se sprchujete taky.“

„Jenže co třeba ráno?“ přidal se jeho spoluhráč Toman.

Jen jsem mávl rukou. Jestliže Záborský byl tak trochu křivák, tak Toman byl korunovaný. Se Zavadilem byl jedna ruka, hrál si na filozofa, nadporučík mu to žral a navíc spolu měli i nějaké kšefty, ani nevím, co pro něho sháněl. Takže ho jeden víkend pustil dokonce na černo domů.

Musím se přiznat, že když se mi oba druhý den dostali pod ruku při cvičení, tak dostali svoje a použil jsem i běh za plynového napadení, tedy v pláštěnce a masce, což v parném dni byla obzvláště pochoutka. Pravdou ale je, že jsme tady podobné metody použili velmi sporadicky.

Když obecně přijímač sportovci shrnu, tak jeho první polovina byla naprostá pohoda. Žel, byl náročný především pro mě. Jak fyzicky, tak finančně, protože jsme zase chodili každý večer ven na pivo, navíc jsme neměli žádné starosti s kontrolami, přípravy jsme opálili z původního přijímače, pokud jsme je nepoužili přímo. Vojáci byli také v pohodě, což zvyšovalo moji spokojenost.

Bohužel tato idylka se po dvou týdnech změnila. Na dovolenou odešel velitel roty kapitán Brož i velitel přijímače major Klusák. Zavadil se tak stal velitelem celé roty, já byl přeřazen na velitele první čety a četař absolvent Kaucký na velitele druhé čety. Do nemocnice odešel i podporučík Antoš.

Ne, že by se výrazně změnil systém, ale trvalo mi určitý čas, než jsem si vytvořil svůj systém u první čety, ale hlavně jsem se musel zabývat Zavadilem, kterému narostl hřebínek a hrál si na skutečného velitele. Sice na výcvik nechodil, ten byl v mé režii, jako druhého a vlastně kromě Zavadila jediného důstojníka. Nicméně poslouchat kecy poručíka pro mě bylo deprimující.

Nakonec však i tato krize byla zažehnána a to díky lenosti poručíka Zavadila. Když viděl, že všechno funguje, tak využíval volného času ke svým potřebám a přišel jen občas na kontrolu. Za tuto jeho činnost či spíše nečinnost jsem mu byl neskonale vděčný.

V odpoledních hodinách jsem pravidelně chodil hrát tenis do tělocvičny s velitelem družstva Stankovičem, často s námi chodili i další nováčkové. Když neměl nikdo chuť, vytáhl jsem si z jeho roty či jednou přímo z kuchyňské služby vojína Ondrejka, který se mnou absolvoval předchozí přijímač a pinkali jsme do míče spolu. Šlo o hru vysoké úrovně, pokud beru výšku míčů, ve které překonávaly síť.

Jednou jsem se neprozřetelně nechal vyhecovat, abych si zahrál stolní tenis s jedním vojínem, který ho hrál závodně.

„To nemá cenu, když seš profík,“ odporoval jsem.

„Tak budete mít náskok 18:0,“ navrhl.

„To si tak věříš?“

„Upřímně řečeno, ano,“ usmál se trochu provinile.

Vzal jsem tedy do ruky pátku a prohrál 19:21, když jediný bod jsem získal po svém podání, které škrtno o hranu stolu a odskočilo někam zcela stranou. S tím už opravdu nemohl nic dělat. Zesměšnil mě však dokonale.

„Víš, cos teď právě provedl?“ řekl jsem mu.

„Co?“ zeptal se.

„Tys mě porazil, chápeš to?“

„No a?“

„Nemyslíš, že by bylo moudřejší mě nechat vyhrát?“ podíval jsem se na něj zpytavě.

„Myslíte?“ trochu se ulekl.

„No nevím, třeba mi to bude vadit a brzo ti to vrátím jiným způsobem“ vyhrožoval jsem žertem. On se však díval rozpačitě, nevěděl, zda to myslím vážně či nikoli.

„Já na to myslel, soudruhu podporučíku, teda jako vás nechat vyhrát,“ sklopil hlavu, pak se mu však zablýsklo v očích a dodal, „Ale vy jste hrál tak blbě, že to prostě nešlo.“

Část z nováčků taky chodila po večerech do posilovny, ale tam jsem jen nakoukl. To nebyl můj šálek čaje. Po prvních čtrnácti dnech jsem trochu přehodnotil životosprávu, takže jsem odpoledne a po večeri také sportoval. Jak už jsem naznačil, hrál jsem tenis, stolní tenis s neprofesionály, zahráli jsme si basket i fotbal. Pak jsme odcházeli do města, ale místo posezení v hospodě jsme to brali i na diskotéky, což však byla záležitost, která se nedá srovnávat se současnou úrovní. Spíše se to blížilo klasické vesnické zábavě s modernějšími písněmi. Zde vynikali Jánský a Batěk. Z jistých důvodů se k tomu nebudu vracet, snad jen tolik, že jsem později našel v náprsní kapse košile papírek s kontaktem na jednu místní krasavici, která měla vřelý vztah k uniformám ...

Co se týká vycházek, tak jsem je velitelům družstev podepisoval jak na běžícím pásu a to i ve chvílích, kdy měl vycházky celý pluk zakázané. Buď jsem se domluvil s dozorčím útvarem, nebo to vojáci vzali přes tankodrom.

Každou sobotu od počátku přijímače se chodilo na brigádu do spřáteleného podniků, abychom jim pomohli splnit nějaký socialistický závazek. Na druhý víkend s jednou skupinou vyrazil i sám Zavadil. Když jeho skupina přijela do kasáren, byli někteří značně rozjaření. Zvláště vojín Malý, rodák z Bratislavy, ejchuchoval až hrůza. Zavola jsem si je, abych je vyzpovídal.

„Tak co, pili jste?!“ udeřil jsem na ně.

Zapírali až běda. Tím mě naštváli ještě víc. Vzal jsem tedy celou skupinu halekajících mládenců na tankodrom, kde si procvičili některé taktické prvky, které byly obzvlášť fyzicky náročné.

„Víte, proč jsme tady byli?“ zeptal jsem se.

„No, asi že jsme byli veselí, ne?“ opsal dobře situaci jeden z nich.

„Ne, to že jste pili, to bylo jasný vod začátku. Ale sem jsem vás vytáhl proto, že jste mi lhali. Kdybyste řekli pravdu, tak jsme sem nešli!“

Sklopili hlavu a neřekli nic. Druhý den ráno za mnou do kanceláře přišel zamračený poručík Zavadil.

„Doufám, že je jasný, že si dali ty dvě piva s mým svolením,“ řekl.

Tušil jsem to, ale zahrál překvapeného.

„Opravdu? A proč mi to neřekli? Já myslel, že chlastali pokoutně, tak jsem je prohnal. Tak proč mi to proboha neřekli?“

„Protože jsem jim nařídil, že to musí zůstat naše tajemství.“

„Chápu že před vedením pluku, ale přede mnou?“ rozesmál jsem se. Přišlo mi komické, že vojáci kryli vojáka z povolání před špagátem.

O týden později jsem byl s další skupinou opět na výpomoci v nějaké továrně. Kluci pracovali vcelku dobře, ale jelikož bylo horko, začali si stěžovat na žízeň.

„Dobře, tak vyberte prachy a já s jedním z vás zajdu pro limonády.“

Vytáhl jsem si Sedláčka, který mi pomáhal dělat rozvrhy přijímače a vyrazili jsme. Do hospody. Dali jsme si do tašky patnáct červených hnusných limonád a na cestu čtyři dobrá točená piva.

„To je škoda, že jste si nevybral nás,“ litovali ostatní, když jsme se po dost dlouhé době vrátili a Sedláček se jim pochlubil.

Po skončení brigády všichni našli na korbu Avie, já a četař Jánský jsme šli do kabiny k řidiči.

„Hele, nemoh bys to vzít kolem hospody? Táhle asi vo pět ulic dál je taková zapadlá,“ zeptal jsem se.

„A nebude nějaký průser?“

„Je to na mě, byl to můj rozkaz, kdyby něco.“

„Tak jo,“ kývl řidič, „tak já to vezmu kolem jiný hospody, je taková stranou a něco si tam zařídím, mám v okolí nějakou záležitost.“

Jak řekl, tak učinil. Zastavil. Vyšel jsem za korbu, kde se tísnilo pětadvacet žíznivých kluků.

„Bílek, Zabloudil, Čadek – sesednout!“ zavelel jsem.

Tři jmenovaní seskočili.

„Jdeme!“ pokynul jsem jim a ukázal na hospodu a dodal, „Než si ale dáte točený, tak kupte basu lahvářů a doneste ji těm na korbě!“

Vše dostalo rychlý spád. Civilní hosté se s úsměvem dívali na tu smršť. Během pěti minut měli ti tři v sobě dvě piva. Bílek zůstal, protože potkal nějakého známého, další dva jsem poslal pryč.

„Pošlete Krejčíka a Müllera!“

Oba přišli bleskově a vlekli i prázdnou basu.

„Můžem ještě jednu?“ ptali se.

„Jasný, nebo víte co? Vemte rovnou dvě. Ale ať pohnou, spěcháme!“

V očích se jim zablesklo, pak pohled posmutněl.

„Asi nebudem mít dost peněz,“ zkonstatovali.

„Tak já vám přidám, v kasárnách to vyberete a dáte mi to,“ doplnil jsem jejich hotovost.

Celá tato akce, než přišel řidič zpátky, trvala přesně sedmnáct minut. Za tu dobu jsem vypil tři piva, asi osm vojáků se vystřídalo na dvě točené v hospodě a na korbě padlo za vlast šedesát piv.

„V kasárnách nikdo nepozná, že jste něco pili!“ naklonil jsem se přes korbu, „Kdo bude nějak řvát, tak se dojde proběhnout!“

Sám jsem cítil těch sedm piv, které jsem vypil během parného dopoledne, ale já musel jít příkladem. Poděkoval jsem řidiči za ochotu a odvedl jednotku na oběd. Pravdou je, že se chovali vzorně a nedali na sobě ani náznakem znát, že se konala malá pivní zastávka cestou z brigády.

„To bych vod vás nikdy nečekal, soudruhu podporučíku,“ řekl mi uznale Zábranský.

„Doufám, že mi to brzo vrátíte tím, že mě nebude poslouchat a dělat bordel, pod heslem, že dobrý skutek se musí po zásluze potrestat, že?“

„Ne, to ne,“ dušoval se.

Odpoledne jsem celý přijímač odvedl na tankostřelecké cvičiště, kde jsme střídavě hráli fotbal a opalovali se. Pohyb ze mě vystrnadil alkohol a slunce vysálo tekutiny, že jsem se čím dál tím více těšil na večerní vycházku. Byla jako obvykle opět velmi bouřlivá.

Taktické přípravy na tomto přijímači oproti tomu minulému přinášely daleko více legrace a daleko méně pakárny. Kromě úplného začátku, kdy dostávali mladí pokouřit a kdy jsme využili taktiky k upevnění kázně, byl další výcvik uvolněnější. Akceptoval jsem i fakt, že jako vrcholoví sportovci měli tito nováčci specifické problémy s menisky, kotníky, zády. Obvyklá daň sportu.

Zpočátku byl taktikám přítomen i poručík Zavadil, ovšem pokud se je pokoušel vést, postrádaly jakoukoli šťávu. Legraci jsme si s ním vlastně užili jen jednou. To když vysvětloval, jak se má správně provádět cvik plížením plazením vpřed.

„Soudruzi, to je strašné,“ zhrzil se nad prováděním cviků.

„Některý z velitelů jim to ukáže,“ navrhl jsem mu.

„Proč?“ podíval se na mě s despektem, „Jako správný velitel musím být schopen vojákům správný cvik předvést sám.“

Přesně toho jsem se obával. Nejprve si vybral příjemný suchý povrh, žuchnul sebou na zem. Stodvacetkilový tlouštík, sádlo mu teklo přes opadek, tvořilo obrovské záhyby. On ovšem sám sebe považoval za obrovského sportsmena a nyní nám svoji výjimečnost dokazoval. Jeho představení lze směle nazvat komedií, nicméně kromě mého naprosto neskrytého ironického úsměvu, ostatní nasadili decentní výraz.

„Viděli jste, soudruzi?“ zvedl se, funěl, ale byl blažený.

Rozhlédl se kolem dokola a jak se dostal do euforie, rozhodl se, že jako správný umělec ještě pro nadšené obecenstvo poskytne přídavek.

„Ukáží vám ještě, soudruzi vojáci, že se dá plazit i po bahnitém terénu, aniž bychom se umazali,“ řekl s neskutečným optimismem i vírou ve vlastní jedinečnost.

Položil se na ruce a špičky bot, zadek vystrčil vysoko nahoru, aby necoural po zemi prověšené břicho, které se přelilo v obrovský měch a začalo se spolu s celým tělem se hýbat. Postupoval mírně vpřed, nějakým zvláštním způsobem, jako mimochodník. Vyjádření, že se začal mírně hýbat je přesné, protože po minutě strašného vlnění a otřásání otělého těla, se zalit potem dostal asi o metr dále.

„Vidíte, že to jde,“ vyskočil až se zem otřásla.

Otřásal jsem se však já i velitelé družstev ve výbuchu smíchu, tohle fakt už nešlo ustát. Mladí se kousali do rtů. Podíval se na mě a já vyzývavě na něho. Nakonec nasupeně odešel.

„Tak, a teď vám velitelé družstev ukáží, jak to má vypadat, aby vám nějaký odstřelovač neustřelil prdel,“ řekl jsem nováčkům, když poručík zmizel z dohledu.

Během taktických cvičení jsem vymýšlel nesmyslné náměty, aby byl výcvik zajímavý. Za kopcem, kde stál vrak otěčka, je nepřítel. Oni se k němu mají přiblížit a zničit ho. Povedlo se, bez ztrát na lidské síle, bodáky, lopatky a masky jsme posbírali později. Také jsme podnikali zteč nepřátelských pozic přes bažiny. Někdo se vykoupal v mokřinách tankodromu skoro celý.

Jak už byli rozparádění, často blbli i o přestávkách, navzájem se povalovali do louží, mazali se navzájem bahnem na obličejích i za krkem s tím, že provádějí maskování. Když jsme pak takové bahňáky přivedli zpět do kasáren, vypadalo to, že dostali neskutečný záhul.

„Dobrý špagi, jen tak dál,“ pokyvovali uznale místní vojáci.

„Sáblíku, co to bylo?“ zaúpěl Zavadil, když uviděl své nováčky plné bahna, ze kterých voda crčela, „To chcete jít sedět za šikanu?“

„Klid, žádný bobky,“ uklidňoval jsem ho, „Děte se jich zeptat. Maj z toho maj psinu, polovinu tý špíny si udělali sami, když blbli.“

„To víte, že mi to tak přiznaj,“ měl stále točky poručík, „A vy ty, co mi to řeknou, zejtra utopíte na tankodromu!“

Druhý den jsem vymyslel jinou zábavu. Rozdělil jsem jednotku po družstvech a řekl jim, aby si našli nějaký prostor, který zaujmou a budou bránit. Sám jsem si vybral supráka Veselovského a několik schopných vojáků. Zavedl jsem je stranou.

„Tak, pánové, teď se trochu pobavíme.“

„Co myslíš?“ podíval se nedůvěřivě Veselovský.

„Vidíte, jak támhle na břehu rybníka cvičí Stankovič se svým družstvem?“ ukázal jsem cíl.

„No jasně.“

„Tak se tam nepozorovaně přiblížíte, jednotku přepadnete a všechny naházíte do rybníka. To bude vaše vítězství!“

Můj rozkaz provedli s nadšením. Druhý velitel družstva Uzený skončil i se svými svěřenci po chvíli na jiném místě cvičiště podobně. Bránil se srdnatě, ale na stokilové chasníky házenkáře nestačil. Letěl i on do vody a do bahna.

Ani nevím, koho v tom blbnutí napadlo, že by se mohl vykoupat i soudruh podporučík. Najednou kolem mě bylo několik vojáků a já se vznášel nad zemí.

„Pánové, nepřehánějte to, nebo bude v noci poplach!“ snažil jsem se vyváznout. Ale vzhledem k atmosféře mi bylo jasné, že se i já umyji v bahně. Zvláště, když je začal hecovat i Veselovský.

„Máte bobky, co?“ říkal jim jízlivě, ale určitě je chtěl spíše popíchnout.

K jejich polehčující okolnosti nutno uvést, že se mnou tak moc nepraštili, leč kalná voda se nade mnou zavřela a bahno jsem měl všude. Vylezl jsem a rozhlédl se. Jediný, kdo se dnes nevykoupal, byl Veselovský. Stačil můj malý pokyn rukou a už ho drželi.

„To nesmíte, já jsem suprák,“ pokoušel se o obranu.

„Dolů s ním,“ zavelel jsem a on letěl. Plný bahna se za chvíli vydrápal po můj bok.

Špinaví, zmáchaní, ale se smíchem jsme se vraceli. Kanady vesele čvachtaly. Kluky jsem nechal okamžitě převléknout. Rajón byl však během chvíle zaprasený neskutečným způsobem.

„Co to proboha zase provádíte?“ úpěl Zavadil, ale jeho sténání mu nebylo nic platné.

V umývárce přijímače jsem se jako ostatní svlékl, ale já měl tu výhodu, že jsem si připojil sprchu a provedl lepší očistu. Ti další naháči na sebe vylévali vodu ze džberů, aby dostali bahno z kůže.

„Tady jsou moje věci, tak je dejte do pořádku,“ hodil jsem mladým svůj zablácený stejnokroj. Příhoda mi odpoledne donesl čisté kalhoty, Krejčířík navoněnou bundokošili. Ani nevím kdo mi nablýskal kanady. Doufám, že toto nelze považovat za odpornou šikanu.

Večer jsem šel na vycházku s četařem absolventem Nováčkem a podporučíkem Čovišem. Poseděli jsme nejprve na pivu a poté do dvanácti ve vinárně. Když jsme se vrátili, ještě jsme chvíli kecali v kanceláři. V jednu hodinu jsem se zvedl.

„Mám tady jeden dloužek,“ řekl jsem.

Šel jsem za dozorcím přijímače svobodníkem Janouškem, který na pluku vykonával funkci barmana v armě pro vojáky z povolání.

„Vyhláš bojovej poplach – signál nástup. S upřesněním, že nástup bude na chodně, aby nevybíhali ven!“

„Nebude z toho průser?“ stachoval se.

„Dělej, na mou zodpovědnost!“

Chtěl jsem dodržet své slovo z tankodromu a taky šlo o příležitost si vyzkoušet, jak zvládnou noční poplach. Ono je to přeci jen jiné, když mají vstát a sbalit se vytrženi z hlubokého spánku. My si toho užili taky dost, tak ať si trochu vojny vyzkouší i oni.

Musím uznat, že poplach nedopadl nejhůře. I když se našli tací prozíravci, kteří si již večer sbalili velké polní. Za chvíli stáli nastoupení na chodbě.

„Víte, proč jsme tady?“ položil jsem kontrolní otázku.

„Protože někdo dneska dělal rybičku,“ ozvalo se.

„Správně,“ přikývl jsem, „A slovo se má dodržet. Ale jinak to bylo dobrý, takže si můžete jít lehnout. Konec poplachu!“

Za dva dny jsme zase měli taktiky a já vymyslel nový námět. Nejprve jsem

dal pokyn, aby od své jednotky, druhé čety, nějakým fíglem vylákali jejího velitele četaře absolventa Kauckého, unesli ho a hodili do rybníka. Příkaz provedli dobře. I když se překvapený kolega velitel bránil, nebylo mu to nic platné.

„Ber svoje koupání jako vyhlášení války druhý četě,“ řekl jsem mokrému Kauckému, „Až do konce výcviku probíhá boj, kdo bude nalezen a přemožen, tak letí do rybníka či nějaké jiné vody. Kdo takto skončí, pro toho tohle cvičení končí a přemístí se támhle k lesu. Kdo zůstane suchej, tak vyhrává!“

Nastal skutečný boj, hra na schovávanou, nenadálé přepady. Většina vojáků i velitelů družstev skončila rybníku či přelehlých tůních. Unikl pouze vojím Wilch, východňár, kluk do bronzova opálený, připomínající syna černokněžky z výpravného filmu Excalibur. Schoval se v nějaké koruně stromu a přišel, až když jsme opouštěli tankodrom. Unikl i četař Jánský, kterého nebyl nikdo schopn dohonit, byť se nijak neskrýval. Batěk byl posledním, kdo padl v této válce a smočil se v tankovém okopu. Roman se mnou pak několik dní nemluvil, byl dotčený, že i jeho jsem nechal utopit.

Nekoupal jsem se i já a moji osobní strážci. Abych se i já nestal obětí útoku, vzal jsem si dva nejsilnější házenkáře jako bodyguardy. V jejich stálém doprovodu jsem řídil toto bláznění. Oba se zhostili svého úkolu výborně a dva trochu naivní útoky bez problémů odrazili.

Myslím, že se všichni vyblbli a dokonce toho nacvičili více, než kdybychom prováděli jen klasický výcvik dle obvyklých písemných příprav.

Po dvou třetinách přijímače jsem už zůstal na všechno sám. Jak jsem již zmínil, kapitán Brož i major Klusák odešli na dovolenou. Poručík Zavadil byl většinou nepřítomný a pokud se objevil, tak jeho rad se stejně nedalo využít. Vzniklá situace měla plus v tom, že jsem si všechno zorganizoval k obrazu svému, ale minusem bylo, že za mnou začali chodit velitelé různých jednotek, poručíky počínaje a kapitány konče, abych jim na výpomoc poslal odpoledne po zaměstnání či po večěři několik nováčků. Kasárna byla rozkopaná, samá

díra, pokládalo se nové telefonní vedení. Většinou jsem tlaku o vojáky odolal, naopak „svému“ prvnímu praporu většinou vyhověl.

Několikrát za mnou přišel osobně také kapitán Vlasák, abych šel něco zařídit na svoji první rotu.

„Ale, veliteli, já teď mám na starosti přijímač,“ oponoval jsem.

„Udělej si na první rotě pořádek, ať tam práce postupují. Máte skluz!“

„Tak ať to zařadí Bilský!“

„Bilský?! To je vůl, s ním se bavit nemá cenu!“

Několik rozhovorů v tomto duchu zapříčinilo, že přijímač se výrazně podílel na výkopových pracích první roty i prvního praporu. Jelikož na nás na pluku všichni kašlali, disponoval jsem celým přijímačem a mohl si vojáky posílat kam jsem chtěl. Až jsem se divil, že nikdo ze štábu pluku nepřišel dříve pro vojáky či jim nevymyslel program na celou dobu přijímače.

Využití vojáky z přijímače vedení pluku vlastně napadlo až ve chvíli, kdy si ostatní velitelé jednotek začali stěžovat, že nováčky posílá Sáblik pracovat jen pro první prapor. Pak jsem dostal nařízeno, abych uvolňoval vojáky pro potřeby velení pluku. Ale já si dokázal vždy „zašít“ pár lidí, kterými jsem posílil první prapor. Byť třeba původně něco takového neměl velitel pluku v plánu.

„To je děsná pakárna, jsme sportovci a ne cikáni vod výkopů!“ protestoval Krejčířík.

„Jaká pakárna? To je jen jiná a velmi dobrá, vhodná a náročná fyzická příprava na zlepšení vaší kondice!“ odrážel jsem jakékoli protesty.

V této době byla na přijímači naprostá pohoda. Nováčci se už orientovali, poslouchali i makali. My měli klid a mohli si vymýšlet i různé neoficiální akce. V tomto duchu jsem svolal do své kanceláře na večer setkání „rozumných“ vojáků základáků.

Roman Batěk odpoledne zajistil plnou polní lahváču a pár láhví vína, vše jsme uschovali v kanceláři. Po večeri jsem rozdělil vojáky na práce na pluku, zkontroloval jejich činnost a s velitelem Jánským si šel zahrát, no řekněme raději zapinkat, tenis. Po vyprchování jsem otevřel kancelář, která se začala zaplňovat.

Bylo již po večerce a sešlo se nás poměrně dost. Já, Batěk, Stankovič, Uzený z přijímače, přišli i Marcel Toulecký a Olda Novák z druhého praporu, vstup jsem povolil i čtyřem velmi schopným nováčkům. Toto privilegium získal Čadek, Bílek, Zabloudil a Müller. Rozjeli jsme slušné mejdlo.

Pili jsme a bavili se. Asi v jednu nás opustil Marcel Toulecký, který byl náhle poslán do služby místo dozorcího, kterému se udělalo špatně a skončil na ošetřovně. Nicméně párkrát si k nám zaskočil na skleničku. Asi kolem půl třetí jsme naházeli pokořené láhve do koše.

„Odneste to na smeták,“ řekl jsem nováčkům.

Koš se ujal Müller. My ještě pokračovali v družné zábavě a likvidovali zbytky obsahů z dosud ne zcela vyprázdněných láhví. Náhle se v rajónu objevil politruk druhého praporu, starý známý nadporučík Tomsa.

„Co to tady děláte?“ zeptal se mě přísně.

„No přípravy na zítřek,“ odpověděl jsem.

„Jo. To určitě. To, že chlastáte, to už vím tři hodiny, podle toho bordelu, co děláte! Jestli to nevíte, tak já totiž sedím v kanceláři pod váma a píšu článek do časopisu. Ale to, Sábliku, že jsi jednoho mladého poslal, aby mně vysypal prázný flašky za dveře kanceláře, tak to už si fakt přehnal!“

„Cože?“ vyvalil jsem oči.

„Tak pojď!“

Chudák Müller si spletl patra a jak nestál nejlépe na nohách, po pádu rozmlátil koš s láhvemi na druhém praporu. Když jsme tam s nadporučíkem dorazili, už svou nadílku zmateně uklízel.

„Sábliku,“ řekl Tomsa vyčítavě, „to nemůžeš nechat uklidit ty láhve někoho staršího? Proč posíláš mladého, kterež je nezkušený?“

„Veliteli, to bude uklizený, fakt,“ blekotal Marcel Toulecký, nyní ve službě dozorčího čtvrté roty.

„Poslouchej, Marceli,“ otočil se k němu Tomsa, „jako, že chlastáš ve službě? Co je to za novoty v pravidlech dozorčího roty?! To tě mám poslat do basy?!“

„Já nastoupil do služby až po půlnoci, to nebylo v plánu,“ bránil se Toulecký.

„A tos chlastal předtím?“

„Předtím i potom, veliteli,“ usmíval se jak měsíček na hnoji poddůstojník.

„Toulecký! Koukej vzbudit toho druhého a ty mi zmiz z vočí! Koukej jít spát!“

Vše se urovnalo ke spokojenosti nadporučíka.

„Doufám, že mladý nechlastali,“ řekl.

„Ne,“ zalhal jsem malinko.

„No dobře. Máte štěstí, že všichni patříte k nejlepším vojákům na pluku. Když někdo maká a zná, jde nad ledasčím přimhouřit voko,“ usmál se Tomsa a dal mi štulec do žeber a dodal, „Ale je to hrozný, já právě vo tobě píšu všechno dobrý do novin, budeš tam mít i fotku z divizáku a z vošetřování techniky z parku, a ty mi tu mezitím pořádaš pijácký orgie!“

„Děkuji za vaši velkorysost,“ odpověděl jsem. Když jsem se vrátil do kanceláře, tak to tam už většina zabalila. Za chvíli přišel i nešťastný Müller.

„Promiňte,“ klopil oči.

„Tys tomu dal, asi tě zítra nechá ten nadporučík zavřít! To budeš mít průser, kromě toho si udělal průser všem ostatním. Proč si to proboha vysypal před kancelář toho nadporučíka?!“ děsil jsem ho.

„Já fakt nerad,“ měl slzy v očích, „Nějak se mi zamotaly nohy ... zakopl jsem ... byla to nešťastná náhoda ...“

„Tak si běž lehnout!“

„Myslíte, že mě zavřou? Že nestihnu převelení k novému útvaru?“

„Asi jo, za to ti dá velitel útvaru minimálně čtrnáct dní.“

„Proboha, já vůl, já vůl ...,“ odcházel zdrcen. Původně jsem ho chtěl nechat vydušit až do rána, ale když jsem viděl tu hromádku neštěstí, neměl jsem to srdce ho nechat trápit celou noc.

„Vrať se!“ křikl jsem na něj.

„Ano, soudruhu nadporučíku,“ přiběhl rychle. Asi očekával nějaký trest.

„Jen pro tvou informaci, s tím nadporučíkem jsem to urovnal, je to jen mezi náma, nic hlásit nebude. Ale lepilo ti, co?“

„Fakt z toho nic nebude?“ rozzářily se mu voči.

„Ne! Ale teď už zmizni a di si lehnout! A zejtra budeš makat ze všech nejvíc.“

„Proved!“ povyskočil si radostí. Alespoň se trochu vyspí bez černých myšlenek.

Jen pro pořádek, ten článek nadporučíka Tomsy opravdu vyšel, měl jsem tam skutečně dvě fotky, jednu z divizního cvičení, kdy jsem vykukoval z tanku v pochodové poloze a druhou, když jsem prováděl kontrolu podřízených v parku techniky.

Bohužel jak se blížil úplný konec přijímače, pohoda se začala vytrácet. Nováčci již cítili, že brzo odejdou do jednotlivých tělovýchovných jednot a začali mít vše na háku. Do toho se ještě začal projevovat četař absolvent Kaucký. Několikrát odešel domů za manželkou a já za něho musel plnit jeho povinnosti. Kdyby mi o své absenci alespoň řekl, tak bych to pochopil, ale on to vždy navlíkl jinak. Takový způsob mi dost vadil.

Nejvíce mě zabolalo, jak se začali chovat někteří nováčci. Já jejich jednání cítil jako křivdu. Choval jsem se k nim během přijímače velmi slušně a bral jsem jejich nynější postup jako podraz. Vykřikovali za pět, za čtyři, přestali poslouchat. Rajóny v nepořádku, pozdní nástup na snídání.

„Už mě fakt serou,“ praštil jsem pěstí do stolu v kanceláři, „Uděláme těm zmrdům barevnou hudbu. A pořádně!“

Hodinu jsme cvičili převlíkání jako reakci na zmíněný pozdní nástup. Trenýrky, maskáče, vzor 63, trenýrky a tak podobně. Na závěr jsem pak vyhlásil bojový polach, na nástupišti praporu jsme pak provedli kontrolu věcí ve velké polní.

„Devadesát vteřin, aby to tu bylo!“ zněl pokyn.

Nováčci v časovém limitu kmitali do rajónu a vraceli se zpět s chybějícími věcmi. Za každou vteřinu, o kterou přesáhli limit, dělali jeden klik.

„Dvacet, pětadvacet kliků!“ zněl pokyn.

„Máte na tohle písemnou přípravu?“ objevil se jeden důstojník z druhého praporu, kterému se nelíbilo, jak nováčkové pobíhají po baráku i klikují na nástupišti praporu.

„Nahoře v kanceláři,“ odvětil jsem.

„Určitě? Můžete mi ji přinést ukázat?“

„To nemůžu. Vy nevelíte v přijímači.“

„Dejte si pozor, abyste neměl nepříjemnosti! Tohle je nelegální a nesprávný!“

„Možná, ale je to moje věc! Já velím v přijímači a já za ně nesu zodpovědnost!“

Uraženě odešel, nevím, zda moje jednání někde hlásil, v každém případě se nic nestalo, nikdo si asi nechtěl těšně před koncem přijímače dělat problémy.

Po obědě jsem zašel na kontrolu pokoje a našel tam házenkáře ze Slovenska Gregora, jak leží na posteli a kouří.

„Co to je?!“ vyjel jsem na něj.

„No co, mám to za pár!“ odsekl.

Vypěnil jsem. Svolal jsem velitele družstev, následoval nástup a odchod na tankodrom. Tam z čista jasna udeřil nepřítel plynem. Bylo nutné si nasadit masky a utíkat před ohrožením. Kilometrový okruh není nic příjemného.

„Polovina z vás je mrtvá, během běhu jste si nadzvedávali masky,“ vynadal jsem jim.

Další kolo. A ještě jedno. Remcali, ale běhali. Někteří toho měli skutečně dost. Nechal jsem je ještě v masce pochodovat po tankodromu. Pak jsem si je všechny zavolaal.

„Co to tu předvádíte?“ spustil jsem na ně, „Co je to za ubohost? Jsem vaším jednáním znechucený. Bordel v rajónu, nestíháte nástupy, dokonce si pan Gregor lehne na bidlo a hulí! Vrcholový sportovec? Jestli si myslíte, že když se takhle chováte, že jste velý bouráci, tak se mýlíte. Pravda, tady vám to za pár dní končí, takže si myslíte, že už se tu bát nemusíte, že?“

Omyl. Čeká vás ještě dvacet tři měsíců a než uplyne ten první rok, ještě si svoje užijete. Byli jsme tu na vás slušní, nechali vás žít, a vy nám to takhle vracíte? To je vod vás jen ubohá frajeřina! Ale dobře, tak si ještě budeme pár dní dělat navzájem pakárnu. Takže si těch pár dní skutečně užijete!“

Odpoledne si mě na štáb zavolaal velitel pluku Kron.

„Soudruhu podporučíku,“ řekl, „Do konce přijímače už zbývá jen pár dní, teď už toho moc nenacvičíte, takže použijeme přijímač na úklid.“

„A co budeme dělat?“

„Uklidíte vše kolem kasáren. Vyčistíte příkopy, kolem zdí, tráva bude pryč, všechno křoví. Je to jasný?“

„Jasný. A pracovní doba?“

„To je na vás!“

„A když bude třeba pracovat po večerce?“ zeptal jsem se.

„To je na vás,“ odpověděl stejně a nepřímo mi dal svolení.

„A když se to podaří, tak byste mi mohl podepsat vopuštěák, ne?“ nadhodil jsem jiné téma.

„No, když se vám to povede, tak vám ho dám,“ řekl rozmrzele. Kroutil se jak had, skrbílek jeden.

Poslední tři dny přijímače jsme tedy trávili okolo kasáren a skutečně se makalo. Ale nekázeň vojáků byla značná, museli jsme je neustále kontrolovat, nadávat jim i je trestat.

„Soudruhu podporučíku, můžeme si sundat košile? Je skutečně vedro,“ požádali mě vojáci před polednem. Dusno skutečně bylo, slunce pralo do všeho ostošet.

„Dobře, všichni se svlíkněte do pasu,“ povolil jsem.

Za chvíli mě volali na děvěťárnu.

„Co se děje?“ ptal jsem se.

„Jel tady vokolo jeden plukovník z divize a přišel sem, že musel čumět na holý prdele vojáků a že ti vzbuzují pohoršení. Máme to prý dát hned do pořádku,“ sdělil mi dozorčí pluku.

Šel jsem se podívat ven. Nováčci si kromě košil sundali i kalhoty a trenýrky si navíc srolovali tak, že jim stěží zakrývali přirození a na zadku byly jen zastrčené mezi půlkami zadnice. Něco v duchu zápasníků sumo.

„Vy jste se zbláznili,“ začal jsem jim nadávat, „Když už jste v trenýrkách, tak je aspoň nerolujte! Máme tady stížnost z divize! Jestli si ty trenýrky ještě jednou srolujete, budete dělat v maskáčích a ještě vám nechám nasadit masku!“

Příčinu stáznosti sice odstranili, ale zase se začali flákat. Lehali si, jen jsem je přešel, přede mnou naopak vstávali. Chápal jsem, že toho ti devatenáctiletí kluci mají dost, ale nic se nesmí přehánět. A tak jsme si dělali pakárnu. Voni polehávali přes den, já je nechal pracovat až do půl druhý do noci. I když si někteří ustlali v příkopě, tak moje opatření nějaký efekt mělo. Práce postupovaly.

Druhý den skupina pěti nováčků, mezi ní Gregor a Příbora, odkoupila od nějakého kolem jdoucího chlápka čtyři litry domácího silného vína. To si schovali a po setmění začali popíjet. Když jsem se objevil, tvářili se nějak divně.

„Co se děje?“ udeřil jsem na ně.

„No, jen jsme si trochu lízli ... ochutnejte,“ nabídl mi Gregor.

Lokl jsem si a byť nejsem znalec vín, chutnalo mně.

„Pánové, je mi to vcelku jedno,“ řekl jsem jim, „ale mám dvě podmínky. Nesmíte udělat průser a za druhý musíte svůj přidělený úsek dodělat. Ta tráva v tom příkopu bude vysekaná, dřív vocad' nepudete, jasný?“

Svoji práci skončili v půl třetí ráno. Navíc Příbora nesplnil moji podmínku. S pitím to přehnal, když ulehl, tak pozvracel celou postel. Ráno byl ve značně nepoužitelném stavu.

„Soudruhu podporučíku, nechte mě tady, mně je špatně,“ žadonil.

„To víš že jo, aby tě tady někdo vyhmát a byl z toho průser,“ odbyl jsem ho.

Dopoledne jsme měli mít podle rozvrhu zaměstnání. Jelikož se jednalo o poslední kontrolní výcvik, nebyl jsem si jist, zda nedorazí nějaká guma z divize. Proto jsem celou jednotku odvedl na tankodrom k lesíku a nechal je tam dopoledne spát. Pouze někdo vždy musel hlídat. Už po obědě je čeká další práce a asi se zase protáhne až do noci.

„Tak, přeju dobrou noc. Akorát vojín Příbora si trochu zasportuje.“

„To je za tu poblitou postel?“ zeptal se unaveně.

„Přesně tak!“

„Tak jo,“ kývl rezignovaně.

Nechal jsem mu nasadit masku a propotácet se kolečko po tankodromu. Poté, ještě v masce, se za mnou musel belhat až k rybníku.

„Konec plynu,“ zavelel jsem mu, „a teď se svlíkni a vlez do vody!“

Rozkaz splnil, ale do vody vlezl jen po kolena, byla po ránu opravdu dost studená.

„Tak dělej!“ pobídl jsem ho.

„Je to ledový,“ sykal, „Já se jen vopláchnu ...“

„Nesmlouvej se mnou! Koukej tam skočit, minutu to vydržíš. Nebo vylez, vem si zase šaty a masku ...“

S hrozným řevem se vrhl do vody. Když vylezl, celej se klepal.

„Až voschneš, tak se voblíkni a přid' za náma. Už je ti líp?“

„Už ... jsem ... zcela ... probranej,“ drkotal zuby, husí kůže po celém těle. Naštěstí už slunce vcelku bylo znát, takže za chvíli naháče vysušilo a ten se uložil mezi ostatní spolubojovníky pod stromy.

Po obědě jsme zase zahájili údržbářské práce. Vojáci vůbec neoceníli moji solidnost, že jsem je místo nějakého cvičení nechal vyspat, ale naopak. Nekázeň vrcholila. Jak se říká, každý dobrý skutek musí být po zásluze potrestán. Byl jsem jejich chováním flustrován, vypěnil i velice klidný a vyrovnaný četař Jánský.

„Je sice pravda, že zejtra vodcházíte, ale tuhle noc vám můžeme ještě udělat takovou pakárnu, že budete nosit hlínu v malých polních!“ rozkřičel se na ně. U něj nevídaný projev zloby.

Nakonec jsme jejich chování nějak ustáli, byť nás udržet nervy na uzdě stálo mnoho sebeovládání. Když ráno nastoupili na snídani, postavil se před ně Petr Jánský a řekl.

„Včera jste se chovali fakt nechutně. Takhle jste nám vrátili to, že jsme se k vám během celého přijímače chovali slušně. Měli byste se stydět!“

Poté odešel a již s nikým z nich nepromluvil.

Já jsem si jednotku nechal nastoupit v rajónu přijímače po snídani. Ještě předtím, než se sbalí. Pak se dle pokynů přemístí do dalších svých posádek. Pro někoho si přijeli, další se musel přepravit po vlastní ose. Velmi rozmrzele a zachmuřeně jsem si je prohlížel. Myslel jsem, že se s každým rozloučím osobně, potřesu mu rukou a popřeji hodně úspěchů. Teď jsem k tomu ale vůbec chuť neměl.

„Pánové, vidíme se takto společně naposledy, pravděpodobně se již nikdy v životě nesetkáme. Nezbyvá, než abych se s vámi rozloučil,“ začal jsem svoji poslední řeč, „Chtěl jsem vás připravit tak, abyste v další službě na vojně pokračovali s co nejmenšími obtížemi. Musím bohužel říci, že se mi to nepodařilo. Ale uvědomte si, že vás čekají ještě dva roky, co budete nosit zelený hadry a než se stanete mazáky, uplyne dost dlouhá doba. A pro někoho možná i dost krutá. Choval jsem se k vám, stejně jako velitelé družstev, jinak než v minulém přijímači. Je to moje chyba, že jsem vás přecenil. Chtěl jsem jednat podle pravidel vzájemného pochopení, který však vyžaduje toleranci z obou stran. Na to ale vy nejste ještě dost dospělí, a to byla moje největší chyba, že jsem vás neodhadl. Z toho pak vyplynulo vaše nehorázný chování v závěru přijímače. Přesto, že jsem tím velice zklamaný a přesto, že závěr nebyl vůbec podle mých představ, přeju vám, aby vám vaše vojna ubíhala co možná nejrychleji a s co možná nejmenšími problémama. Abyste vojnu v pohodě přežili a dosáhli i svých cílů na sportovištích.“

Otočil jsem se a odešel. Více jsem se už s nimi nesetkal, uklízel jsem kancelář a připravoval se na svůj opuštěný, na který jsem odpoledne odjížděl. Přesto se našlo několik z nich, kteří měli nějakou tu slušnost a přišli se osobně před odjezdem z kasáren rozloučit. Přišel Sedláček, házenkář Slavie Praha Krejčířík, šikovný a na všechny sporty nadaný štírek, pozemní hokejista Slavie Praha nebo Bohemians, už si přesně nepamatuji, Zabloudil. Přišlo ještě pár dalších, na které už si nevzpomínám.

Se Zabloudilem a ještě s dalšími pozemkáři Čadkem, Kovářem, Soukupem a Müllerem jsem se setkal krátce po svém návratu do civilu v hale Slavie Praha v Edeu. Oni tam hráli nějaký zápas za VTJ Týn, já ve vedlejší hale proháněl basketbalový míč. Všichni se ke mně hlásili a říkali, že to v novém působišti vůbec nemají lehké a vzpomínali na přijímač. Že vůbec nebyl tak hrozný, právě naopak.

KAPITOLA SEDMÁ

Vzpomínejte v dobrém ...

Po přijímači sportovců jsem odjel na opuštěný a hned na to ve středu nastupoval na dovolenou. Šel jsem za kapitánem Vlasákem, jestli by mě nepustil o dva dny dříve, v pondělí večer, abych měl trochu delší dovolenou. Dostal jsem jen základních deset dní, byť všichni štábní křesy obdržely navíc pět dní.

„Sáblíku,“ zavrtěl hlavou kapitán, „v úterý ráno přijede velitel divize na ukázky v parku techniky pro velitele dalších útvarů a až to skončí, tak tě pustím. Dřív ne. Bilskýho u roty samotného nechci, stačí mě to, co tady doposud napáchal za škody.“

Nezbylo mi než souhlasit, zvláště, když se mi nikdo na můj názor neptal.

Jak už to tak bývá, ne vždy vše vyjde tak, jak bychom si představovali. Během ukázek jsem zakopl o velitele divize a ten mi nařídil, abych mu přinesl všechny dokumenty, které si vedu jako velitel čety. Bylo mi hned jasné, že to bude průšvih. Sehnal jsem horko těžko osobní plán, jenže v něm končily mé záznamy někdy koncem ledna ...

„Jestli máte všechno v pořádku, tak jedete na víkend domů,“ řekl plukovník bohorovně předtím, než obdržel zmíněný sešit.

„Ale, ale,“ usmál se, když v něm začal listovat.

Snímek z nějakého vojenského plátku z ukázky ošetřování techniky

Velitel divize se obrátil ke svým podřízeným, velitelům útvaru své divize a začal jim vysvětlovat, jak je důležité si vést řádně dokumentaci. Pak se zнову obrátil na mě.

„Proč si nevedete řádně dokumentaci, soudruhu podporučíku?“

Mlčel jsem.

„Děláte si pravidelně měsíčně rozbor plánu?“ ptal se dále.

„Neděláme.“

„A víte, že se plánuje třeba na půl roku dopředu?“

„O tom jsem v životě neslyšel.“

„Jsem rád, že jste upřímný. Zde máte svůj osobní plán. Doplníte tam údaje za posledních čtrnáct dní a předložíte mi ho ke kontrole.“

„A kdy, soudruhu plukovníku?“

„Až sem přijedu. Anebo jezdím neustále okolo vašich kasáren, stačí, když na mě zamáváte a já zastavím a zkontroluju to. Jasný?“

„Jasný“

„Škoda, můžete jít. Kdybyste měl všechno v pořádku, mohl jste jet domů. Takto holt nepojedete,“ dodal.

Snímek z ošetřování techniky

„A dlouho nepojede, dlouho ne,“ brumlal si pro sebe vedle něho stojící velitel našeho útvaru. Odzdravil jsem a otráveně odcházel.

„Hele, tady máš můj plán, tak to podle toho udělej,“ chytil mě kapitán Vlasák, „že jsem tě nepustil už včera, co?“

„To jo. A co s tím pak?“

„Až skončí ukázka, tak běž z parku, vyplň ten sešit, dej mi to i s tím mým do mojí kanceláře a pak jed'. Radši rychle zmizni.“

„Děkuju, budete to mít v kanceláři,“ ulevilo se mi. V úterý odpoledne jsem už byl doma.

Po skončení dovolené mi zbývalo do civilu již jen posledních padesát dní. Vrátil jsem se do života na rotě, kde již vegetil Děmjan, s teplem a blížícím se civilem se mu do těla vrátil život. Vztah vojáků z povolání k nám se až na pár výjimek změnil. Brali nás, jako že už tu dlouho nebudeme. Udělal jsem si pár příprav, na rozvrhy jsem už měl zapracovaného svobodníka Faltýnka a trávil dny poměrně v klidu.

Jenže právě pro ten klid bylo mnoho volného času a ten začal povážlivě pomalu ubíhat. Na PVS jsem nechal instalovat stůl na stolní tenis a dost jsme ho tam mrskali. Jediný, kdo mě na prvním i druhém praporu porazil, byl spojař z ČTZ-1, ovšem ten ho provozoval v civilu závodně a hrál si vždy se mnou jako kočka s myší. Ale já s ním pinkal rád, o jeho pocitech nic nevím.

Často jsem chodil na vycházky, už jsem se vyznal v tlačenici, byl jsem schopen ledasco zařídit. Například z kuchyňské směny jsem byl schopen dostat Petra Doležala a další dva jeho kamarády z třetí rot. Nechal jsem je vyměnit, abychom mohli jít ven. I když původně o něčem takovém dozorčí útvaru kapitán „Iperit“ nechtěl ani slyšet.

Pár dní po mém návratu nám na rotu přidělili tři nové nabíječe. To byla ale squadra azura. Vojína Skokana jsem znal dobře z dubnového přijímače, vyhodili ho z péčešky, protože moc pil a do papírů mu napsali posudek – notorický alkoholik. Když se dozvěděl, že jde na mojí rotu, tak si vzpomněl, jak jsem ho podusil v přijímači a vykřikoval, že si raději hodí mašli. Jenže po pár dnech dostal zánět slepého střeva a vrátil se až těsně před mým odchodem, takže jsme si vzájemné spolupráce neužili. Když se Bilský dozvěděl, že nepojede na cvičení, protože ho právě operovali, našťavaně prohlásil.

„Ulejvák. Řezal bych ho bez narkózy, pěkně zaživa a pěkně pomalu, aby z toho něco měl.“

Druhý byl manták Pavlík, trochu dementní, trochu pobožný, oháněl se svatými, ale jediné, co znal a dělal upřímně, bylo zašívání se. Jednou dokonce zmizel na druhý prapor, aby se vyhnul rajónům.

Třetím, největším číslem, byl vojín Kubeš. Jeho otec, inženýr, pracoval jako náměstek v jistém hodně populárním a prosperujícím zemědělském družstvu, jeho syn však vykazoval známky debility. Ale také vychytralosti. Z civilu si v papírech vezl škraloup, že ukradl v otcově družstvu traktor, je feťák, čichá aceton a další ředidla. Z předchozího útvaru byl převelen jako nešťastná oběť šikany.

Kubeš na naší rotu přišel rovnou z basy. Během brigády se jednou odebral načerno do hospody. To by nebylo až tak neobvyklé, jenže on začal v restauraci prodávat prasata, která měl na brigádě ošetřovat. Bratru za 500,- Kč za kus. Měl štěstí, že ho našli dříve, než se mohly jeho dojednané obchody prakticky uskutečnit. I tak se o něj začal zajímat obvodový prokurátor.

Myslím, že tato skladba nových vojáků byla dalším příspěvkem vztahu velitele útvaru k veliteli rot Bilskému, aby mu nezištně a z přátelství vylepšil mužstvo.

Prvním mým úkolem po návratu z dovolené bylo dopravit právě Kubeše na soud, kde vystupoval v roli svědka proti šikaně z předchozího útvaru. Vyzvedl jsem si ho v base.

„Hele, dej si na něj pozor,“ upozornil mě vyšetřovatel pluku kapitán Novoborský, „ten zmrd by se ti moh pokusit frknout. Je to podle mého hrozný debilní pako.“

Vzal jsem si jeho varování k srdci a upozornil vojáka, že jak se o něco pokusí, tak ho bezohledně zmlátím a další nakládačku dostane na rotě, šikana nešikana. Nevím, jak to bral vážně, ale cesta proběhla bez incidentu.

Na soud jsme dorazili s předstihem, takže jsme jako diváci shlédli jiný proces a to s vojínem Šedivým, mně dobře známým z první rot, v současnosti příslušníkem druhého praporu. Měl toho dle obžaloby dost. Nejprve se na dovolené v Praze opil, v autobusu začal obtěžovat příslušníka VB, nadával mu, mával mu láhví nad hlavou. Policista mu dle výpovědí svědků několikrát řekl, ať toho nechá, asi nechtěl udělat vojákovi průšvih. Ale Šedivý provokoval dál, až ho sebrali.

V další trestné činnosti pokračoval na své rotě. Nařizoval dozorčímu rotě, který byl na vojně osm měsíců, aby mu udělal chleba – bufet. Jelikož svobodník odmítl, rozbil mu Šedivý brýle „až mu tekla krev.“ Třetím jeho obviněním bylo, že při odvádění do basy před nastoupenou jednotkou nadával poručíkovi Škudrnovi – „řekl mu, že je čurák a dělal na něj posunky, jako že je paroháč.“ To, že na ošetřovně napadl dozorčího, se ani do spisů nedostalo. Zmíněné a projednané konflikty vynesly Šedivému šestnáct měsíců Sabinova na tvrdo.

V následném procesu Kubeš jako svědek líčil, jak musel dělat „bufet“ a „saharu“ a jak mu přibyl monokl pod okem. Ti dva, proti kterým svědčil, toho měli víc, napadení dozorčího posádky, surově ztloukli mladého nabíječe cikánského původu, až mu přezazili nos. Někdy předtím ho kopali do ledvin, několikrát mu

vyhrožovali zabitím, když něco prozradí. Měli ještě další prohřešky, které mně neutkvěly v paměti, dostali tuším kolem dvaceti měsíců.

V kasárnách jsem Kubeše vrátil do basy a přišel do kanceláře, kde zase vyšiloval Bilský. Když jsem mu ohlásil, že vše proběhlo dobře, řekl našťvaně.

„Sebranka to je, co mi sem poslali. To mi dělej naschvál, cpou mi sem takový hajzly, abych měl problémy!“

„Myslím, že v tomto s vámi můžu jenom souhlasit,“ řekl jsem a abych ho popíchl, tak jsem dodal, „A zamýšlel jste se, proč vám to dělej?“

„Sáblíku, nech toho, nemám na tvoje kecy náladu,“ odvětil nevrle, protože cítil, co mu chci naznačit.

Pokrčil jsem rameny.

Asi za dva dny jsem se vrátil ze služby, kde jsem plnil roli pomocníka dozorčího útvaru. V kanceláři jsem se dal do řeči s Bilským, kecali jsme o různých blbostech. Ten se náhle praštil do hlavy a zatvářil se vyděšeně.

„Boha, boha! Do piči, do piči!“ sakroval, „Zapomněl jsem vyzvednout děti ze školky. A teď mám jít k veliteli útvaru! Sáblíku, skoč mi pro ně.“

„Ale já tam nikdy nebyl, nevím kde to je!“

„Ukážu ti to na mapě,“ vytáhl plán Českých Budějovic.

Začal mi vysvětlovat, kde je školka, kde mám na něho i s dětmi počkat, že tam přijde hned po skončení jednání u velitele útvaru. Splodil syna a dceru.

Podle jeho popisu jsem se dobloudil do školky, která již byla zavřená. Marně jsem lomcoval klikou a zvonil, nikde nikdo.

„Hledáte někoho?“ zavolala na mě nějaká paní, jejíž děti si hrály na přilehlém pískovišti.

„Mám tady vyzvednout děti jednoho důstojníka.“

„A koho?“

„Nadporučíka Bilského.“

„Jo, toho znám, to je můj soused,“ usmála se chápavě, „Musíte to obejít, za rohom jsou další dveře, tam zazvoňte.“

Provedl jsem. Přišla mi otevřít učitelka ve středních létech.

„Už jsou tady poslední,“ hudrovala, „Kvůli tomu nestihnu autobus a budu tady další hodinu tvrdnout.“

„Madam, já za to nemůžu,“ bránil jsem se.

„Ale to já vím, jenže tohle není poprvé,“ odvětila rezignovaně a předala mi dvě nadporučíkovi ratolesti, které opatrovala ve své kanceláři.

Odvedl jsem děti na blízké pískoviště, přikázal jim, že tam musí zůstat, sám se posadil na lavičku a zapálil si cigaretu. Přítomné dámy, matky dalších ratolestí válicích se ve špinavém písku, zatím probírali, ne právě lichotivě, mého velitele Bilského. Nicméně, když dalších asi tři čtvrtě hodiny nadporučík stále nepřicházel, daly mně svěřeným dětem alespoň jablko.

„Je to doba, co?“ obrátila se ke mně jedna žena.

„To je,“ připustil jsem a trochu zažertoval, „doufám, že tu s nimi nebudu muset čekat do půlnoci.“

„To není nic nemožného,“ vyrazila mi dech, „Vůbec by mě to vod něj nepřekvapilo. Jednou tady měl taky děti, úplně na ně zapomněl a šel na ryby. Museli jsme se vo ně postarat, než se jeho manželka vrátila z odpolední. Je to vůl.“

Bilský našťestí tentokrát na ryby neodkráčel a děti si ode mne převzal, byť jsem na pískovišti musel strávit další hodinu a půl. Byl jsem rád, že jsem se jeho drahých, poněkud drzých, potomků zbavil.

V sobotu jsem šel s vojáky na zábavu, něco mezi vesnickou tancovačkou a diskotékou. Bylo zde mnoho vojáků z prvního a druhého praporu, některým jsem vycházku zařídil osobně. Navíc jsme zde měli čestného hosta, kterým byl Pepa Černý, můj bývalý velitel tanku, teď už v civilu. Přijel se podívat za kamarády. Popíjeli jsme pivo, občas si šli i zatancovat, ale to vždy hrozilo konfliktem s místními borci, na tomto poli bylo nutné být velmi ostražitý. I když nás bylo hodně, nestáli jsme o žádný konflikt.

Po dlouhé době jsem se zase setkal z očí do očí se Slávkem Karolkou, který mě před pár měsíci chtěl zbit. Přišel k našemu stolu sám, ale nevypadalo to, že by se chtěl prát.

„Ahoj,“ řekl na uvítanou.

„Ahoj,“ odpověděl jsem mrazivě.

„Hele, tamto tehdy, to bylo nedorozumění, už jsem si to přebral.“

„Fakt?“ zeptal jsem se nedůvěřivě.

„Jasně, já byl tehdy takovej mladej mazák, měl jsem nějaký konflikty se svejma špagátama, tak jsem byl na vás nasranej na všechny.“

„A co se vod tý doby změnilo?“ byl jsem stále odměřený.

„Vím vod kluků, že ty seš jinej, že se k nám chováš jinak. Hele, smažeme to, já tě zvu na panáka,“ podal ruku ke smíru.

„V čem si myslíš, že jsem jinej?“ vyzvídal jsem, když jsme si přitukli dvoudeckou vína. Tvrdý alkohol nám odmítli nalít, byla tu na něj uvalena prohibice. Šlo o preventivní opatření, aby se snížilo nebezpečí výtržností.

„No, víš,“ zamyslel se, bylo vidět, že se snaží co nejlépe svůj názor formulovat, „Voni většinou ty špagáti se ke všem nám chovaj strašně nadřazeně. Jako že jsme jen póvl, se kterým tu musej nějakou dobu bejt. Že prostě nejsme nic, zatímco voni jsou panstvo.“

„A já ti tak nepřijdu? Mám taky vejšku, jsem taky podporučík.“

„No, dřív sem si myslel, že seš stejnej. Ale vod kluků, který byly dřív na tvý rotě vím, že ty ses nad ně takhle nevyvyšoval. A žes pro ně dost udělal. Voni tě dost respektujou.“

„Fakt? To mě těší.“

„Jasně. Takže se už nezlob za to předchozí. A na tvoje zdraví.“

Připili jsme si. Musím říci, že jsem tím byl potěšen. Ale dobrá nálada se mi měla za chvíli zkazit. Bavili jsme se dobře až do chvíle, než dorazila vojenská hlídka. Myslel jsem, že je to jen běžná kontrola a připravovali si doklady. Oni ale si šli přímo pro mého kamaráda Petra Doležala.

„Co se děje?“ vmísil jsem se do debaty. Hlídku, v čele s nějakým majorem, obklopilo několik vojáků z našeho praporu, nálada byla velmi vypjatá, hrozilo, že dojde ke konfliktu.

„Nějaká kráva obvinila tady Petra, že jí ukradnul tranzistorák,“ řekl Novotný.

„Já nejsem žádná kráva!“ rozječela se přítomná škaredka, „Poznávám ho, von to ukrad!“

„Já jí vůbec neznám,“ bránil se Doležal.

„Soudruhu majore,“ přidal jsem se i já, „ten desátník je stále se mnou a tedy nic ukrást nemohl!“

„To není vaše věc!“

„Soudruhu majore,“ začal jsem být naštvaný, „Desátník Doležal celý večer tady sedí u našeho stolu, popíjíme v klidu pivo, nikoho nerušíme a vo nikoho se nestaráme. Von dokonce ani jednou nebyl tancovat, takže není možný,

aby tý hysterce něco ukradnul.“

„Já nejsem žádná hysterka!“ ječela hystericky okradená.

„Soudruhu podporučíku, tohle je vážný obvinění, vy se do toho nepleťte!“ řekl major tvrdě.

„Soudruhu majore, pokud nechápete, že když někdo celej večer sedí tady u toho stolu v naší společnosti, tak nemůže jinde krást, tak pokud to nechápete, to se na mě nezlobte, ale to jste blbec.“

„Soudruhu podporučíku, nepobuřujte tu vojáky a běžte si sednout!“ řekl major důrazně, ale stále se snažil zachovat klid. Myslím, že mu bylo jasné, že není k rvačce daleko. Tu nechtěl ani on ale samozřejmě ani já.

„A co tedy chcete dělat?“ zeptal jsem se.

„Soudruha svobodníka odvezeme, sepíšeme s ním protokol a pak ho odvezeme do kasáren. Když nic neprovedl a obvinění se neprokáže, tak se mu nic nestane.“

Doležala se mi ochránit nepodařilo a mohl jsem být rád, že nedošlo k nějakému konfliktu a neskončili jsme na posádce všichni. Samozřejmě, že se nic neprokázalo a Doležal vyvázl bez poskvrny, ale my měli pokaženou náladu.

Alespoň jsme nepříjemnost řádně zapili a zanáдали si na zelené mozky. Už na zábavě a především cestou do kasáren jsem se bavil s Pepou Černým.

„Víš,“ řekl mi, „Za dobu co jsem byl na vojně, jsem poznal dost špagátů, tebe bych dal na druhý místo. V tom dobrým.“

Byl jsem potěšen. Vzpomínali jsme na historky s Bilským, takže jsme najednou stáli před bránou.

„Když se dostanu dovnitř, tak budu na třetí rotě,“ řekl.

Kluci ho propašovali dovnitř, já se ještě zdržel na bráně, kde jsem pokecal s pomocníkem dozorčího. Jak jsem měl tu kecací náladu, podpořenou mnoha pivy, rozhodl jsem se ještě zajít za Černým.

„Je támhle na tom pokoji,“ řekl četař absolvent Flašar, dnes v roli dozorčího roty. Jeden z nejhorších absolventů, které jsem kdy poznal.

„Ale tam není klika, půjč mi bajonet, já to otevířu.“

„Nic ti půjčovat nebudu, tak si zaklepej,“ odvětil a líně se rozvaloval u svého stolku.

Zaklepal jsem decentně, pak třikrát razantně. Pěstí. Jelikož nikdo neotevřel, tak jsem nasupeně odkračel do svého rajónu. V něm jsem ještě chvíli pobyl v kanceláři, dal si skleničku z tajných zásob a potom si šel lehnout.

„Je potřeba vopravit dveře,“ přišel za mnou ráno Celanský.

„Cože? Jaký dveře?“ divil jsem se.

„No ty, cos na ně v noci klepal,“ řekl Méďa jako vždy tiše.

„A co je s nima?“

„Jsou poškozený.“

„Jak poškozený?“ stále jsem nechápal.

„Tak se pojd' podívat,“ naléhal.

„Tak dobře, ať máš radost,“ mávl jsem rukou. Bohužel měl pravdu. Ve dveřích zely tři díry. Ve tvaru pěsti, překvapivě.

„Tys asi musel bejt včera jetej, co?“ řekl mi jeden voják ze třetí roty, ale nijak ve zlým, spíš v legraci.

„Sorry, pošlu to někoho vopravit,“ podrbal jsem se po hlavě.

Poslal jsem nabíječe Kučeru, aby dal dveře do pořádku. Vůbec jsem si nepamatoval, že bych do dveří bušil tak prudce, ale že jsem na ně klepal, to jsem věděl. Sice jsem si vyslechl ještě pár jízlivých poznámek, ale co se dá dělat. Takový je život.

Dopoledne jsem proležel, dokonce jsem málem zaspal i oběd. Vzbudili mě na poslední chvíli.

„Špagi, ty nemáš hlad?“ zatřásl se mnou Hodek.

„Kurva, to už je tolik hodin?“ mžoural jsem.

„Mám tam někoho poslat, aby ti něco přines?“ zeptal se.

„Ale ne, zajdu tam sám, nemám chuť to žrát z ešusu. Ale jinak díky!“

Hodil jsem na sebe mundúr, bez ponožek a bez čepice jsem urychleně vyrazil k jídelně. Bohužel ve dveřích jsem se srazil s dozorčím útvaru, jedním pro mě bezvýznamným kapitánem ze štábu.

„Jak to vypadáte?!“ obořil se na mě.

„Co jako?“ odsekl jsem rozmrzele, prostě rozespale.

„Nemáte čepici, ponožky, jste neoholený, prostě hrůza! Jako podporučík a absolvent máte jít příkladem a vy jste horší než poslední nabíječ! Očekával bych od vás jiné jednání.“

„Když vy důstojníci se k nám chováte, jako bychom byli nabíječi, když si z nás děláte vosobní sluhy a my tady žijeme jak ty nabíječi, tak se taky tak chovám a vypadám!“

„Cože?!“ zrudnul, „Jak se jmenujete?“

„Sáblík, jméno mé.“

„Á, to jste vy,“ usmál se, „Z první roty, vod Bilského, že?“

„Vy mě znáte? Nevzpomínám, že bych vám něco udělal.“

„Znám, docela se vo vás mluví,“ přikývl.

„Jo? A co se říká?“

„No, dost věcí. Jste známá figurka, soudruhu podporučíku, a jak vás tak pozoruju, tak pověsti o vás nelžou. Alespoň ty, co jsem teď mohl posoudit.“

„Tak mi to řekněte, vidíte, že umírám zvědavostí.“

„Předně, že jste téměř vždy neupravený, drzý, arogantní, nemáte úctu před autoritami, jste schopen se hádat třeba i s velitelem divize.“

„Tak jsem vás asi nezklamal, co?“

„Co se tohle týče, tak určitě ne,“ rozesmál se, „Nevím, zda je pravdivá i ta druhá část vo vás.“

„Ta je ještě horší? Že žeru malý děti?“

„Ne, to ne,“ poplácal mě po zádech, „Taky se vo vás říká, že máte zcela vochočeného Bilského a jen díky vám se to na první rotě zatím neposralo. Že mezi vojáky máte postavení jako suprák, dokonce že jste nafackoval i mazákovi, že se s nikým neserete. I když máte metr padesát i s botama. Že ste dobrej velitel, dokonce někdo říkal, že by bylo dobrý vás získat k armádě.“

„Ježíšmarjá, tak to rychle běžím pryč, když začal nábor,“ rozesmál jsem se teď zase já.

„S váma je to fakt těžký, co?“

„Nebojte, už za pár tejdnu se mě zbavíte. Přijdou noví špagáti, ty si určitě vychováte líp, než se vám to podařilo se mnou. Budou vzorní, ustrojení, oholení, na vás důstojníky milí a přívětiví.“

„Běžte už někam,“ mávl rukou kapitán, „A dobrou chuť,“ dodal.

„No, jak jste mě tady zdržel, tak koukám, že už to zavřeli. Tak asi budu vo hladu.“

„Že byste si to neuměl zařídit, aby vám tam něco vyškráblí? Tomu nevěřím,“ usmál se naposledy a odešel. Měl pravdu, už jsem znal dost lidí, abych o hladu nebyl. Dokonce jsem si v kuchyni mohl sám nandat, kolik toho můj žaludek po včerejšku snesl.

V té době jsem se dostal do konfliktu s výkoným praporčíkem četařem Gergelym. Chtěl se stát nejdůležitější na rotě a ukrást si něco z mého pracně vydobytého postavení. Nechal jsem ho, ať si dělá co chce, pokud jeho jednání nezasahovalo do mých plánů. Dohodli jsme se, že mě nebude psát do služeb, do PS roty ani bojového rozdělení, do služeb půjdu jen na vyžádání z praporu jako pomocník dozorčího útvaru nebo velitel stráže. Sebe pak může taky decentně vynechat.

Bohužel nechtěl respektovat moje rozhodnutí, když jsem chtěl někoho pustit na vycházku a jemu to zrovna nebylo po chuti. Tak dotyčného napsal do bojového rozdělení nebo PS roty, aby nemohl ven.

V některých případech i schoval jejich vycházkové knížky. Nakonec bylo většinou po mém, ale museli jsme si to mezi sebou napřed vykřičet.

Když nyní chtěli kluci sehnat nějaké „výpitné“ na povýšení, odmítl jim zase Laco dát vycházkové knížky. Musel jsem jít za ním, chvíli na něj řvát, než mi je milostivě mrsknul na stůl. Já jsem jim to jménem velitele roty podepsal a knížky jim předal.

„Jestli půjdou ven, tak to nahlásím dozorčímu útvaru,“ řekl výhruzně.

„A co jim chceš hlásit, ty ubožáku,“ podíval jsem se na něj s despektem.

„Že jsi je pustil ty a ne Bilský.“

„Ty hajzle, běž si to klidně nabonzovat. Snad si nemyslíš, že Bilský zejtra nepotvrdí, že vo tom věděl a pověřil mě tím. Jen běž, ty čuráku a říkej si co chceš.“

Svobodník Forman i Fanta se ovšem báli a váhali. Stáli na chodbě před kanceláří výkonného praporčíka a rozpačitě na sebe koukali.

„Klidně běžte, na mou zodpovědnost, ničeho se bát nemusíte,“ pobídl jsem je.

„Jenže von nám pak bude dělat naschvály!“

„Ať to zkusí! Jestli si ten blbeček myslí, že si bude dělat co chce, tak to se plete. Já ho už srovnám. A postarám se, aby vám nic neprovedl!“

„No jo, ale jak dlouho tu ještě budeš? Ty za chvíli půjdeš do civilu a my tu s ním budem dál!“

Uznal jsem, že mají pravdu.

„Tak běžte, já s ním zkusím promluvit, aby vám nedělal problémy. Nebudu to nijak hrotit, aby se pak nepomstil vám,“ uklidnil jsem je a šel do kanceláře. Tam jsem přemýšlel, jak si mám s Gergelym promluvit, jaký způsob zvolit. Ozvalo se zaklepání.

„Můžu dál?“ předešel mě Gergely.

„Jasně, pojd', posaď se a zapal si,“ nabídl jsem mu cigaretu.

„Asi jsem to trochu přehnal,“ začal rozpačitě.

„Prosím tě, řekni mi, co blbneš? Vo co ti de?“

„No, ty to tu teď máš pod palcem a všichni tě respektují. Jenže ty za chvíli půjdeš do civilu.“

„No a co?“ usmál jsem se. Jako bych to už někde slyšel.

„No, a co bude pak? Jak se voni potom budou chovat ke mně?“

„Jak? Proč by to mělo bejt jinak?“

„Voni je teď povýšej, takže budou mazáci. A co já pak budu dělat? Jak budu dělat služby? Jak budu udržovat na rotě pořádek?“

„A v čem je problém?“

„No, vždyť já ani nikdy nebyl povýšenej,“ vyhrklo z něho.

„A proč ne?“ podivil jsem se.

„Když jsem sem byl přeloženej, tak sem tady nikoho neznal a tam se to nestihlo. Teď už je pozdě. A až je povýšej, tak se na mě vykašlou,“ bilancoval smutně.

„No jestli si to chceš takhle vylepšit, tak seš na dobrý cestě, aby ses tady po mým vodchodu skutečně posral. Když jim budeš dělat takovou zbytečnou pakárnu, tak tě za to budou určitě milovat. Pak ti to daj sežrat!“

„No jo, ale co mám dělat?“

„Hlavně se uklidni a přestaň blbnout,“ řekl jsem už klidně, „Já s nima promluvíme a domluvíme jim. Aby byl klid. Samozřejmě, že až vovedu, tak si to budete muset vyřešit sami, ale teď tady chci klid a nechci, abys mi házel klacky pod nohy. Přece nechceš, abych se postavil proti tobě!“

„To určitě ne,“ řekl rychle, „Proto sem se přišel udobřit.“

„Tak to je fajn. Takže klid, jo?“

Když přišli Forman a Fanta z vycházky, udělal jsem si s nimi takový malý pohovor na pokoji. Byli tam všichni vojáci, kteří budou povýšeni na mazáky, tedy velitelé tanků a řidiči.

„Pánové, chtěl bych, aby tady i nadále byl klid,“ začal jsem, „Mohlo by mi to sice bejt už u prdele, protože to mám za pár, ale chtěl bych, abyste i potom tady vycházeli dobře.“

„A vo co de? Proč Laco tak prudí?“

„Podívejte, von to jako výkoňák nemá lehký. Musí sestavit služby, PS rotu, bojový rozdělení. Není lehký to udělat tak, abyste byli všichni spokojený. Ale když si budete dělat naschvály, tak to bude špatný pro všechny!“

„A co von?“

„Mluvil jsem s ním dneska, přešel za mnou sám, po tý naší hádce. Do kanceláře. Všechno jsme to probrali, i von chce mít klid a chce mít s vámi dobrý vztahy.“

„Ani nebyl povýšenej, víš to?“ řekl náhle Forman.

„No a co? Je proto horší výkoňák?“

„Však víš, jak se k nám choval, ne?“

„A vy teď přemejšlíte, že se mu pomstíte? Že si to s ním po povýšení vyřídíte?“

Mlčení mi bylo odpovědí.

„Nevím, co uděláte, až tady nebudu. Ale dokud tu budu a pokud se vo něco takovýho pokusíte, budete mít co dělat se mnou.“

„No a co ty? Tys nás taky pěkně jebal. A za chvíli budeme mazáci!“ řekl Horák.

„A co má bejt?“

„Že už si na nás nebudeš moct dovolovat!“

Rozesmál jsem se. Mlčel jsem a provokativně jsem si prohlížel, jednoho po druhém. Většina sklopila zrak.

„Pro mě se vztah k vám nemění. Jak si to vezmete vy, je vaše věc. Jestli tu chcete na rotě těch mejch pár týdnů udělat pakárnu, tak prosím. Já se s tím vyrovnám, když si budeme dělat naschvály. Ale bude to stát za hovno pro všechny, to vám říkám rovnou!“

„Tak vo co ti de?“ zeptal se Forman.

„Furt vo to samý. Myslel jsem, že už ste to pochopili. Pokud ne, tak to možná pochopíte pozdějc. Že jsem k vám byl tvrdej? Možná, ale nebylo to samoúčelný. Jestli teda něco máte na srdci, tak to řekněte, teď je výborná příležitost!“

Mlčeli.

„Víš,“ promluvil po chvíli Horák, „já si zpočátku myslel, že seš pěkná svině. Ale teď chápu, žes to tak dělat musel, aby byl na rotě klid.“

Několik dalších souhlasně přikyvovalo.

„Takže je všechno OK?“

„Určitě. A s tím Lacem to taky nějak vyřídíme,“ dodal Forman.

Nevím, zda Horák vyjádřil mínění všech. V každém případě to musí posoudit ti, kteří se mnou sloužili. Možná jsem někomu vojnu ztrpčil, možná někomu ulehčil. Určitě jsem však zajistil klid do svého odchodu, co bylo pak, to nevím a upřímně řečeno, zase mě to tolik netrápí. Každý je strůjcem svého štěstí a pokud si jdou lidé vzájemně po krku, nepřináší to většinou užitek žádné straně.

I když byl relativně klid, o další rozruch se postaral odsouzený Šedivý. Neměl už moc co ztratit, za pár dní nastupoval do Sabinova. Nejprve utekl s nabíječem Turkem a poté s nabíječem Tofim. Společně se ožrali. Výsledek? Šedivý byl z rozhodnutí velitele útvaru umístěn do basy do zadržovací cely s tím, že s ní vyjde až v doprovodu eskorty do Sabinova.

Tofi, to byl taky případ pro psychiatra. Malý, mírně debilní, trochu bonzák, trochu posera. Neustále utíkal z kasáren, schovával se před nástupy, před prací. Na starost ho dostal jeden střelec z druhé roty, z rozkazu velitele praporu, aby ho nepřetržitě hlídal. Tofi na svoji zdrhací vášeň doplatil, protože ho naštvání vojáci přivazovali na noc k posteli opasky v obavě, že zase vezme roha a celý prapor bude mít od velitele útvaru pakárnu.

Nakonec se mu přeci jen podařilo zdrhnout. Utekl těsně před koncem kuchyňské směny a vzal s sebou dalšího nabíječe Kubeše. Ten jako pomocník u vchodu nechal šňůry viset na bráně, bodák si vzal s sebou. Našel je oba ten samý večer Bilský v hospodě, zdělané pod obraz boží, Kubešův opasek s bodákem přehozený přes židli.

Tofi putoval do basy, Kubeš na ošetřovnu, odkud ho za chvíli odvážela záchranka se zástavou srdce. Jelikož mu v krvi zjistili jen 1,1 promile alkoholu, usuzovali jsme, že se pravděpodobně něčím nafetoval. Z nemocnice ho druhý den pustili s tím, že se má hlásit u nás na rotě. Nedošel. Vyrazil rovnou do civilního sektoru.

Jeho putování po světě bylo taky tragikomické. Nejprve navštívil krematorium, kde chtěl nějakému nebožtíkovi ukrást civilní šaty. Jelikož tam nikoho vhodně oblečeného nenašel, oblékl se alespoň do starých montérek, která tam byly pohozené. Na místě ovšem zanechal svoje vojenské šaty i se svými doklady.

Chytili ho v Brně, když jel po hlavní třídě v ukradeném traktoru! Kubeše jsem už nikdy nespatriil. Putoval rovnou do vazby. Měl toho dost, včetně vyhýbání se službě. To když si v base úmyslně rozškrábal ruku a potřel mazlákem, aby se mu zanítla. Když tahle simulace nevyšla, tak jedl nehty a křídu, přičemž doufal, že dostane zánět slepého střeva. Ani zde nebyl úspěšný. Navíc to na něj někdo prásknul.

V těchto dnech se velitel druhé roty poručík Škudrna postaral, aby bývalý podporučík Martiňák, nyní již jen vojín absolvent, dostal u soudu rok nepodmíněně! Šlo o dřívější průsvih s jeho podřízeným strážným a poručík jako velitel roty svým svědectvím a posudkem měl na výši trestu velký podíl. Byl na rozdíl od mnoha jiných lampasáků na našem praporu skutečná svině. Kudy chodil, tudy tvrdil, že dostane půlku své roty do Sabinova. Neslavně se proslavil i výrokem, že je jeho touhou, aby mu pod rukama zemřel voják. Jako doklad jeho tvrdého výcviku!

„Jtse pěknejk darebák,“ řekl jsem mu do očí, když jsem ho poprvé uviděl od vynesení rozsudku.

„Sáblíku, mě naopak těší, že mě vojáci nenáviděj! Takový má být pravý tvrdý velitel!“

„S touhle postavou?“ změřil jsem si jeho nesportovní stosedmdesát centimetrů vysokou tělesnou schránku. „Myslíte si, že jste normální, když jste už dostal pět lidí do Sabinova?“

„Měli by tam chodit na půl roku všichni vojáci, než jdou k útvarům, určitě by jim to prospělo,“ vysmíval se mi do obličeje.

„To už je fakt na psychiatra,“ zavrtěl jsem hlavou.

„Co si to dovoluješ? Jak to mluvíš s důstojníkem?“ vyjel na mě.

„Tak poslouvej, ty blbečku,“ neudržel jsem se, „Ačkoli jsem jen posranej špagi, tak jsem důstojník jako ty. Navíc seš možná mladší. Naštěstí toho mám i víc v hlavě. Chováš se jak fracek, jak někdo se zastydlou pubertou! Vode dneška se ke mně budeš chovat jako ke kolegovi důstojníkovi, nebo se budu já chovat stejně k tobě jako ty ke mně!“

„Co si to dovoluješ?!“ vyvalil oči.

„Jestli se mnou chceš vůbec jednat, tak jen služebně a podle základních řádů! A podle nich se má ve služebním styku vykat! Když mi chceš tykat, tak já tobě budu taky, i když v civilu bych ti to nikdy nenabídnul. S takovým umouněncem bych se vůbec nezahazoval!“

„Soudruhu podporučíku ...“

„Tak je to lepší. Vidiš, že to umíš,“ otočil jsem se k němu zády a odešel. Něco za mnou pořvával, já jen zdvihl ruku se vtyčeným prstem.

Večer jsem zase odešel na vycházku a bohužel Škudrnu poprvé nominovali na dozorčího útvaru. Dej blbovi funkci a sleduj co udělá. Pro něho nastala příležitost, aby se mohl předvádět. Vojáky vcházející do kasáren podroboval osobní prohlídce, dokonce i mého kamaráda a velitele ČTZ-1 podporučíka Mareše. Já prošel jen chvíli před ním, když byl zrovna poručík na nějaké obchůzce, kde si zvyšoval sebevědomí na jiných nebožácích.

Když jsem viděl z roty, jak šacuje Mareše, už jsem to nevydržel, otevřel okno, trochu rozverně se vyklonil a zanotoval.

„Potkal Potkan Potkana, na bráně, jo na bráně. Copak děláš, Potkane, kde tě zase potkáme?“

Potkan byla přezdívka pro všemi oblíbeného důstojníka Škudrnu. Tohoto tvora skutečně svou vizáží připomínal, malá postava, mírně rostoucí břicho, řídký knír pod nosem, špičatější obličej. Nevím, kdo by se při porovnávání Škudrny a potkana mohl cítit více dotčen, v každém případě důstojník při zaslechnutí této přezdívky běsnil.

Když se poručík vyřadil na bráně, sebral se a přišel za mnou na rotu. Moc dobře mě před chvílí viděl a slyšel, okno na konci chodby na naší rotě bylo přímo proti debvětárně. Neunikl mu ani smích všech, kteří můj řev slyšeli. Nebylo jich právě málo.

„Co si to dovolužete? Myslíte, že jsem vás neslyšel, soudruhu podporučíku?“ nasadil velice strohý a přísný výraz.

„Máte nějaký problém se svou identitou?“ vysmál jsem se mu do obličeje.

„Dobře. Za deset minut vás čekám u devětárny. Vemte si, soudruhu podporučíku, černáky, uvidíme, jak vám půjde úklid kasáren!“

Poklepal jsem si rukou na čelo, otočil se a beze slova odešel. Na něco takového samozřejmě neměl právo a já neměl vůbec chuť se s ním bavit.

„Hele, volá ti ten čurák Škudrna. Prej máš vokamžitě jít na bránu,“ přišel za mnou na pokoj dozorčí roty.

„Vyřid' mu, ať si políbí prdel. Tohle prosím tě vyřid' doslovně!“

Převlékl jsem se do teplákové soupravy a natáhl se na postel. Kecal jsem s dalšími vojáky, kterým samozřejmě můj výstup neušel.

„Hele, zase už volá,“ přišel znovu dozorčí roty.

„Řekni mu, a to zase doslova, jak ti to říkám! Že mu vzkazuju, že pokud se zbláznil, tak ať si dá na hlavu studenej vobklad a nevrotravuje mě.“

„Takhle mu to mám fakt říct?“

„Doslova.“

Nevzdal to. Za dalších deset minut se objevil na ložnici v doprovodu dvou vojínů, strážných se samopaly v rukách. Bylo zhasnuto, siluety pistolníků se pěkně rýsovaly proti světlu v chodbě.

„Sáblíku, půjdete se mnou, do basy!“

„Prosím?!“ rozchechtal jsem se a se mnou celá ložnice.

„Půjdete dobrovolně nebo mám použít násilí?“

„Násilí?“ posadil jsem se na posteli a podíval se na oba vojíny, kterým jsem před pár měsíci velel v přijímači, „Tak co Madaji, budeš na mě střílet?“

Oba koukali vyděšeně.

„Chopte se ho!“ zaječel poručík.

Oba strážní zůstali rozpačitě stát, v ložnici to ale nepříjemně zahučelo. Rychle jsem začal přemýšlet. Neměl právo mě nechat zavřít, ale jestliže dojde k nějaké mele, bude z toho pěkný průser. Na druhé straně, pokud půjdu, tak mu to budu moci dát další den náležitě sežrat. Jelikož bylo už po půlnoci, jedná se stejně jen o pár hodin.

„Tak jo, proč ne. Klidně využiju týhle příležitosti podívat se na basu zevnitř, zatím jsem ji viděl jenom z venku,“ povstal jsem z postele, otočil se na strážné a zavelel jim, „Vojáci pozor! Směr basa, pochodem vchod!“

Oba strážní, kterým cukalo v koutcích úst, mě následovali. Vojáci na ložnici mě doprovodili pískotem, já, když jsem procházel kolem Škudrny, jsem mu teatrálně císařsky pokynul. Po celou cestu na strážnici jsem se staral, aby se z mého zadržení stalo kabaretní číslo.

„Doufám, že budu v zadržovačce se Šedivým,“ zeptal jsem se velitele stráže, který stál předtím na chodbě a teď nás také doprovázel.

„Jistě, jinak to asi nepůjde a ...,“ začal rozpačitě.

„To je fajn,“ přerušil jsem ho, „aspoň si pokecáme.“

Říká se, že každý správný voják musí poznat basu. Stihl jsem to i já, i když na poslední chvíli. Alespoň dvě hodiny jsme skutečně se Šedivým debatovali, dokonce jsme si i zakouřili, protože jsem měl s sebou několik cigaret, které jsem chytře uschoval v teplácích, když jsem odcházel z roty.

„Hele, nechci mít průser,“ řekl strážný nesměle, když jsem si zapálil.

„Když chceš, tak to běž nahlásit,“ odbyl jsem ho.

Nakonec jsem usnul a pár hodin si vegetil jen v teplákách, bez přikrývky, na prkenné pryčně, vedle vojína odsouzeného do Sabinova. Ráno mě vzbudil velitel stráže.

„Mám tě odvést k dozorcímu útvaru,“ řekl mi.

„Mě? Jenže mně se tady líbí. Řekni tomu debilovi, že odmítám, že mě vězení zaujalo.“

„To bude zuřit.“

„To doufám. Víš co, řekni rovnou tomu zmrdovi, že mu podporučík Sáblik vzkazuje, že vopustí vězení jedině tehdy, když si ho vosobně vyzvedne velitel útvaru.“

Odešel, aby se za chvíli vrátil.

„Hele, neblbni, pojd' se mnou.“

„Ať de do prdele,“ trval jsem na svém.

„Ale von vyvádí jak blázen! Řve, že mě nechá zavřít! Jsem jen desátník, ten hajzl mi skutečně napálí sedmičku, když tě nepřivedu,“ prosil velitel stráže.

„Tak jo,“ vstal jsem, „Máš pravdu, ta svině by se mohla mstít tobě. Ale dělám to jen kvůli tobě, chtěl jsem si toho zkurvenýho Potkana ještě trochu vychutnat.“

„Kurva, tohle je dneska služba,“ povzdychl si desátník, když jsme kráčeli k devětárně, „Něco takovýho sem ještě nezažil. Celou skužbu se ten čurák chová, jako by byl Pánbůh. Zavírá podporučíky do basy. To jsme to tady dopracovali.“

Škudrna seděl za stolem.

„Jak se vám spalo?“ zeptal se jízlivě.

„Děkuji za optání. Dobře,“ odvětil jsem.

„Velice jste mě zklamal, soudruhu podporučíku, takový jednání bych od vás nečekal.“

„Zato vy jste mě vůbec nepřekvapil. Jednal jste přesně tak, jak se dalo čekat.“

„Vrať se na rotu a organizuj rozcvičku!“ zaryčel.

„Dobře,“ ušklíbl jsem se, „Jdu na rotu a jdu si lehnout. Jsem rád, že si zase tykáme. Doufám, že ty na rotu nepřijdeš, potřebuju se dospat, dost noci jsem prokecal se Šedivým. Na rozdíl vod tebe projevil dostatek inteligence k rozhovoru...“

„Soudruhu podporučíku!“ vyskočil a klepal se vzteky, „Pamatujte, že vo tom budu informovat velitele praporu!“

„Nápodobně. I já ho budu informovat. A taky si budu stěžovat, že děláte věci, na který nemáte podle základních řádů právo!“

Rozešli jsme se a já se uvelebil na kavalci. Neodvážil se přijít do ložnice na kontrolu, byť jsem ho slyšel na chodbě, jak řve a buzuruje vojáky.

Shodou okolností jsem odpoledne šel na řízení k veliteli praporu místo nepřítomného Bilského. Vešli jsme do kanceláře s velitelem ČTZ-1 Marešem jako první.

„Prej si spal v base?“ smál se Vlasák, pak trochu zvažněl, „Takhle ale nemůžeš jednat. Pokřikovat na poručíka Škudrnu jako nějaké nabíječ. Vždyť si se snížil na úroveň Humuna!“

„A von si může dělat co chce? Zavírat podporučíky s nabíječi?“

„Problém byl v tom,“ ozval se Mareš a decentně a výstižně zhodnotil situaci, „že poručík Škudrna, když si připnul šňůry dozorčího útvaru, povyrosl alespoň na dva metry padesát. Veliteli, ten ani na takovouhle vobyčejnou funkci nestačí! Kdybyste viděl, co včera dělal! Mě například prováděl osobní prohlídku! A i jinak se choval jak blázen!“

V tu chvíli vešel poručík Škudrna, posadil se proti nám.

„Tak co se tady děje, co je to za rozbroje mezi velitelama na prvním praporu?“ zeptal se kapitán, změnil výraz, tvářil se jak vrah.

„Soudruh podporučík se choval naprosto nevhodně, musel jsem ho potrestat,“ řekl Škudrna.

„Soudruh poručík nezvládal svoji funkci. Protestoval jsem, možná ne právě vhodně, uznávám, ale jeho reakce ukázala, že ani na funkci dozorčího pluku nemá,“ odvětil jsem já.

„Já jsem svou službu vykonával vzorně a svědomitě!“

„Svědomitě? Jestliže si někdo léčí komplex méněcennosti a využívá k tomu šňůry dozorčího útvaru, tak je to ubohý!“

„Jaký komplex? Vadí vám, že konečně někdo dělal dobře dozorčího? Že se vám tady u pluku konečně někdo odvážil postavit?“

„Dobře dělal funkci? Alespoň si nelžete do vlastní kapsy. Byl jste neuvěřitelně trapnej!“

„A co vy, když ste na mě pořváváte z vokna?“

„Já se přizpůsobil atmosféře, kterou jste nastolil!“

„Trvám na tom, aby byl soudruh podporučík potrestán a ...“

„Tak už dost!“ bouchl zlostně Vlasák do stolu, „Nechte toho voba! Voba dva ste čuráci! Nedovolím vám dělat průsery mému praporu! Už vo tom nikdy nechci slyšet! Zahajuju řízení!“

Aniž to poručík Škudrna chtěl, postaral se o další zvýšení mé popularity mezi vojáky. To bylo jediné vyústění našeho sporu. Děkuji mu touto cestou alespoň dodatečně.

Koncem srpna přišli na pluk noví vojáci z povolání. K nám na prapor nastoupil nový náčelník štábu místo nadporučíka Soloviče, který přešel na štáb pluku. Nový náčelník štábu praporu, nadporučík Chroust, na mě udělal na první pohled dobrý dojem. Byl mírně podsaditý postavy, klidný, rozvážný. Na druhou a třetí rotu přišli noví velitelé čet, k nám na první rotu nový technik roty, rotmistr Skolil.

S lítostí a s ironií mně vlastní musím konstatovat, že první rota měla na vojáky z povolání neobyčejný pech. O Bilském nemá cenu mluvit, rotmistra Poláčka zavřeli, podporučík Javorský už se chystal na soudní proces. Nový furťák Skolil byl hubený, s obličejem jedenáctiletého chlapce, byť mu už bylo osmnáct, vyplašený a navíc ve chvílích, kdy se stával ztrémovaný či vynervovaný, což bylo téměř pořád, začal koktat!

Hned po příchodu si ho nechal zavolat Bilský, posadil si ho proti sobě a začal mu dávat nesmyslné kázání. Během něho mu několikrát doporučil, aby se v případě potřeby obracel na mě, že mu určitě dobře poradím. Na konec svého zběsilého monologu se zcela vážnou tváří řekl.

Ilustrační fotografie – šumavská krajina

„Co vám mám povídat. Jsem tvrdý velitel, vyžaduji od všech kázeň a spolehlivost. Doufám, že moje nároky splníte. Vaši předchůdci, technici roty, bohužel tyto nároky nebyli schopni splnit. Několik jich uteklo a ten poslední se zastřelil!“

„Ten Bilský, to je ale vů!“ rozčílil se kapitán Vlasák, když Skolil druhý den nepřišel do práce a já mu se smíchem sděloval, jak ho velitel roty přijal, „Straší to nešťastný knípě tak, že vod druhého dne absentuje! Copak Andymu nestačí, že má dva furťáky v kriminále?!“

Skolil se sice objevil, ale za ten měsíc, co jsme měli možnost společně u roty strávit, tak si připsal několik áček. A když už do kasáren dorazil, běhal za mnou jak psík, jako takové malé nesamostatné štěňátko. Toto přirovnání považuji za zvláště zdařilé.

„Sáblíku, mám pro vás blbou zprávu,“ řekl mi kapitán Vlasák, když mě po snídani uvítal ve své kanceláři.

„Co se děje? Vypukla válka?“

„Však von tě smích přejde,“ ušklíbl se, „Na divizi se bude provádět ukázka brodění. Velitel divize vybral několik rot, které se na to připraví. A vy jste jedna z nich. Třeba vás nakonec na to nevybere, ale musíte bejt připravený.“

„Co to znamená?“ zeptal jsem se s již skutečnou obavou v hlase.

„No, „budete prostě překonávat s tanky řeku,“ pokračoval vážně Vlasák, „Prostě pojedete po dně řeky a na druhý straně vyjedete.“

„A co když uvízneme?“

„No, to je směla. To víš, poklop nejde vtevírat, když je nad ním voda, pak se musí tank zatopit zesponu vtevřením votvoru v podlaze a až je úplně zatopenej, tak se dá vtevírat poklop. Někdy to i vyjde.

Pamatuju, že na jednom Štítu nám takhle uvíznul tank, ale nebyl čas ho tahat, takže jsme se k němu vrátili až po tejdnu.“

„A co posádka?“

„Sáblíku,“ pokrčil jen rameny a když viděl můj vyděšený výraz dodal, „Tady to bude lepší, budou tam připravený potápěči, tam to bylo cvičení Varšavský smlouvy, ztráty do pěti procent povolený. Budete mít taky v tanku potápěcí přístroje. A proto tady seš.“

„Nerozumím.“

„Za hodinu se s celou rotou budeš hlásit u brány. A vezte si plavky!“

„Plavky?“ tvářil jsem se nechápavě.

„Provedete nácvik potápění v bazénu a v kesonu, odveze vás tam tatra. Je to takový zařízení ... no však poznáš ... netvař se tak zděšeně, pojedu s váma a dohlídnu, abyste se vrátili v pořádku,“ rozesmál se.

„Já na to seru,“ řekl jsem zlostně, „Mám pár dní do civilu, přece se teď nenechám utopit.“

„Možná vás nevyberou.“

„To má bejt útěcha?“

„Nespekuluj a běž připravit rotu. Odjezd za hodinu!“

Nadšení na rotě bylo podobné tomu mému. Auto nás odvezlo na místo určení. Tam jsme sesedli a byli odvedeni k nepříliš vábné budově. Okolo ní už pobíhalo několik vojáků v plavkách z jiných útvarů, kteří prováděli nácvik před námi. Po asi půl hodině čekání jsme byli zavedeni do prostorné šatny.

„Svlíknout do plavek a odchod k bazénu!“ zněl rozkaz.

Vešli jsme do místnosti s menším bazénem s hloubkou tak do metru a půl. Okolo se válelo množství potápěčích přístrojů, kolem nich postávala nějaká obsluha.

„Budete chodit po pěti. Každý si vezme přístroj, vlezte do bazénu, sedne si na dno a pět minut tam bude sedět a dejchat. Pak nastoupí další pětice!“ vysvětlil nám kapitán Vlasák postup.

Šel jsem mezi prvními pěti, abych to měl rychle odbyté. Dostal jsem dýchací přístroj, vlezl do nevábné vody v oprýskaném bazénu a na povel se potopil. Ale ouha. Jak jsem se nadechl, vhrkla mi do krku voda. Postavil jsem se a začal kašlat.

„Ale copak, neumíme dejchat pod vodou?“ smál se mi velitel praporu.

„Já za to nemůžu, že to nefunguje,“ odsekl jsem zlostně.

„Je to v pořádku,“ zněla odpověď obsluhy po kontrole.

Jenže když jsem se potopil, tak se celá záležitost opakovala. Nakonec obsluha uznala, že to asi nebude moje chyba a přístroj mi vyměnila za jiný. Teprve s ním jsem vydržel sedět pět minut pod vodou. Musím přiznat, že to bylo poprvé, kdy jsem se potápěl s přístrojem a šlo o velmi divný pocit, když jsem se měl poprvé nadýchnout pod vodou.

„Tak ses nám málem utopil. A v bazénu, kde jen metr vody,“ dobíral si mě Vlasák.

„Jestliže jsou ty přístroje v takovém stavu, tak se na to můžu vysrat. Cítím, že jestli budeme vybraný na ty ukázky, skončím s něčím na vošetřovně.“

Když jsme všichni absolvovali posezení na dně bazénu, byli jsme odvedeni do druhé místnosti. Tam stál válec o průměru tak dva metry, asi tři metry vysoký, z něhož vystupoval menší válec o daleko menším průměru. Tomuto zařízení se říkalo keson.

„Takže vojáci,“ začal vysvětlovat Vlasák, „Vlezte do toho po čtyřech, prostě jako osádka do tanku. Sednete si na lavice. Pak se to zaplní vodou a díky tomuhle důmyslnému zařízení,“ ukázal na menší válec, „jehož funkci, když budete chtít vám vysvětlí odborník na slovo vzatý Sáblík,“ rýpl si, „se tady vytvoří takový tlak, jako byste byli pět metrů pod vodou. A zase tam vydržíte sedět pět minut a pak se to vypustí! Jasný?“

„Pokud by nastal nějaký problém, tak vedle každého místa je tlačítko. Když ho zmáčknete, tak se voda rychle odčerpá,“ doplnil výklad obsluhující.

„Ať vás ani nenapadne na to sahat!“ zahrozil Vlasák, „Každej to vydrží a hotovo!“

Poklopem na vrchní straně válce jsem vlezl jsem do kesonu se svou osádkou opět jako první. Posadili jsme se na dřevěnou lavici kolem vnitřního obvodu zařízení. Měli jsme připravené dýchací přístroje, kulatými zasklenými otvory jsme mohli koukat ven.

Ozvalo se bouchnutí i zvuk zajišťování přiklopu. Přepadla mě docela slušná tíseň. Zavřen s dalšími třemi oběťmi v takto malém prostoru, už to samo o sobě bylo depresivní. A k tomu se najednou objevila pod našima nohama voda, která rychle stoupala vzhůru a zaplavovala celý prostor. Podvědomě jsem si rukou kontroloval dýchací přístroj a už jsem měl vodu až nad hlavou. Opět určitá nepříjemná procedúra s prvním nadýchnutím, pak už to bylo dobré.

Než jsem se stačil nadýchnout počtvrté, voda stejně rychle jako stoupla, náhle zmizela. Poklop se otevřel a objevila se našťvaná tvář obsluhy.

„Co se děje?“ ptal se.

„Kdo zmáčknu ten čudlík?“ zeptal jsem se i já své osádky, protože mi došlo, co se stalo.

„Já,“ přiznal se nabíječ Kučera téměř plačtivě, „Já nerad, nějak jsem zazmatkoval.“

„Klid, neboj se, to zvládneme. Seš chlap, to vydržíme,“ řekl jsem mu, protože nadávat v této situaci by bylo naprosto kontraproduktivní, „Takže pánové, jdeme na to a teď už nikdo nic nemačká, jasný?“

Poklop se zase uzavřel a voda se přes nás znovu převalila. Tlak v uších začal sílit, bylo cítit, že se plní nástavný vodní sloupec, čímž se díky jistým fyzikálním zákonům vytváří tlak i v našem prostoru. Tentokrát jsme vydrželi všichni nic nemačkat a úkol splnili.

„To teda bylo hnusný,“ oddechl si Kučera, když jsme už stáli před ketonem, který právě pozířival naše kolegy.

„To máš pravdu, ale zvládli jsme to,“ zdvihl jsem palec na znamení vítězství. Musím ale říci, že šlo o opravdu hodně nepříjemný zážitek. S takovou chutí jsem si snad cigaretu ještě nezapálil. Vyšel jsem před budovu, abych si kouřovou vyplnil dobu čekání na další nešťastníky.

Byl jsem neskonale rád, když velitel divize nakonec vybral jinou rotu. Takže jsme žádné brodění neabsolvovali, ale vzpomínka na keson se mi vracela jako černá můra ještě dlouho.

Jak se blížilo poslední moje cvičení na Šumavě, objevil se zase kopec práce související s přípravami dokumentace, map a podobně. Přitom se chodilo do služeb, my absolventi nejčastěji jako pomocník dozorčího útvaru nebo jako velitel stráže.

„Hele, budeš dneska dělat dozorčího roty,“ řekl mi Laco Gergely, který se vrátil ze štábu.

„Já? Co je to za blbost?“ vzkypěl jsem. Dozorčího roty dělali vždy poddůstojníci. Já v této funkci byl naposledy ve svém přijímači, když nepočítám těch několik památných hodin po bitce našich supráků s druhým praporem.

„Já za to fakt nemůžu,“ ujišťoval mě Gergely, „Hollý jde taky.“

„Víš,“ osvětlil mi to kapitán Vlasák, když jsem se ho pochopitelně ptal na důvody, „je potřeba dodělat ty mapy a tu zkurvenou dokumentaci. Takhle budete po ruce a do služby vás dát musím, mám málo lidí.“

Spokojil jsem se s tímto vysvětlením. S Ivanem jsme se rozhodně nepřetrhli, ani ve službě, ani v práci nad mapami. Kalkulovali jsme s tím, že jako podporučíky nás mohou jen stěží potrestat, často jsme nechali stolek prázdný, chodili jsme na štáb.

„Jéje, podporučíci jako dozorčí roty, to bude zase v rajónu bordel,“ zkonstatoval daný stav dozorčí útvaru při rozvodu celodenní směny.

Nebyl, protože se v rajónu nikdo nenacházel, všichni vojáci byli ve službě. My s Ivanem, kromě nutné práce dle zadání velitele praporu, jsme buď spali na pokoji, klímbali u stolku či se dívali na televizi. Potrápili

jsme i nějakého kapitána z divize, když jsme hloubali nad mapami na štábu praporu a on nás marně hledal na druhém patře. Další volné chvíle přes den a noc jsme věnovali i stolnímu tenisu na PVS.

V jednu noční chvíli jsem seděl sám na PVS místo u stolku a díval se na televizi, chytal jsem nějakou stanici Rakušáků.

„Kde je nějaký dozorčí!?“ uslyšel jsem z chodby řev dozorčího útvaru.

Vypnul jsem televizi a šel se mu ukázat. Srazili jsme se ve dveřích.

„Tak tady se zašíváš, jo to ste vy, podporučíci,“ mávl rukou a šel rovnou k televizi.

„Hm, mluvěj nějak špatně česky, co?“

„Skoro jako německy,“ usmál jsem se, „asi nějaká porucha signálu.“

„Tak jo, tak se dívej dál,“ řekl a dodal, „To je dobrý, nemusíš se namáhat, já ti zhasnu.“

Večer jsem šel na vycházku, ale po návratu jsem až do pěti hodin do rána dodělával ty mapy. Pak jsem si teprve šel lehnout.

„Proč nevedeš rozcvičku?“ ozvalo se současně se třesením mého těla. Zamžoural jsem a uviděl kapitána Vlasáka a jeho ruku na mém rameni.

„Veliteli, kurva, to nemyslíte vážně,“ zabručel jsem, „dělal jsem až do rána ty vaše zkurvený mapy, spím tak hodinu, tak mě neotravujte s nějakou rozcvičkou.“

„To to trvalo tak dlouho? Tak promiň a ještě si chvilku zdřímni. Do snídaně,“ dodal.

Cestou do parku techniky jsem pak narazil na nějakého nervózního majora z divize. Pravdou je, že kluci za mnou šli jak stádo, já ho jen letmo znaveně pozdravil, černákovou bundu rozepnutou na nahém těle.

„Soudruhu podporučíku,“ uslyšel jsem řev, „Zastavte okamžitě jednotku a pojdte ke mně!“

Zvedl jsem jen ruku, tlupa zabrzdila a já se došoural k běsnícímu důstojníkovi.

„Co to je?! Co to je?! Jak to přemísťujete jednotku?!“ řval, „A jak to vypadáte vy? Jako hadroš! Jak pak asi má vypadat vaše velení a vaši podřízení!“

Mlčel jsem, byl jsem příliš unaven, než abych se s ním hádal.

„Do půl hodiny se budete hlásit u dozorčího útvaru, který vás vodvede na hlášení k veliteli pluku!“

Odvedl jsem vojáky do parku techniky, trochu jsem se upravil, lehce přelízl od prachu zašedlé kanady a vypravil se na devěťárnu. Službu měl major Chrupa.

„Já vím, vo co de. Ale nemysli si, že tě někam povedu. Ať si tě tam vodvede ten major sám. Já přece nebudu dělat nikomu nějakýho poskoka, abych běhal, jak si někdo pískne. Mám to na háku.“

Tak jsem se vrátil do parku techniky.

Jako vždy těsně před odjezdem na cvičení nastal problém s materiálem. Zase se kradly várnice, shromažďovaly tajné zásoby, přemalovávala se označení ukořistěného materiálu. Na půdě našeho baráku se v jednu chvíli srazili Bilský a Míra Olšovský, výkoňák druhé roty. Když jsem vešel, hádali se právě o vlastnictví skládacích stolů.

„Ukradls mi je, ty jsou moje!“ křičel nadporučík, „Já je dobře poznávám! Tohle číslo na výkazu materiálu určitě nemáš!“

„Jo? Tak se podívejte pořádně na svůj výkaz! Vy tam nemáte uvedený vůbec žádný stoly!“ bránil se Míra.

„A co? Já si je poctivě ukrad!“ vyhrkl Bilský a když viděl, jak se Míra i já chechtáme, došla mu nelogičnost odpovědi a dodal, „Ale ne tobě, ale na TSC!“

Podobných sporů se odehrálo několik, přesto byly tyto přípravy pro mě i další absolventy veselejší. Poslední Šumava, poslední vyvedení, jen měsíc do civilu. Poslední dvanáctina, poslední hodina zbývala na pomyslném ciferníku vojenských cibulí.

Moje poslední Šumava měla skutečně slavnostní ráz. Vždyť řidiči a velitelé ze třetí roty a my absolventi z celého praporu jsme jeli na poslední cvičení. Nechyběly věnce, bílé košile, rozesmáté tváře.

Stěžejním úkolem tohoto vyvedení byl přesun a následné střelby 100 milimetrovou municí za útoku. Před vlastním cvičením jsme měli jako vždy nácvik, udělali jsme si pěší procházku po místech, kde budeme záhy útočit na ostro. Prapor byl promíchán, já velel jedné četě, jako řidiče jsem měl Oldu Hlavatého ze třetí roty, střelce Frantu Duška. Jako velitel jednoho z mých tanků byl určen nešťastný podporučík ze třetí roty Médě Celanský, jemuž za rajčáky seděl výborný řidič Horák z naší roty. Střelcem byl v tomto tanku vojín Herold z druhé roty. Třetímu mému tanku velel můj kamarád svobodník Petr Doležal a řídil mu vojín Malincz.

V naší četě i přes zádumčivost Celanského byla po celé cvičení pohoda, neustále jsme vymýšleli různé legrácky, i teď cestou. Zřetelně jsme si řekli, kdo kudy pojedje, kde se spojíme, kde se rozvineme. Všem to bylo jasné.

Odpoledne nařídil kapitán Vlasák, abychom si trasu prošli ještě jednou. Já jsem ovšem zavedl svoji četou na okraj lesa, kde jsme si lehli a oddychovali. Všichni byli spokojeni, až na jednoho, podporučíka Celanského.

„Pojďme si to ještě jednou projít,“ žadonil tiše a úpěnlivě.

„Proč?“ oponoval jsem mu, „všichni víme, co máme dělat a tak proč se tam budeme zbytečně trmácet?“

„Já nechci, aby se něco stalo, teď, na konec.“

„A co by se mohlo stát?“ rozesmál jsem se, „Dej už pokoj a lehni si.“

„Pojď si to projít,“ obrátil se Médě na svého řidiče Horáka.

„Proč? Já vím, kudy mám jet!“

„Ale abys třeba viděl, kde máš přeřadit.“

„Je to vůbec možný?“ vyrtěl hlavou Horák, zatímco my všichni okolo jsme se váleli smíchy.

Celanský se ovšem nedal. Sedl si vedle Horáka a svým tichým hlasem do něho hučel tak dlouho, až se nešťastný řidič zvedl.

„Kam jdeš?“ zeptal jsem se.

„Jdu to s tím kokotem projít, já už na něj nemám nervy.“

„Sedni si! A ty, Médě, ty už dej pokoj! Velitelem čety jsem tu já a já tady rozhoduju. Přestaň votravovat. Jestli chceš, tak si to projdi sám. Pak nám můžeš vyprávět, jaký to bylo. A už dost!“

Celanský se posadil a stále si něco brumlal, tuším, že nešlo o nic moc lichotivého na moji adresu.

„Ty seš ale kokot pojebaný, vid’,“ naklonil se k němu jeho řidič Malincz, „Už se těšíš, až půjdeš do civilu?“

„Jo, že už vás neuvidím!“

Dalí jsme se všichni do smíchu.

„Ale ruku nám podáš, ne?“ dráždil ho dál řidič.

„Ne. Nepodám. Nikomu!“

„Proč?“ dusil se smíchy Horák.

„Protože nejste normální!“

„Hele, támhle jede Vlasák,“ podotkl Doležal a ukázal na auto velitele praporu, čímž přerušil náš bouřlivý smích. Kapitánovo vozidlo se šinulo místy, kde jsme se měli správně pohybovat i my.

„Así nás hledá,“ podotkl Dušek.

„Así jo,“ řekl jsem jako by zdrcen a dodal, „To bude ale průser. Ale nedá se nic dělat. Budeme mu muset říct pravdu. To, že jsme si to všichni chtěli projít ještě jednou, ale podporučík Celanský nám v tom zabránil.“

Smích se rozléhal mezi lesními velikány vůkol nás. Méd'a si odsedl za jeden z nich, co možná nejdál od nás.

Cvičení začalo jako vždy důrazným poučením o bezpečnosti.

„Hlavně nesmíte za žádnou cenu otevřít příklopy, střílíme stovkama, to není žádná sranda, tady de vo život,“ strašil nás Vlasák, jak bylo ostatně jeho oblibou, „jednou jsem to jako bažant udělal a stovka mi ustřelila příklop rovnou z ruky.“

Jelikož měl obě ruce prokazatelně vlastní, bral jsem jeho historku s velkou rezervou.

„Prostě nesmíte otevřít příklopy, ani kdybyste slyšeli bubnování na příklop!“ pokračoval kapitán, „Jednou si jeden velitel myslel, že mu někdo klepe na pancíř, votevřel, povylezl a druhá kulometná dávka po poslala zpátky do tanku a do ráje. Nebo taky možná do prdele.“

Vojenská sanitka

Vyjeli jsme. Cíle jen padaly pod naší kartáčovou palbou. Velitel praporu jedoucí za sestavou v pochodové poloze mohl být spokojen.

Po projetí minovým polem jsme se znovu rozvinuli k závěrečnému a rozhodujícímu útoku. Bohužel Celanský naváděl svého řidiče velice špatně, spíše každý jeho pokyn byl na škodu, ostatně jako každá činnost, kterou provedl. Otáčím věží, abych se podíval po svých tancích, zda jedou v řadě vedle a čumím do ústí hlavně!

„Celanský, ty čuráku, míříš mi na věž!“ zařval jsem do vysílačky.

Méd'a udělal další manévr. Tentokrát se díval do ústí hlavně velitel praporu!

„Celanský!“ zařval jsem do vysílačky, „Řekni Heroldovi, že mu zakazuju střílet!“

Naštěstí byl Herold natolik zkušený, že to zabalil sám. Celanský ale stále velel, Horák ho poslouchal a jezdil podle něho, což bylo děsné. Nicméně i tento tank se po cik cak dráze dostal na konec zteče a přiřadil se k nám, kteří jsme už také dobojovali. Přes Celanského úsilí jsme zvítězili na celé čáře.

„Připravit na důstojnickou jistotu zbraní!“ zavelel do vysílačky Vlasák.

Všichni velitelé otevřeli své příklopy a čekali, až dorazí osobně velitel praporu a provede kontrolu, zda se někde neskrývá mrška náboj. Všichni jsme mu návštěvu umožnili, vlastně skoro všichni. Celanského příklop zůstal stále zavřený.

Vlasák vylezl na jeho tank a zaklepal mu na příklop. V tu chvíli už nebylo síly, která by Médú donutila příklop otevřít, tak se obával druhé kulometné dávky.

„Sáblíku, spoj se s tím kokotem ať mi otevře,“ hulákal na mě Vlasák.

„Celanský, otevři příklop. Slyšíš, ty debile? Střelby už skončily!“ křičel jsem marně do vysílačky.

„To je takovej kretén,“ vrtěl hlavou Vlasák, když přešel k mému tanku a kontroloval mi jistotu zbraní.

„To víte, když ho před střelbou strašíte,“ smál jsem se.

„Donuť ho nějak, až vtevře, nebo ho roztrhnu,“ vrátil se kapitán i se mnou k tanku Celanského.

„To jsem zvědavej, jak ho přetrhnete, když se k němu nedostanete! Mám takovej dojem, že ten tady bude čekat, dokud nenastane jeho vodchod do civilu!“

„Nestraš! Přece ho tady nebudeme voblíhat až do úplného vyhladovění!“ přijal už můj humor kapitán.

„Snad ne, něco zkusím,“ řekl jsem a šel zaklepat na příklop řidiče. Po krátké chvíli se objevila hlava Horáka.

„Řekni tomu svému zasranému veliteli, že už tady půl hodiny marně čekám na provedení jistoty zbraní!“ snažil se tvářit vážně kapitán, ale obličej měl rozšklebený.

Až po delší diskusi se Horákovi podařilo přesvědčit Celanského, že střelby skutečně skončily a že se nejedná o žádnou past na jeho život. Pomalu, velice pomalu začal příklop otevírat, vykoul malinkou štěrbinou. Kopnul jsem mu rychle do příklopu, než ho zase zavře, až mu vylétl z ruky. Na tank se už sápal i kapitán Vlasák.

„Vylez ven, ty imbecile!“ řval na Médú, „Cos dělal během střelby?!“

„Já, já ...,“ blekotal podporučík.

„Je to debo, veliteli,“ vložil se do toho Herold, který se rovněž soukal ven.

„Ty radši mlč,“ otočil se na něho velitel praporu, „Za těch sedem dní basy, cos vode mě dostal, si mě dneska chtěl vodstřelit!“

„Já?! Dyť já vůbec nemoh střílet! Ten vůl naváděl furt tank tak a točil věží tak, že jsem vůbec nemohl střílet! Tak jsem poručil vyndat náboj a zapích sem to!“

„Tos udělal dobře,“ pochválil střelce Vlasák a v duchu i já, že měl víc rozumu než jeho velitel tanku Celanský.

„Médó, ty seš velitel jak stehno,“ mávl rukou kapitán a seskočil z tanku.

Cestou zpátky do tábora jsem se bavil v pochodové poloze s Duškem, který si vlezl do prostoru nabíječe a o nic se nestaral. Náhle zkušený řidič Hlavatý zastavil a nakoukl do velitelského prostoru.

„Mám pocit, že jedeme blbě.“

Měl pravdu. Na jedné rozbočce jsme se pustili cestou, vedoucí poněkud stranou od našeho cíle. Vracet se mi nechtělo, tak jsem vytáhl z druhého tanku ještě Doležala a společně s Hlavatým jsme se šli podívat, kudy nejlépe dojedeme do tábora. Na mapě a letmým pohledem po krajině jsme odvodili možnou cestu.

„Zde pařez 11, porucha tanku, opravujeme, přijedeme trochu později,“ ohlásil jsem pro jistotu veliteli praporu a uvedl jiný důvod, aby se nám v táboře nesmáli.

Kousek od tábora nás donutil zastavit Dušek, který si potřeboval odskočit. Zatímco střelec za křovím vykonával svoji potřebu, uslyšel jsem ve vysílače hlas velitele praporu.

„Sáblíku, kde se flákáte? Šli ste na houby nebo co?“

„Jeden tank nám zapadnul a tak jsme ho vytahovali,“ vymyslel jsem si další výmluvu, „ale už vjíždíme do tábora.“

„Do tábora? A do jakýho? Srubovýho, ne?“

Srubový tábor byl od naší základny vzdálen asi deset kilometrů.

Přijeli jsme však do správného tábora, sice pozdě, sice z jiné strany, ale protože se nic nestalo, nikdo nám nenadával.

Praporák skončil a my se vraceli zpět do kasáren. Cestu jsme už znali z paměti, ale dnes jsme ji bedlivě sledovali. Jeli jsme jí totiž naposledy. Přiznám se, že jsem měl smíšené pocity. Co trápení, fyzického i duševního jsme si na cvičeních prožili. A je konec.

Když jsme podjeli symbolický viadukt, naší bránu Šumavy, vylétly z korby věnce a za nima bílé košile se špinavými límečky a manžetami.

Druhý den po návratu do kasáren jsem byl vyslán na služební cestu. Dostal jsem za úkol odvést nabíječe Šeráka do místa opravy jednoho z našich tanků do Podbořan a přivést zpátky vojína Humuna. Vzali jsme to přes Prahu a já se zastavil doma. Šerák vezl v báglu nějakou moji vojenskou kořist, která se skládala především z věcí po zavřeném podporučíkovi Javorském. Kanady, kompletní maskáče, čerňáky, několik košil a pracovních kalhot, modrou teplákovou bundu. Necítil jsem se nijak provinile, vše se válelo ve skříni v kanceláři už několik měsíců a nikdo z toho nic nechtěl. Ke všemu Javorský už tohle ošacení asi potřebovat nebude.

Večer jsme zase nasedli do vlaku a jeli do Podbořan. Nevyspalí jsme přišli se Šerákem do tamnějších kasáren. Stačil jsem se jen pozdravit se spolužákem Prouzou a už jsme se s Humunem vraceli zpátky.

Cestu na nádraží jsme zvládli rychleji, než jsem předpokládal, navíc nastal nějaký problém se spojem a tak jsme najednou měli moře času. Zašli jsme do hospody, oba si dali guláš, já tři a Míra dvě piva. Pak jsme nastoupili a vydali se na zpáteční cestu.

Ta obnášela bohužel i přestup v Žatci. Zde nás zastavila nějaká vojenská hlídka, vedená nerudným nadporučíkem, že prý máme nepředpisové zavazadlo. Šlo o menší modrou tašku, povolená barva byla pouze zelená nebo hnědá.

Odvezli nás oba na posádku, kde nás předvedli před nervózního podplukovníka.

„Foukněte si,“ podal mi trubičku.

„Proč? Protože jsme měli nepředpisovou tašku mám foukat?“

„Nediskutujte!“ byl nekompromisní.

Delší dobu si prohlížel trubičku, určitě tam něco zůstalo z těch tří piv, ale zase tak moc to být nemohlo.

„Soudruhu podporučíku, už jste na vojně dlouho a mohl byste znát dobře základní řády. Přitom nesete nepředpisovou tašku, máte stopy alkoholu v krvi. To je špatný!“

„Tak předně, přece mu tu tašku nevyhodím. A co se týká toho alkoholu, tak jsem toho moc nafoukat nemoh, protože jsem měl akorát v Podbořanech dvě piva ke guláši, takže to myslím taky není tak strašný!“

„Během služební cesty nesmíte požit žádný alkohol!“

„Co tedy s námi chcete dělat?“

„Nic.“

„Takže můžeme jít?“

„Můžete. Anebo, jestli chcete, tak se vedle v místnosti můžete na chvíli natáhnout, na naší pévéesku, tuším, že váš spoj už ujel a další pojede tak za dvě až tři hodiny. Požádejte dozorčího, ať se vám podívá do jízdniho řádu.“

„Takže děkuji,“ zakončil jsem rozmluvu s podplukovníkem.

„Neděkujte, vaše jednání budu hlásit na váš útvar,“ zakončil ho i on.

Stížnost s vylíčením mého nezodpovědného jednání dorazila na štáb pluku, ale dál se nedostala, protože můj příznivec, v poslední době, nadporučík Solovič, ji tam ztopil. Takže jsem opět vyvázl bez ztráty kytičky.

Hned po návratu jsem byl nominován jako velitel stráže do služby. Dozorčím útvaru se stal poprvé náš velitel štábu nadporučík Chroust. Nastala poněkud kuriózní situace. Trávil jsem více času na devětárně než na strážnici, protože se na mě Chroust obracel často o radu. Nevěděl, jak to tady chodí a já neměl důvod mu neposkytnout veškeré informace, které jsem znal.

„Nemáš chuť na jabko?“ zeptal se mě Chroust a podíval se na jabloň před srážnicí.

„To jo, dal bych si, ale sou dost vysoko.“

„Tak s tím zkus zatřást, já to zkusím chytit, ať se nám to nerozprskne.“

Tak se stalo. Já, velitel stráže cloumal stromem, on, dozorčí útvaru, chytal jablka. Byly docela dobrý.

Přesto jsem musel řešit ještě jeden problém. Že bude, jsem zjistil hned při svém nástupu a návštěvě věznic. Ubřečený voják druhé roty Tofi, onen útekář. A vítězoslavný úsměv Šedivého, který stále ještě čekal na své přemístění do Sabinova.

„Hele, nechci tu žádný problém, už to mám za pár, jasný?“ snažil jsem se Šedivému domluvit a on se tvářil, jako že to chápe.

Večer jsem společně se strážným Horákem odváděl vězně do sprch. Skončili práce v prostorách kasáren a byli docela zaprasení. Proto jsem jim na jejich žádost domluvil u dozorčího útvaru možnost se osprchovat. S tím, že osobně dohlédnu, aby bylo vše v pořádku. Byla už tma a k naší smůle ve sprchách nesvítilo světlo, pouze v ubohé šatně před nimi. Vězni se svlékli do naha a trousili se do tmavé místnosti.

„Prosím, já se tam bojím,“ přišel za mnou Tofi. Svlčený vypadal ještě ubozeji.

„Bojíš se tmy nebo Šedivýho?“

„Ano, Šedivýho,“ klepal se vojáček.

„Co nejde?“ vykoukl Šedivý.

„Půjde, až ty budeš pryč,“ řekl jsem mu.

„Cože? Tak tys zase bonzoval?“ vykřikl Šedivý a bez dalších řečí vrazil Tofinu rovnou facku.

Vrhl jsem se mezi útočníka a oběť a toho silnějšího z nich odstrčil.

„Tak to teda ne! Přede mnou ho tlouct nebudeš!“ křikl jsem.

„Co blbneš, to ti ty průsery nestačí?“ přidali se další vězni.

„Je to hajzl a bonzák!“

„Poslouchej!“ řekl jsem, „Jestli ti tohle trpěj jiný velitelé stráže, tak to já nebudu. Jdu za tři tejdny do civilu a nenechám si vod tebe udělat průser. Navíc je to chudák a tejrát ho je zbabělý!“

Šedivý pohodil hlavou a s ohrnutým hlasem se odešel osprchovat.

„To ho nemůžete nějak usměrnit?“ obrátil jsem se na ostatní vězně.

„Co my s ním, to ho máme zmlátit?“ řekl jeden z RTZ, slušně tetovaný řízek, ale znal jsem ho jako celkem solidního kluka. Byť byl v civilu trestán. „A ty pojď, nic se ti nestane,“ dodal pak k Tofinu.

Rozklepaný vojáček cupital do sprch, já si zapálil cigaretu a postavil se do dveří. Mohl jsem však pozorovat maximálně tmavé siluety.

„Nemusíš mít strach, my ti ho vohlídáme,“ řekl ze tmy tetovaný.

Přesto jsem setrval, dokud Tofi neprovedl očistu. Při odchodu ze sprch náhle proti maličkému vojákovvi Šedivý skočil, ne aby se ho dotkl, ale aby ho postrašil.

„Dobře, řek sis vo to sám,“ pokrčil jsem rameny.

Ve věznici jsem zavřel Šedivého do cely pro zadržené.

„Poslouchej,“ obrátil jsem se na Horáka, „bez mé přítomnosti mu nevotevřeš, ani kdyby chtěl na záchod.“

„Myslíš, že se nedostanu ven?“ ušklíbl se Šedivý.

Nebyl jsem zase tak naivní, abych nevěděl, že kluci dokáží otevřít mříže i bez klíčů.

„Já se ti divím, že si nedáš pokoj. Kdyby vylez, tak na mě zazvoň!“ nařídil jsem strážnému.

„Kuk!“ vytáhl Šedivý z pod deky paklíč.

„A co kdybych ti ho sebral?“ zeptal jsem se.

„Myslíš, že ti ho dám?“

„A to se s tebou jako mám rvát?“ zavrtěl jsem hlavou.

Furiantsky pohodil hlavou.

„Votevři!“ nařídil jsem Horákovi.

Trochu váhal, ale rozkaz splnil. Vstoupil jsem do cely, Šedivý na mě překvapeně zíral.

„Posaď se,“ nařídil jsem mu.

Váhal.

„Podsad' se a vem si,“ nabídl jsem mu v rozporu se všemi řády cigaretu. Oběma jsem nám zapálil. Skoro půl hodiny jsme spolu mluvili. O všem možném i nemožném, především však o situaci, do které se dostal a proč. Byl jsem už na odchodu.

„Počkej, pod' sem,“ zavolal na mě.

„Co je?“ vrátil jsem se.

„Tu máš, vem si ho,“ podal mi paklíč.

„Ty máš ještě jeden?“ zažertoval jsem.

„Ne, fakticky nic, já už ho nechám bejt.“

Nevím, jak se Šedivý choval v dalších několika dnech, než ho odvezli do Sabinova, ale během mé služby už nechal Tofiho na pokoji.

Po službě jsme si udělali super vycházku, asi pět vojáků z první roty, další z druhé a třetí, kluci z ČTZ-1 v čele s Ivošem Marešem. Byla vlastně takovou rozlučkou, někteří vojáci odjížděli na brigády a my se již s nimi neuvídíme. Z naší roty například Hanzl. Byla to dost bujará a drsná pitka.

Celý prapor se vrhl na ošetřování tanků. Každý den v parku, večer pak na vycházku. Já, Čermák, Gergely, Forman, Horák, Fanta, my chodili nejčastěji. Z ošetřování techniky se plynule přešlo na přechody, tedy na převádění tanků z letního provozu na zimní. Nebylo to málo práce, navíc ještě někdo vymyslel, že budeme muset udělat ukázkou těchto přechodů pro nějakého generálmajora.

Aby toho nebylo málo, zase začali problémy s nabíječem Pavlíkem. Už jsem se o tomto flákači s IQ houpacího koně zmínil. Dělal ze sebe ještě většího blbečka, než byl ve skutečnosti, navíc si začal hrát na

pobožného a nechtěl vzít do ruky samopal, že se ho bojí. Cvičili jsme sborku a rozborku samopalu, Pavlík ji sabotoval, rozházel schválně součástky po zemi, předstíral, že nemá sílu zbraň natáhnout.

Podobnou scému předvedl v parku techniky. Odmítl vlézt do tanku, že se bojí. Křečovitě se chytil madla, klepal se a brečel. Za pomoci poručíka Kopeckého z druhé roty se ho podařilo do tanku dostat, ale tam si sedl a brečel. Křičel něco, že se chce vrátit k PHZ, tam že chovají hodný prasata, tam že je dobře a ne u zlých tanků.

Odpoledne přijel za nabíječem Kučerou otec. Přišel za mnou, zda se může uvolnit z práce na bránu do návštěvní místnosti.

„A nechceš jít rovnou ven?“ zeptal jsem se.

„A to by šlo?“ vyvalil oči.

„No, nevím, zkusím to, domluvím se s velitelem praporu.“

Ten o nějaké vycházce během služby nechtěl ani slyšet.

„Veliteli, já ho tam nepotřebuju, tu práci uděláme i bez něj. Myslím, že když tu má návštěvu, tak by bylo slušný ho pustit ven.“

„Tak ať jde po službě.“

„A to jeho otec na něj bude několik hodin čekat? Já vím, že se mnou souhlasíte, takže ho pouštím, jo?“ ukončil jsem rozhovor. Kapitán jen mávl rukou.

Večer jsem šel s Doležalem a řidičem Budínem na vycházku. Kučeru jsme potkali právě ve chvíli, kdy se rozloučil s otcem a vracel se zpátky do kasáren. Zatáhli jsme ho do hospody, čemuž se on vůbec nebránil. Popíjeli jsme a kecali.

„Ještě jednou děkuju za tu vycházku,“ zopakoval už asi potřetí Kučera.

„Už toho nech, to bylo normální, když máš návštěvu.“

„To určitě ne, právě vod vás ...,“ zarazil se, že řekl více než chtěl.

„Ale, ale, tak to by mě teda zajímalo,“ zbystřil jsem pozornost.

„Ale nic, to já jen tak ...,“ vykrucoval se.

„Tak to vybal, cos chtěl říct?“ trval jsem na svém.

„No, nikdy bych nevěřil, že zrovna vy byste mi takhle pomoh,“ vysoukal ze sebe.

„To mě považuješ za tak hroznýho?“ zeptal jsem se pobaveně.

„Upřímně ... no ano ... trochu ...“

„Trochu?“

„Trochu hodně ...“

„To mám mezi váma mladejma tak hroznou pověst?“ nenechal jsem ho žít, „Tak co si vo mě myslíte, ale upřímně, vidíš, že se ti nic nestane.“

„No, prostě že ste pěkná kurva. Ale já to říkat nechtěl, vy jste mě k tomu donutil,“ dodal rychle.

Rozesmál jsem se, poplácal ho po zádech. Smál se i Doležal.

Ještě pár piv jsme pokořili a vraceli se do kasáren. Nějak nám vyhládlo.

„Tak co s tím uděláme?“ zeptal jsem se.

„No, já mám nějakou vepřovou konzervu,“ řekl Doležal.

„Já mám nějaký rybičky a ještě něco, ale musím to zjistit,“ přidal se Budín.

„Já mám určitě lanschmeat,“ konstatoval Kučera.

„OK, tak co seženete tak vemte a čekám vás ve svý kanceláři, tam to dáme dohromady a snad z toho něco chutnýho vznikne. Neznáme někoho v kuchyni?“ zeptal jsem se.

„Co bys chtěl?“ zeptal se Doležal.

„No, takový hranolky, ty by bodly,“ připustil jsem.

„Asi už bude pozdě, to bysme si to tam museli jít udělat sami.“

„Tak se na to vyserem. Hele, máš za úkol sehnat chleba,“ obrátil jsem se na Kučeru.

A právě díky tomu chlebu došlo mezi Kučerou a Pavlíkem na rotě k velmi ostré kontraverzi. To jsem vyřešil tím, že jsem do kanceláře pozval i Pavlíka.

V kanceláři se s Kučerou znovu pohádali, ten ho dokonce chytil pod krkem, ale k ničemu nedošlo, protože jsem zasáhl a vysvětloval jim, že toto není vhodný místo pro řešení problémů. Zatímco já kecal s Doležalem, Budín a Kučera zpovídali Pavlíka. Nevím co probírali, ale náhle zvýšeným a nedůvěřivým hlasem Budín řekl.

„To chceš říct, že ti nikdy nestál?“

„Ne,“ zněla odpověď.

„Co to na nás zase zkoušíš?“ ušklíbl se řidič, „Tak běž ná záchod vyndej si ho a udělej,“ naznačil známý pohyb rukou, „a uvidíš, jak se ti postaví.“

Pavlík jeho zmíněné rady neposlechl a oba dva se o něj za chvíli přestali zajímat. Připojili se k nám a pokračovali jsme ve žranici. Já bohužel mohl nabídnout necelou litrovku vína, více tajných zásob toho dne v kanceláři nebylo. Nakonec jsme se začali hecovat, kdo že je lepší v ping pongu.

„Já ho hrál závodně,“ chlubil se Doležal.

„Kecáš, minule si o vode mě dostal 3:0 bez větších problémů,“ zavrtěl jsem nesouhlasně hlavou.

„Já to taky hrál, škoda, že teď nemám čas,“ řekl náhle ze svého kouta Pavlík.

„Ty?“ podíval jsem se na něj zcela nedůvěřivě. Člověk, který se sotva plouží, s postřehem brontosaura, kterému všechno padá z ruky? Ale pak mě napadlo, že by to byl dobrý test jeho přetvářky a nabídl jsem mu match.

„A kdy si zahrajeme?“ ožil.

„Teď. Hned teď!“

Projevil trochu údivu, bylo už hodně po dvanácté hodině. Leč slovo obtížné jsem neznal a nemožné jsem se odnaučil používat záhy po příchodu na vojnu.. Stůl byl na PVS, pátky a sítku jsem sehnal na páté rotě.

A ejhle! Nepohyblivý a zádumčivý Pavlík skákal okolo stolu jak křepelka, smečoval, vybíral míče jedna radost. Nakonec vyhrál 3:2 na sety, byť jeho úspěch snižuje fakt, že byl zcela střízlivý, zatímco já kromě něho bojoval i s alkoholem v krvi. Ostatní mezitím dopili láhev vína, dojedli všechny přinesené zásoby a šli si lehnout. Takže rozhodující set neviděli.

„Velmi jsi mě překvapil,“ řekl jsem Pavlíkovi na rozloučenou, než jsem šel na své bidlo.

Ještě více jsem byl překvapen, když mi ráno oznámili, že Pavlík byl přijat na ošetřovnu. Bylo mi jasné, že má strach, že ho budeme učit nasedat do tanku, jak měl slíbeno. Ovšem že půjde až tak daleko, to mě opravdu nenapadlo.

Když mě volali z parku techniky, že se mám dostavit na rotu, že se mnou chce mluvit vyšetřovatel pluku, dával jsem si to do souvislosti s případem Javorský nebo zase s nepřítomným Skolil. Jenže v kanceláři už seděl Doležal a Kučera. Stále jsem však nechápal.

„Soudruhu podporučíku, co víte o surovém zbití vojína Pavlíka vojínem Kučerou?“ uvítal mě kapitán Novoborský. Jeho hlas zněl velice zdrženlivě a komisně, přitom jsme se kvůli všem těm průserářům z první roty dobře znali a vycházeli spolu poměrně dobře.

„Prosím? Co je to za nesmysl?“ vyvalil jsem oči.

„Nesmysl?“ zatvářil se naštvaně, „Vojín Pavlík byl přijat na ošetřovnu s podezřením na lehké votřes mozku. To mu bylo dle jeho slov způsobeno tím, že byl vojínem Kučerou tloučen dlouho a silně tvrdým chlebem do hlavy. Potom mu u vás v kanceláři zasadil vojín Kučera několik ran pěstí do obličeje, takže má prokouslý a nateklý ret!“

Protáhl jsem obličej a musel se štípnout, zda nesním. Chudát Pavlík, zmasakrovaný v mé kanceláři, za účasti velitele tanku Doležala a pod mým dohledem!

„Soudruhu podporučíku,“ pokračoval kapitán, „Co to sem zavádíte za podivný metody výchovy vojáků, že je necháte tlouct ve svý kanceláři jiným vojákem?!“

Vztek se mnou zalomcoval a bylo dobře, že byl Pavlík na ošetřovně, protože jinak by hrozilo, že by možná opravdu potřeboval odborné ošetření.

„Soudruhu kapitáne,“ snažil jsem se zachovat klid, „Včera večer po návratu z vycházky jsme se skutečně sešli u mě v kanceláři. Máte pravdu, že došlo k určitému nedorozumění mezi vojínou Kučerou a Pavlíkem, ale ne k žádnému bití. Proto jsem oba pozval na neformální pohovor, kterého se zúčastnil i zmíněný Doležal. Každý z nás něco přinesl, někdo nějakou konzervu, někdo chleba. Tam jsme vše rozebrali a k žádnému násilí rozhodně nedošlo. Poté jsem ještě já osobně s Pavlíkem situaci rozebíral a využil k tomu i domluvenýho zápasu ve stolním tenise, který jsme spolu my dva odehráli. Pavlík byl velmi čilý během té hodiny, co jsme to mydlili na pévéesce!“

Teď zase protáhl obličej Novoborský.

„To se mu do rána nějak rychle přitížilo,“ podotkl jsem ironicky.

„Běžte pryč a nechte nás tu se soudruhem podporučíkem samotné,“ vyzval kapitán mé dva údajné spoluviníky.

„Nechcete ty vojáky krejt?“ zeptal se nedůvěřivě.

„Soudruhu kapitáne, proč bych to dělal? Vždyť skutečně vo nic nešlo! Kučera i Pavlík jsou voba vojáci prvního ročníku, takže o nějaký šikaně nemůže bejt ani řeč. Když jsme chvíli poseděli v kanceláři, tak tam každý něco přinesl k snědku, i Doležal a ještě náš řidič Budín, který byl taky přítomnej. Voba mladí vojáci tam s námi seděli a povídali jsme si, zatímco i voni jedli některý moje zásoby a taky zásoby mazáků, tedy vojáků druhého ročníku.“

„Tak proč je na vošetřovně?“

„Já si myslím, že vím důvod. Měl se dneska učit nasedat do tanku. Zeptejte se vašeho kolegy poručíka Kopeckého, co tam předvedl minule za scénu. Dělá ze sebe mantáka. Proto jsem ho včera vyhecovaal, aby si se mnou zahrál ping pong a najednou běhal jak rybička. Měl dobrej postřeh a vůbec nebyl tím debilem, kterému všechno padá z ruky a sotva chodí. A to je druhý důvod. Pochopil, že se vodhalil, že ukázal, že všechno předstírá, aby se ulil z práce a z výcviku. Tak si vymyslel tuhle historku a šel na vošetřovnu. Předstírat votřes mozku není tak těžký. A prokousnout si ret či si ho rozbít? Za tu dobu, co jsem na vojně, vím o několika případech, kdy se vojáci zranili úmyslně daleko víc. Když tady byli supráci, kteří už vovedli do civilu, podobným způsobem se několikrát vyhnuli base.“

Vyšetřovatel se přestal tvářit tak zarputile a nepřítelsky, byť si myslím, že zcela přesvědčen o mém tvrzení a vývodech nebyl. Ale určitě už tolik nevěřil Pavlíkově vylhané verzi. Propustil mě a já měl o čem přemýšlet. Po pluku se tato událost rychle rozkřikla.

„Proč jste toho Pavlíka tak strašně zbili?“ zeptal se mě lampasácký barman, trvale odvelený člen naší roty.

„Dyť sme mu nic neudělali,“ bránil jsem se.

„Jo? A proč teda leží skoro v bezvědomí na vošetřovně?“

Rozesmál jsem se a v jeho očích jsem musel vypadat jako cynik nejhrubšího zrna.

„Tak se na pluku povídá, že je to s tebou špatný,“ zastavil mě nadporučík Solovič.

„Jo? A proč?“

„Prej šikanuješ vojáky!“ řekl napůl žertem a napůl vážně.

Nicméně nic se nejl tak horké, jak se uvaří. Vyprávění Pavlíka mělo navíc vážné trhliny. Nakonec bylo rozhodnuto, že půjde na psychiatrické vyšetření a já jako zastupující velitel roty jsem dostal dotazníky, abych je vyplnil.

„Prosím tě, napiš tam všechno, co vo tom hajzlovi víš, nebo toho Kučeru zavřou,“ řekl mi kapitán Vlasák.

V tom mě nemusl pobízet. Nejen že jsem napsal vše, co jsem věděl, ale obešel jsem si i další vojáky, kteří s ním přišli do styku a sepsal s nimi něco na způsob výpovědi. Ty Pavlíka docela výstižně charakterizovaly. Jak se na brigádě oháněl krumpáčem od rána do večera a u bojové jednotky dostával i při lehkých pracích srdeční kolaps, že v přijímači v jiných kasárnách velmi solidně rozebíral samopal, aby u nás trvdil, že to nikdy nedělal a zbraní se bojí. To samé s nasedáním do tanku. A tak dále.

Nevím, jestli si Pavlík uvědomil, co dělá, ale kdyby se uvěřilo jeho vybájené verzi, mohl dostat Kučera prokurátora a my další s tím mít taky popotahovačky. Na ošetřovně se stlučenému ubožákovi rychle ulevilo. Po pár dnech jsem ho potkal před jídelnou s várnice pro ošetřovnu.

„Tak už je ti dobře, šmejde, co?“ pozdravil jsem ho přívětivě.

„Bolí mě strašně hlava!“ odpověděl a vystrašeně se na mě podíval.

„To bude z toho, ty svině jedna, že seš debil!“

Po nějakých stopách násilí v obličejí nebylo taky vidu ani slechu, natož následcích nějaké surové nakládačky. Nevím, zda se Pavlíkovi podařilo prolhat až do civilu, protože když jsem odcházel tamtéž já, stále ho pozorovali a zkoumali na psychiatrii.

„To je řečí a starostí pro pár facek. Za chvíli budeme mít na vojně samý panenky a žádný chlapy. Takový jako je Pavlík by se měli rovnou střílet,“ shrnul celou kauzu Bilský.

Nadporučík Bilský druhý den po prošetřování kauzy Pavlík odcházel na dovolenou. Právě ve chvíli, kdy kulminovaly přechody, práce bylo nad hlavu, několik našich vojáků na brigádách. Kuriozitou bylo, že zatímco ostatní roty měly ve svých řadách několik vojáků z povolání, naše první rota vlastně nikoho, protože Skolil byl více nezvěstný než zvěstný.

Výsledkem bylo, že jsem byl kapitánem Vlasákem na poslední tři týdny své služby oficiálně pověřen vykonáváním funkce velitele roty a neměl jsem takové leháro, jako ostatní absolventi.

Bilský po odpoledním řízení zmizel, aniž by se jakkoli rozloučil. Přitom musel vědět, že se vidíme naposledy, protože druhý den nastupuje na dovolenou. A v civilu se určitě navštěvovat nebudeme. Docela jsem mu takový odchod po anglicku měl za zlé, alespoň podat ruku mohl.

Ukázalo se však, že jsem mu tentokrát křivdil. Objevil se totiž v kasárnách kolem osmé hodiny večerní a zavolal si do kanceláře mě, Děmjana i Ivo Mareše. Z tašky vystrachal litrovku domácí pálenky. Já udělal šťávu na zapíjení, z jeho šuplete vypluly na světlo boží skleničky a naplnily se. Poprvé, podruhé, popáté.

„Zdržím se nejpozději do devíti, brzo ráno odjíždím na dovolenou,“ řekl na úvod Bilský, aby se loučil pořádně rozveselený v půl jedné v noci.

Jak šel čas, musel se chca nechca rozhovor ztočit na naši společnou službu.

„Myslím, že to nebylo špatný,“ shrnul naše soužití nadporučík.

„Veliteli, já vím, že nejste zlej člověk, ale přeci jenom někdy zbytečně zmatkujete,“ neodpustil jsem si narážku na jeho chování.

„To se zdá, já jenom vyžaduju přesné plnění svých povinností,“ nesouhlasil.

„Možná, že vám chybí větší lidský přístup k lidem, nesmíte za nimi vidět jen uniformy nebo čísla, ale také lidské bytosti,“ přidal se Děmjan.

„Velitel musí být přísný,“ kontroval.

„Přísný snad, ale i vojáci sou lidi. Navíc někdy zbytečně prudíte, kdy by se to dalo vyřešit pouhou domluvou. Ale myslím si, že to nemyslíte špatně. Nejste určitě podrazák, jako třeba Škudrna,“ vysekl pochvalu i Ivo Mareš.

„Vždycky chci jednat férově, ale musím trvat na svých zásadách,“ odpovídal jak z brožůrky.

„Mockrát jste mě naštvál, to je pravda. Víím ale, že to nemáte lehký, vaši nadřizení se po vás vozí, dělají vám naschvály. Ale skutečně si to způsobujete často sám, že jste přehnaně aktivní, možná, že kdybyste se nad tím zamyslel, sloužilo by se i vám daleko líp,“ pokusil jsem se mu dát poslední svoji dobrou radu k záchraně jeho kariéry.

Bilský se jen funěsovsky usmál. Pokračovali jsme v diskusi, vzpomínali na nějaké historky, vyčetli si navzájem několik věcí, ale už ne tak tvrdě a zásadově, jako během předchozích měsíců. Myslím však, že z toho, co jsme se mu snažili decentně naznačit, nepochopil zhola nic.

„Takže, pánové, děkuji vám za vaši spolupráci. Musím říci, že jsem měl dobrý absolventy a že jsem s vámi byl velmi spokojený,“ řekl závěrem, když nám všem podal ruku na rozloučenou. Bůh suď.

My tři poseděli ještě chvíli, než jsme dorazili zbytek litrovky. Když nadporučík odešel, vzpomínali jsme na historky s ním a určitě se dobře bavili. Náš smích přilákal i dozorčího naší roty, tak jsme mu taky dali líznout.

Při velení brigádami zdecimované rotě jsem na jednu stranu měl docela dost starostí, takže jsem si nemohl „užívat“ poslední dny vojny jako moji kolegové absolventi, po kerých už téměř nikdo žádnou práci nechěl. Na druhé straně mi do ničeho Bilský nekecal, v parku techniky jsem se rozvaloval ve velitelském stanu a vypaloval si zobák, velitel praporu se mnou jednal jako s velitelem roty. Do služeb jsem nechodil. Kladem bylo, že kluci byli fakt dobří a co se jim řeklo, to udělali. Pak si klidně mohli dát v tanku dvacet a nikdo je nebuzeroval.

Věděli však, že je jen na nich, kdy z parku techniky budeme odcházet, zda po čtvrté hodině po rozkazu nebo až na večeri, či zda se tam dokonce budeme muset po večeri vrátit. Ve skutečnosti ke zdržení došlo asi jen dvakrát. Určitě jsme však nebyli oproti dalším rotám pozadu, právě naopak. Myslím, že solidní domluvou lze dosáhnout víc, než neustálou buzerací, například v podání poručíka Škudrny. Na jedné poradě moje metofdy k mé radosti využil i Vlasák, když si rýpl do dalších velitelů.

„Jak je možný, že moje nařízení splnila zase jen první rota? Nevíte? Tak já vám to řeknu, soudruzi velitelé, protože tam velí absolvent!“

Když jsem se podíval na Škudrnu, byla moje radost dvoujnásobná.

Zařídít vycházky pro vojáky v tak malém počtu osazenstva nebylo jednoduché, ale už jsem znal způsoby, jak dva či tři vojáky zašít před službou, PS rotou či bojovým rozdělením a ty pak pustit. Já však musel organizovat věci na rotě, chodit na řízení k veliteli praporu, nicméně taky jsem si našel způsob, jak jít večer na pivo.

Bohužel jsem musel řešit i dva specifické problémy. První byl již zmíněný s nabíječem Pavlíkem. Než odešel na psychiatrii, bylo nutno připravit jeho dokumentaci a také jsem musel ještě absolvovat nějaké výslechy okolo jeho kauzy. K tomu se přidal i rotmistr Skolil.

„Hele, jdi a zkontroluj ve všech tankách příslušenství v bednách,“ nařídil jsem mu.

S těžkým povzdechem vlezl před mémi zraky do tanku, aby za chvíli byl zase venku a pěkně po anglicku se vytratil. Několik dní byl nevěstný. Pak jedno ráno z ničeho nic přišel, jako by se nechumelilo.

„Prosím tě, kde seš?“ zavola jsem si ho do kanceláře.

Jen na mě koukal těma svýma smutnýma očima, trochu se klepal, zase mi připomněl ratlíka. Bylo mi ho líto, na druhé straně mi přiděloval starosti.

V kasárnách vydržel do oběda. Během dopoledne si ho ještě zavola velitel praporu a co mu řekl nevím, v každém případě o polední pauze zmizel a až do mého odchodu do civilu jsem ho již neviděl. Takže jeho další osud mi není znám. Myslím si však, že vykročil úspěšně na cestu, kterou před ním prošlapali Poláček a Javorský.

Jinak jsem s nikým problémem neměl, vlastně s výjimkou vojína Turka, nabíječe z druhé roty, který nám byl zapůjčen a který si dělal co chtěl. Poslouchal pouze to, co se mu hodilo. Menší, podsaditý Ostravan, právě

soudně stíhaný za přeražení nosu protivníkovi ve rvačce ještě z civilu. Když chtěl, tak uměl makat, problém byl v tom, že on nechtěl skoro nikdy.

Když jsme v poledne odcházeli na oběd, vždy jsem v parku nechával jednoho vojáka druhého ročníku, aby hlídal naše tanky. Byly otevřené a hrozilo reálné nebezpečí, že by někoho z jiné roty mohlo napadnout doplnit si své vybavení na náš úkor. Každá rota si tak ponechávala hlídače, kteří se hlídali navzájem.

„Hlídat zůstane Hodek, oběd mu donese Turek,“ přikázal jsem.

Bohužel Turek se na jídlo vykašlal a Hodek zůstal o hladu. Dozvěděl jsem se o tom náhodou odpoledne při nástupu pluku na velkém nástupišti. Řekli mi to další vojáci, Hodek o tom taktně pomlčel.

„Proč si nedones Hodkovi oběd? To seš takovej hajzl, že kamaráda, který hlídá naše tanky necháš vo hladu?!“ obořil jsem se na provinilce.

„Mám to v piči,“ byla jeho reakce.

Tak jsem zase porušil základní řády, protože jsem mu bez varování rovnou jednu vypálil na solar. Zíral na mě jak blázen, překvapením zcela ztuhl.

„Neblbni, tady ne, čumí na nás Chudý,“ chytil mě za rukáv Horák, který měl obavy, abych se nedostal vyšetřovateli pluku na stůl jako případ.

„Na to seru,“ mávl jsem rukou našťvaně, „Jestli mě nepřestabe srát, dám mu do držky třeba před velitelem útvaru!“

Další dva dny se Turek snažil, takováto výchovná lekce na něj platila, zvláště když všichni další příslušníci naší roty byly zcela na mé straně. Pak nám ho stejně odejmuli a poslali někam na brigádu.

Těsně před koncem mého snažení jsem přišel o tři velitele tanků, Formana, Faltýnka a Hajského, kteří byli vybráni jako velitelé družstev do nového přijímače. Započali práce na přípravě rajónu přijímače, kterým byl zase prostor v druhém patře našeho baráku, tedy i rajón naší první roty. Všichni jsme se museli vystěhovat. Jelikož mnoho vojáků už bylo různě rozvelených po brigádách, vešel se celý první prapor do přízemí na třetí rotu, kde i PVS byla předělána na ložnici.

Já si svoji kancelář hájil zuby nehty a opustil ji až dva dny před odchodem do civilu. Nešlo mi tak ani o to, že bych tam měl nějaké svoje věci, kromě basketbalového míče jsem už všechno odeslal poštou domů, ale já jsem si už dříve občas z kanceláře udělal i ložnici, aby mě nikdo ráno nerušil. Teď jsem si tam rovnou přinesl i matrace, které byly přes den uschovány pod stolem a večer z nich vznikl kutloch na spaní.

Pohlednice z vojny, kterou mi poslali moji bývalí podřízení

Poslední dva dny jsem tedy musel vzít za vděk postelí na pokoji zbytku prvního praporu. Přechody techniky na zimní provoz jsme již úspěšně dokončili a vojáci stále mizeli na brigády, takže se počet přítomných každým dnem zmenšoval. Proto poslední dva dny už nebylo co řešit, takže jsem je trávil většinou na bidle v poloze ležmo. Stejně jsem mohl chodit nejvýše na oběd a večeri, protože naše vojenské knížky ležely na štábu pluku. Šlo o vcelku logické opatření, abychom odchod do civilu nešli zapít příliš razantně a nenastal nějaký problém.

Osobně mi takové malé omezení osobní svobody byla už úplně jedno. Civil byl tak blízko, takže dobrou náladu mi nikdo nemohl zkazit. I velitel praporu respektoval naše poslední chvíle a projevil i slušnou dávku recese. Já jako velitel první roty a Mareš jako velitel ČTZ-1 jsme odpoledne leželi na svých bidlech, když se otevřely dveře a do nich vstoupil Vlasák, následován náčelníkem štábu praporu a veliteli druhé a třetí roty.

„Takže, vojáci základní služby odchod, soudruzi podporučíci Sáblik a Mareš zůstanou. Zahajují řízení prvního praporu,“ oznámil všem kapitán. Vojáci, já s Ivošem a Vlasák jsme z toho měli legraci, ale o ostatních vojácích z povolání se to dle mého pohledu říci nedalo.

Řízení bylo poměrně krátké a legrační. Tímto gestem však u mě zase Vlasák stoupl v ceně, opravdu se dost lišil od svých kolegů.

„Tak co, Sábliku, vopravdu neuvažuješ vo tom, že by ses stal vojákem z povolání?“ oslovil mě kapitán po řízení soukromě, „Víš, že bys dostal čtyřicet tisíc na ruku a služební byt k tomu?“

„Veliteli, vždyť víte, že mě nepřesvědčíte, už jsme se vo tom několikrát bavili,“ usmál jsem se.

„Já vím,“ odpověděl Vlasák, „Ale zkusit jsem to eště jednou musel.“

„Beru, ale já vám vopravdu vaši náborovou bilanci nevylepším.“

„Škoda, byl bys výbornej velitel. Máš velitelský schopnosti, umíš si získat lidi. Jako velitele roty bych tě bral okamžitě,“ vysekl mi na závěr poklonu. Pak mě už nechal rozjímat o civilu.

Den před odchodem do civilu na štábu pluku vymysleli opravdu skvělou rozlučku pro absolventy. Všechny absolventy prvního praporu poslali na pomoc přijímači, aby tam společně s vězni drátkovali parkety! Brali jsme to ze strany vojáků z povolání jako takové správné poděkování absolventům za jejich práci.

„Velitel pluku vzkazuje, že kdo odmítne drátkovat, toho místo ráno pustí do civilu až o půlnoci.“

„Ať si políbí prdel. Těch pár hodin vydržíme!“ byla reakce moje i Mareše. Ostatní absolventi však měli slabší nervy a tak se do práce pustili. Pravdou však je, že jsme se zašili na tom nejlepším místě, v kanceláři velitele praporu, kde jsme společně s kapitánem nadávali na velitele pluku.

Večer jsme šli do kinosálu na rozloučení s velitelem útvaru značně roztrpčení, paradoxně nejvíce já a Mareš. Nabídku k diskusi využilo několik aktivnějších absolventů, já jsem po dnešním jeho rozkazu považoval komunikaci s plukovníkem za věc pod svoji úroveň. Z kinosálu jsme putovali do důstojnické jídelny, nám jinak zapovězeného území, kde jsme obdrželi poslední večeři. Po skončení naší první a díkybohu poslední návštěvy důstojnické armý, jsme se přemístili zase zpátky do kinosálu na promítání nějakého filmu.

Asi patnáct minut jsme tam seděli a zírali na tmavé plátno, až vešel nějaký důstojník a zakřičel.

„Tak žádný film nebude, zapomněli ho přivést! A stejně nemáme promítače!“

Hurónský smích a potlesk mu byl odpovědí.

Vyšli jsme před kinosál a zapálili si cigarety. Vytvořili jsme hlouček absolventů z různých jednotek. Vlastně se vidíme naposledy, když nepočítám zítřejší chvíle přepravy na nádraží.

„Tak s náma lampasáci naposledy vyjebali,“ vyjádřil trefně Pepa Pavelka.

Poslední noc na vojně! Tak dlouho očekávaná, tak neskutečná. Nevím jak ostatní, ale já stále nemohl uvěřit, že příští den obléknu civil a ze zasraného špagáta se zase stane pan inženýr. Že skončí to ponižování od nadřízených, alespoň v tak časté a brutální míře.

Jak často jsem o té chvíli snil a ona teď přišla. Lhal bych, kdybych tvrdil, že mě nenapadlo, že původně neskutečně dlouhý rok utekl poměrně rychle. Ovšem v tomto případě jsem se nezlobil, že se ručičky hodinek posunuly k té pomyslné dvanáctce.

Večer jsem se na sucho rozloučil s klukama co zbyli z mojí roty i s těmi na přijímači. Ráno jsem obešel všechny další roty a pak se odebral před devěťárnu. Zde jsem spolu s ostatními absolventy čekal na odvoz na nádraží.

Velitel pluku se také dostavil a nechal prohlédnout naše zavazadla, zda nepašujeme alkohol z kasáren! Teprve pak jsme mohli nasednout a vyrazit.

Rozloučil jsem se s novým velitelem štábu prvního praporu, velmi mě mrzelo, že jsem se minul s kapitánem Vlasákem. Tomu bych podal ruku velice rád.

Na nádraží dorazil i nadporučík Solovič, kterému jsem také podal ruku upřímně, ostatním přítomným důstojníkům ze štábu pluku jen ze slušnosti. Poručíkovi Škudrnovi nepodal ruku nikdo z nás. Nevím, zda mu to bylo jedno, když tam stál jak puk, ale taková svině se opravdu hned tak nevidí.

Ta část z nás, která jela na Prahu, poměrně záhy po příjezdu na nádraží nasedla do vlaku. Za chvíli už se nám ztrácelo v dáli město, které se nám na rok stalo domovem.

Každý z nás zde něco nechal a každý z nás zde něco nabyli. Nechali jsme za sebou rok života, který jsme mohli využít rozhodně prospěšněji pro sebe i pro společnost. Někteří z nás tu zanechali i kus poctivé práce. V dáli zůstali kamarádi, se kterými jsme rok spali na jedné otepi slámy, mrzli i se potili v okopecích či tancích. Nechali jsme za sebou i své ideály a představy, se kterými jsme přicházeli.

Naopak jsme nabyli mnoho zkušeností pro život a netvrdím, že vždy pro život čestný a přímý. Nabyli jsme zkušenost, jaké je to být úplně nic, jen kus hadru, do kterého si může každý pogramota kopnout. Někteří z nás i poznali, jaké je to mít moc nad určitou skupinou lidí, kteří jsou na vás zcela závislí, kterým můžete pomoci či uškodit. Moc, kterou můžete využít i zneužít.

Podrazy, lži, šikanování, ale na druhé straně chlapské slovo, upřímně podaná ruka, tvrdá práce i upřímné kamarádství, kdy se jeden může spolehnout na druhého. Dobrý pocit z toho, že jste někomu pomohli bez nároků na odměnu. Ale i bolestné zklamání, když vás zahrnula nevděčnost, nevraživost, nenávisť.

Chvilé radostí i starostí, chvíle duševního i fyzického utrpení, ale i chvíle zábavy a radosti. Večery plné potu či zimy, propocení oděv či omrzající části těla, večery s prázdnými žaludky a kruhy pod očima od nevyspání, ale i večery se smaženým sýrem, orosenou sklenicí piva, taneční parket na zábavě. Prožité chvíle, kdy byl člověk plný beznaděje a zoufalství i chvíle nefalšované euforie.

To všechno jsme nabyli, to všechno jsme ztratili. Někteří z nás svůj roční úděl nesli lehčeji, někteří, zvláště studijní typy, hůře. Pro některé byla vojna skutečným utrpením, vid' Méďo, pro jiné něčím, co prostě musí být. Co můžete tak maximálně využít pro dokázání především sám sobě, kde máte hranice svých psychických a fyzických možností.

Je to za námi, vracíme se do civilizovaného života, mezi naše blízké a milované. Jak zmizelo naše přechodné bydliště, město, nádraží, jak se ztrácelo v ranním mlžném oparu, stával se pro nás ten rok vězení minulostí a začínal pro nás nový den.

Nový den a před sebou další život. Jak ho prožijeme?